

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1969

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΑΚΟΥ
2225

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 723

Περί των ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων των μαθημάτων των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, απερασάμεν και διατάσσομεν:

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τήν παράγρ. 2 του άρθρου 2, τήν παράγρ. 2 του άρθρου 8, τās παραγρ. 2 και 4 του άρθρου 9 και τήν παράγρ. 1 του άρθρου 12 του Α.Ν. 129/1967,

Τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων των Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης καθορίζονται, ως εἰς τὰ ἐπιμαρῶν ἄρθρα:

2) τήν παράγρ. 3 του άρθρου 27 του Ν.Δ. 3971/1959 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τήν παράγρ. 9 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 4379/1964, 3) γνωμοδοτήσεις του Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου (Α.Ε.Σ.) περιλαμβανομένης εἰς τās ὑπ' ἀριθ. 56, 60, 61, 63 και 70/1969 πράξεις αὐτοῦ, ὡς και ἄρθρα του Ἀνωτάτου Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐκπαίδευσης (Α.Γ.Σ.Ε.) περιλαμβανομένης εἰς τās ὑπ' ἀριθ. 8, 10, 12 και 16/1969 πράξεις αὐτοῦ και 4) τήν ὑπ' ἀριθ. 682/1969 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει του Ημετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας και Ἐργασμάτων Ἐπιμελητοῦ, ἀπερασάμεν και διατάσσομεν:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡμερήσιον Γυμνάσιον Θεωρητικῆς κατευθύνσεως

Ἄρθρον 1.

Ἐπιμελητέον προγραμμα μαθημάτων.

Μαθηματα	Ἱερα διδασκαλίας						σύνολ.
	Κατώτερος κύκλος Τάξεις			Ἀνώτερος κύκλος Τάξεις			
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	
1. Ἐπισκοπικὰ	2	2	2	3	2	2	13
2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα και Γραμματεία	4	4	4	4	4	4	24
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα και Γραμματεία	5	6	6	7	7	8	39
4. Ἱστορία	3	3	3	3	3	3	18
5. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας και Λογικῆς	-	-	-	-	2	2	4
6. Ἄγωγή του Πολίτου	-	-	1Α' τετρ.	-	-	1	1½
7. Ἐπαγγελματικὴ ἐξερεύνησις και Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς	-	-	1Β' τετρ.	-	-	-	½
8. Μαθηματικὰ	4	4	4	4	4	4	24
9. Κοσμογραφία	-	-	-	-	-	1	1
10. Γεωγραφία	2	1	2	1	1	-	7
11. Φυσικὰ	2	3	3	3	3	3	17
12. Βιολογία	-	-	1	-	-	1	2
13. Ἀνθρωπολογία	-	1	-	-	1	-	2
14. Ξένα Γλῶσσαι	3	3	3	2	2	2	15
15. Λατινικὴ Γλῶσσα και Γραμματεία	-	-	-	3	3	2	8
16. Ὑγιεινὴ-Ἱερωταὶ βοήθειαι	-	1	-	-	1	-	2
17. Γυμναστικὴ - Ἀθλητισμὸς Ἀρρένων	3	3	3	3	3	3	18
» » » Ὀθλέων	3	3	3	3	3	3	18
18. Τεχνικὰ	1	1	1	1	-	-	4
19. Μουσικὴ	1	1	1	1	-	-	4
20. Οἰκοκυρικὰ διὰ τās μαθητριάς	2	1	1	1	1	-	6
Σύνολον ἄρτων Ἀρρένων	30	33	34	35	36	36	204
» » Ὀθλέων	32	34	35	36	37	36	210

Ἄρθρον 2.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

1. Σκοπός.

Σκοπός τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν είναι:

α) Ἡ καλλιέργεια καὶ διάπλασις ὑγιούς θρησκευτικοῦ συναισθήματος διὰ τῆς μεταδόσεως καὶ ἐμπεδώσεως ἐν ταῖς καρδίαις τῶν μαθητῶν τῶν διὰ τῆς θείας ἀποκαλύψεως γνωφευμένων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν, ὡς αὐταὶ εἶναι ἀποθεραπευομένης ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, διεργαζομένης διὰ τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ εἰσονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

β) Ἡ καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξις ὀρθοδόξων βιωμάτων δημιουργουμένων διὰ τῆς λειτουργικῆς ἀγωγῆς τῶν παιδῶν καὶ τῆς οἰκείωσης αὐτῶν πρὸς τοὺς θησαυροὺς τῆς ὀρθοδόξου λατρείας, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς.

γ) Ἡ διάπλασις χριστιανικῶν προσωπικότητων ἐφορουμένων ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλῆθος, ἐκδηλουμένης ἐν γνησίῳ θρησκευτικῷ βίῳ καὶ ἐν ἔργοις ἐκκλησιαστικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐποίας.

Σημείωσις: Τὸ μάθημα εἰς ἀπάσας τὰς τάξεις θὰ συνδεδεγμένον ἀναρτῆται ὑπὸ ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν ἀντιστοίχου ἀποστολεῶν κειμένων, ἐπιζυμμένων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὁρίαν κατανόησιν τοῦτου καὶ τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν τῶν βίῶν ἀληθειῶν ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

2. Διακτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. ΠΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
(Α' τετράμηνον).

Ἐκ τῆς ἱερᾶς Ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θὰ διδασκῶσιν ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸν προπαιδευτικὸν αὐτῆς σκοπὸν διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἀποδοχὴν τῆς διὰ τοῦ Κ.Η.Ι.Χ. σωτηρίας, συμφώνως πρὸς τὸ ἀποστολικὸν κὸ Νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστὸν (Γαλ. γ' 24). Εἰδικότερον θὰ διδασκῶσιν τὰ ἀκόλουθα:

1) Ἡ διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου (ὁρατοῦ καὶ ἀοράτου) ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ. 2) Οἱ Πρωτόπλαστοι. 3) Ἡ διασωρὰ τῶν ἀνθρώπων. 4) Ἡ κλήσις τῶν Ἀδὰμ καὶ τῶν Πατριάρχων καὶ ἡ δι' αὐτῶν μεταδομένη ἀποστολική. 5) Οἱ Ἰσραηλίται ἐν Αἰγύπτῳ. 6) Ὁ Μωϋσῆς καὶ ἡ ἐξ Αἰγύπτου ἔξοδος. 7) Ἡ ἐν Σινᾷ θεωράνα. Ὁ ἠθικὸς καὶ λειτουργικὸς νόμος. 8) Ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας (ἐγκατάστασις εἰς Χαναάν, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ). 9) Ἔργον καὶ ἀποστολὴ τῶν Κριτῶν. Ἡ ἱστορία τῆς Ροῦθ. 10) Ὁ Δαυὶδ καὶ αἱ περὶ Μεσσίου προφητεῖαι. 11) Ὁ Σολομῶν, ὁ Νόμος. 12) Οἱ Προφῆται τοῦ Ἰσραὴλ καὶ αἱ Μεσαιωνικαὶ κινήσεις προφητείας. 13) Οἱ Ἰσραηλίται ὑπέδουλοι τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων (Μεσαιωνικαὶ προφητεῖαι τοῦ Δαυὶδ). 14) Ἐπάνοδος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας: Νέος Νόμος (Βασιλεὺς Κανὼν). 15) Ἑλληνικὴ κυριαρχία — Μακεδόνιστος. Μετάφρασις τῶν Ὁ'.

Β'. ΠΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(Β' τετράμηνον).

1) Τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου (Γαλ. 2' 4). 2) Θρησκευτικὴ, ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ κατάστασις τοῦ εἰδικολογικοῦ κόσμου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδηρωμένης τοῦ Κυρίου. 3) Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν Ἰσραηλιτικῶν λαῶν. Τὸ ἔργον τῶν Συνοδικῶν μεταξὺ τῶν κληρικῶν τῶν ὁρίων τῆς Νεκρᾶς Ἡλλάδος. 2) Ἐκ τῆς ἱερᾶς Ἱστορίας τῆς Κ. Δια-

θήκης θὰ διδασκῶσιν ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸν βίον καὶ τὴν δράσιν τοῦ Κυρίου. Εἰδικότερον θὰ διδασκῶσιν τὰ ἐξῆς: 1) Περὶ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. 3) Εὐαγγελισμοὶ τῆς Θεοτόκου. 4) Τὰ περὶ γεννήσεως τοῦ Κυρίου, τῆς παιδικῆς ἡλικίας Αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐπιστομῆς ἐμφανίσεως Αὐτοῦ ὡς Μεσσία. 5) Δημιουργία τοῦ Κυρίου (Περιοδεῖαι καὶ θαύματα. Φριμπευτικὴ εἰσοδος εἰς Ἱερουσόλμα. Οἱ Ἑλληνες παρὰ τῷ Ἰησοῦ). 6) Τὰ δραματικὰ γεγονότα τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ἐπὶ γῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου (Μυστικὸς Δείπνος. Ἡ σύλληψις. Τὰ Ἅγια Πάθη. Ἡ Ταφή. Ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου).

Γ'. ΠΑΤΕΡΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ.

Περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἀποστολοῦ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαζομένην ὕλην.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ (Α' τετράμηνον)

Ἐκ τῆς Διδασκαλίας τοῦ Κυρίου θὰ διδασκῶσιν τὰ ἐξῆς:

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. (Μάρκ. Α' 14—16, Λουκ. Δ' 43, ΙΖ' 20—22).

α. Ἡ μεγίστη τῶν ἐντολῶν (Μάρκ. ΙΒ' 28—34).

β. Ὁ «πλῆθισον» (Λουκ. Ι' 25—37).

2. Ἡ πρόσκλησις τῶν πιστῶν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

α. Τὸ ἀπολόως πρόβατον (Λουκ. ΙΕ' 1—7).

β. Ἡ ἀπολεθεῖσα δραχμὴ (Λουκ. ΙΕ' 8—10).

γ. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως (Ματθ. ΙΓ' 1—12, 18—50).

δ. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπύτου (Λουκ. ΙΕ' 11—32).

3. Αἱ διδασκαλαὶ διὰ τὴν εἰσοδὸν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

α. Ὁ Τελώνης καὶ ὁ Φαρισαῖος.

β. Αἱ φιλοδοξίαι τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

γ. Ὁ ἄρρον πλούσιος.

δ. Τὸ μέγα δείπνον.

ε. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς Λάζαρος.

4. Ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου.

α. Ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου (Ματθ. ΚΕ' 31—46).

β. Ἡ παραβολὴ τῶν 10 Παρθένων (Ματθ. ΚΕ' 1—13).

γ. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὀμιλία τοῦ Κυρίου (Ματθ. Ε' ΣΤ', Ζ').

5. Ὁδηγίαι τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν.

α. Οἱ μαθηταὶ ἐναντι τοῦ κόσμου (Ματθ. Ι' 5—23).

β. Οἱ μαθηταὶ ἐναντι τοῦ διδασκάλου (Ματθ. Ι' 24—42).

γ. Περσυνθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη (Ματθ. Κ' 16—20).

Β'. Η ΕΞΑΠΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ (Β' τετράμηνον). Εἰδικότερον θὰ διδασκῶσιν τὰ ἐξῆς:

1. Ἰησοῦς τῆς Χρ. Ἐκκλησίας (Πρ. Β' 1—36).

2. Ἡ ζωὴ τῶν πρώτων πιστῶν (Θρησκευτικὴ καὶ κοινωνικὴ ὁργάνωσις) (Πράξ. Δ' 32—37).

3. Αἱ πρώται δοκιμασίαι τῶν πιστῶν.

4. Ὁ πρῶτος μάρτυς τῆς πίστεως (Πράξ. ΣΤ' 8—15, Ζ' 1—60).

5. Ὁ Φαρισαῖος Σαούλ γίνεται χριστιανός.

6. Αἱ ἀποστολικαὶ περιοδεῖαι τοῦ Παύλου, Σύνοδος Ἀποστόλων.

7. Μέθοδος ἐργασίας καὶ καρποὶ τῶν κόπων τοῦ Παύλου.

8. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος.

9. Οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι.
10. Οἱ Ἐθαγγελισταὶ καὶ οἱ ἀδελφοί.
11. Ὁργάνωσις τῆς χριστιανικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς κατὰ τοὺς ἀποστολικούς χρόνους.

α. Διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας — Ἀποστολικὴ διαδοχὴ — κληρικοί.
β. Οἱ τόποι καὶ τρόποι λατρείας.
γ. Τὰ μυστήρια. Ἡ τελεουργία τῶν μυστηρίων. Παλαιὰ-χριστιανικὸς λειτουργικὸς τύπος.

Γ'. ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ.

Περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαμένην ὁλην.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ (Α' τετράμηνον).

Σύντομος ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν ὅποιαν τοῖς αἰσὶν ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀπολυτρώσεως τῶν ἠρώδων διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ κοινωνικὸν ἀναμορφοτικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Εἰδικώτερον θὰ διδασχῶσι τὰ κάτωθι :

Ἀπὸ τῆς Ἀποστολικῆς ἐποχῆς μέχρι τοῦ Σχίσματος.

1. Ἡρωϊκὴ ἐποχὴ τῆς Ἐκκλησίας. Διωγμοί, μάρτυρες καὶ μαρτυρολόγια.

2. Οἱ συγγραφεῖς: α) Ἀποστολικοὶ Πατέρες.

β) Ἀπολογηταί.

3. Χριστιανικὸς ἔθνος κατὰ τὴν ἠρωϊκὴν περίοδον (Ἡ ἐκκλησία τῶν κατακομῶν).

4. Ἡ κοινωνικὴ διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ (Ἰούτης ἐν τῷ σεβασμῷ τῶν νόμων — Ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐλευθερία).

Ἡμέρωσις τῶν ἠθῶν καὶ τῶν Νόμων (Χριστιανικὴ Ἀγάπη — Χριστιανικὸς ἀνθρωπισμὸς).

5. Τὰ Χριστιανικὰ Γράμματα.

Σχέσις Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ — Θεολογικαὶ Σχολαὶ καὶ ἐκπρόσωποι αὐτῶν. Οἱ Μεγάλοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας — Ὑμνογράφοι).

Β'. ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ (Β' τετράμηνον).

Αἱ κορυφαῖαι ἠθικαὶ καὶ δογματικαὶ διδασκαλίαι τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὡς αὐταὶ ἐκτιθενταὶ ἐν τῷ Συμβόλιῳ τῆς Πίστεως. Αἱ περὶ Θεοῦ, Κόσμου, Χριστοῦ, Ἁγίου Πνεύματος, Ἐκκλησίας καὶ μυστηρίων αὐτῆς, ὡς καὶ τὰ τῆς ἔσχατολογικῆς αὐτῆς διδασκαλίας θὰ ἐκτεθῶσι δι' ἀναφορὰς εἰς τὴν ὀρθόδοξον λειτουργικὴν ζωὴν, εἰς τὴν ὑμνογραφίαν, κ.θ.δ. καὶ τὴν ἁγιογραφίαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Πρὸς τοῦτο ἡ διδασκαλία ἐκάστου θέματος καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων, τῶν Ἀπολογητῶν, τῶν Μεγάλων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ὑμνογράφων θὰ ἐκκληροῦται διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀντιστοίχων κειμένων.

Γ'. ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ.

Περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαμένην ὁλην.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α'. Ἀπὸ τῆς ἰθρῶσεως τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ Μ. Κωνσταντινίου (313 μ. Χ.).

Οἱ Ἀποστολικοὶ χρόνοι.

1. Ἡ ἰθρῶσις καὶ ἐπέκτασις τῆς Ἐκκλησίας (Πεντηκοστή καὶ πρώτη χριστιανικὴ κοινότης).

2. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος α) ἀπὸ Ταρασοῦ μέχρι Δαμασκοῦ, β) περιόδοι καὶ κληρονομία αὐτοῦ, γ) αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὸ ἔργον του.

3. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος (ὁ μαθητὴς τῆς ὁμολογίας).

4. Ὁ Ἐθγγελιστὴς Ἰωάννης (ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης).

5. Οἱ λοιποὶ μαθηταί.

6. Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

7. Οἱ διωγμοί.

8. Μαρτυρίων, Μάρτυρες καὶ Μαρτυρολόγια, Ἀποστολικοὶ Πατέρες.

9. Ἀπολογηταὶ καὶ Ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς.

10. Ὁ θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας.

11. Αἰρέσεις: Ὁ ἰσωτερικὸς ἔχθρὸς τῆς Ἐκκλησίας.

Β'. Ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντινίου μέχρι τῆς Ἀλώσεως.

1. Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι.

2. Οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας (Οἱ Ἀλεξανδρινοί, οἱ Καππαδόκιοι, ὁ Χρυσόστομος, οἱ Λατίνιοι συγγραφεῖς).

3. Ὁ Μοναχισμὸς (ἀπὸ Θηβαῶν μέχρις Ἀγίου Ὁρους).

4. Αἱ εἰκονομασίαι.

5. Ἡ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τοὺς Σλάβους καὶ ἄλλους λαοὺς.

6. Διοικήσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ λατρεία.

7. Διαφοροποιήσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

8. Τὸ Σχίσμα καὶ τὰ αἷτια αὐτοῦ.

9. Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς Ὁρθόδοξης καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

10. Οἱ Βυζαντινοὶ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς καὶ ὑμνογράφοι.

Γ'. Ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως μέχρι σήμερον.

α' 1. Ὁ Λούθηρος καὶ οἱ λοιποὶ μεταρρυθμισταί.

2. Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι.

3. Ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία.

β' 1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας. Ὁργάνωσις καὶ θρῆσις τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

2. Τὰ ὀρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς.

3. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ἡ σημασία αὐτοῦ καὶ ἡ ἔθνικη, κοινωνικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ αὐτοῦ θρῆσις.

4. Ἡ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ πίστις κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν (Προκατάβηται — Νεομάρτυρες).

5. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἀνακρίσεώς της ὡς αυτοκεφάλου.

6. Προτεσταντισμὸς καὶ Οἰκουμενικὴ κίνησις.

7. Ὁ Αἰδιόλογος μεταξὺ Ὁρθόδοξου καὶ λοιπῶν Ἐκκλησιῶν.

Δ'. ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (1 ὥρα ἑβδομαδιαίας κατ' ἄρθερον τὰ τετράμηνα).

Περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαμένην ὁλην.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ -- ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

Α'. Ἰερὰ Κατήχησις.

Ἀνακαταλίσκει καὶ συστηματοποίησις τῶν ἐν τῶν μαθημάτων τῶν προηγουμένων τάξεων ἐξαχθεῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Ειδικότερον θὰ διελαχθῶσι τὰ ἀκόλουθα:

1) 'Αγία Γραφή, 2) 'Ιερὰ Παράδοξις, 4) Περὶ Θεοῦ.

α) ἀποδείξεις περὶ ὑπάρξεως

β) οὐσία τοῦ Θεοῦ

γ) ἰδιότητες τοῦ Θεοῦ (πανταχοῦ παρουσία, παντοδυναμία, αἰωνότης, παγγνώσις, πανσοφία, ἀγιότης, δικαιοσύνη, ἀγάπη, ἀλήθεια—πιστότης).

4) Τριαδικὸν τοῦ Θεοῦ, 5) Δημιουργία Κόσμου, 6) Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, 7) Ἄγγελοι, 8) Περὶ ἀνθρώπου, 9) Ἡ ἐν Χριστῷ ὑπόστασις (Θεότης Ἰ. Χριστοῦ, Τὰ Πάθη καὶ ἡ Ἀνάστασις, Ἀνάληψις, Ἀπολυτρωτικὸν ἔργον, Τρισσὴν ἀξιωμα), 10) Θεία Χάρις, 11) Περὶ Ἁγίου Πνεύματος, 12) Περὶ Ἐκκλησίας, 13) Περὶ τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων (Βάπτισμα, Χρίσμα, Θ. Εὐχαριστία, Μετάνοια, Ἱερουσύνη, Γάμος, Εὐχέλαιον), 14) Περὶ μελλούσης ζωῆς (μερικὴ κρίσις, καθολικὴ κρίσις).

Β'. Λειτουργική—Ἰνυμολογία.

Εἰδικότερον ἐκ τῆς Λειτουργικῆς διδάσκονται, κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικῶς, τὰ ἀκόλουθα:

1) Ἡ χριστιανικὴ λατρεία, 2) Τύπος Λατρείας, 3) Τρόπος λατρείας (ἑσπερινός, ἀποδείκνον, ὦρα, ὄρθρος, Θ. Λειτουργία (Μ. Βασιλείου, Ἰ. Χρυσόστομου, Προηγούμενων), Ἱ. Μυστήρια).

Ἐκ τῆς Ἰνυμολογίας θένν διδασχῶσι τὰ ἐξῆς:

Περὶ Ἐορτῶν:

Α'. Ἀκίνηται: 1) Χριστούγεννα. Ἐκ τοῦ Κανόνος κατ' ἐκλογὴν.

2) Θεοφάνεια, Τροπάρια Μεγ. Ἀγιασμοῦ καὶ Δοξαστικῶν.

3) Ἰγναπιετή, Ἐκ τοῦ Κανόνος κατ' ἐκλογὴν.

4) Μεταμόρφωσις, Ἐκ τῶν Ἄθων κατ' ἐκλογὴν.

5) Ἰψώσις Τιμίου Σταυροῦ, Ἐκ τοῦ Κανόνος κατ' ἐκλογὴν.

Β'. Κινηταί: 1) (Μ. Ἐβδομάς, Δοξαστικὰ ὄρθρων κατ' ἐκλογὴν καὶ δὴ πρόσρῳον τῆς Κασσιανῆς).

2) Μ. Πέμπτη, ἐκ τῶν καθιερωμένων κατ' ἐκλογὴν καὶ δὴ τὰ «Λαὸς μου τί ἐποίησά σοι...» καὶ τὸ «Σήμερον κρεμάται...».

3) Ἐκ τοῦ Κανόνος κατ' ἐκλογὴν καὶ τὸ Δοξαστικὸν τῆς Ἀποκαθάρσεως «Σὲ τὸν ἀναβλύζοντον τὸ φῶς...».

4) Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, Ἀπόστιχα Ἄθων, ἐκ τοῦ κανόνος κατ' ἐκλογὴν. Λόγος Κατιχητικῆς Ἰω. Χρυσόστομου.

5) Πεντηκοστή, Ἐκ τῶν στιχηρῶν τοῦ Ἐσπερινοῦ καὶ τὸ Δοξαστικόν.

Γ'. Θεσημορτικαί: 1) Ἀκάθιστος Ὕμνος, Ἐκ τοῦ Κανόνος κατ' ἐκλογὴν, 2) Κοίμησις, Δοξαστικὸν τοῦ Ἐσπερινοῦ.

Δ'. Ἐορταί Ἁγίων: Ἀπολυτικά καὶ Κοντάκια κατ' ἐκλογὴν.

Γ'. ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ.

Περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαμένῃν ὄλῃν.

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ἩΘΙΚΗ

Α'. Ἡ Χριστιανικὴ Ἡθικὴ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποίησησεως τῶν εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις ἐξαχθεῖσαν ἀληθειῶν.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου, καὶ εἰδικότερον τὰ ἀκόλουθα:

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Ἱ. Εὐαγγελίου

α) Εὐαγγέλιον τῆς Διαθήκης (Ἰω. ιγ' κεφ. εἰς ιστ')

β) Ἀρχιερατικὴ Προσευχὴ (Ἰω. ιε' κεφ.).

Ἐκ τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Ἁπ. Παύλου

α) Ὕμνος τῆς ἀγάπης (Α' πρὸς Κορινθίους κεφ. ιγ').

β) Ἡ πρὸς Φιλιμόνα ἐπιστολή.

γ) Ἡ Α' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολή καὶ δὴ δ' κεφ. 6—16, στ' 11—16.

δ) Ἡ Β' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολή καὶ δὴ β' κεφ. (ὀλόκληρον) γ' κεφ. 10—17 (ὀλόκληρον).

Γ'. ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαμένῃν ὄλῃν.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ)

1. Σκοπός: Ὁ σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος εἶναι πολυμερῆς καὶ σύνθετος, ἤτοι γλωσσικός, πολιτιστικός, φροντισιακός (ἠθικός, ἡθικός), αἰσθητικός, παιδευτικός.

Διὰ τὸ γλωσσικὸν σκοπὸν ἐπιδιώκεται ἡ ἀρτία γλωσσικὴ κατάρτισις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μητρικὴν τῶν γλώσσων, ὥστε νὰ δύνανται οὗτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐκφράζωνται ὑπὸ πᾶσαν ἐποχὴν ὀρθῶς εἰς τε τὸν προσηρῶν καὶ τὸν γραπτῶν λόγον, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ κατανοοῦσι πάντα τὰ πνευματικὰ δημιουργήματα τοῦ νεοελληνικοῦ λόγου. Διὰ τῆς γλωσσικῆς τὸν κατάρτισεως εἰς τὴν μητρικὴν τῶν γλώσσων ἀδρῶνται ἀκόμη οἱ μαθηταὶ νὰ κατανοοῦσιν τὴν ψυχροῦσθαι καὶ τὴν νοστροπίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς αὐτὰ ἀποκρυσταλλοῦνται καὶ ἀντικατοπτρίζονται εἰς τὴν γλώσσαν του, καὶ βοηθοῦνται εἰς τὴν προσαρμογὴν καὶ τὴν ὀμάλῃν ἐναθῆν τῶν εἰς τοὺς κλάπους τῆς πολιτικῆς κοινότητος τοῦ Ἐθνoῦς. Προσέτι διὰ τῆς γλωσσικῆς κατάρτισεως ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ πνευματικὴ ἐξύψωσις τῶν μαθητῶν, δεδομένης τῆς συναρτήσεως μεταξὺ γλωσσικῆς καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ γλωσσικὴ κατάρτισις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς γλωσσικῆς διδασκαλίας, διὰ τῆς ἐρμηνείας καταλλήλων νεοελληνικῶν κειμένων, διὰ τῶν γλωσσικῶν ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐκθέσεων, προφορικῶν καὶ γραπτῶν.

Διὰ τὸ πολιτιστικὸν σκοπὸν ἐπιδιώκεται ἡ γνωριμία ὑπὸ τῶν μαθητῶν ὄλων τῶν πολιτιστικῶν δημιουργημάτων τοῦ νεοελληνικοῦ πνεύματος, ἡ εἰσαγωγή αὐτῶν εἰς τὸν νεοελληνικὸν πολιτισμὸν, τὸν ὁποῖον ἐδημιούργησε, συντηρεῖ καὶ καλλιεργεῖ ἡ πολιτικὴ κοινότης τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ. Διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἐρμηνείας ὄλων ἐκλεκτοτέρων δημιουργημάτων, πεζῶν καὶ ποιητικῶν, τὰ ὅποια καρήγαγον αἱ μεγάλα πνευματικὰ φρονηματῶν τοῦ Ἐθνoῦς καὶ ἡ λαϊκὴ μῦσος ἀπὸ τῶν ριζῶν τοῦ νεοελληνικοῦ πνευματικοῦ εἴου μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, εἰσάγονται οἱ μαθηταὶ εἰς διας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὴν φρησικίαν, τὰ ἦθη καὶ ἔθμα, τὸ δίκαιον, τὴν τέχνην, τὴν λογοτεχνίαν, τὴν μουσικὴν, τὸν χορὸν, τὴν ἐπιστήμην, τοὺς ἠθικοὺς κόπους καὶ τὰ ἠθικὰ ἰθικά, τὰ ἠθικά ἰδεῶδη. Γνωρίζουν τὰς ἱστορικὰς περιπετείας, τοὺς κινήτους, τὰ παθήματα, τοὺς ἠρωισμοὺς καὶ τὰς θυσίας τοῦ Ἐθνoῦς κατὰ τὸν μακραίων ἀγῶνα του διὰ τὴν ἠθνικὴν ἐπιβίωσιν του, διὰ τὴν ἀνάκτησιν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἑλευθερίας του. Γνωρίζουν ἀκόμη τὰς ιδιαίτερας φηκτικὰς ἀρετὰς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς εἶναι ἡ πίστις εἰς τὴν φρησκίαν τῶν πατέρων, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰ ἀγὰ ἦθη καὶ ἔθμα, ἡ ἀρσίστις πρὸς τὴν γενέθλιον γῆν καὶ τὴν πατρίδα, ἡ φιλοφενία, ἡ γενναιωφενία, ἡ ἐπιμύησις, ἡ πρωτοβουλία κλπ. Οὗτω καλλιεργεῖται εἰς τοὺς μαθητὰς ἡ πίστις πρὸς τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ζωτικότητα τοῦ Ἐθνoῦς, συνειδητοποιεῖται ἐν αὐτῶν ἡ βιολογική, ἡ ψυχική, ἡ πνευματικὴ ἐναθῆσις τῶν ἐνὸς τῆς ὀλότῃς τοῦ ἑλληνικοῦ Ἐθνoῦς καὶ ἡ προσωπικὴ ἐξύθνη τῶν διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν πρόσρῳον, διὰ τὴν ἱστορικὴν μῦσαν τῆς πολιτικῆς κοινότητος τοῦ νέου Ἑλληνι-

που και του νεοελληνικού πολιτισμού. Διά της επενεργείας των παιδευμένων αυτών στοιχείων δημιουργείται εις τους μαθητάς άρρηκτος ψυχικός και πνευματικός δεσμός προς την σύγχρονον πολιτικὴν μορφήν και τὰς πολιτιστικὰς εκδηλώσεις του 'Εθνους των, καλλιεργείται ή εθνική συνειδησίς των και εξυψώνεται τό ήθικόν και εθνικόν φρόνημα αυτών. Διά τόν τοιούτον δε ήθικόν και εθνικόν φρονηματισμόν των μαθητών περιέχει άφθονα παιδευτικά στοιχεία ή νεοελληνική γραμματεία.

Διά της γνωριμίας υπό των μαθητών έκλεκτων δημιουργημάτων της νεοελληνικής λογοτεχνίας, αντιπροσωπευτικών όλων των ειδών του λόγου, επιτυγχάνεται ή μόνη εις αυτών εις την τέχνην του λόγου και ή δημιουργία αισθητικών βιωμάτων και αισθητικής απολάυσεως. ούτω δε καλλιεργείται ή καλαισθητική αντίληψις των μαθητών, αναπτύσσεται ή ψυχική ικανότης αυτών να κατανοούν, να αισθάνονται και να εκτιμούν τό ώραιο εις τὰ έργα της τέχνης του λόγου, δημιουργείται εις αυτούς άγάπη προς την λογοτεχνίαν, ήτοι επιτυγχάνεται ή αισθητική άγωγή των μαθητών. Η καλαισθητική δε αυτή άγωγή των μαθητών άσκει και γενικότερον ψυχικήν καλλιέργειαν αυτών, ήθικην εξύψωσιν και ψυχικόν εξευγενισμόν των, έφ' έσον διδάσκονται κείμενα με ανώτερον ιδεολογικόν και αξιολογικόν περιεχόμενον και με τελειών μορφήν.

Διά της βιώσεως του ιδεολογικού και αξιολογικού περιεχομένου και της καλλιτεχνικής μορφής έκλεκτών έργων της λογοτεχνίας εύρύνεται ό παραστατικός κύκλος των μαθητών. καλλιεργούνται αι ψυχικαι λειτουργίαι των (παρηγορητικότης, νόησις, μνήμη, φαντασία). πλουτίζεται ή συναισθηματική εμπειρία των και έκλεκτόνεται ή ευαισθησία των, προκαλούνται βουλητικαι παρορμήσεις προς μίμνησιν Ιθαικῶν προτύπων και εξυψοφται τό ήθικόν φρόνημα.

Έπι τούτοις ώς μάθημα έκπράσσει τό Νέα Έλληνικά, και ιδίαι εκθέσεις ιδεών, βοηθούν τους μαθητάς να καλλιεργούν και αναπτύσσουν τὰ προσωπικά των έκπραστικά μέσα, να καλλιεργούν και να εκδηλώνουν την ιδιότητα της προσωπικότητός των.

Έκ των ανωτέρω έπι μέρος σκοπών θα έκπαιχτούν, κατά περιπτώσεων, εις ή πλείονες αναλύσεις της ηλικίας των μαθητών και της φύσεως του διδασκαμμένου λογοτεχνήματος, π.χ. εις τὰς μικράς τάξεις ή εκπόδιξις αισθητικής άγωγής θα είναι περιορισμένη, διότι οι μαθηται της ηλικίας αυτής δεν είναι όρμιοι δι' αισθητικὴν άγωγήν. Εις τὰς τάξεις αυτὰς θα εκπαιχται ό γλωσσικός, ό πολιτιστικός και ό φρονηματιστικός σκοπός αντίθετως εις τὰς μεγάλας τάξεις θα αποδίδεται μεγάλη σημασία και εις τόν αισθητικόν σκοπόν. Κατά την διδασκαλίαν πελογραφημάτων με άφθονα πολιτιστικά στοιχεία θα εκπαιχται ό πολιτιστικός σκοπός, ενώ κατά την διδασκαλίαν περὶ ή φημέτερον με πλούσιον λυρισμόν θα εκπαιχται ό αισθητικός σκοπός.

Ό φρονηματιστικός σκοπός πρέπει να μη παραμεληται εις πᾶσαν διδασκαλίαν, ιδίαι όταν τό διδασκαμμενα κείμενα προσφέρουν διά φρονηματιστικὴν διδασκαλίαν.

2. Διδακτέα ύλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. Γλωσσική διδασκαλία.

α) Γραμματική. Συστηματική διδασκαλία των κυριότερων γραμματικών φαινομένων της άπλης καθαρεύσεως βάσει λημματικῶν, λαβανομένων εξ ειδικής έκλογής καταλλήλων νεοελληνικών κειμένων. Μέχρι της έκδόσεως της ειδικής ταύτης έκλογής θα λαμβάνονται διά λήμματα αι κειμενικά της καθαρεύσεως του σχολικού διελέτου των νεοελληνικών 'Αναγνωσμάτων.

Φθόγγολογικόν: φθόγγοι, γράμματα, φωνήεντα, δίφθογγοι, σύμφωνα, συλλαβαι—συλλαβισμός, τόνοι και πνεύματα, άνοι και έγκλιτικαι λέξεις, σημεία στίξεως και άλλα σημεία, πάθη φθόγγων. Τυπικόν: μέρη του λόγου, άρ-

θρον, ουσιαστικά, κλίσις των ουσιαστικών, επίθετα, κλίσις των επίθετων, άνωμαλα ουσιαστικά, άνωμαλα επίθετα, παραθετικά, ανωνυμια, αριθμητικά, ρήματα, βοηθητικά ρήματα, βαρύτονα ρήματα, κλίσις των μετοχών, συγκριμένα ρήματα, έπικρηματα, προθέσεις, σύνδεσμοι, έπιφώνηματα.

Η διδασκαλία των γραμματικών φαινομένων θα άφορμάται εκ των σχετικών λημμάτων και διά της αναλύσεως αυτών και της παρατηρήσεως θα άδηγη εις την διαπίστωση των γραμματικών φαινομένων και την διατύπωσιν των αντίστοιχων κανόνων (επαγωγική μέθοδος).

Η διδασκαλία θα διεξάγεται με γοργόν ρυθμόν, δεδομένου ότι οι μαθηται έγουν: διδγυθι στοιχειώδης την Γραμματικήν της καθαρεύσεως εις τὰς ανωτέρας τάξεις του Δημοτικού σχολείου. Ούτω δύναται να χρησιμοποιοηται ιδίαι ή παραγωγική μέθοδος ως οικονομικότερα και ή διδακτική εργασία να έχη τόν χαρακτήρα συμπληρωματικός, έκπαιξσεως, συνειδητοποιήσεως και εμπέδωσεως της γραμματικής ύλης.

Ποικιλια άσκήσεις, προφορικαι και γραπται, προς έφαρμογήν και εμπέδωσιν της διδασκαμένης γραμματικής ύλης είναι άπαραίτητοι.

Έκπαιχτής καθορισμός και διαστολή των τύπων της καθαρεύσεως και της δημοτικής προς συνειδησίωσιν υπό των μαθητών έκπαιχτας των γλωσσικών τούτων μορφών της νεοελληνικής γλώσσας και άποσφύτην γλωσσικής συγχύσεως.

Άσκησις των μαθητών εις την χρῆσιν του βιβλίου της Γραμματικής.

β) Συντακτικόν.

Στοιχειώδης διδασκαλία συντακτικῶν φαινομένων της συντάξεως της καθαρεύσεως προς κατανοήσιν υπό των μαθητών της δομής του νεοελληνικού λόγου βάσει των κειμένων της ειδικής έκλογής ή καταλλήλων περικοπών εκ κειμένων της καθαρεύσεως των νεοελληνικών 'Αναγνωσμάτων (ή λόγος και τό στοιχεία αυτού συνδέσει του λόγου διά περιόδον, της περιόδου διά προτάσεων, της προτάσεως διά λέξεων. Η πρότασις και τό στοιχεία αυτής: ρήμα, υποκείμενον, κατηγορούμενον. Ένεργητική σύνταξις) άντικείμενον. Παθητική σύνταξις: ποιητικόν αίτιον. Άπλη και σύνδεσος προτάσις. Όνομαστικοι και έπιρρηματικοι διορισμοι. Κύρια και δευτερεύουσαι προτάσεις. Σύνδεσις των προτάσεων κατά παράταξιν και κατ' ύπόταξιν. Η μετοχή. Η σημασία της βέσεως των λέξεων διά της προτάσις. Σύνδεσις και αναλύσις των περιόδων προς κατανοήσιν της δομής αυτών).

γ) Γλωσσικαι άσκήσεις.

Προφορική άσκήσις όρθογραφίας και άγωγής του λόγου προς διόρθωσιν φωνητικών σφαλμάτων των μαθητών και άσκησιν αυτών εις την όρθοφωνίαν και την κλην ήρωϊαν (διόρθωσις άτοιμών έλαττωμάτων των μαθητών, είτε φυσικών είτε εκ συνήθειας, περί την εκφώνησιν των φθόγγων ή την προφώνησιν λέξεων κατά την ήρωϊαν και άσκησις αυτών εις την πλήρη και καθάρην εκφώνησιν των λέξεων και των φράσεων κατά την ήρωϊαν και κατά την άνάγνωσιν. Άσκησις εις την πλήρη άπόδωσιν του νοήματος και τόν χρωματισμόν της ήρωϊας εις τόν προφορικόν λόγον).

Ποικιλια λεξιλογικαι άσκήσεις, προφορικαι και γραπται, προς πλουτισμόν του λεξιλογικού θησαυρού των μαθητών (καταρτισμός λεξιλογίου κατά την γλωσσικήν έρμηκειάν των διδασκαμμένων κειμένων, καταρτισμός λεξιλογίου βάσει της εις τού περιβάλλοντος εμπειρίας των μαθητών — φυσικόν περιβάλλον, πολιτιστικόν περιβάλλον, έπιφώνηματα κ.λ.π.— Καταρτισμός λεξιλογίου κατά οικονομείας λέξεων ή κατά την έτυμολογικήν καταγωγήν κ.λ.π. Σύνωνυμα και αντίθετα. Αναλύσις της κυρίας και της μεταφορικής σημασίας των λέξεων).

Όρθογραφικαι άσκήσεις προς εμπέδωσιν της όρθογραφικής ικανότητος των μαθητών.

Άσκησις των μαθητών εις την χρῆσιν γλωσσικού λεξιμίου.

Β'. Διδασκαλία κειμένων.

Αντίστροφος και έρμηγεία κειμένων της νεοελληνικής γραμματικής, πεζών και ποιητικών, δημοτικών και έντεχνων, εκ καταλλήλου και συγκεκριμένης συλλογής νεοελληνικών Άναγλωμάτων.

Τά κείμενα ταύτα, άπλά και προσιτά εις την γλωσσικήν κατάρτισιν και την άντικειμενικήν ικανότητά των μαθητών της τάξεως ταύτης, θά επιλέγονται εκ των έλλεκτοτέρων δημιουργημάτων της πνευματικής παραγωγής του Έθνους και θά έχουν άναντιρρήτην παιδαγωγικήν άξίαν (ήθικον και ερρηματιστικόν περιεχόμενον, λογοτεχνικήν άξίαν υπό εποχιν μορφήν). Υπό εποχιν χρονικήν θά αναφέρονται τόνος εις τας παλαιότερας περιόδους της νεοελληνικής ζωής, όσον και εις την νεώτεραν και την πρόσφατον περίοδον. Θά προβάλλωμεν μερτάς αξιομιμήτους διά τήν άρετήν των, χαρακτηριστικά γεγονότα της ιστορικής, της θρησκευτικής, της οικονομικής, της κοινωνικής και της ένδικνης ζωής, και πολιτιστικά έξεικονίζοντα συμμετρως τας πολυπλεύρους εκδηλώσεις του έλληνικού πνευματικού και πολιτιστικού βίου, άπόψεις των άγνων του άνθρώπου και ίδια του "Έλληνας εις τόν καθ' ήμέραν επαγγελματικόν βίον, των άγροτικών, των ναυτικών, των οικονομικών, των τεχνικών κ.λ.π. Θά έξαιρώσι τά επιστημονικά, τά οικονομικά, τά τεχνικά και τά πνευματικά επιστεύματα της πατρίδος μας κατά τους νεώτερους χρόνους και θά παρουσιάσωσι ζωγράφει εικόνας του έλληνικού τοπίου και του έλληνικού περιβάλλοντος (φυσικού, οικονομειακού, κοινωνικού, ένδικνου, αρχαιολογικού, ιστορικού), έντός του όποιου ζή, κινείται, βρά, άνάπτυσσεται και δημιουργεί ο νεοελληνικός κόσμος. Δεδωμένον δέ οτι εις την τάξην αυτήν διδάσκεται ή αρχαία έλληνική Ιστορία, μεταξύ των διδασκαμένων κειμένων θύναται να περιλαμβάνονται και κείμενα της νεοελληνικής γραμματικής αναφερόμενα εις τόν αρχαίον έλληνικόν πολιτισμόν.

Πρέπει επίσης τά αναγνώσματα ταύτα να μή είναι μακρά, να διακρίνονται δέ διά τήν άρμονικήν διάταξιν των μερών, την λογικήν σύνθεσιν των νοημάτων, την αμάλην γλώσσαν και την καλίσθητον έκφρασιν, ώστε να θύναται να προβάλλωμεν: εις τούς μαθητάς ως υποδείγματα προς μίμησιν.

Τά πειραγματά θά αναφέρονται εις τά άκόλουθα λογοτεχνικά είδη: τόν μύθον, τό άγρίμμα, την περιγραφήν, την διηγηματικήν περιγραφήν και την περιγραφικήν διήγησιν, την τεξιδιωτικήν έντύπωσιν, τό χρονογράφημα, τό διήγημα.

Από τά δημοτικά τραγούδια θά επιλέγονται τά αναφερόμενα εις τήν, έθιμα και χαρακτηριστάς της οικονομειακής, της άγροτικής και της ένδικνης ζωής. Τά έντεχνα ποιήματα θά αναφέρονται εις τήν θρησκευτικήν, την οικονομειακήν, την κοινωνικήν και την ένδικνην ζωήν, εις την έλληνικήν φύσιν και την έλληνικήν ιστορίαν, και θά είναι λυρικά ποιήματα και μικρά έπικά, άπλά και αμάλη υπό εποχιν γλωσσικήν, νοηματικήν, μετρικήν, τεχνικήν, ώστε να είναι προσιτά εις κατανόησιν υπό των μαθητών της τάξεως ταύτης.

Πάντα τά αναγνώσματα πρέπει να παρουσιάζωσιν εικόνας και διάθεσεις χαράς, θράσους, πίστοθξίας.

Όλα τά κείμενα των νεοελληνικών Άναγλωμάτων, πεζά και έμμετρα, πρέπει να έχωσιν ημοιωμορφον ορθογραφείαν προς άπορήν γλωσσικήν συγγένεσιν των μαθητών. Προς τούτο άπαραίτητον είναι να καθιερωθή υποχρεωτικώς ή ιστορική ορθογραφία δι' όλα τά σχολικά βιβλία.

Υπό τόν όρον έρμηγεία νοείται: ή σημασιολογική και ετυμολογική άνάλυσις των άγνώστων λέξεων και φράσεων, ή πραγματολογική έρμηγεία και δι' ήν τόν συσχεισμόν του πολιτισμού, όπου αυτή είναι άπαραίτητος διά τήν κατανόησιν ή διά τήν γνωριμίαν των μαθητών με τά λαϊκά πολιτιστικά δημιουργήματα (ήθρογραφικά στοιχεία), ή άνάλυσις των επί μέρους νοημάτων, ή εύρεσις των έκφραστικόν μέσων, όσον τούτο είναι έπιτρεπτόν εκ της ηλικίας των μαθητών της τάξεως ταύτης, ή ψυχολογία των προσώπων, ή παρακολούθησις της όμιλης του άναγνώστου, ή άνάλυσις, κατανόησις και

θέσις του ιδεολογικού περιεχομένου, ή συνολική θεώρησις προς σχηματισμόν έκποτικής εικόνας του έρμηγευθέντος κειμένου και δημιουργείαν βιωμάτων έξ αυτού.

Κατά την διδασκαλίαν των κειμένων θά καταβάλλεται ιδιαίτερα και συστηματική προσπάθεια δι' ειδικών μαθημάτων, ώστε να αποδόλωσιν οι μαθητά τά περί τήν άνθρώπιν και τήν άπαγγέλιαν έλαττώματα και να άσκηθώσιν ούτοι εις τήν όρθήν άνθρώπιν πεζών κειμένων και τήν όρθήν άπαγγέλιαν ποιημάτων.

Γ'. Γραμματολογία — Μετρική.

Κατά την διδασκαλίαν των κειμένων θά παρέχονται κατά τρόπον σύνομον και άπλουν τά άπαραίτητα γραμματολογικά στοιχεία (σύνομοι πληροφορία περί του βίου και του έργου των διδασκόμενων συγγραφέων και περί των διδασκόμενων εν τή τάξει λογοτεχνικών ειδών) προς βλοκλήρωσιν της επί των λογοτεχνικών κειμένων έρμηγευτικής έργασίας. Κατά την διδασκαλίαν των ποιημάτων θά παρέχονται προσιτά και στοιχειά νεοελληνικής μετρικής (τόνος μετρικός ως βασικόν στοιχείον ρυθμού, μέτρον, στίχος, συνήχη, ραμφαία και μέσα προς άπομήνιν αυτής, διαιρέσις και τομή, ιαμβικός και τραγικός στίχος, 15ούλλαβος, 12ούλλαβος, 8ούλλαβος, 7ούλλαβος, 11ούλλαβος).

Δ'. Έκθέσεις.

α) Προφορικά λεκτικά άσκήσεις, αναφερόμενοι εις σύνδεσιν προτάσεων εκ λέξεων, σύνθεσιν περιόδων εκ προτάσεων, σύνθεσιν προτάσεων κατά παράταξιν και καθ' ύπόταξιν, εις ετυμολογικήν και σημασιολογικήν άνάλυσιν λέξεων και έκφραστών κ.λ.π. και εν συνεχεία τωσαύτα λεκτικά άσκήσεις γραπτώς, ώστε να κατανόησιν ούτοι ή μαθητά πλήρως τόν μηχανισμόν της όμιλης του λόγου.

Προφορικά έκθέσεις των μαθητών εις συνεχή λόγον επί θεμάτων της προσωπικής έμπειρίας των εκ της ζωής των έντός του φυσικού, του οικονομειακού, του σχολικού και του κοινωνικού περιβάλλοντος, ως και επί θεμάτων εκ καθ' ίδιαν άναγνωσμάτων αυτών. Κατά τας έκθέσεις ταύτας και τήν άναμώθειαν επί αυτών συζητήσιν εν τή τάξει διδρσόμενων ορθοφωνικών έλαττωμάτων των έκφραστικόν σφαλμάτων, άσκησις εις όρθήν, άνεπιτηρητική και μετ' ένδιαφέροντος παρακολουθομένην ήμλίαν, καθοδήγησις και άσκησις εις τήν διεξήγησιν όρθής και εύπροσούς συζητήσεως.

β) Γραπτά έκθέσεις. Γραφή μιές έκθέσεως ίδεών από 15ήν ήμερον εν τή σχολεία και έντός της χρονικής διαρκείας μιές διδακτικής ώρας εις ίδιον τετράδιον έκθέσεως. Έν ουδεμί ά περιπτώσει έπιτρεπεται να γραφώσιν όλιγώτεροι των 10 έκθέσεων κατά την διάρκειαν του διδακτικού έτους. Η έκτασις των έκθέσεων σκόπιμον είναι να μή υπερβή τας δύο σελίδας μαθητικού τετραδίου. Τά θέματα των έκθέσεων θά λαμβάνονται από προσωπικά βιώματα των μαθητών εκ της παιδικής, της οικονομειακής, της σχολικής, της θρησκευτικής, της κοινωνικής και της ένδικνης ζωής. Έπίσης θύναται να αναφέρονται εις μύθους, παραμύθια, παραδόσεις, ως και εις περιγραφάς τοπίων, ζώων, φυτών, καταστημάτων, όσον τούτο είναι προσιτόν εις τούς μαθητάς της τάξεως αυτής. Κατ' είδος αι έκθέσεις αιτά θά είναι άπλά διηγησις και άπλά περιγραφή. Τά θέματα θά προέρχονται εκ της τάξεως, όδηγούμενης καταλλήλου υπό τού διδάσκοντος, ή θά υποδεικνύονται υπό τού διδάσκοντος, θά είναι δέ κοινά δι' όλην τήν τάξην, ή άποκλεισμένης της γραφής ένίοτε έκθέσεως με θέμα άτομικών της εκλογής έκάστου μαθητού.

Η διδρσώσις των έκθέσεων τούτων υπό τού διδάσκοντος θά είναι κανονική και προσεκτική, κατά τήν σχετικήν δέ εν τή τάξει έργασίαν εις μίαν διδακτικήν ώραν θά επιστημονοται τά συνήθη και κοινά σφάλματα (γραμματικά, συντακτικά, έκφραστικά, λογικά, σημασιολογικά) και θά γίνεται επί εύκαιρία σχετική διδασκαλία, ώστε να άποφεύγεται ή επανάληψις αυτών και να έμπεδύεται εις τούς μαθητάς ή ικανότης προς όρθήν έκφρασιν και διατύπωσιν των νοημάτων των.

Ἰδιαίτερα προσοχὴ θὰ δίδεται ὑπὸ τοῦ διδασκόντος εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς κενολογίας καὶ πομπώδους ἐκφραστικῆς ρησείας τῶν μαθητῶν, ἐμφανιζομένη ὑπὸ τῆν μορφήν διδῶν λογοτεχνικῶν ἰκανότητων, καὶ τῆν ἀσκησιν αὐτῶν εἰς τὴν κριτικολογικὴν καὶ ἀκριβολόγητον ἔκφρασιν, τὴν σαφῆ, σύντομον, παραστατικὴν ἀλλὰ καὶ αὐστηρὴν λογικὴν διάρθρωσιν διατύπωσιν τῶν νοημάτων των. Ἡ μορφή τῆς ἐκθέσεως πρέπει νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ περιεχόμενον καὶ νὰ συνδέεται στενῶς μετ' αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἰδιαίτερα προσοχὴ πρέπει νὰ δίδῃ ὁ διδάσκων εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν τῆς ἐκθέσεως, ὥστε νὰ ἀσκηθῶσιν οἱ μαθηταὶ νὰ παρουσιάζωνται διὰ τὰ γραπτά των μὲ καθαρὰν γραφήν, μὲ τάξιιν καὶ καλαιδέρισίαν (χάρτης, μελάνη, εὐανάγνωτος γραφῆ, περιθώρια, στίξεις, συλλαβισμός, παράγραφος, ἐπιγραφή κλπ.).

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

α) Γραμματικὴ. Συνέχεται καὶ συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς τῆς καθαρουσίτης (τὰ ρήματα, σχηματισμὸς τῶν χρόνων καὶ ἐκτενέστερα καὶ βαθύτερα ἐξέτασις, ρήματα εἰς — μαι (ἰστορία, κἀθήνηαι κλπ.), ἀόριστος ἐ' τῶν ρημάτων, ἀνώμαλα ρήματα. Κανόνες ὀρθογραφίας, δασυνόμενα λέξεις, κανόνες τονισμοῦ, ἡ προσφῶξις τῶν ὑβρώδων (πότε εἶναι μακρὰ καὶ πότε βραχέα) εἰς τὰ οὐσιαστικά, τὰ ἐπίθετα, τὰ ρήματα. Ὁρθογραφία κυρίων ὀνομάτων. ὀνόμαζον λέξεις, παρώνυμα. Ἑτυμολογικόν. Ὄρισμοί, παραγωγή, παράγωγα ρήματα, παράγωγα οὐσιαστικά, παράγωγα ἐπίθετα, παράγωγα ἐπιρρήματα. Σύνθεσις, πρῶτον συνθετικῶν, δεύτερον συνθετικῶν, παρασύνθετα, τονισμοὶ καὶ σημάσια τῶν συνθέτων. Ὁρθογραφικὸν κανόνες ἐξέσι τοῦ Ἑτυμολογικοῦ).

Ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἐπὶ πλείον σχετικῶς καὶ σύγχρισις τῶν γραμματικῶν φαινομένων τῆς καθαρουσίτης πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. Ἐκ τούτου ἐπακρίβης καθαρῶς τῶν ἰσοτιμῶν καὶ τῶν διαφορῶν πρὸς ἀποφυγὴν ἴσωςτικῆς συγχύσεως.

Ἐκτέλεσις τῆς ἀσκήσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ διδίου τῆς Γραμματικῆς.

β) Συνακτικόν. Βαδύτερα καὶ ἐκτενέστερα ἐξέτασις τῶν σημαντικωτέρων συνακτικῶν φαινομένων ἐκ τῶν διδασκόμενων εἰς τὴν πρῶτην τάξιιν. Συνέχισις καὶ συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Συνακτικοῦ τῆς καθαρουσίτης, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ποικίλαι ἀσκήσεις ἐφαρμογῶν καὶ ἐμπειρώσεως τῆς διδασκόμενης ὄλης. Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ διδίου Συνακτικοῦ.

γ) Ἀσκήσεις ὀρθοφωνίας καὶ ἀγωγῆς τοῦ λόγου, λεξιλογικαί, ὀρθογραφικαί, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἐἰς γλωσσικαὶ ἀσκήσεις ἀναλύσεως τῆς σημασίας καὶ τῆς ἑτυμολογίας τῶν λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐμφανίζεται ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ ἡ ἐνότης αὐτῆς εἰς τὰς διαφόρους μορφὰς τῆς. Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν σχηματισμὸν νέων λέξεων διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συνθέσεως καὶ εἰς τὴν κατανοήσιν τῶν τεχνικῶν ὄρων εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν, εἰς τὰς τέχναις καὶ τὰ ἐπαγγέλματα. Ἐμπειρώσις τῆς ἰκανότητος τῶν μαθητῶν διὰ τὴν εὐχερῆ χρῆσιν γλωσσικῶν λεξικῶν.

Β'. Διδασκαλία κειμένων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κειμένων τῆς νεοελληνικῆς γραμματικῆς, πεζῶν καὶ ποιητικῶν, ἠμετικῶν καὶ ἀνέγνωτον, ἐκ καταλλήλου καὶ ἐγκυριζομένης συλλογῆς νεοελληνικῶν Ἐναγνωμάτων, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

Τὰ κείμενα ταῦτα πρέπει νὰ πληρῶν ὑπὸ ἐποφιν ἐκτάσεως, περιεχομένου, μορφῆς, ἰδίᾳ διὰ τὸ ἐποφιν παιδείτικῆς ἀξίας, τὰς προϋποθέσεις, αἰτίνας καθορισθῶσαν διὰ τὰ ἀναγνώματα τὰ προοριζόμενα διὰ τὴν Α' τάξιιν. Δεδομένου δὲ ὅτι εἰς τὴν

τάξιιν ταύτην διδάσκειται ἡ ἱστορία τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὰ κείμενα ταῦτα, ποιητικὰ καὶ πεζὰ, δημοτικὰ καὶ ἐντεχνά, δύνανται νὰ ληφθῶσιν καὶ εἰς τῆς παιδιώτερας πνευματικῆς παραγωγῆς τοῦ ἔθνους, εἰς τὴν ὁποίαν ἀντικατοπτρίζονται ἄνεως, ἡρώισμοι καὶ αὐτοθυσίαι τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν ἐθνικὴν τὸν ἐλευθερίαν, ἐκφράζονται ἐθνικὸν πόδιον καὶ ἐθνικὰ ἰδεῶδες καὶ τῆ ἡ μνήμη ὀφθαλμῶν καὶ εὐγενῶν μαρτύρων τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Ὡς πρὸς τὰ εἶδη, μεταξὺ τῶν κειμένων τούτων δύνανται νὰ περιλαμβάνωνται καὶ χαρακτηρισμοί, συγκρίσεις, ἀντιθέσεις προσώπων, καταστάσεων, τόπων, ὡς καὶ ἐπιστολαί.

Θὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὴν τάξιιν ταύτην μετ' ἐπιμονῆς ἡ διδακτικὴ ἐργασία, ἡ ἀνεξερομένη εἰς τὴν ἀσκησιν τῶν μαθητῶν διὰ τὴν ὀρθὴν ἀνάγνωσιν τῶν πεζῶν κειμένων καὶ τὴν ὀρθὴν ἀπαγγελίαν τῶν ποιημάτων.

Γ'. Γραμματολογία — Μετρική.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν κειμένων θὰ παρέχωνται καὶ τὰ ἀπαραίτητα γραμματολογικὰ στοιχεῖα περὶ τῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν διδασκόμενων ἐν τῇ τάξει λογοτεχνικῶν εἰδῶν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει (τὸ διήγημα, ἠθρογραφικὰ διηγήματα, ἐντεχνος καὶ δημοτικὴ ποίσις, δημοτικὰ ἄσματα, ἀκριτικά, ἱστορικά, κλέρετικα κλπ. Ἐντεχνὰ ποιήματα, λυρικά — ἐπικά κλπ.). Ἐπίσης θὰ παρέχωνται στοιχεῖα νεοελληνικῆς μετρικῆς ἐἰς εὐκρίαις τῶν διδασκόμενων ποιημάτων, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει (ἐπαναλήψεις εἰδῶν στίχων, ἰδίᾳ τοῦ ἱσχυλοῦ, διδασκαλίαι λοιπῶν εἰδῶν στίχων — ἀνακτιστικῶν, δακτυλικῶν, μεσοτονικῶν — ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἱσχυλοῦ, βυλλοδικῶν, βυλλοδόου. Ὀμοιοκαταληξία καὶ εἰδη αὐτῆς).

Δ'. Ἐκθέσεις.

α) Προφορικαὶ καὶ γραπταὶ λεκτικαὶ ἀσκήσεις, ἀναφερόμεναι εἰς τὴν δομὴν τοῦ λόγου, καὶ προφορικαὶ ἀφηγητικῆς πρὸς ἀσκησιν εἰς τὴν ἐπιλίαν καὶ τὴν συζήτησιν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

β) Γραπταὶ ἐκθέσεις. Γραφὴ μιᾶς ἐκθέσεως ἰδῶν ἀνὰ 15ῶν μῶρον ἐν τῷ σχολεῖω καὶ ἐντὸς χρονικῆς διαρκείας μιᾶς διδακτικῆς ὥρας εἰς ἔθρον τετράθρον ἐκθέσεων. Ἐν ὁδημῶν περιπτώσει δικαιολογεῖται νὰ γραφῶσιν ἐκθέσεις ὀλιγώτεροι τῶν 10 κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους. Ἐκτέλεσις τῶν ἐκθέσεων, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

Τὰ θέματα τῶν ἐκθέσεων, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Εἰδη ἐκθέσεων: ἀπλή διηγήσις καὶ περιγραφή, ἀπλοὶ χαρακτηρισμοὶ προσώπων ἐκ τοῦ παιδικοῦ, τοῦ σχολικοῦ, τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ τοῦ οἰκείου κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, περιγραφαὶ σκηνῶν τοῦ ὄρηου ἢ ἄλλων σκηνῶν ἐξ αὐτοφασίας καὶ περιγραφαὶ τῆς οἰκογενειακῆς καὶ σχολικῆς ζωῆς. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν σύνταξιν ἐπιστολῶν ἀνεξερομένων εἰς τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν.

Ἡ διδρῶσις τῶν ἐκθέσεων κατὰ τὰ καθορισθόμενα διὰ τὴν Α' τάξιιν. Ἐπιμονὴ εἰς τὸν ἐλεγχὸν τῆς ἐκφράσεως τῶν μαθητῶν πρὸς ἴσημῶν αὐτῶν εἰς τὴν ἀκριβολογίαν, τὴν κυριολεξίαν, τὴν πικρὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν ἐπαναλήψεων, τῶν πλεονασμῶν, τῶν ἀνεῦ ἐνοητολογικοῦ περιεχομένου πομπῶδων ἐκφράσεων.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

Ἐπὶ εὐκρίαις παρατηρούμενων ἐλλειψῶν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν καὶ τὸ Συνακτικόν τῆς καθαρουσίτης, ἐπαναλήψις καὶ διοκλήρωσις τῆς ὄλης τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συνακτικοῦ, ἡ ὁποία ἐδιδάχθη εἰς τὰς δύο προηγουμένως τάξεις. Ἐπέκτασις τῆς διδασκαλίας τοῦ Συνακτικοῦ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ εὐθέου καὶ πλαγίου λόγου, τῶν σχηματισμῶν τοῦ λόγου καὶ τῶν σχετικῶν μετ' αὐτὸν τοῦ λόγου καὶ τοῦ ὄρου. Ἐπίμονος ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τήρησιν τῶν κανόνων τῆς στίξεως καὶ τῆς διακρίσεως τῶν παραγράφων, εἰς τὴν ἄρμονικὴν σύνθεσιν τῶν περιόδων κλπ. Ἰσχυιότερα ἐξέτασις καὶ ἀνάπτυξις περιόδων χαρακτηριστικῶν διὰ τὸ κάλλος των ἢ διὰ τὴν ἰδιόρυσαν σύνθεσιν των.

Ποικίλαι γλωσσικαὶ ἀσκήσεις, σκοποῦσαι εἰς τὴν ὁλοκληρωσὴν καὶ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς γλωσσικῆς κατάρσεως τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Συγκρίσεις γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς καθαρῆς, τῆς δημοτικῆς, τῆς ἀρχαίας, ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς σημασίας καὶ τῆς ἐτυμολογίας λέξεων καὶ φράσεων τῆς καθαρῆς εἰς συγκρίσει ἀντιστοιχοῦς λέξεσι καὶ φράσεσι τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας, γλωσσολογικὰ ἐρμητικά ἐνίων γλωσσικῶν φαινομένων, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται θαυτέρα μύστις τῶν μαθητῶν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσης καὶ καταδεικνύεται ἡ τῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς ὅλας τὰς μορὰς αὐτῆς.

Λεξιλογικαὶ ἀσκήσεις πρὸς πλουτισμὸν τῶν λεξιλογικῶν θησαυρῶν τῶν μαθητῶν. Σημασιολογικὴ καὶ ἐτυμολογικὴ ἀνάλογισ τῶν λέξεων καὶ καταρτισμὸς λεξιλογίων κατὰ κατηγορίαν λέξεων. Λέξεις ἀρχαίαι, δημοτικαί, νεοτερικαί, νεοπλαστοί, λέξεις πολυῶροτοι καὶ λέξεις εἰδικῆς χρήσεως, λέξεις τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς ὀρολογίας, λέξεις κυριολεκτικῆς σημασίας, λέξεις μεταφορικῆς σημασίας καὶ λέξεις ἀσαφῆς ἢ ρευστοῦ περιεχομένου. Εἰδικαὶ λέξεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰσαγωγίας, λέξεις καὶ ἐκφράσεις ἰδιαιτέρως λογοτεχνικαί.

Περαιτέρω ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τῆς Γραμματικῆς, τοῦ Συντακτικοῦ, τῶν Λεξικῶν.

Β'. Διδασκαλία κειμένων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμητικὰ κείμενα τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας ἐκ καταλλήλου καὶ ἐγκραμμένης συλλογῆς νεοελληνικῶν Ἀναγνωσμάτων. Τὰ κείμενα ταῦτα θὰ λαμβάνονται ἐκ τῶν πλείων ἐκδόσεων καὶ ὑποειρηματικῶν δημογραφημάτων τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, θὰ εἶναι ἀνωτέρου πνευματικοῦ περιεχομένου καὶ θὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸν ψυχικὸν κόσμον τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως αὐτῆς. Θὰ ἀναφέρονται εἰς τὰς πολυπληθεῖς προσηθείας τοῦ Ἔθνους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του, εἰς τὰς πολιτικαὶς καὶ δημοθυραϊκὰς καὶ τὰ ἐπιτεύγματα (τὰ ἥθη, τὸν ἐπαγγελματικὸν βίον, τὴν τεχνικὴν, τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ τὰ πνευματικὰ γενικά ἐπιτεύγματα), θὰ πρόβαλλον ἠρωϊκὰς ἠθικὰς μορὰς πλήρεις ἀντινοβολίας, πρότυπα σκέψεως καὶ δράσεως, ὅλα καὶ βοηθῶνται εἰς τὴν μαθητῶν δι' αὐτὸν πρὸς διαμόρφωσιν ἑλληνοπαιδαγωγικῆς βιοθεωρίας καὶ καλλιέργειαν τῆς ἱστορικῆς μνήμης. Θὰ εἶναι δι' ἀντιπροσωπευτικὰ βίον τῶν εἰδῶν τῶν νεοελληνικῶν λόγου, πεζοῦ καὶ ποιητικοῦ (ἐπιτενὴ ποιῶν διηγήματα, ἐπιπολιτικὰ ποιήματα, εἰδικὰ ποιήματα, παραλόγις καὶ μπαλλάντες, δημοτικὰ τραγῳδία, αὐτοβιογραφαί, ἐπιστολαί, διηγήσεις κλπ.). Κατ' ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν διδασκόμενα εἰς τὴν τάξει ἱστορικὴν ὕλην ποιήματα καὶ πεζὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν Τουρκοκρατίαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν.

Ἐρμηνευτικὴ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων, ὡς εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις, ἀλλὰ ἐπὶ ἀνωτέρου ἐπιπέδου.

Τὰ διδασκόμενα κείμενα δύνανται να λαμβάνονται καὶ ἐξ αὐτοτελῶν ἐκδόσεων, ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι ταῦτα ἀρμόδιως ἐγκραμμένα.

Γ'. Γραμματολογία — Μετρική.

Ἐπ' αὐκαίρις τῶν ἐρμητικῶν κειμένων θὰ παρέχονται τὰ ἀπαραίτητα γραμματολογικὰ στοιχεῖα, ὡς εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Κατὰ τὸ δεύτερον τετράμηρον θὰ γίνῃ συστηματικὴ ἀνακεφαλαίωσις καὶ ταξινομήσις τῶν διασφαιμένων γραμματολογικῶν στοιχείων, ὅστε να σχηματισθῶσιν εἰς μαθητὰν περιεκτικὴ καὶ σαφῆ εἰκόνα τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς. Ἐπίσης κατὰ τὴν ἐρμησίαν ποιημάτων θὰ συμπληρωθῇ ἡ διδασκαλία τῆς μετρικῆς, ὅστε να σχηματισθῶσιν εἰς μαθητὰν ἀντίληψιν τῶν μέτρων καὶ τῶν ρυθμῶν τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως (ἐπαναλήψις διασφαιθείς ὅλης καὶ διδασκαλία εἰδῶν στροφῶν. Στοιχειώδεις ἐκθέσεις περὶ ποιημάτων με σταθερὰν μορφήν).

Δ'. Ἐκθέσεις.

α) Προφορικαί. Συνάγωγαι τῆς γενόμενης εἰς τὰς δύο προηγουμένας τάξεις σχετικῆς ἐργασίας. Ἀνακωνώσεις

εἰς συνεχῆ λόγον περιγραφῶν ἐξ ἐπισκόψεων, ἀφηγήσεις περὶ γεγονότων ἢ καταστάσεων ἐξ αὐτοφίας, ἀπόδοσις τοῦ περιεχομένου ἀναγνωσμάτων καὶ μελετημάτων. Κατὰ τὰς ἀνακωνώσεις ταῦτας ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διάρκειαν τοῦ οὐσιώδους καὶ τοῦ ἐπισημῶδους, εἰς τὴν ἀκριβῆ καὶ καλοῦσθητον προφορὰν, εἰς τὴν δραχυλογικὴν ἐκφρασιν, εἰς τὴν ἥρεμον, ἀνευ ἐκνεορισμοῦ καὶ χειρονομιῶν, ὁμίλιαν καὶ συζητησιν.

β) Γραπταί. Γραφὴ μιᾶς ἐκθέσεως ἀνὰ 15 ἡμέρας ἐν τῷ σχολεῖν καὶ ἐνὸς μίσε καὶ ἡμισέας διδακτικῆς ὥρας εἰς ἰδίον τετράδιον. Ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δικαιολογεῖται νὰ γραφῶσιν ἐκθέσεις ὀλιγώτεροι πᾶν 10 κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους. Ὡς πρὸς τὴν ἐκτασιν, δύνονται νὰ εἶναι ἐκτενέστεραι τῶν ἐκθέσεων τῶν προηγουμένων τάξεων.

Ἐξω ἐκθέσεων: διήγησις, σύνθετος περιγραφή, χαρακτηρισμοὶ προσώπων, περιγραφή ἔργων τέχνης, στοιχειώδης κριτικὴ ἀνάλυσις λογοτεχνικῶν ἔργων καὶ μελετημάτων. Ἡμερολόγιον. Αἰτήσεις, ἀναφοραί, τηλεγραφήματα, ἐπιστολαί, δημοσία ἔγγραφα.

Θέματα Ἐκθέσεων: Εἰκόνας ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπινου βίου, ἤτοι περιγραφαὶ συμβάντων, τεχνικῶν ἔργων, κοινωνικῶν γεγονότων καὶ καταστάσεων, ἔργων τέχνης, χαρακτηριστικῶν σκηνῶν τῆς ἀνθρώπινου ζωῆς. Ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς κινήσεως εἰς καταστάματα καὶ βιομηχανίας, ἐκ ταξιδίων, ἐπισκέψεων, ἐκδρομῶν.

Ἰδιαιτέρα προσοχὴ πρέπει να δοθῇ εἰς τὴν σύνταξιν αἰτήσεων, ἀναφορῶν, τηλεγραφημάτων, δημοσίων ἔγγραφων, διότι δι' αὐτῶν ἀρ' ἐνὸς μὲν ἀκούονται εἰς μαθητὰν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ περὶαρχμένην διατύπωσιν τῶν νοημάτων των, ἀρ' ἑτέρου δ' ἀποκτῶσι μίαν ἰκανότατην αἰμίσην πρακτικῆς χρησιμότητος. Ἡ διάρθρωσις τῶν ἐκθέσεων, ὡς εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις, ἀλλὰ ἐπὶ ἐπιπέδου ἀντιστοιχοῦ πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως ταύτης.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

Συμπλήρωσις τῆς γλωσσικῆς κατάρσεως τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης διὰ ποιητικῶν γλωσσικῶν ἀσκήσεων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει. Ὁ πλουτισμὸς τῆς γλώσσης καὶ παράγωγις συντελούντες εἰς αὐτὸν. Ἡ πλωστικὴ ἰκανότης τῆς γλώσσης (μετασχηματισμοὶ λέξεων, δημοτικῶν νέων λέξεων, νεολογισμοί, κ.τ.τ.). Αἱ ἔξενικα ἐπιβράσεις ἐκ τῆς εἰρηχανικῆς, τῆς ἐμπορικῆς, τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας πρὸς ἄλλους λαοὺς. Ἡ ἀφομίωσις τῶν ἔξενον λέξεων καὶ ἡ καθάρσις τῆς γλώσσης. Ὁ πλουτισμὸς τοῦ λεξιλογίου ἐκ τῆς ἀναπέψεως τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς δημοθυραίας νέων συνθηκῶν ζωῆς (διασφαισεως). Εἰδικὰ λεξιλόγια ἐμπορίου, εἰρηχανίας, κατοικίας, τουρισμοῦ, τεχνικοῦ καὶ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ κλπ. Ἡ ἐπιστημονικὴ ὀρολογία. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλώσσα ὡς πηγὴ πλουτισμοῦ τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης.

Συστηματικὴ εισαγωγὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν δομὴν καὶ τὸ ὕψος τοῦ νεοελληνικοῦ λόγου. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν κειμένων ἐπιστημονικῶν χωρίων χαρακτηριστικῶν διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν οὐσέθειαν των καὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴν των πληρότητα καὶ αἰθητικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Φράσις ἁρμονικῆ, ρυθμικῆ, μουσικῆ. Ἀνάπτυξις τοῦ ὕψους (ὑψος ἀτόνου, νεοῦδος, πλαδαρὸν, πυκνὸν, ἀπλόου, ἐπιτηρεμμένον, ἀσπρὸν κ.τ.τ.).

Β'. Διδασκαλία κειμένων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμητικὰ ἐκτετατῶν ἔργων τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας, πεζῶν καὶ ποιητικῶν, δημοτικῶν καὶ ἐνέχων (προσωπικῶν), ἐκ καταλλήλου καὶ ἐγκραμμένης συλλογῆς νεοελληνικῶν Ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν ἐκδόσεων ἐγκραμμένων. Τὰ ἔργα ταῦτα θὰ ἀναφέρονται εἰς ὅλας τὰς περιόδους τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν Ἐπανάστασιν Ἰσχυρὴν καὶ τὸν Ρωμαντισμὸν, καὶ θὰ ἀντιπροσωπεύονται ὅλα τὰ εἶδη τῶν νεοελληνικοῦ λόγου (διη-

γίσεως, διηγήματα, εκλεκτά αποσπάσματα μυθιστορημάτων, περιγραφαί, χαρακτηρισμοί, ήμερολόγια, κριτικά, μελετών. κ.τ.τ., λυρικά και επικόλυρα ποιήματα). Κατά τὸ μέγεθος εκτενέστερα τῶν διδασκομένων εἰς προηγουμένης τάξεως, ἀλλὰ προσιτά εἰς σχολικὴν διδασκαλίαν.

Ἐργηκευτικὴ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων, ὡς εἰς τὰς προηγουμένης τάξεως, ἀλλὰ εἰς ἐπιπέδου ἀνωτέρου, ἀναλόγου πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως ταύτης. Ἀνάλυσις τῶν πραγματικῶν, ἰδεολογικῶν καὶ μορφολογικῶν στοιχείων τῶν διδασκομένων ἔργων. Βαθυτέρα ἐξέταση τῆς δομῆς αὐτῶν καὶ τῶν ἰδιαιτέρων μέσων καὶ τρόπων τῆς λογοτεχνικῆς ἐκφράσεως. Ἀνάλυσις καὶ χαρακτηρισμοὶ τῶν ἔργων. Χαρακτηρισμὸς τῶν διδασκομένων ἔργων καὶ κατάταξις αὐτῶν εἰς τὰ ἀντίστοιχα λογοτεχνικά εἶδη. Περιττοὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν καλαισθητικὴν ἀνάγνωσιν τῶν πεζογραφημάτων καὶ τὴν ἀπαγγελίαν τῶν ποιημάτων.

Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν Λεξικῶν, Γραμματολογίας καὶ ἄλλων βοηθῶν, προσιτῶν εἰς τὴν πνευματικὴν τὸν ἀνάπτυξιν.

Γ'. Γραμματολογία — Μετρική.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν κειμένων θὰ παρέχονται καὶ τὰ ἀπαραίτητα γραμματολογικὰ στοιχεῖα: Σύνταξις καὶ ὠσαύτασι καὶ πληροφορία περὶ τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἔργων τῶν, περὶ τῶν εἰδῶν τῆς πελογραφίας καὶ τῆς ποιήσεως, περὶ τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν ἐκάστου εἴδους. Ἰδιαιτεροὶ ἐκφραστικοὶ τρόποι κατὰ λογοτεχνικῶν εἶδος καὶ κατὰ συγγραφέα. Τὸ ὄρος, τὰ προσδιοριστικὰ στοιχεῖα τοῦ, τὰ εἶδη τοῦ. Τὸ προσωπικὸν ὄρος.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ποιημάτων θὰ γίνῃ ἐπιμέρισις τῶν διδασκόμενων περὶ νεοελληνικῆς μετρικῆς καὶ ἀμφηλώσεως αὐτῶν. Εἶδη στίχων μὴ διδασκόμενων (Βαλλάδος, Ἰσόλλυλος), ἀπώλυσις μετρικοῦ τόνου, χώρισμα λέξεως, διασκελισμὸς στίχου καὶ στροφῆς (ἐλευθεροὶ στίχοι), συστηματικὴ διδασκαλία τῆς μετρικῆς ποιημάτων σταθερᾶς μορφῆς (δι-στίχων, ἐπιγράμματος, συνέττον).

Δ'. Ἐκθέσεις.

α) Προσορικοί. Συνέχισις τῆς ἀσκήσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὸν προσορικὸν λόγον, ὡς εἰς τὰς προηγουμένης τάξεως (ἀνακωμώσεις, ἀφηγήσεις, διαλογικὰ συζητήσεις). Ἐκθέσεις ἐργασιῶν εἰς συνεχῆ λόγον μὴ τῆν δοθεῖσαν μόνον σημειώσεων. Ἀσκήσεις εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ρητορικῶν λόγων (στάσις, ἐκφρασις, ρυθμὸς, τόνος καὶ χρώμα φωνῆς κ.λ.π.). Ἀσκήσεις εἰς τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν ὁμαδικὴν ἀπαγγελίαν.

β) Πρακτικά. Γραφὴ μιᾶς ἐκθέσεως ἰδεῶν ἀπὸ 15θήμερον ἐν τῷ σχολείῳ καὶ ἐνθὲς μιᾶς καὶ ἡμισΐας ἡ δὴ διδασκόμενων ὧρῶν. Δεῖν νὰ γραφῶσι τοιαῦτα ἐκθέσεις τοῦλάχιστον 10 κατὰ διδασκόμενον ἔτος.

Θέματα ἐκθέσεων: ἐντύποις εἰς ἐπισκοφικῶν ἱστορικῶν τόπων καὶ μνημείων, ἔργων τέχνης, τεχνικῶν ἔργων, βιογραφικῶν, μουσικῶν, πόλεων κ.λ.π. καὶ ἐκ ταξιδίων. Περιγραφαὶ καὶ χαρακτηρισμοὶ προσώπων. ὁμάδων, τάξεων, καταστάσεων, ἐνεργειῶν, χαρακτηριστικῶν τύπων κοινωνικῶν, ἐπαγγελματικῶν κ.λ.π. Συγκριτικαὶ περιγραφαὶ καὶ χαρακτηρισμοὶ ἀντιθέτων προσώπων, ὁμάδων, γεγονότων, καταστάσεων κ.τ.τ. Περιλήψεις διδασκόμενων λογοτεχνικῶν καὶ στοιχειώδους κριτικῆς ἀναλύσεως αὐτῶν. Ταξινομήσεις διδασκόμενων ὁμάδων ἐκ τῶν διαφόρων μαθημάτων. Περιλήψεις καὶ ἀναλύσεις μεγάλων ἐνοτήτων διδασκόμενων ἀρχαίων κειμένων. Μικραὶ πραγματικαὶ εἰς θέματα λαμβανόμενα ἐκ τῶν διδασκομένων μαθημάτων.

Συνάξεις ἐπιστολῶν, ἀποκρισῶν, αἰτήσεων, δημοσίων ἐγγράφων. Σύνθεσις μικρῶν καὶ ἁπλῶν λογοτεχνικῶν (διηγημάτων ἢ καὶ ποιημάτων). Τὰ θέματα θὰ προέρχονται ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῆς τάξεως ἢ θὰ δίδονται ὑπὸ τοῦ διδασκόμενου. Διόνται νὰ εἶναι καὶ ἀτομικὰ κατ' ἐκλογὴν ἐκάστου μαθητοῦ.

Αἱ ἐκθέσεις θὰ διορθῶνται ὑπὸ τοῦ διδασκόμενου μετὰ

προσυχῆ κατ' οἶκον καὶ θὰ σχολιάζονται ἐν τῇ τάξει ἐνθὲς μιᾶς διδακτικῆς ὥρας. Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην θὰ ἐπιστημονίζονται τὰ σῆμῃ καὶ κοινὰ σφάλματα (πραγματικά, λογικά, συντακτικά, ὀρθογραφικά, στίξεως, κυριολεξίας, διαφθόσεως, συνθέσεως κ.λ.π.), πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως τῶν, καὶ θὰ παρέχονται ἰδιαιτέρως συνθέσεις καὶ ἐκθέσεις ἰδεῶν.

Εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς περὶ τὰς ἐκθέσεις διδακτικῆς ἐργασίας θὰ καταβάλλεται ἐπιμόνος προσπάθεια διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν κυριολεκτικὴν καὶ ἀκριβολόγον ἐκφρασίν, τὴν σαφή, σύντομον καὶ παραστατικὴν διατύπωσιν, τὴν λογικὴν διάρθρωσιν τῶν νοημάτων, τὴν ὀρθὴν σύνθεσιν. Θὰ ἐπισημαίνεται ὡς κύριος στόχος ἡ πλήρης ἁρμονία μεταξὺ περιεχομένου καὶ μορφῆς καὶ θὰ καταπολεμῶνται συστηματικῶς ἡ κενολογία καὶ ἡ ἀνευ περιεχομένου γραπτὴ φλυαρία, ἧς προδίδει ἀνεπάρκεια διανοημάτων καὶ ἀδυναμία ἐν σκέψει.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

Γλωσσικὴ διδασκαλία ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Γλωσσολογικὴ ἐξέτασις καὶ ἐρμηνεία βασικῶν γλωσσικῶν φαινομένων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης καὶ συναγωγὴ συμπερασμάτων ἀναφερομένων εἰς τὸς νόμους τοῦς διαπονήτας τὴν ἐξέλιξιν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Μελέτῃ καὶ ἀνάλυσις τοῦ γλωσσικοῦ ὄρους ἐκ' εὐκαρίαις τῆς διδασκαλίας τῶν κειμένων (εἰκόνας, μεταφοραὶ, σχήματα λόγου, ἀπλότης, ἀσφιδρότης κ.λ.π.).

Β'. Διδασκαλία κειμένων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἀντιπροσωπευτικῶν ἔργων τῆς νεοελληνικῆς Γραμματείας, πεζῶν καὶ ποιητικῶν, μὴ ἰδιαιτέρων παιδαγωγικῶν καὶ λογοτεχνικῶν ἁξίων. Ταῦτα θὰ λαμβάνονται ἐκ ἐγκριμένων συλλογῶν νεοελληνικῶν Ἀναγνωμάτων καὶ ἐκ αὐτοτελῶν ἐκδόσεων, ἐγκριμένων, καὶ θὰ ἀναφέρονται εἰς ὅλας τὰς περιόδους τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας καὶ εἰς ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τοῦ θεάτρου. Ἐκ τῆς παλαιότερας νεοελληνικῆς γραμματείας θὰ ἐπιλεγῶνται ἐκλεκτὰ ἀποσπάσματα ἔργων ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι καὶ τῆς Ἐπαναστάσεως, ἢ ἐκ ἐκ τῆς Κρητικῆς λογοτεχνίας. Ἐκτενέστερα θὰ εἶναι ἡ ἐπιλογή ἔργων, ἡμέτερον καὶ πεζῶν, ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Πλάτωνα καὶ ἐντεύθεν. Ἐπίσης θὰ ἐπιλεγῶνται ἐκλεκτὰ ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ δημοτικότερου λόγου τῆς τελευταίας Βυζαντινῆς περιόδου.

Μελέτῃ τῶν κειμένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον δάσει ὀδηγῶν τοῦ διδασκόμενου καὶ ἐρμητικῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν ἐν τῷ σχολείῳ, ὡς εἰς τὰς προηγουμένης τάξεως. Βαθυτέρα ἐξέτασις τοῦ ἰδεολογικοῦ περιεχομένου, τῶν ἰδιαιτέρων ἐκφραστικῶν μέσων, τῆς τεχνιορθεσίας, τοῦ ὄρους ἐκάστου διδασκόμενου ἔργου. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ἔργου καὶ κατάταξις αὐτοῦ εἰς τὸ ἀντίστοιχον λογοτεχνικῶν εἶδος. Στοιχειώδεις ἐνημέρωσις τῶν μαθητῶν περὶ τοῦ θεάτρου ὡς ἰδιαιτέρου εἴδους τῆς λογοτεχνίας. Σύντομοι καὶ σαφεῖς πληροφοροὶ περὶ τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἔργων τῶν, περὶ τῶν εἰδῶν τῆς πεζογραφίας καὶ τῆς ποιήσεως, περὶ τῶν ἰδιαιτέρων τεχνιορθεσιῶν καὶ σχολῶν ἐν τῷ πεζογραφίᾳ καὶ τῇ ποιήσει (λασσοκισμὸς, ρομαντισμὸς, ρεαλισμὸς, νωτορεαλισμὸς, συμβολισμὸς κ.λ.π.). Μετρικὴ ἀνάλυσις τῶν ποιημάτων. Ἐπιδράσεις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς λογοτεχνίας εἰς τὴν νεοελληνικὴν πελογραφίαν καὶ ποίησιν.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων κλασσικῶν ἔργων τῆς εὐρωπαϊκῆς λογοτεχνίας ἐκ ἐκτικῆς ἀποβολογίας. Μελέτῃ τῶν κειμένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον καὶ ἐρμητικῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν ἐν τῷ σχολείῳ, ὡς ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν κειμένων. Στοιχειώδεις γραμματολογικὴ ἐνημέρωσις τῶν μαθητῶν περὶ τῶν ἔργων τούτων καὶ σύγκρισις αὐτῶν πρὸς διδασκόμενα ἀντίστοιχα ἑλληνικά ἔργα.

Συνέχισις τῆς ἀσκήσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὴν καλαισθητικὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἀπαγγελίαν. Ἐπίσης συνέχισις τῆς ἀσκήσεως αὐτῶν εἰς τὴν χρῆσιν Λεξικῶν, Γραμματολογίας,

δοθέντων. Καθοδήγησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν αὐτενεργὸν μελέτην κατ' οἶκον λογοτεχνικῶν ἔργων.

Γ'. Γραμματολογία — Μετρική.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν κειμένων θὰ παρέχονται τὰ ἀπαραίτητα γραμματολογικὰ στοιχεῖα περὶ τῶν συγγραφέων, τῶν εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ποιητικῆς τῶν τεχντροπιῶν, τῶν Σχολῶν κλπ. Κατὰ τὸ δεύτερον τεταρτημιῶν συστηματικὴ διδασκαλίαι συνοπτικῆς ἱστορίας τῆς νεοελληνικῆς γραμματικῆς μέχρι τῶν ἔργων τοῦ 20οῦ αἰῶνος μὴ ἀναρῶνται εἰς χαρακτηριστικὰ ἔργα ἐκαστῆς περιόδου καὶ ἐκάστου λογοτεχνικοῦ εἴδους. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν ποιημάτων ἀνεκφρασταίως καὶ ἐμπέδωσις τῶν διδασχθέντων στοιχείων μετρικῆς καὶ συμπληρώσις αὐτῶν (ὡς, μπιλάιντα, ἀλλάξαιτο, ἀποστρίφειν).

Δ'. Εὐθέσεις:

α) Προφορικαί: ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν προφορικὸν λόγον, ὡς ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει. Μόχρι τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τέχνην τῆς διαλέξεως. Μικραὶ διαλέξεις μαθητῶν.

β) Γραμμαί: γραφὴ μίξις ἐκθέσεως ἀνὰ 150 ἡμέρας ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον ἐναλλάξ. Λέων καὶ γραφεῖσι 10 τοῦλάχιστον ἐκθέσεις κατὰ τὸ διδακτικὸν εἶδος.

Θέματα τῶν ἐκθέσεων: ἀνάλογα πρὸς τὰ θέματα τῆς προηγούμενης τάξεως μὴ διεύρυντι τοῦ κύκλου αὐτῶν ὡς ἀκολουθεῖται:

Κριτικὴ ἀνάλυσις διδασχθέντων ἔργων τῆς ἀρχαίας καὶ νέας λογοτεχνίας.

Περὶγραφαὶ μνημείων καὶ μεγάλων τεχνικῶν ἔργων μετὰ προσωπικῶν κλίσεων καὶ κρίσεων.

Αἰθρητικὴ ἀνάλυσις ἔργων τέχνης.

Χαρακτηρισμοὶ καὶ συγκρίσεις ἱστορικῶν προσωπικοτήτων, βιογραφίαι.

Συγκρίσεις καὶ χαρακτηρισμοὶ ἱστορικῶν γεγονότων καὶ καταστάσεων, ἱστορίων, θεσμῶν, ἔργων τέχνης κλπ.

Μικραὶ πραγματεῖαι καὶ μελέται ἐπὶ θεμάτων ποιικίου περὶεχομένου.

Ἀνάπτυξις ἐνοσιῶν, γνησιῶν, ἀποφθεγμάτων.

Ἀνάπτυξις παροιμιῶν καὶ παροιμιῶν ἁράσεων.

Ἀνάπτυξις χωρίων περὶν κειμένων καὶ στίχων ἢ στροφῶν ποιημάτων.

Σύνθεσις ὁμιλιῶν, διαλέξεων, πανηγυρῶν λόγων.

Σύνθεσις λογοτεχνικῶν, περὶν καὶ ἐμπέδων.

Γενικῶς τὰ θέματα τῶν ἐκθέσεων τῆς τάξεως ταύτης πρέπει νὰ ἔωσαν οὐσιαστικὴν περιεχόμενον. Ὅστε δι' αὐτῶν νὰ κινήται ἡ σκέψις τῶν μαθητῶν καὶ νὰ ἀποκρίνται οὗτοι εἰς τὴν λογικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐκθεσίαν διανοημάτων.

Ἡ διόρθωσις τῶν ἐκθέσεων, ὡς ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει. Ἐπιμόνος προσπάθεια καὶ εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν διὰ τὴν ἀποργίαν τῆς νεολογίας καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὀρθὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐκθεσίαν τῶν διανοημάτων των, ὡς ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Α'. Γλωσσική διδασκαλία.

Γλωσσικὴ διδασκαλία, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει, καὶ ἐπιπροσθέτως: Ἀνάλυσις τοῦ ρητορικοῦ ἔρους. Ἐπικόπσεις τῆς ἐξελίξεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου μέχρι σημερινῶν. Ἡ ἀδιαιλεσις ἐνότης αὐτῆς. Αἱ δύο μορφαὶ τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, ἡ Δημοτικὴ καὶ ἡ Καθαροελληνικὴ. Ἱστορικὴ προέλευσις καὶ ἐξέλιξις ἐκαστῆς μορφῆς. Αἱ ἰδιαιτεραὶ ἐκφραστικαὶ ἰδιότητες ἐκαστῆς καὶ οἱ πνευματικοὶ τομεῖς, τοῦ ὁποῦτος καλύπτει ἐκαστῆς τούτων. Ἡ ἱστορικὴ ὀρθογραφία. Ἡ γλωσσικὴ διορθογραφία εἰς τὸν γραπτὸν λόγον.

Β'. Διδασκαλία καὶ μελέων.

Ὀλοκληρώσις τῆς διδασκαλίας τῆς νεοελληνικῆς γραμματικῆς δι' ἀγχνώσεως καὶ ἐρμηνείας ἀντιπροσωπευτικῶν ἔρ-

γων εὐρύτερας συνθέσεως καὶ ἀνωτέρας λογοτεχνικῆς ἀξίας ἐκ καλλιῶν συλλογῆς νεοελληνικῶν Ἀναγνωσμάτων καὶ ἐξ αὐτοῦτων ἐκδόσεων, ἐκφραστικῶν.

Συστηματικὴ ἐπιλογή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μελέτην τοῦ θεάτρον, ὡς ἰδιαιτέρου λογοτεχνικοῦ εἴδους. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς θεατρικῆς τέχνης εἰς τὴν νεοελληνικὴν γραμματικῆν. Τὰ εἰδη τῶν θεατρικῶν ἔργων. Τὰ βασικὰ γνωρίσματα ἐκάστου εἴδους. Τὰ κύρια στοιχεῖα τοῦ θεατρικοῦ ἔργου (ὑπόθεσις, πλοκή, πρόσωπα, τεχνικὴ οἰκονομία, διάλογος κλπ.). Ἐπιδράσεις τῆς ἀρχαίας δραματικῆς τέχνης καὶ τοῦ νεωτέρου εὐρωπαϊκοῦ θεάτρον εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ νεοελληνικοῦ εὐρωπαϊκοῦ. Αἱ θεατρικαὶ καταστάσεις καὶ οἱ παράγοντες αὐτῶν. (ἔργων, θεάτρον, ἥθοσοι, σκηνοθέτης, σκηνογράφος κλπ.).

Ἡ νεωτέρα ποιητικὴ. Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα καὶ τάσεις αὐτῆς. Ἐπιδράσεις ἐπ' αὐτῆς. Ἡ νεωτέρα ποιησις. Χαρακτηριστικὰ αὐτῆς. Σύγκρισις πρὸς τὴν ποιήσιν τῆς παραδεδεῖσας καὶ οὐσιώδους διαφοράς. Ἐπιδράσεις ἐπ' αὐτῆς.

Μελέτη τῶν κειμένων κατ' οἶκον καὶ ἐρμηνευτικὴ ἐπιπεργατὴ αὐτῶν ἐν τῷ σχολείῳ, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει. Εὐρύτερα χρήσις δοθέντων. Τὰ ἔρος τῆς διδακτικῆς ἐργασίας τῆς μεταπολίσεως: εἰς τὴν κατ' οἶκον μελέτην, ὡστε ἡ ἐν τῷ σχολείῳ ἐρμηνευτικὴ ἐπιπεργατὴ νὰ προσλαμβάνη ἐλευθερικῶν χαρακτήρα καὶ νὰ διεξάγεται μὴ γοργὸν ρυθμῶν. Μόνον οὕτω θὰ καταστῆ δυνατόν νὰ γνωρίσωσιν οἱ μαθηταὶ περισσύτερα καὶ ὀλοκληρῶς ἔργα τῆς νεοελληνικῆς γραμματικῆς. Βαυθιτέρα ἐξέταση τῆς βοήθης τοῦ λόγου καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἔρους. Ὁ ρητορικὸς λόγος. Συστηματικὴ ἐξέταση τῶν τεχντροπιῶν καὶ τῶν Σχολῶν. Πλεονεκτήματα καὶ οὐσιαστικώτερα τὰ γραμματολογικὰ στοιχεῖα.

Μελέτη κατ' οἶκον καὶ ταχυρρυθμῶς ἐν τῷ σχολείῳ ἐρμηνευτικὴ ἐπιπεργατὴ ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων κλασσικῶν ἔργων τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας, περὶν καὶ ποιητικῶν, ἐξ εἰδικῆς ἐπιμελημένης ἀνθολογίας (Γαλλία, Ἰταλία, Ἰσπανία, Ἀγγλία, Γερμανία, Σκανδιναβία, Ρωσία, Ἀμερική). Ἰσολογικῶν περιεχόμενων καὶ μορφολογικῶν στοιχείων τῶν ἔργων τούτων. Σύγκρισις πρὸς ἀντιστοιχὰ γνωστὰ εἰς τοὺς μαθητὰς ἔργα τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας. Γραμματὴ ἔργα τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῶν ἔργων τούτων. Διδασκαλία ἐπ' εὐκαιρίαν τῶν ἀπαραίτητων γραμματολογικῶν στοιχείων.

Μελέτη κατ' οἶκον ἀντιπροσωπευτικῶν ἔργων τοῦ παγκοσμίου κλασσικοῦ θεάτρον, γραμματὴ ἔργα τῶν μαθητῶν ἐπ' αὐτῶν καὶ σχετικὰ ἀνεκνώσεις ἐν τῇ τάξει. Ἀνάγνωσις καὶ ταχυρρυθμῶς ἐρμηνευτικὴ ἐπιπεργατὴ ἐνὸς τοῦλάχιστον τοιοῦτου ἔργου ἐν τῇ τάξει. Διδασκαλία ἐπ' εὐκαιρίαν τῶν ἀπαραίτητων γραμματολογικῶν στοιχείων. Ἐπιδράσεις τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ δράματος ἐπὶ τῆς νεωτέρας δραματικῆς τέχνης. Ὁ Σαίξπηρ, ὁ Γκαίτε, ὁ Σίλλερ, ὁ Κορνήλιος, ὁ Ρακίνας, ὁ Μολιέρος, ὁ Ίψεν, ὁ Χόουπμαν, ὡς θεατρικοὶ συγγραφεῖς. Σύγκρισις τούτων πρὸς τοὺς δραματικῶς ποιητὰς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Γ'. Γραμματολογία — Μετρική.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν κειμένων θὰ παρέχονται ἐπ' εὐκαιρίαν τὰ ἀπαραίτητα γραμματολογικὰ στοιχεῖα περὶ τῶν συγγραφέων, τῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν, τῶν τεχντροπιῶν, τῶν Σχολῶν κλπ., ὡς εἰς τὰς προηγούμενας τάξεις. Ἀνεκφρασταίως καὶ ἐκλήρωσις τῆς διδασκαλίας συνοπτικῆς ἱστορίας τῆς ἐξελίξεως τῆς νεοελληνικῆς γραμματικῆς, ὡς συνέχισις τῆς σχετικῆς διδασκαλίας ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει. Συστηματικὴ διδασκαλία στοιχείων τῆς ἱστορίας τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας μὴ ἀναρῶνται εἰς ἀντιπροσωπευτικὰς περιόδους, συγγραφεῖς καὶ ἔργα τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας (Γαλλία, Ἰταλία, Ἰσπανία, Ἀγγλία, Γερμανία, Σκανδιναβία, Ρωσία, Ἀμερική).

Ὅσως ἐπιπροσέονται οἱ μαθηταὶ θὰ δύνανται νὰ ἐπιλέγουν πρὸς μελέτην ἐμὲρ ἐπιγνώσεως ἔργα μὴ μορφωτικῶν περιεχόμενων καὶ πραγματικῆν λογοτεχνικῆν ἀξίαν καὶ νὰ ἀπερῶνται οὕτω πρὸς ἐπιπεργατὴ τῆς λογοτεχνικῆς ἐπιπαιρότητος.

Ἐπ' εὐκαιρίαν τῆς διδασκαλίας ποιημάτων, ἀνεκνώσεις καὶ ἐμπέδωσις τῆς διδασχθέντων ὕλης ἐκ τῆς Μετρικῆς. Στοιχειώ-

δης έκθεσις διασπορών τῆς μετρικῆς τῆς ποιήσεως τῆς παραδόσεως καὶ τῆς μετρικῆς τῆς νεωτέρας ποιήσεως.

Δ'. Ψυχοθεσεις.

α) Προφορικαί: Ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει, ἴδια δὲ πραγματείας, μικραὶ ὁμίλιαι, διαλέξεις, πανηγυρικοὶ λόγοι.

β) Γραμμαί: Γραφῆ ἐπιθεώρησις ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον μὲ ἔμαθα ποικίλου (οὐσιαστικοῦ) περιεχομένου, ὡς ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει. Εἰσηγήσεις, ἀνακοινώσεις, πραγματεία, μελέται, μονογραφαί, μικραὶ διαλέξεις κλπ. Συστηματικὴ προσπάθεια νὰ ἀποφύεται ἡ νεολογία, ἡ προχειρολογία, τὸ ἐπιτοίχιον, τὸ δημοσιογραφικὸν ὄρος, καὶ νὰ καλλιεργῆται ἡ ἰστορικὴ ἀκριβολογία, ἡ κυριολεξία, ἡ σαφηνεία, ἡ πυκνότης τοῦ λόγου, ἡ λογικὴ διακρίσις, ἡ γλωσσικὴ ὁμοιομορφία, ἡ κριτικὴ σκέψις, ὁ προσωπικὸς στοχασμὸς, τὸ προσωπικὸν ὄρος. Εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς ρητορικῆς τέχνης διὰ τῆς διδασκαλίας καταλλήλων προτύπων καὶ τῆς γραφῆς ρητορικῶν ὑπομακείων.

Συστηματικὴ διόρθωσις τῶν ἐκθέσεων, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ)

1. Σκοπός.

Γενικός σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἶναι ἡ ἐνεργητικὴ—δημιουργικὴ βίωσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀξιολογικοῦ περιεχομένου τῶν κλασσικῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν ἀρετῶν τῶν ἀρχαίου ἑλληνικοῦ λόγου, τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιών καὶ τῶν ἀνθρωποπλαστικῶν δυναμῶν τῶν ἀποκρυσταλλωμένων εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἀρχαίου λόγου, καὶ ἡ ὑποβόησις τοῦ μαθητοῦ διὰ τῆς βιώσεως ταύτης νὰ ἀναπτυχθῆ εἰς ὠλοκληρωμένην ἠθικὴν, πνευματικὴν καὶ ἐθνικὴν προσωπικότητα, ἰκανὴν νὰ ἐκταχθῆ, νὰ ζῆσθαι καὶ νὰ δράσθαι δημοκρατικῶς ἐντός τῆς πολιτικῆς καὶ πολιτιστικῆς κοινότητος τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους (Σκοπὸς παιδευτικός, ἀνθρωπιστικός—ἐθνικός).

Εἰδικότερον διὰ τὸ μαθῆματός τούτου ἐπιδιώκεται καὶ ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀκόλουθος μερικὸς σκοπός, ὁ ὅστις συντελεῖται καὶ συμβάλλουν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ γενικοῦ τελικοῦ σκοποῦ:

α) Ἡ κατάρτις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὡστε νὰ θύναται οὕτω νὰ κατανοῶναι εὐχερῶς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνικὰς συγγραφεῖς διὰ λελογισμένης μετρίσεως δοσθημάτων. Διὰ τῆς γλωσσικῆς ταύτης καταρτίσεως τῶν μαθητῶν καθίσταται ἀριστετέρα ἡ γλωσσικὴ ἰκανότης αὐτῶν εἰς τὴν ἀρετὴν χρῆσιν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης εἰς τὸν προφορικὸν καὶ τὸν γραπτὸν λόγον, διότι, ὡς γνωστόν, ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι μίξ τῶν τελειοτέρων ὑπὸ ἐποχῶν ἐκπρακτικῆς δυναμῆς γλωσσῶν καὶ ἀποτελεῖ τὴν εἰς αὐτὴν καὶ τὴν πηγὴν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Διὰ τῆς ταύτης γλωσσικῆς καταρτίσεως τῶν μαθητῶν ἐξυψώνεται παρελλοῦς καὶ αὐ νοητικὴ λειτουργία αὐτῶν καὶ καλλιεργεῖται ἡ σκέψις τῶν. Ἐπεὶ τοῦτοις ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι μόνον ὁρευδὸς ἀξιών, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἄξίαν αὐτῆν κατ' ἑαυτήν. Διὰ ἡ γνῶσις καὶ ἡ βίωσις αὐτῆς παιδαγωγὸς τὸ πνεῦμα καὶ ἀπικαί μωροτέρων παιδευτικὴν ἐπίδρασιν (Σκοπὸς γλωσσικῆς, εἰδολογικῆς, παιδευτικῆς).

β) Διὰ τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχαίων κειμένων ἐρμηνευτικῆς ἐργασίας ἐπιτυγχάνεται ἡ μύησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τέχνην τῆς ἐρμηνείας γενικότερον καὶ καθίσταται ὅσοι ἰκανοὶ νὰ εἰσδῶναι εἰς τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον κρύπτεται ὑπὸ τὰ ἐκπρακτικὰ σύμβολα, νὰ κατανοῶναι καὶ νὰ ἐρμηνεύουν τὰ δημιουργήματα τοῦ λόγου καὶ τῆς τέχνης, ἐν ἐρμηνεύοντι καὶ νὰ ἀναθεῖναι τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὰ κλασσικὰ ἔργα εἰώματα. Δεδομένου δὲ οὗ ἐργασίας τῆς ἐρμηνείας ἀσπεταί οὐχὶ παθητικῆς ἢ μονομερῆς διὰ μίαν μόνον ψυχικὴν λειτουργίαν, ἀλλὰ δι' ἐνεργητικῆς συμμετοχῆς ὅλων τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν δυναμῶν, διὰ τῆς ἐρμηνευτικῆς ἐπὶ τῶν ἀρχαίων κειμένων ἐργασίας ἐπιτυγχάνεται ὅχι μόνον ἐξυψώσις τῶν νοητικῶν λειτουργιῶν τοῦ μαθητοῦ, ἀλλὰ καὶ γενικότερα πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ καλλιέργεια αὐτοῦ, ἥτις παρεμφερὴς ὡς ἄνθρω-

πὸν παιδευτικῶν ἀποτελέσματα (Σκοπὸς εἰδολογικός—παιδευτικός).

γ) Διὰ τῆς γνωριμίας ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν θαυμαστῶν ἐπιτυχημάτων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς πολιτικῆς δράσεως καὶ τῆς πολιτιστικῆς δημιουργίας, διὰ τῆς προβολῆς τῆς δράσεως αὐτῶν, τῆς θυσίας ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος μεγάλων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, ὡς ἐν δὲ διὰ τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν συνειδητοποιήσεως τῆς μεγίστης πνευματικῆς εἰσφοράς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἰς τὴν ἀμελλῶσαι καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σημερινοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἀναπτύσσονται καὶ καλλιεργῶνται εἰς τοὺς μαθητὰς ὅχι μόνον συναισθήματα ἐθνικῆς υπερηφανείας διὰ τὸς ἐνδόξους προγόνους, ἀλλὰ καὶ ἡ συναισθησις τῆς εὐθύνης καὶ τῶν ὑποδημιῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, τῶν ἀπορροσῶν ἐκ τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐθνικῆς κληρονομίας, διὰ τε τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. Ὅστω καλλιεργεῖται εἰς τοὺς μαθητὰς ἡ ιστορικὴ μνήμη (Σκοπὸς ἐθνικός—φρονηματικός).

δ) Διὰ τῆς προβολῆς εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ ἀνθρώπου—πολίτου, ὅπως τὸν ἐνέλεον διὰ τὸ πνεύματός των καὶ τὸν ἐπραστυχοῦσαν εἰς τὸν ἐθνομῶν βίον των ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνας, ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν καλύτερων ὑποδημιῶν καὶ κατὰ τὸν ἀποδοτικότερον τρόπον ἡ πολιτικὴ ἀγωγή τῶν μαθητῶν (Σκοπὸς πολιτικός—φρονηματικός).

ε) Διὰ τῆς διδασκαλίας ἀνεκρεβλήτων προτύπων ὑπὸ ἐποχῆν περιεχομένου, δομῆς καὶ μορφῆς εἰς ἑλα τὰ εἶδη τῆς Λογοτεχνίας καὶ διὰ τῆς γνωριμίας ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν ἀπαραμύλων ἔργων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης, ἐπιτυγχάνεται ἡ αἰσθητικὴ καὶ ἡ λογοτεχνικὴ ἀγωγή τῶν μαθητῶν καὶ καλλιεργεῖται τὸ διακρίον καὶ ἡ ἀγάπη αὐτῶν πρὸς τὸ ἴδιον καὶ εἰδικότερον πρὸς τὴν Λογοτεχνίαν, ἀρχαίαν καὶ νέαν, ἑλληνικὴν καὶ ξένην (αἰσθητικὴ—λογοτεχνικὴ ἀγωγή).

στ) Διὰ τῆς ἀναβιώσεως ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν ἰδεολογικοῦ καὶ ἀξιολογικοῦ περιεχομένου τῶν κλασσικῶν συγγραμμάτων, τῶν ἀποκρυσταλλωμένων εἰς τὰ κλασσικὰ κείμενα ἀνθρωπιστικῶν ἀξιών καὶ ἀνθρωποπλαστικῶν δυναμῶν, διευρύνεται ὁ πνευματικὸς ὄριζον τῶν μαθητῶν καὶ ἐξυψοῦται τὸ πνεῦμα των, καλλιεργῶνται αἱ ἰδιαίτεραι ἰδιότητες τῆς ψυχῆς των ἀναπτύσσονται ἐν ἀρμονίᾳ δὲ αἱ ψυχοφυσικαὶ ἰδιότητες καὶ δυναμῆς των, ὑψοῦται ὁ νοῦς, ἐξευφραίνεται τὸ ἦθος, διαπλάσσεται ὁ χαρακτήρ, ἀναπτύσσεται καὶ μορφοῦται ἡ προσωπικότης των (ἀνθρωπιστικὴ μόρφωσις, ἀνθρωπιστικὴ παιδεία).

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία πρὸς εἰσαγωγήν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐξ ἐγκερμένων Ἀνθολογίου ἀρχαίων Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων κλασσικῶν καὶ μετακλασσικῶν. Σημεῖονται: ἐνδεικτικῶς τὰ ἔργα καὶ οἱ συγγραφεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων θύναται νὰ συντεθῆ τὸν Ἀνθολόγιον: Ἀστιάς, Ξενοφῶν, Αἰσώπειοι μῦθοι, Στρατηγικὰ Περικλέους, Βελτιοδῆξ, Ἀσολοδοῦρος, Πικίλη, Ἰστῆρις Αἰκίμου, Νεκρικαὶ διάλογοι καὶ Ἔρωτιον Ἀσκαίου. Ἀποφθέγματα Πλουτάρχου.

Τῆς διδασκαλίας ἐκάστου συγγραφεῖς ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου θὰ προηγήται στοιχειώδης εἰσαγωγή περὶ τοῦ συγγραφεῖς καὶ περὶ τοῦ ἐρμηνευμένου ἔργου του.

β) Γραμματικὴ. Βάσει ἠχημάτων ἐκ τῶν διδασκαλιῶν περικοπῶν τοῦ Ἀνθολογίου συστηματικὴ διδασκαλία τῶν κυριωτέρων γραμματικῶν φαινομένων τοῦ ἀπτικοῦ περὶ τοῦ λόγου ἐκ τοῦ ἐρμηνευτικοῦ καὶ τοῦ τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς μέθου τῆς συμφωνίας τῶν ἐκ—ω ρημάτων (βαρυντικῶν καὶ συνηρημένων). Φορτολογία: κίν—εφόρτοι, γράμματια, δι—εφόρτοι, πλῆλαβια, πλῆλαβίμας, πνεύματα καὶ ἴσσοι, κενόφωνος τοῖσμοι, ἄσσοι καὶ ἐγκλίτικαί λέξεις, σημεῖα στίξεως καὶ ἄλλα σημεῖα τοῦ γραπτῶ λόγου, πάθη εφόρων (φωνη-

έντων, διεφθόγων, συμφώνων). Τυπικόν: μέρη του λόγου. πτώσεις, γένος, αριθμός, κλίσις, άρθρον, ουσιαστικά, Α', Β', Γ' κλάσεις ουσιαστικών, επίθετα και κλίσις αυτών, ανώμαλα επίθετα, ανώμαλα ουσιαστικά, ἀτικόκλιτα ουσιαστικά, παραθετικά (μαλά-ανώμαλα), επιρρήματα και παραθετικά επιρρήματα. ἀνωμαλικά, ἀριθμητικά, ρήματα, βαρύνοντα ρήματα φωνηεντόληκτα, βοηθητικά ρήματα, κλίσις μετοχών, βαρύνοντα ρήματα εις -ω συμφωνόληκτα, συνηρημένα ρήματα.

Ἡ διδασκαλία δὲν θὰ ἀκολουθῆ τὴν ἐπιστημονικὴν διάταξιν τῆς ὕλης ἀλλὰ παιδαγωγικὴν πορείαν ἐκ τῶν ἀπλουσιτέρων πρὸς τὰ συνθετώτερα. ἐκ τῶν εὐκολοτέρων πρὸς τὰ δυσκολώτερα. Εἰδικώτερον τὸ φθορολογικὸν θὰ διδαχθῆ, ἀπὸ προχωρήσας ἀρκούντως ἡ διδασκαλία τοῦ τυπικοῦ. Ἡ διδασκαλία τῶν ρημάτων θὰ χωρῆ παραλλήλως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου.

γ) Συνοτακτικόν. Βάσει τῶν διδασκομένων περικοπῶν τοῦ Ἀνθολογικοῦ διδασκαλία κατὰ τρόπον πρακτικῶν τῶν ἀπλουσιτέρων φαινομένων τῆς ἀττικῆς συντάξεως (πρότασις καὶ ῥοι τῆς πρότασεως: κύρια καὶ δευτερεύουσα πρότασις) κατὰ παρατάξεις καὶ κατ' ἀποκλίνας σύνθεσις τῶν προτάσεων τὸ ἀπαρέμφατον ἡ μετοχή τὸ ὑποκείμενον τοῦ ρήματος, τὸ ἀπαρέμφατον, τῆς μετοχῆς ἀντικείμενον ἡ δοτικὴ, ἡ γενική, ἡ αἰτιατικὴ ὡς ἀντικείμενον καὶ πτωτικὸς προσδιορισμός: δυνατικὴ ὀριστικὴ καὶ δυνατικὴ εὐκτική).

Ἐπὶ τὴν ἔννοιαν ἑρμηνεῖα νοεῖται ἡ πρώτη θεωρησις τῆς περικοπῆς διὰ τῆς ἀνάγνωσεως, ἡ ἀπόδοσις εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν τῆς σημασίας τῶν ἀγνωστων λέξεων καὶ φράσεων, ἡ πραγματολογικὴ ἑρμηνεῖα μόνον ὅπου παρίσταται ἀνάγκη διὰ τὴν κατανόησιν, ἡ μεταφράσις εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν, ἡ ἀνάπτυξις τοῦ περιεχομένου καὶ ἡ διατύπωσις οὗτου εἰς περιλήψιν. Ἐπιπλέον προσοχὴ θὰ δίδεται εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν πρὸς ὁρθὴν ἀρθρωσιν, καλὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἑκφράσιν.

Ἡ διδασκαλία τῶν γραμματικῶν φαινομένων θὰ ἀφορμᾶται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν παραθετημάτων καὶ θὰ ὁδηγῆ εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν γραμματικῶν φαινομένων καὶ τὴν διατύπωσιν τῶν ἀντιστοιχῶν κανόνων (ἐπαγωγικὴ μέθοδος). Μετὰ τὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διδασκαλίαν διὰ τῆς ἐπαγωγικῆς μεθόδου, θὰ χρησιμοποιεῖται καὶ ἡ παραγωγικὴ μέθοδος ὡς οἰκονομικότερα. ὅπου εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῆς ἐκ τῆς φύσεως τῆς διδασκομένης ὕλης.

Ἡ διδασκαλία τῶν συντακτικῶν φαινομένων θὰ ἔχῃ πρακτικὸν χαρακτῆρα.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραμματικῆς θὰ γίνεται ἀναφορά καὶ συζητήσις πρὸς τὰ ἀντιστοιχὰ φαινόμενα τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, ὅπου τοῦτο καθίσταται δυνατὸν ἐκ τῆς φύσεως τῆς διδασκομένης ὕλης καὶ ἐκ τῶν γνώσεων τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῶν γραμματικῶν φαινομένων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης.

Ποικιλία ἀσκήσεως τῶν μαθητῶν (προφορικαὶ καὶ γραπτὰ) πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς διδασκομένης ὕλης τῆς Γραμματικῆς καὶ πλουσιότητα τοῦ λεξιλογίου αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι ἀπαραίτητοι. Μεταξὺ τούτων ἡ ἀπομνημονεύσις τοῦ ἀρχαίου λεξιλογίου καὶ ἡ μεταφορὰ λέξεων, φράσεων, προτάσεων καὶ μικρῶν περιόδων ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ ἀντιστρόφως, καὶ ἀρχαῖα μὴ προφορικῶς, εἴπειτα δὲ, μετὰ τὴν σχετικὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν, καὶ γραπτῶς.

Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ διελίου τῆς Γραμματικῆς.

Διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραμματικῆς εἶναι δυνατὸν νὰ λαμβάνονται λήμματα καὶ ἀπὸ τῆν ἐκκλησιαστικὴν φρασεολογίαν, ἡ ὅποια εἶναι γνωστὴ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀπὸ τῆν θρησκευτικῆν τῶν ζώων π.χ. πάντων καὶ πασῶν... εἰρήνῃ ὄντων... τοῖς ἱερέσι, τοῖς βασιλεῦσι... πράξου Κύριε, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, μεθ' ἡμῶν γενού, θού Κύριε, εὐεργεθῶμεθα τὰ ὀφράνια... κλπ.

Ἡ γλωσσικὴ διδασκαλία, ὡς ἀνωτέρω, θὰ γίνεται καὶ ἀπὸ τὸν διδακτικὸν ἔτος.

Β'. 1) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα ραφιδῶν τῆς Ὀδυσσεΐδος τοῦ Ὀμήρου ἐκ δοκιμῶν ἐγκεκριμῶν μεταφράσεων πρὸς ἀμυσία εἰσαγωγῆν εἰς τὸν κόσμον καὶ τὴν ποίησιν τοῦ Ὀμήρου. Θὰ προηγηθῆ σύντομος εἰσαγωγὴ περὶ τοῦ Ὀμήρου καὶ τῶν ἑκκριμῶν ἐπὶ καὶ περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς Ὀδυσσεΐδος.

2) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα ἐκ δοκιμῶν μεταφράσεων ἐλλειπτῶν περικοπῶν ἐκ τῶν Ἱστοριῶν τοῦ Ἡροδότου.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Ὅροι 3.

α) Γραμματικὴ: Συστηματικὴ διδασκαλία τῆς ὑπολοίτου ὕλης τῆς Γραμματικῆς τοῦ ἀττικοῦ πελοῦ λόγου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐπιμολογοῦ, βάσει λημμάτων λαμβανόμενων ἐκ τῶν ἀντιστοιχῶν περικοπῶν τοῦ Ἀνθολογικοῦ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, διδασκομένων μὴ λίαν γοργὴν ρυθμῶν (ἀνάγνωσις, ἄμεσος κατανόησις καὶ περιληπτικὴ ἀπόδοσις περιεχομένου, ἐπισήμανσις σχετικῶν λημμάτων).

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν γραμματικῶν φαινομένων δυνατὸν νὰ ἐφαρμόζηται καὶ ἡ παραγωγικὴ, ἡ ἀναλυτικὴ καὶ ἡ κατασκευαστικὴ μέθοδος καὶ νὰ γίνεται συζητήσις καὶ σύγκρισις πρὸς τὰ ἀντιστοιχὰ γραμματικὰ φαινόμενα τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, τὰ ὅποια γινώσκουν ἤδη οἱ μαθηταὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς καθαρῆς ὕλης εἰς τὴν Α' τάξιν.

Ποικιλία γλωσσικῆς ἀσκήσεως πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐμπέδωσιν ἐκ τῆς Α' τάξεως, ἀλλὰ συνθετώτερα.

β) Συνοτακτικόν: Διδασκαλία κατὰ τρόπον πρακτικῶν συντακτικῶν φαινομένων, ἡ γνώσις τῶν ὁποίων εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐν τῇ τάξει ἑρμηνείαν συγγραμμάτων (ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐν τῇ Α' τάξει σχετικῆς διδακτικῆς ἐργασίας). Σημειώονται ἑνδεικτικῶς τὰ διδακτικὰ συντακτικὰ φαινόμενα: Σημειῶνται τὸν ὄρον τῆς πρότασεως, ὀνομαστικὸν καὶ ἐπιρρηματικὸν διορισμὸν, σύνταξις παραθετικῶν, ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς, σύνταξις τῶν κυριεστέρων προθέσεων, γενικὴ ἀπόλυτος, ἀπρόσωπα ρήματα, ἡ χρῆσις τῆς Εὐκτικῆς.

Β'. Διδασκαλία κειμένων (συγγραμμάτων).

Ὅροι 3.

α) Εἰσαγωγὴ περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Σενωφῶντος, ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα τῶν ἡμελιωτέρων καὶ εὐκολοτέρων κεφαλαίων τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Σενωφῶντος. Διὰ τῆς ἑρμηνευτικῆς ἐργασίας βαθεύτερα ἀνάγνωσις τοῦ περιεχομένου πρὸς πλήρη κατανόησιν καὶ εἰσὶν αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μᾶθητόν. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἔργου τούτου ἑρμηνευτικὴ ἐργασία θὰ συμπληροῦται δι' ἀναγνωσεὶς γλαφυρῶν περιλήψεων ἢ μεταφράσεων τῶν μὴ ἑρμηνευμένων κεφαλαίων οὗτως, ὥστε κατὰ τὸ τέλος τῆς διδασκαλίας τοῦ ἔργου νὰ σχηματισθῶσιν οἱ μαθηταὶ πλήρη καὶ σαφῆ εἰκόνα τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου ὡς ἱστορικῆς συγγραφῆς (κατὰ τὸ Α' τετράμηνον).

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα περικοπῶν τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Σενωφῶντος (κατὰ τὸ Β' τετράμηνον).

Ἡ ἐπὶ τῶν κειμένων ἑρμηνευτικὴ ἐργασία θὰ συμπληροῦται μὲ ποικιλίαν γλωσσικῆς ἀσκήσεως, σκόπουσι εἰς τὴν ἀσφαλὴν κατέρησιν τῶν μαθητῶν διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης.

γ) Μετὰ κατάλληλον εἰσαγωγὴν ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα ραφιδῶν τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὀμήρου ἐκ δοκιμῶν μεταφράσεων. δ) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Πλουτάρχου τῶν βίου τοῦ Λυκούργου, τοῦ Σόλωνος καὶ τοῦ Περικλέους ἐκ γλαφυρῶς φιλολογικῆς μεταφράσεως.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Ὅροι 2.

α) Γραμματικὴ: Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρούμενων ἐλλείψεων καὶ ἀδυναμιῶν τῶν μαθητῶν ἐν τῇ γνώσει τῶν γραμματικῶν φαινομένων τοῦ ἀττικοῦ πελοῦ λόγου ἐπιανεξέ-

τασι τών σχετικῶν φαινομένων τῆς Γραμματικῆς καὶ ἀσκήσεως ἐμπέδωσης αὐτῶν. Σύγκρισις ἀντιστοίχων γραμματικῶν φαινομένων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας καὶ τῆς Ἀρχαίας καὶ σχετικαὶ ἀσκήσεις, ἰδίως ἐν τῷ ἐπιμολογητῷ, ὡς καὶ γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων, πρὸς συνειδητοποίησιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἀδελφείτου συνεχείας καὶ ἐνότητος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

β) Συνοπτικὰ κ. τ. κ. β. Συστηματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων ἐκ τῶν διδασθέντων πρακτικῶς εἰς τὰς δύο προηγούμενας τάξεις ἐπὶ τῆ βάσει καταλλήλων παραδειγμάτων, λαμβανομένων ἐξ ἠρμηνευμένων ἐνίων συγγραφέων. Προσκάθει πρὸς βαθεύτην ἐρμηνεῖν ἐνίομα συντακτικῶν φαινομένων. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς δομῆς τῶν ἀρχαίου ἀπεικτικοῦ λόγου καὶ καταδείξεις τῆς ἀξίας αὐτοῦ διὰ τὴν λογικὴν καὶ καλλιπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ἡ διδασκαλία τοῦ Συντακτικοῦ θὰ ἀφορμᾶται ἐκ τῶν παραδειγμάτων καὶ διὰ τῆς ἀναλύσεως αὐτῶν καὶ τῆς παρατήρησεως θὰ ἰδηθῆ εἰς τὴν διαπίστωσιν τῶν συντακτικῶν φαινομένων, τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν καὶ τῆς διατύπωσιν τῶν ἀντιστοίχων κανόνων.

Ποικιλία ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν διδασκομένων συντακτικῶν φαινομένων ἐναι ἀπαραίτηται. Μεταξὺ αὐτῶν ἐναι: μεταφορὰ φράσεων, προτάσεων, περιόδων καὶ χωρίων ὁλοκληρῶν ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ ἐκ τοῦ νέου εἰς τὸ ἀρχαίου, προφορικῶς καὶ γραπτῶς, μετατροπὴν περιόδων δι' ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου τῶν ρημάτων, διὰ μεταβολῆς τῆς συντάξεως ἀπὸ ἐνεργητικῆς εἰς παθητικὴν καὶ ἀντίστροφον κλπ.

Ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ βιβλίου τοῦ Συντακτικοῦ.

Β'. Ἐρμηνεία κειμένων (συγγραφέων).

Ἦραι 4.

1. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τοῦ Ἀνδρόγυου ἀρχαίων ἑλλήνων συγγραφέων, κλασσικῶν καὶ μετακλασσικῶν κατὰ τὸ Α' τετράμηνον. (Ἡρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφῶν, Λίθδορος Σικελιώτης, Πλούταρχος, Ἀρριανός, Παλλῆσιος, Σπέρδων, Πασανιάς).

Τῆς διδασκαλίας ἐκάστης περικοπῆς θὰ προηγήται σύντομος εἰσαγωγὴ περὶ τοῦ συγγραφέως καὶ τῶν ἔργων του. Ἡ ἐρμηνευτικὴ ἐργασία θὰ συμπληρῶται καὶ ἀνάγνωσιν ἐπιπέδων, σαφῶν καὶ γλαυρῶν περιλήψεων τοῦ ἐρμηνευομένου ἔργου. Κατὰ τὰ τελευταία μαθήματα θὰ γίνῃ συνθετικὴ θεώρησις τῶν διδασθέντων ἱστορικῶν συγγραφέων, ὡστε νὰ σχηματίσων οἱ μαθηταὶ σαφῆ εἰκόνα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστοριογραφίας καὶ τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν αὐτῆς συγγραφέων.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς τούλγαυτον ἐκ τῶν μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Λυσίου (π.χ. ὑπὲρ Ἀδυνάτου, Δήμου καταλόγου ἀπολογία, περὶ Σηκού, ὑπὲρ Μαντιθέου κλπ.) καὶ ἐνὸς τούλγαυτον ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἢ ἐπιδεικτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (πρὸς Δημόνιον, πρὸς Νικολάειαν, Εὐαγόρας, Περὶ εἰρήνης κλπ.) κατὰ τὸ Β' τετράμηνον.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐρμηνευτικῆς ἐργασίας ἐπὶ ἐκάστου λόγου θὰ γίνῃ συνολικὴ θεώρησις τοῦ λόγου πρὸς σχηματισμὸν ὑπὸ τῶν μαθητῶν πλήρους καὶ σαφοῦς εἰκόνης τῆς ἐπιχειρηματολογίας, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τοῦ ρητορικοῦ ὅρους καὶ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν τοῦ λόγου. Συνολικὴ θεώρησις τῶν διδασθέντων ρητορικῶν λόγων, ὡστε νὰ σχηματίσων οἱ μαθηταὶ σαφῆ εἰκόνα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ρητορικῆς καὶ τῶν κυριωτέρων ἐκπροσώπων αὐτῆς.

γ) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ γλαυρῶς φιλολογικῆς μετεφάσεως τοῦ Πανηγυρικοῦ τοῦ Ἰσοκράτους ἢ τῆς ἐν Αὐλίδι Ἱερπνεύσεως τοῦ Εὐριπίδου κατὰ τὸ Β' τετράμηνον.

Ἡ ἐρμηνευτικὴ ἐν τῇ τάξει ἐργασία θὰ σκοπῆ εἰς τὴν πλήρη ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησιν καὶ θέωσιν τοῦ ἰδεολογικοῦ καὶ ἀξιολογικοῦ περιεχομένου τῶν διδασκομένων συγγραφέων, ὡς καὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ λόγου

(ἐννοιολογικὴ σαφής. ἀκριβεία καὶ πληρότης, παραστατικότης καὶ ἐποικιακότης, γλαυρότης, συντομία, πυκνότης κλπ.), ὅσον τοῦτο καθίσταται δυνατὸν ἐκ τῆς ἀντιληπτικότητος καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπέξεως τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως ταύτης. Θὰ συμπληρῶται δὲ ἡ ἐρμηνευτικὴ ἐργασία μὲ ποικιλίας γλωσσικῆς ἀσκήσεως, ἀπολειπούσας εἰς τὴν ἐπαρκῆ κατάρτισιν τῶν μαθητῶν διὰ τὴν εὐχερῆ κατανόησιν τοῦ ἀρχαίου λόγου. (Ὡς ἐν τῇ Β' τάξει καὶ ἐπὶ πλέον ὁπόσοις τῆς μετάρθσεως τῶν ἐρμηνευομένων ἐνοτήτων εἰς τὴν ἀρχαίαν, μετάρθσεως ὀλιγοστίχου κειμένου τῆς ἀπλῆς καθαρειούσεως εἰς τὴν ἀρχαίαν).

2. Γραμματολογία. Συμπλήρωσις, ἐπέκτασις καὶ ταξινόμησις τῶν γραμματολογικῶν στοιχείων, τὰ ὅποια εἰδιδόχθησαν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν συγγραφέων, ὡστε νὰ σχηματίσων οἱ μαθηταὶ σύντομον καὶ περιεκτικὴν εἰκόνα τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς λογοτεχνίας.

ΤΑΞΙΣ Α', Β', Γ'.

Εἰσαγωγὴ εἰς τὸν ἀρχαίον Ἑλληνικὸν κόσμον.

Ἀνάγνωσις ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀφηγημάτων ἀναφερομένων εἰς τὸν δῆμιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐξ ἐδικῶν ἐγκυκλιῶν σχολικοῦ βιβλίου πρὸς εἰσαγωγήν τῶν μαθητῶν εἰς τὸν ἀρχαίον ἑλληνικὸν κόσμον. Τὰ ἀφηγήματα τοῦτα θὰ παρουσιάζωνται κατὰ τρόπον ἀπλοῦν καὶ γλαυρῶν, ὡστε νὰ εἶναι εὐχάριστα ἀναγνώσιμα, εἰκόνας καὶ σκηνὰς ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δῆμιον βίον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἰδίᾳ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Σπαρτιατῶν. Διὰ τὸν ἀναγνώστην τούτων προπαρασκευάζονται οἱ μαθηταὶ ὑπὸ ἐποφιν ψυχολογικῆν καὶ πραγματολογικῆν διὰ τὴν κατανόησιν τῶν διδασκομένων ἀρχαίων συγγραφέων. Τὸ σχετικὸν βιβλίον πρέπει νὰ κομῆται διὰ καταλλήλων εἰκόνας (ἐνδεικτικῶς σημειοῦνται κεφάλαια τινά: Ὁ ομηρικὸς κόσμος, οἱ θεοὶ, οἱ ἥρωες, οἱ βασιλεῖς, ἡ κοινοτικὴ ζωὴ. Αἱ Ἀθήναι, οἱ Ἀθηναῖοι πολῖται, οἱ μέτοικοι, οἱ δουλοὶ, οἱ ἀρχόντες, ἡ βουλή, ὁ Ἄρειος Πάγος, ἡ Πνυθὴ, ἡ Ἥλιασις, αἱ παλαίστραι, τὰ γυμναστήρια, τὰ Παναθηναῖα, τὸ θέατρον καὶ ἡ διδασκαλία δραμάτων, ἡ ἐκπαίδευσις τῶν νέων, οἱ ἐρῆβοι καὶ ὁ ὄρκος τῶν, ἡ Ἀκρόπολις, ὁ Κεραμεῖος, τὰ θηρία κτήρια, ἡ κατοικία, ἡ ἐνδυμασία κλπ. Ἡ Σπάρτη, οἱ Σπαρτιατῆται πολῖται, οἱ περῖοκοι, οἱ ἐλευθεοὶ, οἱ ἀρχόντες, οἱ βασιλεῖς, ἡ γεωργία, οἱ ἐσφοροὶ, ἡ ἀνατροφή τῶν νέων, ἡ στρατιωτικὴ ἀγωγή κλπ. Αἱ κυριώτεροι τῶν ἄλλων πόλεων καὶ ἡ ζωὴ εἰς αὐτάς. Αἱ πανελλήνιοι ἐορταὶ καὶ πανηγυρεῖς, τὰ μνητεῖα, τὰ θεσπευόμενα, οἱ ἐπὶ σοφοὶ κλπ. κλπ.).

Τὸ βιβλίον τοῦτο θὰ χρῆσιμοποιηθῆται καὶ διὰ τὰς τρεῖς τάξεις δι' ἐκάστην δὲ τάξιν θὰ ἐπιλέγονται τὰ κατάλληλα δι' αὐτὴν κεφάλαια.

Πρὸς ἐξοικονόμησιν χρόνου θὰ μελετῶσιν οἱ μαθηταὶ κατ' οἶκον ἐν ἡ πλείων κεφάλαια κατὰ μάθημα καὶ ἐν τῷ σχολεῖο θὰ γίνωνται σχολιασμοὶ καὶ ἀνάγνωσις τιμημάτων, ἢ καὶ ὀλιγαί, ἀναλόγως τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ διατιθεμένου χρόνου.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (Ἦραι 7 ἑβδομηθιαίως).

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία. (Ἦραι 2 ἑβδομηθιαίως καὶ 9' ἕως τὸ ἔτος).

α) Συστηματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων πρὸς ὀλιγοστίχου τῆς διδασκαλίας τοῦ Συντακτικοῦ, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Ποικιλία ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν διδασκομένων συντακτικῶν φαινομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ βιβλίου τοῦ Συντακτικοῦ.

β) Ποικιλία λεκτικῆς ἀσκήσεως πρὸς πλουτισμὸν τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν διδασθέντων γλωσσικῶν φαινομένων.

Κατά την έρημνείαν κειμένων της Ίωνικής διαλέκτου διδασκαλία των Ίδιωπειών της διαλέκτου ταύτης εν συγκρίσει προς την Λατινικήν.

Γενικώς εν τῇ τάξει ταύτῃ συστηματικῇ καὶ οὐσιαστικῇ γλωσσικῇ διδασκαλίᾳ, ὡστε αἱ μαθηταὶ καὶ μαθητὸς εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ἐν δυνάμει να κατανοῦσιν τοὺς ἄρχαίους συγγραφεῖς διὰ τὴν κατανοήσιμην χρῆσιν βοθημάτων.

Β'. Ἐρημνεία κειμένων (συγγραφεῶν).
Ἐπει 5 ἔβδομαδιαίως.

1. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἔρημνεια περιχοπῶν τοῦ Περὶ τοῦ τεσσάρων λόγου τοῦ Δημοσθένους ἢ ἐνὸς Ὀλυμπιάου καὶ ἐνὸς Φιλίππου τοῦ αὐτοῦ ρήτορος κατὰ τὸ Α' τετράμηνον. Τῆς ἔρημνείας ἔργασίας θὰ προηγηθῇ κατάλληλος εἰσαγωγὴ, ἀποκρίτως διὰ τὴν κατανοήσιν τοῦ λόγου. (Ὀρει 3) (1).

Γλωσσικῇ, πραγματικῇ, νοηματικῇ, λογικῇ καὶ αἰσθητικῇ ἐπεξεργασίᾳ τῶν ἔρημνευμένων ἐνοτήτων πρὸς πλήρη κατανοήσιν καὶ βίωσιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ πνευματικῶν περιχοπῶν καὶ τῶν μορφολογικῶν στοιχείων αὐτῶν.

Μετά τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἔρημνείας ἔργασίας, συνολικῇ θεωρίᾳ τοῦ λόγου πρὸς σχηματισμὸν ὑπὸ τῶν μαθητῶν πλήρους καὶ σαφούς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἐπιχειρηματολογίας, τῆς διαρθρώσεως, τοῦ ἔρους καὶ τῶν ἄλλων ἀρῶν αὐτοῦ.

Ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Ἰσοκράτης ὡς πολιτικοὶ καὶ ρήτορες. Σύγκρισις τῶν μέχρι τοῦδε διδασχόμενων ρητόρων πρὸς τὸν αὐτὸν τυχεραπόστολον διὰ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ῥητορικὴν, τὴν εἶδη αὐτῆς καὶ τοὺς κυριώτερούς ἐκπροσώπους ἐκάστης εἰδῆς: Ὁ Ἀσίας, ὁ Ἰσοκράτης, ὁ Δημοσθένης, ὡς ρήτορες ὁ κενὸν τῶν ἀττικῶν ρητόρων.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἔρημνεια περιχοπῶν κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Θεουκιδίδου, ἐξαιρετικῶν τῶν δημογγοριῶν, κατὰ τὸ Β' τετράμηνον. Γλωσσικῇ, πραγματικῇ, νοηματικῇ, λογικῇ καὶ αἰσθητικῇ ἐπεξεργασίᾳ τῶν ἔρημνευμένων ἐνοτήτων ὡς ἀνωτέρω. Συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίαν δι' ἀναγνώσεως καὶ ἔρημνείας ἐκείνων, σαφῶν καὶ ψαφωρῶν περιλήψεων τῶν μὴ ἔρημνευμένων ἐνοτήτων. Μῦσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἱστορικὴν τέχνην τοῦ Θεουκιδίδου καὶ τὸ προσωπικὸν ἔρος τοῦ λόγου του. Σύγκρισις τοῦ Θεουκιδίδου πρὸς τοὺς λοιπούς διδασχόμενους ἱστορικούς συγγραφεῖς. Συμπλήρωσις τῆς ἐνοτήτος τῆς ἱστοριογραφίας. (Ὀρει 3).

γ) Ἀνάγνωσις καὶ ἔρημνεια κειμένων τῆς Ὀυβυστίας καθ' ὅλον τὸ διδακτικὸν ἔτος (Α' τετράμηνον ὄρει 2, Β' τετράμηνον ὄρει 1). Γλωσσικῇ, πραγματικῇ, νοηματικῇ, λογικῇ καὶ αἰσθητικῇ ἐπεξεργασίᾳ τῶν ἔρημνευμένων ἐνοτήτων. Τὰ πρόσωπα, ὁ δημοτικὸς πολιτισμὸς, ἡ γλώσσα τοῦ Ὀμήρου. Καταρτισμὸς δημοτικοῦ λεξιλογίου. Τεχνολογία τῶν στοιχείων τοῦ δημοτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ ἐποικιστικὴ τῶν λέξεων, τῶν ἐκφράσεων, τῶν εἰκόνων τοῦ Ὀμήρου τὸ δημοτικὸν μέτρον. Μῦσις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ παιδαγωγικὰ στοιχεῖα καὶ τὴν ἑλληνικὴν ποικίλην ἑξίσην τοῦ Ὀμήρου. (Ὀυβυστία, τὸ ἔπος τῶν νόστων τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς).

δ) Ἀνάγνωσις καὶ ἔρημνεια τοῦ κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λουκίου ἐν δοκίμῳ φιλοσοφικῆς μετεφράσεως κατὰ τὸ Β' τετράμηνον.

2. Γραμματικολογία. Κατὰ τὴν ἑρημνείαν τῶν κειμένων θὰ περιχοπῶν ἐπὶ τῆς ἔραξης καὶ τῆς ἀπαρίτητος κατὰ περίπτωσιν στοιχεῖα ἐκ τῆς Γραμματικολογίας.

ΤΑΞΙΣ Γ'. (Ὀρει 7 ἔβδομαδιαίως).

Α'. Γλωσσικῇ διδασκαλίᾳ. Ὀρει 2 ἔβδομαδιαίως καθ' ὅλον τὸ ἔτος. α) Ἐπὶ εὐκαιρίᾳ διαπιστωμένων ἐλλείψεων καὶ ἀδυναμιῶν τῶν μαθητῶν συμπλήρωσις τῆς γλωσσικῆς διδασκαλίας διὰ ποικίλων ἀσκήσεων. Ἐπίμνησις προσέδωκα διὰ τὴν πλουσιότητα τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν. Σύγκρισις Ἰωνικῆς καὶ Λατινικῆς διαλέκτου. γλωσσολο-

β) Κατὰ τὸ Α' τετράμηνον τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1969 1970 θὰ ἐπιχρησθῇ ἐκ τοῦ προτύπου α' κατὰ Λεωκράτους λόγος τοῦ Λουκίου ἐνὸς τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους.

γικῇ ἔρημνείᾳ τῶν κυριωτέρων γλωσσικῶν φαινομένων. Σύγκρισις γλωσσικῶν φαινομένων (γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν) πρὸς ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς νέας Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς, γνωστὰ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐκ τῆς ἀντίστοιχῆς διδασκαλίας, ἐπὶ δὲ συγκρίσεως πρὸς γνωστὰ εἰς τοὺς μαθητὰς γλωσσικὰ φαινόμενα τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ἀγγλικῆς, ἔρδον δὲ διδασκόντων γνωρίζει καλῶς τὰς γλώσσας ταύτας. Εἰδικὴ προσέδωκα διὰ τὴν πλήρη κατανοήσιν καὶ τὴν ἀφομοίωσιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἰδιαίτης δομῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου, ὡστε νὰ ἀποκτήσουν ὅσοι τὸ γλωσσικὸν αἰσθητὸν τοῦ ἀρχαίου λόγου ἀκουστικῶς καὶ ὀπτικῶς.

β) Θεματογραφία: Γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν περιχοπῶν ἐξ ἀδιάκτων κειμένων τοῦ περὶ ἄττικου λόγου, ἔρημνείᾳ ἐπεξεργασίᾳ αὐτῶν καὶ μεταφρᾶσιν αὐτῶν εἰς τὴν Νέαν Ἑλληνικὴν. Αἱ περιχοπᾶι αὗται πρέπει νὰ ἔχουν αὐτοελεῖς νόημα καὶ νὰ προσφέρουν διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν κατανοήσιν τοῦ ἀρχαίου λόγου. Ἀσκήσεις μεταφράσεως περιχοπῶν ἄλλων νεοελληνικῶν κειμένων τῆς καθαρεύουσας εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν. Γυμνάσματα τῶν μαθητῶν διὰ τῆς συντάξιν μικρῶν ἐκθέσεων καὶ ἐπιστολῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Β'. Ἐρημνεία κειμένων (συγγραφεῶν).
Ἐπει 5 ἔβδομαδιαίως.

1. α) Μετὰ κατάλληλον εἰσαγωγὴν εἰς τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος, ἀνάγνωσις καὶ ἔρημνεια τοῦ Κρίτωνος κατὰ τὸ Α' δίμηνον (ὄρει 3 ἔβδομαδιαίως). Γλωσσικῇ, πραγματικῇ, νοηματικῇ, λογικῇ καὶ αἰσθητικῇ ἐπεξεργασίᾳ, ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει. Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν ταύτην καὶ εἰς τὴν τελικὴν φάσιν αὐτῆς θὰ ὀδηγηθῶνται αἱ μαθηταὶ καὶ πέρα τοῦ πραγματικῶν περιχοπῶν εἰς τὴν κατανοήσιν καὶ βίωσιν τοῦ φιλοσοφικοῦ περιχοπῶν ἐκάστης ἐνοτήτος. Πρὸς τοὺς αἱ ἐνοτήτες θὰ προσφέρωνται κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συνολικῆς τῆτος καὶ ἀναλύσεως τοῦ φιλοσοφικοῦ τῶν περιχοπῶν. Μετὰ τὴν ἀποκρίωσιν τῆς ἔρημνείας ἐπεξεργασίας τῶν ἐνοτήτων θὰ γίνῃ συνολικὴ θεωρησις τοῦ διαλόγου, ὡστε νὰ συζητηθῶνται αἱ μαθηταὶ ἀκριβῆ ἀντιλήψιν τῆς ἑλεγκτικῆς οργάνης τῆς φιλοσοφικῆς σκέψεως ἐν τῷ διαλόγῳ, τοῦ θέου τῶν διαλεγόμενων προσώπων, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ διαλόγου, τῆς λογοτεχνικῆς χάριτος αὐτοῦ. Μικρὰ πραγματικῆ τῶν μαθητῶν ἀναπτύσσουσαι φιλοσοφικῆς σκέψεως καὶ διδύματα εἰς τὸν διάλογον χαρακτηριζοῦν τῶν προσώπων. Βίω τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Κρίτωνος κατ' ἀνταπεκρίωσιν.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἔρημνεια μιᾶς δημογορίας τοῦ Θεουκιδίδου ἐκ τῶν ἀπλουστέρων κατὰ τὸ Β' δίμηνον καὶ μετὰ τῆς διδασκαλίαν τοῦ Κρίτωνος. (3 ὄρει ἔβδομαδιαίως). Ἐρημνείᾳ ἐπεξεργασίᾳ αὐτῆς, ὡς ἀνωτέρω. Κατανόησις καὶ χαρακτηρισμὸς τῆς δημογορίας (Ἰστορίας) τῶν δημογοριῶν τοῦ Θεουκιδίδου ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς λόγους τῶν ῥητόρων καὶ τὴν ἱστορικὴν ἀφήγησιν τῶν ἱστορικῶν συγγραφεῶν.

γ) Μετὰ περιχοπῆν ἀλλὰ σαφῆ εἰσαγωγὴν εἰς τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ ἀρχαίον δράμα καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, ἀνάγνωσις καὶ ἔρημνεια μιᾶς τραγωδίας τοῦ Εὐριπίδου (Ἰωνική νειὰ ἢ ἐν Ἀλλεῖ, Ἰεργίνεια ἢ ἐν Ταύροις, Τρωάδες) κατὰ τὸ Β' τετράμηνον. (3 ὄρει ἔβδομαδιαίως). Γλωσσικῇ, πραγματικῇ, νοηματικῇ, λογικῇ καὶ αἰσθητικῇ ἐπεξεργασίᾳ κατὰ ἐνότητα, ὡς ἀνωτέρω κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κρίτωνος, μετὰ προσομοίωσιν εἰς τὴν ἰδιαίτην χαρακτηριστὴν τοῦ δράματος. Αἱ ἐνοτήτες θὰ καθορίζονται ἐκείναι τῆς δραματικῆς ἐξελίξεως τοῦ ἔργου.

Κατὰ τὴν ἔρημνείαν ἐπεξεργασίαν τῶν ἐνοτήτων, ψυχολογία τῶν προσώπων, ἔρημνεία τῶν δραματικῶν καταστάσεων, παρακολούθησις καὶ κατανόησις τῆς οἰκονομίας τοῦ δράματος, τῆς σκηρικῆς ἐξελίξεως αὐτοῦ. Στοιχειώδης εἰσαγωγὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μετρικὴν κατασκευὴν τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ δράματος καὶ ἀσκήσις αὐτῶν εἰς τὴν ἑμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἔρημνείας ἐπεξεργασίας ὄλων τῶν ἐνοτήτων συνολικὴ θεωρησις τοῦ δράματος πρὸς πλήρη κατανοήσιν τοῦ μῦθου καὶ τῆς πλοκῆς αὐτοῦ, τῶν στοιχείων, τὰ ὅποια συνθέτουν τὸ δράμα, τῶν μερῶν αὐτοῦ, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς του, τῶν δραματικῶν συγγρα-

σεων, τῶν δραματικῶν προσώπων καὶ καταστάσεων, τῆς σκληρῆς οἰκονομίας, τοῦ ἰδεολογικοῦ τοῦ περιεχομένου, τῶν δραματικῶν ἐν γένει στοιχείων, τῆς ποιητικῆς τοῦ ἀξίως. Τελικὸς σκοπὸς τῆς ὅλης ἐρμηνευτικῆς ἐργασίας πρέπει νὰ εἶναι ἡ κατανόησις καὶ βίωσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς δραματικῆς τῆς τοῦ ἔργου.

2) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς Ἰλιάδος (ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδικῶς καὶ ὅλον τὸ ἔτος). Ἐρμηνευτικὴ ἐπιμέλεια καὶ ποικιλία ἐργασίαι τῶν μαθητῶν ὡς ἐν τῇ Α' τάξει κατὰ τὴν διδακτικὴν τῆς Ὀδύσσειας.

Συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίας περὶ τοῦ θαυματοῦ ἐξαμέρου καὶ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑμμετρὸν ἀνάγνωσιν μερικῆ γλώσσα καὶ μερικῆ γραμματικῆς.

Ἡ Ἰλιάς ὡς τὸ ἔπος τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἀνασκόπησις τῶν διαδραχθέντων περὶ Ὀμήρου καὶ ὁμηρικῶν ἔπων. Ὁ Ὀμηρὸς, ὁ ὁμηρικὸς πολιτισμὸς. Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ὡς ἀπεικονίσις τῶν ἠθῶν καὶ εὐθῶν, τοῦ ψυχικοῦ κόσμου γενικωτέρων τῶν Ἑλλήνων. Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἐν συγκρίσει πρὸς μεταγενέστερα καὶ νεώτερα ἔπη. Τὰ παιδαγωγικὰ στοιχεῖα καὶ ἡ ποιητικὴ ἀξία τῶν ὁμηρικῶν ἔπων. Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ὡς ἀνεπὲρλητα πρότυπα τοῦ εἴδους. Ἡ ἐπίδρασις τῶν ὁμηρικῶν ἔπων εἰς τὴν μεταγενέστερον καὶ τὴν νεωτέρην λογοτεχνίαν. Ἡ ἐπίδρασις τῶν ὁμηρικῶν ἔπων εἰς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας καὶ ἐν τῇ ζωγραφικῇ καὶ τῇ πλαστικῇ.

3) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως τῆς Ἀπολυτίκου τοῦ Σωκράτους τοῦ Πλάτωνος καὶ ἐκλεκτῶν Περικωπῶν ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Σενωφόρου (ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδικῶς καὶ ὅλον τὸ ἔτος).

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ φιλοσοφικοῦ περιεχομένου τῆς ἐνότητος ἐκ τῆς μεταφράσεως, ὅα γίνεται πρακτικῶς κατ' ἐνοσίαν ἀνάγνωσιν τοῦ πρωτοτύπου καίρου τοῦ κειμένου εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον τῆς ἐνότητος. Μετὰ τὴν ολοκλήρωσιν τῆς διδασκαλίας ταύτης συμπέρασμα: Ὁ Πλάτων καὶ ὁ Σενώφρων ὡς μελέται τοῦ Σωκράτους καὶ πηγαὶ διὰ τὴν γνώσιν τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ. Ὁ Σωκράτης καὶ εἰ σοφιστῆς.

2. Γ ρ α μ α τ ο λ ο γ ι α. Κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν κειμένων ὅα παρέχονται ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ τὰ ἀπαραίτητα κατὰ κριτικὸν γραμματολογικὰ στοιχεῖα.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (Ὑπερ 8 ἐβδομαδικῶς).

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία. (Ὑπερ 2 ἐβδομαδικῶς καὶ ὅλον τὸ ἔτος). Γλωσσικὴ διδασκαλία ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ θεματογραφία, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει. Ἐξέτασις τῶν πιστευτῶν τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν διαλεκτῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς διδασκαλίας ἀντιστοιχῶν κειμένων. Σχετικαὶ συγκρίσεις καὶ γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία. Μετατροπὴ λέξεων, φράσεων, περιόδων, ἐνοτήτων τῶν ἄλλων διαλεκτῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν. Περισσότερον συστηματικὴν ἡ θεματογραφία.

Β'. Ἐρμηνεία κειμένων (συγγραφῶν). (Ὑπερ 6 ἐβδομαδικῶς).

1. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς τραγῳδίας τοῦ Σοφοκλέους κατὰ τὸ Α' τετράμηνον (Ἀντιγόνη, Οἰδίπους Τύραννος, Φιλοκτήτης), Ὑπερ 3 ἐβδομαδικῶς. Ἐρμηνευτικὴ ἐπιμέλεια κατὰ ἐνότητα καὶ συνολικὴ θεώρησις τῆς τραγῳδίας, ὡς εἰς τὴν Ε' τάξιν κατὰ τὴν διδασκαλίαν δράματος τοῦ Εὐριπίδου. Ἡ γλωσσικὴ μορφή τῶν χωρικῶν καὶ τῶν διαλογικῶν μερῶν. Μερικὴ ἀνάλυσις τοῦ δράματος καὶ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς ἑμμετρὸν ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν. Ἀνακεφαλαίωσις τῶν διαδραχθέντων περὶ τῆς γενέσεως τοῦ ἀρχαίου δράματος, τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, τῆς διδασκαλίας τοῦ, τῶν στοιχείων τῶν, τῶν ἐκπρόσωπων ἐκάστου εἴδους. Ἐπιβάθνισις εἰς τὰ οὐσιαστικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου δράματος, τὴν δραματικὴν καὶ ποιητικὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Σύγκρισις τῶν δύο τραγικῶν ποιητῶν, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς δραματικῆς τέχνης ἐκάστου. Ἀνάλυσις τοῦ ὁρισμοῦ τῆς τραγῳδίας κατ' Ἀριστοτέλην. Ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου δράματος εἰς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας καὶ ἐν τῇ ζωγραφικῇ καὶ τῇ πλαστικῇ. Ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου δράματος εἰς τὴν νεωτέραν δραματογραφίαν. Δράματα τῶν νεωτέρων χρόνων κατὰ μίμησιν τῶν

ἀρχαίων. Ἀνάγνωσις ἐνὸς ἀντιπροσωπευτικοῦ τούτων ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον καὶ σύγκρισις πρὸς τὸ ἀρχαίον δράμα βάσει καὶ τῶν γνωστῶν εἰς τοὺς μαθητὰς περὶ τοῦ νεωτέρου δράματος ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν Νέων Ἑλλήνων.

Μικραὶ πραγματεῖαι τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων τοῦ ἀρχαίου δράματος.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ παρὰ Θεουκιδῆ Ἐπιταρίου τοῦ Περικλέους, μετὰ κατάλληλον εἰσαγωγήν, κατὰ τὸ Ι' ἄρθρον (Ὑπερ 4 ἐβδομαδικῶς). Γλωσσικὴ, γραμματικὴ, νοηματικὴ, λογικὴ καὶ αἰσθητικὴ ἐπιμέλεια τῶν ἐνοτήτων. Συνολικὴ θεώρησις τῆς δραματικῆς. Ἰδεολογικὸν περιεχόμενον τῆς δραματικῆς. Ἀόρητι καὶ Σάρατι, ὁ δημοσιὸς καὶ ἰδιωτικὸς βίος ἐν αὐταῖς. Πολιτικὴ κοσμοθεωρία καὶ πολιτικὴ πρᾶξις εἰς ἐκατέρω τούτων. Σύγκρισις πρὸς τὴν ἐξελίξιν τῆς πολιτικῆς ὀργανώσεως κατὰ τοὺς νεωτέρους καὶ νεωτάτους χρόνους. Ὁ ἀνθρώπος — πολιτὴς τῶν Ἀθῶνων καὶ τὸ ἀποκοινὸν πολιτὴς τῶν νεωτέρων χρόνων. Τὸ ὄρος τῆς δραματικῆς. Ἀντιποικίλα περιεχόμενα καὶ ὄρου. Διδάγματα καὶ βιώματα πολιτικῆς ἀγωγῆς ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς δραματικῆς.

γ) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν κυριωτέρων κεφαλαίων ἐνὸς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος (Πρωταγόρας, Γοργίας, Φαίδων, Μένωνος, Μένου) καὶ συμπληρωσὶς τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ δι' ἀναγνώσιν καὶ ἐρμηνείαν τῶν ἐνοτήτων κεφαλαίων ἐκ δοκίμου μεταφράσεως, κατὰ τὸ τελευταῖον ἄρθρον (Ὑπερ 4 ἐβδομαδικῶς).

Ἐρμηνευτικὴ ἐπιμέλεια κατὰ ἐνότητα, συνολικὴ θεώρησις τοῦ διαλόγου, σχετικαὶ ἐργασίαι τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κρίτωνος. Ἀνακεφαλαίωσις τῶν διαδραχθέντων περὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ὁ Πλάτων ὡς φιλόσοφος καὶ λογοτέχνης. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλοσοφία.

3) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἀντιπροσωπευτικῶν ἔργων τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως. Ἐρμηνευτικὴ ἐπιμέλεια ἐκάστου ποιήματος πρὸς κατανόησιν καὶ βίωσιν τῆς ποιητικῆς τοῦ οἴσιος, τοῦ λυρισμοῦ τοῦ. Διαστολὴ τῆς λυρικῆς ποιήσεως ἀπὸ τῆς ἐπικῆς καὶ διακρισις τῶν εἰδῶν τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως. Ἡ ποιητικὴν ἐκπρόσωπος ἐκάστου εἴδους. Σύγκρισις τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως πρὸς τὴν νεωτέραν, ἑλληνικὴν καὶ ξένων, καὶ προσδιορισμὸς τῶν ὁμοιοτήτων καὶ τῶν διαφορῶν. Ἐπίδρασις εἰς τὴν ἀρχαίαν λυρικὴν ποίησιν. Ἐπίδρασις τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν τῶν Ρωμαίων (Ὑπερ 2 κατὰ τὸ Α' τετράμηνον καὶ 1 κατὰ τὸ δεύτερον).

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως τῶν Περικωπῶν τοῦ Αλφίλου καὶ ἐκλεκτῶν περικωπῶν ἐκ τῶν Βαράχων τοῦ Ἀριστοτέλους κατὰ τὸ Α' τετράμηνον (Ὑπερ 1).

στ) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως ἐκλεκτῶν περικωπῶν ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους (Ἠθικὰ Νικομάχεια κ.λπ.) κατὰ τὸ Β' τετράμηνον (Ὑπερ 1α).

2. Γ ρ α μ α τ ο λ ο γ ι α.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν κειμένων ὅα παρέχονται, κατὰ περίπτωσιν, καὶ τὰ ἀπαραίτητα γραμματολογικὰ στοιχεῖα.

Ἡ ἐρμηνευτικὴ ἐργασία δι' ἀσκήσιν εἰς τὴν πλήρη καὶ τῶν μαθητῶν κατανόησιν καὶ βίωσιν τοῦ ἰσολογικοῦ καὶ ἀθηλολογικοῦ περιεχομένου καὶ τῶν ἑσπῶν τοῦ λόγου τῶν διδασκόμενων κειμένων. Πρὸς τοῦτο τὰ κείμενα ὅα προσέρχονται κατὰ πλήρη ἐνότητα, χωρὶς τῶν τεχνικῶν εἰς μικρὰ τμήματα, ἢ δι' ἐρμηνευτικῆς ἐπ' αὐτῶν ἐργασίας δι' ἐπιμέλειαν μετ' ἐπιβλῆσιν ὅσα εἰς διδασκαλίαν ἐκάστου ἐνότητος καὶ ολοκληρωτικῆς ἐνότητος τῆς διδασκαλίας ὅρα ἢ τοῦ διδασκικοῦ διωροῦ. Ἠθ. συμπληρωτικὰ δι' ἐρμηνευτικῆς ἐργασίας μετὰ ποικιλίας γλωσσικῆς ἀσκήσεως πρὸς ἐπαρκῆ κατανόησιν τῶν μαθητῶν διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ ἀρχαίου λόγου. Συστηματικὴ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν λεξιῶν καὶ ἐρμηνευτικῶν ἐκφράσεων. Μεθοδικὴ καθεύδησις αὐτῶν εἰς τὴν μεταφραστικὴν τῶν κειμένων ἐργασίαν πρὸς ἀποκοινὴν τῶν ἀκατάλληλων (σφαλμένων) μεταφράσεων, ἢ χρῆσις τῶν ὁπίου παρεμποδίζει τὴν αὐτεπαρκῆ ἐρμηνευτικὴν ἐργασίαν καὶ θυλοποιεῖ τὴν μνήσιν εἰς τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον τῶν κειμένων.

Ἡ ἐξέτασις δὲν πρέπει νὰ ἔχη τὴν τυποποιημένην μορφήν

τῆς ἀποδόσεως ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν μακροχρόνιων διὰ μηχανικῆς μνήμης, ἀλλὰ νὰ ἀποτελῇ ἀνασύνθεσιν τῶν μακροχρόνιων εἰς νέας μορφὰς διὰ πνευματικῆς αὐτενεργείας τῶν μαθητῶν.

Ὁ διδάσκων ὀφείλει νὰ ἔχῃ προαρχικαίτητι τὴν διδακτικὴν ἐργασίαν του, νὰ εἶναι ἀπολύτως ἐμπειρὸς τῶν ὀφθητῶν καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Ἑθνικῆς Διδακτικῆς τοῦ μαθήματος καὶ νὰ προσέχηται πάντοτε κἀλῶς προπαρασκευασμένος τῶν ὡς πρὸς τὴν διδακτὴν ἔργον, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν μεθόδου τῆς διδασκαλίας του κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Παιδαγωγικῆς.

Ἡ ἀπαιτήσις περὶ αὐτενεργείας τῶν μαθητῶν δύναται κἀλλίστη νὰ ἐκνευροποιῆται κατὰ τὴν ἐρμηνευτικὴν ἐργασίαν, μετὰ τὴν μύησιν τῶν μαθητῶν εἰς αὐτὴν, τῆς ὅλης διδακτικῆς ἐργασίας διεξυχομένης ὑπὸ τῶν μαθητῶν, τοῦ διδάσκοντος δὲ περιοριζομένου εἰς καθοδήγησιν, ἐλέγχον καὶ συμπληρώσεις.

Ἡ ἐρμηνευτικὴ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων δέον νὰ ἔχῃ ὡς κατακλιθεὶς τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἐρμηνεύειαν. δι' ἧς ἐπιτυγχάνεται ἡ θέσις τῶν ἀποκρυσταλλομένων εἰς τὰ κλασσικὰ κείμενα ἀξιών.

Ἡ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων κειμένων ἐκ μεταφράσεων εἰς τὸν ἀνώτερον κύκλον θὰ γίνεταί ἐπὶ εἰδικῆς σχολικῆς ἐκδόσεως, ἡ ὅποια θὰ περιλαμβάνῃ ἐπὶ τῆς μίαις μὴν σελίδος τὸ ἀρχαίον κείμενον καὶ κάτωθι αὐτοῦ ὀλίγας ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις, ἐπὶ τῆς ἄλλης δὲ σελίδος τὴν μετάφρασιν.

ἹΣΤΟΡΙΑ

1. Σκοπός.

Τελικός σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας εἶναι ἡ καλλιέργεια τῆς ἱστορικῆς σκέψεως τῶν μαθητῶν, ὥστε νὰ δύνανται οὗτοι νὰ κατανοῦν τὰ ἱστορικὰ γεγονότα κατὰ τὴν χρονικὴν διαδοχὴν καὶ ἀλληλογίαν αὐτῶν, ἐν τῇ συναρτίᾳ καὶ τῇ ἀλληλεξαρτήσει τῶν, καὶ νὰ ἐρμηνεύουν αὐτὰ, νὰ δύνανται νὰ κατανοῦν, νὰ ἐρμηνεύουν καὶ νὰ ζῶν (νὰ ἔχουν προσωπικὰ βιώματα) τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν, τὸ ἱστορικὸν γίγνεσθαι, διὰ τῆς κατανοήσεως δὲ, τῆς ἐρμηνεύσεως καὶ τῆς ἀναβιώσεως τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος νὰ ἀντιλοῦν ἐξ αὐτοῦ διδάγματα διὰ τὸ παρόν. Δηλαδή κατὰ τὸν σκοπὸν τούτου πρέπει ὁ μαθητὴς νὰ δύναται νὰ αἰσθάνῃ καὶ νὰ κατανοήσῃ δι' ὅλου τοῦ ψυχικοῦ καὶ πνευματικοῦ δυναμικοῦ του διὸ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐν βιολογικῶν ὄν, ἀλλ' εἶναι ὄν ἱστορικῶν, καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν συναίσθησιν τῆς προσωπικῆς τοῦ εὐθύνῃς διὰ τὴν ὑπαρξίν του ἀνθρώπου, διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν πρῶτον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἱστορικοῦ ὄντος.

Εἰδικώτερον διὰ τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας ἐπιδιώκονται καὶ ἐπιτυγχάνονται τὰ ἀκόλουθα παιδαγωγικὰ ἀποτελέσματα:

α) διὰ τῶν προσεργασμένων ἱστορικῶν γινώσκων καὶ διὰ τῆς κριτικῆς καὶ βιοματικῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν καλλιεργεῖται αἱ ψυχικαὶ καὶ πνευματικαὶ ικανότητές τοῦ μαθητοῦ καὶ δημιουργεῖται εἰς αὐτὸν προσωπικὰ βιώματα.

β) διὰ τῆς προβολῆς τῶν ἀξιολόγων ἐπιτευγμάτων τῶν προσωπικότητων τῆς ἱστορίας καὶ καταλλήλων ἱστορικῶν παραδειγμάτων, ὀδηγεῖται ὁ μαθητὴς εἰς αὐτογνωσίαν, ἀνάπτυξιν αἱ κοινωνικῆς του καὶ δημιουργεῖται εἰς αὐτὸν ἡ διάθεσις προσωπικῆς εἰσφοράς του ὑπὲρ τοῦ κοινῶ ἀγαθοῦ, ἥτοι φρονιματίζεται ὁ μαθητὴς.

γ) διὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὰς ἀξίας τοῦ ἔθνικου καὶ τοῦ πατριωτικοῦ πολιτισμοῦ ὡς πνευματικῶν δημιουργημάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἀποκτῆ ὁ μαθητὴς ἀξιολογικὴν εὐαισθησίαν καὶ καθίσταται ἰκανὸς νὰ ἐκτιμῆ μὴ ἀντικειμενικότητα τῶς ἀξίας τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τοῦ ἔθνικου καὶ τοῦ πατριωτικοῦ.

δ) διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἔθνικῆς μας ἱστορίας γνωρίζεται ὁ μαθητὴς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἱστορικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους μας διὰ μέσου τῶν αἰώνων, γνωρίζεται τοῦς ἀγῶνας, τὰς περιπέτειας, τοὺς κινδύνους, τοὺς τριούρους, τὰς θυσίας, τὰ κατορθώματα, οὗτω δὲ αἰσθάνεται ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς συνδεμένους πρὸς τὸ ἔθνος του καὶ καλλιεργεῖται τὸ ἔθνικόν του φρόνημα.

ε) διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς πολιτικῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους μας καὶ τῶν συναγωγῆς ἐξ αὐτῆς διδαγμάτων ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀγωγή τῶν μαθητῶν ὡς μελλόντων πολιτῶν.

στ) διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τῶν ἄλλων λαῶν γνωρίζεται ὁ μαθητὴς τὴν ἱστορικὴν ζωὴν αὐτῶν, τὴν θυμικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἰδιουσησιαστικὴν, συνειδητοποιεῖ ὅτι ἡ ἱστορικὴ ζωὴ τῶν λαῶν ἐξελίσσεται μὴ ἀλληλεξαρτήτων καὶ ἀλληλοεπιδράσεις, οὗτω δὲ καταπολεμεῖται ἡ μισαλλοδοξία καὶ καλλιεργεῖται ἡ διάθεσις πρὸς διεθνὴ κατανόησιν καὶ συνεργασίαν.

ζ) διὰ τῆς κατανοήσεως καὶ τῆς ἐρμηνεύσεως τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος βοηθεῖται ὁ μαθητὴς εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ παρόντος καὶ εἰς τὴν ὀρθλήν προσαρμογὴν του πρὸς τὸ κοινωνικόν, τὸ πολιτικόν, τὸ ἔθνικόν καὶ τὸ πολιτιστικόν περιβάλλον καὶ παρακινεῖται πρὸς δημοκρατικὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν τελομένην ἐντὸς τοῦ περιβάλλοντος αὐτοῦ ἐργασίαν διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ παρόντος καὶ τὴν προπομπασίαν τοῦ μελλόντος.

η) διὰ τῆς κατανοήσεως τοῦ ἱστορικοῦ βίου γνωρίζεται καὶ κατανοεῖται ὁ μαθητὴς τὸν δημιουργὸν καὶ ὁρρεῖα τοῦ ἱστορικοῦ βίου, τὸν ἄνθρωπον, καὶ συνδέεται στενότερον δι' ἀγάπης πρὸς αὐτόν.

θ) διὰ τῆς προβολῆς τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ ἀνθρώπου προβάλλονται εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ μαθητοῦ αἱ μεγάλαι δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου πρὸς κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς φύσεως, πρὸς αὐτοθελίαν, πρὸς πνευματικὴν δημιουργίαν, οὗτω δὲ καλλιεργεῖται εἰς τοὺς μαθητὰς αἰσιοδοξία καὶ αὐτοπεποιθῆσις καὶ διεურτησις ὁ ὀρθὸν πρὸς δημοκρατικὴν ἐλευθερίαν.

Ὅτω νοούμενον καὶ διδασκόμενον τὸ μῆθημα τῆς Ἱστορίας καθίσταται μῆθημα κατ' ἐξοχὴν φρονιματιστικὸν καὶ ἀνθρωπιστικόν.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΣΙΣ Α'.

ΑΡΧΑΙΑ ἹΣΤΟΡΙΑ

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ὑποτάξεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (146 π.Χ.). Σύνοτομος ἱστορία τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν. Σύνοτομος Ῥωμαϊκὴ ἱστορία.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΓΛΗΣ.

1. ΒΙΣΤΩΡΩΝ.

Σκοπὸς καὶ ὑποκείμενον τῆς ἱστορίας. Διαίρεσις τῆς ἱστορίας εἰς μεγάλας ἱστορικὰς περιόδους (ἀρχαία ἱστορία, μεσαιωνικὴ ἱστορία, ἱστορία νεωτέρων καὶ νεωστέρων χρόνων). Πηγαί τῆς ἱστορίας. Παιδαγωγικὴ χρησιμότης τῆς μελέτης τῆς ἱστορίας.

Ὁ ἑλληνικὸς χῶρος. Πειρατικὴ Ἑλλάς, Νῆσος, Μεσόγειος. Παράγοντες ἐπικουνοίας καὶ ἀπομονώσεως. Ἡ ἐπιβρασις τοῦ γεωγραφικοῦ παράγοντος εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἱστορικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων. Διαίρεσις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἱστορίας εἰς ἱστορικὰς περιόδους.

II. ΠΡΟ-ἹΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.

Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰς ἐποχὰς τοῦ λίθου καὶ τοῦ χαλκοῦ. Ὁ Αἰγῆος πολιτισμὸς. Κρήτη, Κυκλάδες, Μυκῆνη. Ἡ καταγωγὴ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἐγκαταστάσις τῶν πρώτων Ἑλληνικῶν φύλων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χῶρον.

Ἡ Κρήτη.

Ἡ ἀκμὴ τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ καθόδος τῶν Δωριέων καὶ τὸ ἐπακόλουθα αὐτῆς.

Ὁ ἑλληνικὸς ἀποικισμὸς.

Ἡ παρακμὴ τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Πηγαί διὰ τὴν περίωδον ταύτην (μνημεια-γραφία).

III. Οἱ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΙ ΛΑΟΙ.

Αἴγυπτος, Αἰγύπτια, Αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς.

Ἡ Μεσοποταμία: χώρα λαοί, κράτη, πολιτισμοί (Σουμέριοι, Βαβυλώνιοι, Ἀσσυριοί).

Οἱ Ἑβραῖοι.

Οἱ Φοίνικες.

Μηθοί και Πέρσαι.

Μ. Ἀσία, Χετταίοι.

IV. ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.

Γεωμετρική περίοδος.

Όμηρος και Ησίοδος.

Επιχρυσά ἀποικιακή εξέδρα.

Ἡ θρησκεία τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Ἑλληνική γλῶσσα.

Αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι κατὰ τὴν ἀρχαίαν περίοδον. Ἡ Σπάρτη — Αἱ Ἀθήναι, ἡ ὀργάνωσις τοῦ δημοτικοῦ βίου, ἡ νομοθεσία (Δράκων — Σόλων).

Ὁ ἐκτός τῆς Ἑλλάδος Ἑλληνισμός.

Αἱ Ἀθήναι περὶ τὸ τέλος τοῦ ΣΤ' αἰῶνος (Πεισίστρατος, Πεισιπταρίδαι, Κλεισθένης).

Ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς κατὰ τὴν ἀρχαίαν περίοδον (θρησκεία, γλῶσσα, δημοσίαι, ἰδιωτικὸς βίος, τέχνη, γράμματα).

Παράγοντες τῆς ἐθνικῆς καὶ πνευματικῆς ἐνότητος τῶν Ἑλλήνων.

Πηγαὶ διὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην περίοδον.

V. ΟΙ ΚΛΑΣΣΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ (Ε' καὶ Δ' αἰὼν π.Χ.).

Α'. Μ η θ ι κ α ὶ

Ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ Ἕλληνες κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΣΤ' καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος.

Ἕλληνες καὶ βάρβαροι.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἰωνίας.

Τὸ Περσικὸν κράτος.

Οἱ Μηδικοὶ πόλεμοι (αἷτια, ἀφορμαί, πρώτη φάσις, δευτέρα φάσις, ἡγετικά προσωποκτότες τῶν Ἑλλήνων, κομποιοστορικῆς σημασίας μάχη κλπ.).

Συμπεράσματα ἐκ τῶν Περσικῶν πολέμων.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Δύσεως καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ἐπίθεσις τῶν Καρχηδονίων.

Β'. Ἡ λαμπρὰ πεντηκονταετία τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ Ἑλλάς μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους.

Σπάρτη καὶ Ἀθήναι. Ἡ ἀνοδος τῶν Ἀθηῶν, ἡ Ἀθηναϊκὴ ἡγεμονία.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Περικλέους καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας (ἀρχαί, θεομοί, κοινωνία, οἰκονομία κλπ.).

Γ'. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος.

Αἷτια καὶ ἀφορμαί. Ἀντίπαλοι παρατάξεις. Αἱ κύρια φάσεις τῆς διεξαγωγῆς του. Τὸ τέλος του. Ἡ ἥττα καὶ ἡ πτώσις τῶν Ἀθηῶν. Ἡ ἐπίβρασις τῆς δημογαγίας εἰς τὴν ἥτταν καὶ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηῶν.

Συμπεράσματα καὶ διδάγματα περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

Ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα. Ἡ θρησκεία, ἡ γλῶσσα, ὁ δημοσίαι καὶ ἰδιωτικὸς βίος, αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστήμαι, τὰ γράμματα.

Αἱ Ἀθήναι καὶ ὁ Περικλῆς. Ὁ χρυσὸς αἰὼν τοῦ Περικλέους.

Δ'. Ἡ ἡγεμονία τῆς Σπάρτης.

Αἱ Ἀθήναι μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

Ἡ ἀνοδος τῆς Σπάρτης.

Ὁ μετὰ τῆς Περσίας πόλεμος.

Ὁ Κορινθιακὸς πόλεμος.

Ἡ Ἀνταλικθεὸς Εἰρήνη.

Ἡ δευτέρα Ἀθηναϊκὴ συμμαχία.

Ε'. Ἡ ἡγεμονία τῶν Θηβῶν.

Πελοπίδας καὶ Ἐπαμεινώνδας, ἡ μάχη τῶν Λεύκτρων, ἡ ἐν Μαντινείᾳ μάχη.

Ἡ παρακμὴ τῶν πόλεων τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Δύσεως καὶ οἱ πόλεμοι αὐτῶν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους.

Ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα. Ὁ δημοσίαι καὶ ἰδιωτικὸς βίος, αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστήμαι, τὰ γράμματα.

Πηγαὶ διὰ τὴν ἱστορικὴν περίοδον τῶν κλασσικῶν χρόνων.

VI. Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ.

Ἡ Μακεδονία καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας. Φίλιππος ὁ Β' καὶ αἱ πόλεις τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος (ἱερὸς πόλεμος, μάχη Χαίρωνειας, Ἀθήναι καὶ Φίλιππος, κοινὸν συνέδριον τῶν Ἑλλήνων κλπ.).

Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας (ἡ ἐκπαίδευσίς του, ἡ πολιτικὴ του). Τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἴστρον.

Αἱ ἐκστρατεῖαι κατὰ τῶν Περσῶν καὶ αἱ κατακτήσεις του εἰς Αἴγυπτον καὶ Ἀσίαν.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου εἰς τὰς κατακτηθείσας χώρας.

Ὁ θάνατος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Τὰ πολιτιστικὰ ἀποτελέσματα τῶν κατακτήσεων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ὑπὸ ἑλληνικὴν καὶ οἰκουμένην θεωρησίν.

VII. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ.

Ἡ διαδοχὴ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Οἱ πόλεμοι τῶν διαδόχων.

Ἡ δημιουργία τῶν Ἑλληνιστικῶν κρατῶν.

Οἱ Τολυμαῖοι τῆς Αἴγυπτου.

Οἱ Σελευκίδαι ἐν Ἀσίᾳ.

Ἡ Πέργαμος.

Ἡ ἡπειρωτικὴ Ἑλλάς κατὰ τοὺς Ἑλληνιστικοὺς χρόνους. Αἱ Ἀθήναι, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἠπειρος καὶ ὁ Πύρρος, ἡ Αἰτωλικὴ καὶ ἡ Ἀχαϊκὴ Συμπολιτεία.

Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Δύσεως.

Ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς κατὰ τοὺς Ἑλληνιστικοὺς χρόνους: θρησκεία, γλῶσσα, παιδεία, ἐπιστήμη, γράμματα, τέχναι: τὰ νέα κέντρα τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Πηγαὶ διὰ τὴν ἱστορικὴν περίοδον τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων.

VIII. ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Ἡ Ἰταλία, χώρα καὶ κάτοικοι.

Ἑτρούσκοι καὶ Ἑτρούσκικος πολιτισμὸς.

Αἱ ἀπαρχαὶ τῆς Ρώμης.

Ὁ πρῶμος πολιτικὸς καὶ θρησκευτικὸς βίος.

Ἡ κατάκτησις τῆς Ἰταλίας.

Ρώμη καὶ Καρχηδῶν, Καρχηδονικοὶ πόλεμοι.

Αἱ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Ἑλληνικαὶ πόλεις.

Πολίτευμα καὶ θεομοί.

Ἡ πρὸς ἀνατολὰς ἐπέκτασις τῆς Ρώμης.

Ἡ Ρώμη καὶ τὰ Ἑλληνιστικὰ κράτη.

Οἱ Μακεδονικοὶ πόλεμοι.

Ἡ ὑποταγὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Ρώμη καὶ Ἑλλάς. Ὁ Ρωμαϊκὸς πολιτισμὸς. Ἡ ἐπίβρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Πηγαί.

Ἡ ἱστορία τῶν προϊστορικῶν χρόνων θὰ εἶναι σύντομος καὶ θὰ βιβλεῖται κατὰ πρόβλημα ἀπλουσιτεμένον, ὥστε νὰ ἀναποκρίνεται πρὸς τὴν ἀντιληπτικότητα τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως αὐτῆς, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀκόμη ἀκριθεῖς παραστάσεις τῶν ιστορικῶν χρόνων. Τὸ αὐτὸ θὰ ἰσχύη καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν, ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους θὰ τονισθῶν κυρίως τὰ στοιχεῖα τῆς προτροφῆς των εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ αἱ πολιτιστικαὶ σχέσεις των πρὸς τοὺς Ἑλληνας.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ιστορικῶν χρόνων θὰ ἐξαίρωνται αἱ προσωποκτότες, αἱ ὁποῖαι διεπραχθέντα πρῶτοντα ρόλον εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν καὶ περὶ αὐτὰς θὰ πλέκονται τὰ ἱστορικὰ γεγονότα.

Θὰ προβάλλονται καὶ θὰ τονίζονται αἱ χρονολογίαι τῶν μεγάλων ιστορικῶν γεγονότων, ὥστε νὰ διατηρῶνται αὐταὶ σταθερῶς εἰς τὴν μνήμην τῶν μαθητῶν.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μακεδόνων θὰ τονίζονται ἡ ἑλληνικότης αὐτῶν καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου νὰ ἐνώσουν τοὺς Ἕλληνας εἰς μίαν ὀμοῖαν ἰκανὴν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἐξ ἀνατολῶν κίνδυνον. Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν κατακτηθέντων Μ. Ἀλεξάνδρου θὰ ἐξαίρωνται τὰ πολιτιστικὰ ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου διὰ τοὺς λαοὺς τῆς Ἀσίας.

Θά προβάλλονται τὰ ἡρωϊκὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐκλύουν τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν τῆς ἡλικίας ταύτης. Θά ἐξελαίρυνται αἱ ἀρεταί, τὰ ἐπιτεύγματα καὶ ἡ εἰσρορὰ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ θά ὑποδεικνύονται τὰ ἑλαττώματα, τὰ ὁποῖα ὄδηγησαν εἰς τὴν παρακμὴν καὶ τὴν ὑποτέτην εἰς τοὺς Ρωμαίους.

ΤΑΣΙΣ Β'.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς ὑποαγῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Ρωμαίους μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων (146 π.Χ. — 1453 μ.Χ.) μετὰ στοιχείων Γενικῆς Ἱστορίας.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΓΛΗΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ ὑποκείμενον τῆς ἱστορίας τῆς τάξεως ταύτης.

Αἱ περίοδοι.

Πηγὰ καὶ βοηθήματα.

II. Η ΕΛΛΑΣ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

(Ἱστορία Ρωμαϊκὴ καὶ Ἑλληνικὴ)

A'. Τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος κατὰ τοὺς Β' καὶ A' π.Χ. αἰῶνας.

Αἱ κατακτήσεις τῆς Ρώμης.

Τὸ τέλος τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ πτώσις τῆς Ἑλληνιστικῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Ἄ Ρωμαϊκὸς πολιτισμὸς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην (δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος, ἐπιστήμαι, τέχναι, γράμματα).

Ἄ ἑλληρισμὸς τῆς Ρώμης.

B'. Οἱ αὐτοκρατορικὸι χρόνοι.

Ἡ παρὰ τὸ Ἄκτιον νίκη καὶ ἡ Ἰβερσίς τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

Ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία κατὰ τοὺς A' καὶ B' μ.Χ. αἰῶνας. Αὐτοκράτορες, κατακτήσεις, θρησμοί.

Ἡ Ρωμαϊκὴ Εἰρήνη (PAX ROMANA).

Ἡ Οἰκουμένη τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία κατὰ τὸν Γ' μ.Χ. αἰῶνα.

Ἄ Ρωμαϊκὸς πολιτισμὸς κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους.

Γ'. Οἱ Ἑλληνες κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους.

Ἄ Ἑλληρισμὸς ἐν τῷ συστήματι τῆς Ρωμαϊκῆς εἰρήνης.

Ἄ θρησκευτικὸς, ὁ κοινωνικὸς, ὁ οἰκονομικὸς καὶ ὁ πνευματικὸς βίος τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ παγκόσμιος ἀποστολὴ αὐτῆς.

Ἡ οἰκουμένη τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐπὶ τοὺς Ρωμαίους.

Ἑλληρίζοντες Ρωμαῖοι, Ἰουδαῖοι, Ἀσῖται.

Φιλοσοφία, γράμματα, τέχναι τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Τὰ κέντρα τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Δ'. Ἡ Ρώμη καὶ ὁ ἑξελληρισμὸς τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Ε'. Ἄ Χριστιανισμὸς.

Ἡ ἐμφάνισις, ἡ διάδοσις καὶ ἡ ὀργάνωσις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ πολιτικὴ τῶν Ρωμαίων ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Οἱ θρησμοί.

Χριστιανισμὸς καὶ Ἑλληρισμὸς.

III. Η ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΩΜΑ-Ι-ΚΗΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΝ.

Ἡ παρακμὴ τῆς Ρώμης.

Αἱ βαρβαρικαὶ ἐπιδρομαί.

Ἄ Μ. Κωνσταντῖνος καὶ ἡ κτίσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄ ἐκπύρνησις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἄνατολικὸν καὶ Δυτικὸν Ρωμαϊκὸν Κράτος (Θεοδοσίος ὁ Μέγας καὶ οἱ διάδοχοί του).

Μετανήρησις λαῶν εἰς τὴν Εὐρώπην.

Βαρβαρικαὶ ἐπιδρομαὶ κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος.

Τὸ τέλος τοῦ Δυτικοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους.

IV. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Πρῶτη Περίοδος.

Ἡ ἄρχη τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους.

Τὸ Βυζαντινὸν Κράτος μέχρι τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Ἄ Δυναστεία τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Ἄ Ἰουστινιανὸς καὶ τὸ ἔργον του.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Ἄ Δυναστεία τοῦ Ἡρακλείου.

Ἄ Ἡράκλειος καὶ τὸ ἔργον του.

Οἱ Περσικοὶ πόλεμοι.

Οἱ Ἀραβοὶ καὶ ἡ πολιτορξία τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄ ἐμφάνισις τοῦ Ἰσλαμισμοῦ καὶ αἱ κατακτήσεις αὐτοῦ.

Οἱ Σλάβοι καὶ ἡ ἐγκατάστασις αὐτῶν εἰς τὴν Χερσόνησον τοῦ Αἴμου.

Ἄ Ἐκκλησία. Ἡ θρησκευτικὴ πολιτικὴ τῶν αὐτοκρατορῶν. Οἱ μεγάλοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄ χαρακτὴρ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους κατὰ τὴν περίοδον αὐτῆν.

Ἄ πολιτισμὸς κατὰ τὴν περίοδον αὐτῆν.

Δευτέρα περίοδος (641 — 1204).

Ἄ Δυναστεία τοῦ Ἡρακλείου.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Ἡρακλείου.

Ἄ Ἰβρῆσι τοῦ Βουλγαρικοῦ Κράτους.

Ἄ Διοικητικὴ ἀναδιοργάνωσις.

Ἄ θρησκευτικὴ πολιτικὴ.

Ἄ Δυναστεία τῶν Ἰσαύρων.

Λέων Γ' ὁ Ἰσαυρος καὶ ἡ Δυναστεία του.

Οἱ ἀγῶνες κατὰ τῶν Ἀράβων.

Οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Σλάβοι εἰς τὴν Χερσόνησον τοῦ Αἴμου.

Ἄ εἰκονομαχία.

Τὸ Βυζαντινὸν Κράτος ἀπὸ τῆς Δυναστείας τῶν Ἰσαύρων μέχρι τῆς Μακεδονικῆς Δυναστείας (αὐτοκράτορες, ἀγῶνες κατὰ τῶν Ἀράβων, Βουλγαρικοὶ πόλεμοι, ἐμφάνισις τῶν Ρώσ, εἰκονομαχία).

Ἄ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς ἀπὸ τῆς Δυναστείας τοῦ Ἡρακλείου μέχρι τῆς Μακεδονικῆς Δυναστείας (δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος, παιδεία, τέχναι, γράμματα, ἐκχριστιανισμὸς τῶν Βουλγάρων καὶ Σλάβων).

V. Η ΔΥΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ

Σύντομος πολιτικὴ ἱστορία τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ Ε' αἰῶνος μέχρι τῆς Μακεδονικῆς Δυναστείας.

Κάρολος ὁ Μέγας.

Αἱ σχέσις τοῦ Βυζαντίου πρὸς τὴν Δύσιν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Ἡ πνευματικὴ κατάστασις εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

VI. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἄ Μακεδονικὴ Δυναστεία.

Οἱ Αὐτοκράτορες.

Οἱ πόλεμοι εἰς τὴν Ἀσίαν. Οἱ Ἀραβες. Οἱ Σελτζούκοι Τούρκοι.

Οἱ πόλεμοι κατὰ τῶν Βουλγάρων.

Τὸ Βυζαντινὸν καὶ ἡ Δύσις.

Οἱ Οὐγγροι.

Τὸ Ἄγιον Γερμανικὸν Κράτος.

Ἄ Βενετία.

Οι Νορμανδοί.
 Η Βυζαντινή Ίταλία.
 Η ανάπτυξις τῶν πολιτικῶν καὶ διοικητικῶν θεσμῶν (νομοθεσία, κοινωνικὴ πολιτικὴ, παιδεία κλπ.).
 Η Ἐκκλησία. Ὁ μοναστικὸς βίος. Ὁ Πατριάρχης Φώτιος.
 Η ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ καὶ αἱ σχέσεις μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως.
 Τὸ σχίσμα τῶν ἐκκλησιῶν.
 Ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην (δημοσίαι καὶ βιβιωτικὸς βίος, τέχνη, γράμματα, παιδεία, κλασικὴ σπουδᾶ, φιλοσοφία).

VII. Η ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Η Δυτικὴ Εὐρώπη κατὰ τοὺς Ι', ΙΑ' καὶ ΙΒ' αἰῶνας.
 Η πολιτικὴ διαμόρφωσις.
 Τὸ κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σύστημα.
 Η Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία.
 Ὁ Δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος.
 Ὁ ἀγὼν κατὰ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ καὶ αἱ Σταυροφορίαι.
 Η Παιδεία.
 Η Τέχνη.

VIII. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η Δυναστεία τῶν Κομνηνῶν.
 Οἱ Ἀυτοκράτορες τῆς Δυναστείας καὶ ἡ πολιτικὴ ἡγεμονία (ἰσοτιμικὴ καὶ ἐξωτερικὴ).
 Οἱ πόλεμοι εἰς τὴν Ἀσίαν, οἱ Τούρκοι.
 Αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν Νορμανδῶν.
 Αἱ Σταυροφορίαι καὶ τὸ Βυζάντιον. Η Α' καὶ Β' Σταυροφορία.
 Η Λατινικὴ διεσποδισ εἰς τὴν Ἀνατολήν.
 Η Δυναστεία τῶν Ἀγγέλων.
 Οἱ Ἀυτοκράτορες καὶ ἡ πολιτικὴ των.
 Οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Σέρβοι.
 Η Β' Σταυροφορία.
 Η Λατινικὴ διεσποδισ εἰς τὴν Ἀνατολήν καὶ ἡ οἰκονομικὴ παρακμὴ τοῦ Βυζαντίου.
 Η Δ' Σταυροφορία καὶ ἡ κατάλυσις τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας.
 Ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς κατὰ τὴν περίοδον τῆς Δυναστείας τῶν Κομνηνῶν καὶ τῆς Δυναστείας τῶν Ἀγγέλων.
 Τὸ Βυζαντινὸν Κράτος καὶ ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς κατὰ τὴν δευτέραν καὶ κυρίαν περίοδον τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας (χαρακτηρισμοί).

IX. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Τρίτη περίοδος (1204—1453 μ. Χ.).
 Τὸ Βυζάντιον κατὰ τὴν περίοδον τῆς Λατινικῆς κυριαρχίας.
 Η Λατινικὴ κυριαρχία εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χῶρον καὶ ἡ διάσπασις τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ.
 Τὰ Ἑλληνικὰ Κράτη τοῦ διεσπασμένου Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ.
 Η αὐτοκρατορία τῆς Νικαίας, ἡ αὐτοκρατορία τῆς Τραπεζούντας καὶ τὸ Δεσποτᾶτον τῆς Ἡπείρου.
 Η αὐτοκρατορία τῆς Νικαίας καὶ ἡ Δυναστεία τῶν Λαζαρέων.
 Ἀνταγωνισμοὶ μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν Κρατῶν.
 Αἱ σχέσεις μετὰ τῶν Βουλγάρων, μετὰ τῶν Τούρκων, μετὰ τῆς Δύσεως.
 Η ἀνάπτυξις τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπαρχιῶν.
 Η ἀνάπτυξις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας.
 Η Δυναστεία τῶν Παλαιολόγων.
 Η ἀποκατάστασις τῆς αὐτοκρατορίας.
 Οἱ αὐτοκράτορες καὶ ἡ πολιτικὴ των.
 Τὸ Βυζάντιον καὶ ἡ Δόσις.
 Η ἀνατολικὴ πολιτικὴ.
 Η Ἰερουσαλὴμ τοῦ Ὄθωμανικοῦ Κράτους.

Η κατάκτησις τῆς Μ. Ἀσίας ὑπὸ τῶν Τούρκων.
 Ἐσωτερικαὶ ἀνομομασίαι καὶ κρίσεις.
 Ἀνταγωνισμοὶ ἐν τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου.
 Οἱ Τούρκοι εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ἡ διάσπασις τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους.
 Η ἐκκλησία πρὸς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ἀπήχησις καὶ ἀποτελέσματα αὐτῆς.
 Η πολιτορία καὶ ἡ πτώσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κωνσταντίνος ὁ Παλαιολόγος. Μωάμεθ ὁ Πορθητὴς. Οἱ ἱστορικὲς τῆς ἀλώσεως.
 Η κατάλυσις τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας.
 Τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας.
 Ἀνακεφαλαίωσις καὶ συμπεράσματα.
 Χαρακτηριστικὰ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ.
 Η μεγάλη ἐισορρὰ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Βυζαντίου εἰς τὸν ἐκχριστιανισμὸν τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν αὐτῆς.

X. Η ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Σύντομος ἱστορία τῆς Εὐρώπης κατὰ τοὺς ΙΓ', ΙΔ' καὶ ΙΕ' αἰῶνας.
 Η πολιτικὴ διαμόρφωσις. Η παρακμὴ τῆς Ἀυτοκρατορίας καὶ ἡ ἀνάδειξις τῶν ἐθνικῶν κρατῶν.
 Πολιτικοὶ ἀνταγωνισμοί, δυνασταὶ κρίσεις, πόλεμοι.
 Η οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ὀργάνωσις.
 Η Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία.
 Η πνευματικὴ ἀνάπτυξις (ἐθνικαὶ γλώσσαι, παιδεία, γράμματα, τέχνη, ἀνθρωπισμὸς).
 Τὸ τέλος τοῦ Μεσαίωνα.
 Ἀνακεφαλαίωσις καὶ συμπεράσματα.
 Χαρακτηριστικὰ τῆς πολιτικῆς, τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ὀργάνωσεως ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὸν Μεσαίωνα.
 Χαρακτηριστικὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου.
 Ὁ πολιτισμὸς ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατὰ τὸν Μεσαίωνα.

Δεδομένου ὅτι ἡ ἱστορία τῆς τάξεως αὐτῆς λαμβάνει μεγάλην χρονικὴν ἔκτασιν, θὰ περιορισθῇ αὐτὴ εἰς τὰ κύρια καὶ τὰ οὐσιώδη, παραλειπομένων τῶν ἐπισημασθέντων καὶ τῶν δευτερευόντων προσώπων.
 Η ἐξιστόρησις τῶν γεγονότων θὰ συνδυασθῇ πρὸς τὰς προσωπικότητας τῶν μεγάλων αὐτοκρατῶν.
 Κατὰ τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἐπιδρωμένων τῶν βαρβαρικῶν λαῶν κατὰ τοῦ Βυζαντίου θὰ δοθῶν ἐν συντομίᾳ καὶ στοιχεῖα περὶ τῶν λαῶν τούτων.
 Ἰδιαίτερον λόγος θὰ γίνῃ διὰ τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.
 Θὰ ἐξερθῇ ὁ ἰδιῶν χαρακτὴρ τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ μεγάλη ἐισορρὰ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Βυζαντίου εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ Ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἰς τὸν ἐκχριστιανισμὸν καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς Εὐρώπης.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Γενικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

I. ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α'. Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν Νεωτέρων χρόνων.
 Β'. Η Εὐρώπη κατὰ τοὺς ΙΕ' καὶ ΙΣΤ' αἰῶνας.
 Αἱ μεγάλοι Εὐρωπαϊκαὶ Μοναρχίαι.
 Αἱ μεγάλοι ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις καὶ ἡ παγκόσμιος αὐτῶν σημασία.

Ἐθνικισμὸς καὶ ἡ ἀναγέννησις. Οἱ Ἕλληνες λόγιοι εἰς τὴν Δύσιν.

Ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ὀργάνωσις.

Ἡ θρησκευτικὴ μεταρρυθμίσις καὶ ἡ ἀντιμεταρρυθμίσις.

Ἡ διαμόρφωσις τῶν Κρατῶν κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα καὶ οἱ πόλεμοι.

Ἡ ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία.

Γ'. Οἱ ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνες.

Τὰ Ἑυρωπαϊκὰ Κράτη κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Ἡ Ἰσπανία, ἡ Γαλλία, ἡ Μ. Βρετανία, ἡ Κεντρικὴ Εὐρώπη, τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος, ἡ Ρωσία.

Ἡ ἀποικιοκρατία καὶ ἡ ἡμιοικιοκρατία.

Αἱ Ἐπιστήμαι, αἱ Τέχναι, τὰ Γράμματα κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα.

Τὰ Ἑυρωπαϊκὰ Κράτη κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα. Ἡ Γαλλία, ἡ Μ. Βρετανία, ἡ Πρωσία καὶ τὰ Γερμανικὰ Κράτη, ἡ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη, ἡ Ρωσία, τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος.

Αἱ ἀποικίαι καὶ ἡ ἀποικιακὴ πολιτικὴ.

Ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ὀργάνωσις.

Ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς.

Αἱ Ἐπιστήμαι, αἱ Τέχναι, τὰ Γράμματα εἰς τὴν Εὐρώπῃ κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα.

Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις.

Ἄ Μ. Ναπολέον καὶ ἡ Εὐρώπη.

Ἡ Διεθνὴς πολιτικὴ ἐν τῇ ἀνατολικῇ Μεσογείῳ.

Ἡ Ρωσικὴ πολιτικὴ καὶ τὸ Ὄθωμανικὸν κράτος.

Ἡ Ἰερὰ Σιμυαχία ἐν Εὐρώπῃ.

Ἡ πολιτικὴ κατάστασις καὶ ἡ διεθνὴς πολιτικὴ ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως.

II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α'. Εἰσαγωγή εἰς τὴν Νέαν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν.

Β'. Ἡ Τουρκοκρατία (1453—1821 μ. Χ.).

Ἡ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς κατακτήσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Τούρκων. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς καταστάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Τουρκοκρατίας.

Οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τὴν Ὄθωμανικὴν κυριαρχίαν.

Διοικητικὰ καὶ στρατιωτικὰ μέτρα τοῦ κατακτητοῦ. Ἡ ἐργασίαι κτήσις καὶ τὸ φορολογικὸν σύστημα. Ἡ νομικὴ θέσις τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων, ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις αὐτῶν. Ἐθισμοὶ, παιδομάζωμα, αἰχμαλωσία, πειρατεία.

Ἄ Ἐθνητοκρατικὸς βίος. Τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία, τὰ προνόμια τοῦ Πατριαρχείου. Τὰ τοπικὰ προνόμια.

Ἄ Ὁ διασπορᾶ Ἑλληνισμὸς.

Ἄ ὑπόδουλοι Ἕλληνες κατὰ τὸν πρώτον αἰῶνα τῆς Ὄθωμανικῆς κυριαρχίας.

Ἄ θρησκευτικὴ, ἠθικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐνότητις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπὸ τὴν Ὄθωμανικὴν κυριαρχίαν.

Ἄ Ἕλληνες ὑπὸ τὴν Ὄθωμανικὴν κυριαρχίαν ἀπὸ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος μέχρι τῆς Μεγάλῃς Ἐπανάστασεως.

Ἄ Ἐπανάστασις τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ θεσμοὶ τῆς αὐτοδιοικήσεως. Αἱ Κοινότητες. Τὸ ναυτικόν. Ἡ πνευματικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς διασπορᾶς. Ἄ Ἐκκλησία. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς Παιδείας, οἱ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Ἡ πνευματικὴ κίνησις. Ἄ Ἐξέχοντες Ἕλληνες εἰς ἐπικρατοῦς διοικητικὰς θέσεις (ἡγεμόνες τῶν Πρωτονοβατίων ἐπαρχιῶν, Διεκρητικὸς τοῦ Στόλου, Μεγάλοι Διεκρητικὸι). Ἄ Οἰκονομικὸς βίος.

Ἄ Στρατιωτικὰ σώματα ἐθνικῆς ἀντιστάσεως (ἀρματολοὶ καὶ κλέφται, ναυτικόν). Ἄ Πελοπονησιακὰ κινήματα μέχρι τῆς Μεγάλῃς Ἐθνικῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821.

Ἄ Πρόδρομοι τῆς Ἐπανάστασεως. Φιλικὴ Ἐταιρεία. Ρή-

γας Φεραῖος. Ἄ Φυγικὴ, ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ στρατιωτικὴ προπαρασκευὴ τοῦ Ἔθνους διὰ τὸν ἀγῶνα πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας του.

Ἄ Ἑλληνικαὶ περιοχαὶ ὑπὸ Λατινικὴν κυριαρχίαν κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας.

Ἄ Ἠγεταὶ διὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας.

Γ'. Ἡ Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐπανάστασις καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος (1821—1832 μ. Χ.).

Ἄ Προπαρασκευὴ, ἡ κατάστασις τῆς Τουρκίας, αἱ δυνατότητες τῶν Ἑλλήνων, αἱ διαθέσεις τῆς Εὐρώπης.

Ἄ Ἐναρξίσις τῆς Ἐπανάστασεως καὶ τὰ πολεμικὰ γεγονότα κατ' αὐτὴν εἰς τὰς κυριωτέρας φάσεις του. Πρωτοί, καταρθώματα καὶ θυσίαι τῶν Ἑλλήνων. Καταστρεπτικαὶ ἐκδηλώσεις ἐθνικοῦ ἐλαττωμάτων. Αἱ μεγάλοι προσωπικότητες τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνος.

Ἄ φιλελλητισμὸς.

Ἄ ναυμαχία τοῦ Ναυαρίνου, ἡ ἐπέμβασις τῶν Προστατῶν Δυνάμεων καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας.

Ἄ Ἰωάννης Καποδίστριας: ἡ προσωπικότητις του, αἱ προσπάθειαι του διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς καταστραφέντης χώρας, ἡ δολοφονία του καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἄ Ἠγεταὶ διὰ τὴν περίοδον ταύτην.

III. ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἄ Ἐυρώπη καὶ ἡ Ἀμερικὴ κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα.

Ἄ Κράτη τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῆς συνθήκης τῆς Βιέννης μέχρι τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1870.

Ἄ Κράτη τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1870 μέχρι τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου.

Ἄ Πολιτικὴ διαμόρφωσις, οἰκονομικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις ἀποικιακῆ ἐξάπλωσις, ἀνταγωνισμοί.

Ἄ Βαλκανία μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων.

Ἄ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Β. Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν μέχρι τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου. Διοικητικὴ ὀργάνωσις, γεωργικὴ, οἰκονομικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις.

Ἄ Κράτη τῆς Ν. Ἀμερικῆς.

Ἄ Γράμματα, αἱ Ἐπιστήμαι, αἱ Τέχναι εἰς τὴν Εὐρώπῃ καὶ τὴν Ἀμερικὴν κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα.

IV. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἄ Ἑλλάς ἀπὸ τοῦ Ὄθωνος μέχρι τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου.

Α'. Ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος.

Ἄ Ἐγκατάστασις τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος.

Ἄ ἀπόλυτος μοναρχία τοῦ Ὄθωνος.

Ἄ Συνταγματικὴ Μοναρχία τοῦ Ὄθωνος.

Ἄ κρατικὴ ὀργάνωσις, ἡ οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξις ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος.

Ἄ ἀνάπτυξις τῆς Μεγάλῃς Ἰδέας.

Ἄ ἀνατολικὸν ζήτημα, ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος καὶ ἡ Ἑλλάς.

Ἄ ἔξοσις τοῦ Ὄθωνος.

Ἄ Ὄθων καὶ ἡ Ἀμαλία ὡς Βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων.

Β'. Ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τῆς βασιλείας Γεωργίου Α'.

Ἄ Δυναστικὴ μεταβολή. Ἄ ἐγκατάστασις τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α'. Ἡ ἐννοσις τῆς Ἐπανάστασης.

Ἄ Κρητικὴ ἐξέγερσις τοῦ 1866 καὶ τὸ ὄλοκαύτωμα τοῦ Ἀρχαίου.

Ἄ Μεγάλῃ Ἰδέα καὶ οἱ Βαλκανικοὶ ἐθνικισμοί.

Ἄ Ρωσοτουρκικὸς πόλεμος, ἡ Συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου, ἡ προσάρτησις τῆς Θεσσαλίας καὶ τοῦ νομοῦ Ἄρτης.

Ἄ Χαρλιάνος Τρικουπίτης.

Ἄ Κρητικὸν ζήτημα καὶ ὁ ἀτυχὴς πόλεμος τοῦ 1897.

Ἄ Μακεδονικὸς ἀγῶν.

Ἄ πολιτικὴ παρακμὴ καὶ ἡ Ἐπανάστασις τοῦ Στρατοῦ τοῦ 1909.

Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ἡ ὀργάνωσις τοῦ Κράτους καὶ ἡ προπαρασκευὴ διὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους.
 Β' Βαλκανικοὶ πόλεμοι. Ὁργάνωσις, διεξαγωγὴ καὶ ἀποτελέσματα αὐτῶν. Ἐλευθέριος Βενιζέλος καὶ Διάδοχος Κωνσταντῖνος.

Ἡ δολοφονία τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α'. Ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος.

Ἡ Ἑλλάς δυνάμει βαλκανικῆ καὶ μεσογειακῆ.

V. ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ὁ πρῶτος Παγκόσμιος πόλεμος.

Αἷτια, ἐμπόλεμοι δυνάμεις, διεξαγωγὴ, ἀποτελέσματα.
 Ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλιών καὶ ἡ νέα πολιτικὴ διαμόρφωσις τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Ρωσικὴ ἐπανάστασις καὶ ἡ ἐγκατάστασις κομμουνιστικοῦ καθεστώτος εἰς τὴν Ρωσίαν.

Ἡ συμβολὴ τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν νίκην τῶν Συμμάχων.

VI. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Α' Παγκόσμιον πόλεμον.

Ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν.

Ἡ Ἑλλάς εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ ζωηρότου Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ. Αἷτια καὶ ἀποτελέσματα.

Ἡ συνθήκη τῆς Λοζάνης.

Ἡ ἱστορικὴ σημασία τῆς ἐκρίζωσως τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μ. Ἀσίας.

VII. ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ὁ κόσμος μεταξὺ τῶν δύο Παγκοσμίων πολέμων.

Ἡ πολιτικὴ διαμόρφωσις.

Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.

Ἡ οικονομικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις.

Ἡ πνευματικὴ κίνησις.

Ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς καὶ τὰ ὁλοκληρωτικὰ κράτη.

VIII. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἡ Ἑλλάς μεταξὺ τῶν δύο Παγκοσμίων πολέμων.

Πολιτικαὶ μεταβολαὶ καὶ πολιτικὰ ἀνωμαλῖαι.

Τὸ προσφυγικὸν πρόβλημα.

Προσπάθειαι διὰ τὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας.

Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

IX. ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α'. Ὁ Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος.

Αἷτια, ἐμπόλεμοι δυνάμεις, διεξαγωγὴ, ἀποτελέσματα.

Ἡ πολιτικὴ διαμόρφωσις τῆς Εὐρώπης μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον.

Ἡ δημιουργία τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν (ΟΗΕ).

Ἡ οικονομικὴ ἀνασυγκρότησις τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ συμβολὴ τῆς Ἀμερικῆς εἰς αὐτήν.

Ἡ δημιουργία νέων κρατῶν εἰς τὴν Ἀφρικήν καὶ τὴν Ἀσίαν.

Αἱ ἐξευρέσεις, ἡ ἀνάπτυξις τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς.

Β'. Ἡ σύγχρονος πολιτικὴ κατὰστασις εἰς τὸν κόσμον.

Εὐρώπη, Ἀμερικὴ, Ἀσία, Ἀφρική.

Οἱ Διεθνῆς Ὁργανισμοί.

Ἡ διεθνὴς πολιτικὴ τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Ἡ Ἀτλαντικὴ Συμμαχία.

Αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν οικονομικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν ἑνωσιν τῆς Εὐρώπης.

Ὁ ρόλος τῆς Ἀμερικῆς ὡς παγκοσμίου ἡγετικῆς δυνάμεως.

X. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α'. Ἡ Ἑλλάς εἰς τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον.

Ἡ προπαρασκευὴ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Β' καὶ ὁ Ἰωάννης Μεταξάς.

Ἡ ἐπίθεσις τῆς Ἰταλίας καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔπος εἰς τὴν Β. Ἠπειρον.

Ἡ ἐπίθεσις τῶν Γερμανῶν καὶ τὰ ὄχυρα τῆς γραμμῆς Μεταξά.

Ἡ μάχη τῆς Κρήτης.

Ἡ ἰχθυρὴ κατοχὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ καθολικὴ ἐθνικὴ ἀντίστασις.

Ἡ συνέχισις τοῦ πολέμου ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ πλεῖρον τῶν Συμμάχων.

Ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς Ἐθνικῆς ἀντιτάσεως ὑπὸ τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων, ἐγκλήματα καὶ προδοτικαὶ ἐνέργειαι αὐτῶν.

Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ κομμουνιστικὸν κίνημα κατὰ Δεκέμβριον 1944.

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Β'.

Ὁ στρατάρχης Ἀλέξανδρος Παπάγος.

Ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν νίκην τῶν Συμμάχων.

Β'. Ἡ Ἑλλάς μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον.

Προσπάθειαι διὰ τὴν πολιτικὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας.

Ἡ ἐνομοτάτως τῆς Δωδεκανήσου.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ διεθνῶς κομμουνισμοῦ ἐναντι τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ συμμοριτοπόλεμος.

Βοήθεια τῆς Ἀμερικῆς πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς χώρας. Ἡ νίκη τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ βασιλεὺς Παύλος.

Αἱ ὑπερβολαὶ τοῦ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ αἱ διαμενεῖς ἐπιπτώσεις εἰς τὸν δημόσιον βίον τῆς χώρας (δημαγωγία, κτηρινὴ δημοσιογραφία κλπ.).

Οἱ ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἐθνικῶν κινήσεων. Ἡ Ἐθνικὴ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967.

Ἡ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνασυγκρότησις τῆς Χώρας.

Γ'. Ὁ σύγχρονος Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς.

Ἡ Κρατικὴ ὀργάνωσις, ἡ Ἐκκλησία, ἡ Παιδεία, ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς, ἡ Γεωργία, ἡ Συγκοινωνία, ἡ Βιομηχανία, τὸ Ἐμπόριον, ἡ Ναυτιλία, αἱ Ἐπιστήμαι, αἱ Τέχναι, τὰ Γράμματα.

Δ'. Τὸ Κυπριακόν, τὸ Βορειοσηπειρωτικόν.

Ε'. Σύντομος ἐπισκόπησις τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας κατὰ τὰς τρεῖς μεγάλας ἱστορικὰς περιόδους (Ἀρχαίαν, Μεσαιωνικὴν (Βυζαντινὴν), Νεωτέραν).

Ἐκ τῆς Γενικῆς Ἱστορίας θὰ ἐπιλεγῶσι μόνον τὰ σημαντικὰ ἱστορικὰ γεγονότα, τὰ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν κατανόησιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἱστορικῆς ἐξελιξέως, καὶ θὰ ἐκτεθῶσι με συντομίαν, σαφῆς καὶ γλαυρότητα. Θὰ ἐπιφέρονται αἱ μεγάλαι προσηγορικότητες καὶ τὰ παγκοσμίου σημασίας ἱστορικὰ γεγονότα, πολιτικὰ καὶ πολιτιστικὰ. Τὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας θὰ εἶναι ἐκτενέστερα.

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

I. Εἰσαγωγή.

Ὅπως γράνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου διαγράμματος, ἡ ἱστορικὴ ὕλη ἡ διδασκαλιὰ εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις, εἶναι κατὰ τὰ χρονικὰ πλαίσια ἢ αὐτῆ με τὴν ἱστορικὴν ὕλην τῶν τριῶν κατωτέρων τάξεων. Ὡς ἐκ τούτου νοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν ἱστορικῶν γεγονότων δεῖν νὰ εἶναι ἐκτενέστερα καὶ βαθύτερα, καθ' ὅσον οἱ μαθηταὶ καὶ ὀριμότεροι πνευματικῶς εἶναι καὶ τὰ διαφέροντα αὐτῶν ἀναπτύσσονται πολυμῶστερον καὶ ζωηρότερα. Ἰβία θὰ διερευνῶνται τὰ αἷτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἱστορικῆς ἐξελιξέως, ὥστε οἱ μαθηταὶ, ἀποκτώντες ἀδρῶν ἱστορικὴν κρίσιν νὰ δύνανται νὰ ἐρμηνεύσιν τὰ γεγονότα τοῦ παρόντος

και να διεπλέουν την μελλοντική πορεία του κόσμου. Βεβαίως οι ιστορικοί νόμοι δεν είναι φυσικοί νόμοι: οποσδήποτε όμως η διερεύνησις της αιτιώδους σχέσεως των ιστορομένων εδράζει εις τὸν σχηματισμὸν μᾶλλον ἢ ἤτοι ἀσφαλῶν κρίσεων και προσέβλεψαν.

Μεγαλύτερα ἔμφρασις θά δοθῇ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πολιτιστικῶν φαινομένων, τῆς κοινωνικῆς, πνευματικῆς και ἠθικῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως αὕτη διαφαίνεται εἰς τὰ ρεμάτα τῶν ἰδεῶν και τὰ καλλιτεχνικά και ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα τῶν ἀρχαίων και νεωτέρων χρόνων.

Ἐκτενέστερον θά διδαχθῇ ἐν τῇ τελευταίᾳ τάξει τοῦ Γυμνασίου ἡ πολιτικὴ Ἱστορία μετὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον, ἴδια εἰς τὸν ἑλληνικὸν χώρον, διὰ νὰ δυνάται οἱ μάθηται νὰ σχηματίσουν ἀκριβῆ και πλήρη εἰκόνα τῶν συγχρόνων πολιτικῶν ἐξελίξεων εἰς τὴν χώραν μας.

II. Δι: δ α κ τ ε α ὕ λ η.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἑλληνικὴ Ἱστορία ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι τῆς ὑποτάξεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (146 π.Χ.). Σύντομος Ἱστορία τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν. Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A'.

1. Σκοπὸς και ὑποκείμενον τῆς Ἱστορίας.
2. Πολιτικὴ Ἱστορία και Ἱστορία τῶν πολιτισμῶν.
3. Γενικά ἱστορικά και κοινωνιολογικά ἔννοιαι: φυλὴ, ἔθνος, λαός, κράτος, πολιτισμός.
4. Ἡ διαίρεσις τῆς Ἱστορίας εἰς ἐποχάς: Πρωϊστορία, Ἀρχαίότης, Μέσος αἰὼν, Νεώτερον χρόνον, σύγχρονος ἐποχῆ.

B'.

1. Αἱ Ἑλληνικαὶ χώραι: ἡπειρωτικὴ Ἑλλάς, αἱ νῆσοι, ἡ Μεσσηνιακὴ θάλασσα.
2. Συντελεστοὶ ἐπικοινωνίας και ἀπομονώσεως.
3. Ὁ γεωγραφικὸς παράγων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐίῃ και τῇ Ἑλληνικῇ Ἱστορίᾳ.

I. ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

- A'. Αἴγυπτος και Αἴγυπτιοὶ πολιτισμός.
B'. Ἡ Μεσοποταμία: κράτη και πολιτισμοί: Σουμέριοι, Βαβυλώνιοι, Ἀσσύριοι.
Γ'. Οἱ Ἑβραῖοι.
Δ'. Οἱ Φοίνικες.
E'. Μῆδοι και Πέρσαι.
ΣΤ'. Μικρὰ Ἀσία: οἱ Χετταῖοι.

II. Η ΕΛΛΑΣ ΠΡΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΦΥΛΩΝ

- Εἰσαγωγή: Ἡ πρωϊστορικὴ Ἀρχαιολογία.
A'. Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ λίθου: παλαιολιθική, μεσολιθική και νεολιθική ἐποχῆ.
B'. Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὴν πρώϊμον χαλκίνην ἐποχῆν.
Γ'. Ὁ Αἰγυπτιακὸς πολιτισμός: Κρήτη, Κυκλάδες, Μικῆναϊ.

III. ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΥΛΑ

- A'. Ἡ κεντρικὴ τῶν Ἑλλήνων.
B'. Ἡ ἐγκατάστασις τῶν πρώτων Ἑλληνικῶν φύλων εἰς τὴν Ἑλλάδα.
Γ'. Ἡ Κρήτη.
Δ'. Ἡ ἀμυγ τῶν Μυκηναϊκῶν πολιτισμῶν.
E'. Ὁ πρώτος Ἑλληνικὸς ἀποικισμός.
ΣΤ'. Ἡ προϊστορία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

IV. ΟΙ ΠΡΩΙΜΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ Η ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

- A'. Ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων και τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς.
B'. Ἡ παρχαλκὸς τῶν Μυκηναϊκῶν πολιτισμῶν.
Γ'. Πρωτογεωμετρικὴ και Γεωμετρικὴ περίοδος.
Δ'. Ὀμηρος και Ἱστίοδος.
E'. Ὁ Δεύτερος Ἑλληνικὸς ἀποικισμός.

ΣΤ'. Ἡ θρησκεία τῶν Ἑλλήνων.

Z'. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα.

V. ΟΙ ΑΡΧΑΪΟΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

- A'. Τὰ πρώτα πολιτεύματα: βασιλεία και ὀλιγαρχία. Τυραννίς.
B'. Αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας και ἡ οἰκονομία.
Γ'. Αἱ πρώται νομοθεσίαι.
Δ'. Αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἐν τῇ κυρίῳ Ἑλλάδι.
E'. Ἡ ἄνοδος τῆς Σπάρτης.
ΣΤ'. Αἱ Ἀθήναι. Συναϊσμός — Δράκων — Σόλων.
Ζ'. Ὁ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος Ἑλληνισμός.
H'. Ἡ ἄνοδος τῆς ἐνότητος τῶν Ἑλλήνων.
Θ'. Ἡ θρησκεία και ἡ θρησκευτικὴ ἐνότης.
I'. Ἡ πνευματικὴ ἐνότης: ἡ Γλῶσσα, ἡ Ποίησις, ἡ Φιλοσοφία, ἡ Ἱστορία.
IA'. Ἡ Τέχνη.
IB'. Ἡ ἐσωτερικὴ κρίσις τῶν Ἀθηνῶν και ἡ γένεσις τῆς Ἀθηνῶντικῆς Δημοκρατίας. Ἡ τυραννίς τοῦ Πεισιστράτου και αἱ Μεταρρυθμίσεις τοῦ Κλεισθένου.

VI. ΤΑ ΜΗΑΙΚΑ

- A'. Ἑλληνες και Βάρβαροι.
B'. Τὸ Περσικὸν Κράτος.
Γ'. Ἡ ἰωνικὴ Ἐπανάστασις.
Δ'. Ὁ Πρώτος Μηδικὸς Πόλεμος.
E'. Ὁ Δεύτερος Μηδικὸς Πόλεμος.
ΣΤ'. Οἱ Ἑλληνες τῆς Δύσεως και ἡ ἐπίθεσις τῶν Καρχηδονίων.
Z'. Συμπεράσματα.

VII. Η ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΙΑ

- A'. Ἡ Ἑλλάς μετὰ τοὺς Περσικοὺς Πολέμους.
B'. Ἡ Συμμαχία τῆς Δύλου.
Γ'. Σπάρτη και Ἀθήναι.
Δ'. Ἡ Ἀθηνῶνικὴ ἡγεμονία.
E'. Ὁ Περικλῆς. Ἡ ἐσωτερικὴ και ἡ ἡγεμονικὴ αὐτοῦ πολιτικὴ.
Z'. Ἡ Ἀθηνῶν πολιτεία. Αἱ ἀρχαὶ και οἱ θεσμοί.
H'. Ἡ κοινωνία και ἡ οἰκονομία.
H'. Ἡ θρησκεία.
Θ'. Τὰ γράμματα και αἱ τέχναι.

VIII. Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

- A'. Τὰ αἷτια και τὰ προίμια τοῦ Πολέμου.
B'. Μέχρι τῆς Νικηίου Εἰρήνης.
Γ'. Μετὰ τὴν Νικηίου Εἰρήνην.
Δ'. Ἡ Σικελικὴ καταστροφή.
E'. Ἡ πτώσις τῆς Ἀθηνῶνικῆς ἡγεμονίας.

IX. Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΚΑΙ Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ

- A'. Ἡ ὀλιγαρχία ἐν Ἀθήναις και ἡ ἀποκατάστασις τῆς δημοκρατίας.
B'. Ὁ μετὰ τῆς Περσίας πόλεμος.
Γ'. Ὁ Κορινθιακὸς πόλεμος.
Δ'. Ἡ Ἀντολκιδεὺς εἰρήνην.
E'. Ἡ δευτέρα Ἀθηνῶνικὴ συμμαχία.
ΣΤ'. Ἡ ἄνοδος τῶν Θηβῶν.
Ζ'. Ἡ μάχη τῶν Λεύκων.
H'. Ἡ ἐν Μαντινείᾳ μάχη.
Θ'. Ὁ Διονύσιος τῶν Συρακοσῶν και οἱ Καρχηδονιακοὶ πόλεμοι.
I'. Διονύσιος ὁ Νεώτερος.
IA'. Τὰ γράμματα και αἱ τέχναι.
IB'. Ἡ Φιλοσοφία: οἱ Σοκράτει, ὁ Σωκράτης και ὁ Πλάτων, ἡ Ἀκαδημία.

X. Η ΑΝΟΔΟΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

- A'. Ἡ Μακεδονία και οἱ Μακεδόνες.
B'. Φίλιππος ὁ Β' .
Γ'. Ὁ Ἰερός Πόλεμος.

- Δ'. Η Φιλοκράτειος Ειρήνη.
 Ε'. Η εν Χαιρώνειά μάχη.
 ΣΤ'. Τὸ κοινὸν Συνέδριον τῶν Ἑλλήνων.
 Ζ'. Δημοσθένης καὶ Ἰσοκράτης. Ὁ Ἀριστοτέλης.

ΧΙ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ

- Α'. Αλέξανδρος: ὁ ἄνθρωπος καὶ αἱ ἰδέαι αὐτοῦ.
 Β'. Τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἰσθμόν.
 Γ'. Η κατὰκτισις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μέχρι τῆς ἐν Ἰσθμῷ μάχης.
 Δ'. Η ἑκστρατεία τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Η κτίσις τῆς Ἀλεξανδρείας.
 Ε'. Ἀπὸ τοῦ Νεῖλου εἰς τὸν Τίγρητα. Η ἐν Γαυγμήλοις μάχη καὶ ἡ πτώσις τοῦ Περσικοῦ Κράτους.
 ΣΤ'. Η κατὰκτισις τῆς Βακτριανῆς, τῆς Σογδιανῆς καὶ τῆς Ἰνδικῆς.

- Ζ'. Τὸ Κράτος τοῦ Ἀλεξάνδρου: ἰδέαι καὶ θεσμοί.
 Η'. Η οἰκουμένη ἰδέα καὶ ἡ καθολικὴ μοναρχία.
 Θ'. Τὰ γράμματα, αἱ τέχναι, ἡ ἐπιστήμη.

ΧΙΙ. ΟΙ ΔΙΑΔΟΧΟΙ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

- Α'. Η διαδοχὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου.
 Β'. Οἱ πόλεμοι τῶν Διαδόχων: ὁ Λαμιακὸς πόλεμος, ἡ ἐν Ἰσθμῷ μάχη, ἡ μάχη ἐν Κύρου πεδίῳ.
 Γ'. Η γένεσις τῶν Ἑλληνιστικῶν κρατῶν.
 Δ'. Οἱ Πτολεμαῖοι τῆς Αἰγύπτου.
 Ε'. Οἱ Σελευκίδαι ἐν Ἀσίᾳ.
 ΣΤ'. Η Πέργαμος.
 Ζ'. Η Μακεδονία.
 Η'. Η Ἑλλάς: Χρῆμωνίδεος Πόλεμος, Αἰτωλικὴ καὶ Ἀχαϊκὴ Συμπολιτεία.
 Θ'. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Δύσεως.
 Ι'. Ὁ πολιτισμὸς τῆς Ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς καὶ ἡ οἰκουμένης τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας: τὰ γράμματα, ἡ ἐπιστήμη, αἱ τέχναι.

ΧΙΙΙ. Η ΡΩΜΗ

- Α'. Η Ἰταλία. Η γῆρα καὶ οἱ κάτοικοι.
 Β'. Ἑτρούσκιοι καὶ Ἑτρούσκικος πολιτισμὸς.
 Γ'. Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Εὐσελίᾳ Ἕλληνες.
 Δ'. Αἱ ἀπαρχαὶ τῆς Ρώμης.
 Ε'. Ὁ πρόωμος πολιτικὸς καὶ θρησκευτικὸς βίος.
 ΣΤ'. Η κατὰκτισις τῆς Ἰταλίας.
 Ζ'. Οἱ Καρχηδονιακοὶ πόλεμοι.
 Η'. Τὸ πολίτευμα καὶ οἱ θεσμοὶ τῆς Δημοκρατίας.
 Θ'. Ὁ Ρωμαϊκὸς πολιτισμὸς.

ΧΙΥ. Η ΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΟΛΗ Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

- Α'. Η πρὸς ἀνατολὰς ἐπέκτασις τῆς Ρώμης.
 Β'. Η Ρώμη καὶ τὰ Ἑλληνιστικὰ Κράτη.
 Γ'. Οἱ Μακεδονικοὶ πόλεμοι.
 Δ'. Η μάχη τῆς Πύδνης.
 Ε'. Η καταστροφὴ τῆς Κορίνθου καὶ τὸ τέλος τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας.
 ΣΤ'. Ρώμη καὶ Ἑλλάς.
 Ζ'. Ἀνακεφαλαιώσεις καὶ συμπέρασματα.

ΤΑΞΙΣ Ε'

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΥΠΟΤΑΓΗΣ
 ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ
 ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΥΠΟ
 ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ (146 π. Χ. — 1453 μ. Χ.)
 ΜΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Α'. Αἱ περίοδοι.
 Β'. Γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας.
 Γ'. Γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς χρόνους.
 Δ'. Τὸ Βυζαντινὸν Κράτος καὶ ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς.
 Ε'. Η Γενικὴ Ἱστορία κατὰ τοὺς Μέσους αἰῶνας.
 ΣΤ'. Πηγαὶ καὶ βοηθήματα.

Ι. Η ΕΛΛΑΣ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (146 — 30 π. Χ.)

- Α'. Τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος κατὰ τὸν Β' καὶ τὸν Α' π. Χ. αἰῶνα.
 Β'. Αἱ κατακτήσεις τῆς Ρώμης.
 Γ'. Ὁ Ρωμαϊκὸς πολιτισμὸς.
 Δ'. Τὸ τέλος τῆς Δημοκρατίας.
 Ε'. Η Ἑλλάς ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους.
 ΣΤ'. Η πτώσις τῆς Ἑλληνιστικῆς Ἀνατολῆς.
 Ζ'. Τὸ ἄστυ καὶ οἱ ἀστικοὶ θεσμοί.
 Η'. Ὁ θρησκευτικὸς βίος.
 Θ'. Ὁ κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς βίος.
 Ι'. Η Φιλοσοφία, τὰ Γράμματα καὶ αἱ Τέχναι.
 ΙΑ'. Ὁ ἐξελληνισμὸς τῆς Ρώμης: θρησκεία, Γράμματα, Τέχναι.

ΙΙ. Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΙΡΗΝΗ

- Α'. Η πρὸς τὸ Ἀκτιὸν νίκη καὶ ἡ ἴδρισις τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατίας.
 Β'. Οἱ αὐτοκρατορικοὶ θεσμοί: Ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ἡ Σύγκλητος, ὁ Στρατὸς, ἡ Διοίκησις.
 Γ'. Τὸ Οἰκουμένικόν Ρωμαϊκὸν Κράτος.
 Δ'. Θεωρία καὶ Σύστημα τῆς «Ρωμαϊκῆς Ειρήνης».
 Ε'. Η κρίσις τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατίας.
 ΣΤ'. Αἱ μεταρρυθμίσεις τοῦ Διοκλητιανοῦ.
 Ζ'. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν τῷ συστήματι τῆς «Ρωμαϊκῆς Ειρήνης».
 Η'. Ὁ θρησκευτικὸς, κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς βίος τῶν Ἑλλήνων.
 Θ'. Οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες.
 Ι'. Η κοινήτης τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων: Φιλοσοφία, Γράμματα καὶ Τέχναι. Η «Κοινή», αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ οἱ πάποροι.

ΙΙΙ. ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΡΩΜΑΪΚΟΝ ΚΑΤΟΘΩΜΑ

- Α'. Η Ρώμη καὶ ὁ ἐξελληνισμὸς τοῦ ἀρχαίου κόσμου.
 Β'. Η Ἑλληνικὴ διασπορά.
 Γ'. Η οἰκουμένικότης τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας.
 Δ'. Η παγκόσμιος ἀποστολὴ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης.
 Ε'. Η Ἑλληνιστικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τὴν περί Κράτους θεωρίαν καὶ τοὺς πολιτικούς καὶ διοικητικούς θεσμούς τῶν Ρωμαίων.
 ΣΤ'. Οἱ Ἑλληνίζοντες Ρωμαῖοι.
 Ζ'. Οἱ Ἑλληνίζοντες Ἰουδαῖοι καὶ Ἀσιαῖται.
 Η'. Η ἡγεμονικὴ πολιτικὴ τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατίας καὶ ἡ ἡγεμονικὴ ροπὴ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας.

ΙΥ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

- Α'. Ὁ θρησκευτικὸς συγχρητισμὸς.
 Β'. Η διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ.
 Γ'. Η ἐπέκτασις τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ ὀργάνωσις τῶν Χριστιανικῶν κοινοτήτων.
 Δ'. Τὰ χριστολογικὰ προβλήματα καὶ αἱ πρῶται αἱρέσεις.
 Ε'. Η θρησκευτικὴ πολιτικὴ τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατῶν.
 Οἱ διωγμοὶ τῶν Χριστιανῶν.
 ΣΤ'. Χριστιανισμὸς καὶ Ἑλληνισμὸς.

Υ. ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΡΩΜΑΪΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

- Α'. Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ ἡ Κωνσταντινὸς Μεναρχία.
 Β'. Η κρίσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
 Γ'. Η θρησκευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Κωνσταντινοῦ καὶ ἡ ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανισμοῦ.
 Δ'. Η νέα περί Κράτους καὶ περί Ρωμαϊκῆς εἰρήνης θεωρία.
 Ε'. Πρὸς τὸ Βυζάντιον.

ΥΙ. ΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΥΤΙΚΟΝ ΡΩΜΑΪΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

- Α'. Θεοδόσιος ὁ Α' καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ.
 Β'. Τὸ σίσμα τῶν Ρωμαϊκῶν κόσμου.
 Γ'. Η ἀνάγνῃσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Δ'. Ἡ κρίσις τῶν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν: Γερμανικά καὶ Ὀυνικά φύλα.

Ε'. Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ῥωμαϊκὴν Κράτος.

ΣΤ'. Τὸ Δυτικὸν Ῥωμαϊκὸν Κράτος καὶ οἱ Βάρβαροι.

Ζ'. Ἡ ἐθνολογικὴ καὶ πολιτικὴ διαμόρφωσις τῆς Δύσεως.

Η'. Βυζαντινὴ καὶ Περσικὴ.

Θ'. Ἡ φρησκευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Θεοδοσίου. Ὁ φρίαμος τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας καὶ αἱ χριστολογικαὶ ἀιρέσεις.

VII. Ο ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ

Α'. Ὁ Ἰουστινιανός: ἡ καταγωγή καὶ ἡ προσωπικότης αὐτοῦ. Ἡ Ἰουστινιανέως Δυναστεία.

Β'. Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἰδέα. Ἀμυντικοὶ καὶ ἐπιθετικοὶ πόλεμοι. Οἱ ἀγῶνες κατὰ τῶν Περσῶν καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς Αὐτοκρατορίας ἐν τῇ Δύσει.

Γ'. Ἡ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ.

Δ'. Τὸ Ἰουστινιανέων Δίκαιον.

Ε'. Ἡ Ἁγία Σοφία. Ἡ παλαιοχριστιανικὴ καὶ ἡ Βυζαντινὴ Τέχνη.

ΣΤ'. Ὁ Προκόπιος.

Ζ'. Ἡ φρησκευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Ἰουστινιανού.

Η'. Οἱ διάδοχοι τοῦ Ἰουστινιανού.

VIII. Ο ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Α'. Ὁ Ἡράκλειος καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ.

Β'. Οἱ Περσικοὶ πόλεμοι καὶ ἡ συντριβὴ τοῦ Περσικοῦ Κράτους.

Γ'. Οἱ Ἄραροι καὶ ἡ πολιορκία τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Δ'. Ἡ ἐμφάνισις καὶ αἱ κατακτήσεις τοῦ Ἰσλαμισμοῦ.

Ε'. Ἡ πτώσις τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς.

ΣΤ'. Οἱ Σλάβοι καὶ ἡ ἐγκατάστασις αὐτῶν εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Αἴμου.

Ζ'. Ἡ Ἱβρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ Κράτους τοῦ Δουδάβως.

Η'. Ἡ κατάρρευσις τοῦ Ἑλληνορωμαϊκοῦ κρατικοῦ συστήματος καὶ ἡ γένεσις τοῦ θεσμοῦ τῶν Θεμάτων.

Θ'. Ἡ φρησκευτικὴ πολιτικὴ.

IX. Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΚΛΑΣΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Α'. Λέων Γ' ὁ Ἰσαυρος καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ.

Β'. Ὁ ἀγὼν ἐναντίον τῶν Ἀράβων.

Γ'. Βούλγαροι καὶ Σλάβοι ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου.

Δ'. Ἡ Εἰκονομαχία.

Ε'. Ἡ κατάρρευσις τῆς Βυζαντινῆς δυνάμεως ἐν Ἰταλίᾳ.

X. ΚΑΡΟΛΟΣ Ο ΜΕΤΑΣ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΥΣΙΣ

Α'. Ἡ Δυτικὴ Χριστιανικὴ Εὐρώπη.

Β'. Ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῆς Εὐρώπης.

Γ'. Ἡ Φραγκικὴ Μοναρχία ὑπὸ τοῦ Μερουγγίβας.

Δ'. Πιπίνος ὁ Βραχύς καὶ ἡ Ἱβρσις τῆς δυναστείας τῶν Καρολιδῶν.

Ε'. Ἡ Λογγοβαρδικὴ ἀπειλὴ, οἱ Πάπαι καὶ οἱ Φράγκοι.

ΣΤ'. Κάρλος ὁ Μέγας καὶ ἡ ἀναγέρωσις αὐτοῦ εἰς αὐτοκράτορα.

Ζ'. Τὸ Βυζάντιον καὶ ὁ Κάρλος.

Η'. Τὸ σχίσμα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Θ'. Ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις κατὰ τοῦ χρόνου Καρόλου τοῦ Μεγάλου.

XI. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

Α'. Οἱ διάδοχοι τῶν Ἰσαύρων καὶ ἡ ἐξ Ἀμορίου δυναστεία.

Β'. Ἡ δευτέρα φάσις τῆς Εἰκονομαχίας.

Γ'. Οἱ κατὰ Ἑβρῶν καὶ θάλασσαν ἀγῶνες κατὰ τῶν Ἀράβων.

Δ'. Οἱ Βουλγαρικοὶ πόλεμοι ἐπὶ Κρούμου.

Ε'. Ἡ ἐμφάνισις τῶν Ρώσων.

ΣΤ'. Τὸ τέλος τῆς Εἰκονομαχίας.

Ζ'. Ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις τοῦ Βυζαντινοῦ: Θεόδωρος ὁ Στουδίτης καὶ Λέων ὁ Φιλόσοφος ἡ Μαθηματικός. Ἡ ἐπιστροφή εἰς τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν.

Η'. Τὸ μέγα ἀποστολικὸν ἔργον τοῦ Βυζαντινοῦ: ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῶν Σλάβων καὶ τῶν Βουλγάρων, Κωνσταντίνος — Κύριλλος καὶ Μεθόδιος.

XII. ΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΑΚΜΗΣ Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ Η ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (867 — 959)

Α'. Ἡ Μακεδονικὴ Δυναστεία.

Β'. Αἱ μετὰ τῶν Ἀράβων σχέσεις καὶ ἡ ἀποκατάστασις τοῦ Ἀσιατικοῦ συνόρου.

Γ'. Ἡ Βυζαντινὴ Ἰταλία.

Δ'. Οἱ Βουλγαρικοὶ πόλεμοι. Συμεών.

Ε'. Οἱ Οὐγγυρὶ καὶ ἡ ἐγκατάστασις αὐτῶν ἐν τῇ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ.

ΣΤ'. Ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν διοικητικῶν θεσμῶν.

Ζ'. Ἡ νομοθεσία.

Η'. Ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ.

Θ'. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ καὶ αἱ σχέσεις μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Ι'. Ὁ πατριάρχης Φώτιος.

ΙΑ'. Ἡ ἀκμὴ τῶν κλασσικῶν σπουδῶν. Ὁ Ἑλληνικός Διαφωτισμὸς. Φώτιος, Ἀρέτας καὶ Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος.

ΙΒ'. Ἡ Τέχνη τῆς μέσης Βυζαντινῆς περιόδου.

XIII. Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (959 — 1025) Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΠΟΙΕΙΑ

Α'. Ἡ Μακεδονικὴ δυναστεία καὶ οἱ κληθόμενοι αὐτοκράτορες.

Β'. Ἡ ἐσωτερικὴ κρίσις. Αἱ ἐπαναστάσεις τοῦ Βάρδα Φωκά καὶ τοῦ Βάρδα Σκληροῦ.

Γ'. Αἱ τελευταῖαι φάσεις τοῦ μετὰ τῶν Ἀράβων ἀνταγωνισμοῦ.

Δ'. Ἡ ἐπέκτασις τῶν Βυζαντινῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ ἐν Ἱβηρίᾳ.

Ε'. Ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη. Τὸ Ἅγιον Γερμανικὸν Κράτος. Ὁ Ὄσων ὁ Μέγας καὶ οἱ Ὄθωνιδαι.

ΣΤ'. Ἡ Βυζαντινὴ Ἰταλία καὶ ἡ Βυζαντινὴ πολιτικὴ ἐν τῇ Δύσει.

Ζ'. Ἡ Βενετία.

Η'. Οἱ μετὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμοι. Βασίλειος ὁ Β' καὶ ἡ ὑποταγὴ τῆς Βουλγαρίας.

Θ'. Ἡ ἀνακαινιστις τοῦ μοναστικοῦ βίου. Τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἀθῶ.

Ι'. Ἡ Μυστικὴ Φιλοσοφία τῶν μέσων Βυζαντινῶν χρόνων. Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος.

XIV. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ (1025—1057) ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΔΟΧΟΙ (1057 — 1081)

Α'. Συμπέταμα ἐσωτερικῆς ἀδυναμίας.

Β'. Οἱ Σελτζούκοι Τούρκοι καὶ ἡ παρακμὴ τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Γ'. Οἱ Νορμανδοὶ καὶ ἡ πτώσις τῆς Βυζαντινῆς Ἰταλίας.

Δ'. Τὸ Σχίσμα τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ε'. Ἡ Πλάτωνικὴ Φιλοσοφία κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα. Μιχαὴλ Ψελλός.

**XV. Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ
ΕΝ ΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΑ' ΚΑΙ ΙΒ' ΑΙΩΝΑΣ**

- Α'. Η Δυτική Εύρωπη κατά τὸν Γ', τὸν ΙΑ' καὶ τὸν ΙΒ' αἰῶνα.
Β'. Κοινωνία καὶ οἰκονομία. Ἡ ἀνάθησις τοῦ Φεουδαρχικοῦ καθεστώτος.
Γ'. Ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία. Ὁ ἀγὼν Ἐκκλησίας καὶ Κράτους SACERDOTIUM καὶ REGNUM.
Δ'. Ὁ ἄγων κατὰ τὸν Ἰσλαμικοῦ καὶ αἱ Σταυροφορίαι.
Ε'. Ἡ ἀναγέννησις τῆς Παιδείας.
ΣΤ'. Ὁ Ρομαντικὸς ρυθμὸς καὶ τὰ προοίμια τοῦ Γοτθικοῦ.

**XVI. ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΕΤΑΣΤΡΩΦΟΝ
ΚΑΙ ΔΥΣΩΣ**

- Α'. Ἡ δυναστεία τῶν Κομνηνῶν.
Β'. Ἡ κατάρρευσις τῆς Ἑλληνικῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ Σουλτανάτου τῆς Ρωμανίας.
Γ'. Ἡ Νορμανδικὴ ἐπίσθλις.
Δ'. Αἱ Σταυροφορίαι καὶ τὸ Βυζάντιον.
Ε'. Ἡ Πρώτη Σταυροφορία καὶ ὁ Ἀλέξιος Κομνηνός.
ΣΤ'. Ἡ Λατινικὴ Ἀνατολή.
Ζ'. Ἡ Βυζαντινὴ κυριαρχία ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ οἱ ἀγῶνες κατὰ τὸν Τούρκον.
Η'. Ἰωάννης Β' καὶ Μανουὴλ Α' οἱ Κομνηνοί.
Θ'. Ἡ Δευτέρα Σταυροφορία.
Ι'. Ἡ Νορμανδικὴ ἐπίσθλις κατὰ τῆς Ἑλλάδος.
ΙΑ'. Ἡ Γερμανικὴ συμμαχία καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ τῶν Κομνηνῶν.
ΙΒ'. Ἡ ἐπικυριαρχία τῆς Λατινικῆς Ἀνατολῆς.
ΙΓ'. Ἡ καταστροφὴ τοῦ Μυρκεοκράτου.
ΙΔ'. Ἡ ἑσωτερικὴ πολιτικὴ τῶν Κομνηνῶν.
ΙΕ'. Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός, ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς Λατινικῆς διετιθῆσεως καὶ ἡ Νορμανδικὴ ἑκστρατεία.
ΙΣΤ'. Ἡ δυναστεία τῶν Ἀγγέλων.
ΙΖ'. Ἡ ἴδρυσις τοῦ ἀνελεύθερου Βουλγαρικοῦ Κράτους καὶ ἡ χειραρτέτης τῶν Σέρβων.
ΙΗ'. Ἡ Τρίτη Σταυροφορία.
ΙΘ'. Ἡ Λατινικὴ διετίθησις καὶ ἡ οἰκονομικὴ παρακμὴ τοῦ Βυζαντίου.
Κ'. Ἡ Τετάρτη Σταυροφορία καὶ ἡ κατάλυσις τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.
ΚΑ'. Τὰ Γράμματα καὶ αἱ Τέχναι.

**XVII. Η ΔΙΑΣΠΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ Η ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ**

- Α'. Ἡ Λατινικὴ κυριαρχία.
Β'. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν τῇ ἑξορίᾳ καὶ τὰ κέντρα τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιστάσεως.
Γ'. Ἡ γένεσις καὶ ἡ ἰδρύσις τῶν κρατῶν τοῦ διασπαμένου Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ: ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Νικαίας, ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Τραπεζούντης καὶ τὸ Δεσποτάτον τῆς Ἠπείρου.
Δ'. Ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Νικαίας καὶ ἡ δυναστεία τῶν Λατίνων.
Ε'. Ἀναγνωρισμοὶ μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν Κρατῶν.
ΣΤ'. Αἱ σχέσεις μετὰ τῶν Βουλγάρων.
Ζ'. Αἱ σχέσεις μετὰ τῆς Δύσεως.
Η'. Ἡ Μογγολικὴ ἐπιδρομὴ καὶ αἱ σχέσεις μετὰ τῶν Τούρκων.
Θ'. Ἡ ἀνάκτησις τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπαρχιῶν.
Ι'. Ἡ δυναστεία τῆς κτίσεως Θεόδωρος Β', Ἰωάννης Δ' καὶ Μιχαὴλ Παλαιολόγος.
ΙΑ'. Ἡ ἀνάκτησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

**XVIII. Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ
ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΔΙΧΑΣΜΟΙ
ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

- Α'. Ἡ δυναστεία τῶν Παλαιολόγων.
Β'. Ἡ ἀποκατάστασις τῆς Αὐτοκρατορίας.

Γ'. Τὸ Βυζάντιον καὶ ἡ Δύσις. Μιχαὴλ Παλαιολόγος καὶ Κάρλος ὁ Ἀνδεγαυός.

Δ'. Ἡ Ἀνατολικὴ πολιτικὴ.
Ε'. Ὁ διαμελισμὸς τοῦ Κράτους τῶν Σελτζουκιδῶν. Ἡ ἐμφάνισις τῶν Ὀθωμανῶν Τούρκων καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους.

ΣΤ'. Ἡ ὕψις τῶν Τούρκων κατὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἡ πτώσις τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ζ'. Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι. Δυνασταὶ κρίσεις καὶ κοινωνικαὶ ἀναστατώσεις. Ἀνδρόνικος ὁ Β' καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Γ', Παλαιολόγοι καὶ Καντακουζηνοί.

Η'. Ἀνταγωνισμοὶ ἐν τῇ χειρονομίᾳ τοῦ Αἴμου.

XIX. Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Α'. Ἡ κατάληψις τῆς Καλλιπόλεως καὶ ἡ ἀπόβασις τῶν Τούρκων εἰς τὴν Εὐρώπην.

Β'. Ἡ «Βολκλικὴ Συνενόησις» καὶ ἡ συντριβὴ τῆς ἀντεστάσεως τῶν λαῶν τοῦ Αἴμου.

Γ'. Ἡ διάσπασις τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους καὶ ἡ κατάληψις τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν μέχρι τοῦ 1402.

Δ'. Ἡ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐπικράτης τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰκονομίας καὶ ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τοῦ Βυζαντίου.

Ε'. Ἡ ἐκκλήσις πρὸς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς Σταυροφορίας.

ΣΤ'. Ἡ κρίσις τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Ζ'. Ἡ ἀποτυχία τῆς Σταυροφορίας. Ἡ Σύνοδος τῆς Φλωρεντίας καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἡέρνης.

Η'. Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος καὶ Μωῦσῆς ὁ Πορφυρίτης.

Θ'. Πολιορκίαι καὶ ἀλώσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ κατάλυσις τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

Ι'. Ἡ ἀκμὴ τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Παλαιολόγων.

ΙΑ'. Ἀνακεφαλαιώσεις καὶ συμπέρασμα.

XX. Η ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΓ' ΚΑΙ ΙΔ' ΑΙΩΝΑΣ

- Α'. Ἡ παρακμὴ τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἡ ἀνάθησις τῶν ἐθνικῶν κρατῶν.
Β'. Διασπαστικαὶ ροπαὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ κοινότητι: τῆς Δύσεως καὶ ἡ κρίσις τῆς Ρωμικῆς Ἐκκλησίας.
Γ'. Ἡ ἀνάθησις τῶν πόλεων. Ἀστικοὶ θεσμοί, ἀστικὴ κοινωνία καὶ οἰκονομία.
Δ'. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς καὶ τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου. Αἱ μεγάλαι ναυτικαὶ πολιτείας.
Ε'. Πολιτικὴ ἀνεγνωρισμοὶ καὶ δυνασταὶ κρίσεις.
ΣΤ'. Ὁ Ἑκατονταετής Πόλεμος.
Ζ'. Τὰ Πανεπιστήμια.
Η'. Ἡ γένεσις τῶν νεωτέρων ἐθνικῶν γλωσσῶν.
Θ'. Ἡ γένεσις τῆς νεωτέρας Εὐρωπαϊκῆς ποιήσεως: Δάντης καὶ Πετράρχης.
Ι'. Ἡ Φιλοσοφία.
ΙΑ'. Ἡ Γοτθικὴ Τέχνη, οἱ πρόδρομοι τῆς Ἱταλικῆς Ἀναγεννήσεως.
ΙΒ'. Ὁ πρῶτος Ἀνθρωπισμὸς.
ΙΓ'. Τὸ τέλος τοῦ Μέσου αἰῶνος. Συμπέρασμα.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Γενικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Εἰσαγωγή. Νεώτεροι χρόνοι καὶ σύγχρονοι ἐποχῆ.

Ι. Αἱ μεγάλαι Εὐρωπαϊκαὶ Μοναρχίαι: κατὰ τὸν ΙΒ' καὶ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα.

Π. Αἱ μεγάλαι ἀνακαλύψεις καὶ ἡ παγκόσμιος αὐτῶν σημασία.

ΙΙΙ. Ἡ Οἰκονομικὴ καὶ Κοινωνικὴ Ἐπανάστασις.

ΙV. Ἀνθρωπισμὸς καὶ Ἀναγέννησις.

V. Μεταρρυθμίσεις καὶ Ἀντιμεταρρυθμίσεις.

VI. Ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία.

VII. Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΤΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

- Α'. Γενική επιτάχυνσις του Έλληνισμοῦ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
 Β'. Ἡ Τυρκοκρατία.
 Γ'. Αἱ ὑπὸ Λατινικὴν κυριαρχίαν Ἑλληνικὴ ἡμέρα καὶ νῆσοι.
 Δ'. Ὁ Τυρκοβενετικὸς πόλεμος.

VIII. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΝ

- Α'. Τὰ διοικητικὰ καὶ στρατιωτικὰ κλίματα τοῦ κατακτητοῦ.
 Β'. Τὸ καθεστὸς τῆς ἐγγείου κτήσεως καὶ τὸ φορολογικὸν σύστημα.
 Γ'. Ἡ δημογραφικὴ μείωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου.
 Ἐξισλαμισμοὶ καὶ παιδομάζωμα, αἰχμαλωσία καὶ πειρατεία.
 Δ'. Ἡ νομικὴ θέσις τῶν ὑποδούλων.
 Ε'. Ἡ κοινωνικὴ διάρθρωσις τῶν Ἑλλήνων.
 ΣΤ'. Ὁ ἐν τῇ διασπορᾷ Ἑλληνισμός.

IX. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΑΙ

- Α'. Ὁ θρησκευτικὸς βίος τῶν Ἑλλήνων.
 Β'. Τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία.
 Γ'. Τὰ προνόμια τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
 Δ'. Τοπικὰ προνόμια.
 Ε'. Ἡ ἀποκέντρωσις τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἐδότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν.

X. Αἱ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ ΑΙΩΝΑ

- Α'. Ἡ Ἰσπανικὴ Μοναρχία.
 Β'. Ὁ τριακονταετής Πόλεμος.
 Γ'. Ἡ Γαλλία, ἡ Μεγάλη Βρετανία καὶ ἡ διαδοχὴ τῆς Ἰσπανίας.
 Δ'. Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' καὶ ἡ ἐξωτερικὴ αὐτοῦ πολιτικὴ.
 Ε'. Ἡ Κεντρικὴ Εὐρώπη.
 ΣΤ'. Τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος.
 Ζ'. Ἡ Ρωσικὴ Μοναρχία. Αἱ μεταρρυθμίσεις. Πέτρος ὁ Μέγας.
 Η'. Ἀποικιοκρατία καὶ Ἐμποριοκρατία.
 Θ'. Αἱ Ἐπιστήμη, αἱ Τέχναι καὶ τὰ Γράμματα.

XI. Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

- Α'. Ἡ Ὀθωμανικὴ δύναμις κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Οἱ Τυρκοβενετικὸι πόλεμοι.
 Β'. Οἱ θεσμοὶ τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῆς Κοινότητος.
 Γ'. Στρατιωτικὰ σώματα ἀντιστάσεως : ἀρματολοὶ καὶ κλέφται· Ἡ κατὰ Φάλασσαν ἀντίστασις.
 Δ'. Ἡ Ἐκκλησία.
 Ε'. Ἡ γένεσις τῆς διοικητικῆς ἀριστοκρατίας.
 ΣΤ'. Ἡ Παιδεία, ἡ Φιλοσοφία, τὰ Γράμματα καὶ αἱ Τέχναι.

XII. Ο ΑΙΩΝ ΤΟΥ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΥ

- Α'. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Μεγάλη Βρετανία.
 Β'. Ἡ Πρωσιτικὴ Δеспοτεία· Ἡ Πρωσία καὶ τὰ Γερμανικὰ κράτη.
 Γ'. Ἡ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη. Ἡ Ρωσία καὶ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος.
 Δ'. Αἱ ἀποικίαι καὶ ἡ ἀποικιακὴ πολιτικὴ.
 Ε'. Αἱ ἐξερευνησεις κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα καὶ ὁ οικονομικὸς βίος.
 ΣΤ'. Τὰ Γράμματα καὶ αἱ Τέχναι. Αἱ νέα ροπαὶ τῆς Λογοτεχνίας.
 Ζ'. Αἱ κατακτήσεις τῆς Ἐπιστήμης καὶ ἡ ἐπανάστασις τῆς Τεχνικῆς.
 Η'. Τὰ νέα ρεύματα τῶν ἰδεῶν καὶ ὁ Εὐρωπαϊκὸς Διαφωτισμός.

XIII. Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΑΜΕΡΙΚΗ

Αἱ ἀποικίαι καὶ ἡ γένεσις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

XIV. Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις καὶ ἡ Αὐτοκρατορία· Οἱ Ναπολεόντειοι πόλεμοι καὶ ἡ Εὐρώπη.

XV. Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

- Α'. Ἡ διεθνὴς πολιτικὴ καὶ ἡ οικονομικὴ πολιτικὴ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Μεσογείῳ κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα.
 Β'. Ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ καὶ οἱ Ρωσσουρκοὶ πόλεμοι.
 Γ'. Ἡ ἀκμὴ τῆς διοικητικῆς ἀριστοκρατίας τῶν Ἑλλήνων· Οἱ Μεγάλοι Διερρηγνῆς, οἱ Διερρηγνῆς τοῦ Στόλου καὶ οἱ Ἑλληρῆς Ἡγεμόνες τῶν Παραδουναβίων Ἐπαρχιῶν.
 Δ'. Ἡ ἀριστοκρατία τῆς γῆς.
 Ε'. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς διασποράς. Ὁ δεύτερος ἀποικισμός.
 ΣΤ'. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ οικονομικοῦ βίου.
 Ζ'. Τὸ Ἑλληνικὸν Ναυτικόν.

- Η'. Ἐπαναστατικαὶ κινήσεις καὶ ἡ ἀκμὴ τῶν σωματῶν τῆς ἀντιστάσεως.
 Θ'. Ὁ Ἑλληνικὸς Διαφωτισμός. Ρεύματα καὶ συγκρούσεις ἰδεῶν. Οἱ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους. Ἡ ἀκμὴ τοῦ ἐθνικοῦ συστήματος τῶν Ἑλλήνων.
 Ι'. Οἱ πρόδρομοι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως. Ρήγας ὁ Φεραῖος. Τὸ πολέμικον καὶ ἐθνικὸν πρόγραμμα αὐτοῦ.
 XVI. Ἡ Εὐρώπη τῆς Ἰεράς Συμμαχίας.
 XVII. Ἡ ἐπικράτησις τῆς ἐθνικῆς ἰδέας ἐν Εὐρώπῃ.
 XVIII. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις καὶ ἡ ἴβηρις τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος (1821 — 1832).
 XIX. Ἡ Μοναρχία ἐν Ἑλλάδι. Ὁ Βασιλεὺς Ὅθων (1832 — 1843).
 XX. Ἡ ἐπανάστατικὴ κίνησις ἐν Εὐρώπῃ. Ὁ Κριμαϊκὸς Πόλεμος.
 XXI. Ἡ Συνταγματικὴ Μοναρχία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς Μεγάλῃς Ἰδέας (1843 — 1862).
 XXII. Ἐθνικισμός καὶ ἡγεμονικὴ πολιτικὴ. Ἡ ἀποικιοκρατία.

- XXIII. Οικονομικὴ καὶ Τεχνικὴ ἀκμὴ. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἐπιστήμης ἐν Εὐρώπῃ.
 XXIV. Αἱ Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸν δέκατον ἑνατον αἰῶνα.
 XXV. Ἡ Δυναστικὴ μεταβολὴ ἐν Ἑλλάδι. Ἡ ἔνωσις τῆς Ἐπανάθηου καὶ ἡ ἀνακέντησις τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου (1862 — 1877).
 XXVI. Ἡ Μεγάλῃς Ἰδέα ἀντιμέτωπος τῶν Βαλκανικῶν ἐθνικισμῶν (1877 — 1896).

- XXVII. Ἡ Ἑλληνοτουρκικὴ κρίσις, τὸ Κριτικὸν καὶ τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα (1896—1909).
 XXVIII. Αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Συμμαχίαι καὶ τὰ προνόμια τῶν διεθνῶν ἀνταγωνισμῶν.
 XXIX. Οἱ Βαλκανικοὶ πόλεμοι. Ἡ Ἑλλάς, δύναμις Βαλκανικῆ καὶ Μεσογειακῆ (1909—1914).
 XXX. Ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος.

- XXXI. Ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἀποκορητικὸς καὶ πτώσις τῆς Μεγάλῃς Ἰδέας (1914—1923).
 XXXII. Μεταξὺ τῶν δύο πολέμων. Ἡ κρίσις τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν. Διεθνὴς κομμουνισμὸς καὶ βλοκρωσικὴ κρῆτις.
 XXXIII. Ἡ Ἑλλάς μεταξὺ τῶν δύο πολέμων. Ἀκμὴ καὶ παρακμὴ τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν (1923 — 1940).
 XXXIV. Ὁ δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος.
 XXXV. Ὁ δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἡ Νίκη καὶ ἡ Κατὰχθ.
 XXXVI. Ἡ παγκόσμιος εἰρήνη καὶ οἱ διεθνεῖς ἀνταγωνισμοί.

- XXXVII. Ἡ Ἑλλάς μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον. Προσπάθειαι διὰ τὴν πολιτικὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ τὴν οικονομικὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας.
 Ἡ ἐνωμότησις τῆς Δωδεκανήσου.
 Ἡ πολιτικὴ τὸν διεθνῶς κομμουνισμοῦ ἐναντι τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ συμμοριτοπόλεμος.

Βοήθεια τῆς Ἀμερικῆς πρὸς διαφυλάξιν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς χώρας. Ἡ νίκη τῆς Ἑλλάδος.
Ὁ Βασίλευς Πάυλος.

Αἱ ὑπερβολαὶ τοῦ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ αἱ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις εἰς τὸν δῆμιον διὸν τῆς χώρας (δημαγωγία, κίτρινη δημοσιογραφία κλπ.).

Οἱ ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ ἐθνικοὶ κίνδυνοι. Ἡ Ἐθνικὴ Ἐπιπέδασις τῆς 21 Ἀπριλίου 1967.

Ἡ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνευσυγρῆσις τῆς χώρας.

XXXVIII. Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΒΑΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ἡ Κρατικὴ ὀργάνωσις, ἡ Ἐκκλησία, ἡ Παιδεία, ὁ Ἐθνικὸς Στρατός, ἡ Γεωργία, ἡ Συγκοινωνία, ἡ Βιομηχανία, τὸ Ἐμπόριον, ἡ Ναυτιλία, αἱ Ἐπιστήμαι, αἱ Τέχναι, τὰ Γράμματα.

XXXIX. ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΝ ΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ

XXXX. Σύντομος ἐπισκόπησις τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας κατὰ τὰς τρεῖς μεγάλας ἱστορικὰς περιόδους (Ἀρχαίαν, Μεσαιωνικὴν (Βυζαντινὴν), Νεωτέραν).

Διὰ τὴν ἐπιπέδασιν τοῦ σκοποῦ τοῦ μαθήματος δεῖν τὰ ἐπιτελεῖσθαι αἱ ἀκόλουθοι διδασκαλικαὶ ἐνέργειαι κατὰ τὴν διδασκαλίαν ἐκάστης ἐνότητος τῆς Ἱστορίας: α) Ἡ προσορὰ τῆς ἱστορίας ὅλης, ἢ προσορὰ τῆς νέας ἱστορικῆς ἐνότητος. Ἡ ἐνέργεια αὕτη ἐξυπηρετεῖ τὸν ὕλικόν μόνον σκοπὸν τοῦ μαθήματος καὶ εἶναι ἀπαραίτητος προπρόθεσις διὰ τὰς ἐπομένους ἐνεργείας, αἱ ὅποια ἰδηθῶν εἰς τὸν τελικὸν σκοπὸν τοῦ μαθήματος. β) Ἡ κριτικὴ ἐπεξεργασία τῆς δοθείσης ἱστορικῆς ὕλης, ὥστε νὰ κατανοήσῃ οἱ μαθηταὶ τὴν ἀλλοθλοῦσιν καὶ τὴν συνάψαι, ἢ ὅποια ὑπάρχει εἰς τὰ ἱστορικὰ γεγονότα. γ) Ἡ συναισθηματικὴ διέγερσις τῶν μαθητῶν καὶ ἡ δημιουργία εἰς αὐτοὺς ἐπινοήσεων καὶ βουλῆτικῶν παρορμήσεων, ὥστε νὰ συνασθάνωνται οὗτοι ὅτι τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, τὰ ὅποια ἐγνώρισαν, κατενόησαν καὶ ἤχησαν, ἀφοροῦν εἰς τὴν μοίραν τοῦ Ἐθνικοῦ τῶν, ἐπομένως καὶ εἰς τὴν ἰδιότητα τῶν μοίραν, καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν συναίσθησιν ὅτι ἔχουν καὶ αὐτοὶ προσωπικὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἱστορικὴν μοίραν τοῦ Ἐθνικοῦ τῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν. Ἡ τρίτη αὕτη ἐνέργεια δεῖται καὶ νὰ διασταυροῦται κατὰ τὴν διδασκαλίαν πρὸς τὰς δύο προηγουμένας.

Ὁ διδάσκων εἰς πᾶσαν διδασκαλίαν τὸν πρέπει νὰ μὴ παραλείψῃ νὰ χρησιμοποῖ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ἐπισκοπικὰ μέσα, ὥστε ἡ διδασκαλία νὰ ἔχη τὴν ἀπαραίτητον ἐπιποτικότητα (χάρται, εἰκόνες, σχεδιαγράμματα, χρονολογικὸν πίνακες, γενεολογικὰ δένδρα, ἐπισκεψίμας ἀρχαιολογικῶν καὶ ἱστορικῶν τόπων, κ.λπ.). Ἐπίσης εἰς πᾶσαν διδασκαλίαν πρέπει νὰ τηρῶνται αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς ἐπισκοπικότητος, τῆς αὐτενεργείας, τῆς συνολικότητος.

Πρέπει νὰ προγραμμάτιζῃ τὴν διδασκίαν τὸν ἔργασιν ἐπὶ τοῦ μαθήματος δι' ὅλον τὸ διδασκτικὸν ἔτος. Οὕτω θὰ κατανοήσῃ τὴν διδασκίαν ἱστορικὴν ὅλην εἰς ἐνότητος ἀντιστοίχους πρὸς τὰς ὄρας διδασκαλίας καὶ θὰ μεμνήσῃ, ὥστε νὰ διηγηθῇ ὅλη ἡ διδασκτέα ὅλη. Ἐν περιπτώσεσι περιτοπῆς τῶν ὥρων διδασκαλίας θὰ συμπεπῆ ὀριζόμενας ἐνότητες, περιεχόμενες εἰς τὰ οὐσιώδη καὶ παραλείψαι τὰ δευτερεύοντα. Ἐν ὁμοίαις περιπτώσεσι ἐπιτρέπονται ἄλλατα, διὰ τῶν ὅποιον καθίσταται ἀδύνατον ἡ κατανόησις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῆς συναψῆς τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. Ἐπίσης ἐν ὁμοίαις περιπτώσεσι ἐπιτρέπονται κενὰ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἱστορικῆς ὕλης ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν.

Διὰ νὰ ἐπιτελεσθῇ ὁ διδάσκων ἀποδοτικῶς τὸ ἔργον τὸν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τούτου, πρέπει νὰ κατέχη κλάδον τῆν διδασκίαν ἱστορικὴν ὅλην (ἀντὶ τῶν ταύτων οὐ μόνον ἐκ τῶν σχολικῶν ἔγχειριδίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐπιστημονικῶν βοηθημάτων), τὰ θεωρητικὰ καὶ τὰ μεθολογικὰ προβλήματα τῆς Ἱστορίας καὶ τὴν Ἐιδικὴν Διδασκίαν τοῦ μαθήματος. Ἐπίσης πρέπει νὰ χρησιμοποῖ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα βοηθητικὰ μέσα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗΣ

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι:

α) Νὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὰ ψυχικὰ φαινόμενα καὶ ἐν αὐτοῖν τὴν ψυχικὴν δομὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ τὰς βασικὰς μορὰς τῶν ὀρθῶν λογισμῶν.

β) Νὰ εἰσαγάγῃ τοὺς μαθητὰς εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς μεθόδους τῶν ἐπιστημῶν.

γ) Νὰ μύσῃ τοὺς μαθητὰς εἰς τὰ θεμελιώδη προβλήματα τῆς Φιλοσοφίας καὶ νὰ δημιουργήσῃ εἰς αὐτοὺς τὰς στερεὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων δύναται νὰ οικοδομηθῇ ὀρθὴ καὶ ἀσφαλὴς φιλοσοφικὴ ἀντιλήψις περὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

δ) Νὰ καλλιεργήσῃ τὴν κριτικὴν σκέψιν τῶν μαθητῶν καὶ νὰ διεγερῇ τὴν ὑπάρχουσαν ἐνδεχομένως εἰς ἐνίους ἐξ αὐτῶν φιλοσοφικὴν διάθεσιν.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΣΕΙΣ Ε΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Α΄. Εἰσαγωγὴ.

Φυσικὰ καὶ ψυχικὰ φαινόμενα. Ἡ Ψυχολογία. Ἀντικείμενον καὶ ὄρισμός αὐτῆς. Φιλοσοφικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ Ψυχολογία. Κλάδοι τῆς Ψυχολογίας. Ἀξία καὶ χρησιμότης τῆς Ψυχολογίας. Αἱ μέθοδοι τῆς ἐπιστημονικῆς Ψυχολογίας.

Ἡ ἐνότης τοῦ ψυχικοῦ βίου. Ἡ συναίσθησις (τὸ ὑπεσυνείδητον, τὸ συνείδητον). Τὸ ἐγὼ, σχέσις ἐγὼ καὶ ψυχικῶν φαινομένων.

Β΄. Τὸ Γνωστικόν.

Ἀπλὰ καὶ σύνθετα ψυχικὰ φαινόμενα. Τὸ αἰσθημα. Εἶδη αἰσθημάτων. Ἡ ἀντιλήψις. Ἐννοια καὶ ὄρισμός αὐτῆς. Ἡ παράστασις. Νόμοι συνειροῦ καὶ ἀναπλάσεως. Ἀντιλήψις καὶ παραστάσεις. Ἡ ἀντιλήψις τοῦ χρόνου, ἡ ἀντιλήψις τοῦ χρόνου.

Ἡ μνήμη. Ἡ φαντασία. Ἡ νόησις. Νοησιμότης - Εὐφροσύνη. Μέτρησις εὐφροσύνης, κριτικὴ μετρήσεως (ΤΡΕΣΤ). Νόησις καὶ γλώσσα. Διανοητικὴ κόπωση.

Ἡ προσοχή (ἐννοια καὶ ὄρισμός, εἶδη καὶ ἰδιότητες, σχέσις πρὸς ἀντιλήψιν, σημασία προσοχῆς διὰ τὴν μάθησιν).

Τὸ διαφέρον (ἐννοια καὶ ὄρισμός, νόμοι καὶ εἶδη, κίνητρο, ἡ σημασία τοῦ διὰ τὴν μάθησιν).

Ἡ μάθησις (ἐννοια, νόμοι καὶ παράγοντες μάθησεως. Σχέσις τῆς μάθησεως πρὸς ἄλλας ψυχικὰς λειτουργίας. Μορφαὶ μάθησεως, κ.λπ.).

Ἀνακαταστάσεις καὶ συμπέρασματα περὶ τοῦ γνωστικοῦ καὶ τῆς σημασίας αὐτοῦ διὰ τὴν γνώσιν τοῦ κόσμου.

Γ΄. Τὸ Συναισθηματικόν.

Φύσις τοῦ συναισθηματικοῦ βίου καὶ ὄρισμός τοῦ συναισθηματικοῦ. Γνωστικὰ καὶ ἰδιότητες τοῦ συναισθηματικοῦ. Κατηγορίαι καὶ εἶδη συναισθημάτων. Χαρακτηριστικὰ φαινόμενα τῶν συναισθημάτων. Διὰ ἀνώτερα πνευματικὰ συναισθημάτων. Συμπέρασματα περὶ τοῦ συναισθηματικοῦ βίου.

Δ΄. Τὸ Βουλῆτικόν.

Ἡ ἐννοια τῆς βουλήσεως. Μορφαὶ τῆς βουλήσεως. Ἐνδογενετικὰ, ὀρθαὶ, ἐπιθυμιαὶ. Ἐξῆς, κλίσεις, ροπαὶ, πάθη. Αἱ πράξεις ὡς κύρια ἐκδηλώσεις καὶ μορφαὶ βουλήσεως. Ὄρισμός καὶ σημασία τῆς βουλήσεως ἐν τῷ ψυχικῷ βίῳ. Ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως.

Ε΄. Ἡ ἀτομικότης, ὁ χαρακτήρ, ἡ προσωπικότης.

ΣΤ΄. Φυσιολογικὰ καὶ ψυχικὰ φαινόμενα.

Τὸ νευρικὸν σύστημα. Ὁ ἐγκέφαλος. Σωματικὴ εὐεξία καὶ ψυχικὴ εὐαία.

Ζ'. Σύντομος ιστορική επισκόπησης τῆς ἐξελίξεως τῆς Ψυχολογίας.

Η' Συμβολὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἰς τὴν μελέτην τῶν ψυχικῶν φαινομένων. Ἡ ἐπιστημονικὴ Ψυχολογία. Τὰ φυσιολογικὰ ἐργαστήρια καὶ σπουδατήρια. Τὰ ψυχολογικὰ τέστ. Οἱ κλάδοι τῆς Ψυχολογίας. Αἱ νεώτεροι κατευθύνσεις τῆς Ψυχολογίας.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Α' ΛΟΓΙΚΗ

Α' Εἰσαγωγή.

Ἀντικείμενον, ὅρισμός καὶ διαίρεσις τῆς Λογικῆς. Λογικὴ καὶ Φιλοσοφία. Λογικὴ καὶ Ψυχολογία. Ἱστορία τῆς Λογικῆς (διὰ βραχυτάτων).

Β'. Τυπικὴ Λογικὴ ἢ Στοιχειολογία. Λογικὰ ἀρχαί. Κατηγορίαι. Αἱ ἔννοιαι. Αἱ ἔννοιαι καθ' ἑαυτὰς (σχηματισμός, ὅρισμός, διαίρεσις, γνωρίσματα, βάθος, πλάτος). Αἱ ἔννοιαι πρὸς ἀλλήλας (κατὰ βάθος καὶ πλάτος, λογικὴ κλίμαξ, σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις ἑννοιῶν). Αἱ κρίσεις. Τὰ εἶδη κρίσεων, αἱ σχέσεις τῶν κρίσεων. Οἱ συλλογισμοί. Τὰ εἶδη τῶν συλλογισμῶν. Συλλογιστικὰ σχήματα. Ἐπαγωγή - Παραγωγή. Ἀνακεφαλαίωσις περὶ τῶν στοιχειωδῶν μορῶν ἐνεργείας τῆς νοήσεως.

Γ'. Γενικὴ Μεθοδολογία. Ἀντικείμενον καὶ ὅρισμός τῆς Γενικῆς Μεθοδολογίας. Ὅρισμός καὶ εἶδη αὐτοῦ. Διαίρεσις καὶ ταξινόμησις. Ἀπόδειξις καὶ εἶδη αὐτῆς. Σοφίσματα. Ἀνάλυσις καὶ σύνθεσις.

Δ'. Κλινικὴ λογικὴ καὶ νεώτερα Λογικά.

Ἡ διδασκαλίᾳ ἐκάστης ἐνότητος πρέπει νὰ συμπληροῦται δι' ἀσκήσεων.

Β'. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

(Εἰσαγωγή εἰς τὴν Φιλοσοφίαν).

Α' Εἰσαγωγή.

Ἔννοια καὶ ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας. Ἱστορική ἐπισκόπηση τῆς Φιλοσοφίας διὰ βραχυτάτων. Φιλοσοφία καὶ ἐπιστήμη. Διαίρεσις τῆς Φιλοσοφίας (κλάδοι). Ἡ ἀξία τῆς σπουδῆς τῆς Φιλοσοφίας.

Β'. Γνωσιολογία.

Τὸ πρόβλημα τῆς γνώσεως γενικῶς. Αἱ πηγὰί τῆς γνώσεως. Αἱ ἐπί τοῦ θέματος τούτου φιλοσοφικαὶ θεωρίαι.

Τὸ κίρον τῆς γνώσεως. Αἱ κυριώτεροι ἐπί τοῦ θέματος τούτου φιλοσοφικαὶ θεωρίαι.

Τὸ πρόβλημα τῆς πραγματικότητος τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Αἱ ἐπί τοῦ προβλήματος τούτου φιλοσοφικαὶ θεωρίαι.

Γ'. Ὀντολογία.

Τὸ ὄντολογικὸν πρόβλημα γενικῶς. Ἡ φιλοσοφία τῆς φύσεως (ὁ ἀνώτερος κόσμος, ὁ ἐνδογενὴς κόσμος).

Φιλοσοφία τοῦ πνευματικοῦ κόσμου (ἡ ψυχὴ, τὸ πνεῦμα).

Δ'. Ἐπιστημολογία.

Αἱ ἐπιστήμαι. Ταξινόμησις τῶν ἐπιστημῶν. Ἀνάγκη φιλοσοφικῆς διερευνησεως τῶν Ἐπιστημῶν (ἀρχαί, ἀντικείμενον, μέθοδοι).

Αἱ Μαθηματικαὶ Ἐπιστήμαι. Αἱ φυσικαὶ Ἐπιστήμαι. Αἱ περιγραφικαὶ φυσικαὶ ἐπιστήμαι. Αἱ πειραματικαὶ φυσικαὶ ἐπιστήμαι, τὸ πρόβλημα τῆς μαθηματικοποιήσεως τοῦ ἀντικείμενου αὐτῶν. Ἰδιαίτερα προβλήματα τῆς Βιολογίας.

Ἡ Ψυχολογία, ἡ Ἱστορία, ἡ Κοινωνιολογία.

Ε'. Ἠθικά.

Ἡ ἔννοια τῆς φιλοσοφικῆς ἠθικῆς. Ἡ ἠθικὴ συνείδησις ἐν ἀντιπαρβολῇ πρὸς τὴν φυσιολογικὴν συνείδησιν. Κἀθήκον, ἀγαθόν, ἠθικὴ πράξις, ἠθικὴ εὐθύνη, ἀρετή.

Παράγοντες τῆς ἠθικῆς συνείδησεως: α) Τὸ ἠθικόν συναίσθημα. β) Ἡ ἠθικὴ νόστις. γ) Ἡ ἠθικὴ βούλησις. Αἱ κυριώτεροι θεωρίαι περὶ τῶν πηγῶν τῆς ἠθικῆς συνείδησεως. Τὸ ἀγαθόν. Αἱ κυριώτεροι περὶ αὐτοῦ θεωρίαι. Αἱ ἠθικὰ ἀξίαι καὶ τὰ πρὸς αὐτὰς συνδεδεμένα προβλήματα. Οἱ ἠθικοὶ κανόνες.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως.

ΣΤ'. Αἰσθητικὴ.

Ἡ ἔννοια τοῦ ὄρατου. Ἡ Τέχνη. Αἰσθητικαὶ κατηγορίαι.

Ζ'. Ἡ φιλοσοφία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησης τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας. Τὰ κύρια φιλοσοφικὰ συστήματα.

Εἰς τὴν Β' τάξιν πρέπει νὰ διοκληρωθῇ ἡ διδασκαλία τῆς Ψυχολογίας. Πρὸς τοῦτο ὁ διδάσκων δεῖν νὰ προγραμματίζῃ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους τὴν διδασκτικὴν ἐργασίαν του, κατανοῶν τὴν διδασκτικὴν ὁλην εἰς ἐνότητες ἀντιστοιχίας πρὸς τὰς διατιθέμενας διδασκτικὰς ὥρας.

Εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν θὰ διδασχῶσιν ὁπωσδήποτε αἱ ἐνότητες τῆς Λογικῆς, τῆς Γνωσιολογίας καὶ τῆς Ἐπιστημολογίας. Αὗται δύνανται νὰ διδασχῶσιν βάσει τοῦ ἐγκυκλιωμένου ἤδη σχολικοῦ ἐγχειριδίου. Αἱ ἄλλαι ἐνότητες τῶν Στοιχείων Φιλοσοφίας (Ὀντολογία, Ἠθικὴ, Αἰσθητικὴ, Φιλοσοφία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων) θὰ διδασχῶσιν μόνον ἐφ' ὅσον θὰ ἐκδοθῇ εἰδικὸν σχολικὸν ἐγχειριδίον διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ εἰδικὸν βιβλίον διὰ τοὺς διδάσκοντας.

Ἡ διδασκαλία τῶν Στοιχείων Φιλοσοφίας θὰ συμπληροῦται δι' ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας ἐν δοκίμοις μεταρρομένων χαρακτηριστικῶν περικοπῶν ἐκ τῶν φιλοσοφικῶν ἔργων τῶν μεγάλων φιλοσόφων, ἐκδιδομένου καταλλήλου ἀνθολογίου.

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι νὰ εἰσαχθῶσιν αἱ μαθηταὶ βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων φροντιστικῶν μαθημάτων, εἰς τὴν σύγχρονον ὀργάνωσιν τοῦ κοινωνικοῦ, τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων, νὰ συνειδητοποιήσιν τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν μελῶν τῆς πολιτικῆς Κοινότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ νὰ κατατάσιν ἑαυτοὶ νὰ ἐνταχθῶσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Κοινότητος ὡς δημιουργικὰ καὶ χρήσιμα μέλη αὐτῆς, ἱκανοὶ νὰ συμβάλουν εἰς τὴν διατήρησιν, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόβδον τῆς πολιτικῆς Κοινότητος τοῦ ἔθνους.

2. Διδακτικὰ ὄργανα.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. Κοινωνικὴ ἀγωγή. Ὁ ἄνθρωπος ὡς πνευματικὸν καὶ κοινωνικὸν ὄν. Ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ διαβίωσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ οἰκογενεὶς ὡς φυσικὴ κοινότης καὶ κέντρον τῆς κοινωνίας. Ἡ οἰκογενετικὴ ζωὴ. Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, δικαιώματα καὶ καθήκοντα αὐτῶν. Ἡ παρῶσις τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας.

Ἡ εὐρύτερα τῆς οἰκογενείας κοινωνικὴ διάρθρωσις. Ἡ συμβιωτικὴ Κοινότης. Τὸ χωρίον, ἡ κοινότης, ἡ πόλις. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις τῆς συμβιωτικῆς Κοινότητος. Οἱ ἐστιακοὶ θεσμοὶ ἐν τῇ συμβιωτικῇ Κοινότητι. Ἡ Ἐκκλησία, τὸ Σχολεῖον, ἡ Διοίκησις. Οἱ ἐπαγγελματικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ οἱ μορφωτικοὶ σύλλογοι. Βασικὰ ἔργα ἐν τῇ συμβιωτικῇ Κοινότητι. Ἡ ἄρεσις, ὁ φοιτητικὸς ὁ συνδικαλιζμός, ἡ πολιτοδμοσία, ἡ ὀδοποιία, τὰ κέντρα ἀναπαύσεως, ψυχαγωγίας, ὕγιαις, κ.λπ.

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἀτόμου ἐν τῇ συμβιωτικῇ Κοινότητι. Δικαιώματα καὶ καθήκοντα. Τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν ἑαυτόν, πρὸς τοὺς θεσμοὺς καὶ τὰ κοινώτητα ἔργα. Ὁ σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἄλλου καὶ ὁ αὐτεπεσελιβός. Μελέτη, ἀνάλυσις καὶ ἐκλογὴ τῶν ἐπαγγέλματος. Καθήκοντα ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος.

Β'. Έθνη κή άγωγή. Η συγκρότηση της Κοινωνίας εις Κράτος. Η έννοια του Κράτους. Χώρα, λαός, έξουσία. Η έννοια του Έθνους. Κράτη πολυέθνη και κράτη εθνικά. Τό Έλληνικόν Έθνος. Θεμελιώδη νομωτικά γνωρίσματα του. Τό Νεοελληνικόν Κράτος κατά έξοχόν εθνικόν κράτος. Η πατρίς. Τό Έθνικόν Σάμβολο. Η ιστορία του Έλληνικού Έθνους και ή εισφορά του εις τόν πολιτισμόν.

Ο Έλληνισμός ως έννοια ευρύτερα και ήπτερά του Έλληνικού Κράτους. Τά καθήκοντα του Έλληνος προς τήν πατρίδα και τό Έθνος του. Οι έθνικοί και οι κατά τόπους ευεργετίαι.

Γ'. Πολιτεία κή άγωγή. Κράτος και πολιτεύμα. Τά πολιτεύματα και οι πολιταί εις τά άσιατικά κράτη. Ο άνθρωπος — πολιτής των άρχαίων Έλλήνων. Τά πολιτεύματα εις τήν άρχαίαν Ελλάδα. Τά όρθά και αι παρεκτάσεις των. Τό κοινωνικόν και πολιτικόν σύστημα του Μεσαίωνα. Η διαμόρφωση των πολιτευμάτων κατά τούς νεωτέρους χρόνους. Τά σύγχρονα κοινωνικά και πολιτικά συστήματα. Ο φασισμός, ό έθνομωσασιλισμός, ό κομμουνισμός. Τά άστικόν Δημοκρατικόν σύστημα. Τό κοινοβουλευτικόν σύστημα. Τά πολιτικά κόμματα. Η όργάνωση του συγκρότου άστικού Κράτους. Θεμελιώδεις θεωρίαι αυτού.

Τό Έλληνικόν Κράτος. Οι θεμελιώδεις θεωρίαι εν αύτφ. Τό Σύστημα. Ο άνώτατος άρχων. Η νομοθετική έξουσία. Η εκτελεστική έξουσία. Η Κυβέρνησις. Τό Δίκαιον. Η Δικαιοσύνη (γενική, διοικητική, φορολογική). Η Παιδεία. Τά πνευματικά βήματα. Ο ήθικός στρατός. Τά σώματα άσφαλείας. Η υγεία, ή κοινωνική πρόνοια, ή προστασία της εργασίας. Οικονομικά άγαθά και οικονομικά όργανωσις. Η γεωργία, τό έμπορίον, ή ναυτιλία, ή βιοτεχνία, ή βιομηχανία, αι Τράπεζαι. Η συγκοινωνία. Κράτος και πολιταί εν τή οικονομική όργάνωσει. Τά Δημόσια Οικονομικά. Η όργάνωσις της Κρατικής διοικήσεως. Αύτόνομοι όργανισμοί. Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε. κλπ. Αι κοινωνικά άσφαλείαις. Τοπική αυτοδιοίκησις. Δίμος Κοινότης.

Η Έκκλησία ως θρησκευτικός, έθνικός και πολιτιστικός παράγον. Κράτος και Έκκλησία.

Προστασία των πολιτών εν της καταχρήσεως της έξουσίας του Κράτους. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των πολιτών έναντι του Κράτους. Αι έλευθερίαι του πολίτου. Άτομική, πολιτική, ήθική, κοινωνική, οικονομική. Οι εκ των καταχρήσεων τών ηλευθεριών κίνδυνος διά τό έθνικόν σύνολον. Προστασία του Κράτους και του κοινωνικού συνόλου εν της κακής χρήσεως των έλευθεριών υπό των πολιτών. Η δημαγωγία και ή άναρχία.

Η κοινή γνώμη, παράγοντες επιδρώντες εις τήν κοινήν γνώμη: ό τόπος, τό ροδόθρονον, ή τηλεόρασις, τό θέατρον, ό κινηματογράφος, τά προπαγανδιστικά έντυπα. Αι διαμενέει εκ τούτων επιδράσεις επί της νεολαίας και τά άπαραίτητα προληπτικά μέτρα.

Τά σύγχρονα μέσα ψυχολογίας. Αι άπέρλολοι και παρεκτροπαι αυτών και ή εκ τούτων προφιλαις της νεολαίας. Κοινωνικά έλαττωματα: άλκοολισμός, χερσοπληξία, άσιωτία, ικερλισμός κλπ.

Ο κομμουνισμός ως έθνικός κίνδυνος.

Αι διεθνείς σχέσεις των Κρατών. Διεθνές δίκαιον, διεθνείς συμβάσεις και συμμάχια. Αι διεθνείς όργανώσεις. Ο.Η.Ε. και παραρτήματα αυτού. ΝΑΤΟ, Κοινή Άγορά. Διεθνής Έρωθρός Συναρκός.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Α'. Σκοπός και άντικείμενον του μαθήματος:

Ο άνθρωπος ως κοινωνικόν έν. Η εν τή κοινωνία διαβίωσις του ανθρώπου, ή συμβιωτική Κοινότης. Η άστικη και τά γνωρίσματα αυτής. Μορφαί κοινωνικής συμβιώσεως. Θεταί εν τή συμβιωτική Κοινότητι. Η Οικονομία. Φυσική

και ισόρροπος οικονομία. Γονείς και τέκνα. Τό μυστήριον του γάμου. Η Φιλανθρωπία. Η Παιδεία. Η Διοικήσις. Η κοινωνική άναρχία των μελών. Η επαγγελματική όργάνωσις. Τά κοινοβουλευτικά έργα. Η συμπεριφορά του ανθρώπου εν τή συμβιωτική Κοινότητι. Δικαιώματα και καθήκοντα. Ο πελάτης τών δικαιωμάτων των άλλων και ό ύποστέλασμός.

Β'. Η όργάνωσις της κοινωνίας εις Κράτος. Αι πρακτική θεωρία. Η έννοια του Κράτους. Χώρα, λαός, έξουσία. Η έννοια του Έθνους. Έθνος και Κράτος. Κράτη πολυέθνη και Κράτη Έθνικά.

Γ'. Κράτος και Πολιτεύμα. Τά πολιτεύματα εις τά Άσιατικά κράτη. Η όσις του πολίτου εις αυτά. Ο άνθρωπος — πολιτής των άρχαίων Έλλήνων. Τά πολιτεύματα εις τήν άρχαίαν Ελλάδα. Τά πολιτεύματα κατά 'Αριστοτέλη. Τά όρθά πολιτεύματα και αι παρεκτάσεις των. Τό κοινωνικόν και πολιτικόν σύστημα του Μεσαίωνα. Η διαμόρφωσις των Έθνικών Κρατών και των πολιτευμάτων κατά τούς νεωτέρους χρόνους. Άπόλυτος Μοναρχία. Συνταγματική Μοναρχία. Αντιπροσωπευτικόν σύστημα. Δημοκρατία, βασιλευμένη και προεδρική. Τά σύγχρονα κοινωνικά και πολιτικά συστήματα. ή άστική δημοκρατία, ό φασισμός, ό έθνομωσασιλισμός, ό κομμουνισμός.

Τό άστικόν Δημοκρατικόν Κράτος και ή όργάνωσις του. Η λαϊκή κυριαρχία. Τό Σύστημα. Η διαίρεσις των έξουσιών, ό άνώτατος Άρχων (κληρονομικός, αϊρετός). Η Νομοθετική έξουσία. Κεθολική φερρορία, κόμματα, έλελογικά συστήματα. Βουλή. Εκτελεστική έξουσία. Η Κυβέρνησις. Κυβέρνησις κοινοβουλευτική και κυβερνήσις προεδρική. Η δικαστική έξουσία. Τό δικαίον και ή Δικαιοσύνη. Άστική δικαιοσύνη, ποινική δικαιοσύνη, διοικητική δικαιοσύνη, φορολογική δικαιοσύνη. Η οικονομική όργάνωσις του άστικού Κράτους. Γενική άρχη. Η βιοτεχνία. Δικαιώματα και καθήκοντα αυτής εις τό άστικόν Κράτος. Νόμιμα. Τράπεζαι, Γεωργία. Έμπορίον, Βιομηχανία, Βιοτεχνία. Δημόσια και ιδιωτικά έπιχειρήσεις. Η ιδιωτική πρωτοβουλία. Τά δημόσια οικονομικά. Κράτος και πολιταί. Υποχρεώσεις του Κράτους προς τούς πολίτας: Παιδεία, υγεία, συγκοινωνία, άσφαλεία, έργασία, κοινωνικά άσφαλείαις, έλευθερία.

Δικαιώματα του Κράτους επί των πολιτών. Υποχρεώσεις των πολιτών προς τό Κράτος: στρατεύσις, φόροι, παραγωγική έργασία κλπ. Δικαιώματα των πολιτών έναντι του Κράτους. Η νεολαία και τό Κράτος. Οργάνωσις Νεολαίας. Δικαιώματα και καθήκοντα των νέων. Αι έλευθερίαι του πολίτου. Ιστορική έξιλέξις: HABES CORPUS, διακήρυξις των δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά τήν επανάστασιν της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας, διακήρυξις των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτου κατά τήν Γαλλικήν Επανάστασιν. Οικουμενική διακήρυξις των δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά τό 1948. Η έλευθερία του συνέρχεσθαι και του συστηρίζεσθαι. Αι άτομικά έλευθερία. Τό δικαίωμα της εργασίας. Η έλευθερία του λόγου, του τύπου. Η έλευθερία της σκέψεως. Η δημοκρατική έλευθερία. Τά βρια των έλευθεριών του πολίτου και ή καταχρήσις αυτών. Η προστασία των πολιτών έναντι της καταχρήσεως έξουσίας του Κράτους και ή προστασία του κράτους και του κοινωνικού συνόλου εν της κακής χρήσεως των έλευθεριών των πολιτών. Η δημαγωγία, ή άναρχία, ή άναρχία.

Δ'. Τό Έλληνικόν Κράτος. Η συγκρότησις του. Τά Έλληνικά Σύστηματα από τό Όθωον μέχρι σήμερα. Η σύγχρονα όργάνωσις του Έλληνικού Κράτους. Τό Σύστημα. Ο άνώτατος Άρχων. Η νομοθετική έξουσία. Κεθολική φερρορία, κόμματα, έλελογικά συστήματα. Βουλή, Νόμοι. Νομοθετικά Διατάγματα. Αναγκαστικοί Νόμοι, Βασιλικά Διατάγματα κοινωνικά εκτελεστικά. Περμερις της Κυβερνήσεως.

Η εκτελεστική έξουσία. Η Κυβέρνησις. Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως. Οι Υπουργοί. Η όργάνωσις της διοικήσεως. Τά Υπουργεία. Αι Νομαρχίαι, οι δήμοις ύπαλληλοι (κεντρικοί και περιφερειακοί). Τά Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Διοικητική άποκέντρωσις.

Ἡ δικαστικὴ ἔξουσία. Τὸ δικαίον καὶ τὰ εἶδη αὐτοῦ. Ἡ ὀργάνωσις τῶν δικαστηρίων (Ἐιρηνοδίκαια - Πρωτοδικατοδικαία. Πρωτοδικαία. Πλημμελειοδικαία. Κακοδημοδικαία. Ἐφετάς. Ἄριστος Πάγος). Ἡ διοικητικὴ Δικαιοσύνη. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατίας. Ἡ φορολογικὴ Δικαιοσύνη καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς.

Τὰ θύλακα οικονομικά. Ἄμισοι καὶ ἔμμεσοι φόροι. Ὁ δημοτικὸς Προβουλευτισμός. Τὸ Γενικὸν Λογιστήριον τοῦ Κράτους. Τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον. Τὸ Ἐθνικὸν νόμισμα. Τὰ συντάγματα. Ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα.

Ἡ Παιδεία καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς.

Ἡ θρησκεία θύλαξ. ἡ κοινωνικὴ πρόνοια. ἡ προστασία τῆς ἔργασίας. ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια.

Ἡ Ἐθνικὴ ἀσφάλεια. Ὁ Στρατός. Ὁ Στόλος. Ἡ Ἀεροπορία. Τὰ Σώματα Ἀσφαλείας. Ἡ Ἀγροπολιτικὴ. Ἡ στρατιωτικὴ Δικαιοσύνη.

Ἡ Ἐκκλησία καὶ ὀργάνωσις τῆς. Ἡ Ἐκκλησία ὡς θρησκευτικὸς, ἔθνικὸς καὶ πολιτιστικὸς παράγων. Κράτος καὶ Ἐκκλησία.

Ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκηση. Ἄθμοι καὶ Κοινότητες.

Ἡ δημοσιολογία. Ὄργανισμὸς δικαιοσύνης. καθήκοντα. ἐπιβρασις ἐπὶ τοῦ δημοτικοῦ βίου. Ὁ κίτρινος τόπος.

Τὰ οικονομικὰ γένη. Παράγοντες δημοσιολογίας αὐτῶν. Ἐργασία. Κεφάλαιον. Ἐπιχειρήσεις.

Ἡ Οικονομικὴ ὀργάνωσις τῆς χώρας. Ὀρυκτοὶ πλούτοι. Γεωργία. Ἐμπορὶον, Βιοτεχνία, Βιομηχανία, Ναυτιλία, Τουρισμός, Συγκοινωνία, Τραπεζικὸν σύστημα. Προσοπικαὶ ἐπιχειρήσεις. Συνεταιρισμοί. Ἐταιρεῖαι. Δημόσιαι ἐπιχειρήσεις: ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΣΕΚ, κλπ.

Ἡ ἀποστολὴ τῆς βιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ τοῦ Κράτους εἰς τὴν οικονομικὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀνάπτυξιν. Ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμός. Παράγοντες ἐπαγγελματικῆς προσανατολισμοῦ. Ἀνάπτυξις τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος, τὰ ὄρθα κριτήρια.

Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας. Ἐκπαιδευτικὰ Ἰνδράματα (Πανεπιστήμια, Ἀκαδημία, Ἰνδράματα Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν). Ἐπιστήμη, Τέχναι, Γράμματα. Βιβλιοθήκαι. Μουσεία.

Ἡ κοινὴ γνώμη. Παράγοντες ἐπιδρῶντες εἰς τὴν διαμόρφωσιν αὐτῆς: Ὁ τύπος, τὸ ραδιόφωνον, ἡ τηλεόρασις, ὁ κινηματογράφος, τὸ θέατρον, τὰ προπαγανδιστικὰ ἔντυπα. Αἱ δημοτικαὶ ἐκ τῆς ἐκπομπῆς τούτων ἐπιδράσεις, βίβη ἐπὶ τῆς νεολαίας, καὶ τὰ ἀπαραίτητα προστατευτικὰ μέτρα.

Τὰ σύγχρονα μέσα φυγαγωγίας. Αἱ ὑπερβολαὶ καὶ αἱ ἐκτροπαὶ αὐτῶν καὶ ἡ ἐκ τούτων προέβλεξις τῆς νεολαίας.

Κοινωνικὰ ἐλαττώματα, ἀλλοιοτισμός, ἐκφυλισμὸς, χερτοκαίξις, ἀσωτία, κλπ. Κοινωνικὸι καὶ Ἐθνικὸι κίνδυνοι ἐξ αὐτῶν καὶ προστατευτικὰ μέτρα τῆς Πολιτείας.

Κήρυξις τῆς χώρας εἰς κατάσταση πολιορκίας λόγῳ ἐξωτερικοῦ ἢ ἐσωτερικοῦ κινδύνου. Ἄριστος ὄρθρος τοῦ Συντάγματος καὶ κήρυξις τοῦ Στρατιωτικοῦ νόμου.

Ε'. Αἱ διεθνεῖς σχέσεις τῶν κρατῶν. Διεθνὲς δίκαιον, ἔθνος καὶ βιοποικίον. Τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου. Ἡ ἐδαφικὴ ἀκεραιότης καὶ ἡ Ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία τῶν κρατῶν. Διεθνεῖς συμβαχαί καὶ συμβάσεις. Διεθνεῖς ὀργανισμοί. Ὄργανισμὸς Ἠνωμένων Ἐθνῶν (Ο.Η.Ε.) καὶ κερτρήματα αὐτοῦ. Διεθνὲς δικαστήριον Χάγης. Ἀτλαντικὴ Ἀρμενικὴ Συμμαχία (Ν.Α.Τ.Ο.). Ευρωπαϊκὴ Οικονομικὴ Κοινότης. Διεθνὲς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς κλπ.

ΣΤ'. Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος. Θεμελιώδη πνευματικὰ γνωρίσματά του. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνος καὶ ἡ εἰσφορά του εἰς τὸν πολιτισμὸν. Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος κατ' ἐξοχὴν κράτος Ἐθνικόν. Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος (ὁ Ἑλληνισμὸς) ἔννοια εἰρύτερα καὶ ἑπερτέρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἡ Πατρίς. Τὰ Ἐθνικὰ Σώματα. Τὰ καθήκοντα τοῦ Ἑλλήνος πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸ Ἔθνος. Ὁ κομμουνισμὸς ὡς ἔθνικὸς κίνδυνος.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος εἶναι: α) νὰ γνωρίσωσι οἱ μαθητὰν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸν χαρακτήρα, τὸ περιεχόμενον καὶ τὰς συνθήκας ἀσκήσεως τῶν κυριώτερων ἐπαγγελμάτων ἐν τῇ χώρα, β) νὰ μελετῶσιν αἱ ἰδιαιτέρας κλίσεις καὶ ἱκανότητες ἐκάστου μαθητοῦ ἐν συναρτήσει πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ γ) νὰ καθοδηγήσωσιν οἱ μαθητὰν βάσει τῶν δύο προηγουμένων προποθέσεων εἰς τὸν ὀρθὸν σχολικὸν καὶ ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν αὐτῶν.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΣΙΣ Γ'.

Α'. Θεωρητικὸν μέρος.

Ἡ ἔννοια καὶ ἡ ἀξία τῆς ἔργασίας. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις τῆς κοινωνίας. Ὁ ἐνεργὸς κληθισμὸς τῆς χώρας μας κατὰ φύλον. Ἐννοια καὶ ὄριμος τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἡ κατανοητὸς τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας κατὰ ἐπαγγελματικὰ ἀπασχολήσεις. Αἱ κυριώτεροι βάσεις διὰ τὴν κατανοητὴν τῶν ἐπαγγελμάτων εἰς κατηγορίας. Κατανότης τῶν ἐπαγγελμάτων εἰς κατηγορίας κατὰ τὸ ἀνικείμενον τῆς ἀπασχολήσεως, π. χ. ἐπαγγέλματα ἐπιστημονικὰ, καλλιτεχνικὰ, ναυτικὰ, γεωργικὰ, τεχνικὰ, ὑπαλληλικὰ, τουριστικὰ καὶ προσωπικῶν ὑπηρεσιῶν, ἑμπορικῶν, βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, κλπ. Ἰδιόματα ἐπαγγέλματος, ὡς τὸ στρατιωτικόν, τὸ ἐκπαιδευτικόν, τὸ δικαστικόν κλπ. Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ἐκάστης κατηγορίας ἐπαγγελμάτων καὶ ἰδιαιτέρας ἀπαιτήσεις διὰ τὴν ἐπιτυχρὴ ἀσκήσιν αὐτῶν (προσωπικαὶ ἱκανότητες, θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ προπαρασκευὴ). Ἀνάπτυξις ἐνὸς τοῦλάχιστον ἐπαγγέλματος ἐξ ἐκάστης κατηγορίας βάσει τῶν παραδεδομένων διαγρημάτων μελέτης ἐπαγγελμάτων. Γενικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις. Βαθμίδες τῆς Γενικῆς ἐκπαίδευσεως. Ἡ διάρθρωσις τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσεως. Βαθμίδες τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσεως (κατώτερα, μέση, ἀνωτέρα, ἀνωτάτη). Τύποι σχολίων Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσεως. Δημόσια καὶ ἰδιωτικὴ Ἐπαγγελματικὴ Ἐκπαίδευσις. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ ἡ σημασία τῆς ἐπιτυχροῦς ἐκλογῆς διὰ τε τὸ άτομον καὶ τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Ποιοὶ παράγοντες πρέπει νὰ λαμβάνωσιν ἕν ὄψιν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος (αὐτογνωσία, γνώσις τῆς φύσεως τῶν ἐπαγγελμάτων, εὐκαιρία τοποθετήσεως). Ἡ ἐπιδρασις τοῦ ἐπαγγέλματος ἐπὶ τοῦ ἀσκούτου αὐτοῦ ἀτόμου. Ἐπαγγελματικὸι τύποι. Ἡ σημασία τῶν ἐπαγγελμάτων διὰ τὴν κοινωνικὴν εὐμμερίαν καὶ τὴν ἔθνικην πρόδρον. Ἡ ἀνάγκη τῆς ὀρθολογικῆς κατανοητῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα. Ἡ δεοντολογία τῆς ἀσκήσεως τῶν ἐπαγγελμάτων.

Β'. Πρακτικὸν μέρος.

Ἀτομικὴ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔρευναν καὶ τὴν μελέτην τῶν ἐπαγγελμάτων ἐν τῷ σχολείῳ, ἐρ' ὅσον ὑπάρχουσι τὰ ἀπαραίτητα ἐργατήρια, καὶ εἰς τοὺς χώρους τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐργασίας ὑπὸ τὴν ἄμεσον καθοδήγησιν καὶ ἐπίβλεψιν τοῦ διδασκόντος.

Τήρησις ἀτομικοῦ φακέλου δι' ἕκαστον μαθητὴν καὶ ἀτομικὴ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν στοιχείων τοῦ ἀτομικοῦ τοῦ φακέλου, προκειμένου νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁσὺς τὸ πρόβλημα τῆς ἐκλογῆς ἐπαγγέλματος.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

1. Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι:

α. Ἡ διήγησις καὶ συνειδητοποίησις τοῦ Α PRIORI γεωμετρικῶν ἑρῶν τοῦ ἀνδροπονίου πνεύματος με δάσιν τὰ ἐκ τῆς ἐμπειρίας προβαλλόμενα γεωμετρικὰ προβλήματα

και ειδικώτερον η άκριβης αντίληψις των ιδιοτήτων των γεωμετρικών σχημάτων και των μεταξύ αυτών σχέσεων.

β. Η εκμάθησις τρόπων αριθμητικού λογισμού.

γ. Η άσκησις των μαθητών εις την διατύπωσιν των πάσης φύσεως σκέψεων των κατά τρόπον μονοσήμαντον και σαφή και εις την απόδειξιν αυτών κατά το μαθηματικόν υπόδειγμα, πρὸς πρόληψιν παρανοήσεων και συγχύσεων.

2. Διδακτέα όλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. Αριθμητική.

Α' τετράμηνον ώραι 3 — Β' τετράμηνον ώραι 2.

1. Εκ τής θεωρίας των ονδύλων.

Η έννοια του συνόλου και ο καθορισμός αυτού. Στοιχεία του συνόλου. Η έννοια του συνόλου δια παραδειγμάτων. Διμελή και πολλαμελή σύνολα. Το κενόν σύνολον. Συμβολισμός του συνόλου. Υπόσύνολα βασικού συνόλου και σχέσεις αυτών. Γραφική παράστασις συνόλου. Ίσα σύνολα. Μονοσήμαντος και άμυριστήσιμος άντιστοιχία μεταξύ δύο συνόλων. Ίσοδύναμα σύνολα. Τομή συνόλων. Ένωσις συνόλων. Ίδιότητες Ένώσεως και τομής. Σύνολα ξένα πρὸς άλλα. Συμπλήρωμα συνόλου ως πρὸς υπερσύνολον. Διατεταγμένον ζεύγος. Η πρώτη έννοια του Καρτεσιανού γινόμενου.

2. Εκ τής θεωρίας των αριθμῶν.

Τὸ σύνολον των φυσικῶν αριθμῶν. Η έννοια τής απαριθμητικῆς των στοιχείων ενός συνόλου. Πηλίκους αριθμῶς σύνολου. Πεπερασμένα και μη πεπερασμένα σύνολα. Ο αριθμῶς κλάσιν. Τὸ σύνολον των άκεραίων τής Αριθμητικῆς. Σημειώσεις αυτών διά των αριθμικῶν ψηφίων. Χρήσις γραμμάτων διά τήν παράστασιν των άκεραίων αριθμῶν. Το δεκαδικόν σύστημα αριθμητικῆς. Έλληνική γραφή των αριθμῶν. Ρωμαϊκή γραφή. Η έννοια τής ιδιότητος και άνισότητος εις τὸ σύνολον των άκεραίων αριθμῶν. Ίδιότητες. Τὸ σύνολον των άκεραίων αριθμῶν ως διατεταγμένον σύνολον.

Αι πράξεις εις τὸ σύνολον των άκεραίων αριθμῶν.

Η πράξις τής προσθέσεως. Ίδιότητες. (Υπαρξίς άδύοσηκτος δύο άκεραίων μονήτους, μεταθετική, προσεταιριστική, ύπαρξις ύπετέρου στοιχείου). Άδρισμα τριῶν η περισσοτέρων άκεραίων και γενικώσεως των ιδιοτήτων τής προσθέσεως.

Η πράξις τής ἀφαιρέσεως. Η εξίσωσις $\beta + \chi = \alpha$ και τὸ πρόβλημα τής ἀφαιρέσεως. Η ἀφαιρέσις ὡς πράξις άντιστροφος τής προσθέσεως. Εύρεσις του αριθμῶς χ εις των εξίσωσεων $\chi + \beta = \alpha$, $\alpha - \chi = \beta$. Ίδιότητες τής ἀφαιρέσεως. Αριθμητικαί παραστάσεις. Η σημασία τής παρενθέσεως.

Η πράξις του πολλαπλασιασμοῦ. Ίδιότητες. (Υπαρξίς γινόμενου δύο άκεραίων μονήτους, μεταθετική, προσεταιριστική, ύπαρξις ύπετέρου στοιχείου). Η επιμεριστικότης του πολλαπλασιασμοῦ ὡς πρὸς τήν πρόσθεσιν και τήν ἀφαιρέσιν. Γινόμενον τριῶν η περισσοτέρων παραγόντων. Ίδιότητες. Πολλαπλασία άκεραίων.

Η πράξις τής διαιρέσεως άκεραίου διά φυσικοῦ ἀριθμοῦ. Η εξίσωσις $\alpha\chi = \beta$ ($\alpha \neq 0$) και τὸ πρόβλημα τής διαιρέσεως (μερισμός, μέτρησις). Η διαιρέσις ὡς πράξις άντιστροφος του πολλαπλασιασμοῦ. Η ἀτελής διαιρέσις, τὸ άκέραιον πηλίκον και ὁ όρισμός του υπολοίπου εκ των συνθηκῶν $\Delta = \delta\pi + \upsilon$, $\upsilon < \delta$. Ίδιότητες τής διαιρέσεως. Περὶ των διαιρέσεων: 0 διά α , 0 διά 0, α διά 0, α διά 1, α διά α , ($\alpha \in \mathbb{N}$).

Η τεχνική των πράξεων εις τὸ δεκαδικόν σύστημα αριθμησεως.

Εξήγησις του τρόπου τής εκτελέσεως τής προσθέσεως και ἀφαιρέσεως. Προβλήματα επιλύμενα διά των πράξεων

τής προσθέσεως και ἀφαιρέσεως. Εξήγησις του τρόπου τής εκτελέσεως τής πράξεως του πολλαπλασιασμοῦ. Συνομίται περὶ τήν εκτέλεσιν του πολλαπλασιασμοῦ, όταν ὁ εις των παραγόντων είναι 10, 100, 1000 ... η ὁ 9, 99, 999 ... η ὁ 11, 101, 1001 ... Εξήγησις του τρόπου τής εκτελέσεως τής διαιρέσεως. Προβλήματα επιλύμενα διά των 4 πράξεων.

Άσκησις και εφαρμογαί των ιδιοτήτων των 4 πράξεων.

Δυνάμεις άκεραίων ἀριθμῶν. Ορισμός. Ορισμός δυνάμεως a^n όπου a άκέραιος και n φυσικός και $n \geq 2$. Ίδιότητες των δυνάμεων. Επέκτασις του όρισμού τής δυνάμεως διά $n=1$ και $n=0$. Δυσκόιν σύστημα αριθμητικῆς.

Διαίρετότης. Διαίρεται άκεραίου αριθμοῦ. Πρώτοι και σύνθετοι φυσικοί αριθμοί. Κόσινον του Έρατοσθένους. Ίδιότητες διαιρέτων άκεραίων. Κριτήρια διαιρέσεως διά α

Κλάσματικοί αριθμοί. Η κλασματική μονάς. Ο κλασματικός αριθμῶς ὡς άκέραιον πολλαπλασίον τής κλασματικῆς μονάδος. (Ομώνυμοι και ετερόνυμοι κλασματικοί αριθμοί. Γινόμενον άκεραίου επί κλασματικῶν και άντιστροφος. Η σχέση τής ιδιότητος και αΐ ιδιοτήτων αυτῆς. Κλάσις ισοδυναμίας εις τὸ σύνολον των κλασματικῶν αριθμῶν. Ο κλασματικός αριθμῶς ὡς πηλίκον διαιρέσεως. Ο κλασματικός αριθμῶς ὡς διατεταγμένον ζεύγος άκεραίων αριθμῶν. Τροπή ετερόνυμων κλασματικῶν αριθμῶν εις όμώνυμων. Η σχέση τής άνισότητος εις τὸ σύνολον των κλασματικῶν αριθμῶν. Τὸ σύνολον των ρητῶν η συμμετρῶν αριθμῶν. Αι 4 πράξεις εις τὸ σύνολον των ρητῶν αριθμῶν. Η διατήρησις των ιδιοτήτων των πράξεων των άκεραίων αριθμῶν εις τὸ σύνολον των ρητῶν αριθμῶν. Άκέραια δύναμις κλασματικοῦ αριθμοῦ. Γραφική παράστασις του ρητοῦ αριθμοῦ. Προβλήματα επιλύμενα διά των τεσσάρων πράξεων των ρητῶν αριθμῶν και διά τής μεθόδου άναγωγῆς εις τήν μονάδα. Λύσεις προβλημάτων με τήν βοήθειαν εξίσωσεων.

Δεκαδικοί αριθμοί.

Αι τέσσαρες πράξεις επί των δεκαδικῶν αριθμῶν. Τροπή κλασματικοῦ αριθμοῦ εις δεκαδικόν και άντιστροφος. Περιοδικοί δεκαδικοί αριθμοί. Περὶ του λόγου δύο εὐθυγράμμων τμημάτων. Μέτρον εὐθυγράμμου τμήματος. Τετραγωνική ρίζα αριθμοῦ. Εύρεσις αυτῆς.

Συμμετρίαις αριθμοί. Αι κυριώτεραι μονάδες. Άσκήσεις και προβλήματα επί αυτών.

Β'. Γεωμετρία.

Α' τετράμηνον ώραι 1 — Β' τετράμηνον ώραι 2.

Εἰσαγωγή. Απλή παρουσιασις των στερεῶν και ἡ δόσις τούτων θεωρησις των γεωμετρικῶν έννοιῶν και σχημάτων. Τὸ γεωμετρικόν σχήμα ὡς σύνολον σημείων. Η ἰσότης των γεωμετρικῶν σχημάτων.

Η εποπτική έννοια τής εὐθείας και τὰ ἀξιώματα αυτῆς. Η εὐθεία ὡς σύνολον σημείων. Η εποπτικὴ έννοια τής ἐπιπέδου και τὰ ἀξιώματα αυτοῦ. Τὸ ἐπίπεδον ὡς σύνολον σημείων. Η εὐθεία ὡς τομή 2 ἐπιπέδων. Η κημείωσις. Τὸ κημείωσιν. Τὸ εὐθύγραμμον τμήμα. Η τετρακλινὴ γαμή. Ίσα και άνισα εὐθύγραμμα τμήματα. Μέτρον εὐθυγράμμου τμήματος. Ίδιότητες τής ἰσότητος και άνισότητος εις τὸ σύνολον των εὐθυγράμμων τμημάτων. Πρόσθεσις και ἀφαιρέσις εὐθυγράμμων τμημάτων. Ίδιότητες. Γινόμενον εὐθυγράμμου τμήματος επί αριθμῶν. Μέτρον εὐθυγράμμου τμήματος. Κυρτόν και μη κυρτόν ἐπίπεδον χωρίον.

Ἡ γωνία ὡς ζεύγος δύο ἡμισυεπιπέδων κοινῆς ἀρχῆς. Ἡ καρτὴ καὶ ἡ μὴ καρτὴ γωνία, τὸ ἑσωτερικὸν καὶ ἑξωτερικὸν τῆς γωνίας, τῆ δοξασίαν τῶν σημειοσυνόλων. Σχέσεις ἰσοτήτων καὶ ἀνισότητων καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Προσθεσίς καὶ ἀφαιρέσις γωνιῶν.

Ἡ συμμετρία ὡς πρὸς σημεῖον. Τὸ συμμετρικὸν εὐθυγράμμου τμήματος, εὐθείας γωνίας καὶ ἁπλῶν γεωμετρικῶν σχημάτων. Ἰδιότητες τῶν συμμετρικῶν σχημάτων. Κέντρον συμμετρίας. Ἡ συμμετρία ὡς πρὸς εὐθείαν. Ὅρισμός αὐτῆς διὰ συμπέσεως τῶν δύο ἡμισυεπιπέδων τὰ ἐπὶ αὐτῆς ἀπὸ τῆς εὐθείας διὰ στροφῆς τούτων περὶ αὐτὴν. Τὸ συμμετρικὸν εὐθυγράμμου τμήματος, εὐθείας, γωνίας καὶ ἁπλῶν γεωμετρικῶν σχημάτων. Ἰδιότητες τῶν συμμετρικῶν σχημάτων. Ἄξιον συμμετρίας σχημάτων.

Κάθετος εὐθείας. Θεωροῦντες τὴν συμμετρίαν ὡς πρὸς σημεῖον ὡς ἀποτέλεσμα δύο διαγώνιων συμμετριῶν ὡς πρὸς δύο εὐθείας κάθετους ἐπ' ἀλλήλας, διερχομένων διὰ τοῦ σημείου τούτου (διπλὴ διπλοῦσι τοῦ ζήτου). Ἡ μεσοκάθετος εὐθυγράμμου τμήματος ὀριζομένης ὡς ἄξον συμμετρίας αὐτοῦ. Χαρακτηριστικὴ ἰδιότης τῶν σημείων τῆς. Ἀπόστασις σημείου ἀπὸ εὐθείας. Γωνία ὀρθή. Γωνία ὀξεία καὶ γωνία ἀμβλεία. Γωνία ἐξέφεξις, συμπληρωματικαὶ καὶ παραπληρωματικαί, κατὰ κωρυφαίαν καὶ ἰδιότητες. Μέτρον γωνιῶν.

Ἡ κύκλος καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ. Ἰσοὶ κύκλοι. Ἄξιον συμμετρίας ἑνὸς κύκλου. Μέτρον τόξου. Ἰσα καὶ ἄνισα τόξα. Προσθεσίς καὶ ἀφαιρέσις τόξων. Ἐπικεντρος γωνία καὶ ἀντίστοιχον τόξον. Μέσον τόξου. Διχοτόμος γωνίας. Χαρακτηριστικὴ ἰδιότης τῶν σημείων αὐτῆς. Ἐγγεγραμμένη εἰς κύκλον γωνία. Σχετικαὶ θέσεις εὐθείας καὶ κύκλου. Ἐφαπτομένη περιφέρειας κύκλου. Σχετικαὶ θέσεις δύο κύκλων. Ἀπλὴ γεωμετρικὴ κατασκευὴ διὰ κανόνος καὶ διαβήτη (μὲν εὐθυγράμμου τμήματος, μεσοκάθετος εὐθυγράμμου τμήματος, διχοτόμος γωνίας, κάθετος ἐπὶ εὐθείᾳ ἀπὸ σημείου κειμένου ἐπ' αὐτῆς, ἡ ἐκτὸς αὐτῆς, κατασκευὴ γωνίας ἴσης πρὸς δοθέντα κ.λ.π.). Περιφέρειαι διερχομένης διὰ δύο σημείων. Κύκλοι ἐφαπτομένης δύο εὐθειῶν. Ἐξέφεξις παραλλήλων. Γωνία σχηματίζουσα ὑπὸ δύο παραλλήλων καὶ μίᾳ τεμνοῦσῃ αὐτὰς. Ἰδιότητες. Ἐγγεγραμμένον σχῆμα. Τὸ τρίγωνον καὶ τὰ προτεινόμενα καὶ δευτερεύοντα στοιχεῖα αὐτοῦ.

Μῆν τρίγωνον. Ἰδιότητες ἰσοσκελοῦς καὶ ἰσοπλευροῦ τρίγωνον. Ἄθροισμα τῶν γωνιῶν τρίγωνον. Ἐξωτερικὴ γωνία τρίγωνον. Ἰδιότητες. Ἄθροισμα γωνιῶν καρτῶ πολυγώνου. (Γωνία ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς). Τετραπλευρον. Παράλληλόγραμμον. Ἰδιότητες. Ὀρθόγώνιον, ῥόμβος, τετράγωνον, τραπέζιον. Ἰδιότητες. Κριτήρια ἰσοτήτων τριγώνων. Κριτήρια ἰσοτήτων ὀρθογώνιων τριγώνων. Ἀπλὴ γεωμετρικὴ κατασκευὴ τριγώνων.

ΤΑΞΙΣ Β'.

A'. Ἀριθμητικὴ καὶ Ἄλγεβρα (ὄρα 2).

1. Ἐκ τῆς θεωρίας τῶν συνόλων.

Ἐκναλήψεις καὶ συμπληρώσεις. Ἡ ἔννοια τῆς ἀντιστοιχίας. Ἡ ἀμφικρουσημένη ἀντιστοιχία Ἰσοδυναμία σύνολα, ἰδιότητες. Παρεμφανόμενον σύνολον, ἀπειροστικόν. Ἐνωσις σύνολων, διακρούσις ἰδιοτήτων. Τομὴ σύνολων. Σύνθεσις ἰδιοτήτων. Συμπλήρωμα σύνολου ὡς πρὸς ὑπερσύνολον. Διαμερισμὸς σύνολου. Κλάσις ἰσοδυναμίας. Σύνολον διατεταγμένον. Ἡ ἀντιστοιχία τῶν ἀνωτέρων διὰ γίνῃ διὰ παραδειγματικῶν καὶ ἐν συντομίᾳ εἰς 4 ὁ μεθόδους.

2. Ἐκ τῆς Ἀλγεβρας.

Τὸ σύνολον τῶν ρητῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν. Μετακὴ καὶ ἀρνητικὸν ἀριθμῶν. Νὰ χρησιμοποιοῦντῆς εἰς ἀρχῆς ἡ κλασικὴ γράφῃ τῶν δεστικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν, π.χ., $+3, -3$ καὶ ὅχι $+3, -3$. Ἀπόλυτος τιμὴ ρητοῦ ἀριθμοῦ. Συμβολισμὸς ρητοῦ ἀριθμοῦ μὲν ἐν γράμματι. Ἡ σχέση τῆς ἰσοτήτος εἰς τὸ σύνολον τῶν ρητῶν ἀριθμῶν καὶ αἱ ἰδιότητες τῆς ἰσοτήτος: (Ἀνακλαστικὴ, συμμετρικὴ, μεταβατικὴ).

Ἡ πράξις τῆς προσθέσεως. Αἱ ἰδιότητες τῆς

προσθέσεως (Ἐκκεντρικὸς ἀθροίσματος δύο ρητῶν, μονότιμος, μεταθετικὴ, προσαριστικὴ, ὑπερξῆς οὐδετέρου στοιχείου, ὑπερξῆς συμμετρικὴ ἢ ἀντιθέτου στοιχείου). Ἀπόλυτος τιμὴ ἀριθμοῦ. ἰδιότητες ρητῶν ἀριθμῶν.

Ἡ πράξις τῆς ἀφαιρέσεως. Διαφορά δύο ρητῶν ἀριθμῶν. Αἱ ἰδιότητες τῆς ἀφαιρέσεως, τὸ σύμβολον (—) ὡς σύμβολον τῆς ἀφαιρέσεως καὶ ὡς πρόσθιον. Ἡ σχέση τῆς ἀνισότητος εἰς τὸ σύνολον τῶν ρητῶν. Διατάξις.

Ἡ πράξις τοῦ πολλαπλασιασμοῦ.

Ἰδιότητες τοῦ πολλαπλασιασμοῦ: (ὑπερξῆς γινόμενου δύο ρητῶν, μονότιμος, μεταθετικὴ, προσαριστικὴ, ὑπερξῆς οὐδετέρου στοιχείου, ὑπερξῆς συμμετρικὴ ἢ ἀντιθέτου στοιχείου). Ἡ ἐπιμεριστικότης τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ὡς πρὸς τὴν πρόσθεσιν. Ἀπόλυτος τιμὴ γινόμενου ρητῶν ἀριθμῶν. Γινόμενον τριῶν ἢ περισσοτέρων παραγόντων.

Ἡ πράξις τῆς διαιρέσεως. Πηλίκον δύο ρητῶν ἀριθμῶν. Ἰδιότητες τῆς διαιρέσεως. Ἀριθμητικαὶ παραστάσεις. Σημασία τῶν παρενθέσεων. Ἡ ἔννοια τοῦ διανομήματος. Ἡ προσανατολισμένη εὐθεία (Ἄξιον). Ἀλγεβρικὴ τιμὴ διανομήματος. Ἀπειροστικὸν τῶν ρητῶν ἀριθμῶν εἰς τὴν προσανατολισμένῃ εὐθείᾳ.

Δυνάμεις ρητῶν ἀριθμῶν μὲ ἐκθέτην ἀκέραιον ἀριθμῶν. Πράξις ἐπὶ τῶν δυνάμεων τῶν ρητῶν.

Ἐξέφεξις ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν μὲ ἐνα ἄγνωστον. Ἐπιλοῦσις τῆς ἐξίσωσως: $ax + b = 0$ ὅπου a καὶ b ρητοὶ ἀριθμοὶ καὶ $a \neq 0$. Ἀλλὰ προβλήματα ἐπιλυόμενα τῆς δοθείσης ἐξίσωσως πρώτου βαθμοῦ μὲ ἐνα ἄγνωστον. Ἀντιστοιχίαι πρώτου βαθμοῦ μὲ ἐνα ἄγνωστον. Ἡ ἔννοια τῆς μεταβλητῆς καὶ ἡ ἔννοια τῆς συναρτήσεως. Ἡ συνάρτησις ὡς σύνολον διατεταγμένων ζευγῶν ἀριθμῶν. Γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως $\psi = ax$ καὶ τῆς $\psi = ax + b$. Γραφικὴ ἐπιλοῦσις τῆς ἐξίσωσως $ax + b = 0$. Γραφικὴ ἐπιλοῦσις ἀνίσωσως πρώτου βαθμοῦ μὲ ἐνα ἄγνωστον.

Λόγος δύο ἀριθμῶν. Λόγος δύο ὁμοιωθῶν μεγεθῶν. Ἰδιότητες τοῦ λόγου. Μεγέθη εὐθέως ἀνάλογα. Ἰδιότητες. Γραφικὴ παράστασις τῆς μετὰ τῶν αὐτῶν σχέσεως $\psi = ax$. Μεγέθη ἀντιστρόφως ἀνάλογα. Ἰδιότητες. Γραφικὴ παράστασις τῆς μετὰ τῶν αὐτῶν σχέσεως $\psi = \dots$. Ἀναλογίαι καὶ ἰδιότητες

X

αὐτῶν. Ἐφαρμογαὶ τῶν ἰδιοτήτων τῶν εὐθέως ἢ ἀντιστρόφως ἀνάλογων ποσῶν εἰς τὴν λύσιν προβλημάτων ποσοτῶν, τόκων, ἐξωτερικῆς φαιρέσεως καὶ ἐσωτερικῆς. Ἀριθμητικὸς μέσος ὅρος. Μερισμὸς εἰς μέρη ἀνάλογα ἢ ἀντιστρόφως ἀνάλογα πρὸς δοθέντας ἀριθμοὺς καὶ ἐφαρμογαὶ εἰς προβλήματα μίξεως καὶ κράματος.

B'. Γεωμετρία (ὄρα 2).

1. Γωνία ἐγγεγραμμένη εἰς κύκλον καὶ σχέσις αὐτῆς μετὰ τὴν ἐπίκεντρον τὴν ἔχουσαν τὸ αὐτὸ ἀντίστοιχον τόξον. Ἐξέφεξις: συντηρούσα εἰς τρίγωνον. (Μεσοκάθετος, ὕψος, διχοτόμος). Περιγεγραμμένος κύκλος τριγώνου. Κατασκευὴ, Ἐγγεγραμμένον εἰς τρίγωνον κύκλος. Κατασκευὴ, Διαίρεσις κύκλου εἰς 2^η ἢ 3^η 2^η (ἐνθα v φυσικὸς ἀριθμὸς). Ἰσα τόξα καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἐγγεγραμμένα κανονικὰ πολύγωνα. Στοιχεῖα συμμετρίας ἐκάστου τῶν πολυγώνων τούτων καὶ ὑπερξῆς τοῦ ἐγγεγραμμένου εἰς αὐτὰ κύκλου.

Περὶ τοῦ λόγου δύο εὐθυγράμμων τμημάτων. Τὸ θεώρημα τοῦ Θαλῶ. Ὅμοια εὐθυγράμμα σχήματα. Ὅμοια κριτήρια ὁμοιωθῶν τριγώνων. Ὅμοια πολύγωνα. Ἀπλὴ γεωμετρικὴ κατασκευὴ. Μονὰς μετρήσεως ἐκπέδων ἐπιφανείων. Ἐμβαδόν. Ἐμβαδὸν τετραγώνου, ὀρθογώνου παραλλήλογράμμου, ἐμβαδὸν τριγώνου, τραπέζιου, πολυγώνου. Θέωρημα τοῦ Πυθαγόρα. Ἐφαρμογαὶ. Μήκος περιφέρειας καὶ ἐμβαδὸν κύκλου. Μήκος τόξου περιφέρειας καὶ ἐμβαδὸν κυκλικῶν τομέων. Ἐφαρμογαὶ. Προβλήματα γεωμετρικῶν κατασκευῶν.

2. Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ χώρου.

Σχετικαὶ θέσεις εὐθειῶν καὶ ἐπιπέδων εἰς τὸν χώρον. (Ὀνομαστικῶς). Γωνία δύο ἀσπόμενων εὐθειῶν. Ὀρθογώνια εὐθεία. Διάμετρος γωνίας. Κάθετὸς τῆς εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Κά-

θετότης επίπεδων. Στερεά γωνία. Ἐμβαδὸν ἐπιφανείας καὶ ὄγκος παραλληλεπίπεδου, πρίσματος, πυραμίδος, κυλίνδρου καὶ κώνου ἐκ περιστροφῆς καὶ σφίρας.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. Ἀλγεβρα.

Ἦραι 2.

1. Ἐκ τῆς θεωρίας τῶν συνόλων.

Ἡ ἔννοια τοῦ συνεπαγείσθαι. Λογικὴ ἰσοδυναμία. Ποσοδεικτικὰ σύμβολα. Ἐκταλφίσεις ἐκ τῆς θεωρίας τῶν συνόλων. Καρτεσιανὸν γινόμενον δύο πεπερασμένων συνόλων. Διμελεῖς σχέσεις. Ἰδιότητες. Σχέσις ἰσοδυναμίας. Κλάσις ἰσοδυναμίας. Σχέσις διατάξεως. Σύνολα διατεταγμένα. Ἀπεικονίσεις. Συναρτήσεις.

Διὰ τὰ ὡς ἄνω κεφάλαια δέον νὰ διατεθῶσι 5—6 μαθήματα.

2. Ἐκ τῆς Ἀλγεβρας.

Ῥητοὶ ἡ σύμμετροι καὶ ἄρητοι ἡ ἀσύμμετροι ἀριθμοί. Ὁ ρητὸς ἡ σύμμετρος ἀριθμὸς ὑπὸ δεκαδικὴν μορφήν μὴ πεπερασμένη ἢ περιοδικὰ ψήφια. Ἡ τετραγωνικὴ ῤοφῆ ἀριθμοῦ. Βα-

$\frac{1}{10}$
δύτῃρα μελέτη αὐτῆς. Ἐπιρροὴ αὐτῆς κατὰ προσέγγισιν $\frac{1}{10}$

$\frac{1}{100}$, $\frac{1}{1000}$ καὶ γενικῶς $\frac{1}{10^n}$ ὑπαρξὲς ἀρθμοῦ μὲ δ.ε.ε.ρα δεκαδικὰ ψήφια μὴ περιοδικὰ. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί.

Ἀλγεβρικαὶ παραστάσεις. Ἡ ἔννοια τῆς μεταβλητῆς. Ἀλγεβρικαὶ παραστάσεις, εἶδη αὐτῶν. Ἀριθμητικὴ τιμὴ ἀλγεβρικῆς παραστάσεως Ἀκέραιου μονωνύμου. Ἀριθμητικὸς παράγων (συντελεστὴς) ἀκέραιου μονωνύμου. Κύριον ποσὸν μονωνύμου. Βαθμὸς ἀκέραιου μονωνύμου. Κλασματικὸν μονωνύμου. Ἀριθμητικὴ τιμὴ μονωνύμου. Ἡ ἔννοια τῆς συναρτήσεως. Ἀνεξάρτητος μεταβλητὴ. Τὸ μονώνυμον ὡς συνάρτησις τῶν ἐμφανιζομένων εἰς αὐτὸ μεταβλητῶν. Ἡ συναρτήσις ὡς σύνολον διατεταγμένων ζευγῶν ἀριθμῶν. Ὅμοια κενόμενα καὶ ἀναγωγή αὐτῶν. Πολλαπλασιασμὸς καὶ διαίρεσις μονωνύμων Ἀκέραια πολυώνυμου. Βαθμὸς ἀκέραιου πολυώνυμου. Πολυώνυμον ὁμογενές, συμμετρικόν. Γενικὴ μορφή ἀκέραιου πολυώνυμου μίαν μεταβλητῆς. Ἀριθμητικὴ τιμὴ ἀκέραιου πολυώνυμου. Τὸ ἀκέραιον πολυώνυμον ὡς συνάρτησις τῶν ἐμφανιζομένων εἰς αὐτὸ μεταβλητῶν.

Πρόθεσις καὶ πολλαπλασιασμὸς πολυώνυμων. Ἀξιοσημειώτου ταυτότητες. Διαίρεσις μονωνύμων καὶ πολυώνυμων. Ἐπίλοιπον διαίρεσεως ἀκέραιου ὡς πρὸς χ πολυώνυμου διὰ πρωτοβαθμίου ὡς πρὸς χ διαιρέτου. Πηλίκα τῶν διαίρεσεων τῆς μορφῆς $(x^n \pm \psi^m)$ διὰ $(x \pm \psi)$. Ἀνάγωσις ἀκροῦ το πολυώνυμου εἰς γινόμενον παραγόντων. Μ.Κ.Δ. καὶ Ε.Κ.Π. ἀκέραιον πολυώνυμων. Ῥητὰ ἀλγεβρικὰ κλάσματα καὶ πράξεις ἐπὶ τούτων.

Ἡ γενικὴ μορφή τῆς ἐξίσωσσεως πρώτου βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον. Διερεύνησις αὐτῆς. Ἐξίσωσις ἀνωτέρου βαθμοῦ ἀναγόμενα εἰς ἐξίσωσις πρώτου βαθμοῦ. Προβλήματα ἐπιλυόμενα δι' ἐξίσωσεων πρώτου βαθμοῦ. Συστήματα ἐξίσωσεων πρώτου βαθμοῦ. Διερεύνησις τοῦ συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξίσωσεων μὲ δύο ἄγνωστων. Γραφικὴ ἐπίλυσις τοῦ ἀνωτέρου συστήματος. Συστήματα ἐξίσωσεων πρώτου βαθμοῦ μὲ περισσοτέρους τῶν δύο ἄγνωστων.

Προβλήματα ἐπιλυόμενα τῇ βοηθίᾳ ἐνὸς συστήματος πρωτοβαθμίων ἐξίσωσεων. Ἀνώτερος πρώτου βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον. Διερεύνησις ἀνώτερου πρώτου βαθμοῦ. Συναληθεύουσα ἀνώτερος πρώτου βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον.

3. Ἐκ τοῦ διανυσματικοῦ λογισμοῦ.

Ἡ ἔννοια τοῦ ἐφαρμοστοῦ διανύσματος εἰς τὸ ἐπίπεδον. Ἡ σχέσις τῆς ἰσότητος δύο διανυσμάτων. Ἡ διεύθυνσις διανύ-

σματος ὡς κλάσις ἰσοδυναμίας. Τὸ ἐλεύθερον διάνυσμα εἰς τὸ ἐπίπεδον. Τὸ ὀπισθὸν διάνυσμα. Ἡ σχέσις τῆς ἰσότητος εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐλευθέρων διανυσμάτων. Ἰδιότητες. Πολλαπλασιασμὸς διανύσματος ἐπὶ ἀριθμῶν. Ἰδιότητες. Διανύσματα ἐπὶ ἄξονος. Ἀλγεβρικὴ τιμὴ διανύσματος ἐπὶ ἄξονος. Σχέσις τοῦ CHASLES. Ὁρθὴ προβολὴ διανύσματος ἐπὶ εὐθείας ὁμοπίπτου τῆς. Τὸ θεώρημα τῶν προβολῶν δύο συναρμωμένων διανυσμάτων.

4. Στοιχεῖα περιγραφικῆς Στατιστικῆς.

Συγκέντρωσις στατιστικῶν στοιχείων.

Παρουσιάσις. Διαγράμματα. Κεντρικὴ τιμὰ. Ἀριθ. μέσου, διάμεσος, ἐπικρατούσα τιμὴ.

5. Ἐκ τῆς τριγωνομετρίας.

Τριγωνομετρικὸν ἀριθμὸν ὀξείας γωνίας καὶ σχέσις μεταξὺ τούτων. Σχέσις στοιχείων ὀρθογωνίου τριγώνου. Τριγωνομετρικὸν ἀριθμοὶ τῶν 30°, 45°, 60°. Πίνακες τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν καὶ χρήσις αὐτῶν. Ἐπιλύσεις ὀρθογωνίων τριγώνων (παραδείγματα).

Β'. Θεωρητικὴ Γεωμετρία.

(Ἦραι 2).

1. Ἡ ἀπαγωγικὴ καὶ ἐπαγωγικὴ μέθοδος εἰς τὴν ἐπιστήμην. Τὸ ἄξιωμα καὶ τὸ ἀίτημα εἰς τὴν γεωμετρίαν. Τὸ θεώρημα καὶ τὸ πόρισμα. Ἀντικείμενον τῆς Γεωμετρίας καὶ συνοπτικόν ἱστορικόν αὐτῆς. Ἀξιώματα τῆς Γεωμετρίας.

2. Γεωμετρία τοῦ ἐπίπεδου.

Ἐπιφάνεια. Γραμμὴ. Σημῖον. Ἐξέλιμα. Τὰ ἐξέλιματα τῆς εὐθείας. Εἶδη γραμμῶν. Εἶδη ἐπιφανειῶν. Ἐπίπεδα ἔχοντα τρία σημεῖα κοινὰ μὴ κείμενα ἐπ' εὐθείας. Ἡ ἡμιεὐθεία καὶ τὸ ἡμιεπίπεδον.

Τὸ εὐθύγραμμον τμήμα. Σχέσις ἰσότητος εἰς τὸ σύνολον τῶν εὐθύγραμμων τμημάτων. Ἰδιότητες τῆς ἰσότητος: Ἀνακλαστικὴ, συμμετρικὴ, μεταβατικὴ. Ἡ πράξις τῆς προσθέσεως εἰς τὸ σύνολον τῶν εὐθύγραμμων τμημάτων. Ἰδιότητες τῆς προσθέσεως: μονότροπος, μεταβατικὴ, προσεταιριστικὴ. Σχέσις ἀνισότητος. Ἰδιότητες ἀνισότητος. Διαφορὰ εὐθύγραμμων τμημάτων. Γινόμενον εὐθύγραμμου τμήματος ἐπὶ ῤητῶν ἀριθμῶν. Προσανατολισμένῃ εὐθείᾳ. Προσανατολισμένον εὐθύγραμμον τμήμα. Πρόθεσις προσανατολισμένου εὐθύγραμμων τμημάτων καὶ γινόμενον προσανατολισμένου εὐθύγραμμου τμήματος ἐπὶ ῤητῶν ἀριθμῶν.

Ἡ γωνία ὡς διατεταγμένον ζεύγος ἡμιεὐθεϊῶν κοινῆς ἀρχῆς. Κυρτὴ καὶ μὴ κυρτὴ γωνία. Γένεσις κυρτῆς καὶ μὴ κυρτῆς γωνίας διὰ στροφῆς τῆς ἀρχικῆς πλευρᾶς. Προσανατολισμὸς γωνίας καὶ ἐπίπεδου. Σχέσις ἰσότητος εἰς τὸ σύνολον τῶν γωνιῶν. Ἰδιότητες τῆς ἰσότητος. Γωνία ἐρεξῆς καὶ διαδοχικὰ. Ἡ πράξις τῆς προσθέσεως εἰς τὸ σύνολον τῶν γωνιῶν. Αἱ ἰδιότητες τῆς προσθέσεως. Σχέσις ἀνισότητος εἰς τὰς γωνίας. Διαφορὰ γωνιῶν. Γινόμενον γωνίας ἐπὶ φυσικῶν ἀριθμῶν. Εὐθεία κἀθετοὶ ἐπ' ἀλλήλας. Ἡ ὀρθὴ γωνία. Ἡ ἐκ σημείου κἀθετος ἐπὶ εὐθείᾳ. Γωνία ὀξεία, καὶ γωνία ἀμβλεία. Γωνία συμπληρωματικαὶ καὶ παραπληρωματικαί, γωνία κατακορυφῆν. Μέτρον τῶν γωνιῶν (μόνος μετρητέως ἡ ὀρθὴ γωνία). Ἰδιότητες ἐρεξῆς παραπληρωματικῶν γωνιῶν. Ἀντίστροφα θεώρηματα. Μέθοδος τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς. Κἀθετος καὶ πλάγιαι πρὸς εὐθείαν ἐκ σημείου ἐκτός αὐτῆς. Ἀπόστασις σημείου ἀπὸ εὐθείας.

Τὸ τρίγωνον. Ἐσωτερικὸν καὶ ἔξωτερικὸν γωνίων. Πρωτεύουσα καὶ δευτερεύουσα στοιχεῖα τριγώνου. Εἶδη τριγώνων. Κριτήρια ἰσότητος τριγώνων. Ὡσώρμη καὶ ἔξωτερικῆς γωνίας τριγώνου. Κριτήρια ἰσότητος ὀρθογωνίων τριγώνων. Ἰδιότητες ἰσοκλήων καὶ ἰσοπλευρῶν τριγώνων. Κοινὴ ἰδιότης τῶν σημείων τῆς διχοτόμου γωνίας. Κοινὴ ἰδιότης τῶν σημείων τῆς μεσοκλήτου εὐθύγραμμου τμήματος. Ἡ ἔννοια τοῦ γεωμετρικοῦ τόπου. Σχέσις ἀνισότητος μεταξὺ τῶν στοιχείων

ένος τριγώνου καθώς και δύο τριγώνων. Ἡ συμμετρία ὡς πρὸς σημεία καὶ ἡ συμμετρία ὡς πρὸς εὐθείαι.

Εὐθείαι παράλληλοι. Αἰτήματα τοῦ Εὐκλείδου. Ἰδιότητες τῶν παράλληλων. Ἡ διευθύνσις εἰς τὸ ἐπίπεδον. Γωνία ἔξωσις: τὰς πλευρὰς αὐτῶν ἀντιστοιχῶς παραλλήλους ἡ καθέτους. Διαίρεσις εὐθυγράμμου τμήματος εἰς ἴσα μέρη. Ἀδροίμα γωνιῶν τριγώνου. Ἡ πολυγωνία γραμμὴ καὶ τὸ πολυγώνον. Τετραπλευρον. Εἰς τετραπλευρον. Παραλληλόγραμμα. Εἰς αὐτὸν καὶ ἰσοήτες. Ἐφαρμογὰι. Τραπεζίον καὶ ἰσοήτες αὐτοῦ. Ἡ παράλληλος μεταφορά.

Κύκλος, περιφέρειαι. Περί τόξων περιφέρειαι. Χορδὴ τόξου περιφέρειαι. Σχέσεις τόξων πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦς χορδὰς. Σχέσεις χορδῶν καὶ ἀντιστοιχῶν ἀποστημάτων. Σχετικὴ θέσις εὐθείας καὶ κύκλου. Ἐπίκεντρον γωνία. Σχέσις μεταξὺ ἐπίκεντρον γωνιῶν καὶ ἀντιστοιχῶν τόξων καὶ χορδῶν. Ἐγγεγραμμένη γωνία ἀντιστοιχοῦσα εἰς ὁθιν τόξον.

Σχέσεις μεταξὺ ἐπίκεντρον καὶ ἔγγεγραμμένης γωνίας καινοῦσις εἰς τὸ αὐτὸ τόξον. Σχετικὴ θέσις δύο κύκλων. Τριγώνων καὶ τετραπλευρον ἔγγεγραμμένων καὶ περιγεγραμμένων εἰς κύκλον. Κέντρον τοῦ περιγεγραμμένου κύκλου. Κέντρον τοῦ ἔγγεγραμμένου καὶ τὸν παραγεγραμμένου κύκλων. Ὁρθόκεντρον τριγώνου. Βαρυκέντρον τριγώνου.

Ἄπλοι γεωμετρικοὶ τόποι καὶ κατασκευαί. Μέθοδοι ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων τούτων.

ΤΑΣΙΣ Δ'.

Α'. Ἀλγεβρα.

Α' τετράμηρον ὥρα 2. Β' τετράμηρον ὥρα 2.

1. Ἐκ τοῦ λογιμοῦ τῶν προτάσεων νὰ διδῶνται τὰ ἐκόμμενα: Λογικὴ πρότασις. Ἄπλοι λογικαὶ πρότασις. Λογικὸν σύνθεσις. Σύνθεσις λογικῶν προτάσεων πρώτης καὶ δευτέρας βαθμίδος. Πίνακες ἀληθείας. (4 — 5 μαθηματα). Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀνωτέρω θεμάτων νὰ γίνεται χρῆσις παραδειγμάτων κυρίως ἐκ τῆς ὕλης τῶν Μαθηματικῶν καὶ νὰ ἀκολουθοῦν μαθηματικαὶ ἐφαρμογαί.

2. Ἐκ τοῦ Διανυσματικοῦ λογιμοῦ.

Ὁρθογώνιον σύστημα ἀναφοράς. Ὁρθοκανονικὸν σύστημα ἀναφοράς. Συντεταγμένα σημεία καὶ διανύσματα εἰς τὸ ἐπίπεδον. Ἰσότης ἐφαρμοστῶν διανυσμάτων. Τὸ εὐλεύθερον διάνυσμα. Γωνία δύο διανυσμάτων. Συνθήκη παραλληλίας δύο διανυσμάτων. Ἀδροίμα δύο ἢ περισσότερων διανυσμάτων. Διαφορά διανύματος ἀπὸ ἄλλο διάνυσμα. Γινόμενον διανύματος ἐπὶ πραγματικὸν ἀριθμὸν. Λόγος δύο διανυσμάτων.

3. Ἰσότητες συστημάτων α' βαθμοῦ μὲ δύο καὶ τρεῖς ἀγνώστους καὶ διὰ τῶν ὁρίσμων. Κανόνες CRAMER καὶ SARRUS. Ἀσύμμετρον ἀριθμοῦ. Ἡ ἔννοια τοῦ ἀσυμμέτρου ἀπὸ τὴν Γεωμετρίαν. Παραδείγματα. Λόγος διαγωνίου τετραγώνου ἢ κύβου πρὸς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ.

Πραγματικοὶ ἀριθμοί. Οἱ ῥητοὶ ὡς ὑποσύνολον τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν. Ἀπλότους τιμὴ πραγματικῶν ἀριθμῶν. Περί ριζῶν: Ἰδιότητες. Πράξεις μὲ ἀρρητῶς παραστάσεις. Τροπὴ κλάσματος μὲ ἀρρητον παρονομαστὴν εἰς ἰσοδύναμον μὲ ρητὸν παρονομαστὴν. Δυναμικὴ μὲ ρητὸν ἐκθέτην.

Μιγαδικὸι ἀριθμοί. Ὁρισμὸς τοῦ φανταστικοῦ καὶ μιγαδικοῦ ἀριθμοῦ. Ἰσότης εἰς τὸ σύνολον τῶν μιγαδικῶν. Αἱ τέσσαρες πράξεις εἰς τὸ σύνολον τῶν μιγαδικῶν ἀριθμῶν. Γραφικὴ παράστασις μιγαδικῶν (διάγραμμα τοῦ ARGAND). Συμβολισμὸς μιγαδικῶν ὡς ἀτεταγμένων ζευγῶν.

Ἐξισώσεις β' βαθμοῦ. Ἐπιλύσις ἐξισώσεως β' βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον. Εἰδος τῶν ριζῶν τοῦ δευτεροβάθμιου τριωνύμου $ax^2 + bx + \gamma$. Ἄπλοι συμμετρικαὶ παραστάσεις τῶν ριζῶν τοῦ δευτεροβάθμιου τριωνύμου συναρτήσει τῶν συντελεστῶν αὐτοῦ. Πρόσθιον τῶν ριζῶν τοῦ δευτεροβάθμιου τριωνύμου. Τροπὴ τοῦ τριωνύμου $ax^2 + bx + \gamma$ εἰς γινόμενον πρωτοβάθμιον ὡς πρὸς χ παραθνήσον. Ἐξισέσις δευτεροβάθμιου ἐξισώσεως ἐκ τῶν ριζῶν αὐτῆς. Πιόρητον τῆς ἀριθμητικῆς τιμῆς τοῦ τριωνύμου $ax^2 + bx + \gamma$ διὰ τὰς διάφορους πραγματικὰς τιμὰς τοῦ χ .

Ἀνωσέσις β' βαθμοῦ ὡς πρὸς ἓνα ἄγνωστον. Ἐπιλύσις δευτεροβάθμιου ἀνωσέσεως. Ἀνωσέσις ἀνάγωμοις εἰς δευτεροβάθμιον. Συστήματα ἀνωσέσεως β' βαθμοῦ. Ἐξισώσεις ἀνάγωμοις εἰς ἐξισώσεις β' βαθμοῦ. Διτετραγώνου ἐξισώσεως. Τροπὴ ἐπιπλόν τινον ριζικῶν εἰς ἀπλά.

Ἀντίστροφοι ἐξισώσεις. Διωνύμου ἐξισώσεις. Ἐξισώσεις μὲ ριζικὰ β' τάξεως.

Συστήματα β' βαθμοῦ. Προβλήματα λυόμενα διὰ τῶν ἐξισώσεων καὶ συστημάτων β' βαθμοῦ.

4. Ἐκ τῆς Στατιστικῆς. Κεντρικὴ τιμὴ, διασπορά, τὸ διάγραμμα τῆς διασπορᾶς καὶ ἡ ἔννοια τῆς συσχέτισεως.

Β'. Θεωρητικὴ Γεωμετρία.

Α' τετράμηρον ὥρα 2. Β' τετράμηρον ὥρα 1.

Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ ἐπιπέδου: Σύντομος ἐπιπέδου τῶν διδασθέντων εἰς τὴν Γ' τάξιν. Λόγος δύο εὐθυγράμμων τμημάτων. Ἀναλογία ἐυθυγράμμων τμημάτων καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Θεωρήματα τοῦ Θαλού. Κατασκευὴ τέταρτης ἀναλόγου τριῶν δοθέντων εὐθυγράμμων τμημάτων. Θεωρήματα τῆς διχοτόμου (ἐσωτερικῆς καὶ ἔξωτερικῆς) γωνίας τριγώνου. Διαίρεσις εὐθυγράμμου τμήματος ἐσωτερικῶς καὶ ἔξωτερικῶς εἰς λόγον ἴσον πρὸς τὸν λόγον δύο δοθέντων εὐθυγράμμων τμημάτων. Κύκλος τοῦ Ἀπολλωνίου. Ὅμοια εὐθυγράμματα σχήματα. Κριτήρια ὁμοιότητος τριγώνων. Πυθαγόρειον θεωρήματα αὐτοῦ. Βασικαὶ μετρικαὶ σχέσεις μεταξὺ πρωτευόντων καὶ δευτερευόντων στοιχείων τριγώνων. Ὅμοιοθεσία. Ἄπλοι κατασκευαί. Ἐμβαδὸν ἐπιπέδων χωρίων: Ἐμβαδὸν ὀρθογωνίου, παραλληλογράμμου, τριγώνου, τραπεζίου. Μετασχηματισμὸς εὐθυγράμμων πολυγωνικῶν σχημάτων εἰς ἄλλα ἰσοδύναμα. Ὁ λόγος τῶν ἐμβαδῶν δύο τριγώνων εἰς τὰ ὅμοια μίαν γωνία τοῦ ἑνὸς εἶναι ἴση ἢ παραλληλωματικῆς μίαις γωνίας τοῦ ἄλλου. Ὁ λόγος τῶν ἐμβαδῶν δύο ὁμοίων πολυγώνων.

Δυναμικὸν σημείου ὡς πρὸς κύκλον. Ριζικὸς ἄξων δύο κύκλων. Ἄπλοι προβλήματα γεωμετρικῶν τόπων καὶ κατασκευῶν. Διαίρεσις εὐθυγράμμου τμήματος εἰς μέσον καὶ ἄκρον λόγον.

Γ'. Τριγωνομετρία.

Β' τετράμηρον, ὥρα 1.

Προσανατολισμὸς κύκλος καὶ προσανατολισμένον τόξον. Τὸ τόξον περιφέρειαι καὶ ἡ γωνία. Μονάδες μετρήσεως. Ἐπέκτασις τῆς ἔννοιας τοῦ τόξου. Ἀλγεβρικὴ τιμὴ προσανατολισμένου τόξου. Ἀναγκαῖα καὶ ἰκανὴ συνθήκη ἵνα δύο τόξα (τῆς αὐτῆς περιφέρειαι κύκλου) ἔχοντα κοινὴν ἀρχὴν, ἔχον κοινὸν πέρασ. Ἐπέκτασις τῆς ἔννοιας τῆς γωνίας. Προσανατολισμένη γωνία. Ἀλγεβρικὴ τιμὴ προσανατολισμένης γωνίας. Ὁ τριγωνομετρικὸς κύκλος.

Τριγωνομετρικαὶ ἡ κυκλικαὶ συναρτήσεις. Τὸ ἥμιστον καὶ τὸ συνῆμιτον, ἡ τέμνουσα καὶ ἡ συντέμνουσα, ἡ ἐφαρτημένη καὶ ἡ συνεφαρτημένη τόξου ἢ γωνίας. Κυκλικαὶ συναρτήσεις τόξου ἢ γωνίας. Σημελιώδεις ἰσότητες μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόξου. Οἱ τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ τῶν τόξων 45°, 30°, 60°. Ἡ μεταβολὴ τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων καὶ γραφικὴ παράστασις αὐτῶν. Περιοδικότητις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων. Σχέσεις μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν: α) ἀντιθέτων τόξων, β) τόξων ἔχοντων ἄδροισμα μίαν περιφέρειαν, γ) συμπληρωματικῶν τόξων, δ) παραπληρωματικῶν τόξων, ε) τόξων διαφερόντων κατὰ ἥμιστον. Ἀναγωγὴ τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τυγχόντων τόξου εἰς τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν θετικοῦ τόξου μικροτέρου τῶν 45°. Θεωρήματα τῶν ἥμιστον καὶ συνῆμιτον εἰς τὸ τρίγωνον. Ἐφαρμογαί. Τριγωνομετρικὰ ταυτώτητες.

ΤΑΣΙΣ Ε'.

Α'. Ἀλγεβρα καὶ Ἀναλυτικὴ Γεωμετρία.

Α' τετράμηρον ὥρα 2 — Β' τετράμηρον ὥρα 1.

Ἀπλότους τιμὴ πραγματικῶν ἀριθμῶν. Ἀπλότους τιμὴ ἄδροισματος, γινόμενου, πηλίκου.

Ἀπλά ἐξισώσεις εἰς ἃς ὑπερέχονται ἀπόλυτοι τιμὴν πραγματικῶν ἀριθμῶν.

Ἀκολουθία: Ἀπλά παραδείγματα. Ἰδιότητες καὶ ὅρια ἀκολουθιῶν.

Ἀριθμητικὰ καὶ γεωμετρικὰ πρόδοι.

Ἀρμονικὰ πρόδοι (ἐπὶ πραγματικῶν ἀριθμῶν).

Λογάρισμος ἀριθμοῦ. Ἰδιότητες. Δεκαδικὸν λογάριθμον.

Ἄλληλῃ βάσεις λογαρίθμων.

Χρῆσις λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκθετικὰ καὶ λογαριθμικὰ ἐξισώσεις καὶ συστήματα. Ἀνατοκισμός. Ἴσα καταθέσεις. Χρεώσις.

Στοιχεῖα συνδυαστικῆς. Μεταθέσεις. Διατάξεις. Συνδυασμοί.

Ἐκ τῆς θεωρίας τῶν πιθανοτήτων. Περί τοῦ δειγματικοῦ χώρου. Τομῆ, ἔνωσις δύο ἢ περισσοτέρων συμβάντων. Συμπληρωματικῶν ἐνὸς συμβάντος. Παραδείγματα: Στοιχειώδης ὁρισμὸς τῆς πιθανότητος τῶν συμβάντων ὡς πηλίκου τῶν ἐνοικίων πρὸς τὰ δυνατὰ συμβάντα. Παραδείγματα (ρίθις νομισμάτων, πριζιμημῶν κύβου, παιχνιδιῶντων, κ.λ.π.).

Ορισμὸς τῆς πιθανότητος μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ὑποσυνόλων τοῦ δειγματικοῦ χώρου. Προσθετικὰ καὶ ἀφαιρούμενες. Πιθανότητες συμπληρωματικῶν συμβάντων. Ἐφαρμογαί. (Μαθηματικὰ ἐπὶ 7).

Ἐνάλυσις διανύσματος εἰς δύο διευθύνσεις. Συντεταγμέναι ἐλευθέρου διανύσματος. Συνθήκαι ἰσότητος δύο διανυσμάτων. Ἐφαρμογαί.

Ἐξισώσεις τῆς εὐθείας εἰς ὀρθογώνιον σύστημα ἀναφοράς. Διάφοροι μορφαί τῆς ἐξισώσεως τῆς εὐθείας. Συντελεστὴς διευθύνσεως εὐθείας. Εὐθεῖα ὀριζομένη ἀπὸ ἑνα σημεῖον καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς. Εὐθεῖα ὀριζομένη ἀπὸ δύο σημεῖα. Σχετικὰ θέσεις δύο εὐθειῶν. Συνθήκαι, ἵνα τρία σημεῖα κείνται ἐπ' εὐθείας καὶ συνθήκαι, ἵνα τρεῖς εὐθεῖαι διέρχωνται δι' ἑνὸς σημεῖου (χρῆσις τῆς ὀριζούσης). Γραφικὴ λύσις τοῦ συστήματος δύο ἐξισώσεων α' βαθμοῦ μὲ δύο ἀγνώστους. Σημεῖον τοῦ τριωνύμου ax^2+bx+c . Γραφικὴ λύσις τῆς ἀνωτάτω $ax^2+bx+c \geq 0$. Ἐφαρμογαί.

Β'. Θεωρητικὴ Γεωμετρία.

Ὅρα 2.

1. Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ ἐπιπέδου.

Κανονικὰ πολύγωνα καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Κατασκευὴ τῶν κανονικῶν πολυγώνων. ἑξάγωνον, τρίγωνον, τετραγώνον, δεκάγωνον, πεντάγωνον. Ὑπολογισμὸς τῆς πλευρᾶς ἐκάστου τούτων συναρτήσει τῆς ἀκτίως τοῦ εἰς αὐτὸν περιγεγραμμένου κύκλου. Ορισμοὶ καὶ θεωρήματα ἐπὶ τῶν ὀρίων.

Μήκος περιφέρειας κύκλου καὶ τόξου. Ἐμβαδὸν κύκλου, κυκλικὸν τομέως καὶ κυκλικὸν τμήματος.

2. Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ Χώρου.

Τὸ ἐπίπεδον καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ ἀξιώματα. Σχετικὰ θέσεις εὐθειῶν καὶ ἐπιπέδων. Θεωρήματα παραλληλίας.

Γωνία δύο εὐθειῶν τοῦ χώρου. Καθετότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Κοινὴ κάθετος δύο ἀπέμειτων εὐθειῶν. Σχετικὸν γεωμετρικὸν τόποι. Διέδροσ γωνία. Μέτρον διέδρου γωνίας. Καθετότης ἐπιπέδων. Ὁρθὴ προβολὴ εὐθείας καὶ εὐδυναγώμου σχήματος ἐπὶ ἐπίπεδον. Γωνία εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Τρίεδρος γωνία. Ἰδιότητες. Πολύεδρος γωνία. Ἡ τρίεδρος καὶ ἡ παραπληρωματικὴ αὐτῆς. Κριτήρια ἰσότητος εἰς τὰς τριέδρου γωνίας.

Γ'. Τριγωνομετρία.

Β' τετράγωνον ὥρα 1.

Ἐκφρασις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῶν τόξων $\alpha \pm \beta$ τῆς βοήθειαν τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῶν τόξων α καὶ β . Ἐκφρασις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῶν τόξων 2α καὶ 3α τῆς βοήθειαν τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τοῦ τόξου α .

τῆς βοήθειαν τῶν συν α . Ἐκφρασις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῆς βοήθειαν τῆς $\frac{\alpha}{2}$.

Τριγωνομετρικὰ ταυτότητες. Μετασχηματισμὸς τοῦ ἀφροισματικῶν καὶ τῆς διαφορᾶς δύο τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων εἰς γινόμενον. Μετασχηματισμὸς τοῦ γινομένου ἡμιτόνων καὶ συνημιτόνων εἰς ἀφροισμα τῆς διαφορᾶς.

Τριγωνομετρικὰ ταυτότητες ἐν γένει καὶ εἰδικώτερον ἀφορῶσι εἰς τὰ πρῶτευστα στοιχεῖα τοῦ τριγώνου. Ἐφαρμογαί. Λογαριθμικὸν πινάκον τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν.

Ἐπίσης τοῦ λογαρίθμου τριγωνομετρικοῦ ἀριθμοῦ δοθέντος τόξου.

Ἐπίσης τοῦ τόξου, δοθέντος τοῦ λογαρίθμου τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῶν. Ἐφαρμογαί.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Α'. Ἀλγεβρα καὶ στοιχεῖα Ἀναλύσεως.

Ὅρα 2.

1. Γενικὰ περὶ ὁμάδος. Δακτύλιου. σώματος. Παραδείγματα. Ορισμοὶ καὶ ἰδιότητες. Σώμα διατεταγμένων. Ὁ δακτύλιος τῶν ἀκεραίων (θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν, ἀκεραίων πολυνομιῶν). Τὸ σῶμα τῶν ρητῶν (θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ρητῶν συναρτήσεων).

(4 μαθήματα).

2. Συναρτήσεις μιᾶς πραγματικῆς μεταβλητῆς.

Αὐθῆσαι καὶ φθίνουσα συνάρτησις. Μέγιστα καὶ ἐλάγιστα μιᾶς συναρτήσεως. Μέγιστα καὶ ἐλάγιστα ὑπὸ συνθήκων. Περί συνεχῶν συναρτήσεων (συνέχεια εἰς ἓν σημεῖον καὶ εἰς ἓν διάστημα, σχετικὰ θεωρήματα).

Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις τῶν συναρτήσεων:

τῆς μορφῆς

$$\psi = ax^2, \psi = ax^2 + bx + c, \psi = \frac{a}{x}, \psi = \frac{ax+b}{\gamma x + \delta}$$
 ὅταν οἱ συντελεσταὶ εἶναι πραγματικοὶ ἀριθμοί, ἢ δὲ x λαμβάνει πραγματικὰς τιμὰς.

Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις τῶν συναρτήσεων, αἵτινες προκίπτουν ἀπὸ τὰς σχέσεις: $x^2 + \psi^2 = r^2$, $(x-a)^2 + (\psi-b)^2 = r^2$, $\beta x^2 + a\psi^2 = a^2 r^2$.

Παράγωγος συναρτήσεως. Ορισμὸς καὶ γεωμετρικὴ σημασία τῆς παραγωγῆς, κανόνες παραγωγῆσεως. Ὑπολογισμὸς τῶν παραγῶντων τῶν στοιχειῶδων συναρτήσεων. Θεώρημα τῶν ROLLE. Γεωμετρικὴ ἑρμηνεία. Θεώρημα τῶν παραφερμένων αὐξήσεων. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις διαφορῶν στοιχειῶδων συναρτήσεων.

Σπουδὴ τῆς ἐννοίας τῆς μεταβολῆς τῆς συναρτήσεως καὶ καταρτίσεως πίνακος τῶν μεταβολῶν αὐτῆς.

Χάραξις τῆς ἀντιστοίχου καμπύλης. Καθορισμὸς τῶν σημείων, εἰς τὰ ὅποια ἡ συνάρτησις ἔχει μέγιστον ἢ ἐλάχιστον. Κανὼν τοῦ DE L' HOSPITAL. Ἀπλά ἐφαρμογαί εἰς τὴν Γεωμετρίαν καὶ τὴν Μηχανικὴν.

Τὸ ὄριον τῶν ὀλοκλήρωμα. Ἰδιότητες. Πίναξ τῶν στοιχειῶδων ὀλοκλήρωμα. Τὸ ὄριον τῶν ὀλοκλήρωμα. Ἰδιότητες. Ἐφαρμογαί εἰς τὴν Γεωμετρίαν.

Β'. Θεωρητικὴ Γεωμετρία.

Ὅρα 1.

Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ χώρου.

Πολύεδρα. Πρίσματα. Ἰδιότητες αὐτῶν. Παρὰλληλεπίπεδα. Ἰδιότητες αὐτῶν. Ὑπολογισμὸς τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου τῶν πρισμάτων. Πυραμίδες. Εἶδη καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Ὑπολογισμὸς τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου τῶν πυραμίδων.

Κύλινδρος πυραμίδος. Ὑπολογισμὸς τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου κολούρου πυραμίδος.

Κολών πρίσμα. Ίδιότητες αὐτοῦ. Ὑπολογισμὸς τοῦ ὄγκου κολοῦν τριγωνικοῦ πρίσματος. Ὅμοια πλῆθρα. Ίδιότητες.

Ἡ συμμετρία ἐν τῷ χώρῳ (πρὸς εὐθείαν, πρὸς σημείον, πρὸς ἐπίπεδον). Κύλινδρος ἐκ περιστροφῆς. Ίδιότητες αὐτοῦ. Ὑπολογισμὸς τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας κυλίνδρου καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ.

Κώνος ἐκ περιστροφῆς. Ίδιότητες αὐτοῦ. Ἐφαπτόμενον ἐπίπεδον. Ὑπολογισμὸς τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας κώνου καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ. Κόλουρος κώνος ἐκ περιστροφῆς. Ὑπολογισμὸς τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ. Σφαῖρα. Σφαιρική θέσις σφαιρας καὶ ἐπίπεδου. Σφαιρική θέσις σφαιρας καὶ εὐθείας. Πόλοι κύκλου σφαιρας καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Ἐξέσεις τῆς ἀκτίνος δοθείσης σφαιρας. Ἀπλαῖ γεωμετρικαὶ κατασκευαὶ ἐπὶ σφαιρας. Ἐννοια σφαιρικοῦ τριγώνου. Τομὴ δύο σφαιρῶν. Βασικαὶ συνθήκαι ὄριζουσαι τὴν σφαιραν. Σφαιρική ζώνη καὶ ὕψολογισμὸς τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς. Μέτρησης ἐπιφανείας σφαιρας. Σφαιρικός τομείς καὶ ὄγκος αὐτοῦ. Ὅγκος σφαιρας. Σφαιρικός δακτύλιος καὶ ὄγκος αὐτοῦ. Σφαιρικὸν τμήμα καὶ ὄγκος αὐτοῦ.

Γ'. Τριγωνομετρία.

Ἔρα 1.

Αἱ θεμελιώδεις τριγωνομετρικαὶ ἐξισώσεις. Τριγωνομετρικαὶ ἐξισώσεις ἐν γένει. Τριγωνομετρικὴ ἐπιλύσις ἐξισώσεων Β' βαθμοῦ. Ἀπλὰ συστήματα τριγωνομετρικῶν ἐξισώσεων. Τριγωνομετρικαὶ ἀνώσεις. Ἀντίστροφος κυκλικὴ συναρτήσις. Ἐπιλύσις τριγώνου ἐκ τῶν πρωτευόντων στοιχείων αὐτοῦ. Ἐφαρμογαί.

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

Εἶσα γωνίη. Οὐράνιοι, οὐράνια σώματα. Σώμναν. Ἀστρονομία καὶ Κοσμολογία. Πρακτικὴ, θεωρητικὴ καὶ ἠθολογαστικὴ χρῆσιμότης τῆς Κοσμολογίας.

Τὸ Σώμναν. Σχῆμα, δομὴ καὶ ἔκτασις τοῦ Σώμναντος. Ἔτος φωτός. Γαλαξίαν σύστασις τῶν Γαλαξιδῶν, ἀστέρες, ἥλιος, νεφελώματα, μεσοστρική θλη. Πλῆθος, μεγέθη καὶ σχήματα τῶν Γαλαξιδῶν. Διαγαλαξιακὴ θλη. Τοπικὴ θμάς Γαλαξιδῶν. Ὁ Γαλαξίας μας. Σχῆμα, μέγεθος καὶ δομὴ τοῦ Γαλαξιδῶν μας. Τοπικὸν Σύστημα. Τὸ ἥλιακὸν μας σύστημα. Ἡλιος. Πλανῆται, δορυφόροι, κομήται, θέσις τοῦ ἥλιακοῦ συστήματος εἰς τὸν Γαλαξιδῶν μας καὶ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸ Σώμναν.

Ἀστέρες καὶ ἀστρικὰ συστήματα. Ὀπτικὰ μεγέθη τῶν ἀστέρων καὶ ὀνομασία αὐτῶν. Ἀστερισμοί. Οὐρανολογία τῶν ὀρατῶν ἀστερισμῶν ἐξ Ἑλλάδος. Προσανατολισμοί. Πραγματικὰ μεγέθη καὶ ἀπόστασις τῶν ἀστέρων. Παράλληλις τῶν ἀστέρων. Θερμοκρασιαὶ καὶ χρώματα τῶν ἀστέρων. Διάγραμμα Χέρτσπροντ — Ράσελ. Γίναντες καὶ νάνοι ἀστέρες. Ἰδία κίνησις τῶν ἀστέρων. Ἡλιακὸν ἐτος ἥλιου. Περιστροφὴ τοῦ Γαλαξιδῶν. Μεταβλητοὶ ἀστέρες. Διπλοὶ καὶ πολλαποὶ ἀστέρες. Ἀνοικτὰ καὶ σφαιρωτὰ σμήνη ἀστέρων. Οἱ δύο πληθυσμοὶ τῶν ἀστέρων.

Ἡλιος. Ἀπόστασις τοῦ ἥλιου. Ἀστρονομικὴ μονάς. Σχῆμα, μέγεθος, μᾶζα καὶ πυκνότης τοῦ ἥλιου. Ἡλιακὰ στιβέδια. Πυρῆν καὶ ἀδιὰφορτος θλη αὐτοῦ. Φωτόσφαιρα. Ἀτμόσφαιρα τοῦ ἥλιου: ἀπορροφητικὴ στιβές, χρομόσφαιρα, στέμμα. Θερμοκρασιαὶ τῶν στιβέδων. Φυσικὴ κατάστασις καὶ χημικὴ σύστασις τοῦ ἥλιου. Ἡλιακὸν φάσμα. Στοιχεῖα ἀπαντώμενα εἰς τὸν ἥλιον. Ραδιοηλεκτρικὴ, θερμικὴ, φωτεινὴ, ὑπεριώδης, Χ καὶ γ ἀκτινοβολία τοῦ ἥλιου. Ἡλιακὸν εἶσμα. Ὅμοις τῆς ἥλιακῆς ἐπιφανείας. Κόκκοι, πυρσοί, κηλίδες, προεξοχαὶ καὶ ἐκλάμψεις. Ἐπιβόρσις τοῦ ἥλιου ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡλιακὴ σταθερὰ. Θεωρία διαταραχῶς τῆς ἥλιακῆς ἀκτινοβολίας. Ἡ ἐξέλιξις καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἥλιου.

Τὸ ἥλιακὸν σύστημα. Μεγάλου καὶ μικροῦ πλανῆται. Ἀπόστασις αὐτῶν ἐκ τοῦ ἥλιου καὶ νόμος τοῦ BODE. Κίνησις τῶν πλανητῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τῶν δορυφῶρων περὶ τοὺς οἰκέτους πλανῆτας. Νόμοι τοῦ KEPLER καὶ τοῦ

NEWTON. Ἡλιοκεντρικὸν καὶ γεωκεντρικὸν σύστημα. Ἐσοτερικὸ καὶ ἑξωτερικὸ πλανῆται. Φάσεις τῶν πλανητῶν. Ἀποχά, συζήται καὶ ἀντιθέσεις τῶν πλανητῶν. Συνθήκαι ὀρατότητος τῶν πλανητῶν ἐκ τῆς γῆς. Περιστροφὴ, σχῆμα καὶ πλάτυνσις, μέγεθος, μᾶζα καὶ πυκνότης τῶν πλανητῶν. Περιγραφὴ τῆς θέσεως τῶν μεγάλων πλανητῶν καὶ τῶν δορυφῶρων αὐτῶν. Οἱ μικροὶ πλανῆται ἢ ἀστεροειδεῖς καὶ ἡ προέλευσις τῶν. Κομήται περιδοτικοὶ καὶ μὴ. Σχῆμα, μέγεθος καὶ μᾶζα. Ἡ ἄτρα τῶν κομητῶν ἀπὸ τοῦ πλανῆτας. Πλῆθος τῶν κομητῶν. Περιγραφὴ καὶ ἱστορία τῶν κομητῶν HALLEY καὶ BIELLA. Διάττοντες, βολίδες καὶ μετωροίται: Σχέσις αὐτῶν πρὸς τοὺς κομήτας. Μετεωρικὰ σμήνη. Ζωδιακὸν καὶ ἀντιζωδιακὸν φῶς.

Γῆ. Ἡ Γῆ ὡς πλανῆτης. Σχῆμα, μέγεθος, μᾶζα καὶ πυκνότης αὐτῆς. Γεωειδές. Στιβέδες τῆς γῆνης σφαιρας. Πυρῆν, μετάνωξις, λιθόσφαιρα, ὑδρόσφαιρα, ἀτμόσφαιρα. Στιβέδες τῆς γῆνης ἀτμοσφαιρας. Τροπόσφαιρα, στρατοσφαιρα, μεσοσφαιρα, θερμοσφαιρα, ἐξωσφαιρα. Γίνον πλάσμα. Ἰονοσφαιρα καὶ ἰονισμένα στρώματα στρώμα VAN ALLEN. Στρώμα ὄζωνος. Πολικὸν ὄελας. Σχέσις κηλιδῶν ἐκλάμψεων καὶ προεξοχῶν τοῦ ἥλιου πρὸς τὸν ἰονισμὸν τῆς ἀτμοσφαιρας καὶ τὸ πολικὸν ὄελας. Ἀτμοσφαιρικὴ διάθλασις καὶ συνέπειαι αὐτῆς. Ἄξων τῆς γῆς καὶ κύκλοι τῆς ἐπιφανείας τῆς: ἰσημερινός, παράλληλοι, μεσημερινοί. Γεωγραφικαὶ συντεταγμένα. Αἱ κινήσεις τῆς γῆς περὶ ἄξονα καὶ περὶ τὸν ἥλιον. Κλίσις τοῦ ἄξωνος τῆς γῆς καὶ ἀποτέλεσμα αὐτῆς, ζῶναι τῆς γῆς, ἀνοίχτης ἡμερῶν καὶ νυκτῶν, ἐποχοὶ τοῦ ἔτους. Τροπικοὶ καὶ πολικοὶ κύκλοι. Αἱ κινήσεις τῆς γῆς, μετὰ τῶν αἰώνων.

Σελήνη. Σχῆμα, μέγεθος, μᾶζα καὶ πυκνότης τῆς Σελήνης. Ὅμοις τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης. Ὅρη, ἀβάλασσον, κίριος, σεληνολογικαὶ θεωρία. Κινήσεις τῆς Σελήνης περὶ ἄξονα καὶ περὶ τὴν γῆν. Φάσεις τῆς Σελήνης. Ἀστρικός καὶ συνοδικὸς μῆν. Ἐκλείψεις ἡλίου καὶ σελήνης. Παλιρροιαί.

Ἡ οὐράνιος σφαῖρα. Σχῆμα καὶ χρώμα τοῦ οὐρανοῦ. Κατακόρυφος, κατακόρυφος κύκλος, αἰσθητὸς καὶ φυσικὸς ὄριζων. ὄρος καὶ ζενιθία ἀπόστασις ἀστέρων. Ἄξων οὐρανοῦ σφαιρας, ἰσημερινός καὶ παράλληλοι κύκλοι αὐτῆς. ὄριατοι κύκλοι, οὐράνιος μεσημερινός, ἀπόλιξις, πολικὴ ἀπόστασις καὶ ὄριατα γωνία ἀστέρων. Μεσημερινὴ γραμμὴ, ἄξων τοῦ μεσημερινοῦ, κύρια σημεῖα τοῦ ὄριζόντος. Φαινόμενα κινήσεως οὐρανοῦ σφαιρας. Ἡμερήσιον καὶ νυκτερινὸν τῶν ἀστέρων. Μεσουρανήσεις τῶν ἀστέρων. Ίδιότητες τοῦ οὐρανοῦ μεσημερινοῦ. Ἐκλειπτικὴ, ζωδιακὸς κύκλος, ζῶδια. Ἰσημερινὴ γραμμὴ, γραμμὴ τῶν τροπῶν, ἰσημερινὰ σημεῖα, ἡλιοστάσια. Κόλουρος ἰσημερινῶν. Ὁρθὴ ἀναφορά ἀστέρων.

Μέτρησης τοῦ χρόνου. Ἀστρικὴ ἡμέρα, ἀστρικός χρόνος. Ἀληθὴς ἡλιακὴ ἡμέρα, ἀληθὴς ἡλιακὸς χρόνος. Μέση ἡλιακὴ ἡμέρα, μέσος ἡλιακὸς χρόνος. Ἐξίσωσις τῶν χρόνων. Σχέσις μετὰ τοῦ ὀρθῆς ἀναφοράς, ὄριατα γωνίας καὶ ἀστρικοῦ χρόνου. Τοπικὸς χρόνος, παρθενικός χρόνος, σύστημα ὄριατων ἀστέρων. Ἀστρικὸν ἔτος, τροπικὸν ἔτος. Ἡμερολόγια ἡλιακὰ, σεληνιακὰ, σεληνολογικὰ. Ἡμερολόγια Νουμά, Ἰουλιανῶν, Γρηγοριανῶν καὶ Νέον Παγκόσμιον. Ὁ ἑορτασμοὶ τοῦ Πάσχα.

Κοσμολογία. Μικροκοσμολογία καὶ Μακροκοσμολογία. Γένεσις τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος. Δυναμικὰ καὶ θωαδικὰ καὶ νεφελικὰ ἢ ἐξελικτικὰ θεωρία. Νόμοι τῆς ἀπόσεως, διαστολῆς τοῦ Σώμναντος. Ἡλικία τοῦ Σώμναντος.

Ἀστρονομικὰ ὄργανα. Γνώμων καὶ ἡλιακὰ ὀρολόγια. Χρονόμετρα καὶ ἐκκεμηθ. Διοπτρικά καὶ κατοπτρικὰ τηλεσκόπια. Μεσημερινοὶ καὶ ἰσημερινοὶ τηλεσκόπιοι. Τηλεσκοπία Σμιτ, Ραδιοτηλεσκοπία. Φωτόμετρα καὶ φασματογράφοι. Τὰ μεγαλύτερα Ἀστεροσκοπεῖα καὶ τηλεσκοπία τοῦ κόσμου.

Ἀστροναυτικὴ. Αἱ τρεῖς κριτικαὶ ταχύτητες. Οἱ δι' ἀντίρρασεως κινήσεις. Τεχνητοὶ δορυφόροι καὶ χρησιμότης αὐτῶν. Τεχνητὰ ἐξέδρα. Διαστημολογία Σερβέτιορ, Μάρτιν, Ὁρμπιτερ, Λούαν. Διαπλανητικὰ ταξίδια.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

1. Σκοπός.

Σκοπός του μαθήματος της Γεωγραφίας είναι:

α) Νά παράσχει εις τους μαθητάς, όσον τώ δυνατόν, πληρέστεραν εικόνα της επιφανείας της γης εν τώ συνόλω της και κατά περιοχάς, εν αναφορά προς την εν αυτή διαθεσίαν των ανθρώπων.

β) Νά καταδείξη την επίδρασιν του φυσικού περιβάλλοντος επί της ζωής του ανθρώπου και την επίδρασιν του ανθρώπου επί του φυσικού περιβάλλοντος διά της εκτελέσεως τεχνικών και άλλων πολιτιστικών έργων.

γ) Νά καλλιεργήση την αγάπην των μαθητών προς την γενέθλιον γην και την πατρίδα και να διεγείρη τώ ειδικόν έπαιρον αυτών διά την διατήρησιν και διαφύλαξιν της ιδιαίτερης μορφής του ελληνικού τοπίου ως φυσικού βάθρου της ζωής του Έλληνικού λαού.

δ) Διά της γνωριμίας των άλλων γεωγραφικών περιοχών και των εν αυταίς διαθεσίμων λαών να καλλιεργήση εις τους μαθητάς τώ πνεύμα της αμοιβαίας κατανόσεως, βοηθείας και συνεργασίας μεταξύ των λαών.

ε) Νά γνωρίση εις τους μαθητάς τας πηγάς του φυσικού πλούτου της χώρας και την οικονομικήν ανάπτυξιν αυτής, εν συστηματώ και συγκρίσει προς τας άλλας χώρας, και την πραγματικήν όποیان έχει η οικονομική ανάπτυξις διά την άνοησιν του διοικητικού και του πολιτιστικού επιπέδου του λαού.

2. Διδακτέα ύλη:

ΤΑΞΙΣ Α΄.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατασκευή της Γης. Λιθόσφαιρα. Έσωτερικόν της Γης. Πετρώματα. Κυριώτερα πετρώματα άπαντώντα εν Έλλάδι.

Λιχθώρεσις της έσωτερικής μορφής της Γης. Διάθροσις του έδάφους υπό τών ανέμων και τών υδάτων. Μεταμορφική ενέργεια του ύδατος. Προσώσεις.

Κλίμα. Παράγοντες αυτού. Είδη κλιμάτων άπαντώντα εν Έλλάδι.

Χάρται, είδη χαρτών, κλίμαχά χαρτού.

Η ΕΛΛΑΣ

Έξέτασις της Έλλάδος κατά μεγάλας Γεωγραφικάς περιοχάς: Αττική, Στερεά Έλλάς, Εβόδα, Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Ήπειρος, Μακεδονία, Δυτική Θράκη, Νήσοι Ιονίου Πελάγους, Νήσοι Αιγαίου Πελάγους, Κρήτη, Δωδεκάνησος, Κύπρος.

Έκαστον εκ των μεγάλων τούτων γεωγραφικών τμημάτων της χώρας (π. χ. η Πελοπόννησος) θά διαιρηθεί εις φυσικάς περιοχάς, αι όποιαί θά εξετάζονται κεχωρισμένως επί της βάσεϊ των αιτιωδών σχέσεων μεταξύ των γεωγραφικών στοιχείων (άπό φυσικογεωγραφικής άπόψεως), κατόπι δε θά εξετάζεται η διοικητική διαίρεσις της περιοχής, αι πόλεις κ.λπ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ήλιος, έκτασις, μορφή του έδάφους, ποταμοί, λίμναι, ρυτιά και ζώα της Έλλάδος.

Κάτοικοι της Έλλάδος άπό της αρχαιότητος μέχρι σήμερα. Οικονομική ζωή, γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, βιομηχανία, βιοτεχνία, βιομηχανία, έμποριον, συγκοινωνίαί, έμπορικόν ναυτικόν.

Κατανομή του πληθυσμού. Εκκλησία. Έκπαίδευσις. Έλπίδις του Έξωτερικού. Τουρισμός. Η Έλλάς ως μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινοτήτος.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

Α΄. Στοιχεία Φυσικής Γεωγραφίας.

Η Γη ως ορόσηνον σώμα. Σχήμα και μέγεθος της Γης. Άπλανείς άστέρες. Ήλιακόν σύστημα. Όριζων, Σημεία του ζήκοντος.

Περιτροφή της Γης περί άξονα. Άξων και πόλοι της

Γης. Ισημερινός. Μεσημέρινοι. Παράλληλοι κύκλοι. Γεωγραφικόν μήκος και πλάτος. Ήμέρα και νύξ.

Κίνισις της Γης περί τών Ήλιου. Έκλειπτική, ίσημυρία, ήλιοςτάσις, τροπικοί και πολικοί κύκλοι. Διάρκεια της ήμέρας και της νυκτός. Έποχή του έτους. Ζώναι της Γης. Ήλιακή ήμερα. Τοπική και διεθνής ώρα. Ήμερολόγιον. Ισολάνη και η Γεωγραφικόν ήμερολόγιον.

Κατανομή της Ήφρας και της θαλάσσης επί της Γης.

Η Ήφρα. Μορφολογία της Ήφρας, όρη, όροσεινά, πεδιάδες, ποταμοί και λίμναι.

Η θάλασσα. Ζώναι της θαλάσσης. πυθμήν των θαλασσών, σύστασις του θαλασσίου ύδατος, κίνισις της θαλάσσης, κύματα, θαλάσσια ρεύματα, ρεύμα του Κόλπου, παγετώνες.

Η άτμόσφαιρα. Σύστασις, ύψος, στρώματα, κίνισις της άτμόσφαιρας, άνεμοι, είδη άνέμων, νέφη, έβροχαι, κλίμα, παράγοντες του κλίματος, κατηγορίαί κλιμάτων.

Γεωγραφική κατανομή των ζώων και των φυτών επί της Γης.

Ο στερεός σφαιρός της Γης. Γηγενής θερμότης. Πυρώσεις και ρήγματα. Σεισμοί. Ηραίστησις. Θερμιαί πηγαί. Κυριώτεροι ιατρικαί πηγαί της Έλλάδος. Σύνομος ιστορία της Γης. Γεωλογική αιώνος. Ήλικία της Γης.

Β΄. Η ΕΥΡΩΠΗ (πλην της Έλλάδος)

Θέσις, όρη, έκτασις της Ευρώπης. Όριζόντιος και κάθετος διαμελισμός. Έδαφογρογία, κλίμα, χωρισί και πανίς της Ευρώπης.

Έξέτασις της Ευρωπαϊκής Ήπειρου κατά μεγάλας φυσικάς περιοχάς, άρχής γενομένης άπό της βαλκανικής χερσονήσου.

1) Νότιος Ευρώπη (Βαλκανική, Ιταλική και Ισπανική χερσονήσος).

2) Κεντρική Ευρώπη.

3) Δυτική Ευρώπη.

4) Σκανδιναυική χώρα (Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία, Ισλανδία).

5) Ανατολική Ευρώπη (Πολωνία, Ρουμανία, Ευρωπαϊκή Ρωσία).

Έκάστη μεγάλη φυσική περιοχή θά εξετάζεται ως γεωγραφική ένότης άπό φυσικογεωγραφικής άπόψεως, εν συνεχεία δε θά εξετάζονται: τά εν αυτή Κράτη άπό άπόψεως πληθυσμού, άσθολογίον των κατοίκων, οικονομικής ζωής κ.λπ.

Γενική επισκόπησις της Ευρώπης άπό όδονολογικής και οικονομικής άπόψεως. Ευρωπαϊκή κοινή αγορά.

ΤΑΞΙΣ Γ΄.

ΑΙ ΗΠΕΙΡΟΙ (πλην της Ευρώπης)

Έξέτασις των ήπειρων Ασίας, Αφρικτής, Αμερικτής, Ωκεανίας και Ανταρκτικής κατά μεγάλας φυσικάς περιοχάς.

I. Ασία. Νοτιοδυτική η πρόσω Ασία (Μικρά Ασία, χώραι Έγγης Ανατολής, Αραβική χερσονήσος). Νότιος Ασία (όροσεινόν του Ιράν, Αργενταίν, Ίνδία). Νοτιοανατολική Ασία (Ίνδοκίνα, Μαλαισία, Ίνδονησία, Φιλιππίνας) Ανατολική Ασία. Κεντρική Ασία. Βόρειοανατολική Ασία. Γενική επισκόπησις της Ασίας.

II. Αφρική. Βόρειος Αφρική. Δυτική Αφρική. Κεντρική η Γουαμενική Αφρική. Ανατολική Αφρική. Νότιος Αφρική. Νήσοι της Αφρικής. Γενική επισκόπησις της Αφρικής.

III. Αμερική. Βόρειος Αμερική. Αρκτική Βόρειος Αμερική, Καναδάς. Αλάσκα, Γροιλανδία, Ήνωμένα Πολιτείαί της Αμερικής. Κεντρική Αμερική, νήσοι Μπαχάμαί και Αντίλλαι. Νότιος Αμερική. Χώραι των Άνδεων, εαθόπεδα και Ανατολικαί χώραι. Γη του πυρός, νήσοι Φάλλανδ. Γενική επισκόπησις της Αμερικής.

IV. Ωκεανία. Αυστραλία. Νέα Ζηλανδία. Μελανησία. Μικρονησία, Πολωνησία.

V. Ανταρκτική.

Αρκτική περιοχή.

Όγκυλι:

Έκαστη φυσική περιοχή θα εξετάζεται από φυσικογεωγραφικής απόψεως, εν συνεχεία δε θα εξετάζονται: α) εν γένει Κράτη, β) Πληθυσμός, οικονομική ζωή κλπ.).

Εκ των κρατών θα εξετάζονται αναλυτικότερον τα επουράνια, δηλ. δε τα λοιπά θα γίνονται σύντομοι περιγραφές. Πιοτερά στοιχεία θα δοθούν εις τα κράτη της περιοχής Μεσογείου και γενικότερον τα την Ελλάδα.

Γενική άνασκόπησις της Ελλάδος.

Φυσικογεωγραφική εξέτασις της Ελλάδος. Κείμενο της Ελληνικής περιοχής από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα. Οικονομική ζωή της Ελλάδος. Εκκλισεις. Εκπαίδευσις. Ελευθερία του Έθους κλπ. Η Ελλάς ως μέλος του Ο.Η.Ε. και της Ευρωπαϊκής κοινότητος. Σύνθεσις της Ελλάδος εις την Ευρωπαϊκήν οικονομικήν κοινότητα.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ
ΜΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑΣ

Σχήμα και διαστάσεις της Γης.

Κατασκευή της Γης. Αξονοστροφή, κλίμακος της Γης, πυρήν, γήινους θερμότης, πετρώματα, κυριότερα είδη πετρωμάτων.

Μέθοδοι μελέτης της ιστορίας της Γης. Απολιθώματα. Γεωλογικοί αιώνες. Αζωϊκός, Ηωζοϊκός, Παλαιοζωϊκός. Μεσοζωϊκός και Κιναζωϊκός αιών.

Διάγραμμα των γεωλογικών αιώνων. Ήλικια της Γης.

Αίτια μεταβάλλοντα την εξωτερικήν μορφήν της γης. Ένδογενείς και εξωγενείς δυνάμεις. Ένδογενής δύναμις. Πυρώσεις, ρήγματα, γηκτακτικές όριον, εξάρσεις και καθυστερήσεις του ελασίου της Γης. Ηράσεια. Τύποι ήρασειων. Σεισμοί. Θερμια πηχρά. Κυριώτεροι ιζηματικοί πηχρά της Ελλάδος.

Έξωγενείς δυνάμεις. Γεωλογική ενέργεια της άτμοσφαιρας. Γεωλογική ενέργεια των υδάτων της ξηράς και της θαλάσσης. Γεωλογική ενέργεια των παγετόνων. Γεωλογική ενέργεια του οργανικού κόσμου.

Εξέτασις της Ελλάδος από γεωλογικής απόψεως.

Η Γη εντός του σύμπαντος.

Άπλαντες άστέραι. Ήλικιόν σύστημα.

Περικροή της Γης περί άξονα. Άξων και πόλοι της Γης. Ήσημερινός. Μεσημέριον. Παράλληλοι κύκλοι. Γεωγραφικόν μήκος και πλάτος. Ημέρα και Νύξ.

Κίνησις της Γης περί τον Ήλιον, εκλειπτική, ίσημερία, ήμισυάστια, τροπικοί και πολικοί κύκλοι.

Διάγραμμα της ημέρας και της νυκτός. Έποχαι του έτους. Ζώναι της Γης.

Ήλικια ημέρα. Τοπική και διεθνής ώρα. Ήμερολόγιον. Ήλιον και Γρηγοριανόν ημερολόγιον.

Κατανομή της ξηράς και της θαλάσσης επί της γήινης σφαιρας. Ήπειροι και ώκεανοί, νήσοι και θαλάσσια.

Η Ήρα δ. Μορφολογία της ξηράς. Όροπέδια, πεδιάδες, λόφοι, ποταμοί, λίμναι.

Τά δεικτα. Η θαλάσσια. Πύξη των θαλασσών, θαλάσσια ζώναι, σύστασις και θερμοκρασία των θαλασσών υδάτων. Κινήσις της θαλάσσης, κλίματα, παλίρροια, ρεύματα, κωριώτερα θαλάσσια ρεύματα, παγετώνες, λίμναι, κατηγόρησις λιμνών.

Η Άτμοσφαιρα. Σύστασις και ύψος της άτμοσφαιρας, στροματα, θερμοκρασία, άτμοσφαιρική πίεσις. Κινήσις της άτμοσφαιρας, άνεμοι, είδη άνέμων. Ήρασις της άτμοσφαιρας, νέφη, βροχαι, κατανομή των βροχών επί της Γης. Κλίμα, παράγοντες του κλίματος, κατηγορησις κλίματων.

Γεωγραφική κατανομή των ζώων επί της Γης. Ζώναι ελαττώσεως. Γεωγραφική κατανομή των ζώων. Πανίς της ξηράς και της θαλάσσης. Εξέτασις του κλίματος της Ελλάδος.

Όρυκτολογία. Όρυκτά, μεταλλεύματα, κοιτάγματα όρυκτων.

Φυσικά γνωρίσματα των όρυκτων. Μορφή των όρυκτων. Κρυστάλλωσις, κρυσταλλικά συστήματα.

Ίδιότητες των όρυκτων. Χρώμα, λάμψις, σκληρότης, σχημαός, ειδικόν έξοχος.

Ταξινόμησις των όρυκτων. 1η τάξις: Άυτοφυή όρυκτά. Χρυσός, Χαλκός, Θείον.

2η τάξις: Όξυγονούχοι ένώσεις. Χαλαζίας, Αιματίτης, Λεμονίτης, Κορόνδιον, Βαξίτης, Χρωμίτης, Μαγνήτης, Πυρολουίτης.

3η τάξις: Θειοχοι ένώσεις. Γαληνίτης, Σελαιρίτης, Σιδηροπυρίτης, Χαλκοπυρίτης.

4η τάξις: Άλατα. Όρυκτον άλας, Φθορίτης, Άσβεστότης, Γύψος.

5η τάξις: Όργανικαι ένώσεις: Πετράλιον, Ήλεκτρον.

Όρυκτα Άνθρακος.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ό προϊστορικός άνθρωπος και ή ζωή του.

Ήλικια της ανθρώπινητος. Έποχαι του λίθου. Έποχαι των μετάλλων.

Γεωγραφική διασπορά των ανθρώπων επί της Γης.

Ό άνθρωπος και ή φύσις. Επίδρασις της φύσεως επί του ανθρώπου. Επίδρασις του ανθρώπου επί της φύσεως.

Πληθυσμός της Γης. Δημογραφικά φαινόμενα του πληθυσμού της Γης. Μετακινήσεις του πληθυσμού. Συγκέντρωσις των ανθρώπων εις πόλεις. Αίτια και συνέπειαι της συγκέντρωσεως των ανθρώπων. Ζώναι της Γης με μικράν και μεγάλην πυκνότητα πληθυσμού. Φυλαι των ανθρώπων. Κυριώτεροι γλώσσαι των λαών της Γης. Ό πολιτισμός. Ένωσις του πολιτισμού. Βαθμό του πολιτισμού διαφέρων συγγένων λαών. Άρχαiai κοιτίαι του πολιτισμού. Στοιχεία του πνευματικού πολιτισμού. Θρησκεία. Κυριώτεροι θρησκείαι επί της Γης. Έπιστήμη. Τέχνη. Οικονομία. Πολιτεία. Κράτος. Συγχρονια κέντρα πνευματικού πολιτισμού.

Οικονομική ζωή του ανθρώπου.

Στοιχεία της οικονομικής ζωής του ανθρώπου. Μεγάλα κέντρα γεωργικής, κτηνοτροφικής, άλιευτικής, βιομηχανικής, μεταλλουργικής και έμπορευματικής παραγωγής.

Πηχρά ενέργειας. Γαιόφθραξ, Πετρέλαιον, λευκός άνθραξ, πυρηνική ενέργεια.

Συγκοινωνία, μεταφοραί, εμπόριον.

Μεγάλα οικονομικαι δυνάμεις και ύποανάπτυκτοι χώραι.

Έθνικη οικονομία της Ελλάδος και σχέσις αυτής με την διεθνή αγοράν.

Κοινή Ευρωπαϊκή αγορά και σύνθεσις της Ελλάδος με αυτήν.

ΦΥΣΙΚΑ

(Φυσικαι Έπιστήμαι)

1. Σκοπός.

Α'. Γενικός σκοπός των Φυσικών Έπιστημών.

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας των Φυσικών εν γένει Έπιστημών είναι:

α) Να κατανοήσωσι οι μαθηται την Φύσιν ως ένιατον σύνολον, την διέπουσαν αυτήν νομοτέλειαν και σκοπιμότητα, την επικρατούσαν εν αυτή τάξιν και άρμονίαν, τών «κόσμων» κατά την άρχαίαν έκφρασιν, και να αναχθώσιν διά του θαυμασμού εις την ένίσχυσιν του βαθύτερου θρησκευτικού συναισθήματος αυτών.

β) Να κατανοήσωσι οι μαθηται ότι διά των Φυσικών Έπιστημών καθίσταται ικανός ο άνθρωπος να κυριαρχή εν μέρει επί της φύσεως, να επιδρά έπ' αυτής και να θέτη ώρισμένας φυσικας δυνάμεις εις την ύπηρεσίαν των άναγκών της ζωής του.

γ) Να γνωρίσωσιν οι μαθηται τάς μεθόδους έργασίας και έρευνών των Φυσικών Έπιστημών, τάς τεχνικας έρασμαγίας διά την πρόδον του τεχνικού πολιτισμού, την συμβολήν των

Φυσικῶν Ἐπιστημῶν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων διαβιώσεως τῶν ἀνθρώπων.

δ) Νὰ γνωρίσωσι οἱ μαθηταὶ τὴν ἐργασίαν τῶν μεγάλων ἐπιστημῶν τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ δὴ τὴν συμβολὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης, καὶ νὰ καταστῆ εἰς αὐτοὺς συνείδησις ὅτι ἡ πρόδοσις τῶν Ἐπιστημῶν ἐπιτυγχάνεται μὲν θυσίας τῶν ἐρευνητῶν ἐπιστημονῶν.

Β'. Εἰδικότεροι σκοποὶ τῶν Βιολογικῶν Ἐπιστημῶν.

Εἰδικότεροι σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν βιολογικῶν μαθημάτων εἶναι:

α) Νὰ κατανοήσωσι οἱ μαθηταὶ γενικῶς μὲν τὸ φαινόμενον τῆς ζωῆς ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ καὶ δὴ τὴν ὑπερχορὴν αὐτοῦ ἐναντι τῶν φαινόμενων τῆς νεκρᾶς ὕλης, εἰδικότερον δὲ τὴν ζωὴν τῶν ἐμβίων ὄντων (φυτῶν, ζώων, ἀνθρώπων).

β) Νὰ γνωρίσωσι οἱ μαθηταὶ τοὺς τρόπους ἐρεύνης καὶ μελέτης τῶν ὀργανικῶν ὄντων καὶ νὰ κατανοήσωσι τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ μελέτη τῶν ἐμβίων ὄντων, ἀπὸ τῶν κατώτερων μέχρι τῶν ἀνωτέρων, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν γνώσεων ἐπὶ τοῦ κόσμου τῆς φύσεως καὶ διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάφωσιν τοῦ ἀνθρώπινου εἴους.

γ) Νὰ καλλιεργήσωσι τὴν ἀγάπην τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν ἐμβίον κόσμον, νὰ διεγείρωσι τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προστασίαν τοῦ κόσμου τούτου καὶ νὰ ἀναπτύξωσι τὴν καλαισθησίαν τῶν μαθητῶν διὰ τῆς μελέτης καὶ τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ ἐν τῷ ἐμβίῳ κόσμῳ παρατηρούμενου καλλούς.

δ) Νὰ ἀναπτύξωσι εἰς τοὺς μαθητὰς τὴν παρατηρητικότητά καὶ νὰ ἀνυψώσωσι τὰς πνευματικὰς λειτουργίας αὐτῶν.

Γ'. Εἰδικότεροι σκοποὶ τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας.

Εἰδικότεροι σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας εἶναι:

α) Νὰ γνωρίσωσι οἱ μαθηταὶ τὰ φυσικὰ καὶ χημικὰ φαινόμενα, νὰ κατανοήσωσι τοὺς δειπνύοντες αὐτὰ φυσικοὺς νόμους καὶ νὰ θύνηται νὰ ἐρμηνεύσωσι αὐτά.

β) Νὰ ἀσκηθῶσι οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν παρατήρησιν καὶ τὴν πειραματικὴν ἐρεύνησιν καὶ μελέτην τοῦ ὑλικοῦ κόσμου καὶ διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης νὰ ἀναπτύξωσι τὴν παρατηρητικότητά, τὴν κρίσιν, τὴν φαντασίαν, τὴν ἐρευνητικὴν ἰκανότητα.

γ) Νὰ διεγείρωσι τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν διὰ τὴν ἐρεύνησιν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν πρὸς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων.

δ) Νὰ ἐκτιμήσωσι οἱ μαθηταὶ τὴν σημασίαν τῆς συνεργασίας τῶν ἐπιστημῶν ὅλων τῶν λαῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ τεχνικοῦ πεδίου διὰ τὴν πρόδον τῶν ἐπιστημῶν καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

2. Διδαχτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ

Α'. Τετράμηνον

1. Γενικὴ Ζωολογία (ὡς βάσις θὰ ληφθῆ ὁ Βάτρχος).

Α' Εἰσαγωγή.

Ἀντικείμενον καὶ Μέθοδοι τῆς Ζωολογίας. Ποικιλία τῶν ζωικῶν ὀργανισμῶν. Σχέσις αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον. Βιολογικότητες. Σημασία τῶν ζώων διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Β'. Τύπος ζώου: ὁ Βάτραχος.

Τόπος καὶ τρόπος ζωῆς. Ἐξωτερικὴ μορφολογία. Ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις.

Συστήματα, ὄργανα, ἰστίοι, κύτταρα. Δέρμα. Σκελετός, Μύες, Πεπτικὸς σωλήν, Κυκλοφορικὸν σύστημα, ἀναπνευστικὸν σύστημα, ἀπεκκριτικὸν σύστημα, ἀναπαραγωγικὸν σύστημα, νευρικὸν σύστημα, αἰσθητήρια, Ἀναπύξις (ἐμβρυα, γυνίαι, ἐνήλικαι). Συστηματικὴ κατάταξις:

Ἔβος, γένος, οἰκογένεια, τάξις, ὁμοταξία, συνομοταξία.

II. Περιγραφικὴ Ζωολογία.

Α'. Θηλαστικὰ

1. Γαλῆ. Ὑπόδειγμα θηλαστικῶν. Διαφορὰ εἰς τὴν μορφολογίαν καὶ τὰς λειτουργίας μὲ τὸν βάτραχον.

2. Ἄλλα σαρκοφάγα περιληπτικῶς: Λέων, Κύων, Ἄρκτος, Φῶξη.

3. Χειρότερα (Νυκτερίς), Ἐντομοφάγα (Ἀσπάλαις) περιληπτικῶς.

4. Τρακτικὰ (κύνιλος), Ἀρτιοδάκτυλα (χοῖρος), Μηρυκακτικὰ (πρόβατον) περιληπτικῶς.

5. Περιοσδόκτυλα (Ἴππος) περιληπτικῶς.

6. Κητώδη (Δελφίν) περιληπτικῶς.

7. Μαρτυροφάγα περιληπτικῶς.

Β'. Πτηνὰ

1. Ὄρνεις. Ὑπόδειγμα πτηνοῦ. Μορφολογία καὶ λειτουργία λεπτομερῶς.

2. Πελαγίους, Νήσσα, Ἰέραξ, Γλαυῆ, Περιστερὰ, Χελιδὼν περιληπτικῶς.

Γ'. Ἔρπετα

1. Σάουρα. Ὑπόδειγμα ἔρπετου, περιληπτικῶς χελιδὼν καὶ ἐχίδνα.

Δ'. Ἰχθύες

1. Ἀδάραξ ὡς ὑπόδειγμα ἰχθύος, μορφολογικὴ καὶ λειτουργικὴ ἐξέτασις λεπτομερῶς. Γενικὰ γνωρίσματα ἰχθύων. Ἐγγελοὺς καὶ καρχαρίους περιληπτικῶς.

Γενικὰ περὶ Σπονδυλωτῶν.

Ε'. Ἀσπόνδυλα.

1. Μαλάκκια. Κοχλίας ὡς ὑπόδειγμα Μαλακίου Γαστροπόδου. Περιληπτικῶς Ὀκτώποδος (Κεφαλόποδον) καὶ Μύτιλος (Εὐαλαματοσόφρον).

Γενικὰ χαρακτηριστικὰ μαλακίων.

2. Ἀρθρόποδα. Ἀστακὸς ὡς ὑπόδειγμα ἀρθροπόδου, Καρκίνος (Καρκινοειδής), Ἀρχὴν (Αραχνομορφοί). Ὀυλὸς (Μυριάποδον) περιληπτικῶς.

3. Ἐντομα. Μέλισσα ὡς ὑπόδειγμα Ἐντόμου: Ἀκρίς (Ὀρθόπτερον), Μύια (Δίπτερον), Βόμβυξ (Διπτόπτερον), Μύρμηξ (Ἰμνιόπτερον), Κάβουρος (Κολιόπτερον). Περιληπτικῶς. Γενικὰ περὶ ἔντομων.

4. Ἐχινόδερμα. Ἀστερίας ὡς ὑπόδειγμα, Ἐχίνος περιληπτικῶς.

5. Κοιλεντερωτὰ. Ἰστρα ὡς ὑπόδειγμα, Μέδουσα (Σκωρῶζον) καὶ Κοράλλιον (Ἀνθόζων) περιληπτικῶς.

6. Σπόγγοι.

Γενικὰ περὶ Μεταζῶων.

ΣΤ'. Πρωτόζωα.

Παραμήχιον (Βλεφαριδοφόρον). Ὑπόδειγμα Πρωτοζῶων. Ἀμοιβάδα (Ριζόποδον). Πλασμῶδιον τοῦ Λαζεῖον (Σποροζῶον), Εὐγλήνη (Μαστιγοφόρον).

Γενικὰ περὶ πρωτοζῶων.

Ζ. Στοιχία Ζωογεωγραφίας καὶ οἰκολογίας τῶν ζώων.

ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ

Β'. Τετράμηνον.

Εἰσαγωγή

Ἀνόργανα καὶ ἐνόργανα σώματα καὶ διαφορὰ αὐτῶν. Κυτταρικὴ δομὴ τῶν ἐνοργάνων σωμάτων. Στοιχειώδης περιγραφή τοῦ κυττάρου. Μονοκύτταροι καὶ πολυκύτταροι ὄργανισμοί. Διείρησις τῶν ὀργανισμῶν. Φυτὰ καὶ Ζῶα.

1. Γενικὴ Φυτολογία (ὡς βάσις θὰ ληφθῆ τὸ φυτὸν τὸ φασιόλου).

Σπέρμα τοῦ φασιόλου. Συνθήκαι καὶ πορεία τῆς ἐλαστικῆς αὐτοῦ. Ρίζα τοῦ φασιόλου. Μορφολογία, αὐθῆσις, διεύθυνσις, ἀνατομία καὶ φυσιολογία τῆς ρίζης. Διάφορα εἶδη ριζῶν ἄλλων φυτῶν.

Βλαστός του φασιόλου. Μορφολογία, αύξησης, ανατομία και φυσιολογία του βλαστού.

Διάφορα είδη βλαστών άλλων φυτών. Ύπογειοί βλαστοί. Φύλλον του φασιόλου. Μορφολογία, αύξησης, διάφορα είδη φύλλων άλλων φυτών, ανατομία και φυσιολογία του φύλλου. — Διάπνοη — Αερομίσχοις — Στήριχθεις άναπνοής και αερομίσχοις. Θρέψις του φυτού, βίλικά προσλαμβάνόμενα εκ του εδάφους και εκ του αέρος — Φωτοσύνθεσις και σημασία αυτής διά την οικονομίαν της Φύσεως. Άνθος του φασιόλου. Μέρη του άνθους, σκωπιμάτης του άνθους, επικονίασις — Γονιμοποίησης. Διάφορα είδη άνθών άλλων φυτών — Διάταξις των άνθών του φασιόλου επί του φυτού. Ταξιανθείαι. Καρπός του φασιόλου — Στέριμα — Διάφορα είδη καρπών άλλων φυτών — Ψυχανθή φυτά και σημασία αυτών.

II. Συστηματική Φυτολογία.

Μηλιά — Αμυγδαλή — Βάμβαξ — Κράμβη — Αμπέλος — Πορτοκαλιά — Δίκυος ο καρπώτος — Γεώμηλον — Καπνός — Έλαία — Όροσάγγη — Κολοκύνθη ή κουνή, — Έλελεφαντος — Ηλιάνθος — Συκή — Δρύς — Τεύχλον — Σίτος — Αραβόσιτος — Λείριον — Λευκόν — Πεύκη. Τò βάθος και η σημασία του.

Πτέρεις — Πολύτρυγον τού κοινού. — Άγαρικών τού πεδινόν — Φύκος τού κυστοειδές. — Λειψήν. Γεωγραφική κατανομή των φυτών. Ζώναι ελαστήσεως.

ΤΑΞΙΣ Β'.

A'. ΦΥΣΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ

Έπί 2 ώρας έβδομαδιαίως καθ' έλον τού διδασκικόν έτος. Φυσικά σώματα. Μετρήσεις φυσικών μεγεθών.

I. Φυσικαί καταστάσεις της ύλης.

Στερεά, υγρά, αέρια. Έπερογενή μείγματα: τού φυσικόν ύδωρ. Καθαρόν σώμα. Τò άπειταγμένον ύδωρ. Διαλυτικά ιδιότητες τού ύδατος. Ό άτμοσφαιρικός αήρ. Σύστασις τού αέρος. Άσκήσεις.

II. Βάρος ενός σώματος. Ζυγός μετ' έλατηρίου.

Η κατακλύσις. Έλευθέρα πτώσις ενός σώματος. Μέτρησις τού βάρους ενός σώματος. Ζυγός μετ' έλατηρίου. Άσκήσεις.

III. Δύναμις — Δυναμόμετρον.

Η έννοια της δύναμεις. Ισορροπία ενός σώματος υπό την επίδρασιν πολλών δυνάμεων. Η τροχαλία. Συνισταμένη δύο παραλλήλων δυνάμεων. Πειραματικός προσδιορισμός τού κέντρου βάρους. Άσκήσεις. Μελέτη τού κεκλιμένου επιπέδου. Η έννοια της αντίδράσεως. Ροπή δυνάμεις ως προς άξονα. Μοχλοί. Έργαλεία — Μοχλοί. Άσκήσεις.

IV. Μάζα — Ζυγός.

Ζυγός με ίσους βραχίονας. Ζυγός με άνίσους βραχίονας. Ιδιότητες τού ζυγού. Έννοια της μάζης. Χρήσις τού ζυγού. Πυκνότης. Ειδικόν βάρος. Σχετική πυκνότης. Άσκήσεις.

V. Πίεσις. Μανόμετρον. Βαρόμετρον.

Έννοια της πίεσεως. Πίεσις άκούομεναι υπό των υγρών. Πίεσις άκούομεναι υπό των υγρών εις τού τοιχώματα των δοχείων. Άρχη τού PASCAL. Μετάδοσις των πίεσεων υπό των υγρών. Άσκήσεις. Πειραματική σπουδή της Άρχης τού Αρχιμήδους.

Επιπέδινα σώματα. Πυκνόμετρα. Άσκήσεις. Άτμοσφαιρική πίεσις. Βαρόμετρον. Μανόμετρον. Πίεσις άκούομεναι υπό των αέριων. Νόμος MARIOTTE. Άσκήσεις.

VI. Θερμοκρασία. Θερμόμετρον.

Ύδροσφαιρικόν θερμόμετρον. Έννοια της θερμοκρασίας. Πείραμα διαστολής. Χρήσις τού Θερμομέτρου. Άσκήσεις.

VII. Θερμιδόμετρον.

Ποσότης θερμότητος. Θερμιδόμετρον δι' ύδατος. Ειδικη θερμότης στερεών και υγρών. Θερμότης καύσεως ενός καύσιμου. Άσκήσεις.

VIII. Μεταβολαί καταστάσεων.

Ήξις — Πήξις. Έξάτμησις. Ιδιότητες των ατμών. Βρασμός. Άσκήσεις. Διάδοσις της θερμότητος δι' άγωγής, δι' μεταφοράς, δι' ακτινοβολίας.

B'. ΑΝΟΡΓΑΝΟΣ ΧΗΜΕΙΑ

Έπί μίαν ώραν έβδομαδιαίως καθ' έλον τού διδασκικόν έτος.

Όξικόν οξύ. Ύδροχλωρικόν οξύ. Θεικόν οξύ. Νιτρικόν οξύ. Όξεία. Άλκαλίες. Καυστικόν Νάτριον. Άσβεστος. Αμμωνία. Βάσεις. Άσκήσεις.

Όξεία και βάσεις, άλατα. Άσκήσεις. Διάσπασις τού ύδατος. Σύνθεσις τού ύδατος. Χημικά ένώνισις και μείγματα. Σύνθετα σώματα. Άπλά σώματα. Άσκήσεις. Όξυγόνον (παρασκευή, φυσικαί και χημικαί ιδιότητες και επίδρασις αυτού επί άπτάλλων και μετάλλων). Άσκήσεις.

Φυσικά και χημικά φαινόμενα. Μέρια και άτομα. Γραμμόμετρον και γραμμοάτομον. Ό χημικός τύπος τού ύδατος. Άσκήσεις.

Τά άτομα. Χημικά σύμβολα. Χημικοί τύποι. Χημικαί εξισώσεις. Άσκήσεις. Οι άνθρακες. Τά παράγωγα των λιθάνθρακων. Ό άνθραξ (στοιχείον). Διοξείδιον τού άνθρακος (παρασκευή, φυσικαί ιδιότητες). Αί κυριώτερα χημικά ιδιότητες τού διοξειδίου τού άνθρακος. Αί αναγωγικαί ιδιότητες τού άνθρακος. Αί αναγωγικαί ιδιότητες τού μονοξειδίου τού άνθρακος. Άσκήσεις. Άσβεστόλιθος και άνθρακικόν άσβεστόν. Δύο άλατα άσβεστίου: Τò οξύτερον και έξιον άνθρακικόν άσβεστόν. Άσκήσεις.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

A'. ΦΥΣΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ

Έπί δύο (2) ώρας έβδομαδιαίως καθ' έλον τού διδασκικόν έτος.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ

I. Κίνησις, τροχιά, διάστημα.

Ευθύγραμμος ομαλή κίνησις, ταχύτης, μονάδες αυτής. Ευθύγραμμος μεταβαλλομένη κίνησις. Άρχη της άδρανείας. Θεμελιώδης εξίσωσις της Δυναμικής. Ομαλή κυκλική κίνησις, κεντροβίωλις και φυγόκεντρος δύναμις. Άπλούς έκκρεμής.

II. Έργον — Ένέργεια.

Έργον δυνάμεις και μονάδες αυτού. Ίσχυς και μονάδες αυτής. Ενέργεια και μορφαί αυτής. Μετατροπαί της ενέργειας. Άρχη διατηρήσεως της ενέργειας. Μετατροπή της μηχανικής ενεργείας εις θερμικήν. Τριβή. Μηχανικόν ισούδυναμον της θερμότητος. Άπόδοσις μηχανής. Κινητήρες άντιδράσεως. Πύραυλοι. Κινητήρες αεροπλάνων.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ

Παραγωγή και διάδοσις τού ήχου. Ταχύτης τού ήχου. Άνάκλισις τού ήχου. Χαρακτηριστικά ήρωισμάτα τού ήχου.

ΟΠΤΙΚΗ

Φώς, φωτεινάί πηγαί. Διάδοσις και ταχύτης τού φωτός. Διάχυσις, ανάκλισις και νόμοι της ανάκλισεως. Έπίπεδα και σφαιρικά κάτοπτρα. Εξισώσεις των σφαιρικόν κατόπτρων. Διάθλασις τού φωτός και νόμοι αυτής. Οριχή γωνία, ολική ανάκλισις, αποτελέσματα της διαθλάσεως και ευνόμενα ολικής ανάκλισεως. Πρίσματα και πρίσματα ολικής ανάκλισεως. Φακοί. Έξισώσεις των φακών. Ίσχυς φακού. Άνάλυσις τού φωτός. Χρώμα των σωμάτων.

ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ

Πόλοι τού Μαγνήτου και άμοιβαία επίδρασις αυτών. Μαγνητικόν πεδίον, μαγνητικόν φάσμα. Μαγνητικά γραμμάτια.

Γήνιν μαγνητικών πεδίων και στοιχεία αὐτοῦ. Μαγνητικὴ πηξίς.

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ

I. Στατικός ηλεκτρισμός.

Θετικὸν και ἀρνητικὸν φορτίον. Δομὴ τοῦ ἀτόμου, ἤλεκτρον. Ἐργασία τοῦ θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς φορτίου ἀγωγῶ. Ἠλεκτρικὸν πεδίων.

II. Ἠλεκτρικὸν ρεῦμα.

Ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, φορά αὐτοῦ. Ἀποτελέσματα τοῦ ἤλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἄγωγοι και μονωταί. Ἐνταση τοῦ ἤλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἀμπερόμετρα.

III. Διαφορά δυναμικοῦ — Ἀντίστασις ἀγωγῶ.

Διαφορά δυναμικοῦ και μονὰς αὐτῆς. Βολτόμετρα. Ἀντίστασις ἀγωγῶ και μονὰς αὐτῆς. Νόμος τοῦ OHM. Σύνθεσις ἀντιστάσεων (ἐν σειρά και ἐν παραλλήλω).

IV. Ἐνέργεια και ἰσχύς τοῦ ἤλεκτρικοῦ ρεύματος.

Ἐνέργεια και ἰσχύς τοῦ ἤλεκτρικοῦ ρεύματος. Νόμος τοῦ JOULE. Ἐφαρμογαί.

V. Ἠλεκτρικαί πηγαι.

Εἶδη γεννητριῶν. Ἠλεκτρογενετικὴ δύναμις γεννητριάς. Νόμος τοῦ OHM εἰς κλειστὸν κύκλωμα. Ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα. Συσσωρευταί. Σύνθεσις αὐτῶν.

VI. Ἠλεκτρόλυσις.

Ἠλεκτρόλυσις και νόμοι αὐτῆς. Πρακτικαί ἐφαρμογαί τῆς ἤλεκτρολύσεως.

VII. Ἠλεκτρομαγνητισμός.

Μαγνητικὸν πεδίων εὐθύγραμμου ρευματοφόρου ἀγωγῶ και κυλινδρικοῦ. Ἠλεκτρομαγνηταί και ἐφαρμογαί αὐτῶν (μικρόφωνον, τηλεφώνον, μαγνητόφωνον).

VIII. Ἐπαγωγὴ — Ἐναλλασσόμενον ἤλεκτρικὸν ρεῦμα.

Παραγωγὴ ἐπαγωγικοῦ ρεύματος. Τρόποι παραγωγῆς ἐπαγωγικῶν ρευμάτων. Ἐναλλασσόμενον ἤλεκτρικὸν ρεῦμα. Μεταχηματιστής. Ἀνορθωτής.

IX. Ἀγωγιμότης τῶν ἀερίων. Ἀγωγιμότης εἰς τὸ κενόν.

Ἠλεκτρικαί ἐκκενώσεις διὰ μέσου ἀραιῶν ἀερίων. Καθοδικαί ἀκτίνες, ἀκτίνες ROENTGEN. Δραστηριές φθορισμοῦ. Ἠλεκτρικαί λυχνιαί. Φωτοκέντρον. Ὀμίλων κηχηματογράφος.

X. Ἠλεκτρομαγνητικὰ κύματα.

Παραγωγὴ και διάδοσις αὐτῶν. Ραδιοφωνικός δέκτης. Τηλεόρασις. Ραντάρ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Μέγεθος και συστατικά τοῦ ἀτομικοῦ πυρήνος. Ραδιενέργεια και Ραδιενεργὰ στοιχεῖα. Σχέσις τοῦ πυρήνος τοῦ Οὐρανίου. Ἀτομικός ἀντιδραστήρ. Ἐκκενώσεις τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας δι' εἰρηνικούς σκοπούς.

B'. ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ

Ἐπὶ μίαν (1) ὄραν ἐδδομαδιαίως καθ' ὄλον τὸ διδακτικὸν ἔτος.

Διάκρισις ἀνοργάνου και ὀργανικῆς χημείας.

Ποῖα τὰ κυριώτερα χημικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦνται αἱ ὀργανικαί ἐνώσεις.

Ἀνίχνευσις τοῦ ἀνθράκω και τοῦ ὕδρογόνου εἰς τὰς ὀργανικὰς ἐνώσεις.

Μεθάνιον. Αἰθάνιον. Προπάνιον. Βουτάνιον.

Σειρά τῶν κεκορησμένων ὕδρογονανθράκων και γενικός τύπος αὐτῶν. Ὀμίλογοι σειραί και ἐνώσεις αὐτῶν. Συντακτικὸν τύπος. Ἰσομερείαι. Ἀκυκλικαί και κυκλικαί ἐνώσεις. Κεκορησμένοι και ἀκόρητοι ἐνώσεις. Πετρέλαιον. Προϊόντα ἀποστάξεως τοῦ πετρελαίου. Σφαιρὰ ἀποστάξεως τῶν λιθανθράκων και προϊόντα αὐτῆς. (Φωταέριον). Ἀκόρητοι ὕδρογονανθράκω.

Αἰθυλένιον. Ἀκτυλένιον. Ἀλκοόλαι, Αἰθυλικὴ ἄλκοόλη. Ἀλκοολικὴ ζύμωσις, ἀλκοολοῦμα ποτὰ. Ζυμώσεις και φεράματα. Παραδείγματα και σημασία τῶν ζυμώσεων. Γλυκερίνη, νιτρογλυκερίνη, δυναμίτις. Αἰθέρες. Αἰθυλοπύρρ. Ὀργανικὰ ἔξαι. Ὄξιον ὀξύ. Ζύμωσις, ὀξος. Πάλμιτικόν. Στατιρική και ἑλαικόν ὀξύ. Λίπη και ἑλαία. Σάπωνες. Ἀπορροπαντικὰ. Πρωτεΐνη. Βιολογικὴ σημασία τῶν πρωτεΐνων. Ἰδατόνθρακω. Σταφυλοσάκχαρον, Γαλακτοσάκχαρον, Καλαμοσάκχαρον, Ἀμύλον, Κυτταρίνη, Χάρτης. Φυσικαί και τεχνηταί ὕφαντικαί ὄλαι. Πλαστικαί ὄλαι.

ΤΑΣΙΣ Δ'.

A'. ΦΥΣΙΚΗ

Ὀρα 2

Εἰσαγωγή.

Θέμα και μέθοδοι τῆς Φυσικῆς. Ἦλη και φυσικὰ καταστάσεις αὐτῆς. Δομὴ τῶν ὀλικῶν σωμάτων. Φυσικὰ μεγέθη. Μετρήσεις φυσικῶν μεγθῶν. Συστήματα μονάδων (C.G.S. M.K.S. και Τ.Σ.). Διαστάσεις τῶν φυσικῶν μεγθῶν και ἐξισώσεις διαστάσεων. Μᾶζα και ἑλαία τῶν σωμάτων. Πυκνότης και εἰδικὸν βάρος.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ

Κινητικὴ.

Στοιχειώδης ἐννοια τῆς ἡρεμίας και τῆς κινήσεως ἐνός σώματος. Εὐθύγραμμωσ ὀμαλή και ὀμαλῶς μεταβαλλομένη κίνησις. Κυκλικὴ ὀμαλή κίνησις. Ἀρχὴ ἀνεξαρτησίας τῶν κινήσεων. Σύνθεσις δύο εὐθύγραμμων κινήσεων.

Στατικὴ τῶν στερεῶν.

Ἡ ἐννοια τῆς δυνάμεως (ὀρισμός, μονάδες, παράστασις αὐτῆς). Σύνθεσις δυνάμεων ἐφηρμοσμένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου. Ἀνάλυσις δυνάμεως. Ροπή δυνάμεως ὀς πρὸς ἀξῶνα. Σύνθεσις δυνάμεων ἐφηρμοσμένων εἰς διάφορα σημεία στερεοῦ σώματος. Ζεύγος δυνάμεων. Κέντρον ἑάρους. Ἰσορροπία στερεοῦ σώματος στρεφόμενου ἐπὶ ὀριζόντιου ἐπιπέδου και στερεοῦ στρεπτοῦ περὶ ὀριζόντιον ἀξῶνα.

Δυναμικὴ.

Ἀρχὴ τῆς ἀερανεΐας. Θεμελιώδης ἐξίσωσις τῆς Δυναμικῆς. Ὀρισμός μονάδων δυνάμεως. Δράσις και ἀντίδρασις. Κεντρομόλος και φυγόκεντρος δυνάμις. Ἐφαρμογαί. Ἐλευθέρα πτώσις.

Ἔργον — Ἰσχύς — Ἐνέργεια.

Ἔργον και μονάδες αὐτοῦ. Ἔργον ἑάρους. Ἰσχύς και μονάδες αὐτῆς. Μεγάλαι μονάδες ἔργου. Ἐνέργεια και μορφαί αὐτῆς. Ἀρχὴ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας.

Ὀρμη. Νόμος μεταβολῆς τῆς ὀρμῆς και ἄρχὴ τῆς διατηρήσεως αὐτῆς. Περιστροφικὴ κίνησις στερεοῦ σώματος περὶ ἀξῶνα. Στροφομή. Νόμος παγκομοῦ ἐλξῆως. Πεδίον βαρύτητος.

Τριβή. Ἐλαστικότητα.

Τριβὴ ἐπιστῆσεως και τριβὴ κυλίσεως. Ἐλαστικότης (ἐλασμός, κάμψις, στρέψις). Ἐλαστικὴ ὕστερησις.

Ἀπλὰ Μηχαναί

Μοχλοί. Τροχαλία. Παλίστατον. Βαροῦλλον. Ζυγός. Κεκλιμένον ἐπίπεδον.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΩΝ ΡΕΥΣΤΩΝ

Ἵδρωστατικὴ.

Πίεσις και μονάδες αὐτῆς. Ἵδρωστατικὴ πίεσις. Θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς ὕδρωστατικῆς. Μετάδοσις τῶν πιέσεων διὰ μέσου τῶν ὑγρῶν. Δυνάμις ἀσκούμενη ἐπὶ τοῦ ὀριζόντιου πυθμῆνος και τῶν τοιχωμάτων ζογιῶν. Ἄνωσις, ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους. Ἰσορροπία στερεοῦ βυθισμένου ἐντός ὑγροῦ. Ἰσορροπία ἐπιπλέοντων σωμάτων. Μέτρησις τῆς πυκνότητος στερεῶν και ὑγρῶν (μέθοδος τῆς ἀνώσεως). Πυκνόμετρα και ἀραιόμετρα.

Αεροστατική.

Χαρακτηριστικά τῶν ἀερίων καὶ βάρος αὐτῶν. Ἀτμοσφαιρική πίεσις καὶ μέτρησις αὐτῆς. Βαρομετρα. Σχέσις μεταξὺ πίεσεως καὶ ὄγκου τῶν ἀερίων ὑπὸ σταθερᾶν θερμοκρασίαν (νόμος BOYLE — MARIOTTE). Πίεσις μείγματος ἀερίων. Μανόμετρα. Ἐφαρμογαὶ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως. Ἀνάλις (ἀέριον καὶ ὑγρὸν) ἐν συντομίᾳ.

Ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς, ὕψος καὶ ζῶνα αὐτῆς. Μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως μετὰ τοῦ ὕψους. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμῆδους εἰς τὰ αἶρια. Ἀερόστατα.

Μοριακὰ φαινόμενα.

Μοριακὰ δυνάμεις. Κρυσταλλικὰ καὶ ἀμορφα στερεὰ. Ἰσότροπα καὶ ἀνισότροπα στερεὰ. Ἐπιφανειακὴ τάσις. Τριχοειδῆ φαινόμενα. Διάχυσις. Διακρίσις. Ὄσμωσις.

ΘΕΡΜΟΤΗΣ

Διαστολὴ τῶν σωμάτων.

Θερμότης. Θερμοκρασία. Θερμόμετρα. Διαστολὴ τῶν στερεῶν. Ἐξισώσεις γραμμικῆς, ἐπιφανειακῆς καὶ κυβικῆς διαστολῆς. Διαστολὴ τῶν ὑγρῶν. Ἀνωμαλία τῆς διαστολῆς τοῦ ὕδατος. Μεταβολὴ τῆς πυκνότητος τῶν στερεῶν καὶ ὑγρῶν μετὰ τῆς θερμοκρασίας. Πειραματικὴ μελέτη τῶν μεταβολῶν τῶν ἀερίων. Ἀπόλυτον μηδὲν καὶ ἀπόλυτος κλίμαξ θερμοκρασιῶν.

Θερμιδομετρία.

Ποσότης θερμότης καὶ μονὰς αὐτῆς. Ἐξιδιχὴ θερμότης. Μέτρησις τῆς εἰδικῆς θερμότητος (στερεῶν, ὑγρῶν καὶ ἀερίων) διὰ τῆς μεθόδου τῶν μίγμάτων. Θερμιδομετρα. Ἐξιδιχὴ θερμότητος τῶν ἀερίων. Θερμότης καύσεως (καυσίμων καὶ τροφῶν).

Μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων.

Τῆξις καὶ πήξις, νόμοι αὐτῆς. Θερμότης τήξεως καὶ μέτρησις αὐτῆς. Θερμιδομετρον LAPLACE. Ἐξαέρωσις. Ἐξάτμησις. Βρασμός καὶ νόμοι αὐτοῦ. Θερμότης εξαέρωσεως. Ὑδροποιήσις τῶν ἀερίων καὶ τοῦ ἀέρος, ἀπόλυτος καὶ σχετικὴ ὑγρασία τοῦ ἀέρος.

Διάδοσις τῆς θερμότητος. Τρόποι διάδοσεως τῆς θερμότητος. Ἐφαρμογαί.

Μηχανικὸν ἔργον καὶ θερμότης.

Μηχανικὴ θεωρία τῆς θερμότητος. Μετατροπὴ τοῦ μηχανικοῦ ἔργου εἰς θερμότητα. Μηχανικὸν ἰσοδύναμον τῆς θερμότητος.

B'. ΧΗΜΕΙΑ.

Ὁρα 1

ΑΝΟΡΓΑΝΟΣ ΧΗΜΕΙΑ

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς Χημείας.

Ἀντικείμενον τῆς Χημείας καὶ σημασία αὐτῆς διὰ τὴν σύγχρονον ζωὴν. Ὑγιὴ καὶ ἐνέργεια.

Φυσικὰ καὶ χημικὰ φαινόμενα. Ἰδιότητες τῶν σωμάτων.

Ἀπλὰ καὶ σύνθετα σώματα. Μίγματα. Χημικὰ ἐνώσεις. Ἰδιότητες μίγμάτων καὶ χημικῶν ἐνώσεων. Μέθοδοι διαχωρισμοῦ τῶν μίγμάτων εἰς τὰ συστατικὰ τῶν. Στοιχεῖα. Μέταλλα καὶ ἀμέταλλα, ἀναλογία τῶν στοιχείων εἰς τὴν φύσιν.

Νόμοι τῆς Χημείας. Νόμος διατηρήσεως τῆς μάζης (LAVOISIER). Νόμος σταθερῶν λόγων (PROUST). Νόμος ἀπλῶν πολλαπλασίων (DALTON). Νόμος τῶν ὀγκῶν κατὰ τὸν ὁμοίους ἐνοῦνται τὰ αἶρια σώματα (GAY-LUSSAC). Ἀτομικὴ θεωρία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἀτομικὴ θεωρία τοῦ DALTON.

Ἄτομα καὶ μόρια. Ἀτομικὰ καὶ μοριακὰ βάρη. Γραμμόσταμον. Πραχμοίονον. Καταστάσεις τῆς ὕλης. Ἀέρια. Νόμοι τῶν Ἀερίων. Ὑπόθεσις AVOGADRO. Μοριακὸς καὶ ἀτομικὸς ὄγκος. Ὑγρά. Στερεὰ.

Συμβολαὶ τῶν στοιχείων. Χημικὸν τύποι. Ἐμπειρικὸν. μοριακὸν, συντακτικὸν. Ἱστοί. Κυριώτεροι οἶζι.

Σθένος. Χημικὴ συγγένεια. Χημικὰ ἀντιδράσεις. Εἶδη χημικῶν ἀντιδράσεων. Περσφάντες ἐπηρεάζοντες τὰς χημικὰς ἀντιδράσεις. Ἐξοξθερμοὶ καὶ ἐνδοξθερμοὶ χημικὰ ἀντιδράσεις.

Μέθοδοι προετοιμασῶν τῶν ἀτομικῶν καὶ μοριακῶν βαρῶν.

Ὄξυγονον, δεικτικὸς, καπνίς. Ὄζον, δερρογόνον, ἀναγωγὴ. Ὑδρ. Ὑπεροξείδιον τοῦ ὕδρρογону.

Γενικὰ περὶ τῶν ἀλλοτῶν. Φόβορον, Χλώριον, Βρώμιον, Ἰώδιον, Ἐρροφορίον, Ἐρροχλώριον, Ἐρροβρομίον, Ἐρροϊώδιον.

Θεῖον. Διοξειδίον τοῦ θεῖου. Θεϊκὸν ὀξύ, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Ἄζωτον. Ἀμμωνία, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει. Νιτρικὸν ὀξύ, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει. Ὄξειδιον τοῦ ἄζωτου. Ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ. Κύβητος τοῦ ἄζωτου εἰς τὴν φύσιν. Ἐγγὴ ἀήρ.

Φωσφορ. Πυρεία. Φωσφορικὸν ὀξύ. Φωσφορικὰ ἔλατα. Λιπάματα.

Ἀνθράξ. φυσικὸν καὶ τεχνητὸ ἀνθράκας. Μονοξειδίον τοῦ ἀνθράκας. Διοξειδίον τοῦ ἀνθράκας. Ἀνθρακικὸν ὀξύ. Ἀνθρακικὰ ἔλατα. Κύκλος τοῦ ἀνθράκας εἰς τὴν φύσιν.

Πυρίτιον. Διοξειδίον τοῦ πυρίτιου. Πολύτιμοι λίθοι. Πυρίτικὰ ἔλατα. Ὑάλος.

ΤΑΞΙΣ Β'

Α'. ΦΥΣΙΚΗ

Ὁρα 2

Μαγνητισμός.

Μαγνηταὶ καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Μαγνητισμὸς ἐξ ἐπαφῆς καὶ ἐξ ἐκαγωγῆς. Νόμος τοῦ COULOMB. Μονὰς ποσότητος μαγνητισμοῦ. Μαγνητικὸν φάσμα. Μαγνητικὸν πεδίον καὶ στοιχεῖα αὐτοῦ. Μαγνητικὴ ροὴ καὶ μονὰς αὐτῆς. Μαγνητικὸν δίπολον καὶ συμπεριφορὰ αὐτοῦ ἐντὸς ὁμογενοῦς μαγνητικοῦ πεδίου. Κατάταξις τῶν ὑλικῶν. Εἶδη μαγνητικῶν πεδίων καὶ στοιχεῖα αὐτοῦ.

Ἠλεκτρισμός.

Θεμελιώδη ἠλεκτροστατικὰ φαινόμενα. Ἠλεκτρίσις. Ἠλεκτρικὸν φορτίον καὶ εἶδη αὐτοῦ. Νόμος τοῦ COULOMB. Μονὰς ποσότητος ἠλεκτρικοῦ φορτίου. Φοίσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ καὶ ἠλεκτρονικῆς ἐπιρροαίας τῆς ἠλεκτρίσεως τῶν σωμάτων. Ἠλεκτρικὸν πεδίον καὶ στοιχεῖα αὐτοῦ. Δυναμικὸν καὶ διαφορὰ δυναμικοῦ. Χωρητικότης ἀγωγῶν καὶ μονὰδες αὐτῆς. Ἐνέργεια φορτισμένου ἀγωγῶ. Πυκνωταί. Χωρητικότης πυκνωτοῦ καὶ ἐνέργεια φορτισμένου πυκνωτοῦ. Διηλεκτρικὴ σταθερὰ. Σύνθεσις πυκνωτῶν ἐν σειρά καὶ παράλληλῳ. Ἠλεκτροστατικὰ μηχαναί. (VAN DE GRAAFF καὶ WIMSHURST).

Συνεχῆς Ἠλεκτρικὸν Ρεῖμα.

Τὸ συνεχῆς ἠλεκτρικὸν ρεῖμα ὡς ροὴ ἠλεκτρονίων. Πηγὰι ἠλεκτρικοῦ ρεώματος. Ἀποτελέσματα ἠλεκτρικοῦ ρεώματος. Ἐντασις τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεώματος, μονὰς αὐτῆς, ἀμπερόμετρον. Διαφορὰ δυναμικοῦ εἰς δύο σημεία ρευματοφόρου ἀγωγῶ, βολτόμετρον. Νόμος τοῦ OHM. Ἀντίστασις ἀγωγῶν. Μονὰδες ἀντίστασεως. Νόμοι τῆς ἀντίστασεως ἀγωγῶν. Τύποι ἀντίστασεων. Σύνθεσις ἀντίστασεων.

Ἐνέργεια καὶ ἰσχύς τοῦ ρεώματος.

Ἐνέργεια καὶ ἰσχύς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεώματος. Νόμος τοῦ JOULE. Ἐφαρμογαὶ τοῦ φαινομένου JOULE.

Κλειστὸν Κύκλωμα.

Ἠλεκτρογεννητικὸς δύναμις καὶ ἰσοτιμικὴ ἀντίστασις γεννητρίας. Νόμος τοῦ OHM διὰ κλειστὸν κύκλωμα.

Ἠλεκτρομαγνητισμός.

Μαγνητικὸν πεδίον εἰδυνημένου ρευματοφόρου ἀγωγῶ. (Πείραμα τοῦ OERSTED). Νόμος τῶν BIOT — SAVART. Μαγνητικὸν πεδίον κυκλικῶν ρευματοφόρων ἀγωγῶν καὶ σωληνοειδοῦς. Ἠλεκτρομαγνητικὸν σύστημα μονῶδων. Ἠλεκτρομαγνηταὶ καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῶν.

Ἠλεκτροδύσις.

Μελέτῃ τῆς ἠλεκτροδύσεως καὶ νόμοι αὐτῆς. Πόλωσις τῶν ἠλεκτροδῶν. Συμφορεταί. Ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα. Ἐφαρμογαὶ τῆς ἠλεκτροδύσεως.

Ὀπτική.

Γεωμετρική Ὀπτική.

Εὐθύγραμμος διάσπασις τοῦ φωτός καὶ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ταχύτες τοῦ φωτός (ἀνευ περιγραφῆς μεθόδων μετρήσεως αὐτῆς). Ἀνάκλασις τοῦ φωτός καὶ νόμοι αὐτῆς. Ἐπίπεδοι κάτοπτρον. Σφαιρικὰ κάτοπτρα (κοίλα καὶ κυρτὰ) Ἐσφαιρικές τῶν ἐξισώσεων τῶν σφαιρικῶν κατόπτρων.

Διάθλασις τοῦ φωτός καὶ νόμοι αὐτῆς. Ὀπτικὴ γωνία, εὐκλείδης ἀνάκλασις, ἀποτελέσματα τῆς διάθλασις. Διάθλασις διὰ πλάκας μὲ παραλλήλους ἕθρας καὶ διὰ πρίσματος. Πρίσματα εὐκλείδης ἀνακλάσεως. Φακοὶ (συγκλινόντες καὶ ἀποκλινόντες), εὐρεσις τῶν γωνικῶν ἐξισώσεων τῶν φακῶν. Ἰσχύς τοῦ φακοῦ τοῦ ὁμοαξονικοῦ συστήματος φακῶν.

Λειτουργία καὶ ἐλαττώματα τοῦ ὀφθαλμοῦ. Στερεοσκοπικὴ ὄρασις. Ὀπτικὰ ἔργατα. Ἀκροὶ μικροσκοπίου (ισχύς καὶ μεγέθυνσις αὐτῶν). Σύνθετον μικροσκοπίου (ισχύς, μεγέθυνσις καὶ διαχωριστικὴ ἰκανότης).

Ἡλεκτρικὰ, περιόδοι, πρῶτολεῦς, φωτογραφικὴ μηχανή, κινηματογραφικὴ μηχανή, φωτογραφία. (Ἐπι τῶν ἀνωτέρω ἔργατων, εἶμι περιγραφαί, ἀλλὰ νὰ τονισθῶν μόνον ὡς ἐφαρμογαὶ ὀπτικῶν νόμων).

Ἀνάκλασις τοῦ λευκοῦ φωτός διὰ πρίσματος καὶ ἰσχυρία τοῦ φαινομένου. Ἀνασύνθεσις τοῦ λευκοῦ φωτός. Συμπληρωματικὰ χρώματα. Φασματοσκόπιον. Φασματοσκοπία. Ἰσχυρὸς καὶ ἀπειρώτης ἀκτινοβολία. Οὐράνιον τόξον. Ἡλιακὸν ἴζημα. Τὸ χρῶμα τῶν σωμάτων.

Φωτομετρία.

Φωτομετρικὰ μεγέθη καὶ μονάδες αὐτῶν. Νόμοι τοῦ φωτισμοῦ. Φωτόμετρα.

B'. ΧΗΜΕΙΑ

Ὅρα 1

Γενικαὶ περὶ διαλυμάτων, Ἡλεκτρολύται, Ἡλεκτρολύσις. Νόμοι τῆς ἠλεκτρολύσεως. Θεωρία τῶν ἰόντων (ARRHENIUS).

Ὁξέα. Μέθοδοι παρασκευῆς τῶν ὀξέων. Ἀνυδρίται τῶν ὀξέων. Βάσεις. Μέθοδοι παρασκευῆς τῶν βάσεων. Ἀνυδρίται τῶν βάσεων. Ἄλατα. Ἐξοξυδωτέτωσις. Μέθοδοι παρασκευῆς τῶν ἁλῶτων. Ὁξεία, βασικὰ οὐδέτερα ἄλατα. Ἰσοδυναμία ὀξέων, βάσεων καὶ ἁλῶτων. Κανονικὰ διαλύματα. Ἰσχύς τῶν ὀξέων καὶ βάσεων.

ῤαζιόμετρος τῶν στοιχείων. Περιοδικὸν σύστημα τῶν στοιχείων. Σύγχρονος ἀτομικὴ θεωρία. Ἀτομικὸς ἀριθμὸς. Ἰσοτοπία, Ἰσοβαρῆ στοιχεῖα. Ἡλεκτρονικὴ θεωρία τοῦ σθένους. Χημικὸ θεσμὸν, ἑτεροπολικὸν, ὁμοιοπολικὸν, ἡμιπολικὸν, δεξιὸς ὕπερσθινον.

Ἡλεκτρονικὴ θεωρία ὀξειδωτέσεως καὶ ἀγωγότης. Γενικὰ περὶ μετάλλων καὶ κράσματος. Γενικὰ μέθοδοι ἐξαγωγῆς τῶν μετάλλων. Κράσματα. Θερμικὴ ἀνάλυσις. Ἀμαλγάματα.

Μέταλλα τῶν ἀλκαλίων: Νάτριον. Ὑπεροξειδίων τοῦ νατρίου. Ὑπεροξειδίων τοῦ νατρίου. Χλωριούχον Ἀνθρακικόν. Ὁξείον ἀνθρακικόν καὶ Νιτρικόν νατρίου. Κάλιον. Ὑπεροξειδίων τοῦ καλίου. Ἀνθρακικόν, Νιτρικόν καὶ Χλωρικόν Κάλιον. Πυρίτιον.

Μέταλλα ἀλκαλικῶν γαιῶν: Μαγνήσιον. Ὁξειδίων μαγνήσιον. Θεϊκὸν μαγνήσιον. Ἀσβέστιον. Ὁξειδίων τοῦ ασβέστιου. Ὑπεροξειδίων τοῦ ασβέστιου. κοινάματα. Ὑδραυλικὸν ἀσβεστός (τσιμέντον). Χλωρᾶσβεστός, Χλωριούχον, Θεϊκόν καὶ Ἀνθρακικόν ἀσβέστιον.

Ἀργίλιον. Στυπτηρία. Ἀργίλιος, χερμαυτικὴ. Χαλκός. Θεϊκὸς χαλκός.

Ἀργυρός, Χλωριούχος, Βρωμιούχος, Νιτρικὸς Ἀργυρός. Φωτογραφικὴ, γαλιανοπλαστικὴ, κάτοπτρα, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει. Ὑδραργυρός, χλωριούχοι ἑνώσεις ὑδραργύρου, Ἀμαλγάματα.

Μόλυβδος, ὀξειδια μόλυβδος, ἀνθρακικὸς μόλυβδος, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Κασσίτερος.

Σίδηρος. Χάλυψ.

Χρόμιον, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Μαγγάνιον, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Νικέλιον, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Κοβάλτιον, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Χρῆς, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Λευκόχρως, οὐχὶ ἐν ἐκτάσει.

Ἀκτινεργὰ στοιχεῖα.

Ράδιον, Οὐράνιον.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Α'. ΦΥΣΙΚΗ

Ὅρα 2

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Ταλαντώσεις.

Ἀρμονικὴ ταλάντωσις καὶ ἐξισώσεις αὐτῆς. Ἄπλοῦν ἐκπρεμῆς. Φυσικὸν ἐκπρεμῆς. Σύνθεσις ἄρμονικῶν ταλαντώσεων. Ἐλευθέρα καὶ ἐξηγητασμένη ταλάντωσις. Συντονισμός.

Κυματικὴ.

Κύματα. Ἐγκάρσια καὶ διαμήκη κύματα καὶ διάδοσις αὐτῶν ἐντὸς ἑλαστικοῦ μέσου. Περιβάλλεισι καὶ συμβολὴ κυμάτων. Στάσιμα κύματα.

Ἀκουστικὴ.

Κυματικὴ φύσις τοῦ ἤχου, παραγωγὴ καὶ διάδοσις αὐτοῦ. Ταχύτες διαδόσεως τῶν ἤχητικῶν κυμάτων. Ἀνάκλασις, διάθλασις, συμβολὴ καὶ περίθλασις τοῦ ἤχου. Φυσιολογικὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν ἤχων (τόνος, ένταση, χροιά). Ὑπερήχοι. Μουσικὸι ἤχοι. Πηγὰι τῶν μουσικῶν ἤχων. (Χορδαί, ἤχητικὸι σωλήνες).

Φυσικὴ ὄπτική.

Θεωρία περὶ τῆς φύσεως τοῦ φωτός. Συμβολή, περίθλασις. Φάσματα ἐκπομπῆς καὶ ἀπορροφῆσεως. Νόμος τοῦ KIRCHOFF. Φθορισμός καὶ φωσφορισμός.

Χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡλεκτρισμός.

Ἐπαγωγή.

Ἐπαγωγικὰ ρεύματα καὶ τρόποι παραγωγῆς αὐτῶν. Νόμος τοῦ LENZ. Νόμος τῆς ἐπαγωγῆς. Ἀμοιβαία ἐπαγωγή καὶ ἀντεπαγωγή. Ἐπαγωγικόν πηνίον RUMKORFF.

Ἐναλλασσόμενα ρεύμα.

Ἐναλλασσόμενη τάσις. Ἐξισώσεις τοῦ ἐναλλασσόμενου ρεύματος. Ἐνεργὸς ένταση καὶ ενεργὸς τάσις. Ἐνέργεια καὶ ἰσχύς ἐναλλασσόμενου ρεύματος. Ὁ νόμος τοῦ OHM εἰς κύκλωμα ἐναλλασσόμενου ρεύματος μὲ ὁμικτὴν ἀντίστασιν. Τριγωνικὸν ρεῦμα. Μετασχηματισαί.

Ἀγωγιμότης τῶν στερεῶν.

Ἡλεκτρονικὴ ἀγωγιμότης τῶν στερεῶν.

Ἀνόρθωσις τοῦ ἐναλλασσόμενου ρεύματος.

Ἀγωγιμότης τῶν Ἀερίων.

Ἡλεκτρικὰ ἐκκενώσεις ἐντὸς ἠραιωμένων ἀερίων. Καθοδικαὶ καὶ θετικαὶ (διαδικαί) ἀκτίνες. Ἡλεκτρικὰ ἐκκενώσεις ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαιρας.

Ἀγωγιμότης εἰς τὸ κενόν.

Θερμικὴ ἐκπομπὴ ἠλεκτρονίων. Δόσος ἠλεκτρονικῆς λυχνίας. Σωλῆν BRAUN. Τρίβοις ἠλεκτρονικῆς λυχνίας. Φωτοηλεκτικὸν φαινόμενον. Φωτοκάτοπτρον.

Ὁμιλίδον Κινηματογράφος. Φωτοστοιχείον. Σωλῆν τοῦ COOLIDGE, διὰ τὴν παραγωγήν τῶν ἀκτίνων ROENTGEN. Ἰδιότητες καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῶν.

Ἡλεκτρομαγνητικὰ κύματα.

Ἡλεκτρικὰ ταλαντώσεις καὶ παραγωγὴ αὐτῶν. Συντονισμός. Ἐκπομπὴ ἠλεκτρομαγνητικῶν κυμάτων. Ἐφαρμογαὶ τῶν ἠλεκτρομαγνητικῶν κυμάτων εἰς τὰς τηλεπικοινωνίας (Ραδιόφωνον, τηλεγραφία).

ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΦΥΣΙΚΗ

Εἰσαγωγή. Θεωρία τῶν κβάντα. Φωτόνια, ἐνέργεια αὐτῶν. Μεταβολὴ τῆς μάζης τῶν σωμάτων μετὰ τῆς ταχύτητος. Ἰσοδυναμία μάζης καὶ ἐνεργείας.

Ατομική Φυσική.

Εισαγωγή. Δομή του ατόμου. Ατομικός και μαζικός αριθμός. Στοιχεία της θεωρίας του BOHR. Μελέτη του ατόμου του υδρογόνου. Άτομον με πολλά ηλεκτρόνια. Το περιόδικον σύστημα των στοιχείων.

Πυρηνική Φυσική.

Εισαγωγή. Ίσοτοπα. Ίσοβαρείς πυρήνες. Ραδιενεργία μετατροπών. Νόμος αυτών. Μονάδες ραδιενέργειας. Ακτινοβολία α, β, γ. Βιολογικά αποτελέσματα των ακτινοβολιών. Πυρηνικά αντίδρασης. Σχέσις των πυρήνων. Άλλοιωτή αντίδρασις. Αντιδραστήρες. Ραδιοϊσότοπα και εφαρμογαι αυτών. Στατιστική σωματίδια. Κοσμική ακτινοβολία.

Β'. ΧΗΜΕΙΑ

Όρα 1

ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ

Ίστορική εξέλιξις της οργανικής χημείας.

Αντικείμενον της οργανικής χημείας και σημασία αυτής διά την σύγχρονον ζωήν.

Σύστασις των οργανικών ενώσεων. Στοιχειακή (ποιοτική και ποσοτική) ανάλυσις των οργανικών ενώσεων.

Κατάταξις των οργανικών ενώσεων.

Όνοματολογία των οργανικών ενώσεων, όμολογοι σειράι.

Άκυκλοι ενώσεις.

Κεκορασμένοι υδρογονάνθρακες. Όνοματολογία. Ίσομέρεια. Γενικαι μέθοδοι παρασκευής. Γενικαι ιδιότητες. Μεθάνιον. Αιθάνιον. Φωταέριον. Πετράλειον. προϊόντα αποστάξεως αυτού. Συνθετική Βενζίνη.

Άκόρεστοι υδρογονάνθρακες. Άλκένια. Γενικαι μέθοδοι παρασκευής. Γενικαι ιδιότητες. Αιθυλένιον.

Άλκινια — Άκυκλωθένια. Καυτώσις — Συνθετικόν καυτώσις. Ήθονίτης. Γουταπέκκα.

Άλκοολαι. Γενικαι μέθοδοι παρασκευής και ιδιότητες. Μεθυλική άλκοολη. Αιθυλική άλκοολη. άλκοολική ζύμωσις. Ζυμώσις και Φυράματα. Άλκοολόχα ποτά.

Πολυθενείς άλκοολαι — Γλυκερίνη, ντρογλυκερίνη, δουκίτις. Αιθέρες — Διαθυλικός αιθήρ.

Όργανικα όξεία. Κεκορασμένα μονοκαρβονικά όξεία.

Μυρμηκικόν όξύ. όξικόν όξύ. Ήξος.

Άνώτερα μονοκαρβονικά όξεία — Παλμιτικόν και στεατικόν όξύ. Στεατικά κηρία.

Άκόρεστα μονοκαρβονικά όξεία. Έλαϊκόν όξύ.

Ίστέρες, λίπη και έλαια. σάπωνες. Απορρυπαντικά.

Σακχαροειδείς πολυσακχαρίτις. χάρτης. τεχνητά υφάνσιμοι ύλαι. Τεχνητά μέταξα. τεχνητόν έριον.

Μη σακχαροειδείς πολυσακχαρίται — Άμυλον, κυτταρίνη, ντρογυλκάρην, βιβακκοπρίτις, χάρτης. τεχνητά υφάνσιμοι ύλαι. Τεχνητά μέταξα. τεχνητόν έριον.

Πρωτεΐναι ή λευκάματα, ούχι έν έκτάσει. Βιολογική σημασία των πρωτεϊνών.

Κυκλικαι Ένώσεις.

— Γενικαι περί των Κυκλικών ενώσεων.

— Άρωματικαι ένώσεις, άρωματικη χαρακτήρ, άρωματικα υδρογονάνθρακες, λιθανθρακόσιμα.

— Βενζόλιον, όμολογα του βενζόλου.

— Φαινόλαι και άρωματικαι άλκοολαι. Φαινόλη—Βακελίτης.

— Άρωματικα όξεία — Βενζοϊκόν όξύ.

— Σαλικυλικόν όξύ. Δεφικαι ύλαι. Ταννίνη — Μελόνη.

— Άρωματικαι άμιναι. Ανιλίνη — χρώματα.

— Υδροαρωματικαι ένώσεις. Τερπενόθειαιον — καφεορά

— ζιθέρις έλαια.

Άλκαλοειδή — κινίνη, ρορήνη, ήρωίνη, καδεΐνη, νικοΐνη, κοκίνη, στρυχνίνη, καφεΐνη.

— Βιταμιναι, όρμοναι.

— Χημιοθεραπεία, αντίδοτικα.

— Έντομοκτόνα.

— Τεχνηται ύλαι — πλαστικά — ρητίναι.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΙΣ Γ'.

1. Εισαγωγή: Βιολογία: Έρευνα της ζωής. Βιολογική όισορροπία. Ένέργεια. Προέλευσις και μεταβολή αυτής εντός των όμβίων όντων. Έγλη, σύστασις της όλης των όμβίων όντων και κύλιξις αυτής. Σχέσις όλης και ενεργείας εις τα όμβια όντα. Βιοσφαίρα.

II. Όργανώσις και διαθώμωσις ζωής. Τό κύτταρον. Η κυτταρική θεωρία.

1. Μορφολογία του κυττάρου. Κοινά μορφολογικά γνωρίσματα. Πυρήν. Κυτταρικόπλασμα, Μενόβριον, Μιτοχόνδρια, Σάμπλεγμα COLGI, Κενόσπια κλπ. Είδη κυττάρων. Ζωϊκόν κύτταρον. Φυτικόν κύτταρον. Μικροβιακόν κύτταρον.

2. Φοσιολογία του κυττάρου. Άνταλλαγή όλης και ενεργείας. Όσμωσις. Κατάλυσις και ένζυμα. Κυτταρική άναπνοή. Βιουσύνθεσις.

3. Άναπαραγωγή του κυττάρου. Μίτωσις. Χρωματοσώματα. Κεντρόσωμα. Άτρακτος. Πλασματόζιττις.

III. Πρώτιστα. Ζώα. Φυτά. Αί λειτουργίαι των όργανισμών.

1. Τα Πρώτιστα. Βακτηρίδια. Σπόροι. Άναπαραγωγή. Τοι και βακτηριοφαγοί. Ζώμα και Μύκητες.

2. Τα Ζώα. Διαφοροποίησις των κυττάρων. Ποικιλία των ζωϊκών όργανισμών. Διατροφή. Πέψις. Απορρόφησις. Άναπνοή. Κυκλοφορία. Άπώκρισις. Συντονισμός. Νευρικόν σύστημα. Ένδοκρινικόν σύστημα. Αισθητήρια. Στήριξις και κίνησις. Άναπαραγωγή. Μονογονία και Άμφιγονία.

3. Τα Φυτά. Φωτοσύνθεσις. Χλωροφύλλα. Έξωφ. Δίοξειθιον του άνθρακος, άμυλον. Τα φύλλα. Στήριξις και Κυκλοφορία. Κορμός και ρίζαι.

Άναπαραγωγή. Άμφιγονία και Μονογονία. Αδήςις. Φυτοορμόναι.

IV. Γένεσις των όργανισμών:

1. Γεννητικά κύτταρα. Μίωσις. Γονιμοποίησις.

2. Έμβρυϊκή ανάπτυξις. Έμβρυο. Προνύμφαι. Ένήλικες.

3. Κληρονομικότης. Μενδελικοι νόμοι. Μονοϋβριδιαμός. Χρωματισμική θεωρία. Μεταλλάξεις. Γονίδια και Νουκλεϊκά όξεία.

V. Περιβάλλον των όργανισμών. Σχέσις των όργανισμών με τό φυσικόν και βιολογικόν περιβάλλον. Οικολογία: Αί συνθήκαι της ζωής εις την Ήξραν, τα γλυκά ύδατα, την θάλασσαν. Σμπεριφορά των όργανισμών. Τροπισμοί. Ένστικτον. Μόθωσις. Μεταναστεύσις. Κοινωνική συμπεριφορά.

VI. Έξέλιξις των όργανισμών.

Ίστορία της ζωής. Χαρακτηριστικά κληρονομούμενα και μη. Θεωρία των μεταλλάξεων. Γεωγραφική απομόνωσις. Δημιουργία νέων ειδών.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

1. Εισαγωγή. Ίστορία των βιολογικών έπιστημών. Άρχαιοι Έλληνες και Ρωμαίοι. Αναγέννησις. 17ος — 19ος αίων. Αί σύγχρονοι τάξις. Διαιρέσις της Βιολογίας. Περιεχόμενον των κλάδων αυτής.

2. Τὸ Κύτταρον. Δεκτή ὄψη καὶ φυσιογνωμικὴ σύστασις τοῦ κυττάρου. Κοινὰ καὶ ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὰ τῶν μικροβιακῶν φυτῶν καὶ ζωϊκῶν κυττάρων. Σημασία τῶν νουκλεινῶν ἰξέων, τοῦ ἐργατοπλασμάτος, τῶν ριζοσωμάτων τῶν μιτοχονδρίων καὶ τῶν χλωροπλάστων διὰ τὴν φωτοσύνθεσιν τοῦ κυττάρου. Κυτταρική διαίρεσις. Μηχανισμοί. Χρωματοσώματα.

3. Στοιχεῖα συγγένου γενετικῆς. Κληρονομικὰ ἰδιότητες. Περιληπτικὴ ἐπανάληψις τῶν μενδελικῶν νόμων. Ἐρῆμιος (μονο-δι-πολυ). Φυλοσύνθετος κληρονομικότης. Προσδιορισμὸς τοῦ φύλου. Μεταλλάξεις. Γονίδια. Νουκλεινὰ ἰξέα. Μοριακὴ βιολογία καὶ γενετικὴ (στοιχειώδης). Γενετικὴ τῶν πληθυσμῶν.

4. Ἀναπλαστικὴ. Μονογαμία καὶ ἀμφιγονία. Μείωσις καὶ Μίτωσις. Παρθενογένεσις. Γονιμοποίησης. Ἐμβρυογένεσις. Στοιχία πειραματικῆς Ἐμβρυολογίας. Ὀργάνωσις. Ἐπαγωγή. Ἀλλομετρικὴ ἀνάπτυξις. Μορφολογικὴ καὶ λειτουργικὴ διαφοροποίησης. Ἐπαγέννησις. Ἐμβρυολογία καὶ ἀνάπτυξις τῶν φυτῶν.

5. Κεφάλαια ἐκ τῆς φυσιολογίας τῶν ὄντων. Κοινὰ καὶ ἰδιαιτέρως μηχανισμοὶ λειτουργίας εἰς τὰ Μετάζωα καὶ τὰ Μετάφυτα. Μηχανισμοὶ ὀκλήρωσις. Ὁμοίωσις. Λειτουργία τοῦ νευρικοῦ συστήματος εἰς τὰ ζῶα. Ἐρεθίσματα. Νευρικὸν καλμὸν. Ὁλοκλήρωσις. Ἀναστροφή. Ἀρσεν. Ἐνδοκρινικὴ ὀκλήρωσις.

6. Οἰκολογία τῶν ὄντων. 1. Γενικὴ οἰκολογία. Φυσιολογικὰ συνθήκων τοῦ περιβάλλοντος. Βιολογικὸν περιβάλλον. Βίωτοποι. Βιολογικὴ ἰσορροπία. Ἀποικίαι. Σμῆματα. Παρασιτισμός. Ἄγρον τῶν ἀνθρώπων κατὰ τῶν ἐπιπλαθῶν ὄντων. Προστασία τῆς φύσεως. 2. Συστηματικὴ οἰκολογία: Χερσαία οἰκονότητες. Παράγοντες αὐξήσεως καὶ ἐξηλάτωσης, μείωσις καὶ ἐξαφανίσεως τῶν ὄντων. Θαλάσσια οἰκονότητες. Βένθος καὶ πέλαγος. Πλαγκτόν. Ἰχθυοπανίδες.

7. Ἐξελίξεις. Ἱστορία τῶν ὄντων. Ἐξελίξεις. Μεταμορφώσις. Θεωρία καὶ πραγματικότης. Ἐνδείξεις περὶ ἐξελίξεως (παλαιοντολογικαί, ἐμβρυολογικαί, συγκρ. ἀνατομικαί, βιοχημικαί, ζωομορφολογικαί, συστηματικαὶ ταξινομητικαί). Οἱ νόμοι τῆς ἐξελίξεως (Πολυφαιλισμός. Ἀσυνέχεια. Ὁρθόγονισμός κλπ.). Ἐξελικτικὸν μηχανισμόν (Μεταλλάξεις. Ἐπιλογή, Ἀπομόνωσις). Σημασία τῆς ἐξελίξεως διὰ τὸν ἄνθρωπον. Βελτίωσις καλλιεργουμένων φυτῶν καὶ ἐκτρέφουμένων ζῴων. Παραδείγματα.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΣΙΣ Β'

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. Ἐνότις τῶν ἀνθρώπινου σώματος. Ψυχοσωματικὴ καὶ κοινωνικὴ ὀκλήρωσις τοῦ ἀνθρώπου. Τοπογραφικὴ καὶ περιγραφικὴ διαίρεσις τοῦ σώματος. Συστήματα, ὄργανα, ἰσθί, κύτταρα.

1. Καλυπτήριον σύστημα. Δέρμα. Παράγωγα τοῦ δέρματος. Τρίχες. Ὄνυχες. Ἐπιδερμίδες. Χῆρον. Ἰγδορίος ἰσθί. Ἀδένες. Χροὰ τοῦ δέρματος. Λειτουργία.

2. Ἐρειστικὸν σύστημα. Σκελετός. Προσθετικὴ διαμόρφωσις αὐτοῦ ἀπὸ νεογνοῦ μέχρι γέροντος. Ἰνώδης συνδετικὸς ἰσθί. Χόνδρος. Ὄστυον. Σκελετὸς τῆς κεφαλῆς, τοῦ κορμοῦ, τῶν ἀκρῶν. Ἀρχιτεκτονικὴ, Δυναμικὴ τοῦ σκελετοῦ.

3. Μυϊκὸν σύστημα. Λεῖα καὶ γραμμωτὰ μυϊκὰ ἴνες. Σπληνικοὶ καὶ σκελετικοὶ μύες. Εἶδη μῦων. Οἱ κυριώτεροι μύες τοῦ σώματος. Σχέσις μῦων πρὸς τὸν σκελετόν. Μηχανικὴ τῆς λειτουργίας τῶν μῦων. Ἔντονες. Σχέσις μῦων πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Ἐνεργειακὴ τῆς μίκτης συντάξεως. Σχέσις μῦων πρὸς τὸ νευρικὸν σύστημα. Φυσιολογία τοῦ μῦος.

4. Κυκλοφορικὸν σύστημα. Σκοπὸς τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. Αἷμα — Ἀγγεῖα — Καρδία. Μεγάλαι καὶ

μικρὰ κυκλοφορία. Ἀρτηρία — Φλέβες — Τριχοειθῆ. Ἀνατομικὴ τῆς καρδίας καὶ τῶν κυριωτέρων ἀγγείων τοῦ σώματος. Μυοκάρδιον καὶ ἐλβεῖδες. Λειτουργία τῆς καρδίας καὶ τῶν ἀγγείων. Πίεσις τοῦ αἵματος, σφυγμὸς. Ἐρροστατικὴ τῆς κυκλοφορίας. Θερμορρύθμισις.

Αἷμα. Φυσιολογικὴ σύστασις. Πλάσμα καὶ κύτταρα. Αἰμοποιητικὰ ὄργανα. Ρόλος τοῦ αἵματος εἰς τὸν ὄργανισμὸν. Λέμφοι, Λεμφικὸν σύστημα.

5. Ἀναπνευστικὸν σύστημα. Πνεύμονες, Βρόγχοι, Τραχεῖα. Ἀνώτεροι ἀναπνευστικοὶ ὅδοι. Θώραξ, ἀναπνευστικὸν μῦος. Φυσιολογία τῆς ἀναπνοῆς.

6. Πεπτικὸν σύστημα. Ὁ πεπτικὸς σωλήν. Περιοχαί. Στόμα, ὀδόντες, σιελόγονοι ἀδένες, Φάρυγξ, Κατάπισις, Οἰσοφάγος, Στόμαχος, Γαστρικὸν ἴγρον. Ὄξινη πέψις. Δωδεκαδάκτυλον. Ἡπαρ. Χολή. Πάγκρεας. Ἀλκαλικὴ πέψις. Λεπτὸν ἔντερον. Χυλὸς. Ἀπομόωσις. Σκωληροειδὴς ἀπόφραξις. Παχὺ ἔντερον. Ἀπορρόβησις. Ἀπνυθουμένη. Ἀρθρῶσις.

7. Ὀυροποιητικὸν σύστημα. Νεφροί. Αἰμιωσφῆριον τοῦ αἵματος. Νεφρικὸν σωληνάριον. Πύελος. Οὐρητήρ. Οὐροδόχος κύστις. Οὐρά. Ἀπέκκρισις. Ἄλλοι μηχανισμοὶ ἀπεκρίσεως. Πνεύμονες. Δέρμα. Πεπτικὸς σωλήν. Περὶ ἀδένων γενικῶς. Ἐνδοκρινεῖς. Ὁρμόναι.

8. Νευρικὸν σύστημα καὶ αἰσθητήρια. Κεντρικὸν καὶ περιφερικὸν νευρικὸν σύστημα. Κύτταρα καὶ ἀπορῶδες. Ἐργεάσις, νευταῖος, μυελὸς, ραχιαία γάγγλια. Ἀπλοσυμπυκνὸν ὀκλήρωσιν τῶν. Στοιχειώδης φυσιολογία ἐρεθισμοῦ καὶ μετάδοσις τῶν ἐρεθισμάτων. Τὸ αὐτόνομον νευρικὸν σύστημα. Συμπαθητικὸν. Παρασυμπαθητικὸν. Ἐνοουειθῆτοι καὶ ἀνοουειθῆτοι λειτουργία. Ἰγνος. Ἀναίσθησις. Σχέσις νευρικοῦ συστήματος πρὸς τὰ λοιπὰ συστήματα (ἰδίᾳ κυκλοφορικόν, μυϊκόν, ἀδένες).

Ὁλοκλήρωσις νευρικὴ καὶ ὁρμονικὴ.

Αἰσθητήρια. Ὁσφρησις — Γεῦσις. (Χῆμιοαἰσθησις). Πέψις. Ἀφῆ. Ἀκοή (Μηχανοαἰσθησις). Ἐσωτερικὴ μηχανικὴ αἰσθησις τοῦ σώματος. Ἰσορροπία — ἄισθησις, χεριασμία. Ὁρασις (Φωτοαἰσθησις). Ὁ ὀφθαλμὸς ὡς ὑπέδγητος αἰσθητήριον.

9. Οἰκολογία τοῦ ἀνθρώπου. Σχέσις τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ φυσικὸν καὶ βιολογικὸν αὐτοῦ περιβάλλον. Ὁρθία στάσις. Αἱ χεῖρες τὸ τελευταῖον ἐργαλεῖον. Ὁ ἐγκέφαλος, τὸ τελευταῖον ὄργανον τοῦ ἀνθρώπινου σώματος.

Διαφοροποίησις τῶν ἀνθρώπινων πληθυσμῶν ἀναλόγως τῶν φυσικῶν, βιολογικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν τοῦ περιβάλλοντος. Φυλαί. Ἐνότις τῶν ἀνθρώπων.

ΤΑΣΙΣ Ε'

Κύτταρα — Ἰσθί — Ὀργανα — Συστήματα — Ὀργανισμός.

Πῶς ἐκδηλοῦται ἡ ζωή.

Ἀνατομὴ τῆς βίης.

Ἀνατομία καὶ φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐρειστικὸν σύστημα. Ὄσθα: Μορφολογία, χημικὴ σύνθεσις, ὄψη, χρησιμότης, αἰσθησις κατὰ πάχος καὶ κατὰ μήκος, γῆρας τῶν ὀστέων, σύνθεσις τῶν ὀστέων, σκελετὸς ἐν ὄσθι καὶ κατὰ χώρας.

Μυϊκὸν σύστημα. Μῦος: Τί ἐναι, μορφολογία, ὀκμασία, τρόπος ἐνεργείας, ὄψη, ἰδιότητες (βιενεργησικότης, ἐλαστικότης, συστολή, τέντωσις, μυϊκὸς τόνος, κάματος).

Πεπτικὸν σύστημα. Τί ἐναι, πέψις, στίξις, θρεπτικὰ ὄσθια. Ὀργανικὰ θρεπτικὰ ὄσθια (ιδανάνθρακες, λίπη, λευκώματα), ἀνόργανοι ὄσθια, εἰσάξινα, αἱ κυριώτεροι φυσιολογικὰ καὶ ζωϊκὰ τροφὰ. Μέρη ἀπὸ τὰ ὅσθια ἀποτελεῖται τὸ πεπτικὸν σύστημα καὶ λειτουργία αὐτῶν (στοματικὴ κόλυθξις, ἰδόντες, σιελόγονοι ἀδένες, κατάπισις, στήμαχος, λεπτὸν ἔντερον, παχὺ ἔντερον, λειτουργικὰ διαφορὰ μεταξύ λεπτοῦ καὶ παχῶς ἐντέρου, κόπρωνα, ἀρθρῶσις).

Προσθητένοι αδένες (πάγκρεας, ήπαρ). Άπομύζοις. Σύγκρισις με τὸ πεπτικὸν σύστημα ἑτέρων σπονδυλωτῶν.

Αναπνευστικὸν Σύστημα: Πνευματικὴ ἀνάπνοη, ἀνάπνοη τῶν ἰσθμῶν, ἀναπνευστικὰ ὄργανα (ρινικὴ κοιλιδήτης, φάρυγξ, λάρυγξ, τραχεία, θρόγγος, πνευμονεῖς), ἀναπνευστικὰ κινήσεις (ἐπισπυρ, ἐκπνοή), τύποι ἀναπνοῆς, ὄγκος ἀέρος τῶν πνευμῶν (ἀναπνεύσιμος, συμπληρωματικός, ἐφεδρικός, ζωτικὴ χρησιμότης, ὑπολειπόμενος ἀήρ, ἐλαχίστος ἀήρ), νεκρὸς χώρος, χρησιμότης ἀεραγωγῶν ὀργάνων, συρίγγις ἀναπνοῶν, ἐπίδρασις νευρικοῦ συστήματος ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς, παραλλαγὰι ἀναπνευστικῶν κινήσεων (βήξις, παταμός, γέλωδες, λήξις κλπ.). Ἀνταλλαγὴ τῶν ἀερίων κατὰ τὴν ἀναπνοήν. Φωνήσις (ἐμιλία, ὄσμα κλπ.).

Κυκλοφοριακὸν Σύστημα: Αἷμα (χρῶμα, ἀντίδρασις, συστατικὰ: ἑρυθρὰ αἰμοσφαίρια, λευκὰ αἰμοσφαίρια, αιμοπετάλια, πλάσμα). Πηξίς τοῦ αἵματος, σπλην, αιμοποιητικὰ ὄργανα, δικτυοενδοθηλιακὸν σύστημα, ἀντιγόνα, ἀντισώματα καὶ ἀνοσοποιήσις, ὁμάδες αἱμάτων (Α, Β, ΑΒ καὶ Ο), παράγων Ρέζους. Καρδία, ἀρτηριαί, φλέβες, τριχοειδή, μεγάλη καὶ μικρὰ κυκλοφορία, νευρικὸν σύστημα τῆς καρδίας, τὰ διάφορα γεγόντα τοῦ καρδιακοῦ παλμοῦ (αυστολιὰ κόλπων, αυστολιὰ κοιλίαν καὶ διαστολιὰ τῆς παύλας), σφυγμὸς, πίεσις τοῦ αἵματος. Ἡ λέμφος (παράγωγι, κυκλοφορία, καὶ χρησιμότης). Σύγκρισις μετὸ κυκλοφοριακὸν σύστημα ἑτέρων σπονδυλωτῶν.

Ἀπεκκρίσεις: Νεφροί, οὐρητήρες, οὐροδόχος κύστις, ὀρμήρα, ὄστρον. Ἔτερα ὄργανα ἀπεκκρίσεως. Σύγκρισις μετὰ ἀπεκκρίσεις εἰς ἕτερα σπονδυλωτά.

Ἐνδοκρινεῖς ἀδένες: Διαφοραὶ μεταξὺ ἐξωκρινῶν, ἐνδοκρινῶν καὶ μικτῶν ἀδένων. Ἰγύροσις, θυροειδής ἀδὴν, παραθυροειδής, ἐπιπεριθία, θυμὸς ἐπίφυσις. Ἀδένες ἀπακρυάσεις (ὄρχεις, ὠοθήκαι). Σχέσις ὁρμῶν καὶ ὀργάνων. ἐνδοκρινῶν ἀδένων καὶ Νευρικοῦ συστήματος.

Νευρικὸν Σύστημα: Τί ἐναι καὶ ποία ἡ χρησιμότης του, ἀπὸ τί ἀποτελεῖται ἡ ἀγωγή τῶν διεγέρσεων, αὶ συνάψεις. Λειτουργία, ταξινόμησις νευρικοῦ συστήματος (ἐγκεφαλοκοιλιακὸν καὶ αὐτόνομον). Τὰ νεύρα, ἐγκέφαλος, νοστίαιος μυελός, αὐτόνομον νευρικὸν σύστημα (συμπαθητικὸν καὶ παρασυμπαθητικὸν). Σύγκρισις μετὰ νευρικὸν σύστημα ἑτέρων σπονδυλωτῶν.

Αἰσθητικὴ ὄρασις, ἀκοή, γεύσις, ὀσμήρισις.
Καλοπύθηρον Σύστημα: Δέρμα (μέρη ἀπὸ τὰ ὅποια ἀποτελεῖται, πάχος, ἐπιφάνεια, δακτυλικά ἀποτυπώματα). Κεράτινα ὄργανα τοῦ δέρματος (τριχες, ὄνυχες). Ἀδένες τοῦ δέρματος. Δερματικαὶ αἰσθήσεις (ἀφή, θερμότης, ψῦχος, πόνοσ). Ἔτερα λειτουργία τοῦ δέρματος (ἀθλοῦ διαπνοῆς, ἐξίθροσις κλπ.). Χροιά τοῦ δέρματος. Διαφοραὶ ἀναλόγουσ τῆς ηλικίας, τοῦ φύλου καὶ τῆς φυλῆς. Σύγκρισις μετὸ δέρμα ἑτέρων σπονδυλωτῶν.

Ἡ ἐνότης τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ: Συνεργασία τῶν διαφόρων συστημάτων, προσαρμοστικὴ λειτουργία τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἀνθρώπομετρία: Τί ἐναι καὶ ἡ σημασία αὐτῆς. Χρησιμολογούμενα ὄργανα. Κρανίον, πρόσωπον, ἀνάστημα, ἀκρὰ ἀνθρώπινου τύπου (ἐξομοιωτικὰ, μεσομορφικὰ, ἐνδομορφικὰ). Σύγκρισις μετὸν σκελετὸν ἑτέρων σπονδυλωτῶν.

Γενεὴ καὶ Ἀνθρώπολογία: Προσαρμογὴ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ περιβάλλον. Φυτικὴ καὶ βιολογικὴ περιβάλλον, ἀλλοπλαστίασμοσμοτικῶν χαρακτικῶν καὶ πολιτισμοῦ. Ἐθολογία τοῦ ἀνθρώπου. Πιστ. ἐργαλεία. παλαιολογικὴ, μεσολιθικὴ καὶ νεολιθικὴ ἐποχὴ. Κυνίον. γεωργία, κτηνοτροφία.

ΕἶΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

Ἄγγλική.

Ι. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ἄγγλικῆς γλώσσης ἐναι:

α) Νὰ καταστήθῃ ἱκανοὺς τοὺς μαθητὰς νὰ κατανοῦν τὸ ἑρμῶς τὴν Ἄγγλικὴν γλῶσσαν ἐν τῷ προφορικῷ λόγῳ, νὰ

ἀναγινώσκουσι ὀρθῶς καὶ νὰ κατανοῦν πλήρῶς τὰ Ἄγγλικὰ κείμενα, καὶ ὁμιλοῦν καὶ νὰ γράφουσι ὀρθῶς τὴν γλῶσσαν ταύτην.

β) Νὰ διεγείρῃ καὶ καλλιεργήτῃ τὸν ἰσθμὸν τῶν μαθητῶν, ὅπως γερῶσιον τὴν ἱστιάτην νοστορίαν καὶ τὸν πλουσιῶν ἐν γένει τῶν ἀγγλοφῶν λαῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Ἀμερικανῶν, ὡς καὶ τὰς ἐπίδρασεις τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν τούτων ἐπὶ τῶν ἄλλων λαῶν.

γ) Νὰ καλλιεργήσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν πρὸς τὴν Ἄγγλικὴν λογοτεχνίαν καὶ ἐπιστήμην καὶ νὰ παραινῶσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν μελέτην κλασσικῶν ἔργων τῶν ἀγγλοφῶν Γραμματέων.

Ἐπὶ τοῖσι τὸ μάθημα τοῦτο ὡς γλωσσικὸν μάθημα ἀναίκα καὶ γενικοτέραν παιδείαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν μαθητῶν.

2. Διδακτικὰ ὄργανα.

ΤΑΞΙΣ Α'.

1. Προφορά. Συστηματικὰ φωνητικὰ ἀσκήσεις πρὸς ἐξοικεῖσιν τῶν γλωσσικῶν ὀργάνων ἐκάστου μαθητοῦ εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν ἀγγλικῶν φθόγγων, λέξεων καὶ ἔρρων. Διὰ τὸν ἀσκήσεων τούτων δεῖν νὰ καταστήθῃ ἱκανὸς ὁ μαθητὴς νὰ ἀκούῃ ἀκριβῶς καὶ νὰ προφέρῃ ὀρθῶς καὶ μετὰ ρυθμικὸν τόνον τοὺς φθόγγους, τὰς λέξεις καὶ τὰς ἔρρωνσις τῆς Ἄγγλικῆς γλώσσης. Ἡ διδακτικὴ αὕτη ἐργασία δεῖναί νὰ ἐπιθροῖται καὶ διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας καταλλήλων δίσκων. Συστηματικὴ καθοδήγησις τῶν μαθητῶν διὰ τὴν κατ' οἶκον σχετικὴν ἐργασίαν.

2. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Συστηματικὴ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν συνειληθὴν διὰ ἔρρων λαμβανόμενῃ εἰς τῆς καθημερινῆς ζωῆς ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν περιεχόμενον ἀντιστοιχῶν ἐνόητος τοῦ διδασκαλοῦ διόλου. Συνήθη θέματα διὰ τὴν τοιαύτην ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὸν διάλογον ἐναι ἡ τάξις, τὸ σχολεῖον, ἡ οικογένεισις, ὁ χρόνος, αἱ κοινωνικαὶ ἐπιφορητικαὶ κλπ. Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν σύνθεσιν ἁπλῶν ἔρρων καὶ προτάσεων καὶ εἰς τὸν σχεματικῶν ἀπαντήσεων ἐπὶ ἐρωτήσεων. Βιαιτέρως προσηγὴ εἰς τὴν θέσιν τῶν λέξεων ἐνὸς τῆς προτάσεως. Ἀσκήσις εἰς τὴν χρεῖσιν ἐρωτηριατικῶν καὶ ἀρνητικῶν προτάσεων.

3. Ἀνάγνωσις. α) Ἀνάγνωσις μικρῶν ἔρρων καὶ προτάσεων, ἁπλῶν περιγραφῶν καὶ ἀφηγήσεων, ἰδιωματικῶν ἐκῆρσεων γραμμομένων ὑπὸ τοῦ διδασκαλοῦ ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ ἀσκήσεις ἐπ' αὐτῶν. β) Ἀνάγνωσις κειμένων ἐκ καταλλήλου σχολικοῦ βιβλίου. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀναγνομάτων τούτων θὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τοὺς ἀριθμοὺς, τὰ χρώματα, τὴν διαίτησιν τοῦ χρόνου, τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς κυριώτερας λειτουργίας αὐτοῦ, τὴν προφήν καὶ τὴν ἐθιμοσάσιν, τὴν οἰκονομίαν καὶ τὰς ἀπλοτέρας κοινωνικὰς σχέσεις. Θὰ ἐναι ταῦτα συντεταγμένα εἰς γλῶσσαν ἁπλὴν καὶ ὁμαλήν. Μεταξὺ τῶν ἀναγνομάτων δεῖναί νὰ ἐναι καὶ ἁπλὰ ποιήματα ἐκ τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας. Ὁ ἐλεγχος τῆς κατανοήσεως τῶν ἀναγνοσκομένων κειμένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν θὰ γίνεταί δι' ἀπαντήσεων αὐτῶν ἄγγλιστὶ εἰς καταλλήλους ἐρωτήσεις τοῦ διδασκαλοῦ.

4. Λεξιλόγιον. Δι' διδασκόμενα κατὰ μάθημα λέξεις καὶ ἔρρων θὰ ἀπομνημονεύονται ὑπὸ τῶν μαθητῶν πρὸς πλουσιῶν τὸ ἀγγλικὸν λεξιλόγιον αὐτῶν. Ἐπίσης θὰ ἀπομνημονεύονται ἰδιωματικὰ ἐκῆρφασις, μικρὰ ἱστορικά, διόλογοι, ποιήματα. Τὸ λεξιλόγιον τῆς τάξεως ταύτης πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ 400—500 λέξεις ἐκ τοῦ βασικοῦ ἀγγλικοῦ λεξιλογοῦ, ἐπιλεγόμενας ἐκ τῶν μάλλον εὐχρηστων εἰς τὸν καθημερινὸν βίον.

5. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικὸν. Θὰ διδασκῶσιν τὰ κυριώτερα στοιχεῖα ἐκ τοῦ τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς (ἄρθρον, ὀνομαστικὸν, ἐπίθετον, ἀντωνυμία, προθέσις, ἐπιρρηματα, τὰ εὐχρηστότερα ῥήματα καὶ τὰ βοηθητικὰ ῥήματα). Ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ θὰ διδασκῶσιν ἡ σύνθεσις ἁπλῶν ἔρρων καὶ προτάσεων, ἰδίᾳ δὲ ἡ ἰδιόζουσα θέσις τῶν λέξεων ἐνὸς τῆς προτάσεως. Ἐκίσις θὰ ἀσκηθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν χρεῖσιν τῶν ἀρνητικῶν καὶ ἐρωτηριατικῶν προτάσεων καὶ

είς τὸν σχηματισμὸν ἀπαντήσεων. Ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ θὰ ἀφορμᾷται πάντοτε ἐκ τοῦ διδασκόμενου κειμένου καὶ θὰ γίνεται διὰ τῆς επαγωγικῆς μεθόδου (ἐκ τῶν παραδείγματων παρατήρησις καὶ διαπίστωσις τοῦ γραμματικοῦ καὶ συντακτικοῦ φαινομένου καὶ διατύπωσις τοῦ ἀντιστοίχου κανόνος). Κατὰ τὴν γλωσσικὴν ταύτην ἐργασίαν θὰ διδασχόμενοι εἰ μαθητὰν τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῶν σημείων τῆς στίξεως καὶ θὰ ἀσκηθῶσιν εἰς τὴν ὀρθογραφίαν.

6. Γραμματικὴ ἀσκήσεις. Συστηματικὰ γραπταὶ ἀσκήσεις πρὸς ἀφομοίωσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν διδασκόμενων ὑπὸ τὰς ἀκολουθοῦσας μορφάς. Ἀντιγραφή διδασκόμενου κειμένου γραφῆ κειμένου καθ' ὑπαγόρευσιν συμπλήρωσις τῆς τροποποιήσεως ἐρᾶσεων καὶ προτάσεων ἀντικατάστασις λέξεων καὶ φράσεων εἰς προτάσεις μετατροπὴ καταφατικῶν προτάσεων εἰς ἀρνητικὰς ἢ ἐρωτηματικὰς ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις κ.λ.π. Πᾶσαι αἱ ἀσκήσεις αὐταὶ θὰ ἀναφέρονται εἰς διδασχόμενον ἐν τῇ τάξει ὄλην.

Παρατήρησις. Πᾶσα ἡ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκόμενη ἐργασία θὰ τείνη, ὅπως καταστῶσιν ἱκανοὶ οἱ μαθητὰν νὰ χρησιμοποιοῦν προφορικῶς καὶ γραπτῶς μὲ εὐχέρειαν τὴν διδασχόμενον γλωσσικὴν ὄλην.

ΤΑΞΙΣ Β'.

1. Προφορὰ. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν λέξεων καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν ρυθμικὸν τόνον τῶν προτάσεων συμφωνῶν πρὸς τὸν ἰσχυρότερον χαρακτήρα τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, ὡς καὶ ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει.

2. Ἀνάγνωσις κειμένων. Ἀνάγνωσις κειμένων ἐκ καταλλήλου σχολικοῦ βιβλίου. Τὰ κείμενα ταῦτα δύναται νὰ εἶναι ἄλλα περιγραφαί, διηγήσεις, μῦθοι, ἱστορίαι ζωῶν, ἄλλα ποιήματα. Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον θὰ ἀναφέρονται ταῦτα εἰς τὸ γινώσκον εἰς τὸν μαθητὴν περιβάλλον (σχολεῖον, οἰκογένειαν, γῶριον, πόλεις, ἐπαγγέλματα, παιγνίδια κ.λ.), ὡς καὶ εἰς τὴν ἀπλὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Τὰ ἀγνωστώτατα ταῦτα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς τὴν ἐν χρῆσει καὶ ἀπλὴν γλωσσικὴν μορφήν. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀγνωστοκείμενων κειμένων θὰ ἀποδίδεται ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀγγλιστῶν δι' ἀπαντήσεων εἰς καταλλήλους ἐρωτήσεις τοῦ διδάσκοντος.

3. Λεξιλόγιον. Ἀπομνημονεύσεις τῶν ἐκάστοτε διδασκόμενων νέων λέξεων πρὸς πλουτισμὸν τοῦ ἀγγλικῆς λεξιλογίου τῶν μαθητῶν. Ἐπίσης ἀπομνημονεύσεις ἰδιωτισμῶν ἐκ ἐρᾶσεων, ἀπλῶν καὶ μικρῶν ἱστορημάτων καὶ ποιημάτων. Στόχηον εἶναι αἱ διδασκόμεναι νέαι λέξεις νὰ ἀπομνημονεύονται ἐντεταγμέναι εἰς φράσεις. Τὸ λεξιλόγιον τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως ταύτης θέον νὰ περιλαμβάνῃ 500 νέας λέξεις ἐκ τοῦ βασικοῦ ἀγγλικῆς λεξιλογίου, ὅστε οὐ συνολικῶς ἀριθμῶς τῶν γνωστῶν εἰς τὸν μαθητὰς λέξεων νὰ ἀνέρχεται εἰς 1000. Κατάρτισις λεξιλογίου κατὰ ὁμάδας λέξεων καὶ φράσεων μὲ ἐτυμολογικὴν καὶ ἐτυμολογικὴν συγγένειαν.

4. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν. Ἐπανάληψις καὶ ἐμπέδωσις τῆς διδασχόμενης εἰς τὴν προηγούμενῃ τάξει ὄλης. Πλέον συστηματικὴ ἤ ἢ περαιτέρω διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ σύγκρισις τῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅπου τὸσο εἶναι δυνατὸν (παραθετικά, ἀριθμητικά, ἀντωνυμιαί, ἀνώμαλοι πληθυντικῶς ὀνομάτων, συνθέσταιρα ἄλλοιτι λέξεις, ῥήματα εἰς ἄλλοι τοῦ χρόνου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, ἰδιωματικαὶ ἐκφράσεις).

Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς ἰδιαίτης συντάξεως τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης. Κύρια καὶ δευτερεύουσαι προτάσεις, ἐρωτήσεις, ἀρνήσεις.

5. Προφορικὴ ἀσκήσεις. Ποικίλαι ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν προφορικὴν χρῆσιν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, ὡς αἰ ἀκολουθοῦσι: συνομιλία ἐπὶ θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν διδασκόμενων κειμένων τοῦ σχολικοῦ βιβλίου. Ρυθμικὴ ἐκφορὰ τοῦ λόγου. Διάλογοι ἐπὶ γνωστῶν καὶ διδασκόμενων θεμάτων. Ἀπαντήσεις ἐπὶ ἐρωτήσεων. Περιλήψεις ἀγνωστοκείμενων κει-

μένων. Ἀπαγγελία ποιημάτων. Ἀπομνημονεύσεις μικρῶν ποιημάτων καὶ ἐπιλεκτῶν χωρίων πεζῶν κειμένων. Τὰ θέματα τῶν ἀσκήσεων τούτων θὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν γνωστὴν εἰς τοὺς μαθητὰς σχολικῶν, οἰκογενειακῶν καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, ὡς καὶ εἰς γνωστὰ εἰς αὐτοὺς πράγματα καὶ ἀντικείμενα (ἐνδύματα, κατοικία, καφῆς κ.λ.).

6. Γραμματικὴ ἀσκήσεις. Συστηματικὰ γραπταὶ ἀσκήσεις, ὡς αἰ ἀκολουθοῦσι: γινώσματα ἐπὶ διδασχόμενης ὄλης τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ. Περιλήψεις ἀγνωστοκείμενων κειμένων. Παρηλατικὴ ἀπόδοσις διδασκόμενων κειμένων. Ἀπαντήσεις ἐπὶ ἐρωτήσεων. Συμπλήρωσις ἑλλειπῶν προτάσεων. Μετατροπὴ ἀποφατικῶν προτάσεων εἰς καταφατικὰς. Ἄλλα περιγραφαί καὶ διηγήσεις ἐπὶ θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς, μεταφράσεις ἐρᾶσεων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν κ.λ.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

1. Προφορὰ. Φωνητικαὶ ἀσκήσεις, ὡς εἰς τὰς προηγούμενας τάξεις.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα κειμένων. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα κειμένων ἐκ τοῦ σχολικοῦ βιβλίου. Τὰ κείμενα ταῦτα θὰ εἶναι περιγραφαί, διηγήσεις, ποιήματα καὶ θὰ ἀναφέρονται εἰς θέματα σχετικὰ πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ, τὴν φύσιν, τὰς ἐποχὰς τοῦ ἐτους, τὴν ζωὴν τῆς ὑπάρου καὶ τῆς πόλεως, τὴν συγκοινωνίαν, τὴν οἰκονομίαν, τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Ἐπίσης θὰ ἀναφέρονται εἰς θέματα ἀντίστοιχα πρὸς τὰ παιδικὰ διαφέροντα καὶ εἰς χαρακτηριστικὰ ἐκδηλώσεις τῆς ἀγγλικῆς καὶ τῆς ἀμερικανικῆς ζωῆς. Τὰ κείμενα ταῦτα τοῦ σχολικοῦ βιβλίου πρέπει νὰ περιέχωσι λεξιλογίου 1500 περίπου λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 1000 γνωσταὶ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐκ τῶν προηγούμενων τάξεων καὶ αἱ 500 νέαι. Ἡ ἀνάγνωσις θὰ γίνεται συνθῶς μεθωλογοῦσας καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν ἀγνωστοκείμενων θὰ ἀποδίδεται ἀγγλιστῶν εἰτε ὑπὸ μορφῆν ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις εἰτε εἰς συνεχῆ λόγον.

3. Λεξιλόγιον. Θὰ συνεχισθῆτὶ οὐ πλουτισμὸς τοῦ ἀγγλικῆς λεξιλογίου τῶν μαθητῶν διὰ τῆς ἐκμάθησεως 500 νέων λέξεων καὶ τῆς ἐμπέδωσεως τῶν 1000 ἄλλων λέξεων, τὰς ὁποίας ἐξέμαθον οἱ μαθητὰι εἰς τὰς δύο προηγούμενας τάξεις. Αἱ νέαι λέξεις θὰ ἀπομνημονεύονται ἐντεταγμέναι εἰς καταλλήλους φράσεις. Ἀπομνημονεύσεις ἐπίσης ἰδιωματισμῶν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ μικρῶν ποιημάτων. Κατάρτισις ἰδιαίτερον λεξιλογίου κατὰ τὴν ἐτυμολογικὴν καὶ ἐτυμολογικὴν συγγένειαν τῶν λέξεων.

4. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν. Ἐπανάληψις πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς διδασχόμενης εἰς τὰς δύο προηγούμενας τάξεις ὄλης τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ συστηματικὴ ἐν συνεχείᾳ διδασκαλία μὴ διδασκόμενων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων (ἀνώμαλοι τῶσι τῆς Γραμματικῆς, ῥήματα ἐνεργητικῆς καὶ ἀμέσης φωνῆς, ἄλλοιτι λέξεις, χρῆσις ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων, ἰδιώματα φαινομένων συντάξεως τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, ἰδιῶτα δὲ ἡ ἀκολουθία τῶν ὀνομάτων).

5. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ποικίλαι προφορικαὶ ἀσκήσεις πρὸς ἐξοικειωσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὸ ὀμιλεῖν ἀγγλιστῶν, ὡς αἰ ἀκολουθοῦσι: διάλογοι ἀγγλιστῶν ἀναφερόμενοι εἰς θέματα τῆς φύσεως, τῶν ἐποχῶν τοῦ ἐτους, τῶν μέσων συγκοινωνίας, τῶν μέσων ψυχαγωγίας, τῶν ἐπαγγελμάτων, τῆς βγείας. Περιγραφαί ἀντικείμενων, γεγονότων, βιωμάτων τῶν μαθητῶν. Περιλήψεις ἀγνωστοκείμενων κειμένων. Ἀπαντήσεις ἐπὶ ἐρωτήσεων. Συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ διδασκόμενων θεμάτων. Βραβεῖα: ὀμιλία ἐπὶ θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἀπομνημονεύσεις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων καὶ ἐπιλεκτῶν περιπέτων πεζῶν κειμένων.

6. Γραμματικὴ ἀσκήσεις. Συστηματικὰ γραπταὶ ἀσκήσεις ἐν τῷ σχολεῖο καὶ κατ' οἶκον, ὡς ἐν τῇ Β' τάξει, καὶ ἐπὶ πλέον μικραὶ συνθέσεις, ὡς περιγραφαί ἀντικείμενων, γεγονότων, βιωμάτων τῶν μαθητῶν, μετατροπὴ ποιημάτων εἰς τῶν κ.τ.τ.

ΤΑΣΙΣ Δ'.

1. Προφορά. Αι ασκήσεις φωνολογίας και όρθης προφοράς λέξεων και φράσεων συνεχίζονται, διά να ένωσθουν οι μαθηταί τήν σημασίαν τής υπ' αυτών όρθης έκφοράς των.

2. Ανάγνωσις. Μελέτη βιβλίου ποικίλου περιχομένου και λέξιλογίου 2.000 περίπου λέξεων, έξ ών 400-500 νέα.

Τò περιεχόμενον των αναγνωσκομένων αναστρέφεται εις τήν σύγγνωστον πνευματικήν και κοινωνικήν ζωήν, χαρακτηριστικώς έκδηλώσεις τής Άγγλικής και Άμερικανικής ζωής, ως επισήψεις εις ιδρύματα, μουσεία, κήπους, συντάξεις βιογραφίας προσωπικότητων, έξερωνήσεις λιμάνων, όρειων, πεδιάδων, επαγγέλματα, έορτάς, άθρα, άπολοκαϊδιάς. Λογοτεχνικά επίσημα αποσπάσματα ποικίλου περιχομένου διαφόρων συγγραφέων.

Άπομνημονεύσεις των νέων λέξεων και φράσεων, άπαγγελία από στήθους ένιων ποιημάτων.

Συνιστάται η χρήση συμπληρωματικού βοηθητικού βιβλίου άπλουταυμένης μορφής 2ας ή 3ης έκδοσίος με βιογραφίας ή μωδιότομα τής Άγγλικής ή Άμερικανικής Λογοτεχνίας. Τò Περιεχόμενον των επί μέρους αναγνωσμάτων μετά από σχετικήν επεξεργασίαν εν τή τάξει αποδίδεται γρακτώσ υπό των μαθητών εν περιλήψει.

3. Γραμματική και Συντακτικόν. Έπανάληψις και έμπεδώσεις των διδασθέντων εις τας προηγούμενας τάξεις. Μετατροπή ενεργητικής συντάξεως εις παθητικήν και άντιστροφή. Κρίσις και δευτερεύουσαι προτάσεις. Έθός και πλάγιος λόγος. Έθόδια και πάγια ερωτήσεις. Γεωθετικοί λόγοι εν γενικαίς γραμμαίς.

4. Προφορικά έκθέσεις. Ολιγόλεκτοι όμιλοι υπό των μαθητών εις τήν τάξιν κατόπι προκαταρκτικής και συζητήσεως Άγγλιστί. Έκκραστική διαλογική συζήτησις επί των αναγνωσθέντων ή άλλων γεγονότων ως και περιληπτική άπόδοσις ύπο των μαθητών προς άσκησιν αυτών εις τήν προφορικήν χρήσιν τής γλώσσης.

Θέματα προς συζήτησιν: αι χώραι, ήθι ή Άμερικη και ή Άγγλία, ή χώρα μας, ή κοινωνική ζωή, τά επαγγέλματα, αι φυλαγίαι.

5. Γραμματικά άσκήσεις. Αύται θά έγωσι τήν μορφήν συμπληρώσεως προτάσεων με κενά, μεταβολής του χρόνου των ρημάτων, μεταβολής των καταρατικών προτάσεων εις απορατικές ή εις ερωτηματικές και άπαντήσεων εις ερωτήσεις.

6. Έκθέσεις. Σύνταξις συνήθων έπιστολών, μικραί περιγραφαί, άπόδοσις αναγνωσθέντων, άπαντα διά 50 τò πολύ λέξεων.

Πριν άρχίσουν να γράφουν οι μαθηταί, τίθενται εις αυτούς ερωτήσεις, ως προφορική επεξεργασία διά τήν υπενθύμισιν του λέξιλογίου και των υποδειγματικών φράσεων των σχετικών με τò θέμα ή κατά τήν συζήτησιν καθορίζονται τα όριζόμενα σημεία του προς έπεξεργασίαν θέματος (ήθια διά τους άρχαίους) (Διάγραμμα).

ΤΑΣΙΣ Ε'.

1. Προφορά. Άσκήσεις φωνολογίας και προφοράς λέξεων και φράσεων, ως και εν τή προηγούμενη τάξει, είναι άπαραίτητοι. Αι σχετικαί με τήν δομήν τής γλώσσης άσκήσεις δέον να έπαναλαμβάνονται επίσης δι' υποδειγματικών φράσεων και τής αντικαταστάσεως των όρων τής προτάσεως, άλλαχθής των χρόνων κλπ. ως και εν τή προηγούμενη τάξει.

2. Ανάγνωσις. Έκ καταλλήλου συλλογής αναγνωσμάτων αναφερομένων εις χαρακτηριστικώς έκδηλώσεις τής Άγγλικής και Άμερικανικής ζωής, ως βιογραφία συγγραφέων ή άλλων προσωπικότητων, εικόνας πόλεων, έπιστολαί, διάλογοι επί έμπορικων συναλλαγών, ανέκδοτα, περιλήψεις λογοτεχνικών έργων και αποσπασμάτων νεωτέρων Άγγλων και Άμερικανικών συγγραφέων. Λέξιλόγιον 2.500 λέξεων. Είς τήν τάξιν κατόπι θά γίνεται χρήσις τής σιωπηράς αναγνώ-

σεως προς άσκησιν εις τήν ταχείαν άνάγνωσιν (ή ήθηγίς κλπ.).

3. Γραμματική και Συντακτικόν. Έπανάληψις και συμπλήρωσις τής Άγγλικής γραμματικής με ιδιαίτεραν επίσημωσιν τής σημασίας των ρηματικών τύπων (άπαρεμφάτου, μετοχών, γερονδίων): τής χρήσεως τής ακολουθίας των χρόνων, των ακλίτων λέξεων και των ιδιωτικών έκφράσεων.

4. Προφορικά έκθέσεις. Συζητήσεις και παραστατικά διάλογοι επί θεμάτων τής κοινωνικής ζωής προς κατάκτησιν του προφορικού λόγου. Θέματα προς συζήτησιν έπίσης δύνανται να είναι ή έκπαλιών ή Άγγλική γλώσσα, οι κοινωνικαί συνθήκαι, ως και τά εικαιρικά θέματα παντός είδους.

5. Γραμματικά Άσκήσεις. Αύται θά έγωσι τήν μορφήν των άσκήσεων του προηγούμενου έτους.

6. Έκθέσεις. Σύνταξις έπιστολών, άπόδοσις αναγνωσθέντων, ως και εν τή 4η τάξει, διά 60—80 λέξεων.

7. Μετάφρασις. Άσκησις εις τήν μετάφρασιν κατά 15ήμερον εκ τής Έλληνικής εις τήν Άγγλικήν και τάνεπιπλιν.

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

1. Προφορά. Είναι άπαραίτητοι άσκήσεις φωνολογίας και προφοράς, ως και εν ταις προηγούμεναις τάξεσιν.

2. Ανάγνωσις. Έκ καταλλήλου συλλογής αναγνωσμάτων αναφερομένων εις τήν κοινωνικήν και πνευματικήν ζωήν, ως και αποσπάσματα ή αυτοτελή έκλεκτά πελογραφήματα ή ποιήματα εκ των κλασσικών και νεωτέρων συγγραφέων και ποιητών, Άγγλων και Άμερικανών. Πιθανώς αναγνωσματα επίσης αναφερόμενα εις τους διαφόρους κύκλους των γνώσεων, ίνα εξοικειωθώσιν οι μαθηταί εις τήν χρήσιν των ειδικών όρων. Λέξιλόγιον 3.000 λέξεων.

Έπιδεικνυται χρήσις τούτων τής σιωπηράς αναγνώσεως, ως και εν τή προηγούμενη τάξει.

3. Γραμματική — Συντακτικόν. Έπανάληψις των διδασθέντων εις τας προηγούμενας τάξεις. Συμπληρώσεις πιθανών έλλείψεων και άσκησις επί των σημείων εκείνων, εις τά οποία ή τάξις άντιμετωπίζει δυσκολίαν.

4. Προφορικά άσκήσεις. Άνάπτυξις αναγνωσθέντων, έκπαφών γεγονότων και συζητήσεις επί αυτών. Αι εικαιριαί προς συζήτησιν Άγγλιστί δέον να είναι όσον τò δυνατόν περισσοτέρας.

5. Γραμματικά άσκήσεις. Ως εν τή προηγούμενη τάξει, αι οίκογέναισι λέξεων, παράγωγα, συνώνυμα. Σύνθεσις φράσεων εκ λέξεων.

6. Έκθέσεις. Γραμματικά έκθέσεις ποικίλου περιχομένου, άκριθής άπόδοσις αναγνωσθέντων, περιγραφαί, έπιστολαί διά 100 — 120 λέξεων.

7. Μετάφρασις. Άσκησις εις τήν μετάφρασιν εκ τής Έλληνικής εις τήν Άγγλικήν και τάνεπιπλιν. Βιαιότερα προσοχή δίδεται εις τήν μετάφρασιν ειδικών όρων χρησιμοποιομένων εις τά διάφορα μωδιόματα. Έθόδιουται η μετάφρασις έξ άπλών Έλληνικών λογοτεχνικών καίμενων.

Κατά τας άρχάς του έτους έπισταμένη αναθεώρησις, συμπλήρωσις και ταξινόμησις των προστιθεισών γνώσεων κατά τά προηγούμενα τρία έτη. Αι έπαναλήψεις αύται διά να είναι αποτελεσματικαί δέον να συνεχίζονται καθ' άπαντα τά έτη του άνωτέρου κύκλου και ν' αναφέρονται εις τήν προφορικήν και τήν δομήν τής γλώσσης, όσον και εις τήν Γραμματικήν και τò Συντακτικόν. Είναι αναγκαίον επίσης να έξαναληφται τò περιεχόμενον του προηγούμενου βιβλίου διά να προχωρήσωμεν εις τò έπόμενον.

Α'. Οδ ήγία: γενικαί.

1. Κατά τήν διασκαλίαν τής Άγγλικής γλώσσης θά χρησιμοποιούνται παραλλήλωσ ή άμσος μέθοδος (DIRECT

METHOD) και η μορφολογική ή και γλωσσολογική (LINGUISTIC).

2. Η διδασκαλία κατά το μεγαλύτερον μέρος της θά είναι προφορική και θά διεξάγεται εις την 'Αγγλικήν γλώσσαν. Ούτω παρέχεται ευκαιρία εις τους μαθητάς διά την χρησιμοποίησιν αὐτῆς.

3. Οσαῦτος ἡ διδασκαλία θά διεξάγεται εις φυσικόν ρυθμόν ταχῆτος, ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ ἐθίζονται ἐξ ὑπαρχῆς εις αὐτόν.

3. Δέον νὰ ἀποφεύγηται ἡ χρῆσις τῆς 'Ελληνικῆς γλώσσας. Ἡ μεταφράσις καθίσταται ἀναγκαία διά τὴν μεταφορᾶν τῶν 'Αγγλικῶν Γραμματικῶν ὄρων εις τὴν 'Ελληνικὴν καὶ τῶν νέων λέξεων τῶν ὁσίων τὸν περιεχόμενον δὲν εὐρίσκειται ἐντὸς τῆς ἐμπειρίας τῶν μαθητῶν.

4. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ θά ἐφαρμόζεται ἡ ἐπαγωγικὴ μέθοδος. Ὁ μαθητὴς πρῶτον θά μανθῆναι νὰ χρησιμοποῖ προφορικῶς καὶ γραπτῶς τὰς νέας ὑβασιακὰς φράσεις (STRUCTURES) καὶ ἔπειτα διὰ τὰς χρησιμοποιεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

5. Ἐκάστη διδασκαλία θά περιλαμβάνῃ: α) τὴν φωνολογίαν, β) τὸ λεξιλόγιον, γ) τὰς ὑβασιακὰς προτάσεις, ἢ ἀπορροαίαις «πλάθει» (STRUCTURES — PATTERNS), δ) τὴν ἀνάγνωσιν, ε) τὰς προφορικὰς καὶ γραπτὰς ἀσκήσεις.

6. Ὁ ἔλεγχος τῆς προόδου τῶν μαθητῶν θά γίνεται διὰ καταλλήλων διαγνωστικῶν κριτηρίων, προφορικῶν καὶ γραπτῶν. Ὁ ἔλεγχος δὲ διὰ τῶν διαγνωστικῶν τούτων κριτηρίων δὲν ἀποσκοπεῖ τόνον εις τὴν βαθμολογίαν τῶν μαθητῶν, ὅσον εἰς τὴν διατίκτωσιν τῶν ἐλλείψεων αὐτῶν πρὸς λήψιν τῶν ἀναγκῶν μέτρον.

7. Κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκάστου μαθήματος οἱ καθηγηταὶ ὀφείλουσι νὰ ἐρωτᾶσι τοὺς μαθητάς 'Αγγλιστί, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀπαντήσῃ οὗτοι 'Αγγλιστί ἐπίσης, διὰ μιᾶς τοῦλάχιστον ἀπαντήσεως.

8. Δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆι ὅτι ἡ ὀμιλουμένη γλώσσα ἀποτελεῖ βασικόν μέρος τῆς διδασκαλίας καὶ αἱ ἀσκήσεις συνομιλίας εἰναι ἀπαραίτητοι. Οἱ μαθηταὶ δέον νὰ ἐθίζονται ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀπάντησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν. Τὰ σχετικὰ θέματα πρέπει νὰ εἶναι ὀργανωμένως εἰς κέντρα διαφέροντος ὡς: ἀγορὰ προμηθειῶν, διαδρομαὶ εἰς τὴν πόλιν, ἐξοχὴν κλπ. ταξίδια, κινηματογράφος, θέατρον κλπ. διὰ νὰ ἐνοηθῶσιν οἱ μαθηταὶ τὴν πρακτικὴν χρησιμότητα τῆς ὀμιλουμένης γλώσσας.

9. Σιωπηρὰ ἀνάγνωσις. Εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἀνάθεται εἰς τοὺς μαθητάς ἡ ἀνάγνωσις μιᾶς ἢ δύο παραγράφων τοῦ κειμένου. Μετὰ παρέλευσιν 2—3 λεπτῶν λύνονται αἱ ἀπορίαι, ὡς πρὸς τὰς ὀνίωτους λέξεις ἢ φράσεις καὶ ἀκολουθῶς ὁ καθηγητὴς ἀπευθύνει ἐρωτήσεις ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος κειμένου, εἰς τὰς ὁποίας οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι ν' ἀπαντήσῃσι γραπτῶς ἢ προφορικῶς.

B'. Εἶδι: καὶ ὁ δ ἡ γ α.

1. Φωνολογία. Ἰδιαιτέρως προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῆ εἰς τὴν φωνολογίαν τῆς 'Αγγλικῆς γλώσσας, διότι αὕτη διαφέρει ἐσασικῶς τῆς 'Ελληνικῆς. Ἀπὸ τοῦ πρώτου μαθήματος ὁ διδάσκων δέον νὰ ἀσκή τοὺς μαθητάς ἐν τῇ ἐπιμέλει εἰς τὴν ὀρθὴν προφορᾶν τῶν φθόγγων, ρωνήτων καὶ συμφωνῶν, ὡς καὶ εἰς τὸν ρυθμικόν τόνον τῶν προτάσεων (INTONATION). Ἐπιβάλλεται εἰς ἕκαστον μάθημα, ἰδιαιτέρως κατὰ τὸς πρώτους μῆνας τοῦ Ἀου ἔτους, συστηματικὴ ἀσκήσις προφορᾶς. Κατὰ τὰς φωνητικὰς ταύτας ἀσκήσεις ἐνδείκνυται ἡ χρησιμοποίησις ἐιδικῶν δίσκων προφορᾶς.

2. Δομητῆς γ λ ὁ σ σ ης. Ἐπειδὴ αἱ δύο γλώσσαι: — 'Αγγλική, 'Ελληνική — διαφέρουσι ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῆς φράσεως, ὁ διδάσκων ὀφείλει νὰ τονήσῃ ἐξ ἀρχῆς τὴν σημασίαν τῆς θέσεως τῶν λέξεων ἐν τῇ προτάσει. Ἡ ὀρθὴ ὑπὸ τῶν μαθητῶν χρησιμοποίησις τῶν χρόνων τῶν ρημάτων πρέπει ν' ἀποτελῆ ἐπίσης ἰδιαιτερον μὲλημα αὐτοῦ. Τὰ ἀνωτέρω ἐπισημαίνονται διὰ καταλλήλων γυμνασμάτων (DRILL), ὡς εἶναι ἡ ἐκτελέγησις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐκδόσεως διδασκαλίας ὑποδειγματικῆς προτάσεως (PATTERNS), ἢ

ἀντικατάστασις τῶν ὄρων τῆς προτάσεως (SUBSTITUTION TABLES), ἢ μεταφορᾶν καταρκτικῶν προτάσεων εἰς ἐπιγραμματικὰς καὶ ἀπορκατικὰς, ἢ ἀλλαγὴ τῶν χρόνων τῆς προτάσεως.

3. Δ ε ξ ι λ ὁ γ ι ο ν. Αἱ νέαι λέξεις διδάσκονται προφορικῶς καὶ εἰς γραπτῶς ἐντεταμέναις εἰς φράσεις. Ἡ παρουσίαις τῶν νέων λέξεων γίνεται διὰ διαφόρων τρόπων π.χ. δι' ἐπιδείξεως ἀντικειμένων, διὰ κινήσεων τοῦ διδάσκοντος καὶ τῶν μαθητῶν σχετικῶς πρὸς τὴν φράσιν, διὰ χρησιμοποίησεως ἀντικειμένων λέξεων. Διὰ τὰς ἀφρημένας ἑνοιαίας δίδεται ἡ ἀντίστοιχος ἑλληνικὴ λέξις πρὸς ἀποφυγὴν ἀπολαίας χρόνου. Μετὰ τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν αἱ νέαι λέξεις γράφονται εἰς τὸν πίνακα ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, σημειούμενον πάντοτε τῶν τρόπων συντάξεως αὐτῶν, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ ὀρθὴ χρῆσις τῶν. π.χ. I WANT AN APPLE, I WANT TO GO, I AM THINKING OF κ.τ.λ. Αἱ ὀδοίαι κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον λέξεις ἐπαναλαμβάνονται ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ καταγράφονται εἰς τὰ τετράδια τῶν.

4. Ἀνά γ ω σ ις. Ὁ διδάσκων ἀναγινώσκει τὸ κείμενον, τὸ ὅσιον περιλαμβάνει τὰ προφορικῶς διδαχθέντα (φωνολογία, λεξιλόγιον, φράσεις κατὰ προτάσεις, τὰς ὁποίας οἱ μαθηταὶ ἐπαναλαμβάνουσι ἐν χορῇ τῇ βοηθείᾳ τοῦ διδάσκοντος κατ' ἀρχὰς καὶ ἀκολουθῶς ἀνευ αὐτοῦ). Πρὸς ἑκείτωσιν οἱ μαθηταὶ δέον ν' ἀσκῶνται διὰ καταλλήλων ἀσκήσεων ἐπὶ τοῦ πίνακος κατ' οἶκον. Ἐπίσης πρέπει νὰ δίδεται προσοχὴ εἰς τὴν καλλιγραφίαν καὶ τὴν ὀρθὴν στίξιν.

5. Συνομιλία. Οἱ μαθηταὶ δέον ν' ἀσκῶνται συνεχῶς ἀπὸ τῶν πρώτων μαθημάτων κα καθ' ὅλα τὰ ἔτη διδασκαλίας τῆς 'Αγγλικῆς γλώσσας εἰς τὴν ἐγχερὴ καὶ ὀρθὴν χρῆσιν τῆς. Διὰ τοῦτο αἱ ἀσκήσεις συνομιλίας θά γίνονται ἐπὶ συνθέτων θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

ΓΑΛΛΙΚΗ

I. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Γαλλικῆς γλώσσας εἶναι:

1. Νὰ καταστήτῃ τὸν μαθητὴν ἱκανόν, ὅπως πιστοσῆ τὴν Γαλλικὴν γλώσσαν ὀμιλουμένην, ἀντινόητον ὀρθῶς καὶ κατανοσῆ τὰ γραπτὰ κείμενα αὐτῆς καὶ χρησιμοποῖ ὀρθῶς τὰ τὴν προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

2. Νὰ διοικήτῃ καὶ καλλιερῆσῃ τὸ διαφέρον τοῦ μαθητοῦ διὰ τὴν γνῶσιν τοῦ διὰ τῆς γλώσσας κυρίως ἐκφραζομένου τρόπου ζωῆς, τῶν ἀντιλήψεων καὶ γενικωτέρων τοῦ Γαλλικοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

3. Νὰ παρομοιῆσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντισπροσώπων τῆς λαοκρατικῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας.

4. Τέλος νὰ ἀσκήσῃ, ὡς γλωσσικὸν μάθημα, γενικωτέρων παιδευτικῶν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν μαθητῶν.

II. Διδακτέα ὄλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

1. Προφορά. Φωνητικὰ ἀσκήσεις πρὸς ἐξοικείωσιν εἰς τοὺς ἰδιόαυτους φθόγγους τῆς Γαλλικῆς γλώσσας, ὥστε ὁ μαθητὴς ν' ἀκούῃ ἀκριβῶς καὶ προσερῆ ὀρθῶς καὶ μὲ τὸν ἀρμόζοντα ρυθμικόν τόνον, φθόγγους, λέξεις καὶ φράσεις τῆς γλώσσας ταύτης. Παρὰλληλως διδασκαλία πρὸς ἐξοικείωσιν τῶν μαθητῶν μὲ τὰ γράμματα τοῦ Γαλλικοῦ ἀλφαβήτου καὶ διὰ τὰ διαφόρα τῶν 'Ελληνικῶν.

2. Ἀνά γ ω σ ις. α) Ἀνάγνωσις φράσεων καὶ ἀπλουστατέρων περιγραφῶν καὶ διηγησεως εἰς ἀμισρον καὶ ἐπιστηρικῶν τῶν πραγματικῶν διδασκαλίαν, β) ἀνάγνωσις κειμένων ἐκ καταλλήλων βιβλίων. Τὸ περιεχόμενον τῶν διδασκαλίων Γαλλικῶν κειμένων θ' ἀναφέρεται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τοὺς ἀριόμους, τὰ χρομάτια, τὰς διαστάσεις, τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου καὶ τὰς ἐποχὰς, τὴν προρῆν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν οἰκίαν, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰς ἀπλουστεράς

κοινωνικάς σχέσεις. Μεταξύ τῶν κειμένων δύνανται νὰ περιλαμβάνονται καὶ ἀπλᾶ ποιήματα.

Τὰ ἀναγνώσματα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλώσσαν ὁμηλικὴν καὶ σύγχρονον καὶ τὰ ποιήματα θὰ λαμβάνονται ἐκ τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας. Ἡ κατανόησις τῶν κειμένων ἐλέγχεται προφορικῶς καὶ γραπτῶς δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων εἰς τὴν Γαλλικὴν.

3. **Λεξιλόγιον.** Ἀπομνημόνευσις τῶν διδασκομένων ἐκάστοτε λέξεων καὶ φράσεων, μικρῶν διηγήσεων, ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων, διαλόγων, ποιημάτων. Τὸ λεξιλόγιον τῆς τάξεως ταύτης πρέπει νὰ περιέχῃ 400—500 λέξεις, ἀπᾶσας ἐλλημένους ἐκ τοῦ βασικοῦ Γαλλικοῦ λεξιλογίου. Αἱ ἀπομνημονεύμεναι λέξεις πρέπει νὰ ἐντάσσονται εἰς φράσεις.

4. **Γραμματικὴ καὶ Σύντακτικόν.** Θὰ διδασκῶσιν ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ κυρίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα (ἄρθρα, κλίσεις ὀνομάτων, τὰ ῥήματα τῆς α' συντάξης καὶ τὰ μᾶλλον εὐχρηστά τῆς β' καὶ γ' εἰς τὸν ἑνωστῶτα, Μέλλοντα καὶ Παρακείμενα, αἱ κυριώτεραι ἀντωνυμῖαι, ἴδια αἱ προσωπικαὶ, αἱ προθέσεις) καὶ ἐκ τοῦ Συνακτικῆς ἢ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ φράσει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων.

5. **Προφορικαὶ Ἀσκήσεις.** Ἀσκήσις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἐκάστοτε ἀναγνωσκόμενα. Ἀπομνημόνευσις χωρίων καὶ ἰδιωματικῶν φράσεων. Χρήσις ἐρωτηματικῶν καὶ ἀρνητικῶν προτάσεων, διαλόγων, ἀμμάτων, ἀπαγγελίας ποιημάτων.

6. **Γραπτὰ Ἀσκήσεις.** Ἀντιγραφή κειμένου κατ' οἶκον, συμπλήρωσις ἢ τροποποίησις φράσεων, ἀντικαταστάσεις λέξεων, ἀπαντήσις εἰς στοιχειώδεις ἐρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὰ ἀναγνωσκόμενα, γραφὴ καὶ ἰκταροῦσιν. Ἀπλούστατα θέματα μεταφορᾶς φράσεων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν. Οὐχὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν.

ΤΑΞΙΣ Β'.

1. **Προφορά.** Ἀσκήσις εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν εὐλόγων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, τὸν ὀρθὸν τονισμὸν τῶν λέξεων καὶ τὴν ρυθμικὴν ἑκφορὰν τῶν προτάσεων.

2. **Ἀνάγνωσις.** α) Ἀνάγνωσις περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἁμέσου καὶ ἐποπτικῆς διδασκαλίας πραγμάτων ἢ εἰκόνων ἀναφερομένων εἰς τὸ περιβάλλον τὸ μαθητοῦ, τὴν οἰκίαν, τὴν οἰκιακὴν ζωὴν, εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς κυριώτερας λειτουργίας αὐτοῦ, εἰς τοπία, ταξιδία καὶ β) ἀνάγνωσις σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὄλην περὶ κειμένων καὶ ἀπλῶν ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου.

Ἡ κατανόησις τῶν κειμένων ἐλέγχεται, ὡς καὶ εἰς τὴν Α' τάξιν, προφορικῶς καὶ γραπτῶς δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων γαλλιστὶ.

3. **Προφορικαὶ Ἀσκήσεις.** Ποικιλαι προφορικαὶ ἀσκήσεις ἀναφερόμεναι, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, εἰς ἀπομνημόνευσιν τῶν διδασκομένων ἐκάστοτε νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ εἰς ἀπαγγελίαν ἀπλῶν ποιημάτων. Ὁμοίως ἀσκήσις εἰς τὴν συνομιλίαν ἐπὶ συνθῶν θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

4. **Λεξιλόγιον.** Τὸ λεξιλόγιον τῶν ἀναγνωσμάτων τῆς τάξεως ταύτης πρέπει νὰ περιέχῃ 400—500 νέας λέξεις πέρα τοῦ λεξιλογίου τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς προηγουμένης τάξεως. Ἀπομνημόνευσις τῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων, τῶν ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων συγγενῶν ἐτυμολογικῶς καὶ ὀνσιολογικῶς καὶ ἐκφράσεων ἴδια ἐπιρρηματικῶν ἐκ τῶν ἰσίων συνθῶν καὶ ἀπαραίτητον διὰ τὴν διεξαγωγὴν συνομιλίας.

5. **Γραμματικὴ καὶ Σύντακτικόν.** Ἐπαγγελίαι, συμπλήρωσις, ταξινόμησις καὶ ἐμπέδωσις τῶν γνώσεων τῆς προηγουμένης τάξεως. Διδασκαλία τῶν ὑπολοίπων χρόνων τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῶν ῥηματικῶν (παρτακτικῶς, ὀριστος, ὑπερσυνθετικῶς, ἀπαρτίμων καὶ μετοχῆ ἐνεργητικῆς φωνῆς. Ἰπσοθετικῆς ἑνωστῶτα. Χρήσις αὐτῶν. Ἀντωνυμῖαι, ἴδια ἀναφορικαὶ, παραθετικαὶ, ἐπιρρηματικά). Ἐκ τοῦ Συνακτικῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε διδασκομένων καὶ ἀναγνωσκομένων κειμένων διδασκαλία τῶν συνακτικῶν και-

νομένων. Σύνταξις ἀντικειμένου, κατηγορομένου, προσδιορισμῶν, προθέσεων, ἐπιρρημάτων, κυρίων καὶ δευτερευουσῶν προτάσεων, ἐρωτήσεων, ἀρνήσεων.

6. **Γραπτὰ Ἀσκήσεις.** Γραπτὰ κατ' οἶκον ἀσκήσεις, ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

1. **Ἀνάγνωσις.** α) Ἀνάγνωσις περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἁμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας εἰκόνων καὶ πραγμάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (τὴν οἰκονομίαν, τὴν συγκοινωνίαν, τὰς πολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις κλπ.) καὶ β) ἀνάγνωσις σχετικῶν πρὸς τὰ ἀνωτέρω περὶ κειμένων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ἔχοντος ὡς τοπιὴν βάσιν διὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ τὴν Γαλλίαν. Τὰ πραγματικῶς περιεχόμενα ἀναγνώσματα λαμβάνονται ἐκδομῶν λογοτεχνικῶν βιβλίων.

Ἡ κατανόησις τῶν κειμένων ἐλέγχεται δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων προφορικῶς καὶ γραπτῶς εἰς τὴν Γαλλικὴν.

2. **Λεξιλόγιον.** Τοῦτο θὰ ἀποτελεῖται ἐκ 1500 λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 500 νέαι, ἐλλημέναι ἐκ τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων, μικρῶν διηγημάτων καὶ ποιημάτων, ὡς καὶ τῶν ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων.

3. **Γραμματικὴ καὶ Σύνταξις.** Ἀνασκόπησις τῶν διαθεθέντων. Συμπλήρωσις τῶν ἀνωμαλῶν ἴδια τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συνακτικῆς. Παράγωγα καὶ Σύνθετα. Ἰπσοθετικῆς τῶν ἄλλων χρόνων. Ἀκαλουθία χρόνων γενικῶς. Περιρρηματικῶν τύπων ῥηματικῶν (JE VAIS σὺν ἀπαρτίμῳ, JE VIENS DE σὺν ἀπαρτίμῳ, JE SUIS EN TRAIN DE σὺν ἀπαρτίμῳ). Συμπλήρωσις δευτερευουσῶν προτάσεων (αιτιολογικαί, συμπεροσθητικαί, ἀναφορικαί). Ἰππολοικῶν ἀντωνυμῖαι, ὡς καὶ αἱ κτητικαὶ καὶ αἱ συνθετικαὶ ἀναφορικαί. Χρήσις «EN» καὶ «Y».

4. **Προφορικαὶ Ἀσκήσεις.** Συνομιλία, ὡς εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις, ἐπὶ θεμάτων ὡς τὰ ἀκόλουθα: ἡ χώρα μας, ἡ φύσις, αἱ ἐποχῆς, ἡ συγκοινωνία, αἱ ὄροι, ψυχολογία κλπ.

5. **Γραπτὰ Ἀσκήσεις.** α) Περιλήψεις ἀναγνωσθῆσις ὅλης, β) διάφοροι ἀσκήσεις Γραμματικῆς καὶ Συνακτικῆς, γ) μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν, δ) συνθέσις ποικίλων περιεχομένων, ε) ἀπαντήσις εἰς ἐρωτήσεις, μετατροπῆς χρόνων, μεταβολὴ ἀπορρητικῶν προτάσεων εἰς καταρρητικῶς, ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

1. **Προφορά.** Αἱ ἀσκήσεις φωνολογίας καὶ ὀρθῆς προφορᾶς τῶν λέξεων καὶ φράσεων πρέπει νὰ συνεχίζονται, διὰ νὰ ἐνοήσωνται οἱ μαθηταὶ τὴν σημασίαν τῆς ὀρθῆς ὕψ' οὐτῶν ἐκφορᾶς των, π. χ. SALLE — CHALE, SATIN — CHATAIN, CASSER — CACHER. Αἱ ὑποθετικαὶ φράσεις, ἐπίσης, εἶναι ἐνδεδημένον νὰ ἐπαυλαβδύονται δι' ἀντικαταστάσεων τῶν ὀρων τῆς προτάσεων, ἀλλοίωσις χρόνων, μετατροπῆς τῶν ἐρωτηματικῶν προτάσεων εἰς ἀρνητικῶς κλπ.

2. **Ἀνάγνωσις κειμένων.**

Ἀνάγνωσις περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν σύγχρονον πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τῆς Γαλλίας καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς, ὡς αἱ ἐπισκέψεις εἰς ἐργοστάσια, πόλεις, δάση, ἐξεργασίαν, ἢ ζωὴ καὶ ἡ ἐργασία τῶν καλλιτεχνῶν, ἢ γωρματῶν μὲν τὸς τεχνίτας καὶ τοὺς ἐπαγγελματίους. Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποικίλου περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραμμάτων, περιγραφαί ἐκ τῆς Ἰστορίας. Βιογραφικαὶ προσωπογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπανθουσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων, ἀπαγγελίαι ἀπὸ στήθεος ἑνίων ποιημάτων. Τὸ λεξιλόγιον πρέπει νὰ περιέχῃ περὶ τὰς 2.000 λέξεις, ἐξ ὧν 400—500 νέαι, ἐλλημέναι ἐκ τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου Βασ βαθμίδος.

3. Γραμματική και Συντακτικόν.

Διασκαλία τῆς Ὀριστικῆς τοῦ Ἀορίστου. Χρήσις τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ Ἐνεστώτος καὶ τοῦ Παρακειμένου. Σμῆματα γλῶσσας (σαφῆς διαχωρισμὸς τῶν τοῦ παρελθόντος), ὡς καὶ ἐγκλίσεις.

Ἰαίτερα προσοχὴ εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις ἐν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὰς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, πρὸς ἐπισήμωσιν τῶν διαφορῶν. Σύνθετα συντακτικὰ φαινόμενα ἐπὶ τῇ βάσει δεδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκόμενων. Σμῆματα παθητικῆς μετοχῆς λεπτομερῶς. Τρόποι ἐκφοράς τῆς ἀρήσεως (μετὰ τοῦ PAS ἢ ἄλλων ἀρήνητων μορίων). Διάκρισις σαφῆς τῶν παθητικῶν καὶ μέσων ρημάτων. Χρήσις καὶ ἐφαρμογὴ τῶν δεκτικῶν καὶ ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν ἐν ταῖς φράσεσι. Χρήσις Παρατατικῆς (διαρκείας καὶ ἐπαναλήψεως). Μετατροπὴ τῆς συντάξεως ἀπὸ Ἐνεργητικῆς εἰς Παθητικὴν καὶ ἀντιτερόφως.

4. Προφορικαὶ ἐκθέσεις.

Σύντομοι ἀνακινῶσεις τῶν μαθητῶν, ὅλ' ἅπει, ἐπὶ θεμάτων προετοιμασθέντων κατ' ὄγκον καὶ ἀναφερομένων εἰς τὰς διαφόρους χώρας, τὴν χώραν μας, τὴν καλλιτεχνικὴν κίνησιν, τὸ θέατρον, τὸν κινηματογράφον, τὸν σφυρῖον.

5. Γραπτὰ ἀσκήσεις καὶ ἐκθέσεις.

Ἀσκήσις ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει. Περιλήψεις ἀγνωσθέντων κειμένων, μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν, συνθέσις ἐπιστολαί, μικραὶ περιγραφαὶ κ.λ.π.

6. Μετάφρασις.

Ἀσκήσις εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν κατὰ 15ῷ ἡμέραν.

7. Ὄρθογραφία.

Σύντομος ἀσκήσις εἰς τὴν ὀρθογραφίαν ἅπασι τῆς ἑβδομάδος ἐπὶ προετοιμασθέντων κειμένων καθ' ὑπαγόρευσιν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ καὶ διδρωθείσις ὑπ' αὐτοῦ κατ' ἐπιλογὴν ὀρισμένων ἐκάστοτε τετραδίων.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

1. Προφορά.

Ἀσκήσεις φωνολογίας καὶ προφοράς λέξεων καὶ φράσεων, ὡς καὶ ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει, κρίνονται ἀπαραίτητοι, π.χ. SEINE — CHAINE, SEIZE — CHAISE, MOUSSE — MOUCHE κ.λπ. Αἱ ἀσκήσις ὁμοίως αἰ σχετικαὶ μὲ τὴν δομὴν τῆς γλώσσας δέον ἢ ἐπαναλαμβάνονται δι' ὑποδειγματικῶν φράσεων, ἐντός τῶν ὁποίων ζητοῦνται ἀντικαταστάσεις τῶν ὄρων, ἀλλαγαὶ χρόνων κ.π.

2. Ἀνάγνωσις κειμένων.

Ἐκ καταλλήλου συλλογῆς Γαλλικῶν ἀγνωσμάτων ἐξ ἀπλοῦς τῶν κειμένων περὶγράφον, ὡς οἱ: VOLTAIRE, P. MERIMEE, H. BALZAC, A. DAUDET, M. PROUST, TH. GAUTIER, J. MOREAS, P. VERLAIN, G. APOLLINAIRE, ABBE BREMOND, J. PREVERT. Ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκόμενων, ἰσοπέδουσα εἰς τὴν ἐξαγωγήν τῶν χαρακτηριστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ νεωτέρου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ παραλληλισμὸς καὶ σύγκρισις μὲ τὸ ἀντίστοιχον ρεζιμά τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας (Κλασικισμὸς, Ρομαντισμὸς, Πανρασιασμὸς, Ρεαλισμὸς, Συμβολισμὸς). Λεξιλόγιον 2.500 λέξεων.

3. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν.

Συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγινωσκόμενων λογοτεχνημάτων. Ἰδιωματικαὶ ἐκφράσεις, παροιμίαι καὶ σύντομα τῆς Γαλλικῆς γλώσσας. Οἱ μαθητὰὶ πρέπει νὰ ἀσκηθῶσι μετὰ προσοχῆς εἰς τὴν κλοχὴν τῆς φράσεως τῆς Γαλλικῆς γλώσσας, ὡστε νὰ ἀποφεύγεται ἡ κατὰ λέξιν μεταφορὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἐκφράσεων εἰς τὴν Γαλλικὴν.

4. Προφορικαὶ ἀσκήσεις.

Ἐπανάληξις τῶν ἀριθμητικῶν, τῶν ὀνομάτων τῶν χωρῶν, τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς Ἑλλάδος. Χρήσις συνθέτων ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς καὶ ἀνεπιμετῶν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς χρέ-

νοὺς αὐτοῦς. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῆς Παθητικῆς φωνῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν καὶ ἀρηνητικῶν ἐκφράσεων. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῶν περιεριστικῶν ῥημάτων (AVOIR FAIM, HONTE, MAL, PEUR) καὶ ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων ρημάτων (IL FAIT FROID, CHAUD, IL PLEUT).

5. Ἀσκήσεις εἰς τὴν συνομιλίαν μὲ θέματα σχετικὰ μὲ τὰς ἐφευρέσεις, τὰς τέχνας, τὸν κινηματογράφον, τὸ θέατρον. Λεξιμοποιοῦσι κ.λπ.

6. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν δι' ἐπαναλήψεων ἐπὶ τῶν δεξιζόμενων, δι' ἀσκήσεων ἐκ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ δι' ἀντωνυμιῶν συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου.

7. Ἐκθέσεις. Σύνταξις ἐπιστολῶν, ὑπόθεσις ἀγνωσθέντων ἢ συζητηθέντων θεμάτων σχετικῶν μὲ τὸν κινηματογράφον, τὸ θέατρον, τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὴν εἰσπραχίαν, τὰς σπουδὰς κ.λπ. διὰ 80 περίπου λέξεων. Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τήρησιν σχετικῶν πρὸς τὸ θέμα διαγράμματος, ἀφοῦ διὰ προφορικῆς συνομιλίας ἐπαναλάβωμεν εἰς αὐτοὺς τὰς κυριώτερας σχετικὰς πρὸς τὸ θέμα λέξεις καὶ ὑποδειγματικὰς φράσεις.

8. Μετάφρασις. Ἀσκήσις εἰς αὐτὴν κατὰ 15ῷ ἡμέρον ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν.

9. Ὄρθογραφία. Σύντομος ἅπασι τῆς ἑβδομάδος ἀσκήσις εἰς τὴν ὀρθογραφίαν ἐπὶ προετοιμασθέντων κειμένων, ὡς καὶ ἐν τῇ Δ' τάξει. Διδρωθείσις ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κατ' ἐπιλογὴν ὀρισμένων ἐκάστοτε τετραδίων.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

1. Προφορά. Ἀσκήσις φωνολογίας καὶ προφοράς λέξεων καὶ φράσεων, ὡς ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει, εἶναι πάντοτε ἀπαραίτητοι. Ἐπίσης δέον ἢ ἐπαναλαμβάνονται ἀσκήσεις σχετικαὶ μὲ τὴν δομὴν τῆς γλώσσας δι' ὑποδειγματικῶν φράσεων καὶ διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ὄρων τῆς προτάσεως, ἀλλαγῆς τῶν χρόνων, μετατροπῆς ἀρηνητικῆς προτάσεως εἰς καταρατικὴν κ.λ.π.

2. Ἀνάγνωσις κειμένων. Ἀνάγνωσις ἀποσπασμάτων κειμένων ἢ συντόμων αὐτοτελῶν διηγημάτων, ὡστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μεθοδικὴ γνώσις καὶ διδακτικὴ τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ. Πρὸς τοῦτο δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦνται ἀγνωστικά ἐξ ἀποσπασμάτων ἢ ἐκλεκτῶν πελογραφημάτων ἢ ποιημάτων ἀπλοῦς τῶν κειμένων ἐκ τῶν MOJIERE, LA FONTAINE, BL. PASCAL, J. J. ROUSSEAU, J. MICHELET, CH. MONTESQUIEU, G. FLAUBERT, STENDHAL, GUY DE MAUPASSANT, P. CLAUDEL, A. CAMUS, CH. PEGUY, P. VALERY, G. DUHAMEL, A. MAUROIS, F. MAURIAU, J. ANOUILLE, S. EKUPERY, A. MALREAU, CH. BAUDELAIRE, AN. FRANCE, P. BOURGET, G. BERNANOS, J. BAINVILLE. Λεξιλόγιον 3.000 λέξεων.

Σύγκρισις τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας πρὸς τὴν Νεοελληνικὴν καὶ διαπίστωσις τῆς ἐπιδράσεως τῆς πρώτης ἐπὶ τὴν δευτέραν.

3. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν. Ἐπιμελὴς ἀναθεώρησις καὶ συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ γενικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγινωσκόμενων λογοτεχνημάτων. Ἐξιδρωθείσις εἰς λεπτομερείας, ὡς ἡ συστηματικὴ καὶ ὀρθὴ χρήσις τῆς ἀκολουθίας τῶν χρόνων, ἡ σύνταξις τῶν ἀπροσώπων ρημάτων, αἱ ἀόριστοι καὶ ἀναφορικά ἂντωνυμίαι κ.λπ.

4. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Εἰς τὴν συνομιλίαν, ὡς: συζητήσεις, δραματοποιήσεις, σύντομοι ὅλ' ἅπει προφορικῶν ἐκθέσεων μὲ θέματα ὁμιλίας σχετικὰ μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν, τὰς κοινωνικὰς συνθέσεις, τὸ θέατρον, τὰς διακοπὰς, τὰ ὄνειρα πλῆμων, γορῶν, ποταμῶν, ἔρωτα, τὰ μεταφορικά μῆτα, τὰς ταυτότητες καὶ τὰς λεξιαρχικὰς πρῆξεις, περιλήψεις ἀγνωστικῶν διηγημάτων, τὸν κινηματογράφον, τὰς τέχνας, τὰς ἑσπερίδας Σπουδῶν, τὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰ μαθημα-

τα και τὰς σχετικὰς ἐκφράσεις. Τοὺς ἰδιωματισμούς, τὴν ὀρολογίαὶν τῶν ἰδιῶν μαθημάτων καὶ γενικώτερον τῶν ἐπισημῶν.

5. Γραπτὰ ἔκθεσις. Ἐπιστολαί, σύντομα βιογραφικὰ σημεῖωματα, συμπληρώσεις ἐντύπων εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας, σύνταξις αἰτήσεων, διευθύνσεων ἐπιστολῶν, μικρῶν περιγραφῶν κ.λπ. μέχρις 120 λέξεων. Τὰ θέματα γενικῶς εἰς διδασκαλίαν ὄλης.

6. Μετάφρασις. Ἀσκήσις εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν, ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τᾷ, κατὰ 15 ὅμιλους.

7. Ὁρθογραφία. Ἀσκήσις εἰς τὴν ὀρθογραφίαν διὰ συντόμου κειμένου προηγουμένου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγνωσθέντων κειμένων ἅπασι τῆς ἐδωκόσης. Ἐλεγχῶς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κατ' ἐπιλογὴν, ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τᾷ, τῶν τετραθίων τῶν μαθητῶν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους ἐπισταμένη ἀναθεώρησις, συμπληρώσις καὶ ταξινομήσις τῶν προσκρηθεισῶν γνώσεων κατὰ τὰ προηγουμένα ἔτη.

Αἱ ἐπαληθεύσι αὐταί, διὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικαί, πρέπει νὰ συνεχίζονται καθ' ἅπαντα τὰ ἔτη τοῦ ἀνωτέρου κύκλου καὶ νὰ ἀναερίζονται τόσον εἰς τὴν προφορὰν καὶ τὴν ὁμιλίαν τῆς γλώσσης, ὅσον καὶ εἰς τὴν Γραμματικὴν καὶ τὸ Συντακτικόν.

Γενικὰ ἀ ὀδηγία.

1. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης θὰ χρησιμοποιούνται παραλλήλως ἡ ἄμεσος (DIRECTE), μέθοδος, ὡς καὶ ἡ μερρολογικὴ τοιαύτη (STRUCTUROGLOBALE).

2. Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ζωντανῆς γλώσσης, ἡ διδασκαλία γενικῶς θὰ εἶναι προφορικὴ κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος. Κατὰ τὰς πρώτας ἐβδομάδας διὰ τὸ πρῶτον ἔτος μόνον προφορικῶς, ὥστε οἱ μαθητὰς νὰ συνηθίσωσι τοὺς φθόγγους τῆς Γαλλικῆς γλώσσης καὶ νὰ κατανοῶσι τὴν προφορικὴν ὁμιλίαν πρὶν μάθωσιν τὸ ἀναγνωσκῶσιν τὴν γραπτὴν γλώσσαν.

3. Ἡ καθηγητὴς θὰ προφέρει εὐκρινῶς φθόγγους καὶ φράσεις, τὰς ὁποίας θὰ συνοδεύει διὰ σχετικῶν κινήσεων καὶ μιμητικῶν κ.χ. ἄνοιγαν τὴν ὄψον (ὁ καθηγητὴς πράττει τοῦτο), κλείνω τὸ παράθυρον, ὀνομάζωμαι τάδε, πῶς ὀνομάζεσθε. Θὰ ὑπερβαίνει σταθερῶς τοὺς μαθητὰς νὰ ἀπαντοῦσι Γαλλιστὰ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας δι' ἄπλουστάτων προτάσεων: εἶμαι μαθητὴς, εἶσαε καθηγητὴς, ὀνομάζωμαι τάδε κ.λπ.

4. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου σχολικοῦ ἔτους αἱ προφορικαὶ ἀσκήσεις θὰ ἐξακολουθήσωσι νὰ κατέχωσι σημαντικὴν θέσιν, ἀκόμη καὶ ὅταν οἱ μαθητὰς θὰ ἔχωσι ἐκμάθει ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν. θὰ συνεχισθῶσι δὲ αὐταί εἰς ὅλας τὰς τάξεις.

5. Αἱ νέαι λέξεις δὲν θὰ διδάσκονται μεμονωμέναι, ἀλλὰ ἐντεταγμέναι εἰς φράσεις, αἱ ἐκφράσεις δὲ θὰ εἶναι τῆς συνήθους συνομιλίας.

6. Ἡ Γραμματικὴ καὶ τὸ Συντακτικόν θὰ διδάσκονται οὐδ' θεωρητικῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν κειμένων ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διδασκόμενων καὶ διὰ τῆς ἐπαγωγικῆς μεθόδου. Ὁ μαθητὴς δηλ. πρῶτον θὰ μανθῶν νὰ ἐκφράζεται καὶ κατόπιν διατὶ ἐκφράζεται κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐκφράζεται.

7. Αἱ προφορικαὶ καὶ γραπτὰ ἀσκήσεις θὰ χρησιμοποιούνται ἀπαραίτητως διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῶν διδασκόμενων καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς διδασκαλίας τῆς γλώσσης.

8. Ἡ μετάφρασις τῆς Γαλλικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν θὰ χρησιμοποιεῖται ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον. Ἡ χρῆσις αὐτῆς εἶναι ἀναγκαία μόνον διὰ τοὺς ὅρους τῆς Γραμματικῆς ἢ τῆς Συντάξεως τῶν διαφερόντων εἰς τὴν μίαν γλώσσαν εἰς τὴν ἄλλην ἢ διὰ ἐνόησις ἐκτὸς τῆς ἐμπειρίας τῶν μαθητῶν. Συνιστᾶται ἀντιθέτως ἡ μετάφρασις φράσεων καὶ σὺν τῷ χρόνῳ μικρῶν κειμένων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν. διὰ νὰ καταστήσῃ συνειδητὴ εἰς τοὺς μαθητὰς αἱ διαφοραὶ τῆς διαφωροσύνης τῆς φράσεως καὶ τῆς θέσεως τῶν λέξεων εἰς τὰς δύο γλώσσας, ὥστε νὰ μὴ μεταφράζωσι οὐτοὶ κατὰ λέξιν τὴν μικρικτὴν τῶν γλώσσων εἰς τὴν ἑξῆνη.

9. Κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκάστου μαθήματος οἱ καθηγηταὶ ὀρεῖσονται νὰ ἐρωτῶσι τοὺς μαθητὰς γαλλιστὶ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπαντοῦσι οὗτοι εἰς Γαλλικὴν γλώσσαν διὰ μίαν τοῦλάχιστον ἀπαντήσεως.

10. Οἱ καθηγηταὶ ὀρεῖσονται νὰ ἔχωσι ὑπ' ὄψιν διὰ τὸ ὁμιλεῖν τῆς ἐν τῇ τάξει διδασκαλίας τῆς ἑξῆς γλώσσης πρέπει νὰ εἶναι ταχὺς καὶ ζωηρός, διὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὸς.

Εἰδικὰ ὀδηγία.

1. Προφορὰ. Αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν γραμμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Γαλλικοῦ ἀπαρτήτως παρουσιάζονται διὰ τοὺς Ἑλληνομάτας πρόβλημα. Διὰ τοῦτο ὁ καθηγητὴς θὰ ἀφιερώσῃ ἕνα μῆνα περίπου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου ἔτους διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν διεφορῶν καὶ τῶν γραμμάτων, τὰ ὅποια δὲν ἔχουσι ἀκριβῆ ἀντιστοιχίαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ διὰ εἰς τὴν προφορὰν τῶν U, CH, I, καθὼς καὶ τῶν ἄνωγων (BN, ON, IN, UN). Ἐπίσης εἰς τὴν προφορὰν τῶν διεφορῶν E (ἀρῶνων, κλειστῶ, ανοικτῶ). Μόνον ἀφοῦ ἐξοικειωθῶσιν πλήρως οἱ μαθητὰς μὲ τοὺς φθόγγους ἀκουστικῶς καὶ τὴν προφορὰν αὐτῶν θὰ προβῇ ὁ καθηγητὴς εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ὀρθογραφίας. Διότι: ἐν τούτοις νὰ χρησιμοποιηθῶσι παραλλήλως τὰ δύο εἰς ὅμοια στάθια (προφορὰ — ἀναγνώσις) μετὰ τὰ πρῶτα μαθήματα κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ καθηγητοῦ. Διὰ τὴν ἀκουστικὴν ἐξοικειώσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν προφορὰν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ κατάλληλοι δίσκοι.

2. Δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆται ὅτι ἡ ὁμιλουμένη γλώσσα ἀποτελεῖ βασικὸν μέρος τῆς διδασκαλίας καὶ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παραλείπωνται αἱ ἀσκήσεις συνομιλίας. Οἱ μαθητὰς δὲν νὰ ἐθίζονται ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀπάντησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν. Τὰ σχετικὰ θέματα πρέπει νὰ εἶναι ὀργανωμένα εἰς κέντρα διαφερόντος ὡς: ἐπισκέψις εἰς Μουσεῖον, ἀγορὰ προμηθειῶν, διαδρομὴ εἰς τὴν πόλιν π.χ. τῶν Παρισίων, Ἀθῶν κ.τ.λ. ταξίδια, ὥστε οἱ μαθητὰς νὰ ἐνοήσωσι τὴν πρακτικὴν χρησιμότητα τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης.

3. Ἀνάγνωσις. Εἰς τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις ἡ ἀνάγνωσις θὰ γίνεται πάντοτε μεγαλύτερος μὲ κύριον σκοπὸν τὴν κατανοήσιν τῶν ἀναγνωσκόμενων καὶ τὴν ὀρθὴν προφορὰν αὐτῶν. Εἰς πάσας τὰς τάξεις ἡ ἀπόδοσις τοῦ νοήματος θὰ γίνεται εἰς τὴν Γαλλικὴν. Διευκολύνεται ἡ ἀπόδοσις δι' ἐρωτήσεων ἢ διαφορῶν εἰδῶν ἀσκήσεων, εἰς τὰς ὁποίας οἱ μαθητὰς ἀπαντοῦσι γραπτῶς ἢ προφορικῶς.

4. Αἱ γραπτὰ ἀσκήσεις κρίνονται ἀπαραίτητοι. Κατὰ τὰς πρώτας ἐβδομάδας τοῦ πρώτου ἔτους μὴ ἀπλῆ ἀντιγραφή θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ ἐξοικειωθῶσιν μετὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ὀρθογραφίας. Μετὰ παρελθόντων ὁμως δύο μῆνῶν ἡ ἀντιγραφή δὲν νὰ μετατραπῇ εἰς ὀλιγώτερον παιδικὴν καὶ μόνον ἀσκήσιν. Ζητεῖται ἀπὸ τοὺς μαθητὰς νὰ μεταλλάξωσιν ἀντιγράφοντας εἰτε τοὺς ρηματικῶς χρόνους εἰτε τὸ γένος ἢ τὸν ἀριθμὸν τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων. Ἐπίσης θὰ μεταγράφονται, εἰς ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους, αἱ διηγήσεις εἰς διαλόγους καὶ τὰνάκλαι, τὰ ποιήματα δὲ εἰς πρῶτον λόγον. Πολυάριθμοι ἀσκήσεις, προφορικαὶ καὶ γραπτὰ, κρίνονται ἀπαραίτητοι, διὰ νὰ ἐλέγχωνται ἡ δυνατότης τῶν μαθητῶν εἰς τὸ νὰ ἐφαρμύζωσιν ὅσα ἔμαθον.

5. Διὰ τὴν ὀρθογραφίαν συνιστᾶται ἡ ἀπομνημόνευσις 2-3 στίχων εἰς ἕκαστον μάθημα καὶ ὁ ἐλεγχῶς τῶν εἰς τὴν τάξιν.

6. Διὰ νὰ καταστήτῃ ἡ διδασκαλία περισσότερο ἐποπτικὴ συνιστᾶται ἡ χρῆσις ἐποπτικῶν μέσων. Τοιαῦτα εἶναι φωτογραφία, τουριστικαὶ διαφημίσεις, ἀποκόμματα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, λιθογραφία, πίνακες, τὰ ὅποια προσφέρουσιν εἰς τοὺς μαθητὰς εὐκαρίαις θεμάτων διὰ συνομιλίας.

7. Εἰς τὰς τάξεις πολυπληθεῖς μὲ διαφορὰν γνώσεων δύναται νὰ μαθητὰς νὰ χωρισθῶσιν εἰς 3 ομάδας: ἡ μία ὁμάς (ἡ πλέον ἀδύνατος) θὰ ἐξετάζεται προφορικῶς, καθ' ὃν χρόνον ἡ δευτέρα (μετρία) θὰ ἀσκήσῃ γραπτῶς καὶ ἡ τρίτη (περισσότερον προχωρημένη) θὰ προσιμωθῆται τὰς ἀπορίας τῆς διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ νέου μαθήματος.

8. Τὰ κύρια σημεῖα τῆς διδασκαλίας (προφορά — φράσεις νέαι — γραμματικὴ — ἀσκήσεις) σκόπιμον εἶναι, ὅπως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν καθηγητῶν εἰς ἕκαστον μάθημα, κατανοητῶς τῆς διδασκαλίας ὡραίας μεταξὺ τούτων ἀνάλογως τῶν ἰδιαίτερον ἀναγκαῶν τῆς τάξεως.

9. Κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς δὲν πρέπει νὰ ζητηθῆι ἡ μεταφραστικὴ τοὺς κειμένους ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ νὰ τίθενται ἐρωτήσεις καὶ νὰ ζητῶνται ἀπαντήσεις. Ἡ μεταφραστὴ ἀποστηθίζεται μηχανικῶς ὑπὸ τῶν μαθητῶν, χωρὶς οὕτως νὰ γνωρίζωσι πολιτικῶς τὸ Παλλικὸν κείμενον.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

1. Σκοπὸς.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Λατινικῶν γενικῶς εἶναι μίᾳ πρώτῃ γνωριμία τῶν μαθητῶν μὲ τὴν ἑτέραν τῶν ἀρχαίων κλασσικῶν γλωσσῶν καὶ ἡ στοιχειώσις αὐτῶν διὰ τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ ρωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἐφ' οὗ κατ' ἰσομορίαν πρὸς τὸν ἑλληνικὸν θεμελιώθηι ἡ πολιτιστικὴ παράδοσις τῶν προηγουμένων λαῶν τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ἐπιδικώτερον διὰ τῆς σπουδῆς τῶν λατινικῶν γραμμάτων ἐπιδιώκεται:

α) Ἡ ἀνάγνωσις χαρακτηριστικῶν διὰ τὸ κάλλος τῆς μορφῆς, τὸ ἀξιόλογον νοηματικῶν περιεχομένων καὶ τὴν ἠθικὴν ἀξίαν ἀποσπασμένων ἐξ ἔργων ἀπασῶν τῶν περιόδων τῆς λατινικῆς γραμματείας, ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ αἰσθανθοῦν διαφέρον καὶ πνευματικὴν περίοργειαν, διὰ νὰ μελετήσωσι ἐραδίζοντες, ὅπως καὶ ἐν μεταφράσει, ὁλόκληρα ἔργα αὐτῆς.

β) Ἡ ἀφορηρῆς ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ λατινικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ πρώτη γνώσις τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἐπιτευγμάτων τοῦ ρωμαϊκοῦ λαοῦ, ὅτινα ἐνέχουσι σπουδαίαν παιδαγωγικὴν σημασίαν.

γ) Ἡ ἀνάγνωσις λατινικῶν κειμένων καὶ ἡ πρόκλησις πλοῦτος λεξιλογικῆς, ὅστις ἀποτελεῖ τῶν μὲν λατινισμένων γλωσσῶν τὸ κύριον μέρος, ὅταν δὲ τῶν γλωσσῶν τῶν πεπολιτισμένων λαῶν σημαντικὸν συστατικὸν εἰς τὰς περιοχὰς τῆς ἐπιστήμης, τῆς τέχνης καὶ τῆς φιλοσοφίας.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Α'. Γλωσσικὴ Διδακτικὴ.

Διδακτικὴ ἀσκήσεων ἐξ ἐγκεκριμένων λατινικῶν Ἀναγνωστικῶν καὶ παράλληλος ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων φαινομένων τῆς λατινικῆς γραμματικῆς. Ἡ ἐργασία αὕτη δέον νὰ ἀκολουθῆ παράλληλως συνεξέτασις τῶν γλωσσικῶν φαινομένων, ἥτοι ὀνομαστικῶν καὶ ρημάτων, ἐπιθέτων καὶ ρημάτων καὶ οὐχὶ τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῶν σχολικῶν ἐγχειριδίων τῆς γραμματικῆς.

Ἐναχοῦς δὲ γίνεται ἀναφορὰ εἰς τὰ ἀντιστοιχῶν φαινόμενα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης.

Παράλληλως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν γραμματικῶν φαινομένων θὰ γίνεται καὶ διδασκαλία κατὰ τρόπον πρακτικῶν τῶν βασικῶν φαινομένων τῆς λατινικῆς συντάξεως ὅσασι τῶν ἀσκήσεων τοῦ ἀναγνωστικοῦ.

Ἀσκήσεις ποικίλαι τῶν μαθητῶν γραφαὶ καὶ προφορικαὶ ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῶν ἐκάστου ἐξεταζομένων φαινομένων τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ (ἀπομνημόνευσι λέξεων καὶ φράσεων, μεταφορὰ λέξεων, φράσεων, μικρῶν καὶ ἀπλῶν προτάσεων ἐκ τῆς Λατινικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἀντιστροφῶς ἕκαστε τοῦ ἐκάστου γνωστοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς λεξιλογικῶν). Ἀσκήσεις συμπληρωτικῶς, μετασχηματισμοῦ κ.λ.π.).

Β'. Ἑρμηνεῖα κειμένων.

Παράλληλως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραμματικῆς ἔσται τοῦ Ἀναγνωστικοῦ ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα ἐκλεκτῶν περικοπῶν συγγραμμάτων τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ αἰῶνος τῆς

λατινικῆς φιλολογίας ἐξ Ἀνθολογίου ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδιαίως κατὰ τὸ Β' τετράριον.

Αἱ περικοπαὶ τῶν Ἀνθολογίων διακρινόμεναι διὰ τὸ ἠθικοπλαστικὸν καὶ τὸ ἐν γένει παιδαγωγικὸν περιεχόμενον δύνανται νὰ ληφθῶσιν ἐκ τῶν μαθητῶν Φαιδρου (PHAEDRUS), τοῦ Κοῦτου Κορτίου (Q. CURTIUS), τοῦ Αἰῶλου Γελλίου (A. GELLIUS) καὶ τοῦ Βαλερίου Μαξίμου (V. MAXIMUS).

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἀναγνωστικῶν περικοπῶν ἀφορηρῆς ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ ρωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ μετὰ συντόμῳ ἐισαγηρῆσεως τῶν συγγραμμάτων τῶν περικοπῶν.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Α'. Γλωσσικὴ Διδακτικὴ.

Συμπληρωτικῶς τῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς καὶ συστηματικῆς πρὸς διδασκαλίαν τῶν κυριωτέρων φαινομένων τοῦ λατινικοῦ Συντακτικοῦ ἔσται ληφθῶσιν λαμβανόμενον ἐκ τῶν διδασκόμενων ἐν τῇ τάξει κειμένων (ὑποτακτικῆ, γερουδιῶν, γερουδιῶν, ὅστις, γερουδιῶν ἐλξίς, χρῆσις τῆς ἀραιρητικῆς, ἀκολουθία τῶν χρόνων, δευτερογενεῖα προτάσεις).

Β'. Ἑρμηνεῖα κειμένων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα ἐκλεκτῶν περικοπῶν δοκίμων λατινίων συγγραμμάτων ἐξ Ἀνθολογίου, Κορνήλιου Νέπους (C. NEPOS), Τούλου Καίσαρ (I. CAESAR), Τίτου Λίβιου (T. LIVIUS), καὶ Σαλλούστιου (G. SALLUSTIUS).

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑρμηνευόμενων κειμένων ἀφορηρῆς ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ ρωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ μετὰ συντόμῳ ἐισαγηρῆσεως τῶν συγγραμμάτων τῶν περικοπῶν ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Α'. Γλωσσικὴ Διδακτικὴ.

Ἐξέτασις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν δυσμερετέρων καὶ σπανιωτέρων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων.

Β'. Ἑρμηνεῖα κειμένων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα ἐκλεκτῶν περικοπῶν δοκίμων λατινίων συγγραμμάτων ἐξ Ἀνθολογίου, Κικέρων (M. T. CICERO) LAELIUS SIVE DE AMICITIA ἢ SOMNIUM SCIPIONIS, Βιργίλιος (P. VIRGILIUS) Αἰνείας, Γεωργικὰ, Ὀράσιος (Q. F. HORATIUS), Ὄδαί, Κάτουλλος (G. V. CATULLUS).

Κατὰ τὸ Α' τετράριον θὰ διδασχῶσι κείμενα περὶ καὶ κατὰ τὸ Β' κείμενα ποιητῶν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκάστου ἑρμηνευομένης περικοπῆς σύντομος καὶ περιεκτικὴ ἐπισκόπησις τοῦ ἔιου καὶ τῶν ἔργων τῶν συγγραμμάτων, ὡς καὶ περιληφτικὴ ἀπόβησις τοῦ περιεχομένου ἐκάστου ἔργου, ἐξ οὗ ἐληφθῆναι τὸ ἑρμηνευόμενον, ὅστε νὰ καθίσταται εὐχερῆς ἡ σύλληψις τῆς διαφθορήσεως αὐτοῦ καὶ ἡ ἐντάξις τῆς περικοπῆς εἰς τὸ ὅλον ἔργον.

Κατὰ τὸ Β' τετράριον θὰ διδασχῶσιν συνοπτικὴ ἱστορία τῆς λατινικῆς γραμματικῆς, ἀναφερρομένη εἰς τὰς χαρακτηριστικὰς περιόδους, τὰ εἶδη τῆς γραμματικῆς καὶ τοὺς ἀντιπροσωπευτικῶς συγγραφεῖς. Δι' ἐκάστην ἐποχὴν θὰ ἐπισημαίνωνται τὰ ἔργα τῆς γραμματικῆς, τὰ ὅποια ἀπεικονίζουσι τὰ πνευματικὰ ρεζιματα τῆς ἐποχῆς.

Οἱ διδασκόμενοι πρέπει νὰ ἔχουν πάντοτε ὑπ' ὄψιν οἷον εἰ ἡ λατινικὴ γλῶσσα εἶναι διὰ τοὺς μαθητὰς ἔθνη καὶ τελείως ἄγνωστος. Ἐφ' οὗτοιο προκλήθη ἡ ἀνάγκη συστηματικῆς καὶ ἐπιμύρου γλωσσικῆς διδασκαλίας, ὥστε νὰ ἀποκτήσωσι οἱ μαθηταὶ τὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν κατανόησιν τῶν συγγραμμάτων λατινισθῶσιν. Οὕτω ἡ ἐπαρκὴς γλωσσικὴ κατάρτισις τῶν μαθητῶν δέον νὰ θεωρηθῆι πάντοτε ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ νὰ προχωρήσῃ ἡ διδασκτικὴ ἐργασία εἰς τὴν ἑρμηνεῖαν τῶν συγγραμμάτων. Ἡ ἀποηρῆσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν λέξεων καὶ φράσεων, ἡ ἐμπέδωσις τῶν γωνυριῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων, αἱ ἀσκήσεις μεταφορῆς λέξεων, φράσεων, προτάσεων, περιόδων ἐκ τῆς λατινικῆς εἰς τὴν Ἑλλη-

νικήν και αντίστροφως, προφορικῶς και γραπτῶς, εἶναι διδασκικήν ἐργασία ἀπολύτως ἀπαραίτητον διὰ τὴν γλωσσικὴν κατάρτισιν τῶν μαθητῶν. Εἰς τὴν ΣΤ' ὄντως νὰ γίνεται και θεματογραφία πρὸς ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταφρασὴν ἀπλοῦ διδασκατικῶ λεξιμῶν ἐκ τῆς λατινικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν τῆ βοήθειά κειμένη.

ΥΓΙΕΙΝΗ

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι ἡ παροχὴ εἰς τοὺς μαθητὰς στοιχειωδῶν ὑγειονομικῶν γνώσεων ἀπαραίτητων διὰ τὸν ἀτομικὸν και τὸν κοινωνικὸν τὸν βίον, ἡ ἀσκήσις αὐτῶν εἰς τὴν τήρησιν τῶν κανόνων τῆς ἀτομικῆς και τῆς γενικῆς ὕγιεινῆς, ἡ καθοδήγησις τῶν εἰς τὴν ἀτομικὴν προφύλαξιν ἐκ σωματικῶν ἀτυχημάτων και ἡ ἀσκήσις τῶν εἰς τὴν ἄμωσιν και ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συνηθετέρων ἐν τῷ ἀτομικῷ και κοινωνικῷ βίῳ ἀτυχημάτων ὑγείας.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Β'.

I. Εἰσαγωγή.

Ἑγεία, ὁρισμὸς και χαρακτηριστῆρ αὐτῆς. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Συναρμολόγησις, δομὴ και καλὴ αὐτοῦ λειτουργία. Σῶμα — νοῦς — ψυχὴ. Ἡ διατήρησις τῆς ὑγείας προῖον προσωπικῶν φροντίδων και κοινωνικῆς μερίμνης.

II. Ἀτομικὴ ὕγιεινὴ κατὰ τὰς διαφόρους ἡλικίας.

Ἑγειονομικὰ προβλήματα νεογνοῦ, βρέφους, νηπίου, μαθητοῦ, ἐφήβου, ἐνήλικος κλπ. Κοιτῆρια καλῆς σωματικῆς, ψυχικῆς και κοινωνικῆς εὐεξίας. Διαταραχαὶ τῆς ὑγείας και τὰ αἴτια αὐτῶν. Λειτουργικαὶ ἀνωμαλίαι, ἄλλοιπῆς ἢ ἀνόμαλος διατροπῆ, μεταβολαὶ φυσικοῦ περιβάλλοντος (μικροκλίμα), εἰσβολὴ παθογόνων μικροβίων, ἀτελής κοινωνικὴ προσαρμογὴ και ἐνστικτωδῆς παρορμήσεως.

III. Ἀπαίτησεις διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἀνάγκη και ἡ ποιότης τῆς ἀτμοσφαιρας. Τὸ ὕψος και ἡ προλευσις τοῦ. Τὰ τρέμμα αἰς δομικὸν ὕψικὸν και ὡς πηρὴ ἐνεργείας. Παγνίδια, ἀθλοπαίδια, ἐργασία, κόπωση, ὕπνος. Μαθήματα και διανοητικὴ ἀνάπτυξις. Συναπαστραφαὶ και ἀνθρώπινα γένησις. Παράπλευρα ἐνδιεφέροντα και προσηλεῖς ἀνασχολήσεις (HOBBIES). Προετοιμασία διὰ τὴν ἐνηλικίωσιν και τὸ γάμος.

IV. Ἄμυνα κατὰ τῶν νοσογόνων παραγόντων.

1. Μικροβία και νοσήματα. Βραχεία ἀναπόκρισις σπουδαιότερων νοσημάτων. Ἀποκοπὴ ὀδῶν μεταδόσεως και ἐπίσχυσις τοῦ ὀργανισμοῦ (μυδρία). Καθαρσίτης, ἐξυγιάνσις περιβάλλοντος, χλωρίωσις τοῦ ὕδατος, παστερίωσις τοῦ γάλακτος, ἐλεγχος τροφίμων.

2. Νοσήματα ἐξ ἐλλείψεως διατροφικῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν ἢ κατὰ χρῆσιν. Ἀρρώστασις, ὑποσιτισμὸς διαφόρων μορῶν (ἀνεπάρκεια πρωτεΐνης, ἐπιταμιῶν, ἄλατων κλπ.). Παχυσαρκία, ἀρτηριοσκληρυνσις, διαβήτης. Ἀλκοολισμὸς, κάπνισμα. Ἰσθμορρῶσις διαίτης και ἰσολογισμὸς προσλαμβανόμενων θερμίδων και ἐκτελούμενου ἔργου.

3. Βλάβαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἠλιακὴ ἀκτινοβολία (ἠλιοθεραπεία). Ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις, θερμοκρασία και ὑγρασία τοῦ ἀέρος. Συνασιτισμὸς και κλειστοὶ χώροι. Ρυπάνσις τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐδάφους και τῶν τροφῶν. Ραδιενέργεια, θέρμος. Μέτρα προλήψεως.

4. Τὸ ἀτύχημα και ἡ πρόληψις τοῦ.

V. Κοινωνικὴ ὀργάνωσις και ὕγειονομικὴ διαφώτισις.

1. Ἴατροι, Ὀδοντίατροι, Ἐπισκέπτρια Ἀδελφαὶ και Νοσοκόμοι. Νοσοκομεία και Ἑγειονομικὸ Σταθμοί. Διεθνεῖς Ὀργανώσεσις.

2. Ἑγειονομικὴ ὀργάνωσις τοῦ Σχολείου (Σχολίατρος, Σχολικὴ Ἀδελφὴ, τὸ πρόχειρον Φαρμακεῖον. Δελτία ὑγείας. Ἑγειονομικὴ διαφώτισις. Πρῶται βοήθειαι).

Τὰ περὶ ὕγειονομικῆς ὀργάνωσεως θὰ διδασθῶσι διὰ ἐραχέων. Ἐκτενέστερον πρέπει νὰ διδασθῶσι τὰ περὶ Πρώτων βοηθειῶν, ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ εἶναι ἱκανοὶ και νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ ἀτυχήματα και νὰ προσφέρωσι πρώτας βοηθείας εἰς περιπτώσεσις ἀτυχημάτων.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

1. Εἰσαγωγή. Ἑγεία (ὁρισμὸς) τοῦ πολυτιμότερου κεφαλαίου τοῦ ἀνθρώπου. Ἀνάγκη ἀναλήψεως αὐτῆς. Θεοποίησις τῆς ὑγείας ὑπὸ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. Παρμηλέησις αὐτῆς κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους. Σημερινὴ κατάστασις. Μέτροισις ὑγείας.

Παράγοντες καλῆς σωματικῆς, ψυχικῆς και κοινωνικῆς ὑγείας. Κληρονομικαὶ καταβολαὶ, ἐνδομήτριος ζωὴ και ἡ περίοδος τῆς σωματικῆς διαπλάσεως. Προσαρμογὴ πρὸς τὸ φυσικόν, βιολογικόν και κοινωνικόν περιβάλλον. Αἴτια διαταραχῆς τῆς ὑγείας και ἡ καταπολέμησις αὐτῶν (γενικότητες).

2. Ἑγεινὴ τοῦ ἀτόμου και τῆς οἰκογενείας.

α) Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ και ὁ τρόπος ζωῆς αὐτοῦ (κληρονομικότης και ἐνδομήτριον περιβάλλον). Ἐβγονικοὶ — δυσγονικοὶ παράγοντες και συγγενεῖς ἀνωμαλίαι. Προσαρμογὴ πρὸς τὸ ἐξωμήτριον περιβάλλον.

β) Ἡ κοπιώδης ἀνάπτυξις τοῦ νεογνοῦ μέρη τῆς πλήρους σωματικῆς ὀριμότητος. Βιολογικαὶ και ψυχολογικαὶ ἀνάγκαι κατὰ τὰς διαφόρους περιόδους (νεογνόν, βρέφος, νήπιον, μαθητῆν, ἐφήβον, ἐνήλικον). Βιολογικὴ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ἐρεθίσματα. Σωματικωτικὰ κριτήρια (πίνακες). Κίνησις, παγνίδια, ἀθλοπαίδια, ὕπνος.

γ) Γέννησις και διαπλάσεσις τῆς προσωπικότητος. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐγῶ και ἡ πίεσις τοῦ περιβάλλοντος. Θεμελιώσις ἡθικοῦ κώδικος και ἀνάπτυξις τῆς διανοίας. Ἡ μέτρησις τῆς εὐφρίας. Ψυχικὸ τραυματισμοὶ και δилήματα. Ψυχικὴ ὕγιεινὴ.

δ) Ἡ διατροφή τοῦ ἀνθρώπου. Θερμίδων και βιολογικῶν ἀνάγκαι κατὰ φύλον, ἡλικίαν και ἐπάγγελμα. Αἱ θρεπτικαὶ οὐσίαι (πρωτεΐνη, λίπη, ἰδατάνθρακες, ἐπιταμίαι και ἄλατα). Τὰ διάφορα τρέμμα φυτικῆς και ζωικῆς προλεύσεως (περικλυτῆτες εἰς θρεπτικὰς οὐσίαις και θερμικῆς ἀξίαι τῶν διαφόρων Ἑλληνικῶν τροφίμων) Πίναξ. Γάλα και γαλακτοκομικὰ προϊόντα. Ἡ βιομηχανία τῶν τροφίμων. Διαιτολογικαὶ παρεκτροπαί. Ἑγεινισμὸς, δυσοιστισμὸς και παχυσαρκία. Πρωτεΐνωσενία και ἀμιταμινώσεσις. Καρκαύματα και εὐφραντικά. Οἰνοπνευματώδη ποτὰ και κάπνισμα.

ε) Ἑγεινισμὸς. Αἱ εἰς ὕψος ἀνάγκαι τοῦ ὀργανισμοῦ. Χαρακτηρῆτες τοῦ πρὸς πόσιν ὕδατος. Προλεύσεισις και ἐπέξεργασία αὐτοῦ (πομπὰ, φρέατα, ὕδραγωγεία). Συστήματα ἀποχετεύσεως και ἀποκαθῆτις στερεῶν ἀπορριμμάτων.

στ) Ἑγεινὴ τῆς κατοικίας. Ἐνδομωσισμὸς και ὕψος. Προσανατολισμὸς, κατανομή τῶν χώρων, ὑποδομωσισμὸς. Ἠλιασμὸς, ἀεριτισμὸς, θέρμανσις και φωτισμὸς τῆς κατοικίας. Προβλήματα ἀγροτικῆς κατοικίας. Κλω-

στικά ίνες και ιδιότητες αυτών. Λάβη περί την ένδυμασίαν και ύψοσιν των ανθρώπων.

ζ) Τὸ φυσικὸν περιβάλλον. Ἡλιακὴ ἀκτινοβολία, ἡ πύχη πάσης ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας ἐνεργείας, ἡ ἀτμοσφαιρική ἀρχὴ καὶ παράγωγα καὶ προστασίας ζωῆς. Ἀτμοσφαιρική πίεσις, θερμοκρασία καὶ ὑγρασία τοῦ ἀέρος. Κλίμα καὶ ζώνη εὐεξίας. Σύνθεσις εἰσπνεομένου καὶ ἐκπνεομένου ἀέρος. Ρύπανσις τῆς ἀτμοσφαιρας.

3. Βλαπτικοὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας παράγοντες.

α) Ὁ κώπος τῶν παθογόνων μικροβίων. Τὰ λοιμώδη νοσήματα. Πρώτοι μεταδόσως τῶν μικροβίων. Μόλυνσις, ἐπιώσσις, λοιμώξις. Τρόποι βιολογικῆς τοῦ ὄργανισμοῦ ἀμύνης, ἀνοσία (παϊδικὰ νοσήματα). Ἡ καταπολέμησις τῶν λοιμωδῶν νοσημάτων. Ἐμβόλια, ἐντομοκτόνα, γλυκώσις ὕδατος, παστερίωσις γάλακτος, ἔλεγχος τροφίμων, ἐξυγιάνσις περιβάλλοντος.

β) Χρόνιαι παθήσεις καὶ ἀναπηρία. Νεοπλασία, ἀγγειοκαρδιακαὶ παθήσεις, διαβήτης, ψυχικὰ νοσήματα. Τὸ ἀτύχημα καὶ ἡ πρόληψις αὐτοῦ. Τρόποι καταπολέμησης τῶν χρόνιων παθήσεων καὶ τῶν ἀναπηριῶν.

γ) Κίνδυνοι ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος.

Ἡλιασις, θερμοπληξία καὶ κρυολογήματα. Νόσος τῶν δυνάμεων. Ἐπαγγελματικὰ παθήσεις. Μεροληψία τροφίμα. Ἀκαθαρσία εἰς τὸ ἕρα καὶ τὸ πόσιμον ὕδωρ. Θύροβοι. Ἰστογόνος ἀκτινοβολία (ὑπεριώδεις, ἀκτίνες Χ, καταλόγια θερμοπυρηνικῶν ἐκρήξεων. Προβλήματα ἀστροναυτικῶν).

4. Συστήματα Δημοσίας Ὑγείης.

α) Προστασία εὐπαθῶν ὁμάδων. Μητρότες καὶ παιδικὴ ἡλικία. Τὰ προβλήματα τῆς Σχολικῆς ἡλικίας. Ἐρβηταὶ καὶ ὀρμῶδες. Ὁ σχηματισμὸς τῆς οἰκογενείας. Προστασία τῶν εργαζομένων καὶ τῶν γερόντων. Νοσηλεία τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀποκατάστασις ἀναπηρῶν.

β) Ἡ μέτρησις τῆς ὑγείας. Δημογραφικὰ ροπαὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος. (Μέγεθος, αὔξησις καὶ ἄμνησις τοῦ πληθυσμοῦ). Γεννητικότητα, θνησιμότητα, νοσηρότης καὶ μέση διάρκεια ζωῆς.

Πρῶται Βοήθειαι. Κατ' ἀφαιρήσειν σεῖραν εἰς ἑκάστην ὁμάδα: Ἀτυχήματα (κατάρματα κλπ.), δηλητηριάσεις, δῆγματα ζώων, ὄρεων, πυρηνός, ἐκτακτοὶ περιστάσεις (αἰματώσεις, λιποθυμία, κώμα κλπ.).

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ — ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος ἐστίν: α) ἡ υποβοήθησις τῆς κοινωνικῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως τῶν μαθητῶν ἐν συνατηρίῃ πρὸς τὴν ψυχικὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν, β) ἡ καλλιέργεια εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ πνεύματος τῆς τάξεως καὶ τῆς πειθαρχίας, γ) ἡ ἀνάπτυξις τοῦ διαφέροντος καὶ τῆς ἀγάπης τῶν μαθητῶν διὰ τὸν ὕγιᾶ ἀθλητικῶν συμφόνως πρὸς τὸ ἀρχαίον Ἑλληνικὸν ἀθλητικὸν πνεῦμα, δ) ἡ ἀσκησις τῶν ἀθλητῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἰσχυτέρων ἀθλητικῶν ἐπιδόσεων αὐτῶν.

Εἰδικότερον διὰ τὸν μαθητῶνα ἐπιδιώκονται οἱ ἀκόλουθοι μερικὸι σκοποὶ:

α) ἡ ἐξυψώσις σωματικῆς ὑγείας καὶ εὐεξίας, ἡ ἐπιρροή τῶν σωματικῶν δυνάμεων καὶ ἡ βασικὴ σκληρογυμναστικὴ τοῦ σωματικοῦ ὄργανισμοῦ.

β) ἡ διόρθωσις ἐλαττωμάτων καὶ ἐλλείψεων τῆς στάσεως καὶ τῶν ὀργάνων κινήσεως καὶ ἡ πρόληψις τοιοῦτων ἐλαττωμάτων.

γ) ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀπόδοσεως τῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν τοῦ ὄργανισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἀναπνευστικοῦ καὶ τοῦ κυκλοφοριακοῦ συστήματος.

δ) ἡ ἀσκησις τοῦ μυϊκοῦ συστήματος καὶ γενικώτερον τοῦ ὄργανισμοῦ πρὸς μεγαλύτεραν ἐπίδοσιν ἔργου.

ε) ἡ ἐπιτετυχῆς συμπεριφορὰ καὶ ἀρμονικῆς διαπλάσεως καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς ὀρθῆς στάσεως, κινήσεως, σωματικῆς ἐκφράσεως.

στ) ἡ καλλιέργεια τῆς συνειδητέσεως τῆς ἀξίας καὶ τοῦ εαυτοῦ προορισμοῦ τοῦ σώματος καὶ ἡ ἀνάπτυξις πνεύματος σεβασμοῦ πρὸς αὐτὸ.

ζ) ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ζωὴν τῆς ὑπαίθρου, ἡ ἀνάπτυξις τῆς διαθέσεως πρὸς κινήσιν, πρὸς ἐργασίαν, πρὸς ἄθλησιν, ἡ καλλιέργεια αἰσιοδόξου ἀντιλήψεως περὶ τῆς ζωῆς.

η) ἡ ἀσκησις τῆς ἐτοιμότητος καὶ τῆς πρωτοβουλίας τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ἀπροβλέπτων φυσικῶν ἐμποδίων.

θ) ἡ καλλιέργεια ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρετῶν, ἰδίᾳ δὲ τοῦ πνεύματος τῆς τάξεως, τῆς αὐτοκυριαρχίας, τῆς πειθαρχίας, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς συνεργασίας.

ι) ἡ διατήρησις τῶν ἐθνικῶν ἀσμάτων, τῶν ἐθνικῶν χορῶν καὶ ἄλλων συναφῶν ἐκδηλώσεων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

ια) ἡ καλλιέργεια τοῦ ὕγιου ἀθλητικοῦ πνεύματος.

ιβ) ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἰσχυτέρων ἀθλητικῶν ἐπιδόσεων τῶν μαθητῶν καὶ ἡ προπαρασκευὴ ἀθλητῶν.

2. Διδακτέα ὄβη.

Α'. Τμήματα Ἀρρένων

ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Α'. Β'.

Α'. Παιδαγωγικὴ Γυμναστικὴ.

1. Ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως καὶ μετασχηματισμῶν. Μετὰ τὴν ὑπόθεσίαν τοῦ σώματος ὁ ἀκούσιμος εἶναι ἐτοιμὸς να δεχθῇ πᾶσαν ἀσκησιν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς σωματικῆς καταστάσεως, δηλαδὴ τῆς δυνάμεως, ταχύτητος, ἀνοχής, εὐκαμψίας καὶ ἐλαστικότητος. Αἱ ἀσκήσεις πρέπει νὰ ἀποτελοῦντὰ ἀπὸ συνεχεῖς καὶ ἐλευθέρως κινήσεως ἐνημερωμένως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ρυθμοῦ. Ἐκάστη ἀσκησις κατά τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὴν πληρῆ μορφήν τῆς, δηλ. τῆς μετὰ τῆς διατάσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν χαλαρώσεως τῶν μῶσων, ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας τῆς τροχιάς καὶ μέχρι τῆς τελικῆς στάσεως.

2. Ἐλευθέραι ἀσκήσεις ἐκ τῶν θεμελιωδῶν καὶ παραγῶγων στάσεων αὐτῶν.

Ἀναπήδησις, ἄλματα, φυσικὰ μεταποτίσεις, συνακμήσεις.

3. Ἀσκήσεις ἐδάφους καὶ ἐπὶ στρωμάτων ἀπλῆς μορφῆς, ἴητοι: κυβιστήσεις ἔμπροσ καὶ εἰς βάθος, ἀνακυβιστήσεις ὀπίσω, κυβιστήσεις διαστῆθιν ἔμπροσ, κατακέρυφος στρήξις ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τῆς κεφαλῆς, κατακέρυφος ἀναστρόφῃ, ἄλμα διὰ χειρῶν (HAND VAULT), ἄλμα διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ χειρῶν (HEAD VAULT).

4. Ἐβηροσμενά ἄλματα ἐπὶ πλινθίου. ἴητοι: κυβιστήσεις, διαστῆθιν ἄλματα, ἄλματα διὰ στηρίξεως τῆς κεφαλῆς, ὑπερπηδήσεις, διαπεράσεις, μετὰ βοηθῶν.

5. Ἐνὸργανοι ἀσκήσεις ἐπὶ πολυζύγων, δοκῶν, μονοζύγων, διζύγων, ἴητοι: ἐξαρτήσεις, ἔλξεις, ἰσορροπίαι, χειροβάσεις ἐπὶ δοκοῦ, αἰωρήσεις, κυβιστήσεις, ἀνακυβιστήσεις, μετὰ βοηθῶν.

6. Ἀσκήσεις μὲ δάρη, ἴητοι: ταχυεὶς ὠθήσεις, πίεσις, ὀκλάσεις μὲ τὸν ἄξονα θαρῶν, θηλαζὴ τὴν μάραν ἀνεύ δισκῶν θαρῶν, ἢ μὲ τοὺς δύο ἄλτηρας καὶ οὐδμηταίως αὔξησις τοῦ βάρους ἀνάλογος τῶν δυνατοτήτων τῶν ἀσκουμένων, μετὰ βοηθῶν.

Β'. Παιδιά:

Ὅλα τὰ εἶδη γυμναστικῶν παιδιῶν παιδαγωγικοῦ χαρακτῆρος, ἐθνικῶν καὶ ξένων, καὶ αἱ ἀγωνιστικὰ παιδιὰ: πετοσφαίρισις, καλαθοσφαίρισις, ποδο-

σφαίρις και χειροσφαίρις. Τούτων θά γίνεται τεχνική ανά-
λυσις, τρόποι μεταβιβάσεως, συνδυασμών, τακτικής, επίθε-
σεως, άμύνης και έλιγμών, προνήσεις.

Γ'. Δρόμος επί άνωμάλου εδάφους 1000 μέτρων.

Δ'. Έλληνικοί Χοροί:

Καλαματιανός, Κλέφτικος και ο τοπικοί χοροί.

Ε'. Δυνητικώς όρθοστάτην πάλην.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Γ', Δ'.

Α'. Παιδαγωγική Γυμναστική.

1. Άσκήσεις πυκνής τάξεως και μετασχηματισμών.

2. Έλεύθεραι άσκήσεις με κινησιολογικήν βάση τον ρυθμόν.

3. Άσκήσεις εδάφους και επί στρωμάτων πλέον συνθέτου μορφής, ήτοι: συνδυασμοί κυβιότησεων και άνακυβιότησεων μετά κατακορυφών άναστροφών έμπρός όπισω, πλαγίον κυβιότησεων (τροχών), χειροβάσεων, άμάτων διά των χειρών, κυβιότησεων, άμάτων διά στριβίσεως της κεφαλής και άμάτων διά των χειρών όπισω, δηλαδή άναρτίσεων όπισω (FLICK — FLACK).

4. Έφηρμοσμένα άλματα επί πλινθίων συνθέτου μορφής, ήτοι: κυβιότητες, άλματα ένδιάρια, άλματα διά των χειρών περιστροφικά και άλματα μετ' άναστροφώσεως (άμμα τίγρης), μετά βοθρών εις όλα τα άλματα.

5. Ένδύργανοι άσκήσεις επί πολυζύγων, δοκών, μονοζύγων και διζύγων εις δυσκολώτερας μορφάς: Έξαρτήσεις, έλξεις, αιώρησεις, άρσεις, όρθια στριβίς, άνακυβιότητες, ισοροπία, επί μονοζύγου λαβά 1η, 2α, 3η και δι' αιώρησεως άλλαγή λαβής και μετώπου, διαπέραςις του ποδός υπό τόν γόνυ εις τόν όριζόντιον άξονα, άνάβασις, αιώρησις έμπρός, όπισω, αιώρησις, γωνίωσις, άνάβασις εις τήν όρθίαν στριβίην, γωνίωσις, αιώρησις, περιφορά περίξ του άξονος, προσγειώσις έμπρός εις τήν άνάταξιν.

Δίζυγον: Έξαρτήσεις υπό μάλης, αιώρησις έμπρός—όπισω, στριβίς επί των βραχιόνων, αιώρησις, κατακορυφός άναστροφή — στριβίς επί τών ώμων, γωνίωσις, προσγειώσις έμπρός. Στριβίς επί των βραχιόνων, αιώρησις, πτώσις όπισω με τεταμένους βραχιόνους, γωνίωσις δι' αιώρησεως των σκελών έμπρός, άνόρθωσις εις τήν προτέραν θέσην, έκειθεν αιώρησις, γωνίωσις, πλαγία κατάβασις με τεταμένα σκέλη. Διαστάτην άνάβασις επί του διζύγου, λαβή έμπρός, κυβιότησις έμπρός. Λαβή όπισω, άνακυβιότησις όπισω, πλαγία κατάβασις δι' αιώρησεως.

Είς όλας τάς ένοργάνους άσκήσεις πάντοτε δέον να υπάρχουν δύο βοθροί.

6. Άσκήσεις με βάρη, πιέσεις, ώθησεις, όκλάσεις με τόν άξονα βαρών μέχρις εικοσι χιλιogramμων και βαθμιαίως άνάλωγος της δυναμικότητος των άσκουμένων με όλα τα βάρη των 38 χιλιogramμων. Επίσης άσκήσεις επί του άνω μέρους του πλινθίου εις κεκλιμένην θέσην με έλαφρά βάρη, λόγω έλλειψεως ειδικού πάγκου.

Β'. Αθλοπαιδιαί: Πετοσφαίρισις, καλαθοσφαίρισις, ποδοσφαίρισις, χειροσφαίρισις, ήτοι: τεχνική άνάλυσις, τακτική, στρατηγική, συνδυασμοί, μεταβιβάσεις, έλιγμοί, επίθεσις, άμυνα, έπεξηγήσις κανονισμών παιδιών, προνήσεις.

Γ'. Δρόμος επί άνωμάλου εδάφους 2.000 μέτρων.

Δ'. Έλληνικοί χοροί: Καλαματιανός, Κλέφτικος και ο τοπικοί χοροί.

Ε'. Δυνητικώς όρθοστάτην πάλην.

Β'. Τμήματα Θηλέων.

ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Α', Β'.

Α'. Παιδαγωγική Γυμναστική.

1. Άσκήσεις πυκνής τάξεως και μετασχηματισμών.

2. Έλεύθεραι άσκήσεις εκ των θεμελιωδών και παραγώγων στάσεων αυτών.

Πάσας τάς άσκήσεις δέον να συνοδεύη ρυθμός. Όλας τάς έλεύθερας άσκήσεις δύνανται αι μαθήτρια να εκτελέσουν τή συνοδεία πίνου, έρ' όσον ή καθήγητριά των δόση τόν ρυθμόν, τόν όποιον συλλαμβάνει ο πιανίστας ή τó μαγητήριον. Επί παραδείγματι, έρ' όσον ή άσκησις εκτελείται εις 4 χρόνους, δηλαδή 1—4, ή άσκησις επαναλαμβάνεται τετράκις και γράφεται: 4+4+4+4=16

Αι άσκήσεις των θηλέων δέον να έχων όψιν τους κύριον όρισμα τήν ρυθμικήν γυμναστικήν άσκησιν, κατά τήν όποιαν ή κίνησις υποτάσσεται εις τόν ρυθμόν με διαρκώς έναλλάσσομενας στάσεις εις τών χώρων και κατά τοιούτων τρόπων, ώστε να διαγράφεται ή φυσική άλληλουχία των κατά φυσιολογικήν σειράν και τάξιν άσκήσεων. Κατά τάς ρυθμικάς άσκήσεις μεγάλον ρόλον παίζουσι τα κάτω άκρα, ή δε βόδιτις και ο όρμος αποτελούν τήν βασικήν εκπαίδευσιν διά τάς σχηματισμένας άσκήσεις.

Αι ρυθμικά άσκήσεις γυμνάζουσι, φυγαγωγούν, αλλά και τέρπουσι τάς μαθήτριαι. Ρυθμός έστι κίνησις εν χρόνους τάξιν έχουσα.

3. Άσκήσεις με φορητά όργανα, ήτοι κορώνας, έλαστικές σφαίρας, Ξυλίνας στεφάνας, σγινακία άσκήσεως με κινησιολογικήν βάση τόν ρυθμόν.

4. Άσκήσεις εδάφους και επί των στρωμάτων, ήτοι κυβιότητες έμπρός και εις βάθος, άνακυβιότητες όπισω, κυβιότητες διαστάτην, έμπρός, όπισω, κατακορυφός στριβίς επί των χειρών και της κεφαλής, κατακορυφός άναστροφή, άμμα διά των χειρών (HAND VAULT), άμμα διά της κεφαλής και χειρών (HEAD VAULT).

5. Έφηρμοσμένα άλματα επί πλινθίων, ήτοι κυβιότητες — διαστάτην άλματα, υπερπήδησις, διαπέραςις μετά δύο βοθρών, έφάλαξις επί έφαλητήριου και άλματα.

6. Ένδύργανοι άσκήσεις: επί πολυζύγων, δοκού ισοροπία, μονοζύγων χαμηλών και γωνιαίων διζύγων, ήτοι: έξαρτήσεις, έλξεις, ισοροπία επί δοκού, αιώρησις, κυβιότησεις μετά βοθρών και περιστροφαι δι' έξαρτήσεως υπό μάλης.

Β'. Παιδιαί.

Όλα τα είδη γυμναστικών και ομαδικών παιδιών παιδαγωγικού χαρακτήρος, ένδικών και έξενών, και άγωνιστικά παιδιαί: πετοσφαίρισις, καλαθοσφαίρισις, χειροσφαίρις και σφιροπόλεμος (Γερμανικόν). Τούτων θά γίνεται τεχνική άνάλυσις, τρόποι μεταβιβάσεως, συνδυασμοί, τακτικής επίθεσεως, άμύνης και έλιγμών, προνήσεις.

Γ'. Δρόμος επί άνωμάλου εδάφους 600 μέτρων.

Δ'. Έλληνικοί χοροί: Καλαματιανός, Κλέφτικος, Κρητικός, Κορυκαϊτικός και όλοι οί τοπικοί χοροί.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Γ', Δ'.

Α'. Παιδαγωγική Γυμναστική.

1. Άσκήσεις πυκνής τάξεως και μετασχηματισμών.

2. Έλεύθεραι άσκήσεις με κινησιολογικήν βάση τόν ρυθμόν, ός άνάγερται εις τόν πρώτον κύκλον.

3. Άσκήσεις με φορητά όργανα, ήτοι: κορώνας, έλαστικές σφαίρας, Ξυλίνας στεφάνας, σγινακία, άσκήσεις με κινησιολογικήν βάση τόν ρυθμόν.

4. Άσκήσεις εδάφους και επί στρωμάτων πλέον συνθέτου μορφής, ήτοι συν-

βασμοί κυβιστήσεων και άνακυβιστήσεων μετά κατακορύφωσιν άναστροφών εμπρός, όπίσω, πλαγίων κυβιστήσεων (τροχός), χειροβαθίσεων, άλμάτων διά των χειρών, κυβιστήσεων και άλμάτων διά τής κεφαλής.

5. Έφηρμοσμένα άλματα επί πλινθίου και επί έφαλτηρίου, ήτοι κυβιστήσεις, άλματα διά του βελάνου των χειρών, άλματα περιστασιακά διά των χειρών και τής κεφαλής.

6. Ένδραναί: άσκήσεις: επί πολυζώνων, δοκού ίσορροπίας, χαμηλού μονόζυγου και γυναικείου διζύγου εις συνθέτους μορφάς, ήτοι: έξαρτήσεις, έλξεις, άρσεις, ίσορροπία—βάσεις επί τής δοκού δι' αιωρήσεως έκαστου των σκελών, κυβιστήσεις, άνακυβιστήσεις μετά δοχθών. Έπί γυναικείου διζύγου, έξάρτησις εκ τής άνω δοκού, ζιόρτης, ήμισυβάσις έπί τής κάτω δοκού, εκκίδεν λαθή πρώτη εκ τής άνω δοκού, κυβιστήσις, άνάβασις ίπασσί, κατάβασις.

Β'. Αθλοπαίδαι:

Πετοφαίρισις, καλαθοφαίρισις, χειροφαίρισις, σφαιροπέλιμος (Γερμανικός). Τεχνική άνάλυσις, τρόποι μεταβιβάσεως, συνδυασμών, τακτικής, επίθεσεως, άμύνης και έλιγμών, προπόνησις.

Γ'. Δρόμος επί άνωμάλου εδάφους 800 μέτρων.

Δ'. Έλληνικοί χοροί: Καλαματιανός, Κλέφτικος, Κρητικός, Κερκυραϊκός και οι τοπικοί χοροί.

ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Α'. Τμήματα Άρρένων.

ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Α', Β'.

1. Δρόμος ταχύτητος 60 μέτρων.
2. Δρόμος ήμιαντοχής 600 μέτρων.
3. Σκυταλοδρομία 4X50 μέτρα.
4. Άλμα εις μήκος (τεχνική έκτακτικού, συσπειρωτικού ή έναιρίου διασκελισμού (φαλίδος).
5. Άλμα εις ύψος (τεχνική διασκελισμού διά κοιλιακής περιφοράς (STRADDLE).
6. Ρίψις έπισκυρού 700 γραμμαρίων (έξθμιαίως με στροφήν 1 3/4).
7. Σφαιροβολία (σφαίρα 3 χιλιογράμμων — Τεχνική νεωτέρα Ο BRIEN).
8. Ρίψις σπογγώδους σφαίρας βάρους 200 γραμμαρίων, ήτις προσαρκακεύζει τους μαθητάς διά την ρύθιν του άκοντιου.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Γ', Δ'.

1. Δρόμος ταχύτητος 100 μέτρων.
2. Δρόμος παρατεταμένης ταχύτητος 300 μέτρων.
3. Δρόμος ήμιαντοχής 800 μέτρων.
4. Σκυταλοδρομία 4X100 μέτρα.
5. Δρόμος μετ' έμποδίων 80 μέτρων δυνητικώς, έφ' όσον έρριπασθών τα σχολεία με έμποδια. (Τά έμποδια είναι 7, ύψους 91,4, ή άπόστασις από άφερτήσις μέχρι του πρώτου έμποδίου είναι 13,25 μ., μεταξυ των έμποδίων 8,75 και από του τελευταίου μέχρι του τέρατος 14,25).
6. Άλμα εις μήκος (Τεχνική έκτακτικού, συσπειρωτικού ή έναιρίου διασκελισμού (φαλίδος).
7. Άλμα εις ύψος (τεχνική διασκελισμού διά κοιλιακής περιφοράς (STRADDLE).
8. Άλμα τριπλούν. Τεχνική δρομέων, κοινή τεχνική, τεχνική δύο βραχιόνων.
9. Σφαιροβολία (σφαίρα 4 χιλιογράμμων — νεωτέρα τεχνική Ο BRIEN).
10. Δισκοβολία (Δίσκος 1 1/2) χιλιογράμμων—βαθμιαίως με κατάληξιν εις την στροφήν 1 3/4).
11. Άκοντισμός (άκόντιον 600 γραμμαρίων — Βελτιωμένος Φινλανδικός ή Ευρωπαϊκός τρόπος ρίψεως).

Κατά την διδασκαλίαν τής τεχνικής έκάστου άγωνίσματος θά διδάσκηται ο έπικρατέστερος παλμός ή τεχνική αυτού. Προς τούτο ο διδάσκων πρέπει να είναι ένήμερος των νεωτέρων μεθόδων διδασκαλίας υπό έπιστρωμινική και τεχνικήν έποψιν.

Β'. Τμήματα Θηλέων.

ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Α', Β'.

1. Δρόμος ταχύτητος 50 μέτρων.
2. Σκυταλοδρομία 4X50 μέτρα.
3. Άλμα εις μήκος (τεχνική έκτακτικού, συσπειρωτικού, έναιρίου διασκελισμού (φαλίδος).
4. Άλμα εις ύψος (τεχνική διασκελισμού κοιλιακής περιφοράς — STRADDLE).
5. Ρίψις έλαστικής σφαίρας μετά φοράς.
6. Έπισκυροβολία (έπισκυρος 700 γραμμαρίων, βαθμιαίως με στροφήν 1 3/4).

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Γ', Δ'.

1. Δρόμος ταχύτητος 80 μέτρων.
2. Σκυταλοδρομία 4X80 μέτρα.
3. Άλμα εις μήκος άπλούν (τεχνική έκτακτικού, συσπειρωτικού, έναιρίου διασκελισμού (φαλίδος).
4. Άλμα εις ύψος (τεχνική διασκελισμού διά κοιλιακής περιφοράς (STRADDLE).
5. Έπισκυροβολία (έπισκυρος ένός χιλιογράμμου — βαθμιαίως με στροφήν 1 3/4).
6. Ρίψις έλαστικής σφαίρας μετά φοράς.
7. Δισκοβολία (δίσκος ένός χιλιογράμμου) δυνητικώς.

ΚΟΛΥΜΒΗΣΙΣ — ΑΓΩΝΕΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Άρρένων και Θηλέων)

ΤΑΞΕΙΣ Α', Β'.

Έξοικειώσις διά διολισθήσεως εις την θάλασσαν, άφου προηγηθή διδασκαλία και άσκήσεις εις την ξηράν τής προσόδιας κολυμβήσεως. Άλματα υπό μορφήν παιδιών, έπίπλευσις, καταβύσεις από τής έπιφανείας εις μικρόν βάθος και άμάλυν πωδήμα. Βαθμιαίως διδασκαλία τής ύπτιας κολυμβήσεως. Κατά την χειμερινήν περίοδον έχει προηγηθή διδασκαλία στοιχείων ναυγασσοτικής και έφαρμογή τεχνητής άναπνοής.

Προσθία κολύμβησις 50 μέτρα.

Υπτία κολύμβησις 50 μέτρα.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Άρρένων και Θηλέων)

ΤΑΞΕΙΣ Γ', Δ'.

Προσθία κολύμβησις 50 μέτρων.

Υπτία κολύμβησις 50 μέτρων.

Έλευθερά κολύμβησις (CRAWL 50 μέτρων).

Σκυταλοδρομία 4 X 50 μέτρων έλευθεράς.

Καταβύσεις από άναπνεητήριου ύψους 1,50 μ.

Υδατοφαίρισις.

Ναυγασσοτική: λαθαί διασώσεως, μεταφορά πνιγμένου και έφαρμογή τεχνητής άναπνοής.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Α'. Τμήματα Άρρένων.

ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΕΙΣ Ε', ΣΤ'.

Α'. Παιδαγωγική Γυμναστική: Έλεύθερα άσκήσεις με κίνησιολογικήν βάση τον ρυθμόν, συνθετέρας μορφής.

2. Άσκήσεις εδάφους και επί στρωμάτων, ήτοι: συνδυασμοί κυβιστήσεων, άνακυβιστήσεων

έμπρός — όπως μετά κατακόρυφον άναστροφών, χειροβασίες, συνδυασμοί άλματων διά τών χειρών, κυβιτήτσες και άλματα διά τής κεραλής, συνηθ. άλματα διά τών χειρών, διά τής κεραλής περιστροφικός, συνηθ. άλματα όπως διά τών χειρών δι' άναρρίψεως (FLICK — FLACK). περιτροπών τών άλμα όπως άνευ στρήξεως τών χειρών (SALTO).

3. Έφ' ηρημοσμένα άλματα επί πλινθίων εν σκοπέ τέρως μορφής, ήτοι: κυβιτήτσες διά τών χειρών και άνευ χρήσεως τούτων, κυβιτήτσες διά τής χρήσεως δύο πλινθίων, ή κεραλή διά εισέρχεται εις τώ διάκενον τών πλινθίων, διά χρήσεως τών χειρών και άνευ τούτων, επίσης επί του ένός ή τών δύο πλινθίων περιστροφικών άλμα διά τών χειρών και άνευ χρήσεως αυτών, επί τών δύο πλινθίων εις σχήμα τού γράμματος Τ κυβιτήτσες και άλματα διά τών χειρών. επί πλινθίου κατά πλάτος, άλματα περιστροφικά διά τών χειρών και τής κεραλής ή και άνευ χειρών, περιστροφικών άλμα δι' άναστρώσεως, κυβιτήτσες επί του στρώματος, άλματα διά τών χειρών με μειωμένη ύψος τών πλινθίου εις τρία μέτρα. Πάντοτε χρησιμοποιούνται δύο βοηθοί και συγκεκριμένως ο έκτελών τώ άλμα καταλαμβάνει την θέσιν του βοηθού και έν συνεχεία έλοι έκτελών και τον βοηθόν.

Α'. Ένόργανοι άσκήσεις επί πολυζύγων, δοκών, βελών, μονοζύγων και διζύγων, ήτοι: εξηρτήσεις, έλξεις, άρσεις, κατακόρυφον άναστροφά, ύβριση στρήξεως, δυναμική αναβάσεις ή δι' αιωρήσεως, χειροβασίες πλάγια ή από τής ύπτις εξηρτήσεως με λάβας, 1ην, 2αν, 3ην επί μονοζύγων, εξηρτήσεις διά τών τριών λαβών, άρσεις δι' άρχικής έλξεως, γωνιώσεις και αναβάσεις, επί τής όριζοντίας δοκού (ΚΙΡ ή Έλβετική). Έκείθεν ανακυβιτήτσες, αιώρησις, άνάβασις διά διπλοσώσεως του ένός ή άμφοτέρων τών σκελών, καθήματα επί του όριζοντίου άξονος, την πρώτην έκτελούν εις τόν δεύτερον κύκλον, εκείθεν καθήματα εις τόν κέντρον τών μηρών επί του άξονος πτώσις έμπρός ή προς τά όπως περιστροφικός, αιώρησις, άνάβασις, ανακυβιτήτσες, προγεγισις έμπρός, εισαγωγή βαθμιαίας εις γιγντατώρημα.

Δίζυγων: Μετά φοράς εξηρτήσις υπό μάλης, αιώρησις περιστροφή με τεταμένον τώ σωμα, αλλαγή μετώπου, άνάβασις με αιώρησιν (ΚΙΡ) — στρήξις επί τών όργωνίων, αιώρησις με τεταμένον σωμα, ή λεκάνη θά προωθήται έμπρός και ή σιαγών θά έρχεται προς τώ στήθος, ήλαθά άνευ γωνιώσεως κατά την αιώρησιν. Εκείθεν προδευτικώς προς την κατακόρυφον άναστροφήν δι' αιωρήσεως πλάγια κατάβασις, άνάβασις δι' αιωρήσεως (ΚΙΡ) και αιώρησις έμπρός, όταν οι πόδες έρχονται όπως κάμψις τών βραχιόνων και όταν έρχονται έμπρός τάσις. Όλοι αι άσκήσεις με δύο βοηθούς και τόν καθηγγητήν εποτελούνται.

5. Άσκήσεις με βάρη: πιέσεις, ώψήσεις, όκλασεις και από τής άπορροσσίας βαθμιαίως με έλα τε βάρη και επί του άνω μέρους τού πλινθίου από τής ύπτις θέσεως έλλείπει πάγυ, άσκήσεις διά τών άλλων με άναρτήσεως ή τρέποντες.

Β'. Άθλοπαίδισι: Πετοσφαίρισις, κατασφαίρισις, ποδοσφαίρισις, χειροσφαίρισις, ήτοι: τεχνική άνάλυσις, τακτική και στρατηγική άγώνων, συνδυασμοί, έλιγμοί, μεταβιέσεις, επίθεσις, άμυνα, προπόνησις.

Γ'. Δρόμος επί άνωμάλου εδάφους 3.000 μέτρον.

Δ'. Έλληνικοί χοροί: Καλαματαιάνος, Κλέφτικος και οι τοπικοί χοροί.

Β'. Τμήματα Θηλέων.

ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΙΣ Ε'. ΣΤ'.

Α' Παιδαγωγική Γυμναστική.

1. Έλευθερα άσκήσεις με κινησιολογικήν βάση τόν ρυθμόν.
2. Άσκήσεις με φορητά όργανα, ήτοι: κορώνες, έλαστικές σφαίρας, ξυλινάς σφεράνας, σχοινιά, άσκήσεις με κινησιολογικήν βάση τόν ρυθμόν.

3. Άσκήσεις εδάφους και επί στρωμάτων, ήτοι: συνδυασμοί κυβιτήτσων, ανακυβιτήτσων έμπρός — όπως μετά κατακόρυφον άναστροφών, χειροβασίες, συνδυασμοί άλματων διά τών χειρών, κυβιτήτσες και άλμάτων διά τής κεραλής, συνηθ. άλματα διά τών χειρών περιστροφικά και διά τής κεραλής, συνηθ. άλματα όπως διά τών χειρών δι' άναρρίψεως (FLICK — FLACK).

4. Έφ' ηρημοσμένα άλματα επί πλινθίων ή πλινθίων, ήτοι: κυβιτήτσες διά τών χειρών και άνευ χρήσεως τούτων, κυβιτήτσες διά χρήσεως δύο πλινθίων, ή κεραλή εισέρχεται εις τώ διάκενον τών πλινθίων, διά χρήσεως τών χειρών και άνευ τούτων. Επίσης επί του ένός ή τών δύο πλινθίων περιστροφικών άλμα διά τών χειρών, πλινθίων κατά πλάτος, περιστροφικών άλμα διά τών χειρών και τής κεραλής, άλματα διά τών χειρών με τρία μέτρα τού πλινθίου κατά μήκος και πλάτος. Πάντοτε δύο μαθήτριαι τοποθετούνται ως βοηθοί.

5. Ένόργανοι άσκήσεις: Έπί πολυζύγων, δοκού ίσορροπία, χαμηλό μονοζύγιον και γυμνασικό διζύγιον, ήτοι: εξηρτήσεις, έλξεις, άρσεις, ίσορροπία, καθήσις επί τής δοκού δι' αιωρήσεως έκατέρου τών σκελών κεκαμμένου ή τεταμένου, κυβιτήτσες, ανακυβιτήτσες μετά βοηθόν. Έπί γυμνασικού διζύγιου, εάν ύπαρξη ήμειδρία θέσις επί τής κάτω δοκού, λαθή τής άνω δοκού διά τής δεξιάς χειρός και τής κάτω διά τής άριστερας, γωνιώσις τών σκελών εις τώ διάκενον τών δοκών και εκείθεν ήμειδρία θέσις αντίθετος, λαθή άνω διά τής άριστερας χειρός και κάτω διά τής δεξιάς και πάλιν γωνιώσις και εκείθεν προγεγισις με αντίθετον μετώπον.

Β'. Άθλοπαίδισι: Πετοσφαίρισις, κατασφαίρισις, χειροσφαίρισις, ήτοι: τεχνική άνάλυσις, τακτική και στρατηγική άγώνων, συνδυασμοί, έλιγμοί, μεταβιέσεις, επίθεσις, άμυνα, προπόνησις.

Γ'. Δρόμος επί άνωμάλου εδάφους 1.000 μέτρον.

Δ'. Έλληνικοί χοροί: Καλαματαιάνος, Κλέφτικος, Κρητικός, ορός, Κερκυραϊκός και οι τοπικοί χοροί.

ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Α'. Τμήματα Άρρένων.

ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΙΣ Ε'. ΣΤ'.

1. Δρόμος ταχύτητος 100 μέτρον.
2. Δρόμος παρατεταμένης ταχύτητος 400 μέτρον.
3. Δρόμος ήμιαντοχής 800 μέτρον.
4. Δρόμος άντοχής 3.000 μέτρον.
5. Σκυταλοδρομία 4X100 μέτρον.
6. Δρόμος 110 μέτρον μετ' έμποδίων ύψους 91,4 δυνητικός, έρ' όσον διατεθούν έμποδία. (Τά έμποδία είναι 10, ή άπόστασις από άφετηρίας μέχρι του πρώτου έμποδίου 13,72 μ., μεταξύ τών έμποδίων 9,14 μ. και από τού τελευταίου έμποδίου μέχρι του τέρματος 14,02 μ. Διασκελισμοί από άφετηρίας μέχρι πρώτου έμποδίου 8—10 και από άναστροφήν 7—9, μεταξύ τών έμποδίων 3—5 και μετά τώ τελευταίω έμποδίου διασκελισμοί ταχύτητος.
7. Άλμα εις μήκος άπλου (τεχνική έκτακτικού, συστειρωτικού ή ενανερίου διασκελισμού (ψαλίδος).
8. Άλμα τριπλου (Τεχνική όρμεμένη, κοινή τεχνική και τεχνική δύο βραχιόνων).
9. Άλμα εις ύψος (τεχνική διασκελισμού κοιλιακής περιφοράς (STRADDLE).
10. Άλμα επί κοντά (τεχνική μεταλλικού κοντού). Δυνητικός και τεχνική πλαστικού κοντού.
11. Σκυροβλία (σφαίρα 5 χιλιογράμμων — νεώτερα τεχνική Ο ΒRIEN).
12. Διακοβλία (Δίσκος 112) 2 χιλιογράμμων βαθμιαίως κατάλλησις εις την στροφήν 13) 4).
13. Άκοντισμός (άνόντιον 800 γραμμαρίων — βελτιωμένος Φινλανδικός ή Εθροπικός τρόπος ρίψεως).
14. Έλαθολία διακοβλία με δίσκεν του αυτού έάρους και λιθοβλία με λίθον έάρους 4 χιλιογράμμων δυνητικός.

Β'. Τμήματα Θηλέων.

ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ. ΤΑΞΙΣ Ε'. ΣΤ'.

1. Δρόμος ταχύτητας 100 μέτρων.
2. Δρόμος ημιαντοχής 600 μέτρων.
3. Σκυταλοδρομία 4X100 μέτρων.
4. Δρόμος 80 μέτρων μετ' έμποδίων δυνητικός, έρ' όσον διεπευδών έμποδια. Τά έμποδια είναι 8, ύψους 76,2 μ., ή δε άπόστασις από τής άρετηρίας μέχρι του πρώτου έμποδίου είναι 12 μέτρα, μεταξύ των έμποδίων 8 μέτρα και από του τελευταίου έμποδίου μέχρι του τέρματος 12 μέτρα.
- Οί διασκελισμοί από άρετηρίας μέχρι του πρώτου έμποδίου 7—9, μεταξύ των έμποδίων 3—5, από του τελευταίου έμποδίου μέχρι του τέρματος διασκελισμοί ταχύτητας.
5. Άλμα εις μήκος άπλου (τεχνική έκτακτικού, συσπειρωτικού ή έναερίου διασκελισμού (φαλίδος).
6. Άλμα εις ύψος (τεχνική διασκελισμού διά κοιλακτής περιφοράς (STRADDLE).
7. Σειροπόδι (σφαίρα 4 χιλιογράμμων — νεώτερά τεχνική Ο BRIEN).
8. Διακοβολία (δίσκος ενός χιλιογράμμου — βαθμιαίως κατάλληλος εις την στροφή 1 3/4).
9. Άκοντισμός (άκοντιον 600 γραμμαρίων — βελτιωμένος Φινλανδικός ή Ευρωπαϊκός τρόπος ρίψεως).

Σημείωσις: Υπό την έννοιαν τοπικοί χοροί νοούνται και οι Ποντιακοί εις περισχάς κατοικούμενας υπό Ποντίων προσφύγων.

ΚΟΛΥΜΒΗΣΙΣ — ΑΓΩΝΕΣ

ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Άρρένων και Θηλέων)

ΤΑΞΙΣ Ε', ΣΤ'.

- Προσβία κολύμβησης 100 μέτρων.
Υπτις κολύμβησης 100 μέτρων.
Έλευθέρα κολύμβησης 100 μέτρων.
Πεταλούδας προσβίως 50 μέτρων.
- 1) Σκυταλοδρομία 4X50 μέτρων μικτή 1. - ύπτιως, 2- προσβίως, 3. - πεταλούδας προσβίως, 4. - έλευθέρα κολύμβησης.
 2. Σκυταλοδρομία 4X100 μέτρων έλευθέρας. Καταδόσεις από άνακηθητηρίου τριών (3) μέτρων. Ύδατοσφαίρισις. Νευαροσυστική: λαβαί διασώσεως, μεταφορά πνιγόμενου και έρραμολή τεχνητής άναπνοής.

ΤΕΧΝΙΚΑ

1. Σκοπός.

- Σκοπός του μαθήματος των Τεχνικών είναι:
- α) Νά προβάλη την σημασίαν των τεχνικών και καλλιτεχνικών κατασκευών διά τας θεωρητικές — επιστημονικές αρχολίας και διά τών καθ' ήμεραν βίον, να καταστήρη αυτήν συνειδητήν εις τούς μαθητάς, να διεγείρη και καλλιεργήση τή διαφέρειν των μαθητών διά τας κατασκευάς ταύτας, να εξυψώσιν την συνειδητήν των μαθητών την άξιαν των χειρτεργικών και κατασκευαστικών εν γένει εργασιών.
 - β) Νά διεγείρη τού ιδιαίτερα τεχνικά και καλλιτεχνικά διαφέροντα και τας σχετικές κλίσεις των μαθητών, να καλλιεργήση τας δημιουργικάς κατασκευαστικάς και καλλιτεχνικάς δυναμείας αυτών, να άσκηση τών σχετικών δεξιότητάς των, αϊτινες διά του μαθήματος τούτου τίθενται εις ενέργειαν κατά άριστον τρόπον.
 - γ) Νά άσκήση τούς μαθητάς εις την χρήσιν τής χειρός, εν συνδυασμώ προς την όρασιν και την άκοήν, κατά την πρόσληψιν των γνώσεων, όπερ βοηθεί εις την εαυθέρην κατανοήσιν και τή έμπέδωσιν των διδασκόμενων γνώσεων, εις την εξέλιξιν των σωματικών και πνευματικών δυναμέων του μαθητού και εις την έμμεσον προπαρασκευήν αυτού διά τών επαγγελματικών βίων.
 - δ) Νά καλλιεργήση τού καλαιοθητικόν συναίσθημα των μα-

θητών και να βοηθήση γενικότερον εις την καλαιοθητικήν άγωγήν αυτών.

2. Διασκετάρια 5 λ η.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. Καλλιγραφία.

Πλαγία γραφή (μικρά και κεφαλαία). Στρογγύλη γραφή (μικρά και κεφαλαία). Ταχυγραφία. Διδασκαλία τών στοιχειωδών κανόνων με σκοπόν την διά τής άσκησεως καλλίεργειαν του άτομικού γραφικού χαρακτήρος των μαθητών, διακρισιμόνου διά τού καθαρού, άπλου, σύμμετρου και εύανάγνωστου. Μέριμνα προς άνάπτυξιν τών τυχόν έμφυτών ικανοτήτων καλλιγραφικής δεξιότητάς. Διακοσμητικά γραφικά στοιχεία (τεχνικά—διδασκομητικά γραφικά).

Β'. Σχέδιον.

- α) Είσαγωγή: Η έννοια του σχεδίου. Άσκήσεις κατάλληλοι, διά τή άποκτήσιν οι μαθητά την ικανότητα να έλέπουν σχεδιαστικά, να μετρούν και να παρατρούν τόν χαρακτήρα τών μορφών. Βασικά χρώματα: Τρόπος χρησιμοποίησεως αυτών. Η σημασία του χρωματός εις την ζωή και την τέχνην.
- β) Έλευθερον έγχρωμον σχέδιον: Έλευθέρα σχεδίασις έξ άφορμής περιγραφών, μύθων, ποιημάτων, έορτασμάτων εκδήλώσεων, σκηνών του καθ' ήμεραν βίου κ.τ.θ. Τοποθέτησις σχημάτων και χρωμάτων κατά την προσωπικήν άρέσκειαν του μαθητού.
- γ) Σχέδιον επί τής βάσε: ειδικών προτύπων: Σχεδίασις των χαρακτηριστικών και άπλουτέρων μνημάτων τής τέχνης εκ τής εν τή τάξει διδασκομένης ιστορίας, ως κίωνων, τύπων αρχαίων Έλληνικών ναών κλπ.

Γ'. Χειροτεχνία.

- α) Χαρτοτεχνία (Χαρτοκοπική—Χαρτοκολλητική): Κατασκευή γεωμετρικών σχημάτων, εν τή τάξει διδασκόμενων, δι' έγχρωμον χάρτου (γλαστάρ) και επικόλλησις αυτών επί φύλλον του BLOCK ή επί βαθέος χρωματος χαρτονίου, ώστε να σχηματισθώσιν εν άρμονικόν σύνολον. Συνθέσεις ύποτυπώδεις διά συναρμολόγησεως και επικολλήσεως έγχρωμων τεμαχίων χάρτου εις φύλλον του BLOCK ή επί χαρτονίου βαθέος χρωματος προς κατασκευήν μοσαικόν πλαιοστρώμα, προσώψων οικιών, κλαδίσκων μετ' άνδρών και φύλλον κλπ. Κατασκευή στοιχειωδών στερεών διά συναρμολόγησεως τεμαχίων χαρτονίου ή διαφανών πλαστικών φύλλον. Υποτυπώδης κατασκευή οικιακών.
- β) Πλαστική. Είσαγωγή: Έννοια πλοστικής, σκοπός και σημασία αυτής. Υλικά και εργαλεία. Κατασκευή από μνήνης ή εκ του φυσικού άπλών αντικειμένων διά πηλού ή δι' άλλων εν χρήσει πλαστικών ύλων.
- γ) Συναρμολόγησις τμημάτων αντικειμένων και πραγμάτων προς άνακατασκευήν του συνόλου.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. Καλλιγραφία.

Πλαγία γραφή, στρογγύλη γραφή. Ταχυγραφία. Διακοσμητικά γραφικά. Συμπλήρωσις τής εν τή Α' τάξει διδασκαλίας. Ύσοπαχής όρθή στρογγύλη λατινική γραφή.

Β'. Σχέδιον.

- α) Είσαγωγή: Άνάλυσις χρωματος—διάκρισις διαμέσεων τόνων των χρωμάτων. Άσκήσις εις στοιχειώδη διάκρισιν και άπόδωσιν τής σύμμετρίας των μερών και τής σχέσεως των διαστάσεων των αντικειμένων. Στοιχεία έλευθέρας σχεδίασεως προσώπων.
- β) Έλευθερον σχέδιον: Έλευθέρα έγχρωμος σχεδίασις σκηνών συνθετέων έξ άφορμής ιστορημάτων, ποιημάτων, περιγραφών κλπ., ως εν τή Α' τάξει. Άσκήσις προς διάκρισιν και άπόδωσιν του κυριόρου αυτών χαρακτήρος.
- γ) Σχέδιον επί τής βάσε: ειδικών προτύπων: Σχεδίασις άπλών μνημάτων τέχνης εκ τών εν τώ μαθήματι τής ιστορίας διδασκόμενων. Σπουδαί πτυολογίας.
- δ) Γραμμολογία: Σχεδίασις μετ' BIG μελαντού χρωματος

ή γραμμώδους τῆ βοήθεια χάρακος ἢ διαβήτου καὶ ἐν συνεχείᾳ χροματισμοῦ γεωμετρικῶν ἐπαλλήλων σχημάτων (διαφάνειαι), ὡς ῥόμβων, παραλληλογράμμων, τετραγώνων, τριγώνων, πολυγώνων, κύκλων, ἐλλείψεων, καὶ ὑπὸ τοιαύτῃ διατάξει, ὅστε νὰ σχηματίζεται ἐντὸς τοῦ περιφωρίου ἐν ἄρμονικῶν συνθετικῶν σύνολον.

ε) Διακοσμητικὸν σχέδιον. Ἀπουσίαια τεύχρων διακοσμητικῆ ἀνάγκῃ με γεωμετρικὰ σχήματα ὑπὸ τῶν λοιπῶν ὕφαντων, κυκλιδόμενα, κίονες, ἀπλάι γέφυραι κατὰ μέτροπον, κωδωνοστάσια κλπ. εἰς ἑλευθέραν καὶ ἀνευ μετρήσεων ἀπόδοσιν.

Γ'. Χειροτεχνία.

α) Χαρτοτεχνία: Κατασκευαί στερῶν διὰ διαφανῶν πλαστικῶν φύλλων (ἐξελατίνης), οἰκίσκων ἐκ χαρτονίου κ.ά.

Κατασκευαί κλαδικῶν ἀνθῶν ἐκ τῶν διδασκαλιῶν ἐν τῇ τάξει κατὰ τὸ μᾶθημα τῆς Φυτολογίας δι' εἰδικῶν ἐγγράμων τεμαχίων καὶ σφραγισμάτων.

Χαρτοκοπτικὴ—Πανοικολογτικὴ:

Κατασκευὴ κυτίων, καλυμμάτων ἐβελίων (COUVRE LIVRE) διὰ κολλήσεως ὀδόντης καταλλήλως διακοσμημένης ἐπὶ χονδρῷ χαρτονίῳ.

Κατασκευὴ χαρτοφυλάκων, ἀπλῆ δέσις ἐβελίων.

β) Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία. Ἐλευθέραι ἐργασίαι ἀπὸ μνήμης.

Κατασκευὴ ἀπλῶν ἀντικειμένων ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ζωικοῦ κόσμου καὶ σκηνῶν ἐκ τῶν ἀγάλιων τοῦ ἀνθρώπου, εἰ τι δὲ τῶν ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ ἐξεταζομένων μορφῶν τοῦ ἐδάφους (Λόφων, βουνῶν, γαρδῶν, ὄρειων, ποταμῶν κλπ.). Χρωματισμοὶ τῶν κατασκευαζομένων. Ἐργασίαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ, δι' ὧν κατασκευάζονται γεωμετρικὰ στερεὰ, διδασκόμενα ἐν τῇ τάξει, ὡς καὶ ἀντικείμενα ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἴδιος κόσμου, ἔχοντα τὸ σχῆμα αὐτῶν, ἥτοι: εὐθύγραμμα γεωμετρικὰ σχήματα, σφαιρὰ, σφαιρικὰ καὶ σφαιροειδῆ ἀντικείμενα καὶ καρποὶ, ὠοειδῆ ἀντικείμενα καὶ καρποὶ, κύλινδροι καὶ κυλινδρικὰ ἀντικείμενα, ἀπλά ἀγγεῖα (ἀνθοδοχεῖα, ποτήρια, κύπελλα κλπ.).

γ) Συναρμοιολογίαι, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, ἀλλὰ μὲ συνθετικῶς ἀντικείμενα. Ἀποσυαρμολογίαι καὶ ἀνασυαρμολογίαι μηχανολογικῶν κατασκευῶν (παγινθιδίων κλπ.).

δ) Ψυλλοτεχνία—Ψυλλοπλαστικὴ. Ἀσκήσεις εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὄργων καὶ κατασκευὴ μικρῶν ἀντικειμένων Ψυλλοτεχνίας καὶ ἀπλῶν ἔργων Ψυλλοπλαστικῆς.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. Σχέδιον.

α) Εἰσαγωγή: Ὡς εἰς τὴν Β' τάξιν. Φωτοσκίσεις. Ἀνάμειξις χρωμάτων. Ἀξόνες κινήσεων.

β) Ἐλευθέρων σχεδίων: Ἀπὸ μνήμης ἢ ἐκ προτύπων προσφερομένων ἀπὸ τοῦ πίνακος. Ἑλληνικὰ τοπία, ἐγγύματα εἰσιτία, ναυσκοί, θέντρα, θάλασσα. Πρῶτα ἀπὸ διαφόρους θέσεις. Κινήσεις ἀπλά ἀνθρώπων, πτηνῶν, ζώων. Πλοίαρὰ, λέμβοι, αὐτοκίνητα, σιδηρόδρομοι, αεροπλάνα. Ἐντυπώσεις ἀπὸ ταξιδιῶν. Ἰορτάς, παιδικῶς κήπος κλπ.

γ) Γραμμικὸν—Διακοσμητικὸν σχέδιον: Ἀσκήσεις εἰς τὸ γραμμικὸν σχέδιον (γραμμωγραφικαὶ ἀσκήσεις κλπ.). Ἀσκήσεις εἰς τὴν διακοσμητικὴν τέχνην. Ἐξήλιξις καὶ ἐφαρμογὰι ταύτης εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον. Εὐθύγραμμα διακοσμητικὰ γήματα διὰ μετρήσεων εἰς συνδυασμοῦ σχημάτων τῆς ἀρεσκείας τῶν μαθητῶν. Πλακώματα διπέδων, κυκλιδόμενα συνθετικῶς, λαϊκὰ ὕφαντα κλπ. ἐκ προτύπων ἀπὸ τοῦ πίνακος προσφερομένων.

δ) Γεωμετρικῶν σχεδίων: Ἡ εἴσις τοῦ γεωμετρικοῦ σχεδίου. Ὅργανα σχεδιάσεως. Λύσεις γεωμετρικῶν προβλημάτων δι' ἀπλῶν κατασκευῶν. Κλίμακες ἀναγωγῆς. Ἰγχογράφειαι ὑπὸ κλίμακῃ ἐπιπέδων σχημάτων. Γεωμετρικὰ σχέδια ἰσπέδων ὀροφῶν.

ε) Προβολαί: Κεντρικὴ προβολὴ ἢ προοπτικὸν σχήματος. Ὅρθῃ προβολὴ (προβολαί σχημοῦ γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων σχημάτων).

στ) Προοπτικὴ: Σημεία οὐσίας. Ὅπτικὴ γωνία, γεωμετρικῶν καὶ προοπτικῶν ἐπιπέδων. Γραμμὴ ἐδάφους, Γραμμὴ ὀρίζωντος, Σημεῖον ὀράσεως, Σημεῖον ἰσοστάσεως. Προοπτικὴ

τριγώνων, τετραγώνων, ἑγγεγραμμένων τοῦ ἐνὸς ἐντὸς τοῦ ἄλλου, κύκλων, πολυγώνων.

Β'. Χειροτεχνία.

α) Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία: Ἐργασίαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ μὲ πρότυπα φυσικὰ, τεχνικὰ, φανταστικὰ. Θὰ κατασκευάζονται: ἀντικείμενα τεχνικώτερα καὶ ἀνάγλυφα (φύλλα, ἀνθρ, ἐντομα, διακοσμήσεις κλπ.).

β) Συρματοπλαστικὴ καὶ Μεταλλοτεχνία. Στοχειωδῆς ἀσκῆσις τῶν μαθητῶν εἰς τὰς χειροτεχνικὰς ἐργασίας τῶν κλάδων τούτων.

γ) Ποικιλία χειροτεχνικαὶ κατασκευαί ἀναλόγου τῶν διατιθεμένων μέσων, τῶν κλίσεων καὶ τῶν δεξιότητων τῶν μαθητῶν.

δ) Ἐλευθέραι ἀσκήσεις συναρμοιολογίσεως ἀντικειμένων, ἀποσυαρμολογίσεως καὶ ἀνασυαρμολογίσεως μηχανημάτων καὶ μηχανολογικῶν ἐν γένει κατασκευῶν.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ι. Ἐλευθέρων Σχεδίων.

Α'. Ἐλευθέρα Σχεθίσεις. Συνθετικῶς ποικιλία ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἢ ἀπὸ τοῦ πίνακος ἢ ἀπὸ μνήμης, ἐπὶ θεματικῶν εἰλημμένων ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ζωικοῦ κόσμου ἢ ἐκ βιοηγητικῶν καὶ ἄλλων τεχνικῶν κατασκευασμάτων (τοπία, ἀνθρώποι ἐν στάσει ἢ ἐν κινήσει, νεκρὰ φύσις, σκευὴ, ἐπιπλα, συνθέσεις), ὡς ἐπίσης ἐκ διαφόρων ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, Βυζαντινῆς καὶ Νεοτέρας Τέχνης, εἰ δυνατόν συναχθῆ μετὰ διδασκόμενα ἐν τῇ τάξει μαθήματα τῶν Φωτοσκίσεων, Ἱστορίας, Φυσικῆς κ.ά.

Β'. Ἐνδύρανος ἢ Ἐλευθέρα Διακοσμητικῆς. Ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἢ ἐκ τοῦ πίνακος ἢ ἀπὸ μνήμης ἰγχογράφειαι ἢ σκιαγράφειαι ἢ ἐγγρωμάτισις σχεδίων διαφόρων ρυθμῶν, διατῆ Ἑλληνικῶν Ἀρχαίων, Βυζαντινῶν καὶ Νεοτέρων. Λαϊκὴ διακοσμητικὴ Τέχνη—εἰς αὐτὰ μαιάνθρωπον, ἀνεμίον, βυζαντινῶν—Ἀγιογραφικὴ Διακοσμητικὴ—ὕφαντων Ἑλληνικῶν νήσων, Ἠαιῶν, Πελοποννήσου κ.ά.

Γ'. Ἐλευθέρα ἢ Πρακτικὴ Προοπτικὴ. Ἐλευθέρα σχεδίσματα ἐπιπέδων στερεῶν ἢ κυλινδρικῶν ἀντικειμένων ἀπὸ διαφόρους θέσεις.

Ἐφαρμογὰι τῆς Προοπτικῆς διὰ τῆς προορισθῆς ἀναπτύξεως ὑπὸ τοῦ διδασκόντος τῶν κυριωτέρων αὐτῆς κανόνων.

Ἡ ἑλευθέρα ἢ πρακτικὴ προοπτικὴ σχεδίσαις ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν ἀκριβῆ ἀπόδοσιν τῶν περιγραμμένων τοῦ σχήματος καὶ τῆν προοπτικὴν διεύθυνσιν τῶν γραμμῶν αὐτοῦ (συχλινουμένων) ἀναλόγου τῆς θέσεως καὶ τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἀντικειμένου (κατακορυφῶς, ὀριζοντίως ἢ ἐπικλινῶς).

Θήματα ἐπιπέδων, στερεῶν ἀντικειμένων. Τράπεζα, καρέκλα, ντουλάπα, βιβλίον, φυτεῖον, ραδιοφώνον, ἐσωτερικὸν δωμάτιον, ἐξωτερικὴν θέσιν οἰκίας κ.ά.

Θήματα κυλινδρικῶν ἀντικειμένων: Φιάλη, ποτήρι, φλυτζάνι, διάφορα σκεύη, κύραυλος κ.ά.

II. Γεωμετρικὴ ἢ Σχέδιον. Συμπλήρωσις καὶ ἐμπέσεις τῆς ἐν τῇ Γ' τάξει διδαχθείσης ὕλης.

III. Ζωγραφικὴ. Χρωματὰ καὶ ἀναμίξεις αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν διακρίσεων τόνων. Ψαυτογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἀπὸ ἀντικῶν καὶ ἐλευθέρω διὰ τοπίων, κατ' ἐλευθέραν ἐνασχόλησιν τῶν ἐχόντων ἰδιαιτέρην κλίσιν μαθητῶν.

IV. Χειροτεχνία.

Πλαστικὴ καὶ γυψοτεχνία. Ψυλλοτεχνία καὶ Ψυλλοπλαστικὴ, συρματοπλαστικὴ καὶ μεταλλοτεχνία, συναρμοιολογίαι καὶ χειροτεχνικαὶ κατασκευαί, ὡς εἰς τὴν Γ' τάξιν.

ΜΟΥΣΙΚΗ

I. Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς εἶναι: α) νὰ καταστήσῃ ἱκανοὺς τοὺς μαθητὰς νὰ κατανοῦν στοιχειωδῶς τὰ ἔργα τῆς μουσικῆς δι' ἀκρόασης καὶ δι' ἀναγνώσεως αὐτῶν, β) νὰ διεγερσῇ τὸν διαφέροντα καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μαθη-

τών πρὸς τὴν μουσικὴν, ἰδίᾳ πρὸς τὴν ἐθνικὴν, καὶ τὰ καλλιεργήσῃ τοὺς μουσικοὺς αἰσθητήριον αὐτῶν, ὥστε τὰ διακρίνωσιν οὗτοι καὶ προτιμῶσι τὴν καλὴν μουσικὴν, γ) τὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὰ ἔργα τῶν μεγάλων μουσουργῶν, δ) τὰ παροτρύνῃ τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν ἐκμάθησιν μουσικοῦ ὄργανου, τὴν ἀκράσιν μουσικῶν ἔργων καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς μουσικὰς ἐκδηλώσεις, ε) τὰ καλλιεργήσῃ τὴν φωνὴν τῶν μαθητῶν καὶ τὰ ἀναπτύξῃ τὰς μουσικὰς προδιαθέσεις καὶ κλίσεις αὐτῶν, στ) τὰ ἀσκήσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὴν παιδευτικὴν ἐπιδρασίαν, τὴν ὅποιαν ἀσκεῖ ἡ μουσικὴ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου.

II. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

1. Θεωρία.

Όρισμός τῆς μουσικῆς. Μουσικὸς ἦχος—φθόγγος. Πῶς παράγεται οὗτος. Ἦχος, διάρχεια καὶ ένταση τοῦ ἤχου. Πενταγράμμου. Διαστήματα αὐτοῦ. Τοποθέτησις φθοροσῆμων ἐπὶ τοῦ πενταγράμμου. Βοηθητικὴ γραμμικὴ. Κλειδί τοῦ Σόλ. Μουσικὴ ἔκτασις. Τμήματα Μουσικῆς ἔκτασεως καὶ ἀντιστοιχοῦντες κλειδιά Σόλ, Ντό καὶ Φά εἰς αὐτὴν. Περιῆ μέτρον, τὸ κλάσμα καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ. Μέτροισι μέτρων 2) 4, 3) 4, 4) 4. Πάυσις. Θέσις—ἀρσις. Περιῆ κλίμακος. Κλίμαξ τοῦ Ντό, ρυθμικὸ τόνο καὶ ἡμιτόνια αὐτῆς. Μείζων κλίμαξ. Διαστήματα. Ὀνόματα αὐτῶν. Μουσικὴ ἀνάγνυσις, ρυθμικὴ, μελωδικὴ. Ἀξίᾳ τοῦ μέτρον. Μέρη τοῦ μέτρον ἢ χρόνοι. Μέτρον διμερές, τριμερές, τετραμερές. Ἀπλά μέτρα. Ἰσχυρὰ καὶ ἀσθενῆ μέρη τοῦ μέτρον. Ἑλληνικὰ μέτρον. Ρυθμικὴ ἀγωγή καὶ οἱ κυριώτεροι ὅροι αὐτῆς. Στιγμὴ διακειμένης. Κύρια στοιχεῖα τῆς Μουσικῆς. Ρυθμός, Μελωδία, Ἀρμονία. Τὰ συνθέστερα εἶδη τῶν χροματισμῶν.

2. Πρακτικὴ ἐξάσκησις καὶ ἐφαρμογὴ.

Ἐξέτασις φωνῆς. Ἀναπνοή. Ἀναπνευστικὸν σύστημα. Ἀναπνευστικαὶ ἀσκήσεις. Φωνητικὸν σύστημα. Ἀρθρώσεις. Ὁρβόνησις. Τοποθέτησις φωνῶν διὰ χροματικῶν σύμβολων. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις. Μελωδικὴ ἀνάγνυσις τῆς κλίμακος τοῦ Ντό, καὶ ἡμίση καὶ ὀλόκληρα. Ἐυκόλοι ἀσκήσεις μετ' ὀλόκληρον καὶ ἡμίση.

Ἀσκήσεις μετ' αὐτοῖσι ὀλόκληρον, μετ' αὐτοῖσι ἡμίση καὶ μετ' αὐτοῖσι τετάρτον. Ἀσκήσεις ἐπὶ διαστημάτων 2ας, 3ης, 4ης καὶ 5ης εἰς μέτρον 2) 4, 3) 4, 4) 4.

Ἀσκήσις εἰς τὴν γραφὴν τῶν φθοροσῆμων, πάυσεων καὶ λοιπῶν μουσικῶν σημείων, κατ' οἶκον, εἰς τὸ τετράδιον Μουσικῆς.

3. Ἀσματα.

Προσευχαί. Οἱ σπουδαιότεροι Ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι. Ἐυκόλα δημοτικὰ Ἑλληνικὰ ἄσματα, ἐμβατήρια, εὐκόλα ἄσματα ξένων χωρῶν. Διδασκαλία καὶ ἀνάγνωσις τοῦ Ἑθνικοῦ μας ὕμνου καὶ τοῦ «τῆ Ὑπερμάχου», τὸ κἀλῆνα καὶ ἡ ἱστορία τῶν.

ΤΑΞΙΣ Β'.

1. Θεωρία.

Ἀλλοιώσεις. Ἐνέργεια αὐτῶν. Διπλά σημεία ἀλλοιώσεων. Ἰσχυρὰ—ἀσθενῆ μέση τῶν μέτρων 2) 4, 3) 4, 4) 4. Ἀντιπρονομία. Ὁμαλός—Ἀνωμαλός. Συρροπή. Ὁμαλὴ—Ἀνωμαλός. Μέτρον 8) 8. Σύνθετα μέτρα 6) 8, 9) 8, 12) 8. Μέτροισι καὶ ἰσχυρὰ μέρη αὐτῶν. Τρίημιον. Μέτρον 2) 2, 3) 2, 4) 2. Τυχασίον σημείον ἀλλοιώσεως. Ὁμαλιότης τοῦ γνῶμονος. Μείζων κλίμαξ τοῦ Ντό, τόνο καὶ ἡμιτόνια αὐτῆς. Ὀνόματα βραμίων. Διαίρεσις τοῦ τόνο εἰς ἡμιτόνια. Διατονικὰ καὶ χροματικὰ ἡμιτόνια. Μεταπορὸν τοῦ τόνο εἰς ἡμιτόνιον καὶ τοῦ ἡμιτόνιον εἰς τόνον. Ἐναρμόνιον φθόγγου. Σχηματισμὸς τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Σόλ καὶ τοῦ Ρέ, τῶν Φά καὶ τοῦ Σί ὕψους. Ἡ Βοζωντικὴ μουσικὴ. Πότε ἐπιμυροσθήσῃ. Οἱ μεγαλύτεροι ὕμνογράφοι καὶ τῶν ἔργων τῶν. Ἡ ζωὴ καὶ τῶν ἔργων τῶν μεγάλων διδασκάλων Μπαχ καὶ Χαίντελ. Περιῆ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν σπουδαιωτέρων Ἑλλήνων μουσουργῶν.

2. Πρακτικὴ ἐξάσκησις καὶ ἐφαρμογὴ.

Ἀρθρώσεις καὶ καλλίεργεια φωνῆς. Τοποθέτησις φωνητικῶν. Ἀνάπτυξις τῆς φωνητικῆς ἐπιπέσεως.

Μελωδικαὶ ἀσκήσεις μετ' αὐτοῖσι καὶ μετ' ὄδου. Ἀσκήσεις μετ' αὐτοῖσι τετάρτον καὶ ὄδου. Ἀσκήσεις μετ' αὐτοῖσι καὶ ἡμίση ἐπὶ διαστημάτων 6ης, 7ης καὶ 8ης. Ἀσκήσεις ἐπὶ τῶν μέτρων 2) 2, 3) 2, 4) 2. Ἐυκόλοι ἀσκήσεις μετ' αὐτοῖσι διὰ τριῶν. Ἀσκήσεις μετ' αὐτοῖσι καὶ τετάρτον παρεπιτιμῆνα ἐπὶ μέτρων 4) 4, 3) 4, 2) 4. Ἑλληνικὰ μέτρον. Ἀσκήσεις μετ' ἑξάτα ἔκτα ἐπὶ μέτρον 2) 4. Τρίημι ἐπὶ μέτρον 2) 4, 3) 4, 4) 4. Μουσικὴ ὑπαγόρευσις (DICTEE), μετ' ὀλόκληρον καὶ ἡμίση εἰς μέτρον 4) 4. Ἀντιγραφή μουσικῶν ἀσκήσεων κατ' οἶκον εἰς τὸ τετράδιον μουσικῆς.

3. Ἀσματα.

Προσευχαί. Ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι. Ἑλληνικὰ δημοτικὰ ἄσματα καὶ χοροὶ. Ἀσματα ξένων χωρῶν. Τῶν ἀνωτέρων ἔξων τὰ προηγήθη ἢ ἀνάγνωσις τοῦ μουσικοῦ κειμένου.

4. Μουσικὴ Ἀκράσισ.

Ἀκράσισ ἐκ δίσκων ἢ ἀπὸ μαγνητοσκόπου ἔργων προκλαστικῆς καὶ κλαστικῆς μουσικῆς. Ἀνάγνωσις αὐτῶν καὶ περιγραφή τῶν ἐντοπισμῶν κατ' οἶκον.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

1. Θεωρία.

Αἱ ὑπόλοιποι μείζονος κλίμακος μετ' αὐτοῖσι καὶ μετ' ὕψους. Χρόνοισι, περιγραφή καὶ ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῶν ἀσκήσεων. Ὅροι ἀλλοιούμενους τὴν ρυθμικὴν ἀγωγήν. Ὅροι ἐπιδρασινοῦτες, ἐπιταχύνοντες καὶ διακόπτοντες τὴν ρυθμικὴν ἀγωγήν. Χροματισμοί. Εἶδη διαστημάτων. Ποία διαστήματα περιλαμβάνει ἡ μείζων κλίμαξ καὶ εἰς ποιά βαθμίδας. Ἀναστροφαι διαστημάτων κατὰ τὸ νόμο καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν. Ἀπλά καὶ σύνθετα διαστήματα. Ἐλάσσονος κλίμακος, σχηματισμοὶ αὐτῶν. Ἐλάσσων μελωδικὴ Ἐξέσις τῶν μείζονος κλίμακος, εἰς τὰς ὅποια ἀνήκει ἐν διαστήματι. Προσῳδία. Ὅροι προσῳδίας καὶ εἶδη αὐτῆς. Ὁμαλιότης κλίμακος.

Ἡ μουσικὴ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν καὶ εἰς τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν κόσμον. Ἀρχαία Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λά. Ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι σήμερον. Οἱ σπουδαιότεροι Ὑμνογράφοι καὶ τῶν ἔργων τῶν ἐκτείνωσις.

2. Ἐνοῦν ἡ Μορφολογία τῶν Θέμα, ἐπανάληψις, ἀνάπτυξις. Πάλαιοι χοροὶ. Μενουέτο Ροντό. Ἀνάγνωσις τῶν ἀνωτέρων ἐπὶ μεταβιβωμένης μουσικῆς. Οἱ τριεῖς μεγάλοι κλαστικοὶ τῆς Βιέννης: Χάυν, Μόζαρτ, Μπετόβεν καὶ τῶν ἔργων τῶν.

3. Πρακτικὴ ἐξάσκησις καὶ ἐφαρμογὴ. Φωνητικὰ γυμνάσματα καὶ ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν Β' τάξιν. Τὰ σημεία, ἢ τοποθετήσεις τῶν καὶ ὁ ρόλος τῶν εἰς τὴν ἀκράσιν.

Μελωδικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ μέτρων 6) 8, 9) 8 καὶ 12) 8, μετ' ὄδου, παρεπιτιμῆνα καὶ ἑξάτα ἔκτα. Ἀσκήσεις ἐπὶ μέτρων 2) 4, 3) 4, 4) 4 μετ' ἑξάτα ἔκτα. Ἐξέσγη.

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις (DICTEE) μετ' ἡμίση καὶ τετάρτον.

4. Ἀσματα.

Προσευχαί. Ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι. Ἀπλοὶ Ἑλληνικοὶ χορευτικὴ ρυθμοὶ καὶ δημοτικὰ ἄσματα. Ἀσματα κλαστικῆς μουσικῆς μονότονα καὶ δίτονα. Ἀσματα δημοτικῆς τῆς ἀρχαίας Ἐλάσσονος κλίμακος τοῦ Λά. Ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἔξων τὰ ἐκτείνωσις: δι' ἀναγνώσεως προηγουμένων τοῦ μουσικοῦ κειμένου.

5. Μουσικὴ ἀκράσισ.

Ἀκράσισ δίσκων μετ' ἔργα προκλαστικῆς καὶ κλαστικῆς Μουσικῆς. Ἀνάγνωσις τῶν ἔργων κατὰ μέρη. Μουσικαὶ μορφαὶ αὐτῶν. Περιγραφή κατ' οἶκον τῶν ἐντοπισμῶν ἐκ τῆς μουσικῆς ἀκράσεως.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

1. Θεωρία.

Διαστήματα ἐλάσσονος τρόπου. Ἐναρμόνιον κλίμακος. Τονικότης. Τόνος. Μείζων καὶ Ἐλάσσων τρόπος. Χαρακτηρι-

τιμὸς τῶν τρόπων. Οἱ τρεῖς ἀρχαῖοι κύριοι τρόποι: Δωρίος, Φρύγιος, Λύδιος. Τρίτοναι συγχορδία. Ἡ σπουδαιότες τῆς τρίτης εἰς τὴν συγχορδίαν. Συγχορδία: ἐπὶ τῆς Ντὸ μείζονος καὶ εἰς αὐτῶν. Μεικτὰ μέτρα 5) 4, 5) 8, 7) 4, 7) 8, ἀνάλλοις αὐτῶν. Ἡ Μουσικὴ εἰς τὴν Ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἡ Μουσικὴ εἰς τὴν Τριτημιθίαν. Ἀρχαῖα ὄργανα. Σύντομος σκιαγραφία τῶν ἱστορικῶν περιόδων μέχρι σήμερον καὶ οἱ μεγαλύτεροι μουσικαὶ τῶν περιόδων αὐτῶν. Ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ καὶ οἱ ἥχοι αὐτῆς. Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις αὐτῆς μέχρι σήμερον.

2. Στοιχεῖα Μορφολογίας ἐπὶ τῶν κυριωτέρων μουσικῶν μορφῶν: Σούτας, Σονάτας, Συμφωνίας, Κονσέρτου κλπ. Μορφή τῶν LIED. Συνέχεια περὶ Ἑλλήνων Μουσικῶν. Οἱ μεγάλοι Μουσικοὶ τῆς Ρωμαντικῆς Σχολῆς.

3. Πρακτικὴ ἐξάσκησις καὶ εφαρμογῆ. Συνέχεια φωνητικῶν γυμνασμάτων καὶ ἀσκήσεων. Ἀσκήσεις δυσκολώτεροι μὲ ὄλας τὰς ρυθμικὰς μορφάς, ἦτοι συγχορδία, ἀντιφωνησιαὶ, τρίηχοι, δίκαια ἕκτα κλπ. Μεταφορά μελωδιῶν (TRANSPORTO).

Οἴλησι: εὐκολα ἀσκήσεις εἰς τὸ κλειδί τῶ Φά.

4. Ἀσματα.

Ἰμνησιακά ἀσματα καὶ Ἑλληνικοὶ χοροὶ. Ἀσματα βίωμα ἕξιων χωρῶν.

5. Μουσικὴ ἀκρόασις.

Ἀκρόασις ἔργων Προκλασσικῆς, Κλασσικῆς καὶ Ρωμαντικῆς ἐποχῆς. Μορφολογικὴ ἀνάλυσις αὐτῶν. Αἱ μεγάλα μουσικὰ μορφαί. Σωμπέρτε, Σούταν, Μέντελσον, Λίττ, Σοπέν, Μπραῖν, Μπερλιόζ κλπ.

Περιγραφή κατ' οἶκον τῶν ἐντυπώσεων ἐκ τῆς μουσικῆς ἀκρόασιος.

ΤΑΞΙΣ Β'.

(Προαριστικῶς)

1. Θεωρίαι.

Χρωματισμοὶ ἐν ἑκτάσει. Μουσικὸν καλλωπισμοὶ. Μουσικὴ ἔκφρασις. Μουσικαὶ φράσεις. Μουσικαὶ συνταξαί. Παραπομπή. Κορώναι.

2. Ἱστορία.

Ἡ Μουσικὴ εἰς τὴν Ἀρχαιότητα. Αἰγύπτου, Ἀσσύριου, Κινέζου, Ἰνδοῦ, Ἑβραίου. Ἡ Μουσικὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Αἱ μεγάλα μουσικὰ μορφαί. Πυθαγόρας, Ἀριστοτέλειος, Πίνδαρος. Περίοδοι τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μουσικῆς. Μουσικὴ γραφή. Διασωθέντα μουσικὰ μνημεῖα. Μουσικὰ ὄργανα. Οἱ τρεῖς κύριοι τρόποι: Δωρίος, Φρύγιος, Λύδιος. Τραγῳδία τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ Μουσικὴ εἰς τὴν Τριτημιθίαν. (Εὐρυπιδῆς, Σοφοκλῆς, Αἰσχύλος). Παρακμὴ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μουσικῆς. Ἡ Μουσικὴ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑκκλησίαν. Οἱ μεγάλοι Μουσικοὶ Ἰμνησοῦντες ἀπὸ τοῦ Μ. Ἀθανασίου μέχρι τοῦ Ἰωάν. Κουκουζέλη.

3. Μορφολογία.

Μονωφώνια — Πολυφωνία, Κανὼν, Φούγκα. Αἱ πρώται μουσικαὶ μορφαί. Ἡ Σούτα καὶ τὴ ἀμέρη αὐτῆς. Ἡ μορφή τῆς Σονάτας καὶ τὰ θέματα καὶ ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν. Σονάτα, Συμφωνία, Κονσέρτο καὶ τὰ μέρη αὐτῶν. Ἀνάλυσις τῶν γνωστέρων ἐπὶ τῆς μεταδιδόμενης μουσικῆς.

4. Μουσικὴ ἀκρόασις.

Ἀκρόασις ἔργων Προκλασσικῆς, Κλασσικῆς, Ρωμαντικῆς καὶ Νεορωμαντικῆς ἐποχῆς. Ἀνάλυσις τῶν μουσικῶν μορφῶν ἐπὶ μεταδιδόμενης μουσικῆς.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

(Προαριστικῶς).

1. Ἱστορία.

Ἑσχαί: Ἀρχαιότης, Βυζαντινὴ, Πολυφωνία, Προκλασσικὴ, Κλασσικὴ, Ρωμαντικὴ, Νεορωμαντικὴ, Νεοκλασσικὴ, Σύγχρονη. Οἱ σπουδαιότεροι μουσικοὶ ἄνθρωποι ἕκαστου. Οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι: τῆς Κλασσικῆς ἐποχῆς Χούβν, Μέ-

ζαρτ, Μπετόβεν καὶ τὸ ἔργον τῶν. Ὁ Μπετόβεν καὶ αἱ συμφωναὶ τῶν. Ἡ 9η Συμφωνία. Οἱ μεγάλοι Ρωμαντικοί. Ἡ ἐξέλιξις τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον. Ἡ ἐμφάνισις τῆς Ὀπερας καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς μέχρι σήμερον. Οἱ τρεῖς μεγάλοι σταθμοὶ τῆς Ὀπερας: Μοντεβέρντι, Γκλόσκ, Βάγνερ.

2. Μορφολογία.

Αἱ σπουδαιότεραι μουσικαὶ μορφαί ἐν λεπτομερεστέρα ἀναλύσει. Φούγκα, Σούτα, Σονάτα, Συμφωνία, Κονσέρτο, Συμφωνικὸν Ποίημα.

3. Εἶδη Μουσικῆς.

Ἀπόλυτος Μουσικὴ, Περιγραφορικὴ Μουσικὴ, Μουσικὴ εἰκῶν, Μουσικὴ Σκηπῆς.

4. Μουσικὰ ὄργανα.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ὀργάνων ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἡ συνθέσις αὐτῶν εἰς διαφόρους ὁμάδας, ἦτοι: Μουσικὴ Δωματικῶν, κοινωρικῶν, ὀκπέτου, Ὀρχήστρα ἐγγυρόδων. Συμφωνικὴ Ὀρχήστρα. Ὀρχήστρα ὑπαίθρου (Μπάντα).

5. Μουσικὴ Ἀκρόασις.

Ἀκρόασις ἔργων Προκλασσικῆς, Κλασσικῆς, Νεοκλασσικῆς, Ρωμαντικῆς, Νεορωμαντικῆς καὶ συγχρόνου Μουσικῆς, ὄλων τῶν μουσικῶν μορφῶν. Ἀκρόασις τῶν Συμφωνιῶν τοῦ Μπετόβεν (9ης Συμφωνίας).

6. Μουσικαὶ Ὀμιλίαι.

Ὀμιλίαι τῶν μαθητῶν ὑπὸ διαλέξιν ἐνώπιον τῆς τάξεως διὰ τὴν ζήτην καὶ τὸ ἔργον ἑκάστου τῶν μεγάλων Μουσικῶν δημιουργῶν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον.

Τὸ μάθημα ἐξετάζεται γραπτῶς ἐπὶ θεμάτων τῆς θεωρίαις.

ΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

(Στοιχεῖα Οἰκτικῆς Οἰκονομίας καὶ Παιδοκομίας).

1. Σκοπός.

Γενικός σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι: νὰ παράγῃ εἰς τὰς μαθητῆρας τὰς ἀπαραίτητους διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ οἴκου θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς γνώσεις, νὰ διεγερῇ καὶ καθοδηγήσῃ τὴν ἐμφυτον κλίσιν αὐτῶν πρὸς τὸν ρόλον τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ τῆς μητρὸς, νὰ καλλιεργήσῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὰ σχετικὰ διαφέροντα τῶν, νὰ προπαρασκευάσῃ ἑκάστην μαθητῆριαν διὰ τὰς μελλοντικὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς ὡς συζύγου, οἰκοδεσποίνης καὶ μητρὸς, ὅστε νὰ ἀποβῇ αὐτὴ ἐπιφελῆς οἰκογενειακῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν παρῶν.

Εἰδικώτερον τὸ μάθημα τοῦτο ἐπιδικεῖ νὰ παράγῃ εἰς τὰς μαθητῆρας τὰς ἀπαραίτητους θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς γνώσεις εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ἐνδύσεως, τῆς διατροφῆς, τῆς κατοικίας, τῆς νοσηλευτικῆς, τῆς οἰκογενειακῆς καὶ τῆς παιδοκομίας καὶ νὰ καταστήσῃ συνειδητὴν εἰς αὐτὰς τὴν μεγάλην κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν ἀποστολήν αὐτῶν διὰ τῆς ἐποικειῶν ἑαυτῶν εἰς τοὺς τομεῖς τούτους.

2. Διδακτέα 5 λ η.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Ἐνδύσις.

Α'. Θεωρητικὸν μέρος.

Πρώτη ὄλαι: ἔριον, εἶμαξ, μεταξά κ.λπ. Νεώτεροι συνθετικαὶ ὄλαι.

Μηχανικὴ καὶ χημικὴ ἐπεξεργασία τῶν πρώτων ὄλων. Σχετικὴ βιοτεχνία καὶ βιομηχανία.

Ἐσχαί: εἶδη ὑφασμάτων κατὰ τὰς πρώτας ὄλας: τὰ χρώματα τῶν ὑφασμάτων, ἀνδρικά καὶ γυναικεῖα ὑφάσματα. Σχεδίασις, ὄρασις. Ἡ σχετικὴ βιοτεχνία καὶ βιομηχανία. Ὁ Ἑλληνικὸς ἀργαλεῖς — Σχετικὰ λαογραφικὰ στοιχεῖα.

Ἡ ἀφίεσις: ἀνδρική καὶ γυναικεία ἀφίεσις. Ἡ ἐξέλιξις τῆς Ἑλληνικῆς ἀφίεσεως. Αἱ χαρακτηριστικαὶ τοπικαὶ ἐνδύμασις. Ἡ παιδικὴ ἐνδυμασία.

Ἡ ὑγιεινὴ τῆς ἐνδυμασίας, ὑγιεινὴ ἐσωρούλων, πρῶτα: λιν. στέβια, καθαρῶτος. Ὑγιεινὴ τῆς παιδικῆς ἐνδυμασίας.

Περικοήσεις καὶ διατήρησις τῶν εἰδῶν ἐνδύσεως. Πλῆθις, πείρασμα κλπ. Τὰ σύγχρονα μηχανικὰ μέσα ἢ χρήσις καὶ ἡ συντήρησις αὐτῶν. Τὰ ἀπορρυπαντικά.

Καταρισμός δειγματολογίου τῶν κυριωτέρων πρῶτων ὕλων καὶ δειγματολογίου τῶν πλέον γυναικῶν ὕφασμάτων.

Β'. Πρακτικὸν μέρος.

Πλεκτική. Στοιχειώδης ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν πλεκτικὴν. Χρήσις βελονῶν, πλέξις ἀπλῶν πλεκτῶν εἰδῶν.

Κεντητική. Στοιχειώδης ἐνημέρωσις εἰς τὴν τέχνην τοῦ κεντήματος. Χειροκνήματα καὶ μηχανοκνήματα. Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ἀπλά κεντήματα.

Ραπτική. Στοιχειώδης εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τέχνην τῆς ραπτικῆς. Ἀσκήσις εἰς τὰς βασικὰς ραπτικὰς ἐργασίας. Ἀσκήσις εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ραπτικῶν ὀργάνων. Ἐξερμητὴ ἐπὶ ἀπλοῦ παιδικῶ ἐνδύματος.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Οἰκησις.

Α'. Θεωρητικὸν μέρος.

Ἡ κατοικία τύποι συγχρόνου κατοικίας: ἀγροτικὴ καὶ ἀστικὴ κατοικία.

Ἡ ὑγιεινὴ τῆς κατοικίας: προσανατολισμός, ἀερισμός, κατανομή τῶν χώρων ἀναλόγως τῶν οἰκογενειακῶν ἀναγκῶν καὶ ἐπὶ ἐποφῶν ὑγιεινῆς. Βοηθητικὸν χώραν.

Τεχνικὰ ἐγκαταστάσεις.

Ἵδρωτικὰ ἐγκαταστάσεις. Ὑδρεῖσις, ἀποχέτευσις, ἐλεγχος τῶν σχετικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ προφύλαξις ἐκ μολύνσεων.

Ἡλεκτρικὰ ἐγκαταστάσεις. Φωτισμός, ἠλεκτρικὴ κουζίνα, θερμασίον, ἠλεκτρικὴ θερμάστρα, ἠλεκτρικὸν ψυγεῖον, ἠλεκτρικὸν σίδηρον, ἀνεμιστήρ, ἠλεκτρικὴ σκούπα, τηλεφώνον, ραδιόφωνον κλπ. Ἐλεγχος τῶν σχετικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ συσκευῶν. Χρήσις αὐτῶν καὶ προφύλαξις ἐκ τῶν κινδύνων τῆς ηλεκτροπληξίας.

Ἡ θέρμανσις τῆς κατοικίας. Τὰ διάφορα μέσα θερμάνσεως. Ἡ χρῆσις τῶν σχετικῶν ὀργάνων, μέτρα ὑγείας.

Ἡ ἐπιπλοῦσις τῆς κατοικίας. Ἡ ἐπιπλοῦσις κατὰ χώρας. Εἶδη ἐπιπλοῦσεως. Ἡ Ἑλληνικὴ λαϊκὴ τέχνη τῆς ἐπιπλοῦσεως. Οἰκονομικὴ, πρακτικὴ καὶ αἰσθητικὴ ἐπιπλοῦσις. Ὑφάσματα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐπιπλοῦσεως.

Ἡ διακοσμησις τῆς κατοικίας. Τὰ διάφορα μέσα τῆς διακοσμησεως. Ἡ αἰσθητικὴ τῆς διακοσμησεως.

Ἡ συντήρησις καὶ ἡ καθαριότης τῆς κατοικίας. Σύγχρονα μέσα καθαριότητος.

Β'. Πρακτικὸν μέρος.

Ἀσκήσις ἐλέγχου τῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς κατοικίας, καταλλήλου χρησιμοποίησεως τῶν χώρων, τακτοποιήσεως τῆς ἐπιπλοῦσεως, διακοσμησεως.

Ἀσκήσις καθαριότητος τῆς κατοικίας κατὰ χώρους, ὡς καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν σχετικῶν ὀργάνων.

Ἐνδύσις.

Α'. Θεωρητικὸν μέρος.

Τὰ οἰκιακὰ χρήσεως ὑφάσματα. Ὁ οἰκιακὸς ἱματισμός. Ἐπιτραπέζια εἶδη. Δινοστολή. Κλινοσκεπάσματα. Τάπητες, παραπετάσματα, κεντήματα, καλύμματα ἐπιπλῶν κλπ.

Ἡ αἰσθητικὴ τῆς ἀφίεσεως. Χρώματα καὶ σχέδια. Ἡ μόδα.

Β'. Πρακτικὸν μέρος.

Ἀσκήσις πλεκτικῆς, κεντητικῆς, ραπτικῆς καὶ κοπτικῆς κατὰ πρόετασιν τῶν σχετικῶν ἀσκήσεων τῆς Α' τάξεως. Στοιχειώδης ἀσκήσις εἰς πλῆθιν καὶ σιδερώμα εἰδῶν ἐνδύσεως κατὰ πρόετασιν Ἰλας. Ἀσκήσις εἰς τὴν χρῆσιν τῶν σχετικῶν ὀργάνων. Ἀσκήσις εἰς τὸ καθάρισμα κηλίδων διὰ τῆς χρήσεως καταλλήλων ἀπορρυπαντικῶν.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Διατροφή.

Α'. Θεωρητικὸν μέρος.

Τροφωγισία. Αἱ τροφαί. Τροφαί καὶ ὑγεία. Αἱ ἀνάγκαι τοῦ ὀργανισμοῦ εἰς θρεπτικὰς οὐσίας. Κανονικὸς σιτισμός.

Ἵποσιτισμός. Ὑπερσιτισμός. Μὴ κανονικὸς σιτισμός. Τὰ εἶδη τῶν τροφῶν καὶ ἡ θρεπτικὴ ἀξία αὐτῶν κατ' εἶδος. Φυτικαὶ τροφαί. Ζωτικαὶ τροφαί. Καρποὶ καὶ ὄψωροι. Καρνεύματα. Εἶδη ζωοτροφιστικῆς. Ποτά. Τὸ καθημερινὸν διατολόγιον. Διατολόγιον παιδῶν, διατολόγιον ἐνηλίκων.

Νοκταί τροφαί. Διατηρημέναί τροφαί (κονσερβοποιία, κατάψυξις).

Αἱ ἀλλοιώσεσις τῶν τροφῶν καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν κίνδυνοι τῆς ὑγείας. Σχετικαὶ ἐνδείξεις, προφύλαξις.

Ἡ νοθεΐα τῶν τροφῶν.

Ἡ διατήρησις τῶν τροφῶν. Μέσα διατηρήσεως, ψυγεία.

Β'. Πρακτικὸν μέρος.

Στοιχειώδης εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν τροφῶν. Βασικὸν τρόπον παρασκευῆς τροφῶν. Τὸ μαγειρεῖον. Τὰ μαγειρικὰ σκεύη. Ἡ ὑγιεινὴ τοῦ μαγειρείου. Στοιχεῖα μαγειρικῆς. Ἡ ζωοτροφιστικὴ, παρασκευάσματα αὐτῆς, ἀπαραίτητα ὄργανα, ὑγιεινὴ, αἰσθητικὴ.

Οἰκησις — Κοινωνικὴ ἀγωγὴ.

Στοιχειώδης γνώσεσις κηπουρικῆς, δειροκομίας, ἀνοικομίας, ἀνθεραπειτικῆς καὶ διακοσμητικῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἀνθῶν.

Κοινωνικαὶ σχέσεσις καὶ ἐκδηλώσεσις, παράθεσις γεύματος, τακτοποιήσεσις τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης σκευῶν, θέσις προσκεκλημένων, ἀφίεσις κλπ. Οἰκογενειακαὶ ἐορταί (τακτοποιήσεσις χώρων ὑποδοχῆς, ἀφίεσις, ὑποδοχὴ ἐπισκεπτῶν, συστάσεις, προσφορά ἀναψυκτικῶν κλπ.).

Ἀφίεσις κατὰ περίπτωσιν κοινωνικῆς ἐκδηλώσεως (εἰς ἐκκλησίαν, εἰς ἀγορὰν, εἰς ἐορτήν, εἰς δεξιῶσιν, εἰς θέατρον κλπ.).

Στάσις καὶ συμπεριφορὰ κατὰ τὰς διαφόρους ἐκδηλώσεσις τῶν κοινωνικῶν σχέσεων.

Ἐνδύσις.

Πρακτικὸν μέρος.

Συνέχισις πρακτικῆς ἀσκήσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὴν πλεκτικὴν, τὴν ραπτικὴν καὶ κοπτικὴν, τὴν κεντητικὴν.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Διατροφή.

Α'. Διαιτητικὴ.

Θεωρητικὸν μέρος.

Περὶ διατροφῆς. Θρεπτικὰ ἀξία τῶν τροφίμων. Θερμίδες. Αἱ ἀνάγκαι τοῦ ὀργανισμοῦ εἰς θερμίδας. Ἡ ἀξία

των διαφόρων τροφών εις θερμιάς. Ἀνάσεις θρεπτικῶν οὐσιῶν (λευκώματα, ὑδατάνθρακες, λίπη, ἔλαια, βιταμίναι, ὕδωρ, ἄλατα). Ἡ ἄξια τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων εἰς τὴν διατροφήν (ἔλαια, ἐλαιόλαδον, σταεῖς, σίκα, μέλι κ.λ.π.). Διαιτολόγιον. Κανόνες καταρτισμοῦ διαιτολογίου. Ὁρθολογικῆ συνθέσεως γεωμάτων διὰ τὴν ὑγιεινὴν διατροφήν. Καταρτισμὸς ἐδωματολογίου τῆς ἐδωμάτου. Ἐορταστικὰ γεύματα. Συσχετισμὸς τοῦ διαιτολογίου πρὸς τὸ οἰκογενειακὸν εἰσδήμημα. Εἰδικὰ διαιτολόγια. Διαιτολόγιον βρέφους, νηπίου, παιδῶν, ἐνηλίκων, γερόντων. Διαιτολόγιον σωματικῶς ἐργαζομένων, πνευματικῶς ἐργαζομένων, εἰς βαρεῖας ἐργασίας ἐργαζομένων. Διαιτολόγιον ἀσθενῶν κατὰ περιπτώσεις ἀσθενείας. Διαιτολόγιον ἐγκυμοσύνης καὶ γαλουχίας. Διαιτολόγιον πρὸς ἀποφυγὴν καχυαρξίας καὶ λελογιμένην ἀπίσταναν.

Ἄσκησις εἰς τὸν καταρτισμὸν διαιτολογίων διαφόρων κατηγοριῶν.

Β'. Ζαχαροπλαστικὴ.

Εἶδη ζαχαροπλαστικῆς. Πρῶται ὕλαι. Συναγαί. Τρόποι παρασκευῆς. Διάφοροι συνθέσεις. Ὁργάνωσις τῆς σχετικῆς ἐργασίας. Νεότερα ἔργα καὶ σκευὴ καὶ χρήσις ἐκάστου τούτου. Ὑγιεινὴ καὶ αισθητικὴ ἐν τῇ ζαχαροπλαστικῇ. Πρακτικὴ ἀσκῆσις εἰς τὴν παρασκευὴν εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς ἀναλόγως τῶν διατιθεμένων μέσων.

Νοσηλευτικὴ.

Περιποίησις ἀσθενῶς κατ' οἶκον. Τὸ δωμάτιον τοῦ ἀσθενῶς καὶ ἡ ὑγιεινὴ αὐτοῦ (ἀριστημόσις, φωτισμός, καθαρσιότης κ.λ.π.).

Καθημερινὴ παρακολούθησις καὶ φροντίς περὶ τοῦ ἀσθενῶς (ἀτομικὴ καθαρσιότης, περιποίησις κλίνης, τήρησις δελτίου πορείας ἀσθενείας, ὠρίανον λήψεως φαρμάκων, καθαρσιότης καὶ ἀποβίβανσις χρησιμοποιοιμένων σκευῶν κλπ.). Νοσηλευτικὴ περίθαλψις τοῦ ἀσθενῶς κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ θεράποντος ἰατροῦ. Προφυλακτικὰ μέτρα διὰ τὴν ὑγίαν τῶν συγκατακίοντων μετὰ τοῦ ἀσθενῶς κατὰ περίπτωσιν ἀσθενείας. Οἰκιακὸν φαρμακεῖον.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Οἰκογένεια.

Ὁ θεμὸς τῆς οἰκογενείας καὶ ὁ ρόλος τῆς οἰκοδομοῦ ἐν αὐτῇ. Ὁ οἰκογενειακὸς εἶος. Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἡ ἱεραρχία ἐν αὐτῇ καὶ ἡ συμπεριφορὰ ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ. Αἱ ἰδιαιτέρας εὐδύναι τῆς οἰκοδομοῦ διὰ τὴν ἑμάλον οἰκογενειακὸν εἶος. Ἡ διοίκησις τοῦ οἴκου. Ἡ διαχείρισις τῶν οἰκονομικῶν τῆς οἰκογενείας. Κατανομή τοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσδήμηματος ἀναλογικῶς εἰς τὰς ἐπι μέρους ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας. Οἰκιακὴ λογιστικὴ. Προϋπολογισμὸς. Ἡμερολόγιον διαχειρίσεως κλπ. Οἰκιακὰ προγράμματα ἐργασίας. Προμηθεῖα ἀπαραίτητων εἰδῶν. Ἀποταμίεωσις. Ἀνατροφή καὶ ἀγωγή τῶν παιδῶν. Ψυχαγωγία τῶν παιδῶν. Ραδιοφῶνον, παιδικὰ περιοδικὰ καὶ ἐβδόλια, κινηματογράφος, μουσικὴ. Παιδικὰ παιχνίδια, παιδικὰ εἴσορτα. Θέματα ἐθιμοτυπίας κατὰ τὰς κοινωνικὰς συναστροφάς (ἀμφίσεις, τρόποι συμπεριφορῆς, ὑπόδοξη, δεξιότητες κλπ.). Ἰδιόλογα οἰκογενειακὰ προβλήματα. Ἡ ἐργαζομένη ἐπαγγελματικὸς οἰκοδομοῦ καὶ τὰ πρόσθετα δι' αὐτὴν οἰκογενειακὰ προβλήματα.

Παιδοκομίαι.

α. Βρεφοκομίαι. Ἡ εὐγονική. Ἡ ὑγεία τῶν γονέων, ἡ κληρονομικότης, ὑγιεινὴ τῆς ἐγκυῦ. Ὁ τοκετός. Αἱ πρῶ-

ται φροντίδες διὰ τὸ βρέφος. Καθαριότης, ἐνδυμασία, ὕπνος, διατροφή. Ἡ μητρικὴ γαλουχία καὶ ἡ σημασία αὐτῆς. Ἡ διατροφή καὶ ἡ ὑγεία τῆς θηλαζούσης μητρὸς. Κελλώματα τῆς μητρικῆς γαλουχίας. Τεχνητὸς θηλασμός, μεικτὸς θηλασμός, θηλασμός διὰ τροφῶν. Ἀποθηλασμός, ἀπογαλακτισμός. Αἱ πρῶται τροφαὶ τοῦ βρέφους, παρασκευὴ τῶν βρεφικῶν γεωμάτων. Ἡ φυσιολογικὴ ἀνάπτυξις τοῦ βρέφους, τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς, ἡ παρακολούθησις αὐτῆς ὑπὸ τῆς μητρὸς. Ἡ ὑγεία τοῦ βρέφους. Αἱ κυριώτεραι διαταραχαὶ τῆς ὑγείας καὶ νοσηρὰ ἐκδηλώσεις. Αἱ συνθήσεις παιδικαὶ νόσοι. Οἱ προφυλακτικοὶ ἐμβολιασμοί.

β. Στοιχεῖα παιδολογίας. Ἡ σωματικὴ καὶ ἡ ψυχικὴ ἐξέλιξις τοῦ παιδὸς ἰδίᾳ κατὰ τὴν προσχολικὴν ἡλικίαν. Ἡ κοινωνικὴ καὶ ἡθικὴ ἀγωγή τοῦ παιδὸς. Ἡ σημασία τῆς προσχολικῆς ἡλικίας εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τοῦ παιδὸς. Ἡ ἄξια τοῦ παραδείγματος εἰς τὴν ἀγωγήν τοῦ παιδὸς. Ἀγωγή συμπεριφορῆς. Ἐτοιμασία τοῦ παιδὸς διὰ τὸν πηναγωγείον, διὰ τὸ σχολεῖον. Ὁ ρόλος τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ εὐδύνη τῶν γονέων, ἰδίᾳ δὲ τῆς μητρὸς εἰς τὴν βασικὴν ἀγωγήν τῶν παιδῶν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

(Προαιρητικῶς)

Κοινωνικὴ Ἀγωγή.

Οἰκησις. Ὑγιεινὴ, ἐπίκλωσις, διακοσμητικὴ τῆς κατοικίας. Ὁργάνωσις τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. Κανόνες οἰκογενειακῆς συμπεριφορῆς. Οἰκογενειακὰ συγκατῆροσις, γεύματα, δεξιότητες.

Ἀμφίσεις. Ἡ αισθητικὴ τῆς ἀμφίσεως. Ἀμφίσεις παιδῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν. Ἡ ἀμφίσεις κατὰ περίπτωσιν οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς συναστροφῆς. Ἡ ἀμφίσεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὰς ἐπισήμους τελετάς.

Διακοσμητικὴ. Στοιχεῖα διακοσμητικῆς, ἀνθοκομίας, ἀνθοδετικῆς καὶ διακοσμητικῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἀνθῶν.

Κοινωνικὰ ἀναστροφὰ. Κανόνες ἐθιμοτυπίας καὶ συμπεριφορῆς κατὰ τὰς κοινωνικὰς συναστροφάς, εἰς τὰς κατοικίας, εἰς τὰς δημόσιας κέντρα, κατὰ τὰς εἰσορτάς, εἰς τελετάς κλπ. Κανόνες τρόπων τοῦ φέρεσθαι.

Τὰ θέματα τοῦ θεωρητικοῦ μέρους ἐκάστου κλάδου θὰ διδάσκονται πλήρως. Ἡ πρακτικὴ ἀσκῆσις ἐν ἐκάστῳ κλάδῳ θὰ γίνεται ἀναλόγως τῶν ὑπαρχόντων εἰς ἐκαστὸν σχολεῖον μέσων, τῶν ἰδιαιτέρων κλίσεων, διαφερόντων καὶ δεξιοτήτων τῶν μαθητῶν καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῶν συγχρόνων ἀπαιτήσεων. Τὰ σχολεῖα, τὰ ὅποια διαθέτουν ἑλατὰ ἀπαραίτητα μέσα, δὲν θὰ παραλείψωσι τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος ἐκάστου κλάδου.

Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου σχολικοῦ ἐτους αἱ διδάσκουσαι θρεψίσει τὰ ὀργανωσασιν ἐκθεσιν παρουσιάζουσαι τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθητή. Ἡ ἐκθεσις αὐτῆν δίδου νὰ ἀποβλέπῃ ἀποκλειστικῶς εἰς παιδευτικὸς σκοποῦς.

Γραπτῶς ἐξετάζονται τὰ θέματα τοῦ θεωρητικοῦ μέρους ἐκάστου κλάδου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἡμερήσιον Γυμνάσιον Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 3.

Ὁρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων

Ἵλαρι διδασκαλίας

Μαθήματα	Κατώτερος κύκλος Τάξεις			Ἀνώτερος κύκλος Τάξεις			Σύνολ.
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	
1. Ὀρθοκεντρικά	2	2	2	3	2	2	13
2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4	4	4	4	4	4	24
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	5	6	6	6	5	4	32
4. Ἱστορία	3	3	3	3	3	2	17
5. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας καὶ Λογικῆς	—	—	—	—	2	2	4
6. Ἄγωγή τοῦ Πολίτου	—	—	1Α' Τετρ.	—	—	1	1½
7. Ἐπαγγελματικὴ ἐξερεύνησις καὶ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς	—	—	1Β' Τετρ.	—	—	—	½
8. Μαθηματικά	4	4	4	6	6	7	31
9. Κοσμογραφία	—	—	—	—	—	1	1
10. Γεωγραφία	2	1	2	1	1	—	7
11. Φυσικὴ	2	3	3	5	5	6	24
12. Βιολογία	—	—	1	—	—	1	2
13. Ἀνθρωπολογία	—	1	—	—	1	—	2
14. Ξένοι γλῶσσαι	3	3	3	2	2	2	15
15. Ὑγιεινὴ — Πρῶται βοηθεῖαι	—	1	—	—	1	—	2
16. Γυμναστικὴ — Ἀθλητισμὸς ἀρρένων	3	3	3	3	3	3	18
»	3	3	3	3	3	3	18
17. Τεχνικά	1	1	1	1	1	1	6
18. Μουσικὴ	1	1	1	1	—	—	4
19. Οἰκοκυρικὰ διὰ τὰς μαθητρίδας	2	1	1	1	1	—	6
Σύνολον ἀρρένων	30	33	34	35	36	36	204
» θηλέων	32	34	35	36	37	36	209

Ἄρθρον 4.

Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα μαθημάτων

ΤΑΞΙΣ Ε'.

(ὄρα 5 ἐβδομαδιαίας)

ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (τάξεις Α', Β', Γ').

Ἡ ὅλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (τάξεις Δ', Ε', ΣΤ').

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὅλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(Νέα Ἑλληνικά)

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὅλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(Ἀρχαία Ἑλληνικά)

ΤΑΞΙΣ Δ'.

('ὄρα 6 ἐβδομαδιαίας).

Ἡ ὅλη τῆς Δ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία — Θεματογραφία, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς Κατευθύνσεως (ὄρα 1 ἐβδομαδιαίας κατ' ἕνα τὸ ἔτος).

Β'. Ἐρμηνεῖα κειμένων (συγγραφέων).

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα τοῦ διαλόγου Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὄρα 2 ἐβδομαδιαίας κατὰ τὸ α' δίμηνον).

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα μιᾶς δημηγορίας τοῦ Θεουκίδου ἐκ τῶν ἀπολοτέρων, ὡς καὶ ἐν τῇ Ε' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὄρα 2 ἐβδομαδιαίας κατὰ τὸ β' δίμηνον).

γ) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ραφωθῶν τῆς Ἰλιάδος, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὄρα 1 ἐβδομαδιαίας κατὰ τὸ Α' τετράμηνον).

δ) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα μιᾶς τραγῳδίας τοῦ Εὐριπίδου, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὄρα 3 ἐβδομαδιαίας κατὰ τὸ β' τετράμηνον).

ε) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐκ δοκίμου μεταφράσεως τῆς Ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους τοῦ Πλάτωνος καὶ ἐκλεκτῶν περικοπῶν ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδιαίας κατ' ἕνα τὸ ἔτος).

Γ'. Γραμματικὴ: Ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'

(ὥρα: 4 ἑβδομαδιαίας)

Α'. Γλωσσική διδασκαλία — Θεματογραφία: 'Ὡς και ἐν τῇ ΣΤ' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὥρα 1 ἑβδομαδιαίας καθ' ἕνα τὸ ἔτος).

Β'. Ἑρμηνεῖα κειμένων (συγγραφέων):

α) Ἀνάγνωσις και ἑρμηνεῖα μῆς τραγωδίας τοῦ Σοφοκλέους, ὡς ἐν τῇ ΣΤ' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὥρα 3 ἑβδομαδιαίας κατά τὸ α' τετράμηνον).

β) Ἀνάγνωσις και ἑρμηνεῖα ἀντιπροσωπευτικῶν ἔργων τῆς Ἀρχαίας Λυρικῆς ποιήσεως, ὡς ἐν τῇ ΣΤ' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὥρα 1 ἑβδομαδιαίας καθ' ἕνα τὸ β' τετράμηνον).

γ) Ἀνάγνωσις και ἑρμηνεῖα τῶν κυριωτέρων κεφαλαίων ἐνός διαλόγου τοῦ Πλάτωνος, ὡς ἐν τῇ ΣΤ' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὥρα 3 ἑβδομαδιαίας κατά τὸ γ' δίμηνον).

δ) Ἀνάγνωσις και ἑρμηνεῖα τοῦ παρὰ Θεουκλῆδη Ἐπιταρίου τῆς Περικλέους, ὡς ἐν τῇ ΣΤ' τάξει τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὥρα 3 ἑβδομαδιαίας κατά τὸ δ' δίμηνον).

Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἐπιταρίου δὲν νὰ ἐλοκληρωθῆ ἐκ δοκίμου μεταρρῶσεως, ἐφ' ἔσον ὁ χρόνος δὲν ἐπαρκῆσῃ διὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοίχων τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗΣ

ΤΑΞΙΣ Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοίχων τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΛΟΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'

Α'. Ἀλγεβρα.

Α' τετράμηνον ὥρα 3. Β' τετράμηνον ὥρα 2.

1. Τὰ ἀκόλουθα ἐκ τοῦ μαθηματικοῦ λογιμοῦ: Πρώτοις, προταξιακῶς τύπος. Ἀρνησις, διάθεξις, σὺζευξις προτάσεων ἢ προταξιακῶν τύπων. Συναγωγή και λογική ἰσοδυναμία, συσχετισμὸς μὲ τὰς ἐννοίας ἀνάγκαια συνθήκη (ἰκανή συνθήκη), ἀνάγκαια και ἰκανή συνθήκη πάντοτε ἐπὶ τῇ ἑσέσι συγκεκριμένων παραδειγμάτων. Ταυτολογία. Ἐφαρμογαί τῶν ἀνωτέρω διὰ μίαν πρώτην μῦθση ἐπὶ τῶν Μαθηματικῶν λογιμοῦ: Ὑπόθεσις και συμπέρασμα εἰς μίαν μαθηματικὴν πρόταξιν, ἔσσει συγκεκριμένων παραδειγμάτων. (6 μαθήματα).

2. Ἐκ τοῦ διανυσματικοῦ λογιμοῦ.

Ἰσότης ἐφαρμοστών διανυσμάτων. Τὸ ἐλεύθερον διάνυσμα. Ἐξορισμα δύο ἢ περισσοτέρων διανυσμάτων. Διαφορὰ διανυσμάτων ἀπὸ ἄλλο διάνυσμα. Γινόμενον διανυσματος ἐπὶ πραγματικῶν ἀριθμῶν. Λόγος δύο συγγραμμικῶν διανυσμάτων. Διευθύνον διάνυσμα εὐθείας. Διανυσματικὴ ἰσότης τοῦ CHALES. Ὁρθογώνιον σύστημα ἀναφορῆς. Ὁρθοκωνικῶν σύστημα ἀναφορῆς. Συντεταγμένα: σημεῖοι και διανυσματα

εἰς τὸ ἐπίπεδον. Συνθήκη παραλληλίας εἰς τὸ ἐπίπεδον. Διανυσματικὴ ἐξίσωσις εὐθείας εἰς τὸ ἐπίπεδον.

3. Ἀνάλυσις πολυωνομῶν εἰς γινόμενον παραγόντων. Ταυτότητες. Πρῶτὰ κλάσματα. Ἄσις συστημάτων α' βαθμοῦ μὲ δύο ἢ τρεῖ ἀγνώστους διὰ τῶν ῥιζῶν. Κανόνες τοῦ CRAMER και τοῦ SARRUS. Ὁμογενῆ γραμμικά συστήματα. Συμμετρικά. Ἐξίσωσις συμβεβασταί. Ἀπροσδιόριστος ἀνάλυσις α' βαθμοῦ. Ἀσύμμετρον ἀριθμοῦ. Πραγματικὸν ἀριθμοῦ. Ἀπόλυτος τιμὴ πραγματικοῦ ἀριθμοῦ. Ἰδιότητες.

Π ε ρ ρ ι ζ ῶ ν. Ἰδιότητες. Πράξεις μὲ ἀρρητοὺς παραστάσεις. Τροπὴ κλάσματος μὲ ἀρρητον παρανομαστῆν εἰς ἰσοδύναμον μὲ ρητον παρανομαστῆν. Δυνάμεις μὲ ρητον ἐκδέττην.

Μ ι γ α δ ι κ ο ἰ ἀ ρ ι θ μ ο ἰ. Ὀρισμὸς τοῦ φανταστικοῦ και τοῦ μιγαδικοῦ ἀριθμοῦ. Τρόποι συμπλοκῆς. Ἰσότης εἰς τὸ σύνολον τῶν μιγαδικῶν. Αἱ τέσσαρες πράξεις εἰς τὸ σύνολον τῶν μιγαδικῶν ἀριθμῶν. Γραφικὴ παράστασις τῶν μιγαδικῶν ἀριθμῶν (Διάγραμμα τοῦ ARGAND, μιγαδικῶν ἐπίπεδον τοῦ GAUSS). Απόλυτον τιμὴ (μέτρον) μιγαδικοῦ ἀριθμοῦ.

Ἐξίσωσις β' βαθμοῦ. Ἐπίλυσις ἐξίσωσεως β' βαθμοῦ μὲ ἓνα ἀγνωστον. Ἐλλοδος τῶν ῥιζῶν τοῦ δευτεροβαθμοῦ τριωνύμου ax^2+bx+c . Συμμετρικαὶ παραστάσεις τῶν ῥιζῶν τοῦ δευτεροβαθμοῦ τριωνύμου συναρτήσεως τῶν συντελεστῶν αὐτοῦ. Πρόσημον τῶν ῥιζῶν τοῦ δευτεροβαθμοῦ τριωνύμου. Τροπὴ τοῦ τριωνύμου ax^2+bx+c εἰς γινόμενον πρωτοβαθμοῦ ὡς πρὸς x παραγόντων. Ἐφωσις δευτεροβαθμοῦ ἐξίσωσεως ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς. Πρόσημον τῆς ἀριθμητικῆς τιμῆς τοῦ τριωνύμου ax^2+bx+c διὰ τὰς διαφόρους πραγματικὰς τιμὰς τοῦ x .

Ἀνωσείσις Β' βαθμοῦ ὡς πρὸς ἓνα ἀγνωστον. Ἐπίλυσις δευτεροβαθμοῦ ἀνωσείσεως. Ἀνωσείσις ἀνωτέρου βαθμοῦ. Συστήματα ἀνωσείσεων β' βαθμοῦ. Ἔσσει πραγματικοῦ ἀριθμοῦ ὡς πρὸς τὰς ῥίζας τοῦ τριωνύμου ax^2+bx+c . Ἐφαρμογαί εἰς τὴν διερενησιν παραμετρικῶν ἐξίσωσεων και ἀνωσείσεων β' βαθμοῦ. Σχέσις συντελεστῶν δύο β' βαθμῶν ἐξίσωσεων. Ἰνα αἱ ῥίζαι τῶν πληροῦν ὠριμαίνας συνθήκας (ἀνάλογοι, ἀντίθετοι κλπ.). Ἀπαλείφουσα (ἢ συναρμῆουσα) δύο τριωνύμων τοῦ β' βαθμοῦ. Τὸ δευτεροβάθμιον τριωνύμιον ὡς συνεχῆς συνάρτησις τοῦ x . Μέγιστον και ἐλάχιστον τοῦ δευτεροβαθμοῦ τριωνύμου. Γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως $\psi = ax^2+bx+c$ και τῆς $\varphi = ax^2+bx+c$.

Ἐξίσωσις ἀναγόμεναι εἰς ἐξίσωσις β' βαθμοῦ.

Τετραγωνικὴ ρίζα μιγάδου. Διτετράγωνιον ἐξίσωσις. Τροπὴ διπλῶν τιῶν ριζικῶν εἰς ἀπλᾶ. Ἀντίστροφος ἐξίσωσις. Διωνομῖοι και τριωνομῖοι ἐξίσωσις. Ἐξίσωσις μὲ ριζικὰ δευτέρας και ἀνωτέρας τάξεως. Ἀπλᾶ συστήματα β' βαθμοῦ. Προβλήματα λύμενα δι' ἐξίσωσεων και συστημάτων β' βαθμοῦ.

4. Ἐκ τῆς Στατιστικῆς. Κεντρικὴ τιμὴ. Διασπορὰ. Τὸ διάγραμμα διασπορᾶς και ἡ ἐννοία τῆς συσχετίσεως.

Β'. Θεωρητικὴ Γεωμετρία.

(Ὑρα: 3).

Γεωμετρικὸι τόποι και κατασκευαί. Συνθήκη Ἰνα 4 σημεῖα εἶναι ἀκόμικα.

Λόγος δύο εὐθυγράμμων τμημάτων. Σύμμετρα και ἀσύμμετρα εὐθύγραμμα τμήματα. Ἀνλογία εὐθυγράμμων τμημάτων και ἰδιότητες αὐτῶν.

Θεώρημα τοῦ Θαλοῦ και συνέπειαι αὐτοῦ.

Κατασκευὴ τέταρτης ἀναλόγου τριῶν δοθέντων εὐθυγράμμων τμημάτων. Θεώρημα τῆς διχοτομοῦ (ἑσωτερικῆς και ἔξωτερικῆς) γωνίας τριγώνου. Διείρεσις εὐθυγράμμων τμημάτων ἑσωτερικῶς και ἔξωτερικῶς εἰς λόγον ἴσων πρὸς τὸν λόγον δύο δοθέντων εὐθυγράμμων τμημάτων (ἀρμονικὴ διαί-

ρες εις εὐθυγράμμου τμήματος). Κύκλος τοῦ Ἀπολλωνίου. Ὁ μῆκος εὐθυγράμμου σχήματα. Κριτήρια ομοιότητος τριγώνων. Θεώρημα τῆς δέσμης εὐθειῶν καὶ τὰ δύο ἀντίστροφα αὐτοῦ. Πυθαγόρειον Θεώρημα καὶ τὰ πορίσματα αὐτοῦ. Βασικαὶ μετρικαὶ σχέσεις μεταξύ προτεινόντων καὶ δευτερευόντων στοιχείων τριγώνου. Κατασκευαὶ εὐθυγράμμων τμημάτων ὁριζιζόμενων ὑπὸ γεωμετρικῶν ἐξισώσεων. Στροφή. Ὀμοιοθεσία.

Γεωμετρικαὶ κατασκευαί.

Ὀρισμὸς ἐμβαδὸν εὐθυγράμμου σχήματος. Ἐμβαδὸν ὀρθογωνίου, παραλληλογράμμου, τριγώνου, τραπεζίου. Μετασχηματισμὸς εὐθυγράμμων σχημάτων εἰς ἄλλα ἰσοδύναμα. Ὁ λόγος τῶν ἐμβαδῶν δύο τριγώνων, εἰς τὰ ὅποια μία γωνία τοῦ ἑνὸς εἶναι ἴση ἢ παραπληρωματικὴ μίᾳς γωνίας τοῦ ἄλλου. Ὁ λόγος τῶν ἐμβαδῶν δύο ὁμοίων πολυγώνων.

Δύναμις σημείου πρὸς κύκλον. Ριζικὸς ἀξὼν καὶ ριζικὸν κέντρον. Κύκλοι τεμνόμενοι ὀρθογωνίως. Δέσμη κύκλων. Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἀπολλωνίου. Εἰδικαὶ περιπτώσεις. Προβλήματα γεωμετρικῶν τόπων καὶ γεωμετρικῶν κατασκευῶν. Διαίρεσις εὐθυγράμμου τμήματος εἰς μέρων καὶ ἄκρον λόγον. Κατασκευὴ τοῦ ἀγνώστου δευτεροβάθμιου ἢ διτετραγώνου γεωμετρικῆς ἐξισώσεως.

Υπολογισμὸς τῆς ἀκτίνας τοῦ περιγεγραμμένου, τοῦ ἐγγεγραμμένου καὶ τῶν παραγεγραμμένων εἰς τριγώνον κύκλων, καθὼς ἐπίσης τῶν ὕψων, τῶν διχοτόμων, τῶν διαμέτρων καὶ τοῦ ἐμβαδῶν, συναρτήσει τῶν πλευρῶν τριγώνου. Θεώρημα τοῦ γινόμενου δύο πλευρῶν τριγώνου, ἧτοι $β\gamma = 2R\Gamma\alpha$.

Διάφοροι τύποι ἐμβαδῶν τριγώνου. Θεωρήματα τοῦ Πτολεμαίου. Θεωρήματα τοῦ Μενελάου καὶ CEVA. Ἐφαρμογαί.

Γ'. Τριγωνομετρία.

Β' Τετράμηνον ὥρα 1.

Προσανατολισμένος κύκλος καὶ προσανατολισμένον τόξον.

Μονάδες μετρήσεως τόξου. Ἀλγεβρικὴ τιμὴ προσανατολισμένου τόξου. Ἐπέκτασις τῆς ἑνότητας τοῦ τόξου τοῦ κύκλου. Προσανατολισμένη γωνία. Ἐπέκτασις τῆς ἑνότητας τῆς γωνίας. Συνθήκη ἀναγκαῖα καὶ ἰκανὴ ἵνα δύο τόξα (τοῦ αὐτοῦ κύκλου ἢ γωνίας) ἔχοντα κοινὴν ἀρχὴν ἔχωσι κοινὸν πέρας. Ὁ τριγωνομετρικὸς κύκλος.

Τριγωνομετρικαὶ καὶ κυκλικαὶ συναρτήσεις. Τὸ ἥμιτονον καὶ συνημιτονον, ἡ τέμνουσα καὶ ἡ συντέμνουσα, ἡ εφαπτομένη καὶ ἡ συναρπασμένη τόξου ἢ γωνίας. Κυκλικαὶ συναρτήσεις τόξου ἢ γωνίας. Θεμελιώδεις σχέσεις μεταξύ τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τοῦ αὐτοῦ τόξου. Ὁ τριγωνομετρικὸν ἀριθμὸν τῶν τόξων 45° , 30° , 60° . Ἡ μεταβολὴ τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων καὶ γραφικὴ παράστασις αὐτῶν.

Περιοδικότης. Σχέσεις μεταξύ τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν: α) ἀντιθέτων τόξων, β) τόξων ἐχόντων ἄδρυσμα μίαν περιφέρειαν, γ) συμπληρωματικῶν τόξων, δ) παραπληρωματικῶν τόξων, ε) τόξων διαφερόντων κατὰ ἡμιπερίφερον. Ἡ ἀνάγκη τριγωνομετρικοῦ ἀριθμοῦ τυχόντων τόξου εἰς τριγωνομετρικὸν ἀριθμὸν θετικῶν τόξου μικροτέρων τῶν 45° . Βασικαὶ σχέσεις μεταξύ τῶν προτεινόντων στοιχείων τριγώνου. Θεωρήματα τῶν ἡμιτόνων καὶ τῶν συνημιτόνων. Ἐφαρμογαί. Τριγωνομετρικαὶ ταυτοτήτες.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Α'. Ἀλγεβρα καὶ Ἀναλυτικὴ Γεωμετρία.

Α' Τετράμηνον ὥρα 2. Β' Τετράμηνον ὥρα 3.

1. Ἀξιώματα PEANO. Τελεία ἐπαγωγή.

2. Ἀπόλυτος τιμὴ πραγματικοῦ καὶ μιγαδικῶ ἀριθμοῦ.

Ἀπόλυτος τιμὴ ἀδρυσματός, γινόμενου, πηλίκου κλπ. πραγματικῶν καὶ μιγαδικῶν ἀριθμῶν. Ἐξισώσεις εἰς ἀς ὑπεσέρ-

γονται ἀπόλυτοι τιμὰ πραγματικῶν ἀριθμῶν. Ἀνωσώσεις καὶ συστήματα εἰς τὰ ὅποια ὑπεσέργονται αἱ ἀπόλυτοι τιμὰ τῶν ἀγνώστων. Ἐφαρμογαί.

Στοιχειώδης θεωρία τῶν ἀκεραίων πολυωνύμων, πολυώμου ἀνοηγῶν καὶ συμμετρικῶν. Ἀνάλυσις ἀπλοῦ ρητοῦ κλάσματος εἰς ἀδρυσμα ρητῶν κλασμάτων. Γενικὴ μορφὴ διωνύμου ἐξισώσεως. Τριγωνομετρικὴ μορφὴ μιγάδος. Τύπος τοῦ DE MOIVRE.

Ἀκλουθίαί μονότονου, ὄριζα αὐτῶν. Παραδείγματα. Ἀριθμητικαὶ καὶ γεωμετρικαὶ πρόδοι. Ἀρμονικὴ πρόδος. Ἀπλαῖα σειραί.

Λογάρισμος ἀριθμοῦ. Ἰδιότητες. Δεκαδικὸν λογάριθμον. Ἀλλαγὴ βάσεως λογαρίθμων. Χρῆσις λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκθετικαὶ καὶ λογαριθμικαὶ ἐξισώσεις καὶ συστήματα. Ἀνακτισμὸς ἰσῶν καταθέσεις καὶ χρεολυσία. Στοιχειώδης σπουδὴ ἀποστορικῶν ἀναλύσεως ἑ' ἐθαμῶν.

Στοιχεία Συνδυαστικῆς: Μεταθέσεις. Διατάξεις. Συνδυασμοί. Τύπος τοῦ διωνύμου τοῦ Νεύτωνος. Στοιχεῖα ἐκ τῆς θεωρίας τῶν πινάκων (μητρῶν). Συσχέτισις αὐτῶν πρὸς τὰς ὀριζούσας.

3. Ἐκ τῆς θεωρίας τῶν πιθανοτήτων: Περὶ τοῦ δειγματικοῦ χώρου. Τομῆ, ἑνωσις δύο ἢ περισσοτέρων συμβάντων. Συμπληρωματικὸν ἑνὸς συμβάντος. Παραδείγματα. Στοιχειώδης ὁρισμὸς τῆς πιθανότητος τῶν συμβάντων ὡς πηλίκου τῶν εὐνοϊκῶν πρὸς τὰ δυνατὰ συμβάντα. Παραδείγματα (ρίψις νομισματός, ἠριψιμῶνον κύβου, παγινωχάρτων κλπ.). Ὀρισμὸς τῆς πιθανότητος μετὰ τὴν ἐδοθησαν τῶν ὑποσυνδων τοῦ δειγματικοῦ χώρου. Προσθετικαὶ πιθανότητες. Πιθανότητες συμπληρωματικῶν συμβάντων. Ἐφαρμογαί. Συμβάντα ἀνεξάρτητα ἀλλήλων.

Πιθανότης τομῆς αὐτῶν. Ἐφαρμογαί. Πιθανότερες ὑπὸ συνθήκην. Ἐφαρμογαί.

4. Ἀνάλυσις διανυσμάτων εἰς δύο διευθύνσεις.

Συντεταγμένα ἑλευθέρου διανυσμάτων. Συνθήκα ἰσότητος δύο διανυσμάτων. Ἐφαρμογαί. Ἐσωτερικὸν γινόμενον δύο διανυσμάτων. Ἰδιότητες. Καρτεσιανὸν ἀνάπτυγμα ἑσωτερικοῦ γινόμενου. (Σύστημα Ὀρθοκανονικῶν). Συνθήκη καθετότητος δύο διανυσμάτων. Ἐφαρμογαί. Ἀλλαγὴ συστήματος συντεταγμένων.

Εἰδικαὶ περιπτώσεις. Τὸ σύστημα τῶν πολικῶν συντεταγμένων. Σχέσις Καρτεσιανῶν καὶ πολικῶν συντεταγμένων. Ἐξίσωσις τῆς Εὐθείας εἰς τυχῶν ὀρθογώνιον σύστημα ἀναφορᾶς. Διάφοροι μορφαὶ τῆς ἐξισώσεως τῆς εὐθείας. Συντελεστὴς διευθύνσεως εὐθείας. Εὐθεῖα ὀριζομένη ἀπὸ ἐν σημείον καὶ τὴν διευθύνον αὐτῆς. Εὐθεῖα ὀριζομένη ἀπὸ δύο σημεία. Σχετικαὶ εὐθείαι δύο εὐθειῶν. Συνθήκη. ἵνα τρεῖς σημεία κέντρα ἐπ' εὐθείας καὶ συνθήκη. ἵνα τρεῖς εὐθείαι διέρχονται διὰ σημείου (χρῆσις τῆς ὀριζούσης). Γραφικὴ λύσις τοῦ συστήματος δύο ἐξισώσεων πρώτου ἐκθμοῦ μετὰ δύο ἀγνώστους. Σημεῖον τοῦ τριωνύμου τοῦ πρώτου ἐκθμοῦ ax^2+bx+c . Γραφικὴ λύσις τῆς ἀνωσώσεως $ax^2+bx+c=0$

Ἐφαρμογαί. Κανονικὴ μορφὴ τῆς ἐξισώσεως εὐθείας (σύστημα ὀρθοκανονικῶν). Γωνία δύο εὐθειῶν. Συνθήκη καθετότητος (σύστημα ὀρθοκανονικῶν). Ἀπόστασις σημείου ἀπὸ εὐθείας (σύστημα ὀρθοκανονικῶν). Ἐφαρμογαί.

Β'. Θεωρητικὴ Γεωμετρία.

Α' Τετράμηνον ὥρα 2. Β' Τετράμηνον ὥρα 2.

1. Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ ἐπιπέδου. Κανονικὰ πολύγωνα καὶ ἰσοήτες αὐτῶν. Κατασκευὴ τῶν κανονικῶν πολυγώνων: ἑξαγώνων, τριγώνων, τετραγώνων, δεκαγώνων, πενταγώνων, δεκαεπτάγων. Πολλαπλασιῶς τῆς πλευρᾶς ἐκᾶστου τῶν πολυγώνων τούτων συναρτήσει τῆς ἀκτίνας τοῦ αὐτοῦ κατὰ περιγεγραμμένον κύκλου. Ἀστεροειδῆ κανονικὰ πολύγω-

να. Ὅρισμοί καὶ θεωρήματα ἐπὶ τῶν ὀρίων. Μήκος περιφέρειας κύκλου καὶ τόξου. Ἐμβαδὸν κύκλου, κυκλικὸς τομέας καὶ κυκλικὸ τμήματος.

II. Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ χώρου. Τὸ ἐπίπεδον καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ ἀξιώματα. Σχετικαὶ θέσεις εὐθειῶν καὶ ἐπιπέδων. Θεωρήματα παραλλήλων. Γωνία δύο εὐθειῶν τοῦ χώρου. Καθετότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Κοινὴ κλίσις δύο ἀσπίδων εὐθειῶν. Σχετικὰ γεωμετρικὸί τόποι. Διέδρος γωνία. Μέτρον διέδρου γωνίας. Κάθετα ἐπίπεδα. Ἰδιότητες αὐτῶν. Ὅρθη προβολὴ εὐθείας καὶ εὐθύγραμμου σχήματος ἐπὶ ἐπίπεδον. Γωνία εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Πόλλεδρος γωνία. Τριέδρος γωνία καὶ ἰδιότητες αὐτῆς. Ἡ τριέδρος καὶ ἡ παραπληρωματικὴ αὐτῆς. Κριτήρια ἰσότητος εἰς τὰς τριέδρους γωνίας.

Κατασκευαί.

Πόλλεδρα. Πρίσματα. Ἰδιότητες αὐτῶν, παραλληλεπίκεδα, ἰδιότητες αὐτῶν. Ὑπολογισμὸς τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου τῶν πρισματῶν.

Πυραμίδες, εἶδη καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Περὶ τετραέδρων. Ὑπολογισμὸς τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου τῶν πυραμίδων. Ἡ κλίσις πυραμίδος. Ὑπολογισμὸς τοῦ ὄγκου κολούρου πυραμίδος. Τὸ κολοῦρον πρίσμα. Ἰδιότητες αὐτοῦ. Ὑπολογισμὸς τοῦ ὄγκου κολοῦρου πρίσματος. Ὅγκος πρισματοειδοῦς.

Ἡ συμμετρία ἐν τῷ χώρῳ (πρὸς εὐθείαν, πρὸς σημεῖον καὶ πρὸς ἐπίπεδον).

Ὅμοια πολύεδρα. Ἰδιότητες αὐτῶν. Θεώρημα τοῦ EULER. Κυρτὰ κανονικὰ πολύεδρα. Θεώρημα ὑπάρξεως τῶν πολυέδρων τοῦ Πλάτωνος.

Κυλίνδρος ἐκ περιστροφῆς. Ἰδιότητες αὐτοῦ. Ὑπολογισμὸς τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας κυλίνδρου καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ.

Κώνος ἐκ περιστροφῆς. Ἰδιότητες αὐτοῦ. Ἐφαπτόμενον ἐπίπεδον. Ὑπολογισμὸς τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας κώνου καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ. Κόλινος κώνος ἐκ περιστροφῆς. Ὑπολογισμὸς τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ.

Γ'. Τριγωνομετρία.

Α' Τετράμηρον ὄρα 2.

Ἐκφράσις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῶν τόξων $\alpha \pm \beta$ καὶ $\alpha \pm \beta \pm \gamma$ τῆ βοθδείας τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῶν τόξων α , β , γ . Ἐκφράσις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῶν τόξων 2α καὶ 3α , τῆ βοθδείας τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τοῦ τόξου α . Ἐκφράσις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τοῦ τόξου $\frac{\alpha}{2}$ — τῆ βοθδείας τοῦ συν α .

Ἐκφράσις τῶν τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῆ βοθδείας τῆς $\frac{\alpha}{2}$

ἐφ — Τριγωνομετρικὰ κυρτότητες. Μετασχηματισμὸς τοῦ ἀθροίσματος καὶ τῆς διαφορᾶς δύο τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων εἰς γινόμενον. Μετασχηματισμὸς τοῦ γινομένου ἡμιτόνων καὶ συνημιτόνων εἰς ἀθροισμα ἢ διαφορὰν. Τριγωνομετρικὰ κυρτότητες ἐν γένει καὶ εἰδικότερον ἀφορῶσι εἰς τὰ πρωτεύοντα στοιχεῖα τοῦ τριγώνου.

Μετασχηματισμὸς ἀθροίσματος εἰς παραστάσεις λογιστέας διὰ τῶν λογαριθμῶν διὰ χρήσεως βοθητικῆς γωνίας. Ἐφαρμογαί. Λογαριθμικὸν πίνακος τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν. Ἐφαρμογαί τοῦ λογαριθμοῦ τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν δοθέντος τόξου. Ἐφαρμογαί τοῦ τόξου δοθέντος τοῦ λογαριθμοῦ τοῦ τριγωνομετρικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ. Ἐφαρμογαί.

Δ'. Παραστατικὴ Γεωμετρία.

Β' Τετράμηρον ὄρα 1.

(Ὁ κλάδος οὗτος θὰ διδάσκεται μόνον ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπουν αἱ διδασκτικαὶ συνθήκαι τῆς τάξεως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδασκόντος).

Ἐισαγωγή. Σκοπὸς. Αἱ μέθοδοι παραστάσεως. Ἡ μέθοδος

τῆς κεντρικῆς προβολῆς. Ἡ μέθοδος τῆς παραλλήλου καὶ ὀρθῆς προβολῆς.

Παράστασις τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων διὰ δύο προβολῶν. Τὸ σύστημα τῶν ἐπιπέδων προβολῆς. Παράστασις σημείου καὶ συνεταγμένοι αὐτοῦ. Θέσεις σημείου ὡς πρὸς τὰ ἐπίπεδα προβολῆς. Τὰ ἐπίπεδα συμμετρίας καὶ συμπτώσεως. Σημαντικὸν τῶν ὀράτων καὶ καλυπτόμενων γραμμῶν ἐνὸς σχήματος. Παράστασις εὐθείας, ἢ εὐθείας παριστοιχουμένη ὑπὸ τῶν δύο προβολῶν τῆς καὶ ἀντιστροφῆς ἀριστερῆς ὑπ' αὐτῶν (ἐξαρτεῖται περιπτώσεις). Θέσις σημείου ὡς πρὸς εὐθείαν. Ἴσγη εὐθείας ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων προβολῆς. Ἐφαρμογαί τῶν ἰσγῶν ἐκ τῶν προβολῶν καὶ ἀντιστροφῶς. Ἴσγη εὐθείας ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων συμπτώσεως καὶ συμμετρίας. Χαρακτηριστικὰ θέσεις εὐθειῶν ὡς πρὸς τὰ ἐπίπεδα προβολῆς. Ἐμβαίαι συμβαταὶ καὶ ἀσυμβαταὶ. Ἐμβαίαι παράλληλοι. Γωνία κλίσεως εὐθείας πρὸς τὰ ἐπίπεδα προβολῆς. Παράστασις ἐπιπέδου. Συνθήκη διὰ τὰ κείτῃα δοθεῖσα εὐθεία ἐπὶ δοθέντος ἐπιπέδου. Κατασκευὴ τῶν ἰσγῶν ἐπιπέδου ὀριζουμένου διὰ δύο δοθεῖσιν εὐθειῶν. Πλέγμα εὐθειῶν δοθέντων ἐπιπέδου, ἰσγοπαράλληλοι, ἰσγοκάθετοι. Χαρακτηριστικὰ θέσεις ἐπιπέδων, ὡς πρὸς τὰ ἐπίπεδα προβολῆς. Τομὴ δύο ἐπιπέδων, (διάφοροι περιπτώσεις). Παραλληλία δύο ἐπιπέδων. Τομὴ εὐθείας καὶ ἐπιπέδου (διάφοροι περιπτώσεις). Καθετότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. (Σχετικὰ προβλήματα).

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

Α'. Ἀλγεβρα καὶ στοιχεῖα Ἀναλύσεως.

Ὅρα 3.

1. Νόμος ἰσοτερικῆς συνθέσεως. Ὅρισμοί καὶ ἰδιότητες. Νόμος ἐξωτερικῆς συνθέσεως. Ἰσομορφισμὸς. Ὅμοια. Δακτύλιος. Σῶμα. Ὅρισμοί καὶ ἰδιότητες.

Σῶμα διετεταγμένον. Εἰδικὰ παραδείγματα τοῦ δακτυλίου τῶν ἀκεραίων (θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν, ἀκεραίων πολυνομίων) καὶ τοῦ σώματος τῶν ρητῶν (θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν, ρητῶν συναρτήσεων).

(4 μαθήματα).

2. Συνάρτησις μιᾶς πραγματικῆς μεταβλητῆς. Αἰθέουσα καὶ εὐθύνουσα συνάρτησις. Ἡ ἀντίστροφος μιᾶς συνάρτησεως. Μέγιστα καὶ ἐλάχιστα μιᾶς συνάρτησεως. Μέγιστα καὶ ἐλάχιστα ὑπὸ συνθήκας.

Ὅρια καὶ τιμὰ συναρτήσεων. Περὶ συνεχῶν συναρτήσεων (συνέχεια εἰς ἓν σημεῖον καὶ ἐν διάστημα). Σχετικὰ θεωρήματα. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις τῶν συναρτήσεων:

$$\psi = ax^2, \quad \psi = ax^2 + bx + \gamma, \quad \psi = \frac{a}{x}, \quad \psi = \frac{ax + b}{\gamma x + \delta}$$

(Ὅταν οἱ συντελεσταὶ εἶναι πραγματικοὶ ἀριθμοί, ἢ δὲ χ λαμβάνει πραγματικὰ τιμὰς). Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις τῆς ἀντίστροφου τῆς $\psi = ax^2$. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις τῶν συναρτήσεων, αἵτινες προκύπτουν ἀπὸ τοὺς τύπους $\chi^2 + \psi^2 = r^2$, $(\chi - a)^2 + (\psi - b)^2 = r^2$, $\delta^2 \psi^2 \pm a^2 \chi^2 = a\delta^2$, $\psi = \eta \mu \chi$, $\psi = \sigma \nu \chi$, $\psi = \epsilon \rho \chi$, $\psi = \sigma \rho \chi$.

Ὁ ἀριθμὸς e ὡς ὄριον τοῦ $\left(1 + \frac{1}{v}\right)^v$, ἔθλα $v \rightarrow \infty$.

Αἱ συναρτήσεις $y = e^x$, $y = a^x$.

Π α ρ ά γ ω γ ο ς σ υ ν α ρ τ ῆ σ ε ω ς: Ὅρισμὸς καὶ γεωμετρικὴ σημασία τῆς παραγώγου. Κανόνες παραγώσεως. Ὑπολογισμὸς τῶν παραγῶγων τῶν στοιχειωδῶν συναρτήσεων.

Θεώρημα τοῦ ROLLE. (Γεωμετρικὴ Ἐρμηνεία). Θεώρημα τῶν πεπερασμένων ἀξίσεων. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις διαφορῶν στοιχειῶν συναρτήσεων.

Σπουδὴ τῆς ἐνοίας τῆς μεταβολῆς τῆς συναρτήσεως καὶ καθάρσις πίνακος τῶν μεταβολῶν, χάραξις τῆς ἀντιστοίχου καμπύλης. Καθορισμὸς τῶν σημείων, εἰς τὰ ὅποια ἡ συνάρτησις ἔχει: μέγιστον ἢ ἐλάχιστον, τῶν ἐφαπτόμενων εἰς χα-

ρακτικῶς σημεῖα καὶ τῶν τυχόν ὑφισταμένων ἀσυμπύκτων καὶ σημείων καμπῆς.

Ἰσολογισμὸς ὀριζῶν τιμῶν ἀπλῶν συναρτήσεων. Ἀπροσδιόριστοι μορφαί. Κανὼν τοῦ DEL' HOSPITAL. Ἐφαρμογὴ εἰς τὴν Γεωμετρίαν καὶ εἰς τὴν Μηχανικὴν. Διαφορικὴ συναρτήσεως. Ἰδιότητες. Τὸ ὄριον τῶν ἀσκήσεων. Ἰδιότητες. Πίναξ τῶν στοιχειῶν ὀλοκληρωμάτων. Τὸ ὄριον τῶν ὀλοκληρωμάτων. Ἰδιότητες. Ἐφαρμογὴ εἰς τὴν Γεωμετρίαν.

Β'. Θεωρητικὴ Γεωμετρία.

Ἦρα 3.

I. Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ κέρου. Θεωρήματα τοῦ Πάπου—GULDIN διὰ τετραπεμνῶν, τρίγωνον καὶ πολύγωνον. Σφαῖρα. Σχετικαὶ θέσεις σφαιρας καὶ ἐπιπέδου. Σχετικαὶ θέσεις σφαιρας καὶ εὐθείας. Πόλιος κύκλος σφαιρας καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Ἐπίσεις τῆς ἀκτίνος ὁδοῦσας σφαιρας. Γεωμετρικὰ κατασκευαὶ ἐπὶ τῆς σφαιρας. Σφαιρικὸν τρίγωνον. Ὁ γεωμετρικὸς τόκος τῶν διὰ σημείου ἐραπομένων εὐθειῶν πρὸς σφαιραν, καὶ ἡ περιβάλλουσα τῶν διὰ σημείου τοῦτου ἐραπομένων ἐπιπέδων τῆς σφαιρας. Τομὴ δύο σφαιρῶν. Βασικὰ συνθήματα ὀρίζουσαι τὴν σφαιραν (κατασκευαί). Σφαιρικὴ γῶνη καὶ ἰσολογισμὸς ἐπιφανείας αὐτῆς. Ἰσολογισμὸς ἐπιφανείας σφαιρας. Σφαιρικὸς τομεὺς καὶ ὄγκος αὐτοῦ. Ὄγκος σφαιρας. Σφαιρικὸς δακτύλιος καὶ ὄγκος αὐτοῦ. Σφαιρικὸν τμήμα καὶ ὄγκος αὐτοῦ. Ἄτρακτοι καὶ σφαιρικὸι ὄγκος. Ἰδιότητες.

II. Σὺ μ π λ ῆ ρ ω μ α Γ ε ω μ ε τ ρ ί α ς τοῦ ἐπιπέδου Ἄπλοῦς λόγος τριῶν σημείων ἑνὸς ἀξονος. Διπλοῦς ἢ ἀναρμονικὸς λόγος τεσσάρων σημείων ἑνὸς ἀξονος. Ἀρμονικὴ τετράσημα. Ἰδιότητες. Διπλοῦς λόγος τεσσάρων ἡμισπιπέδων εὐθειῶν συντρεχουσῶν εἰς ἓν σημεῖον. Ἀρμονικὴ δέση τεσσάρων εὐθειῶν. Περὶ διατεταμένων. Ἐφαρμογαί. Πολιτικὴ κημεῖον ὡς πρὸς κύκλον. Πόλιος εὐθείας ὡς πρὸς κύκλον. Σφαιρικὴ εὐθεία. Ἐφαρμογαί.

Σημεῖα καὶ μετασχηματισμοὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον. Ἐπαναλήψεις ἐκ τῶν ἀπεικονίσεων μεταξὺ δύο συνόλων. Ἡ ἔννοια τοῦ μετασχηματισμοῦ. Μετασχηματισμὸς ἀμειωστήματος. Ἀντιστροφος μετασχηματισμοῦ. Μετασχηματισμὸς ταυτοτήτος. Γινόμενον δύο ἢ περισσοτέρων μετασχηματισμῶν. Προετοιμαστικὴ ἰδιότης τοῦ γινόμενου. Μεταφορά. Συμμετρία. Στραφῆ. Ὁμοιοθεσία. Ὁμοιότης. Ἀντιστροφή. Ἐφαρμογαί.

Γ'. Τριγωνομετρία.

Ἦρα 1.

Τριγωνομετρικὰ ἐξισώσεις. Τριγωνομετρικὴ ἐπίλυσις ἐξισώσεων δευτέρου βαθμοῦ. Συστήματα τριγωνομετρικῶν ἐξισώσεων. Τριγωνομετρικὴ ἀπολίθη. Τριγωνομετρικὰ ἀνίσωσεις. Ἀντιστροφὸι κυκλικαὶ συναρτήσεις. Ἐπίλυσις τριγώνου ἐκ τῶν πρῶτευθῶν στοιχείων αὐτοῦ. Σχέσις μεταξὺ δευτερευθῶν καὶ πρῶτευθῶν στοιχείων τριγώνου (ἀκτίνων ἐγγεγραμμένου καὶ παρεγγεγραμμένου κύκλου τοῦ τριγώνου, ὕψος, ἰσογώνιος, διαμέσων καὶ ἐμβαδοῦ). Ἐπίλυσις τριγώνου ἐκ δευτερευθῶν καὶ πρῶτευθῶν στοιχείων αὐτοῦ. Ἐπίλυσις κυρτοῦ τετραπλευροῦ. Ἐφαρμογαί. Τριγωνομετρικὰ σιραί.

Δ'. Παραστατικὴ Γεωμετρία.

(Ὁ κλάδος οὗτος θὰ διδάσκαται κατὰ τὸ Β' τετράμηνον ἐντὸς τοῦ τριώρου τῆς Γεωμετρίας, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπουσι αἱ διδασκαλὶα συνθήματα τῆς τάξεως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδασκοντος ὡς ὅρα γεωμετρίας).

Παράστασις τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων διὰ δύο προβολῶν. Συστηματικὰ μέθοδοι. Ἡ μέθοδος ἀλλαγῆς ἐπιπέδων προβολῆς.

Σχετικὰ προβλήματα. Ἡ μέθοδος τῆς περιστροφῆς. Σχετικὰ προβλήματα. Ἡ μέθοδος τῆς κατακλίσεως. Σχετικὰ προβλήματα. Πόλυεδρα. Παράστασις πυραμίδων καὶ πρισμα-

των. Τομὴ πυραμίδος ὑπὸ ἐπιπέδου. Ἀληθὲς σχῆμα τῆς τομῆς. Τομὴ πυραμίδος ὑπὸ ἐπιπέδου. Ἀληθὲς σχῆμα τῆς τομῆς. Τομὴ πυραμίδος ὑπὸ εὐθείας. Τομὴ πρισματός ὑπὸ εὐθείας. Ἀνάπτυγμα πυραμίδος. Ἀνάπτυγμα πρισματός.

II. Παράστασις τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων διὰ μιᾶς προβολῆς. Ἀριθμητικὴ κλίμαξ σχεδίου. Γραφικὴ κλίμαξ σχεδίου. Παράστασις σημείου. Παράστασις εὐθείας. Ἰγνος, γωνία κλίσεως, ἐκθμῆς, ὕψομητρον κλίμαξ εὐθείας. Θέσις σημείου ὡς πρὸς εὐθείαν. Εὐθεία κλίμαξ καὶ ἀσύμβατοι. Εὐθεία παράλληλοι. Παράστασις ἐπιπέδου, ἰσοπαράλληλοι, ἰσοκάθετοι, ὕψομητρον κλίμαξ ἐπιπέδου. Ἀμοιβαία θέσις εὐθειῶν καὶ ἐπιπέδων κριτήρια. Τομὴ δύο ἐπιπέδων. Ἐπίπεδα παράλληλα. Τομὴ εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Καθετότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Κατάκλισις ἐπιπέδου σχήματος. Σχετικὰ προβλήματα.

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΣΙΣ Δ', Ε'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοίχων τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΦΥΣΙΚΑ

(Φυσικὰ Ἐπιστήματα)

ΤΑΣΙΣ Δ'

Α'. ΦΥΣΙΚΗ

(Ἦρα 4 ἐβδομαδιαίως κατὰ τὸ Α' Τετράμηνον καὶ ὅρα 3 ἐβδομαδιαίως κατὰ τὸ Β' Τετράμηνον).

Εἰσαγωγή: Θέματα καὶ μέθοδοι τῆς Φυσικῆς. Ἰγνα καὶ φυσικὰ καταστάσεις αὐτῆς. Δομὴ τῶν ὁλικῶν σωμάτων. Φυσικὰ μεγέθη. Μετρήσεις φυσικῶν μεγεθῶν. Συστήματα μονάδων (C.G.S., M.K.S. καὶ T.S.).

Διαστάσεις τῶν φυσικῶν μεγεθῶν καὶ ἐξισώσεις διαστάσεων.

Βάρος καὶ μᾶζα τῶν σωμάτων. Πυκνότης καὶ εἰδικὸν βάρος.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ

Κινητικὴ ἰ. Κινήσις. Σύστημα ἀναφοράς. Εὐθύγραμμος ὁμαλὴ κίνησις. Εὐθύγραμμος μεταβλητὴ κίνησις καὶ ὁμαλῶς μεταβλητὴ κίνησις. Κυκλικὴ ὁμαλὴ κίνησις.

Καμπυλόγραμμος κίνησις. Κυκλικὴ ὁμαλὴ κίνησις. Ἀρχὴ τῆς ανεξαρτησίας τῶν κινήσεων. Σύνθεσις δύο εὐθύγραμμων κινήσεων.

Στατικὴ τῶν στερεῶν. Ἡ ἔννοια τῆς δυνάμεως (ὄρισμός, μονάδες, παράστασις αὐτῆς). Σύνθεσις δυνάμεων ἐφηρμοσμένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὁλικοῦ σημείου. Ἀνάλυσις δυνάμεων. Ροπή δυνάμεως ὡς πρὸς σημεῖον καὶ ἀξονα. Σύνθεσις δυνάμεων ἐφηρμοσμένων εἰς διάφορα σημεῖα στερεοῦ σώματος. Ζεύγος δυνάμεων. Κέντρον βάρους καὶ ἐπίσης τοῦ κέντρον βάρους διαφόρων σχημάτων μετὰ παραδειγμάτων. Ἰσορροπία στερεοῦ σώματος ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τριῶν δυνάμεων. Ἰσορροπία στερεοῦ σώματος στηριζομένου ἐπὶ ὀριζοντίου ἐπιπέδου ἢ στρεπτοῦ περὶ ὀριζοντίου ἀξονος.

Δυναμικὴ ἰ. Ἀρχὴ τῆς ἀρραείας. Θεμελιώδης ἐξίσωσις τῆς δυναμικῆς. Δράσις, ἀντίδρασις. Κεντρομόλος καὶ φυγόκεντρος δύναμις. Ἐφαρμογαί. Ἐλευθέρη πτώσις. Κινούμενα συστήματα ἀναφοράς. Στρεφόμενον σύστημα ἀναφοράς. Ἐφαρμογὴ τοῦτου εἰς τὴν περιστροφικὴν κίνησιν τῆς Ἦς.

Έργον. Ίσχυς. Ένέργεια. Έργον και μονάδες αὐτοῦ. Έργον βάρους. Έργον ἀντιστάσεων και μεταβλητῆς δυνάμεως. Ίσχυς και μονάδες αὐτῆς. Μεγάλαι μονάδες ἔργου. Ένέργεια και μορφαί αὐτῆς. Ἀρχὴ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας.

Όρμη. Όρμη και μονάδες αὐτῆς. Νόμοι μεταβολῆς τῆς ὁρμῆς και ἀρχὴ διατηρήσεως αὐτῆς. Πύραυλοι. Κρούσις.

Βολαί (κατακρόφους, ὀριζόντια, πλαγία).

Περιτορική κίνησις στερεοῦ σώματος περί ἄξονα, ροπή ἀβάρασις και κινήσις ἐνέργεια αὐτοῦ. Σφύδρασις. Θεμελιώδης ἐξίσωσις τῆς περιστροφικῆς κινήσεως. Στροφορμή. Περιτορική στερεοῦ σώματος περί ἑλευθεροῦ ἄξονα. Γυροσκόπιον.

Νόμος τῆς παγκοσμίου ἐλξεως. Πεδίον βαρῆτητος. Μεταβολὴ τοῦ g μετὰ τοῦ ὕψους. Τεχνητοὶ δορυφόροι.

Τριβή. Ἐλαστικότητα. Τριβὴ ἑλκυστικῆς και τριβὴ κυλιώσεως. Ἐλαστικότης (ἐλαστικὸς, κνήμις, στρέψις). Ἐλαστικὴ ὑστέρησις. Ἀνοχὴ τῶν ὑλικῶν.

Ἀπλαί Μηχαναί: Μοχλοί, τροχαλία, κεκλιμένον ἐπίπεδον, πολύστατον, βαρούλιον, κοχλίας, ὕψος.

Μηχανικὴ τῶν Ρευστῶν, Ὑδροστατικὴ: Πίσις και μονάδες αὐτῆς. Ὑδροστατικὴ πίσις. Θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς ὑδροστατικῆς. Μετάδοσις τῶν πιέσεων διὰ μέσου τῶν ὑγρῶν. Δυνάμεις ἀσκούμεναι ὑπὸ τῶν ὑγρῶν ἐπὶ τοῦ ἰριζοντιου πυθμένου και τῶν τοιχωμάτων δοχείου. Ἀνωσις, ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους. Ἰσορροπία στερεοῦ βυθιζομένου ἐντός ὑγροῦ. Ἐπιπλέοντα σώματα (ἰσορροπία). Μέτρησις τῆς πυκνότητος στερεῶν και ὑγρῶν. Ἀραιώμετα και πυκνώμετα.

Ἀεροστατικὴ: Χαρακτηριστικὰ τῶν ἀερίων και βάρους αὐτῶν. Ἀτμοσφαιρικὴ πίσις και μέτρησις αὐτῆς. Βαρομετρα. Σχέσις μεταξύ τῆς πίσεως και τοῦ ὄγκου τῶν ἀερίων ὑπὸ σταθερῶν θερμοκρασιῶν. (Νόμος BOYLE—MARIOTTE).

Πίσις μείγματος ἀερίων (Νόμος τοῦ Dalton).

Μανόμετρα. Ἐφαρμογαί τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίσεως. Ἀνάλια (ἀερίων και ὑγρῶν). Ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς, ὕψος και ζώναι αὐτῆς. Μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίσεως μετὰ τοῦ ὕψους. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους εἰς τὰ ἀέρια. Ἀερίστατα.

Ὑδροδυναμικὴ—Ἀεροδυναμικὴ. Νόμοι τῆς ροῆς. α) Νόμος τῆς συνεχείας. β) Νόμος BERNOULLI, ἐφαρμογαί. Ἀνίστασις τοῦ ἀέρος. Στήθις τοῦ ἀεροπλάνου εἰς τὸν ἀέρα. Ἀριθμὸς τοῦ MACH. Ὑπερηχητικὰ ταχύτητες. Ὑπεροκινήσεις.

ΜΟΡΙΑΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Μοριακὰ δυνάμεις, κρυσταλλικὰ και ἄμορφα στερεά. Ἰσότροπα και ἀνισότροπα στερεά. Ἐπιφανειακὴ τάσις. Τριχοειδῆ φαινόμενα. Διάχυσις. Διαπίδωσις. Ὄσμωσις και ὠσμωτικὴ πίσις. Κίνησις BROWN. Διαλυτά. Κρυσταλλικὰ και Κολλοειδῆ σώματα. Κολλοειδῆ διαλύματα — Γαλακτώματα. Διαλύματα ἀερίων. Κινήσις θεωρία τῶν ἀερίων.

ΘΕΡΜΟΤΗΣ

Διαστολὴ τῶν Σωμάτων: Θερμότης, θερμοκρασία. Θερμιόμετρα, τύποι θερμομέτρων. Διαστολὴ τῶν στερεῶν. Ἐξίσωσις γραμμικῆς, ἐπιφανειακῆς και κυβικῆς διαστολῆς. Διόρθωσις τῶν μετρήσεων μήκους. Διαστολὴ τῶν ὑγρῶν (ἄπλυτος και φαινομένη). Ἀνομαλία τῆς διαστολῆς τοῦ ὕδατος. Ἀναγωγή τοῦ βαρομετρικοῦ ὕψους εἰς 0°C. Μεταβολὴ τῆς πυκνότητος στερεῶν και ὑγρῶν μετὰ τῆς θερμοκρασίας. Πειραματικὴ μελέτῃ τῶν μεταβολῶν τῶν ἀερίων. Τέλεια ἀέρια, ἐξίσωσις αὐτῶν. Ἀπόλυτος μῆδεν και ἀπύλυτος κλιμαξ θερμοκρασιῶν. Πυκνότης ἀερίου. Ἀστατικὴ μεταβολὴ ἀερίου.

Θερμιδομετρία: Ποσότης θερμότητος και μονάδες αὐτῆς. Εἰδικὴ θερμότης και μέτρησις αὐτῆς (στερεῶν και ὑγρῶν) διὰ τῆς μεθόδου τῶν μειγμάτων. Εἰδικαί θερμότη-

τες τῶν ἀερίων. Θερμότης καύσεως (καυσιμῶν και τροφῶν). Ἀτομικὴ και μοριακὴ θερμότης.

Μεταβολαί τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων: Τῆξις και πήξις, νύμοι αὐτῆς. Θερμότης τήξεως και μέτρησις αὐτῆς. Θερμιόμετρον Laplace. Ἐξάερσις, κεκορμένιοι: και ἀκέρηστοι ἄτμοι. Ἐξάεσις, Βραχμὸς και νόμοι αὐτοῦ. Θερμότης ἐξάερώσεως. Ἐξάεσις, Τριπλῶν σημείων. Ὑποπόησις τῶν ἀερίων και τοῦ ἀέρος. Θερμοκρασία πηξέως ἀερίων διαλυμάτων και θερμοκρασία ἐρρασιμῶ ἀερίων διαλυμάτων. Ἀπόλυτος και σχετικὴ ὑγρασία τοῦ ἀέρος. Ὑγρόμετρα.

Διάδοσις τῆς θερμότητος: Τρόποι: διαδόσεως τῆς θερμότητος. Ἐφαρμογαί.

Μηχανικὸν ἔργον και θερμότης: Μηχανικὴ θεωρία τῆς θερμότητος. Μετατροπὴ τοῦ μηχανικοῦ ἔργου εἰς θερμότητα. Μηχανικὸν ἰσοδύναμον τῆς θερμότητος. Θερμοδυναμικὰ ἀξιώματα. Ὑποδόμησις τῆς ἐνεργείας.

Ἀτμομηχαναί, βενζινοκινήτρες, κινήτρες Diesel, ἀεριοτροβίλοι. Ἀπόδοσις θερμικῆς μηχανῆς (διεμηχανικὴ και θεωρητικὴ).

Β' ΧΗΜΕΙΑ

(Ὅρα 1 ἐδωμαδιαία κατά τὸ Α' Τετράμηνον και 2 ἐδωμαδιαία κατά τὸ Β' Τετράμηνον).

ΑΝΟΡΓΑΝΟΣ ΧΗΜΕΙΑ

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς Χημείας.

Ἀντικείμενον τῆς Χημείας και σημασία αὐτῆς διὰ τὴν σύγχρονον ζωῆν.

Ὑλῃ και ἐνέργεια.

Φυσικὰ και χημικὰ φαινόμενα. Ἰδιότητες τῶν σωμάτων. Ἀπλά και σύνθετα σώματα. Μείγματα. Χημικὰ ἐνώσεις. Ἰδιότητες μειγμάτων και χημικῶν ἐνώσεων. Μέθοδοι διαχωρισμοῦ τῶν μειγμάτων εἰς τὰ συστατικὰ τῶν — Στοιχεῖα — Μέταλλα και ἀμέταλλα, ἀναλογία τῶν στοιχείων εἰς τὴν εἶσιν — Νόμοι τῆς Χημείας — Νόμος διατηρήσεως τῆς μάζης (LAVOISIER) — Νόμος σταθερῶν λόγων (PROUST) — Νόμος ἁπλῶν πολλαπλασίων (DALTON) — Νόμος τῶν ὄγκων κατά τοὺς ἰσοῦς ἐνούντι τὰ ἀέρια σώματα (GAY—LUSSAC) — Νόμος τῶν ἰσοδύναμων βαρῶν (RICHTER) — Χημικὰ ἰσοδύναμα.

Ἀτομικὴ θεωρία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων — Ἀτομικὴ θεωρία τοῦ DALTON — Ἄτομα και μόρια — Ἀτομικὰ και μοριακὰ ἔσθρα — Γραμμομόριον — γραμμαμμεριον — γραμμομοιοδύναμον.

Καταστάσεις τῆς ὕλης — Κινήσις θεωρία — Ἄεριοι — Νόμοι τῶν ἀερίων. Ὑπόθεσις AVOGADRO — Μοριακὰ και ἀτομικὰ ὄγκος — Ὑγρὰ — Στερεά.

Σμῆματα τῶν στοιχείων — Χημικὰ τύποι — Ἐμπειρικὴ, μοριακὴ, συντακτικὴ, στερεοχημικὴ και ἠλεκτρονικὸι τύποι. Ἐβρεσις ἐμπειρικῶν και μοριακῶν τύπων. Ρῆξις. Κυριώτεροι ρῆξις.

Ἐθῶνος — Χημικὴ συγγένεια — Χημικὰ ἀντιδράσεις. Εἶδη χημικῶν ἀντιδράσεων. Μεταβολὴ τῆς ἐνεργείας κατά τὰς χημικὰς ἀντιδράσεις.

Παράγοντες ἐπιφερόντες τὰς χημικὰς ἀντιδράσεις. Ἐξώθερμοι και ἐνδοθερμοι χημικὰ ἀντιδράσεις. Θερμοχημικὰ ἐξίσωσις. Ἀμφοτέρω: ἀντιδράσεις — Χημικὴ ἰσορροπία — καταλύται.

Μέθοδοι προσδιορισμοῦ τῶν ἀτομικῶν και μοριακῶν βαρῶν.

Ὁξυγόνον, ἑξειδωσις, καύσις — ἔξον — ὑδρογόνον, ἀναγωγή — ὕδωρ — ὑπεροξειδιον τοῦ ὑδρογόνου.

Γενικά περί τῶν αλογόνων — Φθόριον — Χλώριον — Βρώμιον — Ἰώδιον — Ὑδροφθόριον — Ὑδροχλώριον — Ὑδροβρωμίον — Ὑπρωδιον — Θεῖον — Ὑπρθεῖον — Διοξειδιον τοῦ θείου — Τριοξειδιον τοῦ θείου — Θεικὸν ὄξι. οὐχ ἐν ἐκτάσει.

Ἄζωτον — Ἀμμωνία οὐχὶ ἐν ἑκτάσει — Ἄλατα τοῦ ἀμμωνίου — Νιτρικὸν ὀξὺ οὐχὶ ἐν ἑκτάσει — ἔξειδια τοῦ ἀζώτου — ἀτμοσφαιρικός ἀήρ — κύκλος τοῦ ἀζώτου εἰς τὴν φύσιν.

— Ἐνεργὴ αἰρία.
— Φωσφόρος — Πυρεία — Φωσφορικὸν ὀξὺ — Φωσφορικὰ ἄλατα — Διπλόσιμα.

Ἀρσενικὸν — Ἀντιμόνιον — Βισμούδιον.
— Ἀνθράξ — Φυσικὸν καὶ γεννητὸν ἄνθρακος — Μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος — Διοξειδίον τοῦ ἄνθρακος — Ἀνθρακικὸν ὀξὺ — ἄνθρακικά ἄλατα — Κύκλος τοῦ ἄνθρακος εἰς τὴν φύσιν.

— Πυρίτιον — Διοξειδίον τοῦ πυριτίου — Πολύτιμοι λίθοι — Πυριτικά ἄλατα — Ἰαλός.
— Βόριον — Βορικὸν ὀξὺ — Βόραξ.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

Α΄. ΦΥΣΙΚΗ

(Ῥαί 4 ἐδόμαθιαὶς κατὰ τὸ Β΄ Τετράμηνον, ὥρα 3 ἐξομαθιαίως κατὰ τὸ Β΄ Τετράμηνον).

Μαγνητισμός: Μαγνήται καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Νόμος τοῦ COULOMB. Μονὰς ποσότητος μαγνητισμοῦ. Μαγνητικὸν φάσμα. Μαγνητικὸν πεδίον καὶ στοιχεῖα αὐτοῦ. Μαγνητικὴ ροὴ καὶ μονὰς αὐτῆς. Μαγνητικὸν δίπολον καὶ συμπεριρροὰ αὐτοῦ ἐντὸς ὁμογενοῦς μαγνητικοῦ πεδίου. Μαγνητικὴ ροπῆ. Μαγνητικὴ διαπερατότης, κατάθεξις τῶν ὑλικῶν. Μαγνητισμὸς, μαγνητικὴ ὑστέρησις. Γήινον μαγνητικὸν πεδίον καὶ στοιχεῖα αὐτοῦ. Μαγνητικὸν χάρτα. Μαγνητικὴ πυξίς.

Ἠλεκτρικισμός: Θεμελιώδη ἠλεκτροστατικά φαινόμενα. Ἠλέκτρισις. Ἠλεκτρικὸν φορτίον καὶ εἶδη αὐτοῦ. Νόμος τοῦ COULOMB. Μονάδες ἠλεκτρικοῦ φορτίου. Φύσις τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἠλεκτρονικὴ ἔρμηνεια τῆς ἠλεκτρίσεως τῶν σωμάτων. Ἠλεκτρικὸν πεδίον καὶ στοιχεῖα αὐτοῦ. Δυναμικὸν καὶ διαφορά δυναμικοῦ. Ἠλεκτρικὴ ροὴ καὶ νόμοι αὐτῆς. Χωρητικότης ἀγωγοῦ καὶ μονάδες αὐτῆς. Ἐνέργεια φορτισμένου ἀγωγοῦ. Πυκνωτής, χωρητικότης αὐτοῦ καὶ ἐνέργεια φορτισμένου πυκνωτοῦ. Ἐπίδρασις τοῦ διηλεκτρικοῦ ἐπὶ τῆς χωρητικότητος πυκνωτοῦ. Διηλεκτρικὴ σταθερά. Σύνθεσις πυκνωτῶν. Ἠλεκτροστατικὰ μηχαναὶ (VAN DE GRAAFF καὶ WIMSHURST).

Συνεχῆς Ἠλεκτρικὸν Ρεῦμα:

Τὸ συνεχῆς ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ὡς ροὴ ἠλεκτρονίων. Πηγὰ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Φορὰ καὶ ἀποτελέσματα τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἐντάσις ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, μονὰς αὐτῆς. ἠμπερόμετρον.

Διαφορά δυναμικοῦ εἰς δύο σημεία ρευματοφόρου ἀγωγοῦ, ἐκτέλετρον. Νόμος τοῦ OHM. Ἀντίστασις ἀγωγοῦ.

Μονάδες ἀντίστασεως. Νόμοι τῆς ἀντίστασεως ἀγωγοῦ. Τύποι ἀντίστασεως. Ρυθμιτικαὶ ἀντίστασεις. Σύνθεσις ἀντιπτάσεων. Ρυθμιστὴς τάσεως. Μέτρησις ἀντίστασεως.

Ἐνέργεια καὶ ἰσχύς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος:

Ἐνέργεια καὶ ἰσχύς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Νόμος τοῦ JOULE. Ἐφαρμογαὶ τοῦ φαινομένου JOULE.

Κλειστὸν κύκλωμα: Ἠλεκτρογενετικὴ δύναμις καὶ ἰσοτιμικὴ ἀντίστασις γεννητριῶν. Νόμος τοῦ OHM διὰ κλειστὸν κύκλωμα. Σύνθετον κύκλωμα. Κανόνες τοῦ KIRCHHOFF. Σύνθεσις γεννητριῶν. Ἀποδέκται.

Ἠλεκτρομαγνητισμός: Μαγνητικὸν πεδίον εὐθύγραμμου ρευματοφόρου ἀγωγοῦ (πειράμα τοῦ OERSTED). Νόμος τῶν BIOT — SAVART. Μαγνητικὸν πεδίον κυκλικοῦ ρευματοφόρου ἀγωγοῦ καὶ σωληνοειδοῦς. Κίνησις ἠλεκτρονίου ἐντὸς μαγνητικοῦ πεδίου. Ἠλεκτρομαγνητικὸν σύστημα μονῶν. Ἐρμηνεία τῆς προσεισεως τῶν μαγνητικῶν πεδίων. Ἠλεκτρομαγνητικὴ καὶ ἔφαρμογαὶ αὐτῶν. Ἠλεκτρομαγνητικὰ δυνάμεις, νόμος τοῦ LAPLACE. Ὅργανα ἠλεκτρικῶν μετρήσεων.

Ἠλεκτρόλυσις: Μελέτη τῆς ἠλεκτρολύσεως καὶ νόμοι αὐτῆς. Πόλωσις τῶν ἠλεκτροδίων. Συσσωρευταί. Ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα. Ἐφαρμογαὶ τῆς ἠλεκτρολύσεως.

ΟΠΤΙΚΗ

Γεωμετρικὴ Ὀπτικὴ:

Εὐθύγραμμος διάδοσις τοῦ φωτός καὶ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ταχύτης τοῦ φωτός. Ἀνάκλασις τοῦ φωτός καὶ νόμοι αὐτῆς. Ἐπίπεδον κάτοπτρον, περιστροφή καὶ ὀπτικὸν πεδίων αὐτοῦ. Σφαιρικὰ κάτοπτρα (κοίλα καὶ κυρτά). Ἐθρῆσις τῶν ἐξισώσεων τῶν σφαιρικῶν κατόπτρων, ὀπτικὸν πεδίων αὐτῶν καὶ σφάλματα αὐτῶν. Διάθλασις τοῦ φωτός καὶ νόμοι αὐτῆς. Ὅριχὴ γωνία, ὀλικὴ ἀνάκλασις, ἀποτελέσματα τῆς διαθλάσεως. Διάθλασις διὰ πλάκῃς μὴ παραλλήλους ἑθρας καὶ διὰ πρίσματος. Πρίσματα ὀλικῆς ἀνάκλασεως. Φακοὶ (συγκλινοτεσ καὶ ἀποκλινοτεσ). Ἐθρῆσις τῶν γενικῶν ἐξισώσεων τῶν φακῶν. Ἰσχύς φακοῦ. Ὁμοσφαιρικὸν σύστημα φακῶν. Σφάλματα τῶν φακῶν. Λειτουργία καὶ ἐλαττώματα τοῦ οφθαλμοῦ. Στερεοσκοπικὴ βρασις. Ὀπτικὰ ὄργανα. Ἀπλοῦν μικροσκοπίον (ἰσχύς καὶ μεγέθυνσις αὐτοῦ). Σύνθετον μικροσκοπίον (ἰσχύς, μεγέθυνσις καὶ διαχωριστικὴ ἰκανότης). Τηλετύπια, περισκόπιον, προβολεὺς, κινηματογραφικὴ μηχανὴ, φωτογραφία (πειρητικὴ διδασκαλία τῶν ὀργάνων τούτων).

Ἀνάκλασις τοῦ λευκοῦ φωτός διὰ πρίσματος καὶ ἔρμηνεια τοῦ φαινομένου. Ἀνασύνθεσις τοῦ λευκοῦ φωτός. Συμπληρωματικὰ χρώματα. Φασματοσκόπιον. Ἀρωματικὸν σύστημα πρίσματος καὶ φακῶν. Οὐράνιον τῆσιν. Ἠλιακὸν φάσμα. Ἐπέρυθρος καὶ υπερίωδης ἀκτινοβολία. Τὸ χρώμα τῶν σωμάτων.

Φωτομετρία:

Φωτομετρικὰ μεγέθη καὶ μονάδες αὐτῶν. Νόμοι τοῦ φωτισμοῦ. Φωτόμετρα. Ἀπόδοσις φωτεινῆς πηγῆς. Φωτομετρικὸν ἰσοδύναμον, μηχανικὸν ἰσοδύναμον τοῦ φωτός.

Β΄. ΧΗΜΕΙΑ

(Ῥαί 1 ἐδόμαθιαὶς κατὰ τὸ Α΄ Τετράμηνον καὶ 2 ἐξομαθιαίως κατὰ τὸ Β΄ Τετράμηνον).

— Γενικὰ περὶ διαλυμάτων — Ὄσμωσις — Ὄπρωτικὴ πίεσις — Κολλοειδῆ.

Ἠλεκτρολύται — Ἠλεκτρόλυσις — Νόμοι τῆς ἠλεκτρολύσεως — Θεωρία τῶν ἰόντων (ARRHENIUS).

Ὄξέα — Μέθοδοι παρασκευῆς τῶν ὀξέων — Ἀνοδρίται: τῶν ὀξέων.

— Βάσεις — Μέθοδοι παρασκευῆς τῶν βάσεων — Ἀνοδρίται τῶν βάσεων.

— Ἄλατα — ἐξοξειδώσεσις — μέθοδοι παρασκευῆς τῶν ἁλάτων — ὄξεια, βασικά, οὐδέτερα ἄλατα. Ἀπλά, μικτὰ καὶ συμπλοκα ἄλατα. Ἰσοδύναμα τῶν ὀξέων, βάσεων καὶ ἁλάτων — Κανονικὰ διαλύματα — Νόμος τοῦ RAOULT. Κρυσκοπία καὶ ζεοσκοπία. Ἰσχύς τῶν ὀξέων καὶ βάσεων. Διάστασις τοῦ βραστοῦ — PH. Δείκται. Ἐρῶδισις. Νεώτεροι ἀντιλήψεις περὶ ὀξέων καὶ βάσεων.

— Ταξινόμησις τῶν στοιχείων — Περιοδικὸν σύστημα τῶν στοιχείων.

— Σύγγραφος ἀτομικὴ θεωρία — Ἀτομικὸς ἀριθμὸς — Ἰσότοπα, ἰσοζῆρ στοιχεῖα.

— Ἠλεκτρονικὴ θεωρία τοῦ σθένους — Χημικὸν δεσμοί. Ἐτεροπολικὸς, ὁμοπολικὸς, ἡμιπολικὸς — Δεσμὸς ὑδρογόνου.

— Ἠλεκτρονικὴ θεωρία ὀξειδώσεως καὶ ἀνταγωγῆς. Δυναμικὸν ὀξειδοαναγωγῆς.

— Γενικὰ περὶ μετάλλων καὶ κράσεων. Γενικαὶ μέθοδοι ἐξαγωγῆς τῶν μετάλλων. Κράματα — Θεωρικὴ ἀνάλυσις — Ἀμαλύματα.

— Μέταλλα τῶν ἀλκαλιῶν: Νάτριον, ὑπεροξειδίον τοῦ νατρίου, ὑπεροξειδίον τοῦ νατρίου, χλωριοῦτον, ἄνθρακικόν, ὄξειον ἄνθρακικόν καὶ νιτρικὸν νάτριον. Κάλιον, ὑπεροξειδίον τοῦ καλίου, ἄνθρακικόν, νιτρικόν καὶ χλωρικόν καλίου. Πυρίτις.

— Μέταλλα ἀλκαλικῶν γαιῶν. Μαγνήσιον, ὄξειδιον μαγνησίου, θεικὸν καὶ ἄνθρακικὸν μαγνησίου — Ἀδελτίον, ὄξειδιον τοῦ ἀδελτίου, ὑπεροξειδίον τοῦ ἀδελτίου, κοινάματα, ὑδραυλικὴ ἀδελτίσις (τσιμέντον), χλωροαδελτίσις, χλωριοῦτον, θεικὸν καὶ ἄνθρακικὸν ἀδελτίου.

— Ἀργίλιον — Στυπτηρία, ἀργίλις, κεραματικὴ.

- Χαλκός — θεικός χαλκός.
- Άργυρος — χλωριούχος, θρωμιούχος, ιωδιούχος, νιτρικός και κυανούχος άργυρος — φωτογραφική, γαλιανοπλάστική, κάτοπτρα οχί! εν έκτάσει.
- Ψεύδαργυρος — Όξειδον ψευδαργύρου, χλωριούχος και θεικός ψευδαργύρος.
- Υδαργύρος — χλωριούχοι ενώσεις του υδαργύρου. Αμαλγάματα.
- Μολύβδος — Όξειδια μολύβδου, άνθρακίκοι μολύβδος οχί! εν έκτάσει. Συσσωρευτά.
- Κασσίτερος.
- Σίδηρος — χάλυψ.
- Χρώμιον.
- Μαγγάνιον.
- Νικέλιον.
- Κοβάλτιον.
- Χρυσός.
- Λευκόχρυσος.
- Άκτινεργά στοιχεία.
- Ράδιον — Ούρανιον.

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

Α' ΦΥΣΙΚΗ

(ώρα 4 έδομαδιαίας)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Ταλαντώσεις: Άρμονική ταλάντωση και εξίσωσις αυτής. Άπλοο φυσικό και άντιστρέπτον εκκρούς. Σύνθεσις άρμονικών ταλαντώσεων και άνάλυσις περιοδικής κινήσεως (κατά FOURIER). Έλευθέρα και εξηραγμασμένη ταλάντωση. Συντονισμός. Συνεξυγμμένοι ταλαντώσεις. Στροβιλική μέθοδος παρατηρήσεως περιοδικών φαινομένων.

Κύματα κινή. Κύματα: Έγκάρσια και διαμήκη κύματα και διάδοσις αυτών εντός ελαστικού μέσου. Περίθλασις. Συμβολή κυμάτων. Στάσιμα κύματα. Ένέργεια μεταφερομένη υπό του κύματος. Πόλοσις έγκαρσίων κυμάτων. Άρχη του HUYGENS και δι' αυτής έρμηνεία της άνάλυσεως, διαθλάσεως και περιθλάσεως των κυμάτων.

Άκουστική: Κυματική φύσις του ήχου, παραγωγή και διάδοσις αυτού. Τάχτης διαδόσεως των ήχητικόν κυμάτων. Ανάκλασις, διάθλασις, συμβολή και περίθλασις του ήχου. Φαινόμενον DOPPLER. Φυσιολογικά χαρακτηριστικά των ήχων (ύψος, ένταση, χροιά). Έπίρρηξις. Μουσικοί ήχοι, διαστήματα, μουσική κλίμαξ. Πηγαι των μουσικών ήχων (χορδαί, ήχητικοι σωλήνες, διαπασών). Ήχολογία και άνταραγωγή των ήχων.

Φυσική όπτική: Θεωρία περί της φύσεως του φωτός. Συμβολή, περίθλασις, πόλοσις και διπλή διάθλασις του φωτός. Πολωτικαί συσκευαί. Στροφή του επίπεδου πόλωσεως, οπτικός ένεργά σώματα. Φάσματα έκπομπής και άπορροφείσεως. νόμος του KIRCHHOFF. Τό φάσμα έκπομπής του υδρογόνου, ή σειρά BALMER. Φθορισμός και φωσφοριτάς. Χρώμα του ουρανού.

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ

Επαγωγή.

Επαγωγικά ρεύματα και τρόποι παραγωγής αυτών. Νόμος του LENZ. Νόμος της επαγωγής. Έντασις του επαγωγικού ρεύματος και ηλεκτρικόν φορτίον εξ επαγωγής. Ρεύματα POUCAULT. Αποείσια επαγωγή και εύτεπαγωγή. Ένέργεια του μαγνητικού πεδίου. Έπαγωγικόν πηνίον RUMKORFF. Μαγνητόφωνον, ηλεκτρομαγνητική άνεπαρχγωγή του ήχου (πικ-όπ).

Έναλλασσόμενον Ρεύμα.

Έναλλασσόμενη τάσις. Έξίσωσις του έναλλασσόμενου ρεύματος. Ένεργός έντασις και ένεργός τάσις. Ένέργεια και ίσχυς του έναλλασσόμενου ρεύματος. Άνωματική παράστασις έναλλασσόμενων μεγεθών και της συνισταμένης αυτών και της διαφοράς φάσεως. Ό Νόμος του OHM εις τό έναλλασσόμενον ρεύμα. Σύνθετος άντιστάσις. Συντονισμός. Συντελεστής ίσχυος. Τριεασικόν ρεύμα. Μετασχηματιστάι.

Ηλεκτρικαί Μηχαναί.

Γεννήταιρι και κινητήρες συνεχούς και έναλλασσόμενου ρεύματος. Παραγωγή και μεταβίβασις της ηλεκτρικής ενεργείας.

Άγωγιμότης των Στερεών.

Ηλεκτρικόν άγωγιμότης των στερεών. Ημιαγωγοί. Κρυσταλλοειδός. Άνθράκωσις του έναλλασσόμενου ρεύματος. Θερμοηλεκτρικόν φαινόμενον, θερμοηλεκτρικόν στοιχείον. Φαινόμενον PELLIER και σχέσις αυτού προς τό θερμοηλεκτρικόν φαινόμενον. Πιεσηηλεκτριαιός.

Άγωγιμότης των Άερίων.

Μορφα άγωγιμότης των αερίων. Ηλεκτρικαί εκκενώσεις εντός ήραιωμένου αερίου. Έφαρμογαί. Καθοδικαί και θετικαί ακτίνες (δυσκίται). Φασματογράφος μάχης. Γήινον ηλεκτρικόν πεδίου. Ηλεκτρικαί εκκενώσεις εντός της άτμοσφαιρας.

Άγωγιμότης εις τό κενόν.

Θερμική εκπομπή ηλεκτρονίων. Δίοδος ηλεκτρονική λυχνία. Σωλήν BRAUN. Τρίοδος ηλεκτρονική λυχνία. Φωτοηλεκτρικόν φαινόμενον, φωτοκύτταρον, μιλόν κινηματογράφος. Φωτοστοιχείον. Φωτοπολλαπλασιαστής. Σωλήν του COOLIDGE διά την παραγωγή των ακτίνων ROENTGEN, ιδιότητες και έφαρμογαί αυτών. Άρχη του ηλεκτρικού μικροσκοπίου.

Ηλεκτρομαγνητικά Κύματα.

Ηλεκτρικαί ταλαντώσεις και παραγωγή αυτών. Φθίνουσαι και άμείωτοι ηλεκτρικαί ταλαντώσεις. Κρυσταλλοτρίοδος λυχνία. Έπαγωγική σύζευξις κυκλωμάτων, συντονισμός. Παλλόμενον ηλεκτρικόν δίπολον. Έκπομπή ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών. Έφαρμογαί των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων εις τας τηλεπικοινωνίας (ραδιόφωνον, τηλεόρασις, ραντάρ, ραδιοαστρονομία).

Άτομική και Πυρηνική Φυσική.

Εισαγωγή — Θεωρία των κόντα. Φωτόνια, ένέργεια αυτών. Μεταβολή της μάχης των σωμάτων μετά της ταχύτητος. Ίσοδυναμία μάχης και ένεργείας.

Άτομική Φυσική.

Εισαγωγή. Δομή του ατόμου. Άτομικός και μαζικός άριθμός. Στοιχεία της θεωρίας του BOHR. Μελέτη του ατόμου του υδρογόνου. Φάσμα εκπομπής αυτού. Κβαντική άριθμοί. Άρχη της αδεάπειροτος. Εισαγωγή εις την κβαντομηχανικήν. Σπίν του ηλεκτρονίου. Άρχη του PAULI. Άτομα με πολλά ηλεκτρόνια. Τό περιοδικόν σύστημα.

Πυρηνική Φυσική.

Εισαγωγή. Ίσοτσα. Ίσοβαρις πυρήνες. Πειραματικά μέθοδοι άνιχνεύσεως σωματιδίων. Θάλαμος ίονισμοί, άπαριθμηταί (GEBER) και πηνιθριών, όπτικαί μέθοδοι. Θάλαμοι WILSON, θάλαμοι φωσφαλίδων.

Ραδιενεργαί μετατροπαί — Νόμος αυτών. Μονάδες ραδιενεργείας. Δοσιμετρία. Άκτινοβολία α, β και γ. Βιολογικά άποτελέσματα αυτών.

Πυρηνική άντιδράσις. Σχάσις των πυρήνων, άλυσιθη άντιδράσις, άντιδραστήρες. Σύντηξις των πυρήνων, έφαρμογαί και αξιοποίησις του φαινομένου (μόνον ήλεκτρικαί έφαρμογαί). Ηλιακή ένέργεια. Ραδιοϊσότοπα και έφαρμογαί.

Στοιχειώδη Σωματίδια. Εισαγωγή. Κοσμική ακτινοβολία. Έπισταχται. Μεσόνια, νουκλεόνια, υπερώνια. Σημασία της μελέτης αυτών και ό ρόλος αυτών εις τας πυρηνικάς δυνάμεις.

Β' ΧΗΜΕΙΑ

(ώρα 2 έδομαδιαίας)

Όργανική Χημεία.

Ίστορική εξέλιξις της Όργανικής Χημείας. Άντικείμενον της Όργανικής Χημείας και σημασία αυτής διά την σύγχρονον ζωήν. Στάσις των όργανικών ενώσεων. Στοιχειακή (ποιστική

και ποστική) ἀνάλυσις τῶν ὀργανικῶν ἐνώσεων. Ὑπολογισμὸς τοῦ ἐμπειρικοῦ καὶ μοριακοῦ τύπου τῶν ὀργανικῶν ἐνώσεων ἐκ τῶν δεδομένων τῆς ἀναλύσεως.

Κατάταξις τῶν ὀργανικῶν ἐνώσεων.

Ὀνοματολογία τῶν ὀργανικῶν ἐνώσεων — ὁμολογοὶ σειραί.

Ἄκυκλοι Ἐνώσεις.

Κεκορημένοι ὕδρογονάνθρακες. Ὀνοματολογία — Ἰσομέρεια. Γενικαὶ μέθοδοι παρασκευῆς. Γενικαὶ ιδιότητες. Μεθάνιον — Αἰθάνιον. Φωταέριον — πετρελαίον — προϊόντα ἀποστάξεως αὐτοῦ.

Συνθετικὴ Βενζίνη.

Ἀκρόστα ὕδρογονάνθρακες. Ἄλκυλια. Γενικαὶ μέθοδοι παρασκευῆς.

Γενικαὶ ιδιότητες. Αἰθυλένιον.

Ἄλκυλια. Ἀκετυλένιον. Ἀλκυδιένια. Βουταδιένιον. Ἰσοπρένιον. Κουτσούκ. Συνθετικὸν κουτσούκ. Ἐθονίτης. Γουταπέκκα.

Μονοαλογονοπαράγωγα τῶν κεκορημένων ὕδρογονανθράκων.

Ἄλκοολαι. Γενικαὶ μέθοδοι παρασκευῆς καὶ ιδιότητες. Μεθυλικὴ ἄλκοολη. Αἰθυλικὴ ἄλκοολη, ἄλκοολικὴ ζύμωσις. Ζωμώσεις καὶ Φυράματα. Ἄλκοολοῦχα ποτά.

Πολυαθθενεῖς ἄλκοολαι. Γλυκερίνη, νιτρογλυκερίνη, δυναμίτις.

Πολυαλογονοπαράγωγα τῶν κεκορημένων ὕδρογονανθράκων.

Χλωροφόρμιον, τετραχλωράνθραξ, ἰωδοφόρμιον.

Αἰθέρες, Διαιθυλικὸς αἰθήρ.

Καρβονιλικά ἐνώσεις. Ἄλδευδα. Μυρμηκικὴ ἄλδευδη, ἀιπτόνη, γλωβόλη.

Ὀργανικὰ ὀξέα. Κεκορημένα μονοκαρβονικά ὀξέα.

Μυρμηκικὸν ὀξύ — ὀξεικὸν ὀξύ, ὄξος.

Ἀνώτερα μονοκαρβονικά ὀξέα. Παλμιτικὸν καὶ στεατικὸν ὀξύ. Στεατικά κηρία.

Ἀκρόστα μονοκαρβονικά ὀξέα. Ἐλαϊκὸν ὀξύ.

Δικαρβονικά ὀξέα. Ὄξαλικὸν ὀξύ.

Ὄξουξέα ἢ ὕδροξέα. Γαλακτικὸν ὀξύ, τρυγικὸν ὀξύ, κιτρικὸν ὀξύ.

Ἀμινοξέα — κυριώτερα τῶν ἀμινοξέων — Βιολογικὴ σημασία τῶν ἀμινοξέων.

Ἐστέρες, λίπη καὶ ἔλαια, σάπωνες. Ἀπορρυπαντικά. Σαπυροειδεῖς πολυσακχαρίτια. Γλυκόζη. Καλαμτσάχαρον — γαλλικὸςάχαρον, μαλτόζη.

Μη σακχαροειδεῖς πολυσακχαρίτια. Ἀρῶλη, δεξτρίνη, γλυκογόνη, ἰνουλίνη, κυτταρίνη, νιτροκυτταρίνη, βομβεακοπιρίτις, χάρτης, τεχνητὰ βόσκημα ἔλαια. Τεχνητὴ μέταξ, τεχνητὸν ἔριον.

Γλυκόζιται.

Πρωτεΐναι ἢ λευκώματα, οὐκ ἐν ἐκτάσει. Στάσις, Χημικὴ κατάταξις. Βιολογικὴ σημασία τῶν πρωτεϊνῶν.

Κυκλικαὶ ἐνώσεις.

Γενικὰ περὶ τῶν κυκλικῶν ἐνώσεων.

Ἀρωματικά ἐνώσεις, ἀρωματικὸς χαρακτήρ, ἀρωματικὸ ὕδρογονάνθρακες, λιθανθρακίσις.

Βενζόλιον, ὁμολογα τῶ βενζόλικῶν. Τολουόλιον. Ναφθολίνη, ἀνθρακένιον. Νίτροσις τῶν ὀργανικῶν ἐνώσεων, νιτροβενζόλιον.

Φαινόλαι καὶ ἀρωματικά ἄλκοολαι. Φαινόλη, Βακελλίτης. Πικρόλον ὀξύ — Πυρογαλλόλη.

Ἀρωματικά ἄλδευδα. Βενζαλδεΐδη.

Ἀρωματικά ὀξέα. Βενζοϊκὸν ὀξύ.

Σαλικόλιον ὀξύ. Δεφικὰ ἔλαια. Ταννίνη. Μελάνη.

Ἀρωματικά ἀμίνα. Ἀνιλίνη — χρώματα.

Ἐρασμοματικά ἐνώσεις. Τερπενικά σώματα. Τεραιδιόλιον — καμφορά — αἰθέρια ἔλαια.

Ἄλκοολοῖδη — κινίνη — μορφίνη, ἠρωίνη, κωδεΐνη, νικωτίνη, κοκαΐνη, στρυχνίνη, ἀτροπίνη, καφεΐνη, πιλοκαρπίνη.

Βιταμιναι, ὁρμόναι, φυράματα ἢ ἔνζυμα (διοκαταλύται), χημειοθεραπεία — Ἀντιβιοτικά.

Ἐντομοτόνα.

Τεχνητὰ ἔλαια — πλάστικά — ρητίναι.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἡ ὅλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἡ ὅλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΞΕΝΑ ΓΛΩΣΣΑΙ (Ἀγγλικὴ ἢ Γαλλικὴ)

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὅλη τῶν ἀντιστοίχων τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΥΠΕΙΝΗ -- ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑ

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἡ ὅλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ—ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὅλη τῶν ἀντιστοίχων τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΕΧΝΙΚΑ

Ι. Σκοπός.

Γραμμικὸν Σχέδιον.

Ἐπιλόξι Σκοπός. Ὁ εἰδικότερος σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τοῦ Γραμμικοῦ Σχεδίου εἶναι:

1. Ἀνάπτυξις τῆς δεξιότητος εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ὀργάνων καὶ λοιπῶν μέσων σχεδιάσεως.

2. Ἀνάπτυξις τῆς ἰκανότητος τῶν μαθητῶν, ὅπως δι' ἁπλῶν γεωμετρικῶν κατασκευῶν ἀποβῶν με ἀκρίβειαν καλοπονητικὰς ἢ ἄλλας τεχνικὰς συνδέσεις, χρησιμοποιοῦντες τὸν κανὼνα καὶ τὸν διαβήτην.

3. Ἀνάπτυξις ἰκανότητος ἀναπαραστάσεως ἀντικειμένων τοῦ χώρου δι' ἀκριβοῦς καὶ ἐντέχρου σχεδιάσεως ὑπὸ κλίμακα.

4. Προπαρασκευὴ εἰς τὴν κατανόησιν τῶν μεθόδων καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς συγχρόνου τεχνολογίας.

II. Δεξιότης ἔλα.

ΤΑΞΙΣ Δ'

Ι. Γραμμικὸν Σχέδιον.

1. Ἡ ἔννοια τοῦ γραμμικοῦ σχεδίου. Ὀργανα καὶ ὄργανα σχεδιάσεως. Ἀσκήσις εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἐπὶ ἁπλῶν θεμάτων γραμμωγραφίας. Διαγραμμίσεις. Συνδυματικά παρατηρήσεις διαφόρων ὄλικῶν ἐν τομῇ διὰ χρωμάτων ἢ διαγραμμίσεων. Γενικὸι κανόνες διὰ τὴν χάραξιν γραμμάτων καὶ ἀρίθμων ἐπὶ τῶν σχεδίων.

2. Χάραξις καθέτων καὶ παραλλήλων. Διχοτόμησις γωνιῶν. Διαίρεσις εὐθυγράμμου τμήματος εἰς ἰσομήκεις ἴσα μέρη. Κατασκευὴ γραφικῆς κλίμακος ἁπλῆς καὶ συνθέτου. Διαίρεσις περιφέρειας εἰς ἴσα μέρη καὶ κατασκευὴ κανονικῶν πολυγώνων. Κατασκευὴ γωνιῶν 30°, 45°, 36°, 24° κλπ. ἄνευ χρήσεως μοιρογνωμονίου. Κατασκευὴ ἀτομικοῦ μοιρογνωμονίου ἐπὶ χάρτου διαφανοῦς (διὰ χαραξέως περιφέρειας ἑπὶνος 360°:2π = 57,3 MM).

3. Χάραξις ἐραπτομένων εἰς περιφέρειαν α) ἀπὸ σημείου

εκτός αυτής, β) εκ σημείου κειμένου ἐπ' αὐτῆς, γ) παραλλήλων πρὸς δοθεῖσαν εὐθείαν.

4. Κατὰ προσέγγισιν ἀνάπτυξις κυκλικῆς τόξου μικροτέρου τῶν 90° ἐπὶ μίας τῶν ἀκρίτων ἐφαπτομένων του. Νὰ ὀρισθῆι ἐπὶ περιφέρειας τόξου ἴσων πρὸς δοθεῖν εὐθύγραμμων τμήμα.

5. Μὲ κυκλικὸν τόξον θοδείξαι ἀκτίνων καὶ συνδεθῶν α) δύο σημεία, β) σημείον ἐκ εὐθείας, γ) σημείον καὶ περιφέρειαν, δ) δύο εὐθείαι τεκνόμενοι ἢ παράλληλοι, ε) δύο περιφέρειαι, στ) εὐθεία καὶ περιφέρεια.

6. Κοινὰ καὶ τοιαῖ. Χάραξις αὐτῶν διὰ σημείων καὶ διὰ συνεχῶς κινήσεως. Ἀρχιμηθεὺς σπείρα. Κυκλοειδῆς καὶ ἐπικυκλοειδῆς καμπύλη. Πολύκεντρα τόξα καὶ ὠσειδεῖς καμπύλαι.

7. Ἡ μέθοδος τῶν προβολῶν. Ὅρθοι καὶ πλάγιοι προβολαὶ σημείων, εὐθείας ἐπιπέδων γεωμετρικῶν σχημάτων καὶ στερεῶν σωμάτων ἀπ' ἑνός, δύο καὶ τριῶν ἐπιπέδων μετὰ κατακλίσεως αὐτῶν.

8. Διάφοροι θῆεις ἀντικειμένων τοῦ γόρου. Συμβατικὴ θέσις τῶν ὄψεων πρὸς ἀλλήλας ἐπὶ τοῦ χάρτου σχεδίασεως. Γενικὸὶ κανόνες περιγραφῆς τῶν ἀντικειμένων τοῦ γόρου διὰ τριῶν ἢ περισσοτέρων ὄψεων.

9. Ἐφαρμογὴ εἰς τὴν σχεδίασιν συνθέτων ἐπιπέδων σχημάτων λαμβανομένων ἐξ ἀντικειμένων τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (βάπεδα, ὄρθοι, κωνάρια, κωνάρια, θύραι σφίρακι, ξύλινα, κυρτλοῦματα κλπ.) καὶ τῆς βιομηχανίας (πλάκες πολύγωνοι ἢ πολυέκτροι ἐκ μετάλλου μετὰ διατεταγμένων διατρήτων σχημάτων, ἑλικες πλοῖων κλπ.).

II. Ἐλευθέρον Σχέδιον.

Ἐλευθέρᾳ διὰ τῆς χειρὸς σχεδίασις ἐκ τοῦ φυσικοῦ διαφόρων εὐμεγέθων στερεῶν μακρὰς ὁρατότητος (πυραμίδος, κώνου, κύβου κ. ἄ.) ὡς ἐπίσης μηχανολογικῶν, τεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἀντικειμένων (ἀγγεῖων, σκευῶν, μικρῶν ἐπιπέδων κλπ.). Ἡ ὀπτικιστικὴ τούτων θὰ ἀποδίδεται δι' ἐλευθέρως γραμμωσῆς (διασταυρούμεναι γραμμαί, εὐθείαι ἢ καμπύλαι ἀναλόγως τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑπὸ σχεδίασιν σχήματος). Εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐλευθέρως σχεδίασεως θὰ διδεται μεγαλύτερα προσοχὴ καὶ σημασία εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐστηροῦ περιγράμματος τοῦ σχήματος καὶ τῆς προοπτικῆς αὐτοῦ.

III. Χειροτεχνία.

Πλαστικὴ καὶ γυψοτεχνία, ξυλοτεχνία καὶ ξυλογλυπτικὴ, σμυρατοπλεκτικὴ καὶ μεταλλοτεχνία, συναρμολογησῆς καὶ χειροτεχνικαὶ κατασκευαί, ὡς εἰς τὴν Γ' τάξιν. Κατασκευαὶ γεωμετρικῶν στερεῶν καὶ ποικίλων σκευῶν καὶ ἀντικειμένων ἔχοντων γεωμετρικὸν σχῆμα.

IV. Ζωγραφικὴ.

Χρώματα καὶ ἀνάμειξις αὐτῶν πρὸς παραγωγήν διαμέσων τόνων. Ἐπιγραφαὶ ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἀπὸ μνήμης καὶ ἐλευθέρως, ἴδια ἠμετέρων τέχνης. Κατ' ἐλευθέρων ἐνασχλητῶν τῶν ἔχοντων ἰδιαιτέραν κλίσιν μαθητῶν.

ΤΑΞΙΣ Β'.

I. Γραμμικὸν Σχέδιον.

1. Σχεδίασις ὄψεων ὑπὸ κλίμακα. Ἀναγραφὴ τῶν διαστάσεων, συνδύλων, γραμμάτων, ὑπονομάτων. Σχεδίασις τομῶν. Ἀπὸ ὀρισμένων θῆεις, αἱ ὁποῖαι δίδονται μὲ τὰς διαστάσεις τῶν, νὰ προσδιορισθῶν ἄλλαι θῆεις καὶ τοιαῖ τοῦ ἀντικειμένου. Ἐφαρμογαί εἰς τὴν ὑπὸ κλίμακα παράστασιν ἄλλων οὐλομοιχῶν. Ἐπεξεργασία καθόψεων, κυρίως ὄψεως, τομῶν, θυρῶν, παραθύρων, κυρτλοῦμάτων.

2. Ὅψεις καὶ ἀναπτύγματα πρίσματος, κυλίνδρων, πυραμίδος καὶ κώνου α) εἰς τὴν ὀρθήν θέσιν, β) εἰς τὴν πλάγιαν θέσιν, γ) ἀποτεταγμένων ὑπὸ ἐπιπέδου ἰσοῦ ὡς πρὸς τὴν ἑσάν (κολοβὰ στερεά).

Ἀπλὰ χαρακτηριστικὰ ἀλλοιομοίαι στερεῶν. Ἀναζητήσις ἄλλων γραμμῶν διεστώσεως ἐν προβολῇ καὶ ἀναπτύγματι. Κατασκευὴ ἐπὶ τῆς ἑσάν τῶν ἀνεπτυγμένων ἐπιφανῶν ὑποδειγμάτων ἐκ χάρτου ἢ λεπτοῦ ἑλάσματος.

3. Στοιχεῖα προοπτικῆς. Ἀνάπτυξις τῶν σπουδαιοτέρων κανόνων περὶ προοπτικῆς. Ὁπτικὸς χώρος. Ὁπτικὴ γωνία καὶ ἀνάλυσις αὐτῆς. Ἀξιομετρίως τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐλάσματος, ἀνάλογος τῆς θέσεως τοῦ παρατηρητοῦ. Γραμμαὶ ὀριζοντος καὶ ἐλάσματος. Σημεῖα ὀριζοντος, ἀποστάσεως καὶ γωνίας. Καθορισμὸς τῆς προοπτικῆς θέσεως σημείου στερεογραφικῶς καὶ ἐπιπεδογραφικῶς.

4. Προοπτικὴ εὐρέσις γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων γεωμετρικῶν σχημάτων εἰς διαφόρους φάσεις ὡς πρὸς τὴν γεωμετρικὴν αὐτῶν τοποθέτησιν κάτωθι τῆς γραμμῆς τοῦ ἐλάσματος. Ὑπομετρικὴ κλίμακα καὶ ὀπτικὴ γωνία αὐτῆς. Γεωμετρικὸν καὶ προοπτικὸν ὄψος.

5. Ἐβρσεις τοῦ προοπτικοῦ ὄψους ἐπὶ διαφόρων γεωμετρικῶν καὶ ἄλλων στερεῶν (πρίσματος, κώνου, πυραμίδος, ἐπιπέδων κλπ.). Ἐβρσεις τῆς προοπτικῆς τῶν ἀνωτέρω σωμάτων μετὰ δόσιν τῶν γεωμετρικῶν κατῶθεν καὶ τοῦ γεωμετρικῶν ὄψους ὑπὸ τύπον προβλημάτων.

II. Ἐλευθέρον Σχέδιον.

Συνέστις τῆς ἐν τῇ Δ' τάξει σχετικῆς ἐργασίας. Παραστατικὴ σχεδίασις συνθετοτέρων ἀντικειμένων μὲ ἀκριβεστέρων ἀπόδοσιν τῶν περιγραμμάτων καὶ τῆς προοπτικῆς αὐτῶν. Δύναται νὰ λαμβάνονται θέματα ἀπὸ τῆν Ἑλληνικὴν λαϊκὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ἀπὸ τὰ διδασκόμενα εἰς τὸ Προοπτικὸν Σχέδιον (γεωμετρικὰ καὶ ἄλλα στερεά σώματα, μηχανολογικά, βιοτεχνικά, βιομηχανικά κατασκευάσματα κλπ.).

III. Χειροτεχνία — Ζωγραφικὴ: Ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

I. Γραμμικὸν Σχέδιον.

1. Προοπτικὴ παράστασις ἐκ καθόψεων διαπέδων πλακοστρώτων, ὁρῶν ἐσωτερικῶν διαίτητων μετὰ θυρῶν, παραθύρων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκομένων ἐπιπέδων καὶ λοιποῦ διακόσμου.

2. Προοπτικὴ παράστασις διαφόρων ἐξωτερικῶν ὄψεων οἰκίων, ναῶν, περιπέτρων μετὰ πεζοδρομίων, ἡλεκτρικῶν στόλων, δεινδροσώμων, γεφυρῶν, κλιμάκων κλπ.

3. Μετωπικαὶ καὶ πλάγιοι ἀπεικονίσεις διαφόρων οἰκοδομημάτων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τῆς τέχνης καὶ βιομηχανίας.

4. Προοπτικὴ σκιάς, εὐθείων, ἐπιπέδων καὶ στερεῶν γεωμετρικῶν σχημάτων. Διάφορα συνθετοτέρα σχῆματα ἀναγόμενα εἰς τὴν προβολικὴν καὶ προοπτικὴν τῶν στερεῶν. Γεωμετρικὴ σκιαγράφια.

5. Τὰ Ἀρχιτεκτονικά — προοπτικὰ ταῦτα σχεδιαγράμματα εἶναι δυνατόν νὰ σκιάζονται καὶ σινικῆ μελάνην εἰς εὐρισκομένης αὐτῶν ἐπιφανείας διὰ γραμμωσῆς ἢ νὰ χρωματίζονται ἐξ ὀλοκλήρου διὰ ὑδατογραφίας, ὥστε νὰ καθίστανται φυσικότερα καὶ καλλιτεχνικότερα, παρέχοντα τὴν ἐντύπωσιν γεωγραφικῶν ἔργων. Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς προοπτικῆς εἰς τὸ ὑπαίθριον δι' ἐλευθέρως σχεδίασεως.

II. Ἐλευθέρον Σχέδιον.

Ὡς ἐν τῇ Β' τάξει. Συνθετοτέρα σχεδιαστικὰ παραστάσεις μὲ αὐστηρὰν ἀπόδοσιν τοῦ περιγράμματος καὶ τῆς προοπτικῆς. Δύναται νὰ λαμβάνονται θέματα καὶ ἀπὸ τὰ ἐν τῇ προοπτικῇ διδασκόμενα.

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ἡ ὄλη τῆς Δ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΟΙΚΟΓΥΡΚΑ

(Διὰ τὰς μαθητριάς).

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε'.

Ἡ ὄλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἐσπερινὸν Ἐπατάξιον Γυμνάσιον
Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 5

Ἐρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων

Ἔτη διδασκαλίαις

Μαθήματα	Κατώτερος κύκλος Τάξεις			Ἀνώτερος κύκλος Τάξεις				Σύνολ.
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Ζ'	
1. Ὀρθοκεντρικά	2	2	2	2	2	2	2	14
2. Νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4	3	3	3	3	3	3	22
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ Γραμματεία.	5	6	5	6	6	5	5	38
4. Ἱστορία	3	2	3	2	2	2	2	16
5. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας καὶ Λογικῆς.	—	—	—	—	—	2	1	3
6. Ἀγωγή τοῦ Πολίτου	—	—	1Α' Τετρ.	—	—	—	1	1½
7. Ἐπαγγελματικὴ ἐξερεύνησις καὶ Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς	—	—	1 Β' Τετρ.	—	—	—	—	½
8. Μαθηματικά	4	3	4	3	3	3	3	23½
9. Κοσμογραφία	—	—	—	—	—	—	1	1
10. Γεωγραφία	1	1	1	1	1	—	—	5
11. Φυσικά	2	2	2	3	3	2	2	16
12. Βιολογία	—	—	1	—	—	—	1	2
13. Ἀνθραπολογία	—	1	—	—	—	1	—	2
14. Ἐνeca γλῶσσα	2	2	2	2	2	2	1	13
15. Λατινικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	—	—	—	2	2	1	2	7
16. Γραμμικὴ Πρώται βοήθεια	—	1	—	—	—	1	—	2
17. Γυμναστικὴ - Ἀθλητισμὸς	1	1	1	1	1	1	1	7
18. Τεχνικά	1	1	—	—	—	—	—	2
Σύνολον ἡρῶν	25	25	25	25	25	25	25	175

Ἄρθρον 6.

Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα.

ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (τάξεις Α', Β', Γ')

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοσμένη εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (τάξεις Δ', Ε', ΣΤ', Ζ')

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Τὸ πρῶτον ἡμῶν τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Τὸ δεύτερον ἡμῶν τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ἡ ὕλη τῆς ἀντιστοιχῆς τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοσμένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῆς εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ὁλοκλήρωσις τῆς ὕλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέρος τῆς ὕλης τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Φεβρουαρίου ἢ ὑπόλοιπος ὕλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Μαρτίου μέχρι τέλους τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέρος τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ὁλοκλήρωσις τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ἡ ὕλη τοῦ Α' τετραμήνου καὶ μέρος τῆς ὕλης τοῦ Β' τετραμήνου τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἢ ὑπόλοιπος ὕλη τοῦ Β' τετραμήνου τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους ἢ ὕλη τοῦ Α' τετραμήνου τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Μαρτίου ἢ ὕλη τοῦ Β' τετραμήνου τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου μέχρι τέλους τοῦ διδακτικοῦ ἔτους ἢ ὕλη τοῦ Α' τετραμήνου τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ὁλοκληρώσει τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὕλης τῆς προβλεπομένης διὰ τὴν Δ' τάξιν τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἢ ὑπόλοιπος ὕλη ἐκ τοῦ προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ διδακτικοῦ ἔτους τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὕλης τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ προγράμματος τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἢ ὑπόλοιπος ὕλη ἐκ τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ προγράμματος τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ διδακτικοῦ ἔτους τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὕλης τῆς προβλεπομένης διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ὁλοκληρώσει τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ψυχολογία.

Ἡ ὕλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Λογικὴ — Γνωσιολογία — Ἐπιστημολογία.

Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως, προσρρυθμιζομένη εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΛΟΓΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

1. ΑΛΓΕΒΡΑ

Ἐκ τῆς ὕλης τῆς Δ' τάξεως Θεωρητικῆς κατευθύνσεως

ἡμερησίου Γυμνασίου μέχρι ἀνίσωσεων Β' βαθμοῦ ὡς πρὸς ἓνα ἄγνωστον.

2. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Ἐκ τῆς ὕλης τῆς Δ' τάξεως Θεωρητικῆς κατευθύνσεως ἡμερησίου Γυμνασίου μέχρι ἐμβαδῶ ἐπιπέδων χωρίων.

3. ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ

Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως Θεωρητικῆς κατευθύνσεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

1. ΑΛΓΕΒΡΑ

Ἀπὸ ἀνίσωσεων Β' βαθμοῦ ὡς πρὸς ἓνα ἄγνωστον (ὕλη Δ' τάξεως ἡμερησίου) μέχρι λογαριθμῶν (ὕλη Ε' τάξεως ἡμερησίου).

2. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Ἀπὸ ἐμβαδῶ ἐπιπέδων χωρίων μέχρι καὶ ἐμβαδῶ κυκλικῶ τμήματος.

3. ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ

Ἀπὸ τριγωνομετρικῶν συναρτήσεων τῶν τόξων ($\alpha \pm \beta$) μέχρι λογαριθμικῶν πινάκων τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν (ὕλη Ε' τάξεως ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως).

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

1. ΑΛΓΕΒΡΑ

Ἀπὸ λογαριθμῶν (ὕλη Ε' τάξεως ἡμερησίου) μέχρι συναρτήσεων μιᾶς πραγματικῆς μεταβλητῆς (ὕλης ΣΤ' τάξεως ἡμερησίου).

2. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Ἐκ τῆς Γεωμετρίας τοῦ χώρου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι καὶ τριέδρων στερεῶν γωνιῶν.

3. ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ

Ἀπὸ λογαριθμικῶν πινάκων τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν (ὕλη Ε' τάξεως ἡμερησίου) μέχρι τριγωνομετρικῶν ἀνίσωσεων (ὕλη ΣΤ' τάξεως ἡμερησίου).

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

1. ΑΛΓΕΒΡΑ

Ἀπὸ συναρτήσεων μιᾶς πραγματικῆς μεταβλητῆς μέχρι τέλους (ὕλη ΣΤ' τάξεως ἡμερησίου).

2. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Ἀπὸ πολυέδρων μέχρι καὶ ἄγκυλο σφαιρικοῦ τμήματος.

3. ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ

Ἀπὸ τριγωνομετρικῶν ἀνίσωσεων μέχρι τέλους (ὕλη ΣΤ' τάξεως ἡμερησίου).

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ἡ ὕλη ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τῆς διδασκίας ὕλης εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

ΦΥΣΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

1. ΦΥΣΙΚΗ

Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως μέχρι καὶ τῶν μοριακῶν φαινομένων.

2. ΧΗΜΕΙΑ

Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως μέχρι καὶ τοῦ Θεοῦ.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

1. ΦΥΣΙΚΗ

Θερμότης, Θερμιδομετρία, μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων, διάδοσις θερμότητος. Μαγνητισμός καὶ Στατικός ἤλεκτρισμός.

2. ΧΗΜΕΙΑ

Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως ἀπὸ τοῦ Θεοῦ κλπ. μέχρι «Πενικὰ περὶ μετᾶλλων καὶ κραμάτων» τῆς Ε' τάξεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

1. ΦΥΣΙΚΗ

Δυναμικός ἤλεκτρισμός (συνεχῆς ἤλεκτρικὸν ρεῦμα). Ἐνέργεια καὶ Ἰσχύς τοῦ ρεύματος, κλειστὸν κύκλωμα, ἤλεκτρομαγνητισμός, ἤλεκτρολύσις, Γεωμετρικὴ Ὀπτική, Φωτομετρία.

2. ΧΗΜΕΙΑ

Ἡ ὕλη τῆς Ε' τάξεως ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως ἀπὸ «Πενικὰ περὶ μετᾶλλων καὶ κραμάτων» μέχρι τέλους Ραδίου — Οὐρανίου.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

1. ΦΥΣΙΚΗ

Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τῆς διδασκίας ὕλης εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

2. ΧΗΜΕΙΑ

Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τῆς διδασκίας ὕλης εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Κατὰ τὸ Β' τετράμηνον μόνον.
Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

Κατὰ τὸ Β' τετράμηνον μόνον.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

ΑΙΤΑΙΚΗ — ΓΑΛΛΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Μέρος τῆς ὕλης τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἡ ὑπόλοιπος ὕλη τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου καὶ μέρος τῆς ὕλης τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἡ ὑπόλοιπος ὕλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου καὶ μέρος τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ὀλοκλήρωσις τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου συνέχισις καὶ ὀλοκλήρωσις τῆς ὕλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέρος τῆς ὕλης τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου συνέχισις καὶ ὀλοκλήρωσις τῆς ὕλης τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου μέχρι τέλους τοῦ διδασκατικοῦ ἔτους μέρος τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Συνέχισις καὶ ὀλοκλήρωσις τῆς ὕλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου.

ΥΠΗΙΝΗ · ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἡ ὕλη Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ — ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ', Ζ'.

Ἐκ τῆς ὕλης τοῦ ἀντιστοίχου προγράμματος τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων Θεωρητικῆς κατευθύνσεως μόνον ἡ Παιδαγωγικὴ Γυμναστικὴ, προσηρμοσμένη πρὸς τὰς συνθήκας λει-

τουργίας τῶν ἐσπερινῶν Γυμνασίων, τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν κατατασσόμενων εἰς κύκλους κατὰ φύλον καὶ ἡλικίαν. Οἱ ἐκ τῶν μαθητῶν κληρικοί καὶ στρατιωτικοὶ καὶ εἰ ἔχοντες εκπληρώσει τὰς στρατιωτικὰς τὸν υποχρεώσεις ἀπαλλάσσονται τῆς υποχρεωτικῆς παρακολούθησεως τοῦ μαθήματος. Ἐπίσης ἀπαλλάσσονται αἱ μαθήτριαι αἱ ἔχουσαι συμπληρώσει τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Γυμνασίων.

Ἄρθρον 7.

Ὡρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων

Ὡραὶ διδασκαλίας

Μαθήματα	Κατώτερος κύκλος Τάξεις			Ἀνώτερος κύκλος Τάξεις			Σύνολ.
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	
1. Θρησκευτικὰ	2	2	2	2	2	2	42
2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4	4	4	4	3	3	22
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	5	6	6	6	4	3	30
4. Ἱστορία	3	3	3	3	2	3	17
5. Ἀγωγή τοῦ Πολίτου	—	—	1Α' τετρ.	—	—	1	1½
6. Ἐπαγγελματικὴ ἐξερεύνησις καὶ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς	—	—	1Β' τετρ.	—	—	—	½
7. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας καὶ Λογικῆς	—	—	—	—	1	1	2
8. Μαθηματικὰ	4	4	4	3	4	3	22
9. Οἰκονομικὰ Μαθηματικὰ	—	—	—	2	—	—	2
10. Κοσμογραφία	—	—	—	—	—	1	1
11. Γεωγραφία	2	1	2	1	1	—	7
12. Φυσικὰ	2	3	3	3	3	3	17
13. Βιολογία	—	—	1	—	—	—	1
14. Ἀνθρωπολογία	—	1	—	—	—	—	1
15. Ὑγιεινὴ	—	1	—	—	1	—	2
16. Ἀγγλικά	3	3	3	3	3	3	18
17. Γυμναστικὴ καὶ Ἀθλητισμὸς	3	3	3	3	3	3	18
18. Τεχνικὰ	1	1	1	1	1	1	6
19. Μουσικὴ	1	1	1	—	—	—	3
20. Λογιστικὴ	—	—	—	4	5	5	14
21. Ἐμπορικὰ (Ἐμποριολογία — Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία)	—	—	—	2	2	1	5
22. Οἰκονομικὰ (Στοιχεῖα Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Στοιχεῖα Δημοσιονομίας)	—	—	—	—	1	2	3
23. Νομικὰ (Γενικὰ Ἀρχαὶ Δικαίου — Στοιχεῖα Ἐμπορικοῦ Δικαίου)	—	—	—	—	1	2	3
24. Οἰκονομικὰ διὰ τὰς μαθητρίδας	2	—	1	—	—	—	4
Σύνολον ὥρων Ἀρρένων	30	33	34	37	37	38	209
» » Ἠγλέων	32	34	35	37	37	38	213

Ἄρθρον 8.

Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα μαθημάτων.

ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Τάξεις Α', Β', Γ')

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Τάξεις Δ', Ε', ΣΤ')

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Α'. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει τῶν Γυμνασίων Θεωρητικῆς κατευθύνσεως (ὥρα 2 ἑβδομαδιαίως κατ' ἕνα ἔτος).

Β'. Έρμηνεία κειμένων (συγγραφέων).

α) Ανάγνωση και έρμηνεία του Οικονομικού του Ξενοφώντος (άρθρ 4 έβδομαδιαίως κατά το Α' τετράμηνο).

β) Ανάγνωση και έρμηνεία εκ του πρωτοτύπου του έργου του Ξενοφώντος «Πόροι ή περί προόδων και εκ δοκίμου μεταφράσεως του Τραπεζιτικού λόγου του Ίσοκράτους. (Έρμηνεία κατά το Β' τετράμηνο).

Γ'. Γραμματολογία. Κατά τήν έρμηνείαν των κειμένων θα περιλαμβάνει εκ' εύκαιρίας και τα άπαραίτητα κατά περίπτωσιν στοιχεία εκ τής Γραμματολογίας.

ΤΑΞΙΣ Ε' και ΣΤ'.

Η ύλη των αντίστοιχων τάξεων του Γυμνασίου Θετικής κατευθύνσεως.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Η ύλη των αντίστοιχων τάξεων του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως προσαρμοζόμενη ως προς την ποσότητα εις τον διατεθειμένον χρόνον.

ΛΟΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'

Η ύλη τής ΣΤ' τάξεως του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ—ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗΣ

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Γενική Ψυχολογία.

Η ύλη τής Ε' τάξεως του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως προσαρμοζόμενη ως προς την ποσότητα τής διδασκαλίας εις τον διατεθειμένον χρόνον.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Λογική, Γνωσιολογία, Έπιστημολογία.

Η ύλη τής ΣΤ' τάξεως του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως προσαρμοζόμενη ως προς την ποσότητα τής διδασκαλίας εις τον διατεθειμένον χρόνον.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Η ύλη των αντίστοιχων τάξεων του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως προσαρμοζόμενη ως προς την ποσότητα αυτής εις τον διατεθειμένον χρόνον.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

1. Σκοπός.

Η διδασκαλία των Οικονομικών Μαθηματικών παρέχει γνώσεις προς κατανόησιν των κυριωτέρων και συνθηθετέρων μαθηματικών και μαθηματικοοικονομικών ζητημάτων, εμφανιζόμενων εν τη σφαίρα των Οικονομικών Όργανισμών, και προς λύσιν τούτων μετ' εύχρησίας.

2. Διδακτέα ύλη.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

1. Τά εκ των γενικών μαθηματικών διδαχθέντα περί έπιπέδου τόκου. Βαθύτερα έπεξεργασία τούτων επί τή τελεί τής μερδέως των σχετικών άλγεβρικών τύπων, όταν ο χρόνος υπέρβαται εις έτη, μήνας ή ήμερας. Έφαρμογαι δι' άσκήσεων. Περί τοκαριθμού και σταθερού διαιρέτου (έτος έμπορικών, μεικτών ή πολιτικών). Τύπος χορηγών τον τόκον συναρτήσεως του τοκαριθμού και σταθερού διαιρέτου. Διάφορα προ-

έληματα. Προέληματα εύρέσεως τόκου, όταν περισσότερα κεφάλαια τοκίζονται προς τή αυτό έπίτόκον εις διαφόρους χρόνους. Προέληματα τόκου εις τή όποια είναι γνωστόν τή άφορισμ του κεφαλαίου και του τόκου, ή ή διαφορά μεταξύ του κεφαλαίου και του τόκου. Σχετικοί τύποι και οι εκ αυτών πρακτικοί κανόνες. Έφαρμογαι δι' άσκήσεων. Μέσον έπίτόκον.

2. Περί προεξόφλησεως γενικούς. Παρούσα άξια. Μέλλουσα άξια. Έπίφραση ή προεξόφλημα. Πλήρης άλγεβρική έπεξεργασία του θέματος. Έφαρμογαι εις τήν διά των τύπων έπίλυσιν προβλημάτων. Το άνωτερο όβελ υπό τήν προεξόφασιν δια κατά τήν προεξόφλησιν λογίζονται και διάφορα έξοδα (μόνον πρακτικώς).

3. Αντικατάστασις γραμμάτων δια δύο ή περισσότερών άλλων. Ίσοδυναμία. Αντιστοιχοί τύποι (μόνον έξωτερικώς). Κοινή και μέση λήξις γραμμάτων. Σχετικά προβλήματα.

4. Άλλήλοεργον τοκοφόροι λογαριασμοί. Μέθοδοι μόνον εύθεία και άμβλουρηχική με έπίτόκον άμοιβάδιον και σταθερόν και μετά φύλλου τόκου. Έφαρμογαι δι' άσκήσεων.

5. Περί άνατοκισμού. Άύσις προβλημάτων δια πινάκων (όχι διά λογαρίθμων).

6. Ράνταις. εύρεσις άρχικής και τελικής άξιας ληξίπροέβμου ράντας.

7. Τοκοχρεωλυτικά δάνεια. έπιζια και δια τίτλων. Κατά τισις πινάκες άποδόσεως.

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Η ύλη τής ΣΤ' τάξεως του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε'.

Η ύλη των αντίστοιχων τάξεων του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως.

ΦΥΣΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε' και ΣΤ'.

Η ύλη των αντίστοιχων τάξεων του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Η ύλη τής ΣΤ' τάξεως του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως.

ΥΓΙΕΙΝΗ

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Η ύλη τής Ε' τάξεως του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως.

ΑΓΓΛΙΚΑ

(Άγγλική γλώσσα και Άγγλική άλληλογραφία)

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε'.

Η ύλη των αντίστοιχων τάξεων του Γυμνασίου Θεωρητικής κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'

α) Άγγλική γλώσσα: Η ύλη ΣΤ' τάξεως τής Θεωρητικής κατευθύνσεως προσαρμοζόμενη ως προς την ποσότητα αυτής εις τον διατεθειμένον χρόνον.

6) Ἀγγλικὴ ἀλληλογραφία: Μία ὥρα ἑβδομαδιαίως καθ' ἕνα ἢ δύο διδακτικὸν ἔτος.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ—ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοσμένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα εἰς τὸν διατεθειμένον χρόνον.

ΤΕΧΝΙΚΑ

1. Σκοπός.

Διὰ τῆς διδασκαλίαις τοῦ μαθήματος τούτου ἐπιδιώκεται:

α) Ἡ ἀπὸ μηχανικῆς ἀπόψεως εὐχερῆς χρήσις γραφομηχανῆς ἐκ τῶν συνήθως ἀπαντωμένων συστημάτων ἐν τῷ ἐμπορίῳ.

β) Ἡ ἀπὸ καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως τελεία ἀπόδοσις κινήσεως ἐμπορικῶν ἐγγράφων.

γ) Ἡ ἀκριβὴς ἀπόδοσις τοῦ δακτυλογραφουμένου κειμένου, χωρὶς νὰ προσβλέπῃ τὰ πλεῖστα μεθ' ἑαυτῶν τῶν οἰκείων εἰδικῶν ὄρων, τῶν συντομιῶν κ.λπ.

δ) Ἡ ἀπόκτησις ἰκανῆς δεξιότητος πρὸς ταχείαν καὶ ἀπαιτητὸν δακτυλογραφῆσαι παντὸς κειμένου οὐ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει προσγείου, γραπτῶ καθ' ὑπαγρέσειν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐλευθέρας σκέψεως τοῦ μαθητοῦ, ὅστις ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰ ἀναγκαῖα στοιχεία σχεδιάζει ἐν τῷ τῷ καίμηνον τὸ ἐγγράφον καὶ συγχρόνως δακτυλογραφεῖ τούτο.

2. Διακτάεσθαι ὅλην.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

α) Καλλιγραφία: Ἐπανάληψις τῆς ὕλης τῶν Α', Β', Γ' τάξεων μὲν συμπληρώσεως καὶ ἐπεκτάσεως.

β) Σχέδιον: Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

1. Χρήσιμος γραφομηχανῶν τῶν συνήθων συστημάτων ἐν τῷ ἐμπορίῳ.

2. Ἀσκήσεις γραφῆς πρὸς προαγωγήν τῆς εὐκίνησις τῶν δακτύλων. Δακτυλογράφησις ἐμπορικῶν ἐγγράφων καὶ ἐπιστολῶν Ἑλληνιστί, Ἀγγλιστί ἢ Γαλλιστί.

3. Ἀνάπτυξις ἀπλῆ καὶ συστηματικῆ τῶν ἀρχῶν εἰς ἃς στηρίζεται ἡ λειτουργία πολυγραφικῶν μηχανῶν τῶν συνήθων ἐστῶν ἐν τῷ ἐμπορίῳ συστημάτων.

Πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς χρησιμοποίησιν πολυγράφων, λαμβανόμενον ὡς θεμάτων ἐμπορικῶν ἐγγράφων ἢ ἐπιστολῶν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

1. Ἀσκήσεις πρὸς ταχείαν καὶ ἀπαιτητὸν δακτυλογραφῆσαι ἐμπορικῶν ἐγγράφων, ἐπιστολῶν, τιμολογίων, ἐκθέσεων κ.λπ. εἰς ἢ ἢ πλείονα ἀντίτυπα, Ἑλληνιστί καὶ Ἀγγλιστί ἢ Γαλλιστί α) ἐπὶ τῇ βάσει χειρογράφου καὶ β) καθ' ὑπαγρέσειν.

2. Παρόμοιαι ἀσκήσεις ἐπὶ θεμάτων. ἵτινα ὁ μαθητὴς σκέπτεται, καθ' ἕνα ἢ ἕνα χρόνον δακτυλογραφεῖ αὐτά.

3. Ἐπιπέδιξις δεξιότητος, καθ' ἕνα ἢ ἕνα χρόνον δύναται νὰ μηχανηθῇ. ἵτινα ἀπὸ σκοποῦ καλλύονται δι' ἀδιαφανοῦς χάρτου.

4. Ἀσκήσεις πρακτικαὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ χρησιμοποιουμένων πολυγράφων.

5. Τεχνικαὶ γνώσεις ἐπὶ τοῦ χειρισμοῦ τῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ χρησιμοποιουμένων ἀθροιστικῶν καὶ ἐν γένει λογιστικῶν μηχανῶν. Πρακτικὴ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν τοιούτων μηχανῶν.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

1. Σκοπός.

Διὰ τῆς διδασκαλίαις τοῦ μαθήματος τούτου ἐπιδιώκεται, ἄρ' ἐνὸς μὲν ἢ σαφῆς κατανοήσεως τῶν ἀρχῶν καὶ μεθόδων τῆς Λογιστικῆς καὶ διὰ τῆς ἀσκήσεως ἢ ὁρῆ τούτων ἐφαρμογῆ εἰς τὰ βιβλία: πρώτον τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰσαριθμῶσι ἄλλης ἐπιχειρήσεως, ἄρ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς λειτουργίας Πρακτικῶν Γραφείων ἀποκτήσεως πλήρους γνώσεως τοῦ τρόπου τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν ἐκάστου Οἰκονομικοῦ Ὄργανου καὶ ἰδίᾳ τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας τούτου.

2. Διακτάεσθαι ὅλην.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

1. Περιοῖσι. Διάκρισις περιοῖσις, Ε.Π.Κ.Π. Διαχειρίσις περιοῖσις.

2. Λογιστικὴ Ὀρισμός, ἀντικείμενον, σκοπός, σημασία, κλάδοι: Λογιστικῆς—

3. Ἀπογραφή—εἶδη ἀπογραφῆς. Νομικαὶ διατάξεις ἀπογραφῆς. Περιπτώσεις οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἰσολογισμός.

4. Μεταβολαὶ περιοῖσις. Διαδοχικὸν ἰσολογισμοί. Διαχειριστικὴ χρήσις.

5. Λογαριασμός, μορφαὶ λογαριασμῶν. Τεχνικὸν ὄρι: τήρησις ὡς λογαριασμῶν. Βασικαὶ κατηγορίαι λογαριασμῶν καὶ κανὼν λειτουργίας αὐτῶν.

6. Θεωρία διπλογραφικῆς μεθόδου. Μεταβολαὶ. Ἀνάσεις οἰκονομικῶν πράξεων. Μεταφορὰ εἰς τοὺς λογαριασμοῖς.

7. Συνήθεσις λογαριασμοῖ ἐπιχειρήσεων Ε.Π. καὶ Κ.Π. καὶ λειτουργία αὐτῶν.

8. Διακρισις λογαριασμῶν α) ἀπὸ ὀργανωτικῆς ἀπόψεως: Γενικοὶ ἢ περιληπτικοὶ καὶ εἰδικοὶ ἢ ἀναλυτικοί, β) ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου: Ἀξίῶν, Προσωπικοῦ, ἐξόδων καὶ ἐσόδων, μεϊκτοὶ καὶ ἀποτελεσματικοί.

9. Λογιστικὰ βιβλία: Βιβλίον Ἀπογραφῶν καὶ Ἰσολογισμῶν. Ἡμερολόγιον. Γενικῶν Καθολικῶν. Ἀναλυτικὰ Καθολικὰ κ.λπ. Νομικαὶ διατάξεις πρὸς βιβλίῶν.

10. Δικαιολογητικὰ ἐγγράφα.

11. Ἐλεγχος ἐγγράφων. Λογιστικὰ σφάλματα, ἰσοῦγιον, εἶδη ἰσοῦγιων, χρηματικῶν ἰσοῦγιων. Ἀσκήσεις.

12. Ἀναλυτικὴ καὶ αὐτοτελὴ διδασκαλία τῶν κάτωθι λογαριασμῶν. Ταμίειον καὶ Ταμιακὰ διαφορὰ — Ἐμπορεύματα, ἐκείσεως, τμήσεως ὡς ἀμύτης καὶ μικτοῦ. Ἐκκαθάρισις τούτου καὶ τακτοποιήσεως ποσοτικῶν διαφορῶν ἀπογραφῆς. Παρίων περιοῖσις τῶν στοιχείων, δαπάναι ἐπισκευῶν καὶ συντηρήσεως καὶ δαπάναι προσδῶν καὶ βελτιώσεων, ἀποθέσεις, μέθοδοι ἀποθέσεων, ἀντίθετοι λογαριασμοί, τρόποι λογιστικῆς ἀπεικονίσεως τῶν ἀποθέσεων. Γραμμάτια εἰσπρακτικῆς. Γενικοὶ κανόνες λειτουργίας καὶ ἀναγωγῆς χαρτοφυλακίου. Χρεώσται — Πελῶται. Πιστωταὶ — Προμηθευταὶ, ἐκτετασιμῶς, διάκρισις ἀπὸ ἀπόψεως φεραγγυότητος, ἀποθέσεις ἐπισφαλῶν ἀπαιτητῶν. Γενικοὶ κανόνες λειτουργίας τοῦ λογαριασμοῦ Γραμμάτια πληρωτέα καὶ ἀναγωγῆς. Χρονικὴ τακτοποίησις λογαριασμῶν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων (δεδουλευμένα καὶ μὴ).

13. Ἰσολογισμὸς τέλους χρήσεως (Προσωρινὸν Ἰσοῦγιον, πραγματικὴ ἀπογραφή, ἐκτίμησις στοιχείων κατὰ Κ.Φ.Σ. Σχῆματις ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀπογραφῆς, ἐγγραφαὶ τακτοποιήσεως, συγκέντρωσις ἀποτελεσμάτων. Ὁ λογαριασμός Ἀποτελεσμάτων χρήσεως. Κεφαλαιώσεως τελικοῦ ἀποτελεσμάτων. Ὀριστικὸν Ἰσοῦγιον. Ἰσολογισμὸς, πῖναξ ἀποτελεσμάτων). Ἐγγραφαὶ κλεισίματος καὶ ἀνοίγματος τῶν βιβλίων.

14. Λογαριασμοί ἐκμεταλλεύσεως και ἐφαρμογή τούτων ἐπὶ ἐπιχειρήσεων παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Α'. Θεωρία.

(4 ὥραι ἐβδομαδιαίας).

1. Ἀναλυτικότερα ἐξέτασις τῶν μαικτῶν λογαριασμῶν και ἰδίως τῶν λογαριασμῶν Ἐμπορευμάτων. Τρόποι τήρησεως τῶν λογαριασμῶν Ἐμπορευμάτων (ἐνιαίος ἀνεπτυγμένους εἰς πλείονας λογαριασμούς).

2. Ἐκτενὴς διδασκαλία ἀναλυτικῶν ἢ εἰδικῶν λογαριασμῶν. Τίτλησις ἀναλυτικῶν ἐιδῶν. Λογαριασμὸν τῆξεως.

3. Διχαρισμοὶ ἀγοραπωλησιῶν μέσῳ Τραπεζῆς (ἐναντι φερτωτικῶν ἐγγράφων ἢ δι' ἀνοήματος πιστώσεως. Προκαταβολαὶ ἐπὶ φερτωτικῶν).

4. Προσγοραὶ — Προπολήσεις. Ἐμπορευμάτων και γενικῶς στοιχεῖα παρὰ τρίτους. Ἀσκήσεις.

5. Ἐκτενὴς διδασκαλία τῶν διαφόρων περιπτώσεων τῆς κινήσεως τῶν λογαριασμῶν Γραμμάτια λογαριασμῶν.

6. Διάμεσοι λογαριασμοί.

7. Λογαριασμοὶ εἰς ἔξῃον νόμισμα. Μέθοδος τοῦ εἰς δραχμῶν ἀντιτίμου. Μέθοδος τοῦ λογιστικοῦ ἰσοτίμου. Ἀκατήρησις ἢ ὑπερρέσεις εἰς συνάλλαγμα. Διαφορὰ συνάλλαγματος. Ἀγορὰ ἐμπορευμάτων ἢ ἄλλων πραγμάτων εἰς συνάλλαγμα. Ἀσκήσεις.

8. Μέθοδοι λογιστικῆς. Ἀπογραφεῖα. Διπλογραφεῖα.

9. Λογιστικὰ συστήματα. Κλασσικὸν ἢ Ἰταλικὸν. Βιβλίο. Πορεία λογιστικῶν ἐγγράφων κατὰ τὸ κλασσικὸν σύστημα. Συγκεντρωτικὸν σύστημα. Βιβλία. Δουχεῖρια συγκεντρωτικῶν συστημάτων. Συγκέντρωσις ἐγγράφων. Πορεία λογιστικῶν ἐγγράφων κατὰ τὸ συγκεντρωτικὸν σύστημα.

10. Λογιστικὴ ἐπιχειρήσεως μεθ' ὑποκαταστημάτων. Ἐνιαία λογιστικὴ ὄργανωσις. Ἰδιαίτερα λογιστικὴ ὄργανωσις. Δοσοληψία ὑποκαταστημάτων. Ἰσολογισμὸς ἐπιχειρήσεως. Ἀσκήσεις.

11. Λογιστικὴ παραγγελιοδόχου πωλήσεως ἀγορᾶς. Λογιστικὴ ἀντιπροσώπου. Ἀσκήσεις μέχρι ἐμπέδωσεως.

Β'. Πρακτικὸν Γραφεῖον.

(1 ὥρα ἐβδομαδιαίας).

Πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν διδασκέντων συντάσσονται ὑπὸ τῶν μαθητῶν τιμολόγια, ζυγολόγια—πιστωτικὰ σημεῖωματα, ἀποδείξεις κλπ. δικαιολογητικὰ ἐγγράφα. Ὀσούτως συντάσσονται ἰσολόγια, ἀπογραφαί, ἰσολογισμοὶ και πάσης φύσεως λογιστικὰ καταστάσεις. Ὀμοίως γραμμογραφοῦνται δια τὰ ἀναλυτικὰ ἡμερολόγια και γίνονται ἐγγράφα εἰς αὐτὰ, ὥστε τὰ ἐμπέδωθῇ ἢ χρησιμοποίησις των. Μετὰ ταῦτα γίνεται λογιστικὴ ὄργανωσις μίᾶς ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Α'. Θεωρία.

(Ὅραι 3 ἐβδομαδιαίας).

Γενικά. Λογιστικὴ ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν. Ἀρχὴ τῆς σταθερότητος τοῦ κεφαλαίου ἀπὸ λογιστικῆς ἀπόψεως.

1. Λογιστικὴ ἡμορρυθμῶν ἐταιρειῶν. Ἐγγράφα συστάσεως. Ἀντικείμενον εἰσφορᾶς. Ἀρχικὸς Ἰσολογισμὸς. Λογαριασμὸν ἐταίρων. Σύνταξις τελικοῦ Ἰσολογισμοῦ. Διανομὴ ἀποτελεσμάτων. Εἰσφορὰ εἰς τὴν συνισταμένην Ο.Ε. τοῦ Ἐνεργητικοῦ και τοῦ Παιδιωτικῶ ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως. Κλίσιμον ἐιδῶν ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως και ἐγγράφα συστάσεως ἡμορρυθμῶν ἐταιρειῶν. Διάλυσις—ἐκκαθάρισις—διανομὴ. Συγχώνευσις ἐταιρειῶν. Ἀσκήσεις.

2. Λογιστικὴ ἑτερορρυθμῶν ἐταιρειῶν. Διαφορὰ ἀπὸ τὴν ἡμορρυθμῶν.

3. Λογιστικὴ συμμετοχικῶν ἐταιρειῶν. Περιπτώσεις συστάσεως συμμετοχικῆς ἐταιρείας. Μορφαί συμμετοχικῶν ἐταιρειῶν. Λογιστικὰ μέθοδοι ἐπὶ τῶν συμμετοχικῶν ἐταιρειῶν. Μέθοδοι τοῦ τελικοῦ μερισμοῦ μόνον. Ἀσκήσεις.

4. Λογιστικὴ ἀνώνομων ἐταιρειῶν. Ἐγγράφα συστάσεως και καταβολῆς κεφαλαίου. Ἰδίων λογαριασμῶν μετοχῶν και ἰδρυτικῶν τίτλων. Ἐκδοσις μετοχῶν ὑπὲρ τὸ ἄριτον. Μεταβίβασις μετοχῶν. Αὐξήσις, μείωσις και ἀπόσβεσις κεφαλαίου. Δάνεια δι' ὀμολογίων. Ἐκδοσις και ἀπόσβεσις δανείου δι' ὀμολογίων. Ἀποθεματικὰ κεφάλαια. Τακτικῶν — ἐκτακτῶν — εἰδικῶν. Διάλυσις, ἐκκαθάρισις, διανομὴ. Ἀπογραφαί, Ἰσολογισμοὶ — Ἀποτελέσματα χρήσεως. Διάθεσις ἀποτελεσμάτων χρήσεως.

5. Λογιστικὴ ἐταιρειῶν περιορισμένης εὐθύνης. Ἐγγράφα συστάσεως. Μεταβίβασις ἐταιρικῶν μεριδίων. Συμπληρωματικὰ εἰσφορὰ ἐταίρων. Ἐξέδοσις και ἀποκλεισμοὶ ἐταίρου. Ἀπογραφαί, Ἰσολογισμοὶ—διάθεσις κερδῶν. Λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομὴ.

6. Λογιστικὴ Συνεταιρισμῶν. Ἐγγράφα Συνεταιρισμῶν. Ἀποχώρησις, διαγραφή συνεταιρισμῶν, ἐγγράφα συνεταιρισμοῦ εἰς ἑνώσιον συνεταιρισμῶν. Κύρια ἐργασία γεωργικῶν συνεταιρισμῶν. Δάνεια πρὸς συνεταιροὺς εἰς ἰδίον κεφάλαιον. Δάνεια πρὸς συνεταιροὺς λαμβανόμενα διὰ γραμματίων ἀπὸ τῆν Ἀγροτικῆν Τράπεζαν. Ἐγγράφα τέλους χρήσεως. Ἰσολογισμοὶ, διάθεσις κερδῶν.

7. Λογιστικὴ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀντικείμενον βιομηχανικῆς λογιστικῆς. Κόστος. Εἶδη κόστους. Στοιχεῖα τοῦ κόστους ἀναλυτικῶς. Ἰγλα — πρῶτα ἕλαι, βοηθητικὰ ἕλαι, καύσιμα και λιπαντικά. Ἀνταλλακτικὰ και ἐργαλεῖα, ἕλαι συσκευασίας. Ἀμοιβὰ προσωπικοῦ. Καταστάσεις ἡμερομίσθιον, μεθοδοτικὰ καταστάσεις. Ἀμοιβὰ τρίτον. Γενικά ἔξοδα ἀγορῶν. Γενικά ἔξοδα πωλήσεων. Γενικά βιομηχανικά (παραγωγῆς) ἔξοδα. Γενικά ἔξοδα διοικήσεως, παραγωγῆ. Φύλλον μερισμοῦ δαπανῶν, φύλλον καταλογοῦ δαπανῶν. Ἐμπορικὸν κόστος. Ἐφαρμογὰ κοστολογήσεως. Παραγωγή ἐνὸς προϊόντος. Παραγωγή δύο ἢ περισσοτέρων προϊόντων. Προϊόντα. Ἰγλοεπιματὰ, ἐλαττωματικὰ συμπάραιγχα. Παραγωγὴ κοικιλίων τοῦ αὐτοῦ προϊόντος. Παραγωγὴ διὰ λογαριασμῶν τρίτων. Παραγγελία τρίτων.

Β'. Πρακτικὸν Γραφεῖον.

(Ὅραι 2 ἐβδομαδιαίας).

1) Λογιστικὴ ὄργανωσις ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὸ κλασσικὸν και συγκεντρωτικὸν σύστημα πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν διδασκέντων κατὰ τὰ προηγουμένα ἔτη.

2) Λογιστικὴ ὄργανωσις ἐπιχειρήσεως μετὰ ὑποκαταστημάτων.

3) Λογιστικὴ ὄργανωσις ἐπιχειρήσεως μετὰ πλείονας τοῦ ἐνὸς κλάδους ἐκμεταλλεύσεως.

4) Λογιστικὴ ὄργανωσις βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, γνωστῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Ἰγμνασίου. Σύνταξις τῶν ἐνδεικνυμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων και καθορισμοὶ τῶν τρόπων τῆς ταξινομήσεως τούτων.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ

Α'. Ἐμπορολογία.

1. Σκοπὸς.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τούτου εἶναι ἡ παροχὴ εἰς τοὺς μαθητὰς γνώσεως, ἀναφερομένων εἰς τὸν τρόπον διεξαγωγῆς τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, και ἰδίᾳ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων, ἄτινα συνθέσται ἐμφανίζονται κατὰ τὰς συναλλαγὰς. Γενικότερον δὲ ἡ γνώσις ὅλων τῶν κλάδων τῶν συνδεομένων μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἐμπορίου.

2. Διδακτέα ἕλη.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

1. Όρισμός. Χρησιμότης. Ανάγκη και διάκρισις τούτων. Μέσα θεραπείας τών άναγκών. Άγαθά και διάκρισις τούτων. Καταμερισμός τών έργων. Φυσική ανταλλαγή. Άξια. Δυσχέρεια φυσικής ανταλλαγής. Χρήμα—νόμισμα—νομισματική μονάς—τιμή.

2. Έμπορίον. Έννοια έμπορίου. Λόγοι δημιουργίας τού έμπορίου. Αίτια αναβλύσεως τού έμπορίου. Επίδρασις τού έμπορίου εις την καθύλου οικονομίαν. Κατηγορία έμπορίου εν σχέσει προς την φύσιν τών αντικειμένων με τά οποία άσχολείται, προς την μεολάθειν ενός ή περισσοτέρων προσώπων, προς την άκτινα δράσιν, προς τόν παρίον ή μη της εγκαταστάσεως, προς την προέλευσιν και τόν προορισμόν τών έμπορευμάτων. Περιορισμοί τού έμπορίου. Σημασία τού έμπορίου.

3. Έμπορεύματα. Πότε εν αντικείμενον χαρακτηρίζεται ως έμπορεύμα.

4. Έμπορικά άγοραπωλήσια. Όρισμός. Άντικείμενον άγοραπωλήσιον, τίμημα. Δικαιώματα και υποχρεώσεις συμβαλλομένων.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις συμβαλλομένων.

5. Συμπληρωματικοί όροι άγοραπωλήσιών: α) Όροι προσδιορισμού ποιότητος (δείγμα, σήμα, τύπος, χημική ανάλυσις, υπό δοκιμήν, υπό εξέτασιν), β) όροι καθορισμού ποσότητος (μονάς βάρος, όγκος, μήκος κλπ. κατ' άσκοπήν). Μεικτόν βάρος, άπόβαρον, είδη άπόβαρον, καθάρον βάρος, μεικτόν διά καθάρον. Άπομείωσις, έκπτώσις, γ) όροι συσκευασίας, δ) όροι καθορισμού χρόνου παραδόσεως. Άμεσος παράδοσις, μελλοντική παράδοσις, (εις ώρισμένην ήμέραν ή εντός ώρισμένης προθεσμίας). Γηματική παράδοσις, παράδοσις άμα τή άρίξει τού άτμολοίου, ε) όροι άναφερόμενοι εις την φέρουσιαν. Άμεσος φέρουσις, ταχέα φέρουσις. Φέρουσις εις ώρισμένην ήμέραν, φέρουσις εντός ώρισμένης προθεσμίας, πρώτον άτμόπλοιο, ώρισμένον άτμόπλοιο, φορτίον εν πλώ, φορτίον υπό φορτίων, φορτίον φορτωμένον, στ) καθορισμός τόπου παραδόσεως επί μεταφοράς διά σιδηροδρόμου. Είς τό κατάστημα τού πωλητού. Είς τόν σταθμόν φορτώσεως. Έπί τού βαγόνιου εις τόν σταθμόν φερωτάσεως. Έπί τού βαγόνιου εν τού σταθμόν φερωτάσεως. Έπί τού σταθμόν προορισμού. Είς τόν σταθμόν προορισμού. Είς τό κατάστημα τού άγοραστή. Έπί μεταφοράς θαλάσσης. Είς την προκείμενην τού λιμένος φορτώσεως. Έπί της φορτηγίδος εις τόν λιμένα φορτώσεως. (SOTTO PALACO, FOB, GIF, TRANZITO), ζ) όροι άναφερόμενοι εις τόν χρόνον και τρέπον πληρωμής. Διακανονισμός τοίς μετρητοίς. Διακανονισμός επί πιστώσει, η) προσδιορισμός τιμής, θ) αίτια έκπρεάζοντα τάς τιμάς, ι) διατυπώσεις άποστολής και παραλαβής, ια) άμεσοί άγοραπωλήσια, έμμεσοί άγοραπωλήσια. ιβ) άγοραπωλήσια διά δημοπρασίας. Μεθοδικά — πλειοδοτικά, εκούσια, άναγκαστικά, ιγ) έγγραφα άγοραπωλήσιας, έγγραφα άποδεικνύοντα την σύναψιν της άγοραπωλήσιας, συμφωνητικών άγοραπωλήσιας. Έπιστολή παραγγελίας. Δελτίον παραγγελίας. Έγγραφα εκδιδόμενα κατά την έκτέλεσιν της άγοραπωλήσιας (Ζυγολόγιον, μετρολόγιον, τιμολόγιον, άποδείξεις παραλαβής, δελτίον εισαγωγής—έξαγωγής, πιστοποιητικόν προελείσεως). Έγγραφα εκδιδόμενα κατά τόν διανορισμόν της άγοραπωλήσιας. Άποδείξεις πληρωμής. Γραμμάτιον εισπραξέως, ένταγμα πληρωμής. Άπαντα τά έγγραφα κατά τάς ίσχυούσας διατάξεις, ιδ) άλλα έμπορικά έγγραφα (χρεωστικόν σημείωμα, πιστωτικόν σημείωμα. Δελτίον άποστολής. Υποδείγματα τούτων).

6. Άνταγωνισμός — αποτέλεσμα άνταγωνισμού. Θεμιτός και άθεμιτός άνταγωνισμός. Νομοθετικά μέτρα κατά τού άθεμιτού άνταγωνισμού.

7. Έμπορικά έγγραφέματα. Κύρια και βοηθητικά πρόσωπα τού έμπορίου. Βεβητημένα. Πωλητής — πλαστέ, περιόδωον. Άνεξάρτητα. Παραγγελιοδόχος, μασίτης, αντίπρόσωπος.

8. Πίστις—πιστώσις. Η πίστις εις τού έμπορίον. Πιστω-

τικά όργανα. Γραμμάτιον εις διαταγήν. Συναλλαγματική, έπιταγή (σημασία τούτων, όχι νομική).

9. Συναγωνία—μέσα συγκαυονίας. Σημασία συγκαυονίας. Μεταφορά διά σιδηροδρόμου, αεροκίνητων, πλοίων, αεροπλάνων (Διατυπώσεις άποστολής και παραλαβής).

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Α' Τετράμηνον 2 ώραι, Β' Τετράμηνον 1 ώρα έβδομαδιαίως.

1. Τελωνεία. Σκοπός, σημασία, διαμεί, διαμολόγιον, διάκρισις έμπορευμάτων από τελωνειακής απόψεως, έκτελωνισμός, διασάφηση, εισαγωγή. Δικαιώματα υπερχημίας—άξίτητα έμπορευμάτων. Έξαγωγή. Άποαμείωσις. Διαμετακινήσεις. Μεταφορά. Τελωνειακά άμφισβητήσεις. Τελωνειακή Στατιστική.

2. Λαθρεμπόριον. Έλευθέρα ζώνη. Έλευθέρος λιμήν.

3. Γενικά άποθήκη. Σκοπός, σημασία. Προνομιούχος έταρεία Γενικών Άποθηκών εν Έλλάδι. Διατυπώσεις άποφθευέσεως. Τίτλος άποφθευέσεως — Άποθήκευρα. Ένεχυριασις έμπορευμάτων, πόληγις έμπορευμάτων, παραλαβή έμπορευμάτων. Δικαιώματα — Υποχρεώσεις Γενικών Άποθηκών.

4. Πέρι άθρών. Αίδουσαι πλειστηριασμού. Άγοράι — έμποροπανηγύρεις. Έκδόσεις και διακρίσεις αυτών.

5. Χρηματιστήρια: Διάκρισις αξιών — έμπορευμάτων — σύμβασις — χρηματιστηριακά πρότγματα. Χρηματιστάι — μεσίται. Σημασία χρηματιστηρίου.

6. Βιομηχανία. Έννοια βιομηχανίας — βιοτεχνίας. Διάκρισις βιομηχανιών. Προϋποθέσεις ίδρύσεως βιομηχανικών έπιχειρησέων. Η βιομηχανία εν Έλλάδι.

7. Τράπεζαι. Σημασία Τραπεζών, εργασία Τραπεζών (καταθέσεις — προεξορήσεις — προκαταβολή επί φορτωτικών έγγραφών, άδεια επί προσωπική άσφαλεία και επί ένεχυρίων έμπορευμάτων ή χρηματογραφών. Ένεγγυος πίστωσις. Έργητικαί και πιστωτικά έπιστολαί. Έκδόσις έπιταγών και έντολών, εισπραξις αξιών τρίτων. Άγορά χρονογράφων διά λογαριασμών τρίτων. Ένοικιάσεις χρηματοκοινοτήτων. Παροχή πληροφοριών). Διάκρισις Τραπεζών άναλόγως τού σκοπού. Τράπεζαι εν Έλλάδι.

8. Έμπορικά Έπιμελητήρια. Σκοπός τούτων.

Β' Έμπορική αλληλογραφία

1. Σ κ ο π ό ς.

Σκοπός της διδασκαλίας τού μαθήματος της Έμπορικής Άλληλογραφίας είναι, άρ' ενός μόν ο μαθητής να έννοιση την σημασίαν τών εν τώ έμπορίω άνταλλασσόμενων έπιστολών, τάς διά τούτων δημιουργούμενας υποχρεώσεις και δικαιώματα, την προτικείμενην διάταξιν, ταξινόμησιν και ταξιόθετην τών έπιστολών, τόν τρόπον της σερασίσεως και άποστολής, άρ' έτέρω δέ να άποκτήτη την ικανότητα προς σύναψιν τών συνηθεστέων τύπων έμπορικών έπιστολών εν τώ κυρίως έμπορική.

2. Δ ι δ α κ τ έ α λ η.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

(Κατά τού Β' Τετράμηνον επί 1 ώρα έβδομαδιαίως).

1. Σκοπός και σημασία της ιδιωτικής και δημοσίας αλληλογραφίας.

2. Όρισμός, σημασία, μεταφορά, άπόρρητον, λογαριασμός. Διάκρισις αλληλογραφίας. Δημοσία — Ιδιωτική.

3. Έμπορική αλληλογραφία. Όρισμός, χρησιμότης και διάκρισις αυτής (προσωπικά και έγκυάλιο έπιστολαί). Έπιστολαί, δελτάρια, τηλεγραφήματα, αίτήσεις.

4. Στοχεία έπιστολής.

5. Εισαγωγή αλληλογραφία. Παραλαβή, άποσφράγις, ένέργεια.

6. Ἐξεργασμένη ἀλληλογραφία. Σύνταξις.

7. Καταχώρισις καὶ διεκπεραίωσις ἀλληλογραφίας. Πρωτοκόλλων. Βιβλίων διεκπεραιώσεως.

8. Ταξινόμησις καὶ ταξιθετήρις τῆς ἀλληλογραφίας. Φάκελλοι ταξινομήσεως. Ταξιθετήρις φακέλλων.

9. Σύνταξις ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς.

10. Ἀλληλογράφος. Σχέδιον ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς. Ἐγκύκλιαι ἐπιστολαί. Ἐγκύκλιαι ἐπιστολῆ ἀναγγελλοῦσα τὴν ἔβρυσιν ἐμπορικῆ καὶ παραγγελιοδοχικοῦ οἴκου, τὴν πρόσληψιν συναλλαγῆς, τὴν ἔβρυσιν ἠμερορρόθμου ἑταιρείας, ἀποχώρησιν ἑταίρου.

11. Προσφορά ἐμπορευμάτων. Προσφορά ἐλαίου. Ἀπάντησις. Τηλεγραφήματα προσφορᾶς ἐμπορευμάτων. Ἀπάντησις ἐπιθεδαιώσεως τηλεγραφήματος. Ἀπάντησις τηλεγραφικῆς. Ἐπιστολαὶ προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν. Λογιστὴς προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀπάντησις εὐμένης—δυσμενῆς.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

(1 ὄρα ἐβδομαδιαίως).

1. Ἐπιστολαὶ ἀναφερόμεναι:

Εἰς τὴν ζήτησιν δειγμάτων, τιμῶν καὶ ὄρων πωλήσεως. Εἰς τὴν ἀποστολὴν δειγμάτων. Εἰς τὴν ἐπίδοσιν παραγγελίας. Εἰς τὴν εἰσποίησιν λήψεως παραγγελίας. Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν παραγγελίας. Εἰς τὴν εἰσποίησιν περιζήτου ἐκτελέσεως δοθείσης παραγγελίας. Εἰς τὴν ἀποστολὴν ἐκτελέσεως παραγγελίας. Εἰς τὴν ἀνύρωσιν δοθείσης παραγγελίας. Εἰς εἰδοποίησιν περὶ ἀδυνάτου ἐκτελέσεως παραγγελίας. Εἰς τὰ παράπονα διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν παραγγελίας. Εἰς τὴν ἀποστολὴν ἐμπορευμάτων εἰς τρίτον πρὸς πώλησιν. Εἰς τὴν ἀναγγελίαν πωλήσεως ἐμπορευμάτων τρίτων. Εἰς τὴν ἀδυναμίαν πωλήσεως ἐμπορευμάτων τρίτων. Εἰς τὰ παράπονα καὶ δικαιολογήσεις ἐπὶ ἐκτελεσθεῶν παραγγελιών.

2. Ἐπιστολαὶ ἀναφερόμεναι εἰς συμφωνίας καὶ διακανονισμοὺς λογαριασμῶν καὶ συναλλαγματικῶν. Ἀποστολὴ ἀντιγράφου λογαριασμοῦ. Ἀπάντησις: συμφωνία λογαριασμοῦ. Ὑπάρχει λάθος εἰς ἀντίγραφο τῶν λογαριασμοῦ. Ἀπάντησις: ἀναγράφεται τὸ λάθος, δὲν ἀναγνωρίζεται τὸ λάθος.

Ἐπιστολαὶ εἰς ἔντονον ἄρα ἐξοφλήσεως λογαριασμοῦ — ὑπόμνησις ἐξοφλήσεως λογαριασμοῦ — ἀπάντησις. Ἀποστέλλεται ἡ ἐξοφλήσις τῆς ἀξίας τοῦ τιμολογίου ἢ λογαριασμοῦ. Ὑπόθεσις συντόμου ἐξαφλήσεως. Πρότασις διακανονισμοῦ λογαριασμοῦ διὰ συναλλαγματικῆς. Ἐκδοσις καὶ ἀποστολὴ συναλλαγματικῆς πρὸς διακανονισμὸν λογαριασμοῦ. Ἀπάντησις. Ἐπιστροφή συναλλαγματικῆς ἀποδεδειγμένης. Αἰτήσεις παρατάσεως χρόνου πληρωμῆς συναλλαγματικῆς. Ἀπάντησις: Δίδεται παράτασις. Ἀνανέωσις συναλλαγματικῆς. Διακαρτέρησις συναλλαγματικῆς.

3. Ἐπιστολαὶ πληροφορίας. Πληροφορία περὶ οικονομικῆς καταστάσεως, ἤθους κλπ. ἑμπορῶν πρὸς ἑμπορῶν. Ἀπάντησις εὐμένης — δυσμενῆς. Πληροφορία περὶ ικανότητος ἀντιπροσώπου. Ἀπάντησις εὐμένης — δυσμενῆς.

4. Ἐπιστολαὶ μετὰ Τραπεζῶν.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Α'. Στοιχεῖα Πολιτικῆς Οἰκονομίας.

1. Σκοπός.

Αἱ οικονομικαὶ γνώσεις ἀποτελοῦν ἐν τῶν θεμελίων τῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων. Ἐκπροσωποῦμεναι αὐτὰ ἐνταῦθα διὰ τὸ μαθήματα τοῦτου ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς παραγωγῆς, κυκλοφορίας, διανομῆς καὶ καταναλώσεως τοῦ πλούτου, εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ὁσίων κατὰ μέγα μέρος συντελοῦσι τὰ περὶ τὴν ἐμπορίαν ἀσχετοῦμενα πρόσωπα.

2. Διδάξετα εἶδη.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

1. Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ οικονομικοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ οικονομικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος. Κοινωνικαὶ σχέσεις καὶ κοινωνικαὶ ἐπιστήμαι.

2. Ὅριμὸς πολιτικῆς οικονομίας — διαίρεσις αὐτῆς. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς οικονομίας. Ἐμποροκρατία. Φυσιοκρατία. Κλασσικαὶ. Σοσιαλισταὶ. Δεισδυνομένη οικονομία.

3. Ἀρχαὶ τῆς οικονομίας.

4. Θεμελιώδεις οικονομικαὶ ἔννοιαι. Ἀνάγκη, διακρίσεις ἀναγκῶν — ἰδιότητες ἀναγκῶν. Ἀρχαὶ διέπουσαι τὰς ἀνάγκας. Ἀγαθὰ — διακρίσεις ἀγαθῶν. Ἀξία — χρῆμα — τιμὴ.

5. Συντελεσταὶ τῆς παραγωγῆς (ζῶσις, ἐργασία, κεφάλαιον).

Παραγωγή — παραγωγικότης — κέρδος.

α) Ἐδαφος, τὸ ἔδαφος ὡς βάσις ἐγκαταστάσεως τῆς παραγωγῆς, γεωργικῆς, βιομηχανικῆς, κτλ. Ἐδαφος ὡς πηγὴ φυσικῶν ὕλων καὶ δυνάμεων.

β) Ἔργασία. Παραγωγικὴ καὶ μὴ παραγωγικὴ ἐργασία. Διάκρισις ἐργασίας — διαθέσιμος ἐργασία — ἀπόδοσις ἐργασίας. Καταμερισμὸς ἐργασίας. Μηχαναί.

γ) Κεφάλαιον. Διάκρισις κεφαλαίων. Τὸ κεφάλαιον ὡς συντελεστὴς τῆς παραγωγῆς. Παραγωγικότης κεφαλαίου — δημιουργία κεφαλαίου. Ἀποταμίευσις — διάκρισις ἀποταμιεύσεως. Ἐπένδυσις.

6. Ὅργανοις τῆς παραγωγῆς. Ἀυτόνομος παραγωγή. Ἐπιχειρήσεις. Διάκρισις ἐπιχειρήσεων. Οἰκονομικὰ συναπτοιμοί — Καρτέλ — Τράστ — Ὁρθολογικὴ ὀργάνωσις ἐπιχειρήσεων. Παραγωγή καὶ Κράτος.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

(1 ὄρα ἐβδομαδιαίως).

1. Κυκλοφορία τοῦ πλούτου. Ἀναλλαγὴ, συναλλαγὴ, τιμαί, ἔννοιαι τιμῆς, ζήτησις, καμπύλη ζήτησεως, ἐλαστικότης ζήτησεως, μεταβολαὶ προσφορᾶς, ἰσορροπία τιμῶν, διαμειώσεις τιμῶν ἐπὶ ἐλευθέρου ἀναγωνισμού. Διαμειώσεις τιμῶν ἐπὶ μονοπωλίου, νόμος προσφορᾶς καὶ ζήτησεως, νόμος τῆς ἀδιαφορίας τῶν τιμῶν, διαριστηρῆς τιμῶν, οἱ τιμαὶ συνδεόμενον προϊόντων, διατιμήσεις, γρηῃμα, φυσικὴ ἀναλλαγὴ καὶ δυσχέρεια αὐτῆς. Χρηματικὴ ἀναλλαγὴ καὶ τὰ πλεονεκτήματα αὐτῆς, λειτουργία τοῦ γρηματός. Ἐξέλιξις τῆς χρηματικῆς ὄλης, μεταλλικὸν γρηῃμα, νόμισμα. Νόμισμα καὶ Κόστος. Χάρτινα μέσα πληρωμῶν. Νομισματικὰ συστήματα. Λατινικὴ νομισματικὴ ἔνωσις. Νόμος τοῦ GRESSAM.

Θεωρία περὶ γρηματός, θεωρία παραγωγικῶν ἐξόδων, ποσοτικὴ θεωρία, πληθωρισμὸς ἀντιπληθωρισμὸς, τιμωρισμὸς. Συναλλάγμα, τιμὴ συναλλάγματος, ἐξάρτησις τιμῆς συναλλάγματος.

2. Ἐμπόριον. Ἐννοια, σημασία, διαίρεσις. Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον καὶ σημασία τοῦτου. Θεωρία περὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ἐξωτερικὴ ἐμπορικὴ πολιτικὴ. Ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον, ἰσοζύγιον λογαριασμῶν. ἰσοζύγιον πληρωμῶν.

3. Πίστις. Ὅριμὸς, ἔννοια, πίστωσις, διακρίσεις πιστώσεων. Προβιδοπέσεις χορηγήσεως πιστώσεων. Τράπεζαι, σημασία Τραπεζῶν. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις. Τραπεζικαὶ ἐργασίαι. Γραφεῖα συμφηρησιοῦ. Ὅργανοι τραπεζικοῦ χαρακτῆρος. Ταμίον Παρακαταθήκων καὶ Δανείων. Ταχυδρομικὰ Ταμειυτήρια. Ἐνεχυροδανειστήρια.

Ὅργανισμὸς Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως (O.B.A.).

Ἄλλοι νεώτεροι πιστωτικοὶ ὄργανοι.

4. Διανομὴ τοῦ πλούτου. Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι, περιουσία, πρόσδοσις, εἰσθῆμα, ἐθνικὸν εἰσθῆμα. Τὸ πρῆλγμα τῆς ἐργασίας. Εἰσθῆματα ἐξ ἐργασίας. Ἐργατικὴ μεθόδος, εἰς τὴν ἐργατικὴν μεθόδον. Εἰσθῆμα ἐργάτου. Μέθοδοι ἀμοιβῆς τοῦ ἐργάτου. Θεωρία περὶ ἐργατικῶν μεθόδων. Θεωρία: RICARDO — SMITH — THUNEN. Σύγχρονοι ἀντιλήψεις περὶ ἐργατικῆς

κώ μοθού. Τὸ κέρδος τοῦ ἐπιχειρηματίου, διαφορά κέρδους καὶ εἰσοδήματος, ἀμοιβὴ ἐπιχειρηματίου καὶ ἀνάλυσις ἐπιχειρηματικοῦ κέρδους. Διάκρισις κέρδων ἐπιχειρηματίου. Θεωρία περὶ κέρδους, εἰσοδήματα ἐκ περιουσίας. Τόκος, θεωρία περὶ τόκου. Ἐγγειος πρόσδος, εἶδη ἐγγείου προσόδου, θεωρία περὶ ἐγγείου προσόδου.

5. Οἰκονομικαὶ διακυμάνσεις καὶ κρίσεις. Οἰκονομικαὶ διακυμάνσεις καὶ πρῶταις οἰκονομικὰ διακυμάνσεων. Οἰκονομικαὶ κρίσεις καὶ χαρακτηριστικὰ αὐτῶν. Θεωρία.

6. Κατανάλωσις τοῦ πλούτου. Ἔννοια καταναλώσεως, ἐξάρτησις καταναλώσεως.

7. Ἡ σύνθεσις τῆς Ἐλλάδος μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. Προβλήματα ἐκ τῆς συνθέσεως, ἀποτελέσματα.

Β'. Στοιχεῖα Δημοσιονομίας.

1. Σ κ ο π ς.

Διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου ἐπιδιώκεται ἡ γνώσις τῶν βασικῶν παραγόντων διασφράσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ φορολογικοῦ ἡμῶν συστήματος.

2. Δ ι δ α κ τ ἔ α β λ η.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

(1 ὥρα ἐβδομαδιαίας).

1. Ἔννοια καὶ σκοπὸς τῆς Δημοσιονομίας.

2. Αἱ κυριώτεροι πηγαι τῶν Δημοσίων πόσων (Φόροι, Δασμοί, Τέλη, Δημοσίου οἰκονομικοὶ ὄργανισμοί).

3. Φόρος. Γενικαὶ ἀρχαὶ φορολογίας. Ἀντικειμενικὸν φορολόγιον.

4. Διάκρισις φόρων (ἄριστοι, ἕμιστοι, πλειονεκτήματα, μειονεκτήματα τούτων) — ἐπιπτώσις φόρου.

5. Συνοπτικὴ ἀνάπτυξις τῶν γενικῶν διατάξεων τῆς ἰσχυροῦς φορολογίας εἰσοδήματος εσοδολογίας εἰσοδήματος τῶν φυσικῶν προσώπων ἐν Ἑλλάδι Κ.Φ.Σ., σκοπὸς, κατηγορίαι ἐπιτηθευματιῶν, βιβλία Αἰς καὶ Β'ας κατηγορίας.

6. Αἱ κυριώτεροι διατάξεις διαχειρίσεως τοῦ Δημοσίου θησαυροῦ.

7. Προϋπολογισμὸς. Σύνταξις, ψήφισις, ἐκτέλεσις. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις τοῦ Προϋπολογισμοῦ, δοδεκαμηνίαια.

8. Ἡ ἐπιτομὸς, Ἰσολογισμὸς.

9. Πιστώσεις. Διάκρισις πιστώσεων.

10. Δημοσίου ὑπόλογοι.

NOMIKA

Α'. Γενικαὶ Ἀρχαὶ Δικαίου.

1. Σ κ ο π ς.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τούτων ἐστὶν ἡ ἀπύκτικσις τῶν ἀπαρτιτῶν γνώσεων ἐκ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. ὅθ' ἔνός μὲν χάριν τῆς γενικῆς μέρσεως τῶν μαθητῶν. ἄρ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν μεθοδικωτέραν καὶ πληρεστέραν διδασκαλίαν τοῦ Ἑμπορικοῦ Δικαίου.

2. Δ ι δ α κ τ ἔ α β λ η.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

1. Ὅρισμὸς, διαίρεσις (Δημόσιον, Ἰδιωτικόν).

2. Ἀστικὸν Δίκαιον. Ὅρισμὸς. Πηγαι (Νόμοι, ἔθιμα).

3. Κατάργησις κανόνων δικαίου.

4. Εἶδη κανόνων δικαίου, ἐρμηνεῖα κανόνων δικαίου.

5. Δικαιώματα. Ὅρισμὸς. Εἶδη δικαιωμάτων. Διαίρεσις δικαιωμάτων. Κτήσις, ἀλλοίωσις, ἀπώλεια δικαιωμάτων.

6. Ἀξίωσις, ὄρισμὸς, διακρίσεις, ἀγωγή, ἔνστασις.

7. Ἰθαγένεια. Ἀπόκτησις καὶ ἀπώλεια αὐτῆς.

8. Πρόσωπα, Φυσικά, Νομικά.

9. Πράγματα, διαίρεσις τούτων.

10. Δικαιοπραξίαι. Εἶδη δικαιοπραξιῶν, περιεχόμενον δικαιοπραξιῶν.

11. Προπαιτούμενα δικαιοπραξιῶν: α) ἰκανότης πρὸς τὸ δικαιοπρατεῖν (πρόσωπα ἀπολύτως ἰκανά, πρόσωπα ἀνίκανα, πρόσωπα περιορισμένως ἰκανοῦντες), β) Βούλησις πρὸς τὸ δικαιοπρατεῖν, γ) Διήλυσις τῆς βουλήσεως, δ) Συμφωνία θηλώσεως καὶ βουλήσεως (πλήνη, ῥόβος), ε) Ἀναγνώρισις τοῦ περιεχομένου τῆς θηλώσεως ὑπὸ τοῦ Νόμου.

12. Αἰρέσεις, εἶδη αἰρέσεως, στάδια αἰρέσεων.

Α'. Στοιχεῖα Ἑμπορικοῦ Δικαίου.

1. Σ κ ο π ς.

Ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τούτου ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν μετὰ τὴν τῶν νομικῶν ἐκείνων κανόνων ὑπὸ τῶν ὁποίων διέκειται ἡ ἔμπορις καθ' ἕλας τὰς σχέσεις αὐτῆς. Δεδομένου δὲ ὅτι καθιερούνηται νῦν καὶ ἄλλοι συγγενεῖς τοῦ Δικαίου κλάδοι, δέον ἐνταῦθα ἡ διδασκαλία νὰ περιορίζεται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Ἑμπορικοῦ Δικαίου.

2. Δ ι δ α κ τ ἔ α β λ η.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

1. Ὅρισμὸς, Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ Ἑμπορικοῦ Δικαίου. Πηγαι τοῦ Ἑμπορικοῦ Δικαίου. Ἑμπορικὰ ἔθιμα, ἔμπορικα συνήθη. Διάκρισις ἔμπορικοῦ δικαίου.

2. Ἑμπορικαὶ πράξεις, θεωρία τῶν ἔμπορικῶν πράξεων. Συνέπειαι τῆς διακρίσεως τῶν πράξεων εἰς ἔμπορικὰς καὶ ἀστικὰς, ἑτέρα διακρίσις τῶν ἔμπορικῶν πράξεων (μονομερῶς, ἀμφιμερῶς ἔμπορικαί). Ἑμπορικαὶ πράξεις ἐξ ἀντικειμένου, σύντομος ἀπαρίθμησις καὶ ἀνάλυσις αὐτῶν.

3. Ἄρ' τοῦ παρεπομένου.

4. Ἑμπορικαὶ πράξεις ἐξ ὑποκειμένου (τεκμηρίον ἔμπορικότητος).

5. Ἑμπορος, ἀπύκτικσις τῆς ἰδιότητος τοῦ ἔμπορου. Νομικαὶ συνέπειαι τῆς κτήσεως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἔμπορου. Περιορισμοὶ πρὸς τὸ ἔμπορευομεθαί. Ἀπώλεια τῆς ἔμπορικῆς ἰδιότητος.

6. Ἑμπορικὰ βιβλία.

7. Περὶ προστασίας τοῦ ἔμπορικοῦ ἐπαγγέλματος.

8. Ἐταιρεία: Διάκρισις τούτων α) Ὁμορρυθμὸς ἔταιρεία. ὄρισμὸς — χαρακτηριστικὰ, ἐπωνυμία, σύστασις, λειτουργία, λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

β) Ἐτερορρυθμὸς ἔταιρεία. Ὅρισμὸς, χαρακτηριστικὰ σύστασις, ἐπωνυμία, διαχείρισις, λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

γ) Συμμετοχικὴ ἔταιρεία. Ὅρισμὸς, σύστασις, χαρακτηριστικὰ.

δ) Ἀνόνομος ἔταιρεία. Ὅρισμὸς, σύστασις, ἔταιρικὸν κεφάλαιον, μετοχαί, δικαιώματα, ὑποχρεώσεις μετόχων, Ἱερτικοὶ τίτλοι. Διοικήσις, Διοικητικὸν Συμβόλιον. Γενικὴ συνέλευσις, ἐλεγχτικὰ. Ἰσολογισμὸς. Ἀποθεματικὰ κεφάλαια. Λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

ε) Ἐταιρεία περιορισμένης εὐδύνῃς. Ὅρισμὸς, σύστασις, ἐπωνυμία, χαρακτηριστικὰ, κεφάλαιον, διαχείρισις, λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

στ) Συνεταιρισμοί, ὄρισμὸς, σύστασις, ἐπωνυμία, κεφάλαιον. Διοικήσις, λύσις ἐκκαθάρισις, διανομή.

9. Πιστωτικοὶ τίτλοι. α) Συναλλαγματικὴ Ἱστορικὴ ἐξέ-

λιξίς. Όρισμός, στοιχεία συναλλαγματικής και άναλυσις αὐτῶν. Πρόσωπα, όπισθογράφεις, άποδοχή, Διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ άποδοχῇ. Άποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν. Τριτεγγύσις. Πληρωμῇ. Διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ. Παραγραφή.

β) Γραμμάτων εἰς διαγραφήν. Όρισμός, στοιχεία, πρόσωπα.

γ) Ἐπιταγή, όρισμός, στοιχεία και άναλυσις αὐτῶν. Μεταβίβσις επιταγῆς, άντίκρουσμα, πληρωμῇ.

10. Σύμβασις μεταφορᾶς. Μεταφορὰ διὰ ξηρᾶς, μεταφορὰ διὰ θάλασσης.

II. Πτωχευτικὸν δίκαιον. Πτώχευσις. Όροι κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως — Άπόφασις Δικαστηρίου. Άποτέλεσμα τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως: α) Ὡς πρὸς τὸ μέλλον. β) Ὡς πρὸς τὸ παρελθόν — πρόσωπα θρόνισα ἐν τῇ πτωχεύσει — διατάξεις και διακρίσεις ενεργητικῶ του πτωχεύσαντος.

Ἐπίθεσις παραγίθιον και άπογραφή. Συντηρητικαὶ πράξεις. Διαχείρισις του Ἐνεργητικῶ. Ἐπαλήθευσις όπιστησίτων. Ἄπλη και δολία χρεοκοπία. Ἱέρας τῆς πτωχεύσεως — άπλους συμβιβασμός. Ἐξώδικος ἢ φιλικὸς συμβιβασμός συμβιβασμός ἐπὶ έγκριταλείξει τῆς περιουσίας. Ἐνωσις πιστωτῶν — άποκατάστασις πτωχεύσαντος.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ἑσπερινὸν Ἑπτατάξιον Οἰκονομικὸν Γυμνάσιον.

Ἄρθρον 9.

Όρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων.

Ἦραι διδασκαλίας

Μαθήματα	Κατώτερος κύκλος Τάξεις			Ἄνωτερος κύκλος Τάξεις				Σύνολ
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Ζ'	
1. Θρησκευτικά	2	2	2	2	2	2	2	14
2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα και Γραμματεία ...	4	3	3	3	2	2	2	19
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα και Γραμματεία	5	6	5	4	4	3	3	30
4. Ἱστορία	3	2	3	2	2	2	1	15
5. Ἄγωγή του Πολίτου	—	—	1α' τετρ.	—	—	—	1	1½
6. Ἐπαγγελματικὴ ἔξερεύνησις και επαγγελματικὸς προσανατολισμός	—	—	1β' τετρ.	—	—	—	—	½
7. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας και Λογικῆς.	—	—	—	—	—	1	1	2
8. Μαθηματικά	4	3	4	3	3	2	2	21
9. Οἰκονομικὰ μαθηματικά	—	—	—	1	1	—	—	2
10. Κοσμογραφία	—	—	—	—	—	—	1	1
11. Γεωγραφία	1	1	1	1	1	—	—	5
12. Φυσικά	2	2	2	3	2	—	2	15½
13. Βιολογία	—	—	1	—	—	3 α' τετρ. 2 β' τετρ. 1 γ' τετρ.	—	1½
14. Ἀνθρωπολογία	—	1	—	—	—	—	—	1
15. Ἑλληνική	—	1	—	—	—	—	—	1
16. Ἀγγλικά	2	2	2	2	2	2	2	14
17. Γυμναστικὴ και Ἀθλητισμός	1	1	1	1	1	1	1	7
18. Τεχνικά	1	1	—	—	—	—	—	3
19. Λογιστικὴ	—	—	—	2	2	4	3	14
20. Ἐμπορικὰ (Ἐμποριολογία, Ἐμπορ. Ἀλληλογραφία)	—	—	—	1	1	1	1	4
21. Οἰκονομικὰ (Στοιχεῖα Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Στοιχεῖα Δημοσιονομίας).	—	—	—	—	1	1	1	3
22. Νομικά (Γενικαὶ Ἀρχαὶ Δικαίου. Στοιχεῖα Ἐμπορικῶ Δικαίου)	—	—	—	—	1	1	1	3
Σύνολον	25	25	25	25	25	25	26	175

Ἄρθρον 10.

Ἄναλυτικὸν πρόγραμμα μαθημάτων.

ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Τάξεις Α', Β', Γ').

Ἡ ὄλη τῶν αντίστοιχῶν τάξεων του Ἑπτατάξιου Ἑσπερινῶ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Τάξεις Δ', Ε', ΣΤ', Ζ').

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟ-

ΦΙΑΣ — ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗΣ, ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ, ΦΥΣΙΚΑ, ΒΙΟΛΟΓΙΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΨΗΓΙΝΗ, ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ — ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ', Ζ'.

Ἡ ὄλη τῶν αντίστοιχῶν τάξεων του Ἑπτατάξιου Ἑσπερινῶ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Τὰ δύο τρίτα (2/3) τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ὀλοκλήρωσις τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου. Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ διδακτικοῦ ἔτους ἀνάλογον μέρος τῆς ὄλης τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ὀλοκλήρωσις τῆς ὄλης τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ διδακτικοῦ ἔτους ἀνάλογον μέρος τῆς ὄλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ὀλοκλήρωσις τῆς ὄλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΕΧΝΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

α. Καλλιγραφία: Ἡ ὄλη τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

β. Δακτυλογραφία — Μηχανολογιστική. Ἡ ὄλη τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΑΓΓΛΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ', Ζ'.

Ἀγγλικὴ γλῶσσα: Ἡ ὄλη τῶν Δ', Ε', ΣΤ' τάξεων τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου κατανεμημένη εἰς τὰς Δ', Ε', ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεις, καθ' ὃν τρόπον προβλέπεται ἀνωτέρω διὰ τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ Γραμματείαν.

Ἀγγλικὴ ἀλληλογραφία: ἡ ὄλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου (ὥρα 1 ἑβδομαδιαίας).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Τὸ πρῶτον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Τὸ δεύτερον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Τὸ πρῶτον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Τὸ δεύτερον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' καὶ Ζ'.

Ἡ ὄλη τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως ἀντιστοίχως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῆς εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ

Ἐμποριολογία:

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Τὸ πρῶτον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Τὸ δεύτερον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς Δ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἡ ὄλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῆς εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Ἐμπορικὴ Ἀλληλογραφία: Ἡ ὄλη τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῆς εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Ἡ ὄλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Τὸ πρῶτον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΤΑΞΙΣ Ζ'.

Τὸ δεύτερον ἡμῖσιν τῆς ὄλης τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ ἡμερησίου Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

Ἡμερήσιον Ναυτικῶν Γυμνάσιον.

Ἄρθρον 11.

Ὁρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων.

Ὅροι διδασκαλίας

Μαθήματα	Κατώτερος κύκλος Τάξεις			Ἀνώτερος κύκλος Τάξεις			Σύνολ.
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	
1. Ὄρησκευτικά	2	2	2	2	2	2	12
2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4	4	4	4	3	3	22
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	5	6	6	6	3	3	29
4. Ἱστορία	3	3	3	3	2	2	16
5. Ἀγωγή τοῦ Πολίτου	—	—	1α' τετρ.	—	—	1	1½
6. Ἐπαγγελματικὴ ἔξερουνσις καὶ Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς	—	—	1 β' τετρ.	—	—	—	½
7. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας καὶ Λογικῆς	—	—	—	—	1	1	2
8. Μαθηματικά	4	4	4	4	4	4	24
9. Κοσμογραφία	—	—	—	—	2	1	3
10. Γεωγραφία	2	1	2	1	1	1	8
11. Φυσικά	2	3	3	3	4	3	18
12. Βιολογία	—	—	1	—	—	1	2
13. Ἀνθρωπολογία	—	1	—	—	—	—	1
14. Ἀγγλικά	3	3	3	4	4	5	22
15. Ἑλληνικὴ - Πρώται Βοήθειαι	—	1	—	—	1	—	2
16. Ἱστορία Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ	—	—	—	2	2	—	4
17. Τεχνικά	1	1	1	1	1	—	5
18. Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης	—	—	—	3	2	3	8
19. Στοιχεῖα Ναυτηγίας καὶ Μηχανῶν	—	—	—	—	—	2	2
20. Ἐμπορικῶν Ναυτικῶν Δίκαιον	—	—	—	—	1	2	3
21. Γυμναστικὴ	3	3	3	3	3	3	18
22. Μουσικὴ	1	1	1	—	—	—	3
Σύνολον ὥρων	30	33	34	36	36	37	206

Ἄρθρον 12.

Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα μαθημάτων.

ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Τάξεις Α', Β', Γ').

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Τάξεις Δ', Ε', ΣΤ').

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τῆς διδασκίας ὕλης εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῆς εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

(Κατὰ τὴν διδασκαλίαν καίμενον θὰ διδασθῶσι κατὰ πρό-
τύμῃσιν λογοτεχνήματα (πεζὰ καὶ ἐπιγράμματα) ἀναφερόμενα εἰςτὴν θάλασσαν, τὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὴν ζωὴν τῶν ναυτικῶν.
Ταῦτα θὰ λαμβάνονται ἐκ τῶν ἐγκριμένων Νεοελληνικῶν
Ἀναγνωσμάτων καὶ ἐξ εἰδικῆς διὰ τὰ Ναυτικά Γυμνάσια ἐγ-
κεκριμένης Ἀνθολογίας. Κατὰ τὴν γλωσσικὴν διδασκαλίαν
θὰ ἐπισφραγίσθῃ καὶ θὰ διασφραγίσθῃ ἡ ναυτικὴ ὁρολό-
για).ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς
κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῆς
εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΙΣΤΟΡΙΑ—ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς
κατευθύνσεως προσαρμοζομένη ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῆς
πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΑΞΕΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς
κατευθύνσεως. (Ἐπιλογή ὕλης ἀνταποκρινομένης περισσό-
τερον πρὸς τὰ διαφέροντα τῶν ναυτικῶν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν
ναυτικῶν ἐπαγγελμάτων).

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ (Ναυτική)

ΤΑΣΙΣ Ε'.

Ἡ γῆ—Σχῆμα, περιστροφή καὶ ἄξων — Γεωγραφικοὶ πόλοι, Ἰσημερινός, Μεσημβρινός — Παράλληλοι — Γεωγραφικαὶ συντεταγμέναι—Διαφορά πλάτους καὶ μήκους—Πραγματικὸν σχῆμα τῆς γῆς. Οὐράνια συστήματα καὶ οὐράνιος σφαῖρα. Ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα. Ἀστέρες ἀπλανεῖς καὶ πλανῆται — Οὐράνια σώματα — Ἄξων τοῦ κόσμου καὶ πόλοι του — Οὐράνιοι Μεσημβρινοὶ καὶ Ἰσημερινοὶ — Ὁρθεὶ καὶ ἀνάδρομος ὁρὰ ἐπὶ τῆς οὐράνιοι σφαιρᾶς. Ἰσημεριναὶ συντεταγμέναι — Ὀριζήντιοι συντεταγμέναι. Περιφορά τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον καὶ φαινόμενη περιφορά τοῦ ἡλίου περὶ τὴν γῆν. Νόμοι τοῦ Κέπλερ—Περιήλιον καὶ ἀφῆλιον — Ἐπίπεδος καὶ ἄξων ἐκλειπτικῆς. Δόξισις τῆς ἐκλειπτικῆς — Γραμμὴ Ἰσημερινῆ — Ἰσημερινὰ σημεῖα καὶ τροπαὶ ἢ ἡλιοστάσια. Μεταβολαὶ ἀποκλίσεως τοῦ ἡλίου. Ζῶναι τῆς γῆς. Ἐποχαὶ τοῦ ἔτους, λυκαυγῆς καὶ λυκάφως (ἀστρονομικὸν καὶ ναυτικόν). Νόμοι τοῦ Νεύτωνος — Μεταβολαὶ τῶν στοιχείων τῆς περὶ τὸν ἥλιον περιφοράς τῆς γῆς.

Μεταβολαὶ τῆς κατευθύνσεως τοῦ ἄξωνος τοῦ κόσμου καὶ τῶν συντεταγμένων τῶν οὐράνιων σωμάτων. Μεταφορά τῶν ἐκλειπτικῶν συντεταγμένων εἰς ἰσημερινὰς καὶ ἀντιστρόφως. Κατάλογοι ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ ἀστρονομικὰ ἔσημεριδες. Κλίσεις τοῦ ἄξωνος τοῦ κόσμου (Γενικά). Σελήνη, περιφορά αὐτῆς περὶ τὴν γῆν. Σχῆμα καὶ διαστάσεις. Φάσεις. Περιστροφή καὶ κλίσεις αὐτῆς.

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

Παρατηρήσεις τῶν οὐράνιων σωμάτων — Ἐξᾶς — Περιγραφαὶ καὶ χρήσις αὐτοῦ. Παρατηρήσεις ἀπὸ ἀέρος. Παρατηρήσεις ἀπὸ ξηρᾶς. Θεωδελίχως. Περιγραφαὶ καὶ χρήσις αὐτοῦ. Μεσημβρινὸν καὶ Ἰσημερινὸν τηλεσκόπιον. Προϊοδόσεις διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐνδείξεων τοῦ ἐξᾶντος. Ὁρατὸν ἀπὸ θαλάσσης ὕψους. Γῆνην ἀτμόσφαιρα. Πραγματικὸν βάθος τοῦ ὀριζήντος.

Χρόνος — Ὁρικαὶ συντεταγμέναι. Μονὰς μετρήσεως χρόνου — Χρονικὴ στιγμή καὶ χρονικὸν διάστημα — Μέσος πολιτικὸς σωματικὸς χρόνος τοῦ πρώτου Μεσημβρινοῦ—Χρονόμετρα — Ἡμερολόγιον (Πολιτικόν, Ἰουλιανόν, Γρηγοριανόν). Ἀλλαγὴ ἡμερομηνίας εἰς μήκος 180°. Διάρκεια τοῦ τροπικοῦ ἔτους. Πολιτικὸν ἔτος. Ὁρα ζώνης—χαρακτηριστικὸν ἀντάρκτου — Μετατροπὰ τοῦ χρόνου — Ἐκκλίσεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης (Γενικά περὶ αὐτῶν). Παλίρροια (Γενικά περὶ αὐτῶν). Ἐπιβρασις ἡλίου καὶ σελήνης ἐπ' αὐτῶν.

ΦΥΣΙΚΑ

ΤΑΣΙΣ Δ'.

Α'. Φυσικὴ: Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Β'. Χημεία: Ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΣΙΣ Ε'.

Φυσικὴ — Χημεία.

Ἡ ὕλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

Α'. Φυσικὴ—Χημεία—Βιολογία: Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῆς ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν εἰς τὸν ἀνώτερον κύκλον δέον νὰ λαμβάνεται ἕπ' ὄψιν α) ἡ ἀπαιτήσις ὅπως τὰ σχετικὰ θέματα ἀνασκοπινοῦνται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ναυτιλίας καὶ β) ἡ διδασκία ὕλη τοῦ συγγενοῦ μαθήματος Ἐστοχίας Ναυτηγίας καὶ Μηχανῶν. Β'. Ζωϊκὸς πλοῦτος τῶν θαλασσῶν. Θὰ διδασχῆ ὡς συμπλήρωμα τῆς Βιολογίας.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

(Ναυτικὴ — Οἰκονομικὴ)

ΤΑΣΙΣ Δ'.

Α'. Ἐπισκόπησις τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσει των. Ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωσις τῆς γῆς. Ἡ ἐξέλιξις τῆς. Αἱ γεωλογικαὶ ἔποχα καὶ τὰ γνωρίσματά των. Ἡ οἰκονομικὴ σπουδαιότης των. Ἡ ποίησις τῶν πετρωμάτων καὶ τῶ ἐδάφους καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῆς. Οἱ παράγοντες τοῦ ὀριζήντιου καὶ τοῦ καθέτου διαμελισμοῦ τῆς γῆς. Τὰ ὕδατα καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῶν. Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Τὸ κλίμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Κλιματολογικὰ ζῶναι. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα τῆς γῆς. Ἡ διανομὴ αὐτῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ λόγοι ταύτης.

Β'. Ὄκεανός, θάλασσα, κέλατος, κόλπος, ἕρμος, λιμνὴ, μυχός, στενὸν, διώρυξ, πορθμός, ὕραλος, σκόπελος (ἔνασις). Μεσόγειος καὶ Ἀδριατικὴ — Εὐθείσιος Πόντος — Οἰκονομικὴ ἐξέτασις τῶν περιβεβημένων ὑπ' αὐτῶν χωρῶν (παραγωγὴ, φυσικὸς πλοῦτος, εισαγωγὴ, ἐξαγωγὴ, συγκοινωνία, νόμισμα). Κήριοι λιμένες τῶν χωρῶν τούτων καὶ ἐμποροναυτικαὶ κινήσεις αὐτῶν — Πλωτοὶ ποταμοὶ — Ἀλιμένες ἐφοδοταὶ καὶ ἐπισκευτῆς πλοίων ἐν τῇ Μεσόγειῳ καὶ αἷτα ἀναδείξεις αὐτῶν.

Εἰδικωτέρα ἐξέτασις τῆς Ἑλλάδος, τῶν λιμένων καὶ τῶν νήσων τῆς ὡς ἀνωτέρω — Βαθμὸς ἀναπτύξεως τῶν διεκφερόντων τομῶν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ παράγοντες ἐπιβρόντες ἐπὶ τῆς σημερινῆς θέσεως αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους. Ἐπίδρασις τῆς μορφολογίας τοῦ ἐδάφους καὶ ὑπεδάφους τῆς χώρας ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ναυτικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων.

ΤΑΣΙΣ Ε'.

Α'. Μορφολογία τῆς ξηρᾶς τῆς γῆς καὶ διανομὴ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Ἡ θάλασσα, ἔκτασις αὐτῆς, κύματα, ρεύματα, παλίρροια, θερμοκρασία τῆς ἀτμόσφαιρας, θερμοκρασία ζῶναι τῆς γῆς. Ἄνεμοι, κοκκινῶν, μεταβλητοὶ τοπικοὶ — ἐτήσιοι, Μουσῶνες, κυκλώνες. Νέφη, βίβλη, βροχὴ, ζῶναι βροχῆς. Ταξινόμησις τῶν κλιμάτων. Παράγοντες τοῦ ὀριζήντιου καὶ κατακορύφου διαμελισμοῦ τῶν θαλασσῶν καὶ λιμνῶν. Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἐν τῇ συνόλῳ καὶ κατὰ φυλάς. Ζῶναι τῆς πυκνῆς καὶ ἀραιᾶς κατοικημένης. Αἷτιας συγκεντρώσεως πληθυσμοῦ. Τὰ σημερινὰ κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, οἱ μὲν αὐτὰ ἀσχυροῦμενοι κλάδοι τῆς καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως ἐκάστου. Τὰ μεγαλύτερα κέντρα τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Τὰ μεγαλύτερα βιομηχανικὰ κέντρα. Τὰ κέντρα τοῦ ἐμπορίου. Αἱ μεγάλα ἔθνη τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος). Τὰ στοιχεῖα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ οἱ συντελεσταὶ ἐκάστου. Γεωγραφικὰ κατανομὴ τῶν θρησκευμάτων, γλώσσων καὶ πολιτευμάτων. Τὰ κέντρα τῆς καλλιέργειας τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

Β'. Χῶραι περιβεβημένοι παρ' ἐκείνου τῶν Ὄκεανῶν—Μεγάλα ὑπερωκεανία ρεύματα καὶ σημασία αὐτῶν διὰ τὴν ναυτιλίαν.

Μεγάλη Βρετανία — Γερμανία — Δοβία — Νορβηγία — Σουηδία — Ὀλλανδία — Βέλγιον — Γαλλία — Πορτογαλία — Ἰσπανία — Ἰταλία — Δ. Ἀφρικὴ — Β. Ἀφρικὴ — Ν. Ἀφρικὴ — Ν.Α. Ἀφρικὴ (ἐξέτασις οἰκονομικῆς, φυσικῆς πλοῦτος, παραγωγῆς, ἐμπορίου, συγκοινωνίας, νόμισμαται).

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

α) Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι — Καναδᾶς — Ἀργεντινὴ — Βραζιλία — Χιλὴ — Κούβα — Βενεζουέλα — Μεξικόν — Κεντρικὴ Ἀμερικὴ — Ἰνδία — Πασικαν — Κεϊλῶν — Κίνα — Ἰαπωνία — Μαντζουρία — Μαλαισία — Ἰνδοκίνα — Αὐστραλία (οἰκονομικὴ ἐξέτασις ὡς ἀνω).

β) Πλωτοί ποταμοί — Χώροι, εις τὰς ὁποίας ἀνήκουν — Σημασία των διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ διεθνὲς ἔμποριον — Μεγάλοι ποταμοὶ λιμένες. Λιμένες Ἀτλαντικοῦ ἡπείρου, ἴσ' ἐνὶ ἀπὸ τὸ φαινόμενον τῆς καλλιρροίας. Τρόπος ἀντιμετώπισης αὐτῆς. Ρεύματα εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ ἐπίδρασις των ἐπὶ τῆς ναυσιπλοίας καὶ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν λιμένων. Κύρια χώρα παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως ὑγρῶν κρυσθίων. Κύρια ἐξαγωγικὰ καὶ εἰσαγωγικὰ χώρα σιτηρῶν, λοιπῶν δημοτικῶν, μεταλλευμάτων, γαιανθράκων, γεωργικῶν πρώτων ὕλων — Ξυλείας — σακχάρους.

Ἐπίδρασις τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν κατὰ γεωγραφικὰς περιοχὰς ἐπὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καυσίμων καὶ συνέπειαι ἐπὶ τῶν θαλασσίων μεταφορῶν.

ΥΓΙΕΙΝΗ

ΤΑΣΙΣ Ε'.

Ἡ ὕλη τῆς Ε' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗΣ

ΤΑΣΙΣ Ε'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Ἡ ὕλη τῆς ἀντιστοίχου τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως προσαρμοσμένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον. (Ἐπιλογή βασικῶν κεφαλαίων, κατάταξις αὐτῶν εἰς μεθ' ἑκάστη ἀντίστοιχα πρὸς τὰς διατιθεμένας ὥρας διδασκαλίας).

ΤΑΣΙΣ ΣΤ'.

ΛΟΓΙΚΗ

Τὰ βασικὰ κεφάλαια ἐκ τῆς Τυπικῆς Λογικῆς καὶ τῆς Γενικῆς Μεθοδολογίας βάσει τῆς ἀντιστοίχου ὕλης τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως. (Κατάταξις τῆς διδασκαλίας ὕλης εἰς μεθ' ἑκάστη ἀντίστοιχα πρὸς τὰς διατιθεμένας ὥρας διδασκαλίας).

ΑΓΓΛΙΚΑ

ΤΑΣΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὕλη τῶν ἀντιστοίχων τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως. (Δίδεται ἰδιαιτέρα ἔμφασις εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ναυτικῆς ὁρολογίας (ναυτικοί, ἔμπορικοὶ καὶ τεχνικοὶ ὄροι, ὁρολογία Ἀγγλικῆς χαρτογραφίας κλπ.) καὶ εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὸν προφορικὸν λόγον).

ἹΣΤΟΡΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟῦ ΝΑΥΤΙΚΟῦ

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου εἶναι ἡ ἀπόκτησις παρά τὸ μαθητὸν μίαν συνοπτικὴν, ἀλλὰ ἱκανοποιητικὴν εἰκόνα τῆς ἐξελίξεως τοῦ ναυτικοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι καὶ τῆς σημερινῆς ἐπίδοσεως τῶν διαφόρων χωρῶν εἰς τὰ θαλάσσια ἔργα.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΣΙΣ Δ'.

Ἱστορία τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, καὶ δὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

Ἱστορία τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, καὶ δὴ τοῦ Βυζαντινοῦ, κατὰ τὸν Μεσαίωνα.

Συνοπτικὴ Ἱστορία τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, καὶ δὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ κατὰ τὸν Μεσαίωνα.

ΤΑΣΙΣ Ε'.

Ἱστορία τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τὴν περίοδον τῶν μεγάλων θαλασσοπόρων καὶ μέχρι τοῦ 10^{ου} αἰῶνος.

Τὸ Ἐμπορικὸν Ναυτικὸν κατὰ τὸν Κ' αἰῶνα μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Ἡ συγκρότησις τῆς διεθνούς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἐν τῷ συνόλω τῆς καὶ κατὰ σημαίας, ἢ ἐνεστῶσιν ὀργανώσεως τῶν διεθνῶν θαλασσίων μεταφορῶν κατὰ τομῆς δραστηριότητος, τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα ἐκάστης κατηγορίας κλπ.

Ἡ σύγχρονος ὀργάνωσις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. Ἡ θέσις αὐτῆς ἐν τῇ παγκοσμίᾳ Ἐμπορικῇ Ναυτιλίᾳ, ἢ σημασία τῆς διὰ τὴν χώραν μας ὑπὸ ἐπιφθιόν οἰκονομικὰ καὶ ἔθνικην.

Σύντομος Ἱστορία τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Σύντομος Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους μέχρι καὶ τῶν ἡμερῶν μας.

ΤΕΧΝΙΚΑ

ΤΑΣΙΣ Δ'.

Α'. Σχέδιον. Ἡ ὕλη τῆς ἀντιστοίχου τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Β'. Πρωρατικά ἔργα. (Πρακτικὴ ἄσκησις ἀνευ γραπτικῆς ἐξετάσεως).

ΤΑΣΙΣ Ε'.

Α'. Σχέδιον. Ἡ ὕλη τῆς ἀντιστοίχου τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θεωρητικῆς κατευθύνσεως.

Β'. Πρωρατικά ἔργα. (Πρακτικὴ ἄσκησις ἀνευ γραπτικῆς ἐξετάσεως).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου εἶναι, ὅπως ὁ μαθητὴς ἀποκτήσῃ στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῆς Ναυτιλίας, περὶ τῶν ὀργάνων, ἔργαλων κλπ. τῶν χρησιμοποιουμένων εἰς τὴν ναυσιπλοίαν, περὶ τῆς ναυτικῆς τέχνης γενικώτερον.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΣΙΣ Δ'.

Γεωγραφικοὶ ὄρισμοι καὶ συνταγόμενα — Διαφορὰ μήκους — πλάτους. Βορρᾶς ἀληθῆς — Ἀπόκλισις μαγνητικῆς βελόνης — Μαγνητικὸς βορρᾶς — Μεταβολὴ τῆς ἀποκλίσεως — Πυξίς μαγνητικῆ — Βορρᾶς Πυξίδος — Γυροσκοπικὴ πυξίς — Παρακροπῆ — Παραλλαγή — Ἀνεμολόγιον καὶ διευρεσις αὐτοῦ — Πλευσις — Διόρθωσις πλεύσεων — Ναυτικὸν μίλλον — Κύβους — Δάμακ — Δρομέτρον — Εἰθὴ δρομομέτρων (Γενικά). Στροβόμετρον — Εἰθὴ πλοῦ — Γενικά περὶ ὀρθοδρομίας — ἑξοδρομίας — Ἀπλὴ σύγκρισις αὐτῶν — Εἰθὴ καὶ ἀντιστροφον ἑξοδρομικῶν ποδῶν (Γενικά).

Κιῶν — Διαθέτης — Διαπαράλληλος — Μοιρονομίον — Δόσσατος πεισματικῆ. Ἀξιομοιτικὴ καὶ κοινὴ Διόπτρα — Πυξίς (περιγραφῆ καὶ χρησιμότης). — Διόπτρσις — Ναυτικὸν χάρτα — Εἰθὴ αὐτῶν (Γενικά). Μερκατορικῆς χάρτης — Ἀρχαί ἐπὶ τῶν ὁσίων στρεβότα — Κλίμακας καὶ μονάδες μήκους καὶ πλάτους — Ὀρθοδρομία καὶ ἑξοδρομία. Ἰσοθεσις φάροι καὶ χαρακτηριστικὰ των — Ἀνάγνωσις χάρτου — Ἀναγνώρισις ἀκτῆς ἐπὶ τοῦ χάρτου — Χρησιμοποίησις τοῦ χάρτου εἰς τὴν Ναυτιλίαν. Καθορισμὸς συνταγόμενων σημείων τινῶν καὶ τοποθετήσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ χάρτου — Χάραξις πορείας ἐπὶ τοῦ χάρτου. Καθορισμὸς τῆς πλεύσεως διὰ πλοῦν μεταξὺ δύο σημείων ἐπὶ τοῦ χάρτου — Μέτρσις ἀποστάσεων — Προβηρισμὸς τῆς διαφορᾶς πλάτους καὶ μήκους μεταξὺ δύο σημείων ἐπὶ τοῦ χάρτου. Ἐπιλυσις ἐπὶ τοῦ χάρτου τῶν ἑξοδρομικῶν προβλημάτων — Ναυτικὸς κόμβος. Ἐξάσκησις ἐπὶ τῶν κόμβων — Ἐκπτώσις — Ποσοδορισμὸς τῆς ἐκπτώσεως πλοῦ ὑπὸ ρεύμα (Γενικά) — Ναυτικὰ Βιβλία (Φυροδευτικὰ — Πλοηγός. Ἀγγελία — τοῖς ναυτιλλομένοις κλπ.) καὶ χρησιμοποίησις αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

α) Σχοινία και συρματόγχοινα — Κατασκευή — Διάφορα είδη — Συντήρησις αὐτῶν — Σύγκρισις συρματογχοινίων και σχοινίων — Φορτωτήρ (περιγραφή) — Στοιχειώδεις γνώσεις περί γερανῶν — ἄγκυραι — Τύποι ἀγκυρῶν — Ὀνοματολογία ἀγκυρῶν και μέρη αὐτῶν. Σύγκρισις διαφόρων ἀγκυρῶν — Ναύβια και σητανιτήρες — Τύποι ναυβίων — ἄγκυραι ναυβίων — Ἄλωσης — Ἄμματα — Μήκος αὐτῶν — Διάφορα είδη κρίκων ἄλωσης — Ἀριθμολογίαις — Σύνθεσις και σήμανσις Ἀμμάτων — Λέμβοι — Τύποι λέμβων — Ἀριθμολογίαις και ὀνομασία αὐτῶν ἐπὶ τῶν πλοίων — Σύντομος ὀνοματολογία και τρόπος κατασκευῆς λέμβου — Ἐπιπίδες και ἀράται λέμβου — Λέμβοι κρεμασταί και ἐνθετοί — Σωσίβιοι λέμβοι — Προορισμός και Ἐφοδιασμός των — Σωσίβιοι ζῶναι — Διάφορα σωστικά μέσα ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἴστιοφόροι λέμβοι — Εἶδη ἰστιῶν — Διάφοροι ἰστιοδρομικάι λέμβοι — Ἴστιοφόρα πλοία — Συνήθειαι τύποι Ἑλληνικῶν ἰστιοφόρων — Χαρακτηριστικά αὐτῶν — Ἴστιοφορία και ὀνοματολογία αὐτῶν.

β) Ἀκτοπλοία — Γραμμαί θέσεως ἀκτοπλοίας — Ὅρισμοί — Ἀπαιτούμενα δι' αὐτάς παρατηρήσεις — Διοπτέσις ἀληθείας, μαγνητικά και πυξίδος — Διορθώσεις διοπτέσεων — Μέτρησις ἀποστάσεων ἀπὸ θαλάσσης — Προσδιορισμός ἀποστάσεων ἀπὸ κατακόρου ἀντικειμένου γνωστοῦ γραμμικοῦ ὕψους — Διεθνῆ κανονισμός ἀποφυγῆς συγκρούσεων — Βασικά στοιχεία — Ἄγκυροβόλια πλοίων — Ἐκλογὴ σημείων — Προτομοασία και ἐκτέλεσις ἀγκυροβολίας.

Ταξίμετρα — Βολίδες (Κοινὰ μηχανικά, ἡχητικά και ὑπερηχητικά).

Σίγμα ἀκτοπλοίας διὰ δύο διαδοχικῶν διοπτέσεων τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου μεσολαβούντος πλοῦ — Σίγμα κατὰ τὴν ἐμφάνισιν φάρος ἰσχυρᾶς ἀκτινοβολίας — Σίγμα διὰ δύο ἢ περισσότερων διαδοχικῶν διοπτέσεων — Διοπτέσεις ἀσφαλείας — Προσδιορισμός τῆς πραγματικῆς πορείας ὑπὸ ρεύμα διὰ τριῶν διαδοχικῶν διοπτέσεων τοῦ ἰδίου σημείου ἕτηράς — Πλοῦς ἐν ὀμίλῳ — Βολίματα — Ἠχητικά σήματα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὀμίλης.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

α) Σύντομος περιγραφή και ὀνοματολογία τοῦ πλοίου — Σύγκρισις ἑλικωκινήτων πλοίων — Πλοία μονέλαια και διπλέλαια.

Περὶ πηδαλίου — Μέρη τοῦ πηδαλίου — Εἶδη πηδαλίου — Ἀκτὴ ἐξήγησις τῆς ἐνεργείας τοῦ πηδαλίου κατὰ τὴν κίνησιν πρῶτον και ἀνάποδα — Πρῶτης πυρκαϊῆς ἐν τῷ πλοίῳ — Πυροσβεστικά μηχανήματα και ληπτεῖα κατὰ τὴν χρῆσιν των προφυλάξεις — Διεθνῆ κανονισμός πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως (Γενικά) και εἰδικότερον: α) κανόνες διὰ τῶν φανῶν ἀτμοπλοίων, β) κανόνες διὰ τῶν φανῶν τῶν ἰστιοφόρων, γ) εἰδικὸι κανόνες ὀμίλης — ἀκυβερνήτου πλοίου, ρυμολκούντος, ποτίζοντος καλώδια, δ) κανόνες διὰ τῶν χειριστῶν πλοίου ἐν πλῆθ.

β) Δοξοδρομικά προβλήματα και μέθοδοι ἐπιλύσεως αὐτῶν — Πραγματικὸν σχῆμα τῆς γῆς — Πραγματικά και γεωκεντρικὰ κατακόρυφοι — Γενικά περὶ τῆς κατακόρου — Γεωκεντρικὸν πλάτος — Ναυτικὸν μίλλιον και μεταβολαὶ αὐτοῦ εἰς τὰ διάφορα κλάτη. Ἴσημερινὸν μίλλιον — Κάθετο κύκλοι — Πρῶτος ἀπόστασις κύκλους — Πολοκενθιακὴ, πολικὴ και ζενιθιακὴ ἀπόστασις — Ἀζιμουθ ἀστέρος, ἑυρος και ἕξαρμα πλοῦ — Φαινόμενη περιστροφή οὐρανίου σφαίρας — Παράλληλοι ἀστέρων — Ἄνω και κάτω μεσημβρινὴ διάβασις — Συνήθειαι φρατῆτος ἀστέρων — Ὡρικοὶ κύκλοι — Ἀνατολικὴ και δυτικὴ ὀριχὴ γωνία — Τρίγωνον θέσεως και στοιχεῖα αὐτοῦ — Ὀριχὴ διὰ τὸν τόπον και ὀριχὴ διὰ τὸ Γκρηγόριον γωνία τοῦ Ἡλίου — Διαφορά μεταξὺ των — Προσδιορισμός των ἀπὸ τῶν ἀστερομικῶν ἐφημερίδων και συσχετισμὸς των πρὸς τὴν ὀριχὴν

γωνίαν τοῦ τριγώνου θέσεως — Ἐξᾶς — Στοιχειώδης περιγραφή — Ἀνάγκησις Ἐξᾶτος — Βερίροος — Παρατηρήσις διὰ τοῦ Ἐξᾶτος πρὸς εὑρεσιν τοῦ ὕψους Παρόρος — Προσδιορισμός τοῦ πλάτους διὰ τοῦ Μεσημερινοῦ ὕψους τοῦ ἡλίου ἢ διὰ τοῦ ὕψους τοῦ παλικοῦ.

Στοιχειώδη περὶ ραδιογυνομέτρου και γυροσκοπικῆς πυξίδος και ραδιοιοπτέσεων.

γ) Μέσα τηλεπικοινωνίας χρησιμοποιούμενα ἐπὶ τοῦ Ναυτικοῦ. Συναπτικὴ θεωρητικὴ ἐπισκόπησις και στοιχειώδης πρακτικὴ ἀσκησις δι' ἕκαστον τούτων.

Γενικὴ Παρατήρησις: Ἐν ἐκάστῃ τάξει θὰ διατίθεται ἀνάλογοι χρόνοι διὰ τὴν διδασκαλίαν και τὴν ἀσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν σύνταξιν: α) ἡμερολογίου πλοίου, β) ἐπιστολῶν ἐμποροναυτικοῦ περιεχομένου.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΑΥΠΗΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΩΝ

1. Σκοπός.

Διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου ἐπιδιώκεται ἡ στοιχειώδης ἐνήμερις τῶν μαθητῶν περὶ τῆς Ναυπηγίας και τῶν μηχανῶν πλοίων.

2. Διδακτέα ὄλη.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

α) Ναυπηγία. Σύντομος περιγραφή και ὀνοματολογία τοῦ πλοίου ὑπὸ ναυπηγικῆς ἀφῆσεως — Γραμμαὶ τοῦ πλοίου — Κῦρια διαστάσεις τοῦ σκάφους — Διάφοροι τύποι φορητῶν πλοίων, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς των (κατὰ LOYD'S REGISTER OF SHIPPING).

Ἀποτελέσματα πυκνότητος ὕδατος ἐπὶ τοῦ βυθίσματος — Ἀχοχὴ ἄνωξις ἀκτῶν — Νόμοι ἐπιπλέοντων ὀμοίων — Ἄνωξις — Βάρος τοῦ πλοίου — Ἐκτόπισμα — Χωρητικότης ὀλικῆς ἀναβάρα — Μονάδες μετρήσεως αὐτῶν — Συντελεστῆς γάστρας (ἔννοια) — Ἄνωξις και ἐφεδρικὴ Ἄνωξις — Ζεύγος ἀνορθώσεως ἐπὶ κεκλιμένῳ συντελεστῆ ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως πλοίου — Στεγανὴ ὑποδιαίρεσις τοῦ σκάφους — Διαμηκὴ και ἐγκάρσια διαφράγματα — Στεγανὰ διαμερίσματα — Στεγανὰί θύραι και κάδοι — Μέθοδοι κατασκευῆς τοῦ σκάφους — Σύνθεσις διὰ κερφόσεως, δι' ἤλεκτροσυγκολλήσεως (Γενικά περὶ τῶν δύο μεθόδων και σύγκρισις αὐτῶν). Μέταλλα χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοίου. Χαρακτηριστικά αὐτῶν (Στοιχειωδῶς). Γενικὴ συντήρησις τοῦ σκάφους ἐσωτερικῶς και ἐξωτερικῶς — Κοκαμιανός — Σέσις — Σύγχρονοι μέθοδοι αὐτῶν — Χρωματισμοί — Προτομοασία τῶν χρωμάτων — Δεξαμενισμός.

Πηδάλια — Μέθοδοι συνδέσεως αὐτῶν (Γενικά).

Στοιχειώδης κατεβύνησις διὰ τὴν κατάρτισην και χρῆσιν σχεδίων φορτώσεως πλοίου τινός, ἰδίᾳ διὰ γενικοῦ φορτίου.

Πῶς ναυπηγεῖται ἐν πλοίον (σειρὰ τῶν ἐργασιῶν στοιχειωδῶς).

β) Μηχαναὶ ἀποσπαραγωγῆς — Λέβητες — Κῦρια εἶδη λέβητων χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν Ναυτιλίαν — Στοιχειώδης περιγραφή κυλινδρικοῦ και ὑδραυλοῦ τοῦ λέβητος — Σύγκρισις αὐτῶν.

Παλινδρομικὴ ἀπομηχανῆ — Στοιχειώδης περιγραφή αὐτῆς και τρόπος λειτουργίας τῆς — Κύκλος ἐνεργείας ἀτμοῦ — Ἀπμοστέβιοι — Ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὀπίων στήριζονται — Περιγραφή και τρόπος λειτουργίας αὐτῶν (Στοιχειωδῶς) — Σπρόβιοι δράσεις και ἀντιδράσεις — Σύνθεσις σπρόβιοι πρὸς ἤλεκτρογεννήτριαν διὰ τὴν πρῶτων των πλοίων (Στοιχεῖα) — Μηχαναὶ ἐσωτερικῆς καύσεως — Κινητήρες ἐκρήσεως και καύσεως — Περὶγραφή και τρόπος λειτουργίας των — Μηχαναὶ δίχρονοι — τετράχρονοι κ.κ. (Στοιχειωδῶς) — Κῦριο τύποι Μ.Ε.Κ. χρησιμοποιούμενοι

είς την Ναυτιλίαν — Σύνδεσις τῆς Μ.Ε.Κ. μὲ ἤλεκτρο-
παράγωγον ἐνέργειαν διὰ τὴν πρῶσιν τοῦ πλοίου.

Καύσιμα καὶ λιπαντικά χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν Ναυτι-
λίαν καὶ σύγκρισις αὐτῶν.

Σύγκρισις τῶν κυρίων μηχανῶν πρόωσως πλοίων —
Πλεονεκτήματα — μειονεκτήματα.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

1. Σκοπός.

Διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου ἐπιδιώκεται
νὰ ἀποκτήσῃ ὁ μαθητὴς στοιχειώδεις τινὰς γνώσεις τοῦ Ἐμ-
πορικοῦ Ναυτικοῦ Δικαίου, ἀπαραίτητους διὰ τὸ ναυτικὸν
ἐπάγγελμα.

2. Διαδικτεῖα 5 λ. η.

ΤΑΞΙΣ Ε'.

Δίκαιον ἔννοια, διακρίσεις δικαίου (Ἀστικὸν — Ποινι-
κὸν — Ἐμπορικὸν — Διοικητικὸν — Διεθνὲς — Δημό-
σιον — Ἰδιωτικὸν) — Ἐμπορικὸν Δίκαιον — Ναυτικὸν
Δίκαιον (διακρίσεις Ναυτικοῦ Δικαίου — Ὄρισμοί) — Ἐμ-
πορικὸν — Ἐμπορικὰ πράξεις — Ἐμπορικὰ βιβλία — Ἀτο-
μικὴ ἐπιχειρήσις — Ἐταιρεία Ὀμόρρυθμος — Ἐτερόρρυ-
θμος — Ἀνώμμος Μετοχικὴ (Συμπλοικητικαία).

Συναλλαγματικὴ — Γραμματίον — Τραπεζικὴ Ἐπιταγὴ
(ἔννοια, χρησιμότης, τρόπος μεταβιβάσεως αὐτῶν).

Ἐμπορικὸν πλοῖον. Πλοίαριον. Συνέπειαι διακρίσεως.
Παρακολουθήματα τοῦ πλοίου. Ἐθνικότης — Ἐγγραφὸν
ἐθνικότητος. Καταμέτρησις, νηολόγησις (ὄρισμοί). Διακρί-
σεις νηολογίου. Διεθνὲς Διακριτικὸν σῆμα. Χαρακτηριστικὰ
τοῦ πλοίου. Διεθνὲς Κώδιξ σημάτων.

Κανόνες καταμετρήσεως (Γενικά). Χωρητικότης ἐλική,
Καθάρᾳ — Νεκρὸν βάρος, Ἐκτόπισμα, Νηολόγια (ὄρισμοί-
διακρίσεις). Χρησιμότης ὑπολογίου. Τί ἐγγράφεται ἐν αὐ-
τί. Ναυτικὴ ὑπόθηξις. Ἀντικείμενον οὗτης. Ἰδιωμορφία.
Πῶς συνιστᾶται. Ἰσοθηκολόγια. Κατηγορίαι αὐτῶν. Κατά-
στησις συντηρητικῆ, ἀναγκαστικῆ ἐπὶ πλοίου (Γενικά). Ναυ-
τικὰ προνόμια. Ναυτιλιακὰ ἐγγράφα τοῦ πλοίου. Ἀπαριθμη-
σις — Γενικά περὶ ἑνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν — σκοπὸς αὐ-
τῶν — τρόποι χρήσεως καὶ τηρήσεως — διατάξεις ἀφορώ-
σαι εἰς αὐτά.

Διοικήσις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ. Ὑπηρεσίαι συνιστώσαι
αὐτὴν. Λιμενικὸν Σῶμα. Βαθμοὶ τῶν εἰς αὐτὸ ἀνηκόντων
(Γενικά).

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

Ἀπογραφή μαθητευομένων ναυτικῶν καὶ ναυτικῶν βιβλιό-
ρων μαθητευομένων καὶ φυλλῶδιον ναυτικῶν — Προϋποθέ-
σις πρὸς ἀπογραφήν — Ἀποδεικτικὰ ναυτικῆς ἰκανότητος
(Γενικά περὶ αὐτῶν). Ἐπαθόντες τοῦ πλοίου. Γενικά περὶ
συνδέσεως τῶν πληρωμάτων — Σύμβασις Ν. Ἐργασίας
(Γενικά) — Πρωτασία καὶ πρόνοια ναυτικῶν — Τρόπος,
καθ' ὃν παρέρχεται αὕτη — Ν.Α.Τ. — Ο.Ν. Ταμεία Προ-
νοίας — Περὶ πλοιοκτῆτου (ὄρισμός), εὐθύναι πλοιοκτῆτου
διὰ πράξεις τῶν πληρωμάτων, (συμπλοικητικαία). Πλοίαρ-
χος — Ἐυλογία — Διορισμός — Ἀπόλυσις — Εὐθύναι —
Δικαιοδοσίαν τοῦ Πλοίαρχου ἐπὶ τοῦ πλοίου — Ὑποχρεώσεις
τοῦ πλοίαρχου κατὰ τὸν κατάπλου καὶ ἀπόπλου ἐναντι τῶν
ἄρχῶν. Θέσις τοῦ πλοίαρχου ἐν τῷ πλοίῳ. Ὑποχρεώσεις τοῦ

πλοίαρχου ἐναντι τοῦ πλοιοκτῆτου. Ὁ πλοίαρχος εἶναι ἔμπα-
ρος; Κανονισμοὶ λιμένων — Σκοπὸς — Θέματα, τὰ ὅποια
ρυθμίζονται.

Ποινικὸς καὶ πειθαρχικὸς κώδιξ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ
(Γενικά περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν σκοπῶν, τῶν ὁποίου ἐπιδιώ-
κει). Κύρια ναυτικὰ ἀδικήματα.

Ναύσιμος τοῦ πλοίου — Πῶς ἐνεργεῖται — Ναυλοσυμ-
φωνητικὸν — Τρόποι ναυλώσεως τοῦ πλοίου (κατὰ ταξίδιον-
χρονία κλπ.). Χαρακτηριστικὰ ἐκάστου τρόπου ναυλώσεως —
Ναύλος (Γενικά περὶ αὐτοῦ).

Περὶ φορτωτικῆς. Παράδοσις φορτίου. Εἰς ποῖον παρα-
δίδει ὁ πλοίαρχος. Προθεσμιαὶ φορτώσεως καὶ ὑπηρεταί.

Ἀσφάλεια Ναυσιπλοίας. Ἐπιθεώρησις Ἐμπορικῶν
πλοίων (Γενικά περὶ τῶν διευποσῶν αὐτὴν διατάξεων καὶ τοῦ
σκοποῦ αὐτῆς). Νηογνώμονες. Σκοπὸς καὶ τρόπος ἐργασίας
αὐτῶν. Ποιοὶ οἱ κύριοι νηογνώμονες. Γραμμὴ φορτώσεως (Γε-
νικά περὶ αὐτῆς). Θαλασσία ἀσφάλεια (Συετικαὶ διατάξεις
στοιχειωδῶς). Ἀσφαλιζόμενοι κίνδυνοι. Ποία τὰ ἀσφαλι-
σιμα συμπερόντα. Πῶς γίνονται αἱ ἀσφαλίσεις εἰς τὴν Ναυ-
τιλίαν (Γενικά). Ἐγκαταλείψις πλοίου. Πότε ἐπιτρέπεται καὶ
εἰς ποῖον. Ἐπιβαλλάσιμος ὄρωγὴ καὶ ναυαγιάσεις. (Γε-
νικά περὶ αὐτῶν). Ἀθάρια — Γενική — Μερικὴ (Στοι-
χειωδῶς). — Κανόνες ρυθμιζόντες τὰ τῆς ἀθαρίας (Στοι-
χειωδῶς).

Κανονισμοὶ λιμένων (σκοπὸς καὶ θέματα τὰ ὅποια ρυθμι-
ζονται). Χρησιμότης, ἀνάπτυξις καὶ ἐξέλιξις τῆς Ναυτιλίας
(χρησιμότης τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας γενικῶς καὶ εἰδι-
κῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα. Προϋποθέσεις ἀναπτύξεως τῆς Ἑλ-
ληνικῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας — Ἐπισκόπησις ἐξελιξέως,
σημερινὴ θέσις καὶ συγκρίτησις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐμπορικῆς
Ναυτιλίας).

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Δ', Ε', ΣΤ'.

Ἡ ὅλη τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου Θεωρητι-
κῆς κατευθύνσεως (τμήματος ἀρρένων) προσαρμοζομένη πρὸς
τὰς ἀνάγκας τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος. Πρὸς τοῦτο διδε-
ται ἐμφανῶς εἰς τὰ ναυτικὰ ἀγωνίσματα καὶ τὰς ναυτικὰς
ἀσκήσεις καὶ δὴ εἰς τὴν κολύμβησιν, τὴν κωπηλασίαν, τὴν
ἱστιοπλοίαν, τὴν διάσπασιν πυριγμένου κλπ.

Ἀρθρον 13.

Τὸ Πρόγραμμα τοῦ Κατωτέρου Κύκλου (τάξεις Α', Β'
καὶ Γ') εἶναι ἐνιαίον διὰ τὰ Γυμνάσια ὄλων τῶν κατευθύν-
σεων.

Ἀρθρον 14.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ
ἔτους 1969 — 1970.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευ-
μάτων Ὑπουργῶν, ἀντιθέμεν τὴν δημοσιεύσιν καὶ ἐκτέλεσιν
τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 1 Νοεμβρίου 1969

Ἐν Ὄνομτι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤ' ΤΑΚΗΣ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ:

Από 1 Ιανουαρίου 1966 ή ετήσια συνδρομή τής Έφημεριδος τής Κυβερνήσεως, ή τιμή των τμηματικώς πωλουμένων φύλλων αυτής και τὰ τέλη δημοσιεύσεως εν τή Έφημεριδι τής Κυβερνήσεως, καθωρισθησαν ως κάτωθι:

Α. ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

1. Διά τὸ Τεύχος Α'	Δραχ.	400	Υπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου (ΤΑΠΕΤ) ἀναλογούν τὰ ἑξῆς ποσά:	
2. » » » Β'	»	350	1. Διά τὸ Τεύχος Α'	Δραχ.
3. » » » Γ'	»	300	2. » » » Β'	»
4. » » » Δ'	»	500	3. » » » Γ'	»
5. » » » Πράξεις Νομικῶν Προσώπων Δ.Δ. κ.λ.π.	»	300	4. » » » Δ'	»
6. » » Παράρτημα	»	200	5. » » » Πράξεις Νομικῶν Προσώπων Δημ. Δικαίου κ.λ.π.	»
7. » » Δελτίον Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν κ.λ.π.	»	750	6. » » Παράρτημα	»
8. » » Δελτίον Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ἰδιοκτησίας	»	200	7. » » Δελτίον Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν	»
9. Δι' ἅπαντα τὰ τεύχη, τὸ Παράρτημα καὶ τὰ Δελτία	»	2.500	8. » » Δελτίον Ἐμτ. καὶ Βιομ. Ἰδιοκτησίας ..	»
Οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες τοῦ Κράτους καταβάλλουσι τὸ ἥμισυ τῶν ἀνωτέρω συνδρομῶν.			9. » » Δι' ἅπαντα τὰ τεύχη	»

Β. ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ

Ἐκαστον φύλλον, μέχρις 8 σελίδων, τιμᾶται δραχ. 2, ἀπὸ 9 σελίδων καὶ ἄνω, ἐκτὸς εἰδικῶν περιπτώσεων, δραχ. 5.

Γ. ΤΕΛΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

1. Εἰς τὸ Δελτίον Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν καὶ Ἐταπειῶν Περιορισμένης Εὐθύνης:			12. Τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματοπορίου περὶ εἰσαγωγῆς χρεωγράφων εἰς τὸ Χρηματοπορίον πρὸς διαπραγματεύσειν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 3 Α.Ν. 148/67	Δραχ.	500
Α. Δημοσιεύματα Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν			13. Τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς κεφαλαιαγορᾶς περὶ διαγραφῆς χρεωγράφων ἐκ τοῦ Χρηματοπορίου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 4 Α.Ν. 148/67		500
1. Τῶν δικαστικῶν πράξεων	Δραχ.	200			
2. Τῶν καταστατικῶν Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν ...	»	5.000	Β. Δημοσιεύματα Ἐταπειῶν Περιορισμένης Εὐθύνης		
3. Τῶν τροποποιήσεων τῶν καταστατικῶν τῶν Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν	»	1.000	1. Τῶν καταστατικῶν	Δραχ.	500
4. Τῶν ἀνακοινώσεων καὶ προσλήψεων εἰς γνηθικὰ συντάξεις, ὡς καὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Ν. 3221/24 γνωστοποιήσεων	»	500	2. Τῶν τροποποιήσεων τῶν καταστατικῶν ...	»	200
5. Τῶν ἀνακοινώσεων τῶν ὑπὸ δίδυλον Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν, κατὰ τὸ Β.Δ. 20/5/1939	»	100	3. Τῶν ἀνακοινώσεων καὶ προσλήψεων	»	100
6. Τῶν ἰσολογισμῶν τῶν Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν	»	2.000	4. Τῶν ἰσολογισμῶν	»	500
7. Τῶν συνοπτικῶν μηνιαίων καταστάσεων τῶν Τραπεζικῶν Ἐταπειῶν	»	500	5. Τῶν ἐκθέσεων ἐκτιμήσεως περιουσιακῶν στοιχείων	»	500
8. Τῶν ἀποφάσεων περὶ ἐγκρίσεως τιμολογίων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταπειῶν	»	300	II. Εἰς τὸ Δ' Τεύχος καὶ Παράρτημα		
9. Τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ παροχῆς ἀδείας ἐπεκτάσεως τῶν ἐργασιῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταπειῶν, ὡς καὶ τῶν ἐκθέσεων περιουσιακῶν στοιχείων	»	2.000	1. Τῶν δικαστικῶν πράξεων, προσλήψεων καὶ λοιπῶν δημοσιεύσεων	»	200
10. Τῶν περὶ παροχῆς πληρεξουσιότητος πρὸς ἀντιπροσώπευσιν ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπῶν Ἐταπειῶν	»	1.000	2. Τῶν ἀδείων ποσῆσεως ἱεραικῶν ὀβελίων ...	»	500
11. Τῶν ἀποφάσεων περὶ συγχωνεύσεως Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν	»	5.000	Τὸ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου (ΤΑΠΕΤ) καταβλητέων ποσοστῶν ἐπὶ τῶν τελῶν δημοσιεύσεων ἐν τῷ Δελτίῳ Ἀνωμόνων Ἐταπειῶν καὶ Ἐταπειῶν Περιορισμένης Εὐθύνης ἐν γένει ὀρίσθη εἰς 5%.		

Δ. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΤΕΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΩΝ Τ.Α.Π.Ε.Τ.

1. Αἱ συνδρομαὶ τοῦ ἰσωτερικοῦ καὶ τὰ τέλη δημοσιεύσεων προκατεβάλλονται εἰς τὰ Δημόσια Ταμεία ἐναντι ἀποδεικτικοῦ ἐπιγράψεως, ὄπρ, μερίμναι τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἀποστέλλεται εἰς τὴν Υπηρεσίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.
2. Αἱ συνδρομαὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ δύνανται ν' ἀποστέλλονται καὶ εἰς ἀνάλογον ἀνάλογια δι' ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.
3. Ἡ καταβολὴ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Π.Ε.Τ. ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω συνδρομῶν καὶ τελῶν δημοσιεύσεων ἐνεργεῖται ἐν Ἀθήναις μὲν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ ΤΑΠΕΤ (Κατάστημα Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου), ἐν τοῖς λοιπῶν δὲ πόλεσι τοῦ Κράτους εἰς τὰ Δημόσια Ταμεία, ὄπρ ἀποβιβάζεται εἰς τὸ ΤΑΠΕΤ, συμφώνως πρὸς τὰ ὀριζόμενα διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 192378/3639 τοῦ ἔτους 1947 (ΡΟΝΕΟ 185) καὶ 178048/5321/31.7.65 (ΡΟΝΕΟ 139) ἐγκυκλίων διαταγῶν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους. Ἐπὶ συνδρομῶν ἑξωτερικοῦ ἀποσταλλομένων δι' ἐπιταγῶν, ἀναποστέλλεται διὰ τῶν ἐπιταγῶν καὶ τὸ ὄπρ τοῦ ΤΑΠΕΤ ποσοστόν.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Θ ΚΩΣΤΟΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ